Ådå Testamännta

Svieriga Rámátsiebrre
Svenska Bibelsällskapet
Uppsala 2026

SISADNO

Matteusa evangelium....3
Markusa evangelium....59
Lukasa evangelium....94
Johannesa evangelium....154
Apostelijdago....195
Paulusa girjje Roma ristagisájda....251
Paulusa vuostasj girjje Korintha ristagisájda....275
Paulusa nubbe girjje Korintha ristagisájda....298
Paulusa girjje Galatia ristagisájda....313
Paulusa girjje Efesosa ristagisájda....322
Paulusa girjje Filippi ristagisájda....330
Paulusa girjje Kolossaia ristagisájda....336
Paulusa vuostasj girjje Thessalonike ristagisájda....342
Paulusa nubbe girjje Thessalonike ristagisájda....347
Paulusa vuostasj girjje Timotheosij....350
Paulusa nubbe girjje Timotheosij....357
Paulusa girjje Titusij....362
Paulusa girjje Filemonaj....365
Girjje hebreagijda....367
Jakoba girjje....385
Petrusa vuostasj girjje....391
Petrusa nubbe girjje....398
Johannesa vuostasj girjje....402
Johannesa nubbe girjje....408
Johannesa goalmát girjje....409
Judasa girjje....410
Johannesa bigodibme....412

Matteusa evangelium

1

Jesusa máddo

1 Jesus Kristusa, Davida bárne, Abrahama bárne máddo: 2 Abrahamaj
riegádij Isak, Isakij Jakob, Jakobij Juda vieljatjij, 3 Judaj riegádijga Peres ja
Serach, gej ieddne lij Tamar, Peresij riegádij Hesron, Hesronij Ram, 4 Ramaj
riegádij Amminadav, Amminadavaj Nachshon, Nachshonij Salma, 5 Salmaj
riegádij Boas, gen ieddne lij Rachav, Boasij riegádij Oved, gen ieddne lij
Rut, Ovedij riegádij Jishaj, 6 ja Jishajij riegádij David, gånågis.
Davidij riegádij Salomo, gen ieddne lij Uria áhkásj, 7 Salomoj riegádij
Rehabeam, Rehabeamij Avia, Aviaj Asa, 8 Asaj riegádij Joshafat, Joshafataj
Joram, Joramij Ussia, 9 Ussiaj riegádij Jotam, Jotamij Achas, Achasij Hiskia,
10 Hiskiaj riegádij Manasse, Manassej Amon, Amonij Josia, 11 Josiaj riegádij
Jojakin vieljatjij dan ájge gå álmmugav vuolgadin Babylonaj.
12 Babylonaj vuolgadime maŋŋel riegádij Jojakinaj Shealtiel, Shealtielij
Serubbabel, 13 Serubbabelij riegádij Avihud, Avihudaj Eljakim, Eljakimaj
Asor, 14 Asorij riegádij Sadok, Sadokij Akim, Akimij Elihud, 15 Elihudaj
riegádij Elasar, Elasaraj Mattan, Mattanij Jakob, 16 ja Jakobij riegádij Josef,
Maria ålmåj. Maria riegádahtij Jesusav, gev Kristusin gåhttju.
17 Nåv li divna buolva, lågenanniellja buolva Abrahama rájes Davida
rádjáj, lågenanniellja buolva Davida rájes Babylona fáŋŋgavuoda rádjáj ja
lågenanniellja buolva fáŋŋgavuoda rájes Kristusa rádjáj.

Jesusa riegádibme

18 Jesus Kristusa riegádibme lij náv: Ieddnes Maria lij Josefijn giláduvvam,
valla åvddål gå aktan lijga viessogoahtám, de bihkusij bådij Maria lij ájlis
Vuojŋŋanisás sahkanam. 19 Josef, suv ålmåj, guhti lij rievtesmielak, ittjij sidá
suv hehpaduhttet ja ájgoj sujsta suolev sirádit. 20 Valla dáv ájádaládijn
Härrá ieŋŋgil Josefij niegon bihkusij ja javlaj: »Josef, Davida bárnne, ale balá
Mariav áhkátjin válldemis, dan diehti gå mánná suv hekkan la ájlis

Vuojŋŋanisás sahkanam. 21 Bárnev sån riegádahttá ja dån galga suv Jesusin gåhttjot, dan diehti gå álmmugav suttojstisá lånes.« 22 Divna dát sjattaj vaj luluj ålliduvvat mav Härrá lij profejta baktu javllam: 23 *Niejdda sjaddá iesselissan ja bárnev riegádahttá, ja suv gåhttju Immanuelin* (mij merkaj: Jubmel mijájn). 24 Gå Josef oademis gåhttsåj, de dagáj nåv gåktu Härrá ieŋŋgil lij gåhttjum ja moarsses Mariav viessusis doalvoj. 25 Valla ittjij suv duohtada åvddål gå Maria lij bárnes riegádahttám. Ja Josef suv Jesusin gåhtjoj.

2

Násstedåbdde lullet

1 Gå Jesus lij riegádam Betleheman, Judean, gånågis Herodesa ájgen, de lullet muhtem násstedåbdde Jerusalemaj båhtin 2 ja gahtjin: »Gånnå l juvdáj riegádimgånågis? Vuojnijma suv nástev ihtemin, ja boahtám lip suv guddnedittjat.« 3 Gå gånågis Herodes dáv guláj, de suorgganij ja åbbå Jerusalem sujna. 4 Dajna de divna álmmuga alemushärrájt ja tjálukoahppásijt tjoahkkij gatjádittjat gånnå Messias lij riegádittjat. 5 Sunji vásstedin: »Betleheman, Judean, dan diehti gå profäjtta l náv tjállám: 6 *Dån Betlehem, Juda ednamin, illa luoddnok Juda oajvemusájs uhtsemus, dan diehti gå dujsta oajvemus boahtá muv álmmuga Israela räjnnuhiddjen.*«

7 Herodes de suolev násstedåbddijt ietjas lusi gåhtjoj ja gatjáj goassátjis násste lij vuojnnum. 8 Ja de sijáv Betlehemaj rájaj ja javlaj: »Mannit dal dåhku máná vidjurijt åtsådittjat, ja gå lihpit suv gávnnam, de diededihtit munji vaj mån aj besav suv guddnedittjat!« 9 Gullam gånågisá bágojt, vuolggin. Ja násste mav lidjin vuojnnám, manáj sijá åvdån dasik ganugij dan bájke badjelij gånnå mánná lij. 10 Ja gå nástev vuojnnin de harmmadit ávvusin. 11 Viessuj tjágŋin ja vuojnnin mánáv iednijnis Mariajn, ja luobddedin bárnev guddnedittjat. Gijsájdisá rahpin ja mánnáj vattáldagájt gálggijin: gållijt, suovvasijt ja mirráv. 12 Valla niegon várroduvvin Herodesa lusi máhttsamis, ja de mannin ietjá gäjnov ietjasa dáfuj.

Báhtaribme Egyptaj

13 Gå vuolggám lidjin, de Härrá ieŋŋgil Josefij niegon bihkusij ja javlaj: »Tjuodtjela báhtara bárnitjij Egyptaj, ja åro dåppe dasik diededav, dan diehti gå Herodes mánáv åhtså gåttåtjit.« 14 Josef de tjuodtjelij ja iján bárnitjij

Egyptaj vuolgij. 15 Dåppe åroj dasik Herodes lij jábmám vaj luluj ålliduvvat
mav Härrá lij profejta baktu javllam: *Egyptas lav bárnám gåhttjum.*
16 Gå dal Herodes árvvedij sån lij násstedåbddijda bähtádallam, de
harmmat moarádij ja gåhtjoj gåddet gájkka guovtejahkásasj ja nuorap
bárnnemánájt Betleheman ja dan birrusin, dan ájggemiere milta mav
násstedåbddijs gatjáda lij gullam. 17 De ålliduváj mav profäjtta Jeremia lij
javllam: 18 *Tjuorvas Raman gullu, tjierrom ja jieddnás luodjom: Rakel jaskadahtek
mánájdis tjierru, dan diehti gå hekkan dasti älla.*

Josef Israelaj máhttsá

19 Gå Herodes lij jábmám, de Härrá ieŋŋgil niegon bihkusij Josefij Egyptan
20 ja javlaj: »Tjuodtjela vuolge bárnitjij Israelaj. Gudi mánáv sihtin
hekkaduhttet li jábmám.« 21 Josef tjuodtjelij ja máhtsaj bárnitjij Israelaj.
22 Valla gå Josef guláj Archelaos lij Judean gånågissan áhtjes Herodesa
maŋŋel, de ittjij duosta dåhku máhttsat. Niegon gåhtjoduváj Galileaj
vuolgget, 23 ja dåppe årruj stádaj man namma l Nasaret. Nåv ålliduváj mav
profejta lidjin javllam: Nasareagin gåhtjoduvvá.

3

Johannes gástadiddje

1 Daj biejvij Johannes gástadiddje bådij ja Judea åjdåmiehtsen sárnnedatjáj:
2 »Dahkit buorádusáv! Almerijkka l lahka.« 3 Suv birra profäjtta Jesaja l
hållam gå javlaj: *Tjuorvvo jiedna åjdåmiehtsen gullu: Gárvedihtit Härrá gäjnov,
njuolggijihtit suv bálggájt.* 4 Johannesin lidjin biktasa kamelaguolgajs ja
liertteavve ålema birra ja bårråmussan lij rássegahpana ja miehttsemieda.
5 Suv lusi almatja båhtalin Jerusalemas ja åbbå Judeas ja Jordanäno dáfojs,
6 ja suttojdisá dåbdåstin, ja Johannes sijáv Jordanänon gástadij.
7 Valla gå Johannes vuojnij ållo fariseav ja saddukeav boahtemin
gástaduvátjit, de sidjij javlaj: »Sälggagärmmahatjivga, guhtis la javllam dij
boahtte moares bessabihtit? 8 Guoddit dan diehti buorádusá sjattojt. 9 Allit
jáhke máhttebihtit allasihtte dåssjå javllat: Mijá áhttje l ham Abraham. Mån
javlav: Jubmel dájs giergijs máhttá Abrahamaj mánájt båktet. 10 Áksjo l juo
muorramáddagin. Juohkka muorra manna älla buorre sjatto tjuoladuvvá ja
dållåj bálkestuvvá. 11 Mån dijáv tjátjijn buorádussaj gástadav. Valla guhti

muv maŋŋela boahtá sån la mujsta gievrap, iv ga la árvvogis sujsta gábmagijt nuolatjit. Ájlis Vuojŋŋanisájn ja dålåjn sån dijáv gástat. 12 Sujna l goajvvo giedan ja tjuoldedum tjuohppusav rájnni ja vejtajt ájttásis tjoahkki. Valla tjuoldedum tjuobmasijt jáddamahtes dålån boalldá.«

Jesusa gástadus

13 Jesus de vuolgij Galileas Jordanäno gáddáj Johannesa lusi sujsta gástaduvátjit. 14 Valla Johannes nádoj ja javlaj: »Månnå dárbahav dujsta gástaduvvat, ja dån dal muv lusi boadá.« 15 Jesus vásstedij: »Sjaddus nåv. Gájkka rievtesferdukvuodav nåv ållidin.« Johannes de dasi guorrasij.
16 Vallak gástaduvvam, Jesus gáddáj lávkkij. Almme rahpasij, ja Jubmela Vuojŋŋanisáv vuojnij duvvon suv nali luojttádime. 17 Ja almes jiedna gulluj: »Dát la bárnnám, muv iehttselis ja gärrásamos.«

4

Jesus gähttjaluvvá

1 Vuojŋŋanis de Jesusav åjdåmähttsáj doalvoj bärggalis gähttjaluvátjit. 2 Gå nielljalåhke biejve ja nielljalåhke ijá båråk lij viessum, de vijmak nälggáj.
3 De gähttjaliddje bådij ja sunji javlaj: »Jus la Jubmela Bárnne, de gåhtjo dájt giergijt lájbben sjaddat.« 4 Jesus vásstedij: »Tjáleduvvam la: *Almasj ij dåssjå lájbes vieso, ájnat juohkka bágos mij Jubmela njálmes boahtá.*«
5 Bärggal de ájlis stádaj suv maŋŋásis váldij ja tiempelmuvra hárjjáj doalvoj 6 ja javlaj: »Jus la Jubmela Bárnne, de tjielli vuolus. Tjáleduvvam la: *Ieŋŋgilijdes sån gåhttju giedaj nanna duv guoddet vaják juolgát i gärggáj näjkkala.*« 7 Jesus sunji javlaj: »Tjáleduvvam la aj: *I galga Härráv, Jubmelat, gähttjalit.*«
8 Bärggal de alla várráj suv doalvoj ja vuosedij sunji gájkka värálda rijkajt ja daj herlukvuodav 9 ja javlaj: »Divna dájt dunji vattáv jus luobddela muv råhkådalátjit.« 10 Jesus de sunji javlaj: »Gájda dássta, Sáhtán! Tjáleduvvam la: *Härráv, Jubmelat, galga råhkådallat ja dåssjå suv guddnedit.*« 11 De bärggal suv guodij, ja ieŋŋgila båhtin suv dievnastittjat.

Jesus Galilean

12 Gå Jesus guláj Johannesav lidjin fáŋŋgagoahtáj bálkestam, de Galileaj

máhtsaj. 13 Vuolgij Nasaretas ja årruj Kafarnaumaj, jávrregáddáj, Sebulona ja
Naftali guovlojn. 14 Nåv ålliduváj mav profäjtta Jesaja lij javllam: 15 *Sebulona*
ednam ja Naftali ednam, jávre guovlluj, Jordanäno nuppen bielen, hiednigij Galilea
– 16 *álmmuk mij sjievnnjedin årru stuorra tjuovgav la vuojnnám. Ja sidjij gudi*
jábmema rijkan ja sähkásin årru tjuovgga l ihtám. 17 Dat rájes Jesus sárnnedatjáj:
»Dahkit buorádusáv! Almerijkka l lahka.«

Vuostasj åhpadisålmmå

18 Vádtsemin Galileajávrregáttev, Jesus ájtsaj guokta vieljatja, Simonav, gev
Petrusin gåhttjun, ja Andreasav. Lejga viermmimin, guollebivdde vuojn
lijga. 19 Sunnuj javlaj: »Tjuovvolihtte muv, de almasjbivdden dunnuv
dagáv«, 20 ja dalága viermijdiska dasi guodijga ja tjuovvolijga suv. 21 Gå
Jesus duoppebuj váttsij, ájtsaj guokta vieljatja, Jakobav, Sebedaiosa bárnev
ja Johannesav tjåhkkåhime áhtjijniska viermijt gálggamin. Gåhtjoj sunnuv
boahtet, 22 ja dalága vadnasav ja áhtjeska guodijga ja tjuovvolijga suv.

Jesus sárnnet ja buoret

23 Vájaldime Galileav, Jesus synagogajn åhpadij, evangeliumav rijka birra
sárnnedij ja almatjijt gájklágásj dávdajs ja vigijs buoredij. 24 Sáhka suv birra
åbbå Syriaj oabllánij ja suv lusi buktin skihppijt gejn lidjin gájklágásj dávda
ja vájve, sijáv gudi bahás vuojŋŋanisájs, jámálguvvam- ja gállnamviges
vájvástuvvin. Ja sijáv buoredij. 25 Ja stuorra almasjvega suv tjuovvun
Galileas, Dekapolisas, Jerusalemas ja Judeas ja Jordanäno nuppet bieles.

5

VÁRRESÁRNNE (5.–7. kapihtal)

Sálugin sárnnoma

1 Gå Jesus almasjvegajt vuojnij, de várráj goarrij. Tjåhkkidij ja
åhpadisålmmå suv birra. 2 Sijáv åhpadatjáj ja javlaj:

3 »Sálugin gudi vuojŋŋanisán li häjo,
sidjij almerijkka gullu.
4 Sálugin surgulattja,
sij jaskaduvvi.

5 Sálugin vuollegisá,
sij ednamav árbbiji.
6 Sálugin gudi rievtesferdukvuodav nälggu ja gåjkki,
sij galliduvvi.
7 Sálugin ármmogisá,
sij ármmogisvuodav oadtju.
8 Sálugin rájnnavájmuga,
sij oadtju Jubmelav vuojnnet.
9 Sálugin ráfálattja,
sij Jubmela mánnán gåhtjoduvvi.
10 Sálugin gejt rievtesferdukvuoda diehti doarrádalli,
sidjij almerijkka gullu.
11 Sálugin dij gå muv diehti dijáv bilkkedi ja doarrádalli ja juohkkaláhkáj dijá nali gällásijt ja bahájt guoddi. 12 Ávvudallit ja sjållerdihtit, dijá bálkká almen la stuorre. Nåvti ham profejtajt aj dijá åvddål doarrádallin.
13 Dij lihpit ednama sållte. Valla jus sållte bájnos massá, gåktus vas bájnnelin oadtjot? Ij dasti manenik dåhkki ietján gå bálkestuvvat ja almatjijs duolmoduvvat.
14 Dij lihpit värálda tjuovgga. Stádav baddjen váren ij buvte tjiehkat, 15 ja gå almasj ginntalav buollit, de ij dav mihttolihte vuolláj bieja ájnat gintaljuolggáj gájkka goade almatjijda tjuovggan. 16 Bájttus de dijá tjuovgga almatjijda vaj dijá buorre dagojt vuojnni ja dijá Almenáhtjev hievedi.

Jesus ja láhka

17 Allit jáhke boahtám lav lágav ja profejtajt dåssjidittjat. Iv la dåssjidittjat boahtám, ájnat ållidittjat. 18 Sáddnán, lágas ij bokstávva, ij tsiehkes ga dåssjåna, åvddål gå almme ja ednam håhkkånibá ja gájkka l ållíduvvam.
19 Guhti avtak budájs doadjá, lehkus uhtsemusáv, ja nåv åhpat, aneduvvá unnemussan almerijkan. Valla guhti daj milta viessu ja dajt åhpat aneduvvá stuorren almerijkan. 20 Mån didjij javlav, jus dijá rievtesferdukvuohta ij la tjálukoahppásij ja fariseaj rievtesferdukvuodas bárep, de ehpit almerijkkaj besa.

Jesus lága budájt tjavggi

21 Gullam lihpit ájttegijda javladuvvam: *I galga gåddet*; guhti gåddå ij

duobmos besa. 22 Valla mån didjij javlav, guhti vielljasis suhttá ij duobmos
besa, ja guhti vieljas bilkket alla ráde åvddåj boahtá, ja guhti suv garrot ij
helvida dålås besa. 23 Jus värroálltárij la vattáldagáv guoddemin ja dalloj
huomaha vieljanat la juoga duv vuosstij, 24 de álltára åvddåj vattáldagát
guode ja maná suv lusi såbadittjat; esski dan maŋŋel de värrovattáldagáv
álltárij bieja. 25 Gáhtjada vuossteguojmijnat såbadittjat gå ájn manojn lihppe,
vaják duv ij duobmára åvddåj giese ja duobmár vávta åvddåj ja dån
fáŋŋgagoahtáj bálkestuvá. 26 Sáddnán, dunji juo javlav: Dåppelt i besa
åvddål gå la maŋemus biednigattjav máksám.
27 Gullam lihpit: *Gállasjvuodav i galga doadjet.* 28 Valla mån didjij javlav:
Guhti nissunalmatjij hálujn gähttjá, la juo vájmonis suv gállasjvuodav
doadjám. 29 Jus oalges tjalmmát duv tjáddjit, de gajkeda dav ja bálkesta.
Dunji la buorep rubmahis biehkev masset ienni gå ålles rumáj helvidij
manná. 30 Ja jus oalges giehtat duv tjáddjit, de tjuolasta dav ja bálkesta.
Dunji la buorep rubmahis biehkev masset ienni gå ålles rubmahav helvidij
biesstet.
31 Javladuvvam la: *Guhti sihtá áhkátjistes sirrat, galggá sunji sirádimgirjev
vaddet.* 32 Valla didjij javlav: guhti áhkátjistes sirrá ietjá oares gå
skiegesvuodas, dahká vaj gállasjvuohta máhttá sujsta doajeduvvat, ja guhti
sirramnissunijn válldu, doadjá nissuna gállasjvuodav.
33 Gullam aj lihpit ájttegijda javladuvvam: *I galga vierrevuornnáv dahkat* ja:
Galga anodit mav Härráj la vuornnán dahkam. 34 Valla mån didjij javlav: Allit
åbbå vuornnáv dagá, allit alme baktu, danen gå dat la Jubmela tråvnnå;
35 allit ga ednama baktu, danen gå dat la suv juolgij duvdda, allit ga
Jerusalema baktu, danen gå dat la stuorra gånågisá ståda. 36 Ale ga oajvát
baktu vuornnáv dagá, danen gå dån i buvte avtak vuobddatjoalev
vielggadin jalik tjáhppadin dahkat. 37 Mav javllabihtit galggá: le jali ij. Mij
dasi laseduvvá bahás boahtá.

Iehttsit dijá vasjulattjajt

38 Gullam lihpit javladuvvam: *Tjalmme tjalme åvdås ja bádne báne åvdås.*
39 Valla mån didjij javlav: Allit baháv mávseda. Jus aktak duv oalges nierraj
tsábmes, de jårggåla sunji nuppev aj. 40 Jus aktak lága fámujn gähttjal skirtut

välldet, de vatte sunji ålgoldisgárvut aj. 41 Jus aktak duv nággit mijlav
tjuovvot suv dievnon, de tjuovvola guokta. 42 Vatte sunji guhti dujsta ádnu,
ale ga sujsta jårgijda guhti dujsta sihtá luojkkat.
43 Gullam lihpit javladuvvam: Galga guojmát iehttset ja vasjulattjat
vasjodit. 44 Valla mån didjij javlav: Iehttsit dijá vasjulattjajt ja råhkådallit sijá
åvdås gudi dijáv doarrádalli; 45 de Almenáhtje mánnán sjaddabihtit. Sån
ham biejves buorij ja baháj badjel mårijdahttá ja rievtesferdugij ja
vádnarievtesferdugij nali rássjodahttá. 46 Jus sijáv iehttsebihtit gudi dijáv
iehttsi, lulujda gus de bálkáv dan åvdås oadtjot? E gus tullára nåv aj dagá?
47 Jus jáhkkooarbbenattjajt buorre mielajn buorástahttalihpit, ja dåssjå sijáv,
luluj gus de mige? E gus hiedniga nåv aj dagá? 48 Sjaddit ållåsin, nåv gåktu
dijá Almenáhttje l ålles.

6

Vattástagá, råhkådallama ja fásto

1 Várrijihtit buorre dagojt almatjij tjalmij åvdån vuojnnuma diehti
dahkamis. De diján ij la bálkká Almenáhtje lunna. 2 Ale ga vattástagájt
jieddnát gálggi nåv gåktu vilpástalle synagogajn ja gahttunijn rámmpoma
diehti dahki. Sáddnán, sij li bálkájdisá juo oadtjum. 3 Gå dån vattástagájt
gálggi, allis de gåro giehta diede mav oalges giehta dahká. 4 Gálggi
vattástagájt tjiehkusin. De Áhttját guhti tjiehkusin vuojnná vaddá dunji
bálkáv.
5 Råhkådaládijn allit vilpástallij láhkáj dagá. Sij lijkkuji synagogajn ja
gahttunsuorijn vuojnnuma diehti råhkådallat. Sáddnán, sij li bálkájdisá juo
oadtjum. 6 Gå råhkådalá, maná kámmárij, dahpa uvsav ja råhkådalá
Áhttjásit guhti la tjiehkusin. De Áhttját guhti tjiehkusin vuojnná, vaddá
dunji bálkáv. 7 Ja råhkådaládijn allit árvodis bágojt gurgada nåv gåktu
hiedniga; sij jáhkki råhkådallamijt bárebut gullut ållo bágoj diehti. 8 Allit sijá
milta dagá, dajna gå Áhttjáda juo diehtá majt dárbahihpit åvddål gå lihpit
mavga javllam.
9 Náv råhkålihtit:
Áhttje mijá guhti le almen.
Ájlistuvvus duv namma.

10 Båhtus duv rijkka.
Sjaddus duv sidot
gåk almen, nåv aj ednamin.
11 Vatte midjij uddni mijá bäjvvásasj lájbev.
12 Ja luojte midjij suttojdimme ándagis,
nåv gåktu mij aj luojttep mijá velgulattjajda.
13 Ja ale mijáv gähttjalibmáj lájddi,
ájnat várjjala mijáv bahás.
[Juhte duv la rijkka ja fábmo ja herlukvuohta ihkeven ájggáj.
Amen.]
14 Jus dij luojttebihtit almatjijda sijá mieddemijt ándagis, de dijá Almenáhttje didjij aj ándagis luojttá. 15 Valla jus ehpit almatjijda luojte ándagis, de ij Áhttjáda ga luojte dijá mieddemijt ándagis.
16 Allit fásstudattijn hådjen vuojnnu nåv gåktu vilpástalle, gudi tsusskaha fásstudi almatjij vuojnedijn. Sáddnán, sij li bálkájdisá juo oadtjum. 17 Valla gå dujna li fásto, vuojda oajvát ja basá muodut, 18 vaj almatja e duv fásstudime vuojne ietján gå Áhttját guhti tjiehkusin la. De Áhttját guhti tjiehkusin vuojnná, vaddá dunji bálkáv.

Dávvera almen

19 Allit allasihtte dávverijt ednamin tjoahkki, gånnå muotse ja mádo bäjsstali ja suollaga gajkudi suoládittjat. 20 Tjoahkkijihtit dávverijt almen, gånnå e muotse, e ga mádo biejste, e ga suollaga gajkuda suoládittjat. 21 Gånnå duv dávver, danna l aj duv vájmmo.

Tjalmme l rubmaha tjuovgga

22 Tjalmme l rubmaha tjuovgga. Jus duv tjalmme l tjielgas, de ålles rubmahin la tjuovgga. 23 Valla jus duv tjalmme l savdas, de ålles rumáj la sjievnnjedin. Jus gis tjuovgga duv sinna l sjievnnjet, man tjáhppat la de sjievnnjet!

Jubmel ja mammon

24 Aktak ij buvte guokta härrá dievnnut. Juogu de nuppev vasjot ja nuppev ähttsá, jali nubbáj lijkku ja nuppes ij berusta. Ehpit buvte goappátjijt, Jubmelav ja mammonav, dievnnut.

Allit måråsta

25 Dan diehti didjij javlav: allit viessomuhá diehti måråsta majt bårråt ja
juhkat, jali rubmaha diehti masi gárvvunit. Ij la gus hägga bårrusis ja
juhkusis ienep, ja rumáj biktasijs? 26 Gähttjit alme låttijt, e sáddji, e sájov ga
tjoahkki ja ájtijda vuorkki, valla dijá Almenáhttje dajt biebbmá. Ij gus diján
la ienep árvvo gå dajn? 27 Guhtis dijás mårråhijnes ga máhttá stihko guhkev
viessomájggásis lasedit? 28 Ja manen biktasijs måråstihpit? Gähttjit giette
giedjegijt gåk sjaddi, vájku e barga jalik båne. 29 Valla mån didjij javlav: ij
lim ga Salomo gilldegárvojis nåv gåktu dajs akta. 30 Jus dal Jubmel giette
rásijt nåv tjáppagit gárvot, ma uddni li tsäggot ja idet vuobnnáj bálkestuvvi,
ij gus sån aj dijájt vádnajáhkugijt lulu gárvodit? 31 Dan diehti allit måråsta,
allit gatjáda: Majt dal bårråt? Majt juhkat? Ma gárvvon? 32 Divna dakkirijt
hiedniga rihtji. Valla dijá Almenáhttje juo dijá dárbojt diehtá. 33 Åhtsit
vuostatjin suv rijkav ja suv rievtesferdukvuodav, de divna iehtjádav aj
oadtjobihtit. 34 Allit dan diehti ihttátjis måråsta, gal ihttásj biejven ietjas
mårråha. Juohkka biejven li ietjas vájve.

7

Allit duobbmi! Tjágŋit gártjes uksarájge

1 Allit duobbmi, de ehpit ietja ga duobbmidalá. 2 Duobmujn majna
duobbmibihtit, ietja duobbmidallabihtit. Mihtujn majna ietja mihttibihtit,
didjij mihttiduvvá. 3 Manen vieljat tjalmen ribáv vuojná, valla bielkáv ietjat
tjalmen i? 4 Ja gåktu máhtá vielljasit javllat: Gal mån tjalmestat ribáv
gádodav – dån gänna ietjanat la bielkká tjalmen? 5 Vilpástalle, gádoda
vuostatjin bielkáv tjalmestat! De tjalmme tjielggá ja de esski vuojná ribáv
vieljat tjalmes gádodit. 6 Allit bednagijda ájllisav vatte ja allit svijnijda
råhtåjdihtte bálko: dajt val duolmmu ja jårgijdi dijáv gajkudittjat.
7 Ádnut, de oadtjobihtit. Åhtsit, de gávnnabihtit. Goalkkalihtit, de uksa
rabáduvvá. 8 Guhti ádnu oadtju, ja guhti åhtså gávnná, ja guhti goalkkal
sunji uksa rabáduvvá. 9 Le gus dijá siegen aktak guhti bárnnásis giergev
vaddá gå lájbev ádnu, 10 jali gärmmahav gå guolev ádnu? 11 Gå dij bahá juo
dádjadihpit mánájda buorre vattáldagájt vaddet, ij gus de dijá Almenáhttje
buorijt vatte sunji guhti ádnu? 12 Gájkka mav sihtabihtit almatjijt didjij

dahkat, dahkit sidjij. Nåv láhka ja profejta javlli.
13 Tjágŋit gártjes uksarájge! Danen gå uksa mij håhkkånibmáj doalvvu, le
gallje ja gäjnno gåbdde, ja ållusa daggu manni. 14 Valla uksa l gárttje ja
gäjnno giedtse mij iellemij doalvvu, ja galles e dav gávna.

Vierreprofejta

15 Várrijihtit vierreprofejtajs. Sávtsa hámen sij dijá lusi båhti valla duodaj li
bårre stálpe. 16 Sjattojs sijáv dåbddåbihtit. Ij má vijnnamuorjijt
tjiesskislánjátjijs tjåkkitja jali fijkunijt tistelijs? 17 Buorre muorra de buorre
sjattojt sjaddat, valla nievres muorra nievres sjattojt. 18 Buorre muorra ij
nievres sjattojt sjaddada, ij ga nievres muorra buorre sjattojt. 19 Juohkka
muorra mij buorre sjattojt ij sjaddada, tjuoladuvvá ja dållåj bálkestuvvá.
20 Sjattojs dajt dåbddåbihtit.
21 Ij juohkkahasj guhti munji javllá 'Härrá, Härrá' almerijkkaj besa, ájnat
dåssjå sån guhti muv Almenáhtje sidoda milta dahká. 22 Dan biejve ållusa
munji javlli: 'Härrá, Härrá, ep gus mij la duv namán åvddålijsárnnum,
bahás vuojŋŋanisájt duv namán vuodjelam ja edna oavddodagov duv
namán dahkam?' 23 Valla dalloj sidjij bihko javlav gåktu l: 'Dijáv iv dåbdå.
Gájddit dássta, bahájuonaga!'

Huonaj bávte nanna ja huonaj sáddun

24 Guhti muv bágojt gullá ja daj milta dahká, le nåv gåktu jiermmás ålmåj
guhti huodnahis bávte nali tsieggij. 25 Rássjo sjåvaj, dulvev dagáj, biekka
garrasit huodnahis vuosstij båssun, valla ittjij viera dan diehti gå lij bávte
nanna. 26 Guhti muv bágojt gullá, valla daj milta ij dagá, le nåv gåktu
jiermedibme guhti huodnahis sádduj tsieggij. 27 Rássjo sjåvaj, dulvev dagáj,
biekka garrasit huodnahis vuosstij båssun ja huonaj alvvásláhkáj vieraj.«
28 Gå Jesus lij hållamis häjttám, de almatja suv åhpadimes alvaduvvin,
29 dan diehti gå fámujn åhpadij, ittjij tjálukoahppásij láhkáj.

8

Spihtálasj rájnan sjaddá

1 Gå Jesus váres luojttádij, de stuorra almasjvega suv tjuovvolin. 2 Muhtem
spihtálasj suv lusi bådij, luobddelij suv åvddåj ja javlaj: »Härrá, jus sidá, de

rájnan muv dagá.« 3 Jesus giedas gálggij, duohtastij suv ja javlaj: »Sidáv. Sjatta rájnan!« Dakkavidi ålmåj spihtálasjvuodastis rájnan sjattaj. 4 Valla Jesus sunji javlaj: »Ale aktasik dán birra giehto, valla maná vuoseda ietjat härráj ja vatte värrovattáldagáv mav Moses la mierredam almatjijda vihtanussan.«

Doarrooajve dievnár buorrán

5 Gå Jesus Kafarnaumaj jåvsådij, bådij doarrooajvve suv lusi viehkev ánutjit: 6 »Härrá, muv dievnár la sijdan vällahime gállnamviges harmmadit vájvástuvvamin.« 7 Jesus javlaj: »Lev gus mån suv buoredittjat?« 8 Doarrooajvve vásstedij: »Härrá. Mån iv la árvvogis viessusim duv tjáŋadahtátjit. Valla javlasta bágov val, de bárnne buorrán. 9 Mån iesj lav alep åjvij vuollálasj ja doarroålmmå li muv vuollálattja. Jus nuppev doarroålmmåv gåhtjov mannat, de manná ja nuppev vas boahtet, de boahtá. Ja gå iehtjam dievnárav gåhtjov: Dagá dáv, de dahká.« 10 Jesus alvaduváj ja javlaj fárrusis: »Sáddnán, Israelan ittjiv avtanik náv nanos jáhkov gávna. 11 Mån didjij javlav: Ållusa lullet allet båhti bävddáj tjåhkanittjat aktan Abrahamajn, Isakijn ja Jakobijn almerijkan. 12 Valla rijka ietjas máná bálkestuvvi ålggolij sjievnnjedij tjierutjit ja bánijt gitjáldahtátjit.« 13 Ja doarrooajvváj Jesus javlaj: »Maná, sjaddus nåv gåktu jáhkki.« Ja bárnne daŋga båttå buorránij.

Jesus buoret Simona vuodnámav ja ietjá skihppijt

14 Jesus bådij Petrusa lusi ja vuojnij Petrusa vuodnámav feberis vällahime. 15 Duohtastij nissuna giedav ja feber luojtij, ja nissun tjuodtjelij ja dievnastij suv.

16 Gå iehkeduváj buktin suv lusi ållusav, gudi bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvvin. Jesus bágujnis vuojŋŋanisájt vuodjelij ja divna skihppijt buoredij, 17 vaj ålliduvvat luluj mav profäjtta Jesaja lij javllam: *Mijá vigijt sån guottij ja mijá vájvijt gádodij.*

Jesusav tjuovvolit

18 Gå Jesus bájkenis nåv ållusav vuojnij, de gåhtjoj åhpadisålmmåjt sujna jávre nuppe bälláj vuolgget. 19 Tjálukoahppásijs akta suv lusi bådij ja javlaj: »Åhpadiddje, tjuovvolav duv gåsi ihkenis vuolgá.« 20 Jesus vásstedij:

»Riehpihijn li lieso ja alme låttijn biese, valla Almatjabárnen ij la sadje gånnå oajves vuojŋadahttá.« 21 Muhtem ietjá åhpadisålmmåjs javlaj: »Härrá, suova muv vuolgget vuostak áhtjám hávddádittjat.« 22 Valla Jesus vásstedij: »Tjuovvola muv! Hávddádisá jábbmega jábbmegijdisá.«

Jesus biekkav sjávvunahttá

23 Lávkkij vadnasij ja åhpadisålmmå tjuovvolin. 24 Hähkkat garrasit biekkastij ja bárro vargga vadnasav vuolmastij. Valla Jesus iesj lij oaddám. 25 De åhpadisålmmå suv båktin: »Härrá, gájo mijáv! Soaggomin lip.« 26 Sån javlaj: »Manen ballábihtit, dij vádnajáhkuga.« Tjuodtjelij ja biekkajda ja jávrráj sjärggodij ja de gabátloattjev dagáj. 27 Almatja alvaduvvin ja javllin: »Guhtis sån la, gev tjabu biegga ja jávrre jegadibá?«

Bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvve ja svijnneällo

28 Gå nuppe bälláj Gadara dáfuj jåvsådij, bådijga hávdijs suv vuosstij guovtes gudi bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvájga. Lijga nåv bahá vaj aktak ittjij daggu besa. 29 Tjuorvojga: »Jubmela Bárnne, mij dahkamuhájt la dujna munnujn? Le gus diehki boahtám munnuv juo åvddåla vájvedittjat?« 30 Viehka dåbbelin lij stuorra svijnneällo guohtomin. 31 Bahás vuojŋŋanisá sunji javllin: »Jus mijáv ålgus vuodjela, de svijnneelluj vuodjela.« 32 Vásstedij: »Gájddit dássta!« ja bahás vuojŋŋanisá ålmmåjs svijnijda sirddin. Ålles ällo bávtev vuolus jávrráj guohtsalij ja tjáhtjáj soakkoj. 33 Räjnnuhiddje dassta báhtarin ja stádaj máhttsam gájkdivna giehttun, dájogij birra aj, gudi lijga bahás vuojŋŋanisájda boadádallam. 34 De ålles stáda vuolgij Jesusav duostutjit, ja gå suv vuojnnin de gåhttjun suv sijá bájkes gájddat.

9

Jesus gállnam ålmmåv Kafarnauman buoret

1 Vadnasij lávkkim ja jávrev rasstim Jesus jåvsådij stádaj, ietjas årruhij. 2 Dåppe buktin suv lusi gállnam ålmmåv guoddemlátjo nanna vällahime. Gå Jesus sijá jáhkov vuojnij, de gállnam ålmmåj javlaj: »Bárnnám, ale balá, duv sutto li ándagis luojteduvvam.« 3 Muhtem tjálukoahppása aktu allasisá javllin: »Sån ham Jubmelav bilkket.« 4 Jesus sijá ájádusájt árvvedij ja javlaj:

»Manen li bahámielak ájádusá dijá vájmojn? 5 Goabbá l álkkep javllat: Duv
sutto li ándagis luojteduvvam, vaj: Tjuodtjela vádtsá! 6 Valla didjij diehton,
Almatjabárnen la fábmo dán ednamin suttojt ándagis luojtátjit« – ja dáv de
gállnam ålmmåj hålaj – »tjuodtjela, välde látjut ja máhtsa sijddasit.« 7 Ja
ålmåj tjuodtjelij ja sijddasis máhtsaj. 8 Gå almatja dav vuojnnin, balládin ja
hievedin Jubmelav, guhti lij dakkir fámov almatjijda vaddám.

Tullár Matteus gåhtjudallá

9 Gå Jesus dassta vuolgij, de ájtsaj ålmmåv gen namma lij Matteus
tullahuodnaha ålggolin tjåhkkåhime. Javlaj sunji: »Tjuovvola muv!« Ja
Matteus tjuodtjelij ja tjuovvolij suv. 10 Gå Jesus lij Matteusa guossen,
båhtalin tullárijs ja suddárijs ålos ja bievddegáddáj viellidin aktan sujna ja
åhpadisålmmåj. 11 Farisea dav vuojnnin ja åhpadisålmmåjda javllin:
»Gåktus dijá åhpadiddje buktá tullárij ja suddárij siegen bårråt?« 12 Jesus
dáv guláj ja javlaj: »Hebulattja e dálkudiddjev dárbaha, ájnat skihppe.
13 Mannit åhpatjit majt dá bágo mierkkiji: *Ármmogisvuodav sidáv vuojnnet, iv
de värojt,* dan diehti gå iv la boahtám rievtesferdugijt gåhtjutjit, ájnat
suddárijt.«

Hedjaguossijn älla fásto

14 De båhtin Johannesa åhpadisålmmå suv lusi ja gahtjin: »Manen duv
åhpadisålmmå e fásstuda gå mijájn ja fariseajn li fásto?« 15 Jesus vásstedij:
»E gåjt dal hedjaguosse buvtitja surggahit guhkev irgge l sijá siegen? Valla
ájgge så bådisj gå irgge sijá lussta váldeduvvá, ja de siján li fásto. 16 Aktak ij
lulu duohppik duoggŋasav oabme biktasij goarrot. De ham ådå duogŋas
luluj biktasis biehkev gajkedit ja stuoráp rájgev dahkat. 17 Ij lulu ga varás
vijnav oabme vijnnavuossajda dievddet. De ham oabme vuossa lulun
luoddodit ja vijnna gålgijdit ja vuossa bäjsstanit. Varás vijnav ådå vuossajda
dävddá, de goappátja, vijnna ja vuossa, ájmon bissoba.«

Synagogatjuottjodiddje niejdda. Vardde nissun

18 Sidjij hållamin, synagogatjuottjodiddje suv lusi bådij, luobddelij suv
åvddåj ja javlaj: »Muv niejdda l jur jábmám, valla boade bieja giedat suv
nali vaj ällá.« 19 Jesus de tjuodtjelij ja aktan åhpadisålmmåj suv tjuovvolij.
20 Muhtem nissun, lågenanguokta jage varddemijs bijnástuvvam, maŋelt

bådij ja suv bivtasdiehpev duohtastij, 21 danen gå usjudij: »Jus bessat luluv
suv biktasav duohtadastátjit, de gádjusit luluv.« 22 Jesus jårgijdij ja gå suv
ájtsaj de javlaj: »Niejddam, ale balá, duv jáhkko l duv gádjum.« Ja daŋga
båttå nissun buorránij. 23 Boahtám tjuottjodiddje lusi ja gullam
sjnjurguntjuojadiddjijt ja ármmadiddje vegav, 24 de Jesus javlaj: »Mannit
dássta. Niejdda ij la jábmám, sån la oademin.« De sunji tjajmmin. 25 Vallak
almasjvegav bájkestis lij rádjam, de Jesus sisi tjáŋaj ja niejdav giedas váldij
ja niejdda tjuodtjelij. 26 Sáhka dan birra oabllánij dav guovlov miehtáj.

Guokta tjalmedime buorránibá

27 Gå Jesus dåppelt vuolgij, de guokta tjalmedime suv tjuorvo tjuovvolijga:
»Davida bárnne, ármmálaste munnuv!« 28 Ja gå sijddasis jåvsådij, de bådijga
tjalmedime suv åvddåj. Jesus gatjádij: »Jáhkkebihtte gus muv buktet
dunnuv viehkedit?« Vásstedijga: »Härrá, jáhkkin.« 29 De sunnu tjalmijt
duohtastij ja javlaj: »Dåj jáhkkebihtte ja lehkus nåv.« 30 Ja sunnu tjalme
rahpasin. Jesus sunnuv garrasit buorgguj: »Alle aktasik dán birra giehto.«
31 Vallak dassta vuolgijga, de ságav suv birra dav guovlov miehtáj
doalvojga.

Jesus gieladis bahás vuojŋŋanisáv vuodjel

32 Gå ålmmå lijga mannam, de buktin suv lusi gieladis ålmmåv, guhti bahás
vuojŋŋanisás vájvástuváj. 33 Jesus bahás vuojŋŋanisáv vuodjelij ja
gieladibme hållagådij. Álmmuk alvaduváj ja javlaj: »Ep la goassak åvddåla
Israelan dákkirav vuojnnám.« 34 Valla farisea javllin: »Bahás vuojŋŋanisáj
oajvemusá viehkijn bahás vuojŋŋanisájt vuodjel.«

Sávtsa räjnnuhiddje dagi

35 Jesus divna stádaj ja sijdaj milta vájaldij. Synagogajn åhpadij ja
evangeliumav rijka birra sárnnedij ja almatjijt gájklágásj dávdajs ja vigijs
buoredij. 36 Gå almasjvegav vuojnij de sijáv ármestij dajna gå lidjin
vájveduvvam ja guodeduvvam degu sávtsa räjnnuhiddje dagi, 37 ja sån
åhpadisålmmåjda javlaj: »Tjuohpos la stuorre, valla barggijs vádne.
38 Råhkådallit dan diehti tjuohppusa härráv barggijt ietjas tjuohppusij
rádjat.«

10

RÁJADUSHÅLLA (10. kapihtal)

Jesus lågenanguoktásav rádjá

1 Ietjas lusi lågenanguokta åhpadisålmmås gåhtjoj ja vattij sidjij fámov
bahás vuojŋŋanisáj badjel vaj buktin dajt vuodjelit ja almatjijt gájklágásj
dávdajs ja vigijs buoredit. 2 Dán lågenanguovte apostela namá li: vuostatjin
Simon, gev Petrusin gåhttju, de vielljas Andreas, ja vieljatja Jakob ja
Johannes, Sebedaiosa bárne, 3 Filippos ja Bartolomaios, Tomas ja tullár
Matteus, Jakob, Alfaiosa bárnne, ja Taddaios, 4 Simon Kananaios ja Judas
Iskariot, suv biehtte.

5 Dáv lågenanguoktásav Jesus gåhtjo rájaj: »Allit maná hiednigij
guovlojda, allit ga Samaria stádajda. 6 Mannit bus Israela álmmuga
láhppum sávtsaj lusi. 7 Ja gåggu mannabihtit, de sárnnedihtit: Almerijkka l
lahka. 8 Buoredihtit skihppijt, båktålihtit jábbmegijt, dahkit spihtálattjajt
rájnan ja gádodihtit bahás vuojŋŋanisájt; vaddit vattáldahkan mav ietja
vattáldahkan lihpit oadtjum. 9 Allit allasihtte gållev jalik silbav jalik
guohpárav avijda ásada. 10 Gå vuolggebihtit allit vuossav válde, allit
ienebuv gå avtav skirtov, allit ga gábmagijt ja soappev. Dajna gå bargge
biebmos ánssit. 11 Åtsådihtit árvvogis almatjav juohkka stádan jali sijdan,
gåsi boahtebihtit, ja årrut suv lunna dasik vas vuolggebihtit. 12 Tjágŋit
goahtáj ráfebuorástahttemijn, 13 ja jus goahte l árvvogis, de oadtjus dijá
sávvam ráfev. Valla jus ij la árvvogis, de máhttsis ráfe allasihtte. 14 Jus dijáv
e duosto jali dijá bágojt e gulldala, de guodit dav goadev jali dav stádav ja
sjavnnjit juolgijs dan dumijt. 15 Sáddnán, duobbmobiejven Sodoma ja
Gomorra ednamijda sjaddá dakkir stádajs giehpebun.

Sávttsan stálpij gaskan

16 Rájav dijáv sávttsan stálpij gasskaj. Lehkut dan diehti gärmmaha
sluohkasin ja duvvo vigedibmen. 17 Várrijihtit almatjijs. Giesitji sij dijáv
duobbmoståvlåj åvddåj ja ruosskitji sij dijáv synagogajn. 18 Muv diehti sij
dijáv ednamhärráj ja gånågisáj åvddåj doalvotji, sidjij ja báhkenijda
vihtanussan. 19 Valla gå dijáv sijá åvddåj doalvvu, allit de balá gåktu hållat

ja majt javllat, dan diehti gå dalloj didjij bágo vatteduvvi, 20 ja ehpit dij ietja håla, ájnat áhtjáda Vuojŋŋanis dijá baktu. 21 De viellja vieljas jábmemij rádjá ja áhttje mánás. Máná äjgádijda suodji ja sijáv sårmmiji. 22 Ja gájka dijáv muv namá diehti vasjodi. Valla gádjus sån guhti gitta maŋemussaj gillá. 23 Jus dijáv nuppen stádan doarrádalli, de báhtarihtit nubbáj. Sáddnán, ehpit háhppida divna Israela stádajn mannat åvddål gå Almatjabárnne boahtá.

24 Oahppe ij la åhpadiddjes bárep, ij dievnár ga båndis. 25 Oahppe duhtis jus sunji nåv gåktu åhpadiddjásis sjaddá, ja dievnár nåv gåktu boanndisis. Máhttá gus suv goahtefuolkke mavga bárebuv vuorddet, jus båndiv li Beelsebulan gåhttjum?

Allit balá

26 Allit dan diehti sijás ballá. Ij mige tjiegaduvvam mij ij bihkusa, ij ga mige suollevis mij ij diehtusij boade. 27 Majt didjij sjievnnjedin javlav, javllit tjuovggan, ja majt dijá bälljáj tsamádav, tjuorvvut huodnahij nalta. 28 Allit sijás ballá gudi nahki rubmahav gåddet, valla sielov e. Ballit bus sujsta guhti sielov ja rubmahav buktá helvidin dåssjidit. 29 Äbá gus guokta tsitsátja guohpárbiednigattja åvdås vuobdeduvá? Valla dajs aktak ij ednamij gahtja váni Áhtjáda diedek. 30 Ja tjabu dijá vuobddatjoale li lågåduvvam. 31 Allit dan diehti balá: Diján la ienep árvvo gå vájk man edna tsitsátjin.

Dåbdåstibme ja vuornnom

32 Juohkkahattjav, guhti muv almatjij åvdån dåbdås, dåbdåstav mån Almenáhtjám åvdån. 33 Valla guhti muv almatjij åvdån vuornnu, vuornov mån Almenáhtjám åvdån. 34 Allit doajvo mån lav boahtám ráfev ednamij buvtátjit. Iv la ráfev, ájnat svierdev buktám. 35 Mån lav boahtám *vasjev buollidittjat áhtjitjij ja iednitjij gasskaj, manje ja vuodnámis gasskaj*, 36 *ja goahtefuolkke båndi vasjulattjan sjaddá.* 37 Guhti áhtjes jali iednes ähttsá ienebut gå muv, ij la munji árvvogis ja guhti bárnes jali niejdas ähttsá ienebut gå muv, ij la munji árvvogis. 38 Guhti ruossas ij välde ja muv tjuovvola, ij la munji árvvogis. 39 Guhti hekkas gávnná, massá dav ja guhti hekkas muv diehti massá, gávnná dav.

Åhpadisålmmåj duosstom

40 Guhti dijáv duosstu, duosstu muv, ja guhti muv duosstu, duosstu suv
guhti muv la rádjam. 41 Guhti profejtav duosstu danen gå l profäjtta, oadtju
profejta bálkáv, ja guhti rievtesferdugav duosstu danen gå l rievtesferduk,
oadtju rievtesferduga bálkáv. 42 Ja guhti vaddá aktaj dájs unnemusájs edasik
guvsedievav galmma tjátjes, danen gå l åhpadisålmåj – sáddnán sån ij
bálkás masse.«

11

1 Lågenanguovte åhpadisålmmåsis gåhttjomav ållim, vuolgij Jesus dåppelt
birosstádajda åhpadittjat ja sárnnedittjat.

Johannes gástadiddje gatjálvisá ja Jesusa vásstádusá

2 Fáŋŋgagoaden Johannes guláj Kristusa dagoj birra ja rájaj åhpadisålmmåjs
muhtemijt 3 sujsta gatjádittjat: »Dån la gus boadátjit vaj iehtjádav gus
galggap vuorddet?« 4 Jesus sidjij vásstedij: »Mannit Johannesij giehtutjit
majt vuojnnebihtit ja gullabihtit: 5 tjalmedime vuojnnegåhti, gállnasa
vádtsáji, spihtálattja rájnnani ja bieljedime gullagåhti, jábbmega tjuodtjeli ja
häjo ávvoságav gulli. 6 Sálugin gesi suhttamoarren iv sjatta.«
7 Gå vuolggám lidjin, de Jesus álmmugij Johannesa birra hållagådij: »Majt
åjdåmähttsáj vuolgijda gehtjatjit? Rásseruogov gus biekkas svahtjamin?
8 Ejda. Majt de gehtjatjit? Ålmmåv gus tjáppa biktasij? Valla gejn li tjáppa
biktasa li gånågisladnijn. 9 Majt de vuolgijda gehtjatjit? Profejtav gus?
Duohta, ja didjij javlav: suv guhti l profejtas ienep, 10 suv gen birra l
tjáleduvvam: *Ge, rájav muv sáhkaguoddev duv åvdån gäjnov gárvedittjat.*
11 Sáddnán, nissunis riegádam ij la Johannes gástadiddjes stuoráp, valla
unnemus almerijkan la sujsta vil stuoráp. 12 Johannes gástadiddje biejvij
rájes almerijkka fámujn nággi åvddåj ja muhtema gähttjali dav allasisá
rihpat. 13 Profejta ja láhka gitta Johannesa rádjáj li åvddålijsárnnum.
14 Jáhkkit jali allit, sån la Elia, guhti lij boadátjit. 15 Gänna li bielje, gulldalis.
16 Gåktus dal ájn buvtáv dáv vierregav buohtastahttet? Sij li mánáj lágátja
guovdon tjåhkkåhime nuppijda mánájda tjuorvvomin: 17 'Didjij tjuojadijma
valla ejda gärssulit sidá. Ármmadijma valla ejda luodjot sidá.' 18 Johannes
bådij ja sån ittjij bårå, ittjij ga jugá, ja de javlli: 'Sujna l bahás vuojŋŋanis.'

19 Almatjabárnne bådij, sån båråj ja jugáj, ja de gis javlli: ’Gähttjit runndusav
ja juhkkev, tullárij ja suddárij rádnav.’ Valla Vijsesvuoda dago li
Vijsesvuodav duodastam.«

Vuoj Korasin, vuoj Betsaida!

20 De sån lájttegådij dajt stádajt, gånnå lij nåv edna oavdojt dahkam, ja
gájgodij dan diehti gå ällim buorádusáv dahkam ja jårgijdam: 21 »Vuoj
dunji, Korasin!, Vuoj dunji, Betsaida! Jus oavddodago dunnu lunna bus
Tyrosin ja Sidonin dagáduvvat lulun, de da stáda juo ådnå lulujga
buorádusáv hårsåj ja gunáj sinna dahkat. 22 Valla didjij javlav:
duobbmobiejven sjaddá Tyrosij ja Sidonij dijás giehpebun. 23 Ja dån,
Kafarnaum, vuordá gus almmáj bajeduvvat? Jábbmekájmmuj dån gahtja.
Jus duv lunna dahkam oavdo bus Sodomin dagáduvvat lulun, de stáda
luluj vilá uddnik tsäggot. 24 Valla mån didjij javlav: duobbmobiejven
Sodomij sjaddá dujsta giehpebun.«

Jesus hievet Áhtjev, alme ja ednama Härráv

25 Daj ájgij Jesus javlaj: »Áhttje, hievedav duv, alme ja ednama härráv, dan
diehti gå dáv la vijssásijs ja jiermmájs tjiehkam, valla bigodam sidjij gudi li
nåv gåktu máná. 26 Sáddnán, Áhttjám, nåv dån la mierredam. 27 Divna l
Áhttjám munji åskeldam. Ja aktak ij Bárnev dåbdå ietján gå Áhttjes, ja aktak
ij Áhtjev dåbdå ietján gå Bárnnes ja gesi Bárnne sihtá suv bigodit.

Giehppis noade

28 Båhtit muv lusi gájka gudi låsså nådijt guoddebihtit, de didjij
vuojŋadimnuobev vattáv. 29 Válldit muv svagájt oalggáj ja oahppit mujsta
gänna l lidna ja njuorris vájmmo, de dijá sielojda vuojŋadimnuobev
oadtjobihtit. 30 Muv svagá li vuohkasa ja noade gähppat.«

12

Sábbáda härrá

1 Daj ájgij Jesus lij sábbádin gårnnebäldov vádtsemin. Suv åhpadisålmmå
nälggájin ja gårnneåjvijt bårråmussan bahkegåhtin. 2 Farisea dav vuojnnin ja
sunji javllin: »Gehtja, duv åhpadisålmmå dahki masi sábbádin ij la loahpe.«

3 Valla sån vásstedij: »Ejda gus lågå mav David dagáj gå ålmmåjis nälggáj?
4 Jubmela viessuj tjágŋin ja danna bårrin gehtjadimlájbijt, majs e iehtjáda gå
härrá oattjo bårråt. 5 Vaj ejda gus lágan lågå tiemmpelin härrá sábbádav
dådji ja daŋgas diehti li sivádime? 6 Valla mån didjij javlav: Dánna l dahta
mij la tiemmpelis stuoráp. 7 Jus dádjadit lulujda mav merkahi bágo:
Ármmogisvuodav sidáv vuojnnet valla värojt iv, de ejda lulu sivádimijt
duobbmit. 8 Almatjabárnne l vuojn sábbáda härrá.«

Ålmåj gállnam giedajn

9 De Jesus dassta vuolgij ja sijá synagogaj bådij. 10 Danna lij ålmåj gässta
giehta lij gállnam. Guoddalimoarev vuojn suv vuosstij sihtin ja gatjádin:
»Le gus sábbádin loahpe almatjijt vigijs buoredit?« 11 Vásstedij: »Jus
sábbádin gässtak sávttsa luluj råggåj gahttjat, ij gus de gähttjalit lulu dav
gádjot? 12 Man ienep árvvo ij la almatjin sávtsas. Dan diehti sábbádin la
loahpe buorijt dahkat.« 13 Ja ålmmåj javlaj: »Gálggi giedat!« Ålmåj giedas
gálggij, ja giehta sjattaj nuppe gieda buorren. 14 Farisea de mannin ålgus
rádudalátjit gåktu Jesusav máhttet lulun oajttet.

Jubmelis nammadum dievnár

15 Jesus dajt ságajt guláj ja manáj dassta. Ållusa suv tjuovvolin ja sijájt gájkajt
buoredij 16 ja buorgguj sijáv iktemis guhti sån lij, 17 vaj luluj ålliduvvat mav
profäjtta Jesaja lij javllam: 18 *Sån la mujsta nammadum dievnár, gev ähtsáv ja
guhti muv sielov ávvuhahttá. Bájav muv Vuojŋŋanisáv suv nali luojttádit, ja
álmmugijda sån riektáv sárnnet.* 19 *Ij sån belkatja, ij ga tjuorvo, ij guhtik ga
gahttunijn suv jienav gulá.* 20 *Ij sån sjmiessjkam hájkov doaje, ij ga suovvadiddje
gintallájgev jáddada åvddål gå riektáv vuojttuj buktá.* 21 *Ja suv namma álmmugij
dårvov vaddá.*

Jesus bahás vuojŋŋanisájt vuodjel Jubmela Vuojŋŋanisájn

22 Dan maŋŋel doalvvun suv lusi tjalmedis ja gieladis ålmmåv gev bahás
vuojŋŋanisá vájvástuhttin. Jesus suv buoredij ja gieladibme sáhkadatjáj ja
vuojnnegådij. 23 Gájka alvaduvvin ja gähttje javllin: »Lesj gus sån Davida
bárnne?« 24 Gå farisea dav gullin, de hållin: »Beelsebula, bahás vuojŋŋanisáj
oajvemusá fámujn, duot ålmåj bahás vuojŋŋanisájt vuodjel.« 25 Valla Jesus
sijá ájádusájt árvvedij ja javlaj: »Juohkka rijkka, mij ij la avtat mielas,

dåssjån ja ståda jali fuolkke, mij ij la avtamielak, ij biso. 26 Ja jus Sáhtán
Sáhtánav vuodjel, de ietjas soaggot. Gåktu de rijkas bisot? 27 Jus mån bahás
vuojŋŋanisájt Beelsebula fámujn vuodjelav, gen fámujn de dijá bällásattja
dajt vuodjeli? Dan diehti dijá duobmárin sjaddi. 28 Valla jus mån Jubmela
Vuojŋŋanisájn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelav, de Jubmela rijkka didjij la
ållåm. 29 Jali gåktu luluj aktak buktet gievras ålmmå lusi mannat
åbmudagáv sujsta rievutjit, jus vuostak ij lulu suv gitta tjadnat? De esski
bessat luluj suv viessuj gajkudittjat. 30 Guhti ij la muv bielen, le muv
vuosstij, ja guhti mujna ij tjoahkki, hádjá.

Bilkkádus vuosstij

31 Danen mån didjij javlav: gájkka sutto ja bilkkádusá almatjijda ándagis
luojteduvvi, valla bilkkádus Vuojŋŋanisá vuosstij ij ándagis luojteduvá.
32 Guhti Almatjabárne vuosstij juojddá javllá sunji ándagis luojteduvvá,
valla guhti ájlis Vuojŋŋanisá vuosstij juojddá javllá sunji ij ándagis
luojteduvá, ij dán ilmen, ij ga boahtte ilmen. 33 Lehkus muorra juogu buorre
ja dan sjatto buore, jali muorra nievrre ja sjatto nievre; sjattojs muorav
dåbddå. 34 Sälggagärmmahatjivga, gåktus dij bahá máhttebihtit mavga
buorev javllat? Njálmme hoallá massta vájmmo l dievas. 35 Buorre almasj
buorre vuorkástis buorijt buktá, ja bahás almasj bahás vuorkástis bahájt
buktá. 36 Valla mån didjij javlav: Juohkka dåssjedis bágo åvdås, mav almasj
tsuvkká, hähttu duobbmobiejven vásstedit. 37 Ietjat bágoj milta dån
tjoavdádalá ja ietjat bágoj milta dån duobbmidalá.«

Jona märkka

38 De muhtema tjálukoahppásijs ja fariseajs sunji javllin: »Åhpadiddje,
sihtap duv vuojnnet merkav dahkamin.« 39 Vásstedij: »Bahás ja jáhkodis
vierrek merkajt rávkká, valla e ietjá merkav gå Jona merkav oattjo. 40 Gåktu
profäjtta Jona lij gålmmå biejve ja gålmmå ijá stuorra guole tjoajven, nåv
galggá Almatjabárnne viessot gålmmå biejve ja gålmmå ijá ednama
sissŋelin. 41 Duobbmobiejven Nineve almatja tjuodtjeli aktan dájna
vierregijn ja sijá duobbmon sjaddá, dajna gå buorádusáv Jona sárnnedattijn
dahkin, valla dánna l juoga Jonas ienebun. 42 Duobbmobiejven oarjjilij
drådnik tjuodtjel aktan dájna vierregijn ja sijá duobbmon sjaddá, dan diehti
gå ednama gätjátjis bådij Salomo vijsesvuodav gulldalittjat, valla dánna l

juoga Salomos ienebun.

Bahás vuojŋŋanis máhttsá

43 Gå bahás vuojŋŋanis almatjis ajbbán, de gåjkke bájkijt vájalt
vuojŋadimsajev allasis åtsåtjit, valla gå dav ij gávna, 44 de hoallá: Máhtsav
viessusim gåsstå vuolggiv. Gå dasi boahtá ja gávnná dav guoron,
basáduvvam ja tjårggådin, 45 de gietjav sujsta väráp vuojŋŋanisá viedtjá, ja
da tjuovvu suv sisi ja dasi årruji. Dan almatjij sjaddá nåhkåm álgos
värábun. Nåvti dán bahás vierregij aj sjaddá.«

Jesusa fuolkke

46 Gå Jesus vilá ájn lij álmmugij hållamin, bådij ieddnes aktan Jesusa vieljaj.
Sij lidjin ålggolin ja sihtin suv hålajda 47 ja soames sunji giehtoj: »Äddnát ja
vielja li ålggolin hålajda duv vuorddemin.« 48 Jesus sunji javlaj: »Guhtis la
muv ieddne ja gudi li muv vielja?« 49 Ja siejvvelij giedajn åhpadisålmmåjda
javla: »Dale muv ieddne ja muv vielja. 50 Guhti muv Almenáhtje sidodav
dahká l muv viellja, oabbá ja ieddne.«

13

MUODULVISHÅLLA (13. kapihtal)

Muodulvis sájo birra

1 Dan biejve manáj Jesus ålgus ja jávrregáddáj tjåhkkidij. 2 Suv birra ållusa
tjåhkanin, ja dan diehti vadnasij lávkkij. Dasi tjåhkkidij ja almatja
jávrregátten tjuodtjun. 3 Ja sidjij måttijn muodulvisájn hålaj: »Ålmåj vuolgij
sáddjitjit. 4 Sáddjidijn muhtem gårne rahtebälláj gahttjin ja låtte båhtin dajt
båråtjit. 5 Muhtem gårne gärggás ednamij gahttjin, gånnå lij vádna mulldo.
Ja asidis muldon ruvva ihtin. 6 Valla gå biejvve badjánij, de buollin ja
gållnin danen gå ruohttsasahtá lidjin. 7 Muhtema tjiesskislánjátjij gasskaj
gahttjin ja tjiesskislánjátja stuorrun ja dajt hávkkadin. 8 Valla muhtema
buorre ednamij gahttjin ja buorre tjuohppusav vaddin, tjuode gärddáj,
guhttalåge gärddáj ja gålmmålåge gärddáj. 9 Gänna li bielje, gulldalis!«

Muodulvisáj ulmme

10 Åhpadisålmmå båhtin suv lusi ja gahtjin: »Manen muodulvisáj sidjij
sárno?« 11 Sån vásstedij: »Dij lihpit vaddásin oadtjum almerijka
tjiegosvuodajt dåbddåt, valla duo iehtjáda älla. 12 Danen gå gänna le, oadtju
valljudagáv, valla gänna ij la, sujsta váldeduvvá aj mij sujna le. 13 Sidjij
muodulvisáj sárnov dan diehti gå vájku vuojnni e vuojne, ja vájku gulli, e
gulá, e ga dádjada. 14 Dájna vuogijn profäjtta Jesaja bágo sidjij ålliduvvi:
Bieljijihtte gullabihtit, valla ehpit huoman dádjada ja tjalmijihtte vuojnnebihtit,
valla ehpit huoman vuojne. 15 *Dán álmmuga vájmo li vuojn garrastuvvam. Nievret*
gulli ja tjalmijt tsábttsiji vaj e vuojne, e bieljij gulá, e vájmonisá dádjada, e ga
buorádusáv dagá vaj mån sijáv luluv buktet buoredit. 16 Valla sálugin dijá
vuojnne tjalme ja gulle bielje. 17 Sáddnán, ålos profejtajs ja rievtesferdugijs li
hálijdam vuojnnet mav dij vuojnnebihtit valla ettjin vuojne, ja gullat mav
dij gullabihtit valla ettjin gulá.

Jesus tjielggi muodulvisáv sájo birra

18 Gullit dal mav muodulvis sádjoålmmå birra mierkki: 19 Juohkka bále gå
almasj bágov rijka birra gullá ja dav ij dádjada, boahtá Bahágis ja doahppi
dav mij la suv vájmmuj sáddjiduvvam. Dat la sádjo rahtebällán. 20 Sádjo
gärggás ednamin la sån guhti bágov gullá ja dalága dav ávujn duosstu,
21 valla sån la ruohttsasahtá ja muhtem ájgev val bissu. Gå bágo diehti
gierddamus ja doarrádallam sjaddá, de dalága gahttjá. 22 Sádjo
tjiesskislánjátjij gaskan la sån guhti bágov gullá, valla värálda vájve ja
boanndudagá gidodime bágov hávkkadi ja danen ij sjattojt sjaddada.
23 Valla sádjo buorre ednamin la sån guhti bágov gullá ja dádjat, ja sån
sjattojt guoddá tjuode gärddáj, guhttalåge gärddáj ja gålmmålåge gärddáj.«

Muodulvis suohpádisrásij birra

24 Nuppev muodulvisáv sidjij sárnoj: »Almerijkka l degu ålmåj guhti l
buorre sájov bällduj sáddjim. 25 Gájka ådatjime, bådij suv vasjulasj ja
suohpádisrásijt vejtaj gasskaj sáddjij ja de manáj dassta. 26 Gå sádjo
sjaddagådij ja gårnneåjvijt dagáj, de suohpádisráse aj ihtin. 27 Dievnára de
mannin båndisa lusi ja javllin: 'Härrá, ittji gus dån buorre sájov bälldusit
sáddji? Gåsstå suohpádisráse ihti?' 28 Boanndi javlaj: 'Vasjulattjas.' Dievnára

gatjádin: ’Sidá gus mijáv mannat suohpádisrásijt bagátjit?’ 29 ’Iv de sidá’,
vásstedij, ’soajttebihtit vejtajt aj suohpádisrásij siegen bahket. 30 Sjaddisa
sähkálakkoj gitta tjuohppamájggáj. Gå tjuohppamájgge boahtá de
tjuohppijda javlatjav: Bahkit vuostak suohpádisrásijt ja tjadnit dajt gihppon
boalldemij. Valla vejtajt de tjoahkkijihtit ájttásim.’«

Muodulvis senáhppagårne ja suvradájge birra

31 Ietjá muodulvisáv sidjij sárnoj: »Almerijkka l senáhppagårne lágásj mav
almasj bälldusis sáddji. 32 Divna gårnijs la unnemus, valla sjaddá gájkka
ruddarásijs stuorábun, muora madugin, man åvsijda alme låtte biesijt
dahki.«

33 Ájn ietjá muodulvisáv sárnoj: »Almerijkka l suvradájge lágásj, masi
nissun gålmmå mihtodieva jáfojs biedjá ja de gájkka suvrru.«

34 Dáv divna Jesus álmmugij muodulvisáj sárnoj, ja álmmugij val
muodulvisáj hålaj, 35 vaj luluj ålliduvvat mav profäjtta lij javllam:
Muodulvisáj didjij hålav ja sárnov dav mij la tjiehkusin värälda sjivnnjedime rájes.

Jesus muodulvisáv suohpádisrásij birra tjielggi

36 Dan maŋŋel guodij almasjvegav ja viessusis máhtsaj. Ja åhpadisålmmå
suv lusi båhtin ja javllin: »Tjielggi midjij muodulvisáv bäldo suohpádisrásij
birra!« 37 Sån vásstedij: »Guhti buorre sájov sáddji l Almatjabárnne. 38 Bälldo
l värált, buorre sádjo l rijka máná ja suohpádisráse li bahá máná. 39 Vasjulasj
mij suohpádisrásijt sáddjij la bärggal. Tjuohppamájgge l värälda nåhkåm, ja
tjuohppe li ieŋŋgila. 40 Nåv gåktu suohpádisrásijt bahká ja boalldá, de aj
värälda nåhkåmin sjaddá. 41 Almatjabárnne ieŋŋgilijt rádjá, 42 ja suv rijkas
gádodi gájkajt gudi almatjijt tjáddjidi ja lágav dådji, ja buolle vuobnnáj sijáv
bálkesti. Danna tjierru ja bánijt gitjáldahtti. 43 Valla rievtesferduga bájtti nåv
gåktu biejvve Åhtjesa rijkan bájttá. Gänna li bielje, gulldalis!

Ienep muodulvisá almerijka birra

44 Almerijkka l dávvera lágásj mij la bällduj tjiegaduvvam. Ålmåj dav
gávnná ja vas tjiehká, ja ávonis divna åbmudagás vuobddá ja de bäldov
oasstá.

45 Almerijkka l aj oasestiddje lágásj guhti l tjáppa råhtåjt åhtsåmin. 46 Jus
divras råhtåv gávnná, de divna åbmudagás vuobddá ja råhtåv oasstá.

47 Almerijkka l aj vierme lágásj mav jávrráj suohppi ja de juohkkalágásj
guolev oadtju. 48 Gå dievas la, de gáddáj råhtti ja tjåhkkit buorre guolijt
lihtijda tjoahkkitjit, valla nievres guolijt bálkes. 49 Nåv sjaddá värälda
nåhkåmin. Ieŋŋgila manni bahájuonagijt rievtesferdugijs tjuoldátjit, 50 ja
buolle vuobnnáj sijáv bálkesti. Danna de tjierru ja bánijt gitjáldahtti.
51 Lehpit gus gájkka dádjadam?« Vásstedin: »Lep«, 52 ja de sidjij javlaj:
»Juohkka tjálukoahpes, guhti l almerijka åhpadisålmmån sjaddam, la
boandás ålmmå lágásj guhti vuorkástis goappátjagá ådåsijt ja oabmásijt
buktet máhttá.«

Profäjttan ietjas stádan

53 Gå Jesus lij gärggam muodulvisájdis giehttomis, de dat dáfos vuolgij.
54 Bådij årutstádasis ja danna synagogan åhpadij. Almatja alvaduvvin ja
javllin: »Gåsstås la vijsesvuodas oadtjum ja fámos oavdojt dagátjit? 55 Ij gus
sån la muorrabargge bárnne? Ij gus iednes namma l Maria ja vieljaj namá
Jakob, Josef, Simon ja Judas? 56 Ja e gus divna suv oappá dáppe mijá bájken
åro? Gåsstå gis dáv gájkka l oadtjum?« 57 De sidjij jårrålimgierggen sjattaj.
Valla Jesus sidjij javlaj: »Profejtav álbedi dåssjå ietjas stádan ja ietjas
vieson.« 58 Ja dåppe ittjij edna oavdov dagá dajna gå ettjin sunji sidá jáhkket.

14

Johannes gástadiddje jábmem

1 Herodes, guhti lij tetrárkka, dan ájge guláj ságav Jesusa birra, 2 ja
dievnárijda javlaj: »Sån la Johannes gástadiddje, guhti l jábbmegij lussta
tjuodtjelam, ja dan diehti dakkir fámo suv baktu barggi.«
3 Náv vuojn lij: Herodes lij Johannesav giddidam, tjadnam ja
fáŋŋgagoahtáj bálkestam Herodiasa, vieljas Filipposa áhkátja diehti, 4 danen
gå Johannes lij Herodesij javllam: »Dunji ij la loahpe sujna aktan viessot.«
5 Herodes sidáj suv gåddet, valla álmmugis gåvaj, dajna gå suv profäjttan
adnin. 6 Ja gå Herodes lij riegádimbiejves ávvudime ja Herodiasa niejdda
guossij åvdån gärssulij, de Herodes tjaŋgedij 7 ja vuornnájn loabedij sunji
gájkka mav ihkenis ánoj. 8 Iednes bagádime milta niejdda javlaj: »Vatte
munji dalága Johannes gástadiddje oajvev gáre sinna.« 9 Gånågis håjen
sjattaj, valla vuornná ja guossij diehti gåhtjoj niejddaj dav vaddet, 10 ja

Johannesis tjiebedav fáŋŋgagoaden jallin. 11 Oajvev gáre sinna buktin ja
niejddaj vaddin, ja sån de äddnásis dav guottij. 12 Valla Johannesa
åhpadisålmmå båhtin suv rubmahav viettjatjit ja hávddádin dav, ja Jesusij
gájkka giehttun.

Biebbmo vihttatuvsánij

13 Gå Jesus dav guláj, de jávre rastá åjdåmádjaj aktu manáj. Valla stádaj årro
dav gullájin ja váttse suv maŋelt vuolggin. 14 Gáddáj jåvsådam, stuorra
almasjvegav ájtsaj ja sijáv ármestij ja sijáj skihppijt buoredij. 15 Gå
iehkeduváj, de åhpadisålmmå suv lusi båhtin ja javllin: »Dát bájkke l ávtas
ja maŋŋet la juo. Luojte álmmugav vaj bessi dåjda sijdajda biebmov
oastátjit.« 16 Jesus vásstedij: »E sij dárbaha dássta vuolgget. Vaddit ietja sidjij
bårråmusáv!« 17 Valla åhpadisålmmå javllin: »Miján ij la ienep biebbmo gå
vihtta lájbe ja guokta guolátja.« – 18 »Buktit dajt munji!« javlaj. 19 Gåhtjoj de
álmmugav rássáj tjåhkkidit, ja váldij vihtta lájbe ja guokta guolátja ja
almmáj gehtjadijn gijtulvisáv råhkålij. Lájbijt dådjalij ja åhpadisålmmåjda
vattij, gudi de álmmugij dajt juogadin. 20 Ja gájka bårrin ja gallánin. Maŋŋel
bátsidisájt tjoahkkijin lågenanguovte vieddegárráj ma tjåmijdin.
21 Vihttatuvsána bájkke ålmmåjs, ja duodden nissunijs ja mánájs, lidjin
biebmov oadtjum.

Jesus tjátje nanna vádtsá

22 Dan maŋŋel gåhtjoj åhpadisålmmåjdis vadnasijn jávre nuppe bälláj
åvddålin mannat dan båttå gå iesj almasjvegav sijddaj rájaj. 23 Ja de várráj
goarrij aktu råhkådalátjit. Dåppe iehkeduváj. 24 Vanás lij juo davven bároj
vuosstij jåsstemin, dajna gå vuosstebiegga lij. 25 Valla árradisán, nälját
idjagåhtsemvuoro, bådij jávrev váttse. 26 Gå åhpadisålmmå ájttsin suv tjátje
nanna vádtsemin, de suorgganin ja jáhkkin skuojvev vuojnnin. Ja balos
tjuorvvogåhtin. 27 Valla Jesus dalága sidjij hållagådij: »Jasskit, allit balá,
månnå lav.« 28 Petrus vásstedij: »Härrá, jus dån la, de gåhtjo muv ietjat lusi
tjátje nanna boahtet.« 29 Jesus de javlaj: »Boade!« ja Petrus vadnasis lávkkij ja
tjátje nanna Jesusa lusi vádtsáj. 30 Valla gå vuojnij garra biekkav, de balláj, ja
vuodjogoadedijn tjuorvvij: »Härrá, gájo muv!« 31 Ja Jesus dalága giedas
gálggij, doahppij suv ja javlaj: »Dån vádnajáhkuk, manen guoktálassti?«
32 Lávkkijga vadnasij, ja de loadtjij. 33 Ja gudi vadnasin lidjin luobddelin suv

åvddåj ja javllin: »Dån la duodaj Jubmela Bárnne.«

Skihppe Gennesaretan

34 Jávrev rasstim, Gennesaretaj bådijga. 35 Dåbbelij ålmmå suv dåbddåjin ja
dan guovlo almatjijda diededin, ja suv lusi buktin divna skihppijt 36 gudi
sihtin sujsta edasik bivtasdiehpev duohtastit. Ja gájka, gudi dav duohtastin,
buorránin.

15

Jubmela budá ja almatjij njuolgadusá

1 Farisea ja tjálukoahppása de Jerusalemas Jesusa lusi båhtalin ja javllin:
2 »Manen duv åhpadisålmmå ájttegij njuolgadusájt dådji? E ham sij giedajt
bårråma åvddål basá.« 3 Sån vásstedij: »Na, manen val ietja Jubmela budájt
doadjebihtit ietjada njuolgadusáj diehti? 4 Jubmel la hållam: *Guddneda áhtját
ja ädnát* ja: *Guhti áhtjes jali iednes bilkket galggá jábmet.* 5 Valla dij
tsuojgodihpit jus soames áhttjásis jali äddnásis javllá: Tiempelvattáldahkan
vattáv dav majna luluv duv buktet viehkedit, 6 ja de ij dárbaha áhtjes jali
iednes guddnedit. Návti Jubmela bágov ietjada njuolgadusáj diehti dássjen
dahkabihtit. 7 Vilpástalle, Jesaja duolla dijá birra åvddålijsárnoj gå javlaj:
8 *Dát álmmuk baksimij muv guddnet, valla sijá vájmo li mujsta guhkken.* 9 *Dåssjåj
muv guddnedi, dajna gå majt åhpadi, li almatjij gåhttjoma.*«
10 De álmmugav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Gulldalihtit ja gähttjalihtit
dádjadit. 11 Mij njálmmerájge manná ij almatjav báde, valla mij njálmes
boahtá almatjav bádá.« 12 Åhpadisålmmå de suv lusi mannin ja gatjádin:
»Diedá gus farisea duv ságajs suhttin?« 13 Sidjij vásstedij: »Juohkka rásse,
mav Almenáhttje ij la sáddjim, ruohttsasijn råhttiduvvá. 14 Allit sijás
berusta! Sij li tjalmedimij tjalmedis lájddistiddje. Jus tjalmedibme
tjalmedimev lájddi, de goappátja råggåj gahttjaba.«
15 Petrus sidáj Jesusav sidjij muodulvisáv tjielggit, 16 ja Jesus de javlaj:
»Ehpit gus ájn la majdik dádjadam? 17 Ehpit gus dádjada divna mij
njálmmerájge manná, boahtá tjoajvváj ja maŋŋel iemeláhkáj ålgus? 18 Valla
mij njálmes ålgus manná, boahtá vájmos ja almatjav bádá. 19 Dajna gå
vájmos badjáni bahás ájádusá, almasjgåddema, gállasjvuoda doadjema,
skiegesvuohta, suolavuohta, vierrevihtanasstema ja bilkkádusá. 20 Dakkira

almatjav bádi. Valla bårråt váni giedajt basák ij almatjav báde.«

Kanaana nissuna jáhkko

21 Dåppelt Jesus Tyrosa ja Sidona guovlojda vuolgij. 22 Nissun dát bájkes suv
tjuorvo duostoj: »Härrá, Davida bárnne, ármmálaste muv! Niejddam
harmmadit bahás vuojŋŋanisás vájvástuvvá.« 23 Valla ittjij bágok tsuvkeda.
Åhpadisålmmå de sunji jårgijdin sidá: »Gåhtjo suv gájddat, sån ham mijáv
tjuorvo doarret.« 24 Sån vásstedij: »Mån iv la iehtjádijda rájaduvvam gå
Israela álmmuga láhppum sávtsajda.« 25 Valla nissun bådij ja Jesusa åvddåj
luobddelij javla: »Härrá, viehkeda muv.« 26 De javlaj: »Ij la duolla mánájs
lájbev vålldet ja bednagijda bus bálkestit.« – 27 Nissun vásstedij: »Ij la, härrá,
valla bednaga ham bårri smålijt ma båndij bievdijs gahttji.« 28 De Jesus sunji
javlaj: »Nissun, duv jáhkko l nanos. Sjaddis gåk sidá.« Ja dat rájes niejdda
buorránij.

Jesus skihppijt buoret

29 Jesus Galileajávrregáttev vádtsáj ja de várráj goarrij. Jåvsådam dåhku
tjåhkkidij. 30 Suv lusi moaddása båhtalin, ja sijá fáron lidjin gállnam almatja,
tjalmedime, skiermá, gieladime ja ålos iehtjádijs. Suv juolgij åvddåj sijáv
buktin ja Jesus sijájt buoredij, 31 ja almatja alvaduvvin gå gullin gieladimijt
hållamin, skiermájt hebulattjan vuojnnin, gállnam almatjijt vádtsemin ja
tjalmedimijt vuojnnemin. Ja de Israela Jubmelav hievedin.

Biebbmo nielljatuvsánij

32 Jesus gåhtjoj åhpadisålmmåjdis boahtet ja sidjij javlaj: »Suttalusjáv
álmmugav. Muv lunna li juo gålmmå biejve årudam ja siján ij la mige
biebbmon. Iv sidá sijáv dássta båråk luojttet, de ihkap e nagá sijdajda
vádtset.« 33 Åhpadisålmmå de sunji javllin: »Gåsstås lájbev nåv ållusij
gallánimnárren oadtjot?« 34 Jesus gatjáj: »Galla lájbe li diján?« – »Gietjav ja
muhtem guolátja«, vásstedin. 35 Gåhtjoj de almatjijt ednamij tjåhkkidit. 36 De
gietjav lájbe ja guolátjijt váldij, Jubmelav gijtij, dådjalij dajt ja
åhpadisålmmåjda vattij. Ja åhpadisålmmå dajt álmmugij juogadin. 37 Gájka
gallánimmärráj bårrin. Maŋŋel de bátsidisájt tjoahkkijin, gietjav vieddegáre
dievva. 38 Nielljatuvsán ålmmå ja duodden nissuna ja máná lidjin bårråm.
39 Ja gå álmmugav lij ruopptot luojttám, de vadnasij lávkkij ja Magadana

guovlojda vuolgij.

16

Farisea merkav rávkki

1 Farisea ja saddukea Jesusa lusi båhtin, ja gå suv gähttjalit sihtin, de
gåhttjun suv merkav almes vuosedit. 2 Valla sån vásstedij: »Iehkedis
javllabihtit: Viertov dahká danen gå almme ruopselt, 3 ja idedis javllabihtit:
Uddni dálkev dahká danen gå almme ruopselt ja giemes la. Alme hámev
galla máhttebihtit tjielggit valla ájgij merkajt ehpit. 4 Dát bahás ja jáhkodis
vierrek merkajt rávkká, valla ij ietjá merkav gå Jona merkav oattjo.« Ja de
sijáv guodij ja vuolgij.

Lájbbe ja suvradájgge

5 Gå åhpadisålmmå jávre nuppe bälláj vuolggin, de lidjin hälbbadam lájbev
välldemis. 6 Jesus sidjij javlaj: »Várrijihtit fariseaj ja saddukeaj suvradájges.«
7 Gaskanisá javllagåhtin ij lim ham siján lájbbe maŋen. 8 Jesus dav ielvij ja
javlaj: »Vádnajáhkuga, manen gaskanihtte ságastihpit diján ij la lájbbe?
9 Ehpit gus vilá mavga dádjada? Ehpit gus vihtta lájbe vihttatuvsánij
gallánimnárren mujte, ja man galla gáre lijggánin? 10 Jali gietjav lájbe
nielljatuvsánij ja man galla gáre lijggánin? 11 Manen jáhkijda muv lájbe birra
sárnnot? Valla várrijihtit fariseaj ja saddukeaj suvradájges.« 12 De buojkkájin
sån ittjij lájbe suvradájges várroda valla fariseaj ja saddukeaj åhpas.

Petrus Jesusav Messiasin gåhttju

13 Gå Jesus Caesarea Filippi dáfojda bådij, de åhpadisålmmåjs gatjádij:
»Guhtin Almatjabárnev javlli?« 14 Vásstedin: »Muhtema Johannes
gástadiddjen javlli, muhtema Elian ja muhtema vas Jeremian jali muhtemin
profejtajs.« – 15 Sijás gatjádij: »Na didja, guhtin dij muv javllabihtit?«
16 Simon Petrus vásstedij: »Dån la Messias, ielle Jubmela Bárnne.« 17 De Jesus
sunji javlaj: »Sálugin dån Simon Barjona, dajna gå ij oadtje jalik varra dunji
dav bigoda, ájnat muv Almenáhttje. 18 Ja mån dunji javlav, dån la Petrus,
Bákte, ja dan báktáj iehtjam girkkov tsieggiv, man badjel jábbmekájmo uvsa
e goassak fámov oattjo. 19 Almerijka tjoavddagijt dunji vattáv. Gájkka mav
ednamin tjaná, almen la tjanáduvvam, ja gájkka mav ednamin tjoavdá,

almen la tjoavdeduvvam.« 20 Ja åhpadisålmmåjdis buorgguj gesisik giehttomis sån lij Messias.

Vuostasj åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

21 Dat rájes Jesus åhpadisålmmåjda tjielggigådij sån viertti Jerusalemaj vuolgget ja ednagav boarrásij, alemushärráj ja tjálukoahppásij diehti gierddat, gåtteduvvat ja vas goalmát biejve tjuottjeldahteduvvat. 22 Petrus duobbelij suv hástij ja gájgodatjáj javla: »Jubmel várjjalus duv, Härrá. Allis dát sjatta.« 23 Valla Jesus jårgijdij ja Petrusij javlaj: »Gájda dássta, Sáhtán. Ale muv gahtjada, dajna gå dujna älla Jubmela, ájnat almatjij ájádusá.«

Jesusav tjuovvolit

24 De Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: »Jus guhtik sihtá muv luottajt tjuovvot, de hähttu ietjas vuornnot ja ruossas välldet ja muv tjuovvolit. 25 Danen guhti hekkas sihtá gádjot, massá dav, valla guhti hekkas muv diehti massá, gávnná dav. 26 Mij ávkijt la almatjij åbbå väräldav vuojttet, jus viertti hekkajnis mákset? Majnas máhttá hekkas ruopptot lånestit?
27 Almatjabárnne Áhtjes herlukvuodan ieŋŋgilijes boahtá, ja dalloj juohkkahattjav dagojis milta mávset. 28 Sáddnán, muhtema dánna tjuodtjomin e jábmemijn gávnada åvddål gå li Almatjabárnev vuojnnám rijkajnis boahtemin.«

17

Jesus herlukvuoda váren

1 Guhtta biejve maŋŋela váldij Jesus fárrusis Petrusav ja vieljatjijt, Jakobav ja Johannesav, ja goarrij sijáj alla várráj, gånnå neljuk lidjin. 2 Dåppe sijá tjalmij åvdån ietjájduváj: muohtos degu biejvve bájtij, ja suv biktasa vielgudin nåv gåktu tjuovgga l. 3 Ja vuojnnin Mosesav ja Eliav tjuodtjomin sujna ságastime. 4 Petrus de Jesusij javlaj: »Härrá, buorre fáron lip. Jus sidá, de dási gålmmå goade tsieggiv, dunji avtav, Mosesij avtav ja Eliaj avtav.«
5 Ájn hållamin tjuovgge balvva sijá badjelij vuollánij, ja balvas jiedna gulluj: »Dát la Bárnnám, muv iehttselis ja gärrásamos. Gulldalihtit suv.«
6 Gå åhpadisålmmå dav gullin, de luojttádin muohto ednamij ja sälldát ballájin. 7 Jesus manáj ja sijáv duohtastij javla: »Tjuodtjelihtit, allit balá.«

8 Gehtjastin bajás ja ettjin dasti iehtjádav gå Jesusav vuojne.
9 Váres vuollánime Jesus sidjij javlaj: »Allit gesisik giehto mav lihpit
vuojnnám, åvddål gå Almatjabárnne l jábbmegij lussta tjuodtjelam.«
10 Åhpadisålmmå de sujsta gatjádin: »Mij la tjálukoahppásij duogen gå javlli
Elia vuostak viertti boahtet?« 11 Vásstedij: »Elia galla boahtá gájkdivna
duollitjit. 12 Valla mån didjij javlav, Elia l juo boahtám, valla ettjin suv dåbdå
ja sunji dahkin mav huomahin. Náv Almatjabárnne aj hähttu sijá diehti
gierddat.« 13 Åhpadisålmmå de dádjadin Johannes gástadiddje birra
sárnnomin lij.

Jesus bárnev jámálguvvamviges buoret

14 Gå álmmuga lusi máhttsin, de bådij ålmåj Jesusa lusi ja suv åvddåj
luobddelij 15 javla: »Härrá, ármmálaste bárnám. Jámálguvvamviges sälldát
bijnástuvvá. Muhttijn dållåj ravggá ja muhttijn tjáhtjáj. 16 Duv
åhpadisålmmåj lusi suv doalvvuv, masku ettjin buvte suv buoredit.«
17 Jesus vásstedij: »Dát häjtádis vierrek mij jáhkket ij sidá! Man guhkev
hähttuv dijá lunna viessot? Man guhkev hähttuv dijáv gierddat? Buktit suv
diehki muv lusi.«
18 Jesus garrasit bárnnáj hålaj, ja bahás vuojŋŋanis ajbbánij, ja dat rájes
bárnne buorránij. 19 Gå galluk lidjin, båhtin åhpadisålmmå Jesusa lusi ja
gatjádin: »Manen mij ejma bahás vuojŋŋanisáv ájmmuda vuodjelit?«
20 Vásstedij: »Dajna gå dijá jáhkko lij vánes. Sáddnán, jus diján luluj
senáhppagårne vierdde jáhkos, de lulujda máhttet dán várráj javllat:
Sirddela dássta dåhku, ja luluj sirddelit. Ij mige didjij lulu máhtodibmen.« [
21 Valla dát dåssjå råhkådalá ja fásstuda vuodjeluvvá.]

Nubbe åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

22 Gå lidjin vas Galilean tjoahken, de Jesus sidjij javlaj: »Almatjabárnne
almatjij giedajda vatteduvvá, 23 ja sij gåddi suv, ja goalmát biejve vas
tjuodtjel.« Ja oalle surgguj sjaddin.

Tiempelväro birra

24 Gå Kafarnaumaj lidjin máhttsam, de tiempelvärrotjoahkkára Petrusa lusi
båhtin ja gatjádin: »Ij gus dijá åhpadiddje tiempelvärov mávse?«
25 »Máksá«, Petrus vásstedij. Gå Petrus ruopptot bådij, de Jesus gatjádij

åvddål gå Petrus háhppidij mavga tsuvkedit: »Majt jáhká, Simon, gejs ednama gånågisá tullav ja värov rávkki, bárnijstisá vaj iehtjádijs?« 26 Gå Petrus vásstedij: »Iehtjádijs«, de Jesus javlaj: »Bárne de gis máksemis bessi. 27 Valla manen sijáv suhttadit? Maná jávrregáddáj vuokkav luosatjit ja válde vuostasj guolev mij doahppi. Tsakkasta dan njálmev, de silbbabiednigav gávna. Válde dav ja värron munnu åvdås mávse.«

18

Guhti l almerijkan stuorámus?

1 Daŋga båttå åhpadisålmmå Jesusa lusi båhtin ja gahtjin: »Guhti l almerijkan stuorámus?« 2 De sån mánáv ietjas lusi gåhtjoj ja sijá åvddåj suv biejaj, 3 ja javlaj: »Sáddnán, jus ehpit buorádusáv dagá ja mánáj lágátjin sjatta, de ehpit luoddnok almerijkkaj besa. 4 Gudi ietjasa dán máná lágátjin uhtsedi, li almerijkan stuorámusá. 5 Guhti dákkirasj mánáv muv namán duosstu, duosstu muv.«

Tjáddjidime

6 Valla guhti tjáddjit avtak dájs uhtsemusájs gudi munji jáhkki, sunji buorep luluj millagiergev tjähpáj oadtjot ja mera tjiegŋalij vuodjoduvvat. 7 Vuoj dunji väräldij, tjáddjidimij diehti. Tjáddjidime galla vierttiji boahtet, valla vuoj dan almatjij gen baktu båhti.

8 Jus giehtat jali juolggát duv tjáddjit, de tjuolasta dav ja bálkesta! Buorep dunji luluj iellemij skiermmán jali sáhttusin mannat ienni gå ålles giedaj ja ålles juolgij ihkevenájggásasj dållåj bálkestuvvat. 9 Jus tjalmmát duv tjáddjit, de gajkeda dav ja bálkesta. Buorep dunji luluj iellemij tjalmmebiellen mannat farra gå goappásj tjalme ájmon helvida dållåj bálkestuvvat.

10 Várrijihtit åbbånis avtak dájs uhtsemusájs álbedimes. Mån didjij javlav, sijá ieŋŋgila almen agev muv Almenáhtje árudijáv vuojnni.
11 Almatjabárnne ham bådij lånestittjat dav mij lij láhppum.

Muodulvis láhppum sávtsa birra

12 Majt jáhkkebihtit: jus ålmmån li tjuohte sávtsa ja dajs akta tjádján, ij gus de aktselåkavtsev várráj guode ja vuolge láhppum avta åtson? 13 Ja jus soajttá dav gávnnat, duodaj ienebut ávvut dat avtas gå dåt tjádjánik

aktselåkavtses. 14 Návti l aj dijá Almenáhtje sidot, ij aktak dájs uhtsemusájs galga láhpput.

Viellja vierredahkken

15 Jus vielljat la duv vuosstij vierev dahkam, de dan åvdås vásstedahte suv dunnu guovtá gaskan. Jus duv gulldal, de vieljat la vuojttám. 16 Valla jus ij sidá, válde de avtav jali guoktásav maŋŋásit, dajna gå *juohkka ássje guovte jali gålmå duodastiddje bágojs nanniduvvá*. 17 Jus sunnuv gulldalimes nádu, de tjoaggulvissaj dav giehto. Jus tjoaggulvisáv ij ga gulldala, de báhkenin jali tullárin suv ane. 18 Sáddnán, gájkka majt ednamin tjadnabihtit, tjanáduvvá almen, ja gájkka majt ednamin tjoavddebihtit, tjoavdeduvvá almen. 19 Ja vil didjij javlav: gájkka majt dijás guovtes såbadibá ádnot dán ednamin, Almenáhtjes oadtjoba. 20 Danen gåsi guovtes jali gålmås li muv namán tjåhkanam, danna lav sijá siegen.«

Ándagisluojttema birra. Ármodis dievnárguojmme

21 Petrus de suv lusi manáj ja gatjádij: »Härrá, galli máhttá vielljam vierev muv vuosstij dahkat ja daŋgas diehti mujsta ándagis luojteduvvat? Gietja gierde gus?« 22 Jesus vásstedij: Dunji javlav: »Ij gietja gierde ájnat gietjavlåkgietja gierde.

23 Danen almerijkka gånågisájn muododuvvá, guhti dievnárijes sidáj lågov dahkat. 24 Gå lågov dahkagådij, doalvvun suv lusi soabmásav guhti sunji lij lågevtuvsán talenta vielggen. 25 Gå ittjij ájmmuda mákset, de gåhtjoj boanndis suv aktan áhkátjijn ja mánáj ja gájkka åbmudagájn vuobdeduvvat, ja vielgge mávseduvvat. 26 Dievnár suv åvddåj luobddelij vájnnoda: 'Vuorddela, mávsitjav mån gájkdivna.' 27 Boanndi de suv ármmálastij, luojtij vielgev ja dibdij suv mannat. 28 Valla gå dievnár dassta vuolgij, de gávnadij dievnárguojmijnis guhti lij sunji tjuohte denára vielggen. Suv tjähpáj njoamoj ja javlaj: 'Mávse välgát!' 29 Dievnárguojmme luobddelij suv åvddåj javla: 'Vuorddela, mávsitjav mån.' 30 Valla nubbe ittjij dasi miededa, ájnat dassta manáj ja fáŋŋagoahtáj suv bálkestahtij dasik vielgev mávsij. 31 Gå nuppe dievnára dav vuojnnin, de bahán válldin ja boanndisisá gájkka giehttun. 32 Boanndi de dievnárav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: 'Baházurin dievnár, gå mujsta vájnnodi, de ålles vielgev dunji luojttiv. 33 I gus beras lulu guojmmedievnárat ármmálasstet nåv gåktu mån duv ármmálasstiv?'

34 Ja moarestis givseldiddjij hállduj suv biejaj dasik ålles vielges lij máksám.
35 Nåvti Almenáhttje aj didjij juohkkahattjaj dahká, jus vieljajdihtte ehpit åbbå vájmostihtte ándagis luojte.«

19

Gállasjvuohta ja sirádibme

1 Gå Jesus lij dáv hålav häjttám, de Galileas vuolgij ja Judeaj, Jordanäno
nuppe bälláj bådij. 2 Stuorra almasjvega suv dåhku tjuovvolin, ja dåppe
sijáv buoredij. 3 Besatjit suv gähttjalittjat muhtem farisea båhtin sujsta
gatjátjit: »Le gus ålmmåj loahpe áhkátjistes vájk man lágásj oares sirádit?«
4 Vásstedij: »Ehpit gus la låhkåm Sjivnnjediddje álgos sunnuv ålmmån ja
nissunin sjivnnjedij?« 5 Ja duoddij: »*Dan diehti ålmåj áhtjes ja iednes guodis
áhkátjijnes viesutjit, ja såj guovtes sjaddiska aktan.* Såj dasti äbá la guovtes ájnat
akta oadtje. 6 Mav Jubmel la aktidam, ij almasj galga tjuolldet.« 7 De
gatjádin: »Manen de Moses la ålmmåv gåhttjum sirádimgirjev tjállet ja de
sirádit?« 8 Vásstedij: »Vájmojihtte garravuoda diehti Moses didjij miededij
áhkátjijstihtte sirádit, valla álgos ij lim dan láhkáj. 9 Mån didjij javlav: Guhti
áhkátjistes ietjá oares gå skiegesvuodas sirát ja ådåsis válldu, sån la
gállasjvuoda doaddje.«
10 Åhpadisålmmå javllin: »Jus nåvti l ålmmå ja áhkátja gaskan, de buorep
la vállduk viessot.« 11 Dasi vásstedij: »E gájka dáv dádjada, ájnat dåssjå sij
gudi vaddásijt li oadtjum. 12 Muhtema li riegádimráje sjierve dagi,
muhtemijt li almatja sjierve dagi dagádam ja muhtema li ietjasa sjierve dagi
almerijka diehti dagádam. Dádjadis dáv, guhti máhttá.«

Jesus ja mánátja

13 Jesusa lusi mánájt buktalin giedajdis sijá nali biejadittjat ja råhkålastátjit.
Åhpadisålmmå sidjij sjärggun, 14 valla Jesus javlaj: »Dibddit mánájt ráfen,
allit sijájt duostuda muv lusi boahtemis! Almerijkka dakkirattjajda gullu!«
15 Ja de giedajdis sijá nali biejaj ja manáj dassta.

Nuorra bárnne gänna lij stuorra åbmudahka

16 Jesusa lusi bådij ålmåj ja gatjádij: »Åhpadiddje, majt buorijt dagáv vaják
ihkeven iellemav oattjov?« 17 Jesus vásstedij: »Man diehti mujsta gatjáda mij

buorre le? Dåssjå akta l buorre. Valla jus iellemij bessat sidá, de budájt anoda.« – 18 Sån gatjádij: »Makkirijt?« ja Jesus vásstedij: »Dájt: *I galga gåddet*, *i galga gállasjvuodav doadjet*, *i galga suoládit*, *i galga vieret vihtanasstet*, 19 *guddneda áhtját ja ädnát* ja *dån galga guojmát iehttset nåv gåktu ietjat*.« 20 De nuorra ålmåj javlaj: »Divna dájt lav anodam. Mij vil fájllu?« 21 Jesus vásstedij: »Jus ållåsin sidá sjaddat, de åbmudagát vuobde ja häjojda vatte; de almen dávverav oattjo. Boade dan maŋŋel muv tjuovvolittjat.« 22 Gå nuorra ålmåj dav guláj, de håjen dassta manáj danen gå sujna stuorra åbmudahka lij.

23 Valla Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: »Sáddnán, boanndáj la vájvve almerijkkaj bessat. 24 Mån didjij javlav: Kamellaj la álkkep nállosjalmmerájge mannat gå boanndáj Jubmela rijkkaj bessat.« 25 Gå åhpadisålmmå dav gullin, de sälldát alvaduvvin ja javllin: »Guhtis de gádjus?« 26 Jesus sidjij gehtja javlaj: »Almatjijda ij la máhttelis, valla Jubmelij gájkka l máhttelis.« 27 Petrus de javlaj: »Mij ham lip gájkka guodám duv tjuovutjit. Gåktus dal midjij sjaddá?« 28 Jesus vásstedij: »Sáddnán, gå Almatjabárnne värälda ådåsisriegádimen herlukvuoda tråvnnåj tjåhkkit, de dij aj, gudi lihpit muv tjuovudam, lågenanguovten tråvnån tjåhkkåhihpit ja Israela lågenanguokta mátto duobbmibihtit. 29 Juohkkahasj guhti muv namá diehti l viesos guodám jali vieljajdis oappájdis jali áhtjes iednes jali mánájdis jali bäldojdis oadtju tjuode gärddáj ruopptot ja ihkeven iellemav árbbi. 30 Ållusa maŋemusájs åvdemussaj båhti ja ållusa åvdemusájs maŋemussaj.

20

Vijnnagárddebarggij bálkká

1 Almerijkka l ednamniehke lágásj guhti árrat idedis vuolgij ålmmåjt vijnnagárddásis bálkkitjit. 2 Båhtalij sijáj ájgás biejvvebálkkán avtav denárav ja de vijnnagárddáj sijáv rájaj. 3 Goalmát tijma bájken manáj vas ålgus ja ájtsaj muhtem iehtjádijt ájdá guovdon tjuodtjomin. 4 Sidjij de javlaj: 'Mannit dij aj vijnnagárddáj. Muttágis bálkáv didjij mávsáv.' 5 Ja sij de dåhku mannin. Gudát tijma ja avtsát tijma bájken dav aj dagáj. 6 Lågenanvuostasj tijma bájken vas ålgus manáj ja gå muhtem iehtjádijt ájtsaj danna tjuodtjomin de javlaj: 'Manen dánna gätjo biejvev bargak tjuodtjobihtit?'

7 Vásstedin: ’Dajna gå aktak ij la mijáv bálkkim.’ De sidjij javlaj: ’Mannit dij
aj vijnnagárddáj.’ 8 Iehkedis vijnnagárddeniehkke tjuottjodiddjásis javlaj:
’Gåhtjo barggijt tjåhkanit ja vatte sidjij bálkáv. Álge maŋemusboahttij ja
hiejte vuostasjboahttij.’ 9 Gudi lågenanvuostasj tijma bájken lidjin
bálkkiduvvam, suv lusi båhtin ja guhtik denárav oattjoj. 10 Gå vuostasj
boahtte båhtin, de jáhkkin ienebuv oadtjot, valla guhtik aj denárav oattjoj.
11 De ednamnähkkáj vuosstálasstin javla: 12 ’Duo maŋemusboahtte tijmav
val barggin, ja dagá sijáv mijá buohtusattjan, mij gudi lip biejvvebáhkkan
gätjo biejvev rihtjam.’ 13 De javlaj sijájs aktaj: ’Venagam, iv vierev duv
vuosstij dagá. Måj ham avtav denárav bálkkán såbadijma. 14 Válde dal dav
mij dunji gullu ja maná. Valla mån sidáv maŋemussaj avta ednagav gå
dunji vaddet. 15 Ij gus munji la loahpe iehtjam åbmudagájn dahkat mav
sidáv? Vaj bahás tjalmij gus muv buorrevuohtaj gehtja?’ 16 Nåvti maŋemusá
åvdemussaj båhti ja åvdemusá maŋemussaj.«

Goalmát åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

17 Gå Jesus Jerusalemaj badjánij, de tjoahkkij lågenanguokta åhpadisålmmå
ietjas bájkkáj ja sidjij váttsedijn javlaj: 18 »Jerusalemaj lip dal badjánime ja
Almatjabárnne alemushärráj ja tjálukoahppásij giedajda vatteduvvá.
Jábmemij suv duobbmiji 19 ja hiednigij hállduj suv vaddi bilkkeduvátjit,
ruosskidalátjit ja ruossinávlliduvátjit. Ja goalmát biejve tjuodtjel.«

Åhpadisålmmå sihtaba guddnesajen tjåhkkåhit

20 Sebedaiosa bárnitjij ieddne de bådij aktan bárnijis suv lusi ja buolvatjij
nali luojttádij sujsta juojddá ánutjit. 21 Jesus sujsta gatjádij mav sidáj ja
nissun javlaj: »Jáhte goappásj bárnijdam rijkanat bessat duv guoran
tjåhkkåhit, nubbe oalges ja nubbe gåro bielen.« 22 Jesus bárnijda vásstedij:
»Ähppe diede mav ádnobihtte. Máhttebihtte gus gávtjav juhkat, mav mån
jugáv?« Vásstedijga: »Máhttin.« 23 Javlaj de: »Muv gávtjav galla juhkat
oadtjobihtte, valla tjåhkkåhimsajijt muv oalges ja gåro bielen vattáv sidjij
gejt Åhttje l mierredam.« 24 Gå duo nuppe låges dav gullin, de dan guovte
vieljatjij suhttin. 25 Valla Jesus sijáv ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Diehtebihtit
ráddijiddje li álmmugij härrá ja oajvemusájn la sijá badjel fábmo. 26 Valla
nåvti ij la dijá gaskan. Guhti dijá gaskan stuorren sihtá, lehkus iehtjádij
dievnárin, 27 ja guhti dijá gaskan åvdemussan sihtá, lehkus iehtjádij oarjjen.

28 Almatjabárnne ij la dievnastuvátjit boahtám, ájnat dievnastittjat ja hekkas
lånåstussan ållusij åvdås vattátjit.«

Jesus guokta tjalmedime Jeriko ålggolin buoret

29 Gå Jerikos vuolggin, de almatjijs ålos suv tjuovvolin. 30 Rahtebällán lijga
guokta tjalmedime tjåhkkåhime, ja gå Jesusav gullájga daggu vássemin, de
tjuorvvijga: »Härrá, Davida bárnne, ármmálaste munnuv!« 31 Almatja
gåhttjun sunnuv sjávvunit, valla ájn vil tjavgabut tjuorvojga: »Härrá,
Davida bárnne, ármmálaste munnuv!« 32 Jesus tjuottjadij ja gåhtjoj sunnuv
ietjas lusi gatjá: »Majt sihtabihtte muv dunnuj dahkat?« 33 Såj vásstedijga:
»Dagá munnu tjalmijt vuojnnen.« 34 Jesus sunnuv ármmálastij ja sunnu
tjalmijt duohtastij. Dalánagi vuojnnegådijga, ja suv tjuovvolijga.

21

Jesus Jerusalemaj boahtá

1 Gå lidjin Jerusalemaj lahkanime ja Betfagej Olijvvaváre lahka jåvsådin, de
Jesus guoktásav åhpadisålmmåjs rájaj 2 sunnuj javla: »Manne dåhku sijddaj
mij la dunnu åvdån, de gávnnabihtte tjanásoasnáv aktan miesijn ja
lájddijihtte dajt diehki muv lusi. 3 Jus aktak dunnuj majdik javllá, de
vásstedihtte: Härrá dájt dárbaj, valla ruopptot dasten rádjá.« 4 Náv sjattaj
vaj luluj ålliduvvat mij profejta baktu lij javladuvvam: 5 *Javllit niejddaj Sionij:
Gehtja, duv gånågis boahtá vuollegissan duv lusi, oasnájn ja miesijn rijddi,
noadeoasná miesijn.* 6 Åhpadisålmmå vuolgijga ja dagájga náv gåktu Jesus
sunnuv lij bagádam. 7 Viettjajga oasnáv aktan miesijn ja daj nali
ålgoldisgárvojdiska biejajga, ja Jesus oasná nali tjåhkkidij. 8 Álmmukvegas
ålos ålgoldisgárvojdisá gäjno nali luobbun, iehtjáda lasstavisájt tjuoladin
duorggan suv gäjnnuj. 9 Ja vádtse álmmuk suv åvdålt maŋelt tjuorvoj:
»*Hosianna* Davida bárnne! *Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån guhti Härrá namán
boahtá.* Hosianna allagisán!« 10 Gå Jerusalemaj bådij, de ålles stádaj duojkke
sjattaj, ja dan årro gatjádallin: »Guhtis sån la?« 11 Ja álmmuk vásstedij: »Sån
la Jesus, profäjtta Nasaretas, Galileas.«

Jesus tiemmpelav rájnni

12 Jesus tiemmpelij manáj ja dassta gájkajt oasestiddjijt vuodjelij. Gåmodij

biedniklånudiddjij bievdijt ja duvvovuobddij ståvlåjt, 13 ja sidjij javlaj:
»Tjáleduvvam la: *Muv viesso rågosviesson gåhtjoduvvá.* Valla rievvársluoggon
dij dav dahkabihtit.«
14 Tjalmedime ja skiermá tiemmpelij suv lusi båhtin, ja sijáv buoredij. 15 Gå
alemushärrá ja tjálukoahppása vuojnnin gájkka oavdojt majt dagáj ja gullin
mánájt tiemmpelin tjuorvvomin: »Hosianna Davida bárnne«, de moarádin
16 ja sunji javllin: »Gulá gus majt javlli?« Jesus vásstedij: »Guláv, valla ehpit
gus goassak la låhkåm: *Mánáj ja njuoragij tjuorvvasijt la allasit
hieveduslávludissan dahkam*.« 17 Sijáv de guodij ja vuolgij stádas ålgus Betaniaj
ja dåppe idjadij.

Fijkunmuorra mij ássnalij

18 Árrasjielan stádaj máhttsamin nälggáj. 19 Rahtebällán fijkunmuorav ájtsaj
ja manáj dasi valla ittjij mavga gávna gå lastajt. De dasi javlaj: »Allisa
ihkenis buorre sjatto dunji sjatta!« Muorra de dalága ássnagådij. 20 Gå
åhpadisålmmå dav vuojnnin, de alvaduvvin ja javllin: »Gåktus
fijkunmuorra ássnalij?« 21 Jesus de vásstedij: »Sáddnán, jus diján la jáhkko ja
ehpit guoktástalá, de buktebihtit náv ja vil ienebuv fijkunmuorraj dahkat.
Buktebihtit aj várráj javllat: Sláma merraj, ja nåv sjaddá. 22 Divna majt
råhkålattijn ádnobihtit, oadtjobihtit jus jáhkkebihtit.«

Gatjálvis Jesusa fámos

23 Gå Jesus lij tiemmpelij boahtám ja åhpadime lij, de alemushärrá ja
álmmuga boarrása mannin suv lusi gatjádittjat »Mat fámos dáv dagá? Ja
gässta la dáv fámov oadtjum?« 24 Jesus vásstedij: »Mujna aj la didjij
gatjálvis, ja jus dasi vásstedihpit, de mån didjij giehtov mat fámos dáv
dagáv. 25 Gåsstå Johannesa gástadus bådij? Almes gus vaj almatjijs?«
Gaskanisá rádudallin: »Jus vásstedip: Almes, de javlasj: Mannas de ejda
sunji jáhke? 26 Valla jus vásstedip: Almatjijs, de almatjijs vierttitjip várrit.
Gájka ham Johannesav profäjttan adni.« Dan diehti de vásstedin: »Ep
diede.« 27 Jesus de sidjij javlaj: »Jus gis nåv, de iv ga tjielggi mat fámos dáv
dagáv.«

Muodulvis bárnij birra

28 »Majt javllabihtit dási: Muhtem ålmmån lidjin guokta bárne. Nubbáj

jårgijdij javla: ’Bárnnám, maná uddni vijnnagárddáj bargatjit!’ 29 Bárnnes
vásstedij: ’Iv de maná, iv sidá’, valla maŋŋelasj sáŋardij ja manáj. 30 Ålmåj
nubbáj jårgijdij avtagasjláhkáj javla. Bárnnes vásstedij: ’Manáv, härrá’, valla
ittjij huoman maná. 31 Goabbá sunnus áhtjeska sidoda milta dagáj?«
Vásstedin »Vuostasj.« Jesus de sidjij javlaj: »Sáddnán, tullára ja huorá
almerijkkaj dijá åvddåla båhti. 32 Johannes dijá lusi bådij ja
rievtesferdukvuoda gäjnov didjij vuosedij, valla ejda sunji jáhke. Tullára ja
huorá sunji jáhkkin, ja ihka dav vuojnijda ejda dalloj ga sáŋarda, ejda ga
sunji jáhke.

Muodulvis vijnnagárddelájggárij birra

33 Gulldalihtit dal ietjá muodulvisáv: Muhtem ednamniehkke vijnnagárdev
gárvedij, gárdoj dav ja vijnnaduolmudagáv dasi tjuolaj ja váksjudagáv
tsieggij. Ja de iehtjádijda dav lájggij ja manojda vuolgij. 34 Gå
tjuohppamájgge lahkanatjáj, de dievnárijdes gåhtjoj lájggárij lusi mannat
tjuohppusis oases sunji viettjatjit. 35 Valla lájggára dievnárijt gitta välldin,
avtav ruosskijin, nuppev gåddin ja goalmádav gierggijin. 36 De lájggárij lusi
vadi rájaj dievnárijs vuostasj bálesållusappov, ja sijájs aj gevaj nåv gåktu
duojs vuostatjijs. 37 Vijmak de bárnes rájaj. Javlaj: ’Bárnestam gåjt gåvatji.’
38 Valla gå lájggára bárnev ájttsin, de gaskanisá javllin: ’Sån la árbulasj.
Båhtit, gåddep suv, de suv árbev oadtjop.’ 39 Ja de välldin suv gitta, giessin
suv vijnnagárdes ålgus ja gåddin. 40 Gå dal vijnnagárddeniehkke boahtá,
mav de dájda lájggárijda dahká?« 41 Alemushärrá ja boarrása vásstedin:
»Baháv bahájn mávset ja sijáv gåddå, ja vijnnagárdev lájggi iehtjádijda gudi
sunji duolla ájge tjuohppusis oases vaddi.« 42 Jesus javlaj: »Ehpit gus
goassak la tjálugav låhkåm: *Dåhpetsieggijiddjijs hilgodum giergge l
tjiehkagierggen sjaddam. Härrá l dav danen dahkam, ja oavdos la mijá tjalmijda.*
43 Danen didjij javlav: Jubmela rijkka dijás váldeduvvá ja vatteduvvá
álmmugij mij dan sjattojt guoddá. 44 Guhti dan gierge vuosstij jårrå,
tsuovkkan ja gen nali giergge gahttjá, dubmen tsuovkkan.«
45 Gå alemushärrá ja farisea suv muodulvisájt gullin, de árvvedin sijáj
birra lij sárnnomin. 46 Vikkadin suv giddit, valla ballin álmmugis mij suv
profäjttan anij.

22

Muodulvis hejaj birra

1 Jesus sidjij ájn akti muodulvisáj sárnoj: 2 »Almerijkka l degu gånågis guhti
bárnnásis hejajt ásadij. 3 Dievnárijdes rájaj guossijt hejajda gåhtjutjit, valla
ettjin boahtet sidá. 4 De vas ietjá dievnárijt rájaj ja sijáv gåhtjoj bivddim
guossijda javllat: 'Hedjamállásijt lav gárvedam, muv vuovsá ja buojdes
gálbe li njuovaduvvam ja divna l ålles. Båhtit hejajda.' 5 Valla ettjin dassta
berusta. Soames ienni manáj bälldusis ja soames oassásijda. 6 Soabmása
dievnárijt gitta vålldin ja de sijáv bahojdin ja gåddin. 7 Gånågis de
doarroålmmåjdis moares rájaj almasjgåddijt håhkkidittjat ja sijá stádav
buollidittjat. 8 Dievnárijda de hålaj: 'Gájkka lij hedjamállásijda
gárveduvvam, valla guosse ällim árvvogisá. 9 Mannit rahtesuorijda hejajda
gåhtjutjit gájkajt gej gávnadihpit.' 10 Ja dievnára gäjnojt mannin ja
tjoahkkijin gájkajt gej gávnadin, bahájt ja buorijt, ja hedjahuonaj guossijs
dievaj.

11 Gå gånågis bådij guossijt gehtjatjit, de ájtsaj ålmmåv guhti ij lim
hedjabiktasijda gárvvunam. 12 Gatjádij de sujsta: 'Venagam, gåktus la vijor
gå dánna la hedjabiktasahtá?' Ålmåj ittjij buvte vásstedit. 13 Gånågis de
dievnárijda javlaj: 'Tjadnit suv giedajs ja juolgijs ja bálkestihtit ålgus
sjievnnjedij. Dåppe tjierotji ja bánijt gitjáldahtitji.' 14 Ållusa li gåhtjoduvvam,
valla galles vålljiduvvam.«

Gatjálvis värromåksemis

15 Farisea de vuolggin ja lihtudin gähttjalit suv bágojis diehti giellat.
16 Rádjin åhpadisålmmåjdisá aktan muhtem Herodesa bällásattjaj suv lusi
javlatjit: »Åhpadiddje, duohtahoallen duv diehtep ja mijáv rievtesláhkáj
Jubmela gäjnov åhpada. I geŋga diehti svahkasta, illa ga belulasj. 17 Sárno de
midjij: Le gus duolla tjäjssárij värov mákset vaj ij?« 18 Jesus sijá bahás
ájggomusájt ielvij ja javlaj: »Vilpástalle, manen sihtabihtit muv gähttjalit?
19 Vuosedihtit munji biednigav majna värov máksá.« Denárav sunji
gálggijin, 20 ja sån gatjáj: »Gen gåvvå ja namma l dát?« – 21 »Tjäjssára«,
vásstedin. Sidjij de javlaj: »Vaddit de tjäjssárij mij tjäjssárij gullu, ja Jubmelij
mij Jubmelij gullu.« 22 Gå dav gullin, de alvaduvvin, guodin suv ja mannin

dassta.

Gatjálvis tjuodtjelimes

23 Daŋga biejve båhtin suv lusi muhtem saddukea ja tjuottjodin
tjuodtjelibme ij la almma. Sujsta gatjádin: 24 »Åhpadiddje, Moses la javllam:
Jus soames mánádibmen jábmá, de vielljas galggá árbbátjijn válldut ja vielljasis
gierragijt vaddet. 25 Mijá gaskan lidjin gietjav vieljatja. Vuostasj vállduj ja
jámij, ja mánádibmen de vielljasis árbbátjav guodij. 26 Náv aj nubbe,
goalmát ja divna gietjas. 27 Gájkin maŋemusát nissun jámij. 28 Gen áhkásj dát
giehtjasis la sån tjuodtjelimen? Gájka ham sujna lidjin válldum.« 29 »Diján li
boasto ájádusá«, Jesus vásstedij. »Dij ham ehpit tjálugav máhte, ehpit ga
mavga Jubmela fámo birra diede. 30 Tjuodtjelimen e válldu jalik vállduduvá,
ájnat gájka li degu ieŋŋgila almen. 31 Ja jábbmegij tjuodtjelime hárráj, de má
littjabihtit låhkåm majt Jubmel didjij la hållam: 32 *Mån lav Abrahama Jubmel ja*
Isaka Jubmel ja Jakoba Jubmel. Jubmel ij la jábbmegij ájnat viesso almatjij
jubmel.« 33 Gå álmmuk dav guláj, de suv åhpadimes alvaduváj.

Gatjálvis lága stuorámus budás

34 Gå farisea gullájin gåktu Jesus lij saddukeajs njálmev buodum, de
tjåhkanin, 35 ja muhtem láhkaoahpes sidáj suv gähttjalit gatjáda:
36 »Åhpadiddje, mij la lága budájs stuorámus?« 37 Sunji vásstedij: »*Galga*
Härráv, Jubmelat iehttset ålles vájmostat, ålles sielostat ja gájkat jiermestat. 38 Dát
la stuorámus ja vuostasj budá. 39 Dan maŋŋel la nubbe, mij la avtalágásj
tjerdas: *Galga guojmát iehttset nåv gåktu ietjat.* 40 Dá guokta budá li ålles lága
ja profejtaj vuodo.«

Le gus Messias Davida bárnne?

41 Farisea tjoahken, Jesus sijás gatjádij: 42 »Mij vuojnojt la diján Messiasis?
Gen bárnne sån la?« – »Davida«, vásstedin. 43 Jesus de javlaj: »Gåktus de
David Vuojŋŋanisá baktu buktá suv härrán gåhttjot ja javllat: 44 *Härrá muv*
härráj hålaj: Tjåhkkida muv oalges bälláj, de biejav duv vasjulattjajt duvddan
juolgijat vuolláj. 45 Jus dal David suv härrán gåhttju, gåktus de Davida
bárnne l?« 46 Aktak ittjij buvte sunji vásstedit, ja dat rájes ittjij ga aktak
duosta sujsta dasti gatjádallat.

23

Guoddalime tjálukoahppásijda ja fariseajda

1 Dan maŋŋel Jesus álmmugij ja åhpadisålmmåjda hållagådij, 2 javlaj:
»Tjálukoahppása ja farisea li Mosesa ståvllåj tjåhkkidam. 3 Dahkit ja
anodihtit dan diehti divna majt didjij åhpadi, valla allit sijá dagoj milta
dagá. Sij javlli iehtjádav gå dahki. 4 Tjadni låsså nådijt maj almatjijt noadodi,
valla ietja e tjuvdek såjåda dajt duollidittjat. 5 Divna dagojdisá vuojnnuma
diehti dahki. Allasisá háhkuhi gåbdå råhkålvisbáttijt ja stuorra
bivtasdiehpijt. 6 Guossen lijkkuji guddnesajen tjåhkkåhit ja synagogan
åvdemusán, 7 ja sihti guovdojn buorástahteduvvat ja rábbin gájkajs
gåhtjoduvvat. 8 Valla allit ietjada rábbin gåhtjoda, dajna gå akta l dijá
åhpadiddje, ja gájka lihpit vieljatja. 9 Allit ga gevga dán ednamin dijá åhttjen
gåhtjo, dajna gå diján la akta ájnna Åhttje, sån guhti almen la. 10 Allit ga
gevga dijáv åhpadiddjen gåhtjoda, dajna gå diján la akta ájnna åhpadiddje,
Kristus. 11 Guhti dijá gaskan la oajvemus, lehkus dijá dievnárin. 12 Guhti
ietjas alet, vuoleduvvá ja guhti ietjas vuolet, aleduvvá.

Luodjoma

13 Vuoj didjij, tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi
almerijkav almatjijs dahppabihtit. Ietja ehpit sisi maná, ja gudi sihti dåhku
boahtet sijáv ehpit luojte. [14 Vuoj didjij, tjálukoahppásijda ja fariseajda! Dij
vilpástalle rievvobihtit árbbátjij viesojs åbmudagájdisá, ja vuojnnuma diehti
råhkådallabihtit. Dan diehti garrasappot duobbmidallabihtit.]
15 Vuoj didjij tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi
ednamijt ja tjátjijt miehtáj gålggåbihtit avtav ájnna almatjav juvdávuoda
bällásattjan åttjudittjat. Ja gå soabmásav lihpit gávnnam, de suv helvida
mánnán dahkabihtit, ietjastihtte guovte gierde bahábun.
16 Vuoj didjij tjalmedis lájddistiddjijda, gudi javllabihtit: Jus tiemmpela
baktu vuornnáv dahki, de ij la migek, valla jus tiemmpela gålle baktu
vuornnáv dahki, de vuornnáv tjadni. – 17 Dij tjalmedis gájvvása, goabbá l
stuoráp, gålle vaj tiempel mij gållev ájllisin dagáj? 18 Dij hållabihtit: Jus
soames álltára baktu vuornnu, de ij la migek, valla jus vuornnu
värrovattáldagá baktu mij la álltára nanna, de vuornnáv tjadná. –

19 Tjalmedime, goabbá l stuoráp, vattáldahka vaj álltár mij vattáldagáv
ájllisin dahká? 20 Guhti álltára baktu vuornnu, vuornnu dan ja divna baktu
mij dan nanna l. 21 Guhti tiemmpela baktu vuornnáv dahká, dahká dan ja
suv baktu guhti danna árru. 22 Ja guhti alme baktu vuornnáv dahká, dahká
Jubmela tråvnå baktu ja suv baktu guhti danna tjåhkkåj.
23 Vuoj didjij tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi
lågådisáv mintas, dillas ja gárvenis vattadihpit, valla nuppus biedjabihtit
mij lágan la ájnnasamos: rievtugisvuohta, ármmogisvuohta,
jáhkkogisvuohta. Viertti dáv dahkat valla daŋgas diehti ij duov iehtjádav
nuppus biedjat. 24 Tjalmedis lájddistiddje, gudi tjuojkajt tjuolldebihtit valla
kamelajt njiellabihtit!
25 Vuoj didjij tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi
gávtjav ja gárev ålgolt bassabihtit, valla sisŋelt gis rievudushálos ja
muttodisvuodas libá dievva. 26 Tjalmedis farisea, basá vuostak gávtjav
sisŋelt, de ålgoldisbielle aj rájnnan.
27 Vuoj didjij tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi lihpit
degu kálkajs vielguduvvam hávde. Ålgolt tjábben vuojnnuji, valla sisŋelt li
jábbmegij dávtijs ja ietjá bádudagás dievva. 28 Nåvti vuosedihpit
rievtesferdugis ålgoldisáv almatjijda, valla sisŋelt lihpit vilpástallamis ja
lágadisvuodas dievva.
29 Vuoj didjij tjálukoahppásijda ja fariseajda, didjij vilpástallijda gudi
profejtajda hávddemujtojt tsieggibihtit ja rievtesferdugij hávddegiergijt
hiervvibihtit 30 ja javllabihtit: Jus lulujma ájttegij ájgij viessot, de ep lulu
profejtaj varraj siválattja. 31 Dajna ietja vuosedihpit dij lihpit sijá bárne, gudi
profejtajt gåddålin. 32 Dahkit ietjada ájttegij milta dasik mihtto dievvá.
33 Gärmmaha, sälggagärmmahatjivga, gåktus ájggobihtit garvvet helvidij
duobbmidallamis? 34 Danen rájav dijá lusi profejtajt, vijssásijt ja
tjálukoahppásijt. Sijás muhtemijt gåddebihtit ja ruossinávllibihtit ja nuppijt
dijá synagogajn ruosskibihtit ja stádas stádaj oagodihpit. 35 Náv gájkka
rievtesferduk varra, ednamin gålgåduvvam, boahtá dijá badjel,
rievtesferduk Abela varáj rájes gitta Sakarja, Berekja bárne varáj rádjáj,
bárnev gev tiemmpela ja álltára gasskaj gåttijda. 36 Sáddnán, gájkdivna
åvdås dát vierrek viertti vásstedit.

Jesus Jerusalemav duobbmi

37 Jerusalem, Jerusalem, guhti profejtajt gåddåla ja sijájt gierggi gudi duv
lusi rájaduvvi. Man álu sihtiv mánájdat tjoahkkit dan láhkáj gåk vuonntsá
tjivgajdis såjij vuolláj tjoahkki, valla ejda sidá. 38 De dal ietja hähttubihtit
ávtas goadáda huksat. 39 Danen didjij javlav: Dássta duobbelij ehpit muv
vuojne åvddål dan biejve gå javllabihtit: *Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån
guhti Härrá namán boahtá.*«

24

Tiemmpela boahtte gahttjam

1 Maŋŋel gå Jesus tiemmpelis lij ålgus mannamin, de åhpadisålmmå suv
lusi båhtin ja tiempelhuodnahijda siejvvin. 2 De sidjij javlaj: »Dájt divna
gähttjit – duodaj, dási ij giergge gierge nali bátse, gájkka gajkoduvvá.«

HÅLLA ÁJGE NÅHKÅMA BIRRA (24.–25. kapihtal)

Boahtte gähttjalime

3 Gå Olijvvaváren lij tjåhkkåhime ja åhpadisålmmå sujna galluk lidjin, de
båhtin suv lusi ja gahtjin: »Sárno midjij goassa sjaddá ja mij la duv
boahtema ja ájge nåhkåma märkka?« 4 Jesus vásstedij: »Várrijihtit avtak
dijáv tjáddjidimes. 5 Ållusa muv namán båditji javla: Mån lav Messias, ja
ållusijt sij tjáddjidittji. 6 Doarrojutsáv ja doarroságajt dij gullábihtit, valla
allit balláda. Dát viertti boahtet, valla ij la ájn nåhkåma mieren. 7 Álmmuk
álmmuga vuosstij ja rijkka rijka vuosstij tjuodtjel, ja bájkes bájkkáj nälggáj ja
ednamskielbbimijda boadádalli. 8 Gájkka dát la riegádahttemvájvij álggo.
9 De dijáv biedji vájvástuvátjit ja gåddutjit, ja divna álmmuga dijáv muv
namá diehti vasjodi. 10 Ållusa gahtjadi ja nubbe nuppev guoddali ja vasjodi.
11 Ållo vierreprofejta tjuodtjeli ja ållusav tjáddjidi. 12 Gå lágadisvuohta
lassán, de enamusáj gieresvuohta tjoassku. 13 Valla gádjus guhti gitta
maŋemussaj gillá. 14 Ja sáhka rijka birra sárnneduvvá åbbå väräldij divna
álmmugijda vihtanussan, ja de nåhkåmmuddo boahtá.

Maŋemus stuorra nieda

15 Gå ájlis bájken vuojnnebihtit dássjididdje vastesvuodav, man birra Daniel hållam la (guhti dáv låhkå, dádjadis riekta), 16 de báhtarisá Judea årro várijda. 17 Guhti l huodnaha nanna, allus mannu majdik vuollet viesostis viettjatjit, 18 ja guhti bäldon, allus máhttsu ålgoldisgárvos viettjatjit. 19 Vuoj iesselisájda ja njamádiddjijda daj biejvij. 20 Råhkålihtit bessamis dálvveájgen jali sábbádin báhtarimes. 21 Dalloj vuojn vájve sjaddi man lágátja älla årrum värälda álgos gitta dálátjij, e ga sjatta. 22 Ja jus dat ájgge ij oaneduvvat lulu, aktak ij gádjusit lulu. Valla dat ájgge oaneduvvá sijáj diehti gudi li válljiduvvam. 23 Jus guhtik didjij dalloj javllá: Dánna l Messias jali: Duonna sån la, de allit sunji åsko! 24 Vierrelånestiddje ja vierreprofejta ilmmi stuorra merkajt ja oavdojt dagátjit, jus máhttelis dajna vuogijn aj válljiduvvamijt tjáddjidittjat. 25 De lav dal didjij dáv juo åvddåla sárnnum. 26 Jus de gullabihtit: Sån la åjdåmiehtsen, allit dåhku maná, jali: Sån la kámmárin, allit dasi jáhke. 27 Gåktu eldagis lullet boahtá ja tjuovgga gitta alás vuojnnu, nåvti aj Almatjabárne boadedijn sjaddá. 28 Gånnå ásske l, dasi goasskema tjåhkani.

Almatjabárne boahtem

29 Dalága, daj biejvij vájvij maŋŋel, biejvve sjevnjut, ij mánno ga bájte. Náste almes gahttji ja alme fámo doargesti. 30 Dalloj Almatjabárne märkka almen vuojnnu, ja dalloj gájkka ednama almasjtjerda luodju, ja Almatjabárnev de balvaj nanna vuojnni fámujn ja stuorra herlukvuodajn boahtemin. 31 Ja sån ieŋŋgilijdes stuorra tjuodjalis basuvnnatjuojajn rádjá, ja sij tjoahkkiji gejt li válljim värälda nieljet guovlos, alme nuppet rájás gitta nuppe rádjáj.

Muodulvis fijkunmuora urbbama birra

32 Oahppit muodulvisás fijkunmuora birra. Gå oakse dimut ja lassta luorkijt, de diehtebihtit giesev lahkanime. 33 Daŋga láhkáj gå dáv gájkka vuojnnebihtit, de diehtebihtit suv lahka, uvsa ålggolin. 34 Sáddnán, dát vierrek ij dássjåna, åvddål gå dát gájkka sjaddá. 35 Almme ja ednam dássjånibá, valla muv bágo e ihkenis dássjåna. 36 Biejvev ja muttov aktak ij diede, e alme ieŋŋgila, ij Bárnne ga, ij aktak ietján gå Áhttje.

Gåhtsit

37 Gåktu Noa biejvij lij, nåvti aj Almatjabárne boadedijn la. 38 Stuorradulve
åvddåla bårrin ja juhkin, vállduduin ja vállduduvvin, dan biejve rádjáj gå
Noa árkkaj tjáŋaj 39 ja ittjij aktak majdik árvveda åvddål gå dulvve bådij ja
sijájt gájkajt dassta vuolgadij. Nåvti aj Almatjabárne boadedijn sjaddá.
40 Dalloj libá guokta ålmmå bäldon; nubbe váldeduvvá ja nubbe báhtsá.
41 Guokta nissuna libá gårnijt jåråldime; nubbe váldeduvvá ja nubbe báhtsá.
42 Gåhtsit dan diehti, ehpit diede man biejve dijá härrá boahtá. 43 Dij ham
dádjadihpit, jus huonajniehkke diehtet luluj man idjamutto suola boahtá,
de luluj gåhtset ja suv tsaggat viesov gajkudimes. 44 Dan diehti lehkut dij aj
gárvvásin dan mutto, ij diehttu goassa Almatjabárnne boahtá.

Buorre ja bahás dievnár

45 Guhtis la dal dat åskåldis ja jiermmás dievnár, gev boanndis la gåhttjum
dievnárijt huksat ja sidjij sjiehtes ájge biebmov vaddet. 46 Sálugin dievnár
gen boanndi gávnná suv dahkamin mav la gåhttjum. 47 Sáddnán, boanndi
biedjá suv gájkka åbmudagás huvsatjit. 48 Valla jus dievnár la bahá ja
ájádallá: Boanndi gáhtu, 49 ja de ietjá dievnárijt tsábbmegoahtá ja juhkkij
siegen bårrågoahtá ja juhkagoahtá 50 de boanndis boahtá dan biejve gå ij la
vuorddemin ja dan ájge gå ij diede, 51 suv guovddat tjuolatjit ja vuorbev
vilpástallij juogadahtátjit. Dåppe tjierotji ja bánijt gitjáldahtitji.

25

Muodulvis låge niejda birra

1 Dalloj almerijkkaj sjaddá låge nuorra niejda láhkáj, gudi lámpojisá mannin
ålgus irggev duostutjit. 2 Vidás sijás lidjin jiermedime ja vidás jiermmá.
3 Jiermedime lidjin lámpojdisá maŋŋáj válldám valla oaljov ällim.
4 Jiermmájn lidjin vánit oalljolihte ja lámpo. 5 Gå irgge vibáj, de gájka
sujbbogåhtin ja oaddájin. 6 Gasskaijá tjuorvas gulluj: 'Irgge boahtá, mannit
suv duostutjit!' 7 Gájkka niejda de tjuodtjánin ja lámpojdisá gárvedin.
8 Jiermedime jiermmájda javllin: 'Vaddit midjij oaljostihtte, mijá lámpo li
jáddagoahtemin.' 9 Jiermmás niejda vásstedin: 'Oaljos ij la midjij didjij nárre.
Mannit farra oastátjit sijás gudi vuobddi.' 10 Valla gå lidjin oastátjit

vuolggám, de irgge bådij. Gudi gärggusa lidjin hejajda suv tjuovvolin, ja uksa dahppasij. 11 Maŋŋelasj duo nuppe niejda båhtin ja tjuorvvun: 'Härrá, härrá, rabá midjij uvsav!' 12 Valla sån vásstedij: 'Duodaj javlav, iv de dijáv dåbdå.' 13 Gåhtsit dan diehti. Ehpit diede goassa biejvve jali muddo boahtá.

Muodulvis talentaj birra

14 Náv sjaddá: Ålmåj lij ålggorijkkaj vuolggemin ja de gåhtjoj dievnárijdes ietjas lusi ja sijá hállduj åbmudagás vattij. 15 Aktaj vattij vihtta talenta, nubbáj guokta, goalmádij avtav, fera guhtik oattjoj vaddásijes milta. Ja de vuolgij. 16 Guhti vihtta talenta oattjoj, vuolgij dalága oasestittjat vihtta lassen åttjudittjat. 17 Guhti guokta talenta oattjoj, åttjudij aj guokta lassen daŋga láhkáj. 18 Valla guhti avtav talentav oattjoj, manáj råkkev bálátjit ja dasi båndis biednigav tjiehkalij. 19 Guhkes ájgev maŋŋela bådij dievnárij boanndi ruoptus ja sidáj sijájn lågov dahkat. 20 Guhti vihtta talenta oattjoj, buvtij vihtta talenta lassen ja javlaj: 'Härrá, vihtta talenta munji vaddi. Dála li dunji dajda duodden muv tjienim vihtta talenta.' 21 Boanndis javlaj: 'Buorak, dån la buorre ja åskåldis dievnár. Uhtsen la åskåldis, ednagav duv hállduj vattáv. Maná härrát ávvuj.' 22 Guhti guokta talenta oattjoj, bådij ja javlaj: 'Härrá, guokta talenta munji vaddi. Dála li dunji guokta duodden.' 23 Boanndis vásstedij: 'Buorak, dån la buorre ja åskåldis dievnár. Uhtsen la åskåldis, ednagav duv hállduj vattáv. Maná härrát ávvuj.' 24 Guhti avtav ájnna talentav oattjoj, aj bådij ja javlaj: 'Härrá, garra ålmmån duv diehtiv. Sájojt tjuohpa gåggu illa sáddjim ja tjoahkki gåggu illa hádjám. 25 Duv talentav balos ednamij tjiehkiv. Dála l dal dat.' 26 Sunji de boanndis javlaj: 'Dån la lájkes ja nievres dievnár, diehti muv sájov tjuohppat gåggu iv la sádjim ja tjoahkkit gåggu iv la hádjám. 27 Dan diehti biednigijt farra lulu biedniklånudiddjij hállduj biedjat vaják luluv dajs räntov oadtjot dan biejve gå máhtsav. 28 Válldit dan diehti sujsta talentav ja vaddit ålmmåj gänna li lågev talenta. 29 Valljudagáv oadtju juohkkahasj gänna le, valla gänna ij la, sujsta váldeduvvá aj dat mij sujna le. 30 Bálkestihtit ålgus sjievnnjedij duov ávkedis dievnárav.' Dåppe tjierotji ja bánijt gitjáldahtitji.

Almatjabárne duobbmo

31 Gå Almatjabárnne herlukvuodanis gájkaj ieŋŋgilijes aktan boahtá, de herlukvuoda tråvnnåj tjåhkkit. 32 Ja divna álmmuga suv åvddåj tjåhkani, ja

de almatjijt sierat nåv gåktu räjnnuhiddje sávtsajt gájtsajs lárkká. 33 Sávtsajt
oalges bällásis ja gájtsajt gåro bällásis biedjá. 34 Dan maŋŋel gånågis sidjij
oalges bielen hoallá: 'Båhtit dij, gejt Áhttjám la buorissjivnnjedam árbbitjit
rijkav mij didjij la värälda sjivnnjedime rájes gárveduvvam. 35 Nälggomin
lidjiv ja munji bårrusav vattijda, gåjkkåmin lidjiv ja munji juhkusav vattijda,
abmasin lidjiv ja muv hálldusihtte váldijda, 36 rihttsot lidjiv ja muv
gárvodijda, skibás lidjiv ja muv gehtjajda, fáŋŋgagoaden lidjiv ja muv lunna
manájda.' 37 Rievtesferduga de gatjádittji: 'Härrá, goassa vuojnijma duv
nälggomin ja dunji biebmov vattijma, jali gåjkkåmin ja dunji juhkusav
vattijma? 38 Goassa vuojnijma duv abmasin ja hálldusimme duv váldijma
jali rihttsot ja duv gárvodijma? 39 Ja goassa vuojnijma duv skibán jali
fáŋŋgagoaden ja duv lunna manájma?' 40 Valla gånågis vásstedisj: 'Sáddnán
javlav, mav ihkenis lihpit muv uhtsemus vielljaj dahkam, lihpit munji aj
dahkam.'
41 De sidjij gåro bielen javlasj: 'Dij garroduvvama, gájddit muv lussta
ihkevenájggásasj dållåj, mij bärggalav ja ieŋŋgilijdes vuorddá. 42 Nälggomin
lidjiv ja munji ejda bårrusav vatte, 43 gåjkkåmin lidjiv ja munji ejda juhkusav
vatte, abmasin lidjiv ja ejda muv hálldusihtte välde, rihttsot lidjiv ja munji
ejda gárvojt vatte, skibás ja fáŋŋgagoaden lidjiv ja muv lunna ejda manáda.'
44 De aj gatjádittji: 'Härrá, goassa duv vuojnijma nielgen jali gåjkkåmin jali
abmasin jali rihttsot jali skibán jali fáŋŋgagoaden ja duv viehke dagi
guodijma?' 45 Sidjij de vásstedisj: 'Sáddnán, mav ihkenis ehpit la
uhtsemusájs aktaj dahkam, ehpit la munji ga dahkam.' 46 Ja sij galggi
ihkeven stráffaj mannat, valla rievtesferduga ihkeven iellemij.«

26

Ájggomus Jesusav gåddet

1 Sárnnedimes häjttám, Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: 2 »Diehtebihtit
bässátja li guovte biejve duogen, ja dalloj Almatjabárnev vuolgadittji
ruossinávlliduvátjit.« 3 Alemushärrá ja álmmuga boarrása tjåhkanin de
alemushärrá Kajafasa laddnáj 4 ja ájgás båhtalin gåktu Jesusav
sluogasvuodajn giddit ja de gåddet. 5 Valla hållin: »Allup de bassebále,
soajttep stuojmev álmmuga gasskaj dahkat.«

Nissun Jesusav vuojddá

6 Gå Jesus lij Betanian spihtálasj Simona vieson, 7 de bådij suv lusi nissun
lihtijn divras vuojddasis dievva, ja vuojddasis gurggalij suv oajvváj gå lij
bievddegátten vellahime. 8 Åhpadisålmmå de suhttin ja javllin: »Manen náv
skidárdit? 9 Vuojddasav luluj buorre haddáj vuobddet ja biednigijt häjojda
juohket.« 10 Jesus dav guláj ja sidjij javlaj: »Manen nissunav gájgodihpit? Sån
la ham munji buorev dahkam. 11 Häjo li agev dijá siegen, valla mån iv la
agev dijá siegen. 12 Gå vuojddasav muv rubmaha badjel gurggalij, de muv
hávddádibmáj gárvedij. 13 Sáddnán javlav, gånnå ihkenis väråldin
evangeliumav sárnnedi, de aj nissuna mujtton suv dagojt subtsasti.«

Judas Jesusav bähttá

14 Lågenanguoktásis akta, gen namma lij Judas Iskariot, vuolgij
alemushärráj lusi 15 ja javlaj: »Man ednagav munji máksebihtit jus suv dijá
hállduj buvtáv?« Suv åvddåj de gålmmålåhke silbbabiedniga biedjin. 16 Dát
rájes åhtsågådij sjiehtes ájgev suv bähtátjit.

Bässásjmállásijt gárvedi

17 Suvrrodik lájbe basij vuostasj biejve åhpadisålmmå Jesusa lusi båhtin ja
gahtjin: »Gåsi sidá mijáv bässásjmállásijt dunji gárvedit?« 18 Jesus vásstedij:
»Mannit stádaj duon dán almatjij sárnutjit majt dijá åhpadiddje hoallá: Muv
ájgge l lahka. Hálijdav bässásjmállásijt duv lunna åhpadisålmmåjam
bårråt.« 19 Åhpadisålmmå dahkin Jesusa gåhttjoma milta ja bässásjmállásijt
gárvedin.

Jesus biehttev tsuojggi

20 Iehkedis bievddegáddáj lågenanguoktásijn viellidij. 21 Bårådattijn javlaj:
»Sáddnán, dijájs soames muv bähttá.« 22 Dassta harmmadit hådjånin ja
avtas nubbe sujsta gatjádatjáj: »Härrá, iv gåjt dal mån littja?« 23 Jesus
vásstedij: »Guhti mujna gáren buonjostij, la muv bähtátjit. 24 Almatjabárnne
vuolggá, nåv gåktu suv birra l tjáleduvvam, valla vájván almasj guhti
Almatjabárnev bähttá. Buorep dan almatjij jus ij goassak lulu riegádit.«
25 Judas, guhti suv biehtij, gatjádij: »Rábbi, iv gåjt dal mån littja?« Jesus
vásstedij: »Iesj ham dav javlli.«

Maŋemus mállása

[26] Gå båråddime lidjin, de Jesus lájbev váldij ja maŋŋel gå gijtulvisáv lij
råhkålam dådjalij ja åhpadisålmmåjda vattij javla: »Bårrit, dát la muv
rumáj.« [27] Ja gávtjav váldij, Jubmelav gijtij ja sidjij vattij javla: »Juhkit gájka
dássta. [28] Dát la muv varra, lihto varra mij ållusij åvdås gålgåduvvá suttoj
ándagisluojttemij. [29] Didjij javlav: Dát rájes iv dasti dán vijnnamuora sjattojs
jugá dan biejve rádjáj gå dijájn Áhtjám rijkan varás vijnas jugáv.«

Jesus Petrusa vuornnomav åvddålin sárnnu

[30] Hieveduslávlloma maŋŋel Olijvvavárráj mannin. [31] Dåppe Jesus sidjij
hålaj: »Dán ijá dij gájka mujsta gahttjabihtit, danen gå tjáleduvvam la:
Räjnnuhiddjev mån gåttåv, ja ällo hájijt. [32] Valla muv tjuodtjelime maŋŋel, de
dijá åvdån Galileaj manáv.« [33] Petrus sunji vásstedij: »Juska gájka iehtjáda
duv diehti gahttji, de gåjt mån iv dujsta goassak gahtja.« [34] Valla Jesus sunji
javlaj: »Sáddnán, dán ijá åvddål gå åresvuonntsá tjuodjá, de gålmmi muv
vuornáda.« [35] Petrus de javlaj: »Juska dujna vierttiv jábmet, de iv goassak
duv vuornáda.« Nåv aj divna ietjá åhpadisålmmå jáhttin.

Jesus Getsemanen

[36] Jesus åhpadisålmmåjis vuolgij muhtem sadjáj mav Getsemanen gåhttju ja
sidjij javlaj: »Tjåhkkåhihtit dánnága båttåv gå dåppe manáv
råhkådallamin.« [37] Petrusav ja Sebedaiosa guokta bárne váldij maŋŋásis.
Surgguj ja balluj boadádaláj, [38] ja sidjij hålaj: »Muv siello l gitta jábmemij
håjen. Ganugihtit dási mujna gåtsåtjit.« [39] Duobbelattjaj manáj, luojttádij
muohto ednamij ja råhkålij: »Áhttjám, jus máhttelis, dibde dáv gávtjav muv
mieddel mannat. Valla ij muv, ájnat duv sidoda milta.« [40] Åhpadisålmmåj
lusi máhtsaj ja gávnaj sijáv oademin, ja Petrusij de javlaj: »Ejda gus mujna
vieje åbbånis tijmav gåhtset? [41] Gåhtsit ja råhkådallit gähttjalibmáj
gahttjamis. Vuojŋŋanis la sjuves, valla oadtje sjiebtjes.« [42] De vas nuppádis
manáj råhkådalátjit: »Áhttje, jus dát gávttja ij muv mieddel maná, ájnat
hähttuv dav guorrit, de sjaddus duv sidot.« [43] Gå máhtsaj, de sijáv vadi
oademin gávnaj, ettjin nahkárijs ájmmuda tjalmijt tsaggot anedit.
[44] Goalmádis vas manáj avtagasj bágoj gåk åvddåla råhkådalátjit. [45] De
åhpadisålmmåj lusi máhtsaj ja sidjij javlaj: »Vilá gus oademin lihpit ja

vuojŋadallamin. Valla ájgge l ållånam gå Almatjabárnne suddárij giedajda vatteduvvá. 46 Tjuodjánihtit, vuolggup. Muv biehtte dála boahtá.«

Jesus giddiduvvá

47 Gå Jesus ájn lij sárnnomin, de Judas, lågenanguoktásis akta, bådij ja fáronis lij stuorra almasjvehka svierde ja räjvvamsoappe giedan. Rájaduvvam lidjin alemushärrájs ja álmmuga boarrásijs. 48 Biehtte lij såbadam sidjij dáv merkav vuosedit: »Gev tjulestav, sån la. Giddijihtit suv.« 49 Ja de njuolgga Jesusa lusi manáj, buorástahtij suv rábbi javla, ja suv tjulestij. 50 Jesus sunji javlaj: »Venagam, de la dahkam mav galggi.« Jesusij de njåmmun ja válldin suv gitta. 51 Sijájs akta, guhti Jesusav lij tjuovvum, giedav bajedij, svierdes råhttij ja alemushärrá dievnárav räjvvalij ja sujsta bieljev tjuolastij. 52 Jesus de sunji javlaj: »Tságe svärdát dåhppåsis. Gájka gudi svierdev råhttiji, gådduji svärddáj. 53 I gus jáhke, jus doarjjagav Áhtjestam sihtat luluv, de luluj dakkavidi ieŋŋgilijs lågenanguokta legijåvnå munji viehkken rádjat? 54 Valla gåktu de ålliduvvat lulun tjáluga ma tjielggiji návti viertti sjaddat?«

55 Daŋga bále Jesus almasjvehkaj javlaj: »Degu rievvára vuosstij lihpit svierdij ja såppij vuolggám muv gidditjit. Juohkka biejve tiemmpelin tjåhkkåhiv ja åhpadiv valla dalloj ejda munji njoamo. 56 Valla divna dát sjattaj vaj profejtaj tjáluga lulun ålliduvvat.« Åhpadisålmmåjs gájka de suv guodin ja báhtarin.

Jesus ráde åvdån

57 Gudi Jesusav lidjin giddim, vuolgadin suv alemushärrá Kajafasa åvddåj, gen lusi tjálukoahppása ja boarrása lidjin tjåhkanam. 58 Petrus Jesusav mälggadis tjuovoj, gitta alemushärrá laddnáj. Dan sjaljon dievnárij sähkáj tjåhkkidij gehtjatjit gåktu dal manná. 59 Alemushärrá ja ålles ráde gähttjaladdin vierrevihtanasstemav Jesusa vuosstij åhtsåt jábmemij suv duobbmitjit. 60 Valla ettjin vuorbástuvá ihka ålos vierrevihtanasstemijt buktin. Vijmak guovtes bådijga 61 gudi duodastijga suv javllam: »Máhtáv Jubmela tiemmpelav gajkkot ja gålmån biejven vasten tsieggit.« 62 Alemushärrá de tjuodtjelij ja gatjádij: »Ij la gus dujna migek sijá guoddalimijda vásstádussan?« 63 Valla Jesus lij sjávo. Alemushärrá de javlaj: »Ielle Jubmela baktu duv vuornádav midjij sárnnot: Le gus dån Messias,

Jubmela Bárnne?« 64 Jesus vásstedij: »Iesj ham dav javlli. Valla didjij javlav: *Dássta duohku vuojnitjihpit Almatjabárnev Fámo oalges bielen tjåhkkåhime ja alme balvaj nanna boahtemin*.« 65 Alemushärrá de biktasijdes gajkudij ja javlaj: »Álbedam la. Mij ávkijt dal vihtanij? Ietja álbádusáv lihpit gullam. 66 Majt javllabihtit?« Vásstedin: »Sån la jábmemoasse.« 67 Muohtuj suv de tjålggin ja tjårmmin, ja muhtema suv muohtuj aj spähkkun 68 ja javllin: »Vuoseda ietjat profäjttan, Messias: Guhtis duv tjårmmådij?«

Petrus Jesusav vuornnu

69 Petrus lij ålggon sjaljon tjåhkkåhime. Muhtem därnno suv lusi bådij ja javlaj: »Dån aj lidji aktan Jesusijn, galileagijn.« 70 Valla Petrus gájkaj guládijn vuornoj ja javlaj: »Iv dádjada man birra ságasta.« 71 Gå uksaj manáj, de nubbe nissun suv ájtsaj ja javlaj sidjij bájkenis: »Duot almasj lij aktan Jesusijn Nasaretas.« 72 Petrus nuppádis vuorno javlaj: »Iv dav almatjav dåbdå.« 73 Gudi danna lidjin tjuodtjomin dasten båhtalin Petrusa lusi ja javllin: »Dån la galla sijájs akta, gullu ham hållamvuoges.« 74 De garrodij ja nannij: »Iv dav almatjav dåbdå.« Daŋga båttå åresvuonntsá tjuojaj. 75 Petrus de Jesusa sárnnomav mujttáj: »Åvddål gå åresvuonntsá tjuodjá, de gålmmi muv vuornáda«, ja ármet tjiero ålgus manáj.

27

Jesus Pilatusa åvdån

1 Idedis gájkka alemushärrá ja álmmuga boarrása rádudaddin gähttjalit Jesusav hekkaduhttet. 2 Suv tjanádahttin ja ednamhärrá Pilatusa hállduj vuolgadin.

3 Gå Judas, guhti suv biehtij, vuojnij Jesusav duobbmidallam, de sáŋardij, ja vattij alemushärrájda ja boarrásijda gålmmålåhke silbbabiedniga ruoptus 4 ja javlaj: »Suttov dahkiv gå vigedis varáv biehttiv.« Vásstedin: »Ij gåjt de midjij guoska. Ietjat ássje l dat.« 5 Biednigijt de bálkestij tiemmpela sisi, gájdaj dassta ja ietjas hartsastij. 6 Alemushärrá de biednigijt válldin ja javllin: »Dájt ij la loahpe värrogisstuj biedjat dajna gå varrabiedniga li.« 7 Ja de rádudaddin daj biednigij farra Rájrrelihttedahkke bäldov oasstet abmasij hávddádimsadjen. 8 Dan diehti dat bälldo vilá uddnik Varrabälldon gåhtjoduvvá. 9 Nåv ålliduváj mav profäjtta Jeremia lij javllam: *Válldin*

gålmmålåhke silbbabiedniga, majt muhtem israelaga lidjin dan almatja hadden biedjam, 10 *ja Rájrrelihttedahkke bäldov daj oasstin, nåv gåktu Härrá lij muv gåhttjum.*

11 Jesusav dal ednamhärrá åvddåj vuolgadin. Ja ednamhärrá sujsta gatjádij: »Le gus dån juvdáj gånågis?« Jesus vásstedij: »Iesj ham dav javla.« 12 Valla gå alemushärrá ja boarrása suv guoddalin, de ittjij mavga tsuvkeda. 13 Pilatus de sujsta gatjádij: »I gus gulá manen duv vigálattjan dahki?« 14 Valla ittjij bágok vássteda ja ednamhärrá harmmadit imájdaláj.

Barabbasav luojtti. Jesusav duobbmiji

15 Bassebálij ednamhärrá ábaj fáŋŋgagoades luojtij soabmásav gev álmmuk iesj sidáj. 16 Daj ájgij lij giddagisán dåbdos fáŋŋga gen namma lij Jesus Barabbas. 17 Gå álmmuk dal lij tjoahken, de Pilatus gatjádij: »Goappáv sihtabihtit muv luojttet, Jesus Barabbasav vaj Jesusav gev Messiasin gåhttju?« 18 Diedij udnodisvuodas lidjin Jesusav suv hállduj vaddám. 19 Gå Pilatus lij duobmárståvlån tjåhkkåhime, de áhkátjistes dát sáhka bådij: »Allu då dån val dale dan rievtesferduk ålmmåj sehkanu. Vásse ijá niegon suv diehti tjárádalliv.« 20 Valla alemushärrá ja boarrása hoalájdahttin álmmugav sihtat Barabbasav luojttet ja Jesusav gåddet. 21 Gå ednamhärrá sijás gatjádij: »Goappáv sunnus sihtabihtit luojttet?«, de vásstedin: »Barabbasav.« 22 Pilatus de gatjádij: »Majt de Jesusijn, gev Messiasin gåhttju?« Gájka vásstedin: »Ruossinávlli suv!« 23 Gatjádij: »Majt bahájt la dahkam?« Valla ájn tjavgabut tjuorvvun: »Ruossinávlli suv!«

24 Gå Pilatus vuojnij ittjij mavga lijssi dahkat ájnat stuojmme bus värránij, de váldij tjátjev ja giedajdis almatjij vuojnedijn basáj ja javlaj: »Mån lav dán ålmmå varraj vigedibme. Sjaddus ietjada ássjen.« 25 Valla ålles álmmuk tjuorvvogådij: »Båhtus suv varra mijá ja mijá mánáj badjel.« 26 De Barabbasav luojtij, valla Jesusav ruosskidahtij ja vattij suv ruossinávlliduvátjit.

Doarroålmmå Jesusav bilkkedi

27 Ednamhärrá doarroålmmå de suv vuolgadin laddnáj ja gájkka vávtajt suv birra tjoahkkijin. 28 Nuollin sujsta biktasijt ja ruoppsis doarroålgoldisgárvvuj suv gárvodin, 29 ja tjiesskislánjátjijs krávnåv suv oajvváj bárddin ja soappev suv oalges giehtaj biedjin. Buolvatjij nali suv åvddåj luojttádin ja bilkkeda

javllin: »Buoris dunji, juvdáj gånågis.« 30 Suv tjålggin, soappev doahppijin ja
oajvváj tjasskin. 31 Gå lidjin bilkkedimes häjttám, de doarroålgoldisgárvov
sujsta nuollin ja ietjas biktasijda vas gárvodin. Ja de ruossinávlliduvátjit suv
vuolgadin.

Ruossinávllim

32 Dåhku váttsedijn gávnadin soames Simonnamák almatjijn guhti lij
Kyrenes ja suv nággidin Jesusa ruossav guoddet. 33 Gå de jåvsådin muhtem
sadjáj mav Golgotan gåhttju, mij merkaj Skuvrre, 34 de vaddin sunji vijnav
masi sáhpev segadam lidjin. Valla gå dassta lij jugestam, de ittjij dasti
juhkat sidá. 35 Suv ruossinávllim, de gaskanisá suv biktasijt vuorbbádin, 36 ja
de dasi tjåhkkidin suv váksjutjit. 37 Suv oajve bajelt lidjin
guoddalimtjállagav biedjam: Dát la Jesus, juvdáj gånågis.
38 Guokta rievvára sujna aktan ruossinávllijin, nuppev suv oalges bälláj ja
nuppev gåro. 39 Gudi vásuk vádtsin bilkkedin suv, oajvev risstijin 40 ja
javllin: »Guhti tiemmpelav gajko ja gålmån biejven vas tsieggi, gájo dal
ietjat, ja luojttáda ruossas – jus la Jubmela Bárnne.« 41 Alemushärrá,
tjálukoahppása ja boarrása suv aj bilkkedin ja javllin: 42 »Iehtjádijt gåjt gájoj,
ietjas gis ij. Jus la Israela gånågis, luojttádis ruossas, de sunji jáhkkep.
43 *Jubmelij sån åssku ja de dal Jubmel suv gádjus, jus suv ähttsá.* Le ham javllam
sån la Jubmela Bárnne.« 44 Duo guokta rievvára, gudi sujna aktan
ruossinávlliduvájga aj suv dan láhkáj bilkkedijga.

Jesusa jábmem

45 Gudát tijma bájken ålles ednam sjevnjudij, ja sjievnnjet avtsát tijma rádjáj
bisoj. 46 Avtsát tijma bájken Jesus jieddnát tjuorvvij: »*Eli, Eli, lema
sabachtani?*« (dat la: Muv Jubmel, muv Jubmel, manen la muv guodám?)
47 Muhtema gudi danna lidjin tjuodtjomin dav gullin ja de javllin: »Eliav
tjuorvvu.« 48 Sijás akta suv lusi viehkalij, váldij sváhpav ja suvra vijnas dav
dievdij, ja de dav soabbegähtjáj biejaj sunji juhkusin. 49 Valla iehtjáda javllin:
»Vuojnos jus Elia boahtá suv gájutjit.« 50 Valla Jesus vadi jieddnát tjuorvvij,
ja de vuojŋŋamav luojtij.
51 Dalloj de tiempellåvda guovte bähkkáj gajkkusij, badjerabdas gitta
vuollerabddaj. Ednam skielbbij ja bávte luoddodin, 52 ja hávde rahpasin.
Ållo oaddám ájllisij rubmaha tjuottjeldahteduvvin, 53 ja suv tjuodtjelime

maŋŋel hávdijdisá guodin ja mannin ájlis stádaj gånnå ållusa sijáv vuojnnin. 54 Valla gå doarrooajvve ja nuppe Jesusav váksjumin ednamskielbbimav vuojnnin ja dav mij sjattaj, de balládin ja javllin: »Dát ålmåj lij de duodaj Jubmela Bárnne.«

55 Duobbelattjan lidjin aj ållo nissuna gähttjamin. Sij lidjin Jesusav Galilea rájes tjuovudam ja dievnnum, 56 ja sijá siegen lidjin Maria Magdalas ja Maria, Jakoba ja Josefa ieddne, ja de Sebedaiosa bárnitjij ieddne.

Hávddádibme

57 Iehkedis bådij boandás Josefnamák ålmåj, guhti lij Arimataias ja lij aj Jesusa åhpadisålmmån sjaddam. 58 Sån manáj Pilatusa lusi Jesusa rubmahav ánutjit. Pilatus de gåhtjoj dav sunji vaddet, 59 ja Josef rubmahav váldij, rájnna lijnij sisi dav giesaj 60 ja biejaj ådå hávddáj mav allasis lij báktáj tjuoladam. Jållerdij stuorra giergev hávde rájge åvddåj ja dassta vuolgij. 61 Maria Magdalas ja nubbe Maria lijga danna hávde buohta tjåhkkåhime.

62 Nuppe biejve – gárvedimbiejve maŋŋela – mannin alemushärrá ja farisea Pilatusa lusi 63 ja javllin: »Härrá, huomahijma majt duot tjáddjididdje javlaj gå ájn lij viesso: 'Gålmå biejve duogen tjuodtjelav.' 64 Gåhtjo dan diehti hávdev gålmmå biejve váttugit gähttjat vaj åhpadisålmmå e besa suv suoládit ja álmmugij javllat sån la jábbmegij lussta tjuodtjelam. De dát maŋemus tjáddjidibme sjaddá vuostatjis värábun.« 65 Pilatus vásstedij: »Dála li didjij vávta. Mannit hávdev gáhttitjit nåv buoret gå máhttebihtit.« 66 Sij de mannin dav gáhttitjit. Gärggáj sinidagáv biedjin ja vávtajt hávde ålggolij.

28

Nissuna hávde guoran

1 Gå sábbát lij vássám ja vahko vuostasj biejvve sjuoludij, bådijga Maria Magdalas ja nubbe Maria hávdev gehtjatjit. 2 Ednam ráda skielbbigådij, dajna gå Härrá ieŋŋgil almes luojttádij, manáj hávddáj ja dassta giergev jållerdij ja dan nali tjåhkkidij. 3 Nähkos lij eldagisá muoduk ja gárvo muohtavielggada lidjin. 4 Vávta sujsta balos skielbbijin ja ravggin degu jábmám. 5 Valla ieŋŋgil nissunijda sárnnogådij: »Alle balá. Diedáv åhtsåmin lihppe Jesusav gev ruossinávllijin. 6 Sån ij la dánna, tjuodtjelam la nåv gåktu

hålaj. Boahtte gähttje gånnå vellahij. 7 Gáhttje åhpadisålmmåjis lusi ja
giehtto suv tjuodtjelam ja sån manná dal Galileaj dijá åvdån. Dåppe suv
vuojnnebihtit. De dal dunnuj lav dav javllam.« 8 Hávdes balos gáhtjadijga ja
ávos suv åhpadisålmmåjda dav giehtutjit. 9 Jesus de sunnu åvdålt bådij ja
buorástahtij. Såj luojttádijga suv juolgijt fármastittjat ja guddnedatjájga suv.
10 Valla Jesus sunnuj javlaj: »Alle balá. Manne vieljajdam gåhttjo Galileaj
vuolgget. Dåppe muv vuojnitji.«
11 Gå nissuna ájn manojn lijga, de vávtajs muhtema stádaj båhtin ja
alemushärrájda divna dájt ságajt subtsastin. 12 Alemushärrá boarrásij
rádudaddin, ja de doarroålmmåjda biednigijs ednagav vaddin javla:
13 »Javllit suv åhpadisålmmå iján båhtin ja dijá oadedijn suv suoládin. 14 Jus
ednamhärrá dav gullá, de sujna ságastittjap vaj ráfen bállibihtit.«
15 Doarroålmmå biednigijt válldin ja dahkin nåv gåktu gåhtjoduvvin. De dát
såhka oabllánij juvdáj gaskan gitta dán bäjvváj.

Rájadusgåhttjom

16 Lågenanakta åhpadisålmmå Galileaj vuolggin, dan várráj gåsi Jesus lij
gåhttjum sijáv mannat. 17 Gå suv danna ájttsin de luojttádin suv
guddnedittjat, valla muhtema juorruladdin. 18 Jesus de sijá åvddåj låjdåstij
ja sidjij sárnoj: »Munji l gájkka fábmo almen ja ednamin vatteduvvam.
19 Mannit dan diehti gájkajt álmmugijt åhpadisålmmån dagátjit: gástadihtit
sijáv Áhtje ja Bárne ja ájlis Vuojŋŋanisá namán 20 ja åhpadihtit sijáv gájkka
mujsta vaddem budájt anodit. Ja mån lav dijá lunna gájkajt biejvijt gitta
väråldа nåhkåmij.«

Markusa evangelium

1

Johannes gástadiddje

1 Jesus Kristusa, Jubmela Bárne, ávvosága álggo.
2 Nåv gåktu profäjtta Jesaja l tjállám:
Ge, rájav muv sáhkaguoddev duv åvdån gäjnov gárvedittjat.
3 *Tjuorvvo jiedna åjdåmiehtsen gullu:*
Gárvedihtit Härrá gäjnov,
njuolggijihtit suv bálggájt.
4 Nåvti Johannes gástadiddje åjdåmiehtsen suttoj ándagisluojttemav sárnnedatjáj, buorádusá ja gástadusá baktu. 5 Suv lusi almatja åbbå Judeas ja Jerusalemas båhtalin ja suttojdisá dåbdåstin, ja Jordanänon sijáv gástadij. 6 Johannesin lidjin biktasa kamelaguolgajs ja liertteavve ålema birra, ja rássegahpanijt ja miehttsemiedav sån båråj. 7 Sárnnedij: »Guhti muv maŋŋela boahtá sån la mujsta gievrap, ja mån iv la árvvogis gåbbmidit sujsta gámagartsajt nuolatjit. 8 Tjátjijn lav dijáv gástadam, ájlis Vuojŋŋanisájn sån dijáv gástat.«

Jesusa gástadus

9 Daj biejvij Jesus bådij Nasaretas, Galileas, ja Johannes suv Jordanänon gástadij. 10 Gáddáj lávkkidijn Jesus vuojnij almev rahpasime ja Vuojŋŋanisáv duvvon suv nali luojttádime. 11 Ja almes jiedna gulluj: »Dån la muv iehttselis ja Bárnnám gärrásamos.«

Jesus gähttjaluvvá

12 Vuojŋŋanis Jesusav åjdåmähttsáj rájaj, 13 ja åjdåmiehtsen lij nielljalåhke biejve ja Sáhtánis gähttjaluváj. Urudisáj siegen viesoj, ja ieŋŋgila suv dievnastin.

Jesus Galilean

14 Gå Johannes lij fáŋŋgagoahtáj bálkestuvvam, de Jesus Galileaj bådij ja
Jubmela evangeliumav sárnnedij 15 ja javlaj: »Ájgge l ållånam, Jubmela
rijkka l lahka. Dahkit buorádusáv ja jáhkkit evangeliumij.«

Vuostasj åhpadisålmmå

16 Vádtsemin Galileajávrregáttev, Jesus ájtsaj vieljatjijt, Simonav ja
Andreasav, jávrregátten viermijt suohppomin. Guollebivdde såj lijga.
17 Jesus sunnuj javlaj: »Tjuovvolihtte muv, de almasjbivdden dunnuv
dagáv«, 18 ja dalága viermijdiska dasi guodijga ja tjuovvolijga suv.
19 Duobbelattjan vádtsemin, Jesus ájtsaj Jakobav, Sebedaiosa bárnev, ja suv
vieljav, Johannesav, vadnasin viermijt gálggamin. 20 Gåhtjoj sunnuv
boahtet, ja guodijga áhtjeska Sebedaiosav ja suv vegav vadnasij, ja Jesusav
tjuovvolijga.

Kafarnauma synagogan

21 Båhtin Kafarnaumaj, ja sábbádin Jesus synagogaj manáj åhpadittjat. 22 Suv
åhpadusás gájka alvaduvvin, danen gå fámujn åhpadij, ittjij tjálukoahppásij
láhkáj. 23 Synagogan lij ålmåj, guhti bahás vuojŋŋanisás vájvástuváj, ja sån
ruodjagådij: 24 »Majdis dån mijájn, Jesus Nasaretas? Le gus boahtám mijáv
oajtátjit? Diedáv guhti dån la, Jubmela ájlis.« 25 Valla Jesus sunji sjierggij:
»Sjávot! Gájda sujsta!« 26 Bahás vuojŋŋanis ålmmåv de riestij, giljádij ja
sujsta gájdaj. 27 Gájka alvaduvvin ja nubbe nuppes gatjádahtjin: »Mij la dát?
Ådå åhpadusá fábmo bágoj duogen! Tjabu bahás vuojŋŋanisájt gåhttju ja
suv jegadi.« 28 Ja de sáhka suv birra dalága åbbå Galilean gullugådij.

Jesus buoret Simona vuodnámav ja ietjá skihppijt

29 Synagogas Simona ja Andreasa viessuj mannin aktan Jakobijn ja
Johannesijn. 30 Simona vuonev lij feberis vällahime, ja dáv sij dalága Jesusij
giehttun. 31 Nissuna lusi manáj, váldij suv giedas ja tjuottjeldahtij suv. Feber
suv luojtij ja sijáv dievnastij. 32 Gå iehkeduváj, buktin suv lusi skihppijt ja
gájkajt, gudi bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvvin. 33 Ja åbbå ståda almatja
lidjin uvsa ålggolij tjåhkanam. 34 Sån buoredij ållusav, gudi moattelágásj
dávdajs vájvástuvvin ja edna bahás vuojŋŋanisáv rájadij. Valla buorgguj
bahás vuojŋŋanisájt hållamis, danen gå diehtin guhti sån lij.

Ávtas sajen

35 Árradisán maŋep biejve, gå ájn lij sjävnnjat, de Jesus dassta vuolgij ja
manáj ávtas sadjáj ja dåppe råhkådaláj. 36 Simon ja sij suv fáron, suv maŋŋáj
gáhtjadin, 37 ja gå suv gávnnin, de javllin: »Gájka li duv åhtsåmin.« 38 Jesus
vásstedij: »Mannup ietjá guovlluj, sijdajda dán birrusin, vaj dåppe aj besav
sárnnedit. Dan diehti lav diehki boahtám.« 39 Vájaldime åbbå Galileav,
synagogajn sárnnedij ja bahás vuojŋŋanisájt vuodjelij.

Spihtálasj rájnan sjaddá

40 Jesusa lusi muhtem spihtálasj bådij, suv åvddåj buolvatjij nali luojttádij ja
javlaj: »Jus sidá, de rájnan muv dagá.« 41 Jesus suv suttalusjáj, giedas gálggij,
duohtastij suv ja javlaj: »Sidáv. Sjatta rájnan!« 42 Dalága spihtálasjvuohta
ålmmåv luojtij ja rájnan sjattaj. 43 Jesus suv ietjas lussta rájaj ja garrasit sunji
javlaj: 44 »Ale aktasik majdik moalge, valla maná vuoseda ietjat härráj ja
ietjat rájnnanime åvdås vatte värov, mav Moses la mierredam almatjijda
vihtanussan.« 45 Valla ålmåj manáj dassta ja gájkajda dav ságav giehttogådij.
Jesus ittjij dasti máhte bihko avtak stádaj mannat, ájnat ávtas sajijda
ganugij. Ja juohkka guovlos almatja suv lusi båhtalin.

2

Jesus gállnam ålmmåv Kafarnauman buoret

1 Soames biejve maŋŋela Jesus Kafarnaumaj máhtsaj ja diehtusij bådij sån lij
sijdanis. 2 Almatjijs nåv ålos tjåhkanin vaj ettjin sisi, ettjin ga uvsa ålggolij
tjárga, ja sån bágov sijájda sárnnedij. 3 De båhtin nieljes suv lusi gállnam
ålmmåv guotte. 4 Almasjvegas ettjin sujna Jesusa åvddåj besa. De rájgev
dahkin huodnahij suv bajelt, ja rájggerájge luojttin gállnam ålmmåv látjon
vällahime. 5 Gå Jesus sijá jáhkov vuojnij, de gállnam ålmmåj javlaj:
»Bárnnám, duv sutto li ándagis luojteduvvam.«
6 Muhtem tjálukoahppása danna tjåhkkåhime aktu allasisá ájádallin:
7 »Gåktus náv máhttá hållat? Sån ham Jubmelav bilkket. Guhtis suttojt
máhttá ándagis luojttet ietján gå Jubmel?« 8 Jesus vuojŋŋanisánis sijá
ájádusájt árvvedij ja javlaj: »Manen náv vájmojnihtte ájádallabihtit?
9 Goabbá l álkkep, gállnam ålmmåj javllat: Duv sutto li ándagis

luojteduvvam, vaj: Tjuodtjela, välde látjut ja vádtsá? 10 Valla didjij diehton,
Almatjabárnen la fábmo dán ednamin suttojt ándagis luojtátjit, de dunji
javlav« – ja dáv de gállnam ålmmåj hålaj – 11 »tjuodtjela, välde látjut ja
máhtsa sijddasit.« 12 Ja ålmåj tjuodtjelij, látjos dalága váldij ja gájkaj
vuojnedijn ålgus manáj. Gájka de alvaduvvin, hievedin Jubmelav ja javllin:
»Dakkirav ep la goassak vuojnnám!«

Tullár Levi gåhtjudallá

13 Jesus de jávrregáttev vas vádtsáj. Almasjvehka suv lusi bådij, ja Jesus sijáv
åhpadij. 14 Daggu váttsedijn ájtsaj Leviv, Alfaiosa bárnev, tullahuodnaha
ålggolin tjåhkkåhime, ja sunji javlaj: »Tjuovvola muv!« Ja Levi tjuodtjelij
tjuovvolittjat.

15 Gå Jesus lij Levi guossen, de tullárijs ja suddárijs lidjin ålos
bievddegátten vällahime sujna ja suv åhpadisålmmåj. Ålos vuojn suv lidjin
tjuovudime. 16 Gå fariseaj tjálukoahppása ájttsin suv suddárij ja tullárij
siegen bårråmin, de suv åhpadisålmmåjda javllin: »Tullárij ja suddárij
siegen gus bårrå?« 17 Jesus dav guláj ja javlaj: »Hebulattja e dálkudiddjev
dárbaha, ájnat skihppe. Iv la boahtám rievtesferdugijt gåhtjutjit, ájnat
suddárijt.«

Hedjaguossijn älla fásto

18 Johannesa åhpadisålmmåjn ja fariseajn lidjin fásto. De muhtema båhtin
sujsta gatjádittjat: »Man diehti Johannesa åhpadisålmmå ja fariseaj
åhpadisålmmå fásstudi, valla duv åhpadisålmmå e?« 19 Jesus vásstedij: »E
gåjt dal hedjaguosse fásstudittja gå irgge l sijá lunna? Guhkev irggesa l sijá
lunna, de e fásstuda. 20 Valla ájgge så bådisj gå irgge sijá lussta váldeduvvá,
ja gå dat biejvve ållån de siján li fásto. 21 Aktak ij duohppik duoggŋasav
oabme biktasij goaro. De ham ådå duogŋas oabme biktasis biehkev gajket ja
stuoráp rájgev dahká. 22 Aktak ij varás vijnav oabme vijnnavuossajda
dievde, danen gå vijnna vuossajt luoddot, ja goappátjagá vijnna ja vuossa
bäjsstuba. Varás vijnav ådå vuossajda gurggal.«

Sábbáda härrá

23 Muhtem sábbáda Jesus lij gårnnebäldov vádtsemin, ja suv åhpadisålmmå
gårnneåjvijt bahkegåhtin. 24 De farisea sunji javllin: »Manen dahki masi

sábbádin ij la loahpe?« 25 Sån vásstedij: »Ejda gus goassak lågå mav David dagáj gå ålmmåjis nälggáj ja siján ij lim biebbmo? 26 Na Jubmela viessuj tjáŋaj – dalloj Evjatar lij alemushärrán – ja gehtjadimlájbijt båråj majs e iehtjáda gå härrá oattjo bårråt. Juogadij aj sidjij, gudi suv fáron lidjin.« 27 Ja Jesus sidjij javlaj: »Sábbát almatja diehti sjattaj, ittjij almasj sábbáda diehti. 28 Dajna Almatjabárnne aj la sábbáda härrá.«

3

Ålmåj gállnam giedajn

1 Jesus vas synagogaj manáj ja dåppe lij ålmåj, gänna lij gállnam giehta. 2 Váksjudin Jesusav gehtjatjit, jus ålmmåv sábbádin buoret; sihtin vuojn guoddalimoarev suv vuosstij. 3 Sån javlaj ålmmåj gállnam giedajn: »Tjuodtjela boade diehki.« 4 De sijás gatjádij: »Masi sábbádin la loahpe, buorijt vaj bahájt dahkat, hekkajt gádjot vaj håhkkidit?« Ettjin majdik moalgeda. 5 Suhtujn ja mårijn sidjij gehtjaj sijá garra vájmoj diehti. Ja ålmmåj javlaj: »Gálggi giedat.« Ålmåj giedas gálggij, ja giehta buorránij. 6 Valla farisea mannin ålgus ja dalága rádedahtjin Herodesa bällásattjaj gåktu Jesusav gádodit.

Almasjvehka jávrregátten

7 Jesus jávrregátte guovlluj vuolgij aktan åhpadisålmmåjis. Almasjvehka Galileas suv tjuovvolij, valla Judeas, 8 Jerusalemas ja Idumeas aj. Jordanäno nuppet bieles ja Tyrosa ja Sidona dáfojs aj slåhttå suv lusi bådij, suv dagoj birra gullam. 9 Åhpadisålmmåjdis gåhtjoj sunji vadnasav ássat, vaj almasjvega nággimis bässá. 10 Moaddásijt lij buoredam, ja de dal gájka, gudi vigijs vájvástuvvin, nårrin Jesusa lusi suv duohtastittjat. 11 Ja gå bahás vuojŋŋanisá suv vuojnnin, de suv åvddåj tjuorvo luojttádin: »Dån la Jubmela Bárnne.« 12 Valla rábmásit sijájt buorgguj iktemis guhti lij.

Jesus lågenanguoktásav vállji

13 Jesus de várráj goarrij ja gåhtjoj ietjas lusi gejt lij válljim, ja sij båhtin suv lusi. 14 Lågenanguoktásav válljij ietjas tjuovutjit ja maŋŋela sijáv ájgoj sárnnedittjat rádjat 15 ja fámujn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelittjat. 16 Ja válljim lågenanguoktása lidjin: Simon, gesi vattij namáv Petrus, 17 Sebedaiosa

bárnne Jakob ja Jakoba viellja Johannes, gejda vattij namáv Boanerges, mij la 'Átjá bárne', 18 ja de vil Andreas, Filippos, Bartolomaios, Matteus, Tomas, Alfaiosa bárnne Jakob, Taddaios, Simon Kananaios, 19 ja Judas Iskariot guhti Jesusav biehtij.

Jesus bahás vuojŋŋanisájt vuodjel Jubmela Vuojŋŋanisájn

20 Gå Jesus viessusis bådij, de almatja vas tjåhkanin. Ittjij åhpadisålmmåj åbbånis båråtjit besa. 21 Suv biere dav gullin ja vuolggin suv viettjatjit; javllin mielajs lij. 22 Jerusalemas boahtám tjálukoahppása javllin sujna lij Beelsebul ja bahás vuojŋŋanisáj oajvemusá fámujn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelij. 23 Gåhtjoj sijáv ietjas lusi ja sidjij muodulvisáj hålaj: »Gåktus Sáhtán máhttá Sáhtánav vuodjelit? 24 Jus rijkka ij la avtat mielas, de rijkka ij biso. 25 Jus fuolkke ij la avtat mielas, de fuolkke ij biso. 26 Jus Sáhtán ietjas vuostelt ja soaggodahtjá, de ij biso, ájnat dåssjån. 27 Aktak ij máhte gievras ålmmå viessuj mannat sujsta åbmudagáv rievutjit, jus suv ij vuostak gitta tjaná; de esski bässá suv viessuj rievudalátjit. 28 Sáddnán, almatjijda gájkka sutto ja álbádusá ándagis luojteduvvi, vájku man láhkáj álbedi. 29 Valla sunji ij goassak ándagis luojteduvá, guhti ájlis Vuojŋŋanisáv álbet, ájnat siválattjan ihkeven sudduj bissu.« 30 Ledjin ham javllam sujna lij bahás vuojŋŋanis.

Jesusa fuolkke

31 Jesusa ieddne ja vielja de båhtin. Ålggolij ganugin ja gåhttjun suv boahtet. 32 Ållo almasj lij tjåhkkåhime suv birra ja sunji javllin: »Äddnát ja vielja li dánna ålggolin duv åtson.« 33 Jesus vásstedij: »Guhtis la muv ieddne ja gudi li muv vielja?« 34 Gehtjaj sidjij suv birra tjåhkkåhime ja javlaj: »Dale muv ieddne ja muv vielja. 35 Guhti Jubmela sidodav dahká sån l muv viellja, oabbá ja ieddne.«

4

Muodulvis sájo birra

1 Jesus vas jávrregátten åhpadatjáj. Ållusa suv birra tjåhkanin, ja danen vadnasij lávkkij ja gáddeguoran tjåhkkåhij, ja almatja gátten tjuodtjun. 2 Måttijn muodulvisájn sijáv åhpadij ja åhpadattijn javlaj: 3 »Gullit! Ålmåj

vuolgij sáddjitjit. [4] Sáddjidijn muhtem gårne rahtebälláj gahttjin ja låtte båhtin dajt båråtjit. [5] Muhtem gårne gärggás ednamij gahttjin, gånnå lij vádna mulldo, ja de dan asidis muldon ruvva ihtin. [6] Valla gå biejvve badjánij de buollin ja gållnin, danen gå ruohttsasahtá lidjin. [7] Muhtema tjiesskislánjátjij gasskaj gahttjin, ja tjiesskislánjátja sjaddin ja hávkkadin dajt, ettjin ga sjattov vatte. [8] Valla muhtem gårne buorre ednamij gahttjin, ihtin, sjaddin ja buorre sjattov vaddin. Vaddin gålmmålåge gärddáj, guhttalåge gärddáj ja tjuode gärddáj.« [9] Ja sån javlaj: »Gänna li bielje, gulldalis.«

Muodulvisáj ulmme

[10] Gå Jesus bátsij lågenanguoktásijn ja sijáj suv fáron, de sujsta muodulvisáj birra gatjádin. [11] Sån javlaj: »Dij lihpit oadtjum diedov Jubmela rijka tjiegosvuoda birra, valla sidjij ålggolin, li dá dåssjå muodulvisá, [12] vaj *sij tjalmijisá vuojnni, valla e huoman vuojne, ja bieljijisá gulli, valla e huoman dádjada, ja vaj e buorádusáv dagá jalik ándagisáv oattjo*.«

Jesus tjielggi muodulvisáv sájo birra

[13] Ja Jesus sidjij javlaj: »Jus ehpit dáv muodulvisáv dádjada, gåktus de ietjá muodulvisájt dádjadihpit? [14] Báhko l majt ålmåj la sáddjimin. [15] Sájo rahtebällán li almatja gejda báhko sáddjiduvvá, valla jurra de bágov gullam, de Sáhtán boahtá váldátjit dav, mij la sidjij sáddjiduvvam [16] Gärggás ednama sájo li sij, gudi bágov gulli ja ávos dalága duosstu, [17] valla ruohttsasahtá muhtem ájgev val bissu; jus gierddamussaj ja doarrádallamij bágo diehti boadádalli, de dalága gahttji. [18] Iehtjádijda sádjo l tjiesskislánjátjij gasskaj gahttjam. Sij galla bágov gulli, [19] valla värálda mårråha, boanndudagá ja gájkka ietjálágásj gidodime bágov hávkkadi vaj sjattov ij vatte. [20] Valla gudi li sájov buorre ednamij duosstum, gulli bágov ja dav duosstu ja de sjattojt vaddi gålmmålåge gärddáj, guhttalåge gärddáj ja tjuode gärddáj.«

Muodulvis ginntala ja mihto birra

[21] Ja Jesus sidjij javlaj: »Aktak ij ginntalav mihttolihte jali beŋka vuolláj bieja, ájnat gintaljuolggáj. [22] Ij mige la tjiehkusin mij ij bigoduvá, ij ga mige tjiegaduvvam mij ij bihkusij boade. [23] Gänna li bielje, gulldalis.«

[24] Ja sidjij javlaj: »Gulldalihtit várrogit. Mihtujn majna ietja mihttibihtit,

didjij mihttiduvvá, ja ájn vil ienebuv oattjotjihpit. 25 Danen gänna le, sån oadtju, gänna ij la, sujsta váldeduvvá aj dat mij sujna le.«

Muodulvis sjadde sájo birra

26 Ja Jesus javlaj: »Jubmela rijkka l náv: ålmåj la ednamij sáddjim. 27 Sån oaddá ja badján, biejve ijá vássi ja sádjo ihtá ja sjaddá, iesj ij diede gåktu. 28 Ietjastis ednam sjattojt vaddá, vuostak hájkojt, de gårnneåjvijt, ja de láddam vejtav gårnneåjvijda. 29 Valla gå sjatto li láddam, de sån dalága tjuohpanijn boahtá, danen gå tjuohppammuddo l.«

Muodulvis senáhppagårne birra

30 Ja Jesus javlaj: »Mij muodulvisájt Jubmela rijkav gåvvi? 31 Dat la senáhppagårne lágásj, mij sáddjidijn la dán värälda gájkka gårnijs unnemus, 32 valla gå sáddjiduvvam, de sjattov vuohtjá ja sjaddá gájkka ruddarásijs stuorábun ja oadtju nåv stuorra åvsijt vaj alme låtte biesijt máhtti dan sähkásij, dahkat.« 33 Måttijn dakkir muodulvisájn sidjij bágov sárnnedij, man guhkás dal buktin dádjadit. 34 Muodulvisáj val sidjij hålaj, valla gå sieddo åhpadisålmmåjis bátsij, de gájkka tjielggij.

Jesus biekkav sjávvunahttá

35 Iehkedis daŋga biejve Jesus sidjij javlaj: »Mannup dal jávre nuppe bälláj.« 36 Almasjvegav guodin ja mannin vadnasijn, gånnå juo lij, ja ietjá vadnasa aj tjuovvolin. 37 De garrasit biekkastij ja báro vadnasa sisi släbbun ja vanás vargga vuolmmasij. 38 Jesus iesj lij maŋŋegähtjáj oaddám, oajvve oajvevuole nanna. Båktin suv ja javllin: »Åhpadiddje, i gus berusta mij lip soaggomin?« 39 Gåhttsåj, bieggaj sjärggodij ja jávrráj javlaj: »Sjávvuna! Jaska!« De gabátloattjev dagáj. 40 Ja åhpadisålmmåjda javlaj: »Manen ballabihtit? Ij gus diján ájn la jáhkko?« 41 De sij sälldát suorgganin ja nubbe nubbáj javllin: »Guhtis sån la? Tjabu biegga ja jávrre suv jegadibá.«

5

Bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvve ja svijnneällo

1 Jåvsådin jávre nuppe bälláj, Gerasa dáfuj. 2 Gå Jesus vadnasis lávkkij, de ålmåj hávdijs suv vuosstij bådij. Bahás vuojŋŋanisájs vájvástuváj 3 ja suv

årromsadje lij hávdij gaskan. Ettjin åbbånis rikkij dasti máhte suv tjadnat.
4 Moaddi lidjin giedajt juolgijt sujsta tjanádam, valla rikkijt lij boarkkum ja
tjadnasijt gajkudam ja aktak ittjij sujna nagáda. 5 Idja biejvve lij hávdij
gaskan jali várijn ruodjamin ja giergij ietjas tsábbmemin. 6 Gå Jesusav
mälggadis ájtsaj, de suv lusi viegaj ja luojttádij suv åvddåj 7 ja tjavgga
tjuorvoj: »Mij dahkamuhájt la dujna mujna, Jesus, alemus Jubmela Bárnne?
Jubmela baktu duv vuornádav: Ale muv vájveda!« 8 Jesus lij vuojn jur sunji
javllam: »Gájda ålmmås ålgus, bahás vuojŋŋanis!« 9 Jesus de gatjádij: »Mij la
duv namma?« Ålmåj vásstedij: »Legijåvnnå l muv namma, danen gå mij lip
ålos.« 10 Ja sån vájnnodij Jesusav rádjamis sijáv dat dáfos.

11 De stuorra svijnneällo lij váren guohtomin. 12 Vuojŋŋanisá vájnnodin:
»Rája mijáv svijnij lusi, de mij daj sisi mannap!« 13 Dasi de guorrasij. Ja
bahás vuojŋŋanisá ålmmås svijnijda sirddin ja ällo bávtev vuolus jávrráj
guohtsalij. Lidjin guoktatuvsána bájkke svijnijs, ma jávrráj ferrin.
14 Svijnneräjnnuhiddje dassta báhtarin, stádan ja dan ålggolin gájkka
giehtutjit, ja almatja vuolggin gehtjatjit mij dåppe lij. 15 Jesusa lusi de båhtin
ja vuojnnin bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvvev, legijåvnås bessam,
gárvoduvvam ja ålles mielaj tjåhkkåhime, ja sij suorgganin. 16 Gudi dav
lidjin vuojnnám, giehttun bahás vuojŋŋanisás vájvástuvve ja svijnij birra.
17 Jesusav de gåhttjun sijá dáfos vuolgget. 18 Gå vadnasij lávkkij, de bahás
vuojŋŋanisás vájvástuvvam ålmåj sidáj suv tjuovvolit. 19 Valla ittjij dasi
guorrasa, ájnat javlaj: »Maná viessusit fuolkát lusi sidjij giehtutjit majt
Härrá l dunji dahkam, ja gåktu sån duv ármmálastij.« 20 Ålmåj de vuolgij ja
gájkajda Dekapolisan giehtoj majt Jesus sunji lij dahkam, ja gájka
alvaduvvin.

Synagogatjuottjodiddje niejdda. Vardde nissun

21 Gå Jesus lij jávre nuppe bälláj moaddum, de almasjvehka suv birra
tjåhkanij. Gå lij jávrregátten, 22 de dasi synagogatjuottjodiddje bådij, gen
namma lij Jairos. Vallak Jesusav ájtsaj, de suv juolgij åvddåj luojttádij 23 ja
vájnnodij: »Muv niejdasj la jábmemin. Boade giedajdat suv nali biejatjit vaj
gádjus.« 24 Ja Jesus vuolgij suv fáron.

Almasjvehka tjuovvolij ja suv vuosstij nåråj. 25 Dåppe lij nissun, guhti lij
lågenanguokta jage varddemijs bijnástuvvam. 26 Mannam lij moatte

dálkudiddje lunna, ednagav gillam, divna åbmudagás gållåm, mavas ij lim buorránam. Sån lij bus nävrrum. 27 Ságajt lij Jesusa birra gullam, ja de dal almasjvega duoges bådij ja suv ålgoldisgárvov duohtastij, 28 danen gå ájádaláj, jus luluj bessat suv biktasijt duohtastit, de luluj buorránit. 29 Ja dalága varra hiejtij gålggåmis, ja nissun rubmahistes guláj sån lij vájves buorránam. 30 Gå Jesus ielvij fábmo sujsta vuolgij, de almatjij gaskan jårgijdij ja gatjádij: »Guhtis muv biktasijt duohtastij?« 31 Åhpadisålmmå javllin: »Iesj ham vuojná almatjijt nårråmin ja lijká gatjáda guhtis duv duohtastij!« 32 Birrusij gehtjastij, guhtis dav dagáj. 33 Nissun guhti diedij, mij sunji lij sjaddam, balá ja doargesta luojttádij suv åvddåj ja gájkka giehtoj. 34 Jesus sunji javlaj: »Niejddam, duv jáhkko l duv gádjum. Maná ráfen. Buorránam la vájves.«

35 Gå ájn lij hållamin, de synagogatjuottjodiddjáj viesostis sáhka bådij: »Niejddat la jábmám. Ale dasti Åhpadiddjev vájveda.« 36 Valla Jesus sijá bágojt gullam, synagogatjuottjodiddjáj javlaj: »Ale balá, ájnat jáhke.« 37 Ittjij de dibde iehtjádijt gå Petrusav ja vieljatjijt, Jakobav ja Johannesav suv tjuovvolit, 38 ja tjuottjodiddje viessuj de mannin. Dåppe vuojnij surgge almatjijt tjierromin ja ármmadime. 39 Tjáŋaj goahtáj ja javlaj: »Manen tjuorvadihpit ja tjierrobihtit? Niejdda ij la jábmám, sån la oademin.« 40 De sunji tjajmmin. Valla almasjvegav ålgus rájaj ja váldij niejda áhtjev ja iednev ja åhpadisålmmåjt fárruj ja tjáŋaj dasi, gånnå niejdda lij vällahime. 41 Mánáv de giedas váldij ja javlaj: »Talita koum!« (mij la: Unna niejdasj, dunji javlav: tjuodtjela!) 42 Niejdda dalága tjuodtjelij ja vádtsegådij. Lågenanguovtejagák lij. Sälldát de alvaduvvin, 43 valla sån buorgguj sijáv aktasik dan birra giehttomis, ja de gåhtjoj niejddaj biebmov vaddet.

6

Profäjttan ietjas stádan

1 Jesus vuolgij dassta ja bådij ietjas stádaj, ja åhpadisålmmå suv tjuovvolin. 2 Sábbádin synagogan åhpadij. Ålos suv gulldaliddjijs alvaduvvin ja javllin: »Gåsstås la gájkka dájt oadtjum? Majt vijsesvuodajt la oadtjum, gå máhttá dakkir oavdojt giedajis dahkat? 3 Ij gus sån la muorrabargge, Maria bárnne ja Jakoba, Josesa, Judasa ja Simona viellja? E gus suv oappá dánna mijá

siegen åro?« De jårrålimgierggen sidjij sjattaj. 4 Valla Jesus sidjij javlaj:
»Profejtav álbedi dåssjå ietjas stádan, ietjas bierij siegen ja ietjas vieson.«
5 Dåppe Jesus ittjij buvte mavga oavdov dahkat, ietján gå giedajdis muhtem
skihppij nali biedjat ja sijáv buoredit. 6 Ja alvaduváj gå almatja ettjin sidá
jáhkket. Sijdas sijddaj dan dáfon váttsij, åhpadij.

Jesus lågenanguoktásav rádjá

7 Jesus lågenanguoktásav ietjas lusi gåhtjoj ja de rájadij sijáv guovtij guovtij
ja vattij sidjij fámov bahás vuojŋŋanisáj badjel. 8 Ja javlaj sidjij e majdik
fárrusisá válldet, ietján gå soappev, e lájbev, e vuossav, e ga biednigijt aven.
9 Gábmagijt galla oadtjun adnet ja avtav ájnna skirtov val. 10 Ja sidjij javlaj:
»Gånnå guossidihpit, de dasi ganugihtit gitta vuolggemij. 11 Jus muhtem
sajen dijáv e sidá duosstot, e ga dijáv gulldalit, de mannit dassta ja sjavnnjit
juolgijs dumijt vihtanussan sijá vuosstij.« 12 Sij de vuolggin gájkajda
buorádusáv sárnnedittjat, 13 ja ållo bahás vuojŋŋanisáv vuodjelin ja ållusav
skihppijs åljujn vuojddin ja sijáv buoredin.

Johannes gástadiddje jábmem

14 Jesusa namma lij dal dåbddusin sjaddam, ja gånågis Herodes gulláj
almatjijt javllamin: »Johannes gástadiddje l jábbmegij lussta tjuodtjelam ja
dan diehti dakkir fámo suv baktu barggi.« 15 Valla muhtema Elian suv
javllin, iehtjáda vas profäjttan, akta moattet profejtas. 16 Gå Herodes dav
gulláj, de javlaj: »Johannes, gässta oajvev jaládahttiv, la jábbmegij lussta
tjuodtjelam!«
17 Herodes lij vuojn ålmmåjdis rádjam Johannesav gidditjit ja
fáŋŋagoahtáj suv bálkestam. Oarren dasi lij Herodias, vieljas Filipposa
áhkásj. Herodes lij vuojn sujna válldum, 18 ja Johannes lij Herodesij javllam:
»Dunji ij la loahpe vieljat áhkátjijn aktan viessot.« 19 Danen lij Herodias
Johannesij vassjum ja sidáj suv gåddet, valla ittjij buvte, 20 danen gå
Herodes Johannesis baláj. Diedij Johannesav rievtesferduk ja ájlis ålmmån,
ja nåv de suv suoddjij. Gå suv guláj de Herodes juorrulatjáj ja sidáj ienebuv
sujsta gullat. 21 De bådij sjiehtes ájgge, gå Herodes lij riegádimbiejves
ávvudime ja guossemállása lidjin doarroåjvijda ja Galilea oajvemusájda
gárveduvvam. 22 Herodiasa niejdda de bådij sisi ja gärssulatjáj. Herodes
guossijis tjaŋgedij ja gånågisniejddaj javlaj: »Áno mujsta mav sidá, de

oattjo.« 23 Ja loabedij ja vuornádij: »Majt ihkenis áno, dunji vattáv, lehkus
lahkke iehtjam rijkas.« 24 Niejdda de manáj ålgus ja iednestis gatjádij: »Majt
ádnot?« Vásstedij: »Johannes gástadiddje oajvev.« 25 Niejdda gáhtjadij
gånågisá lusi ja sujsta ánoj: »Sidáv duv dalága Johannes gástadiddje oajvev
munji vaddet gáre sinna.« 26 Gånågis håjen sjattaj, valla gå lij guossij
guládijn vuornnáv dahkam, de ittjij sidá nádot, 27 ájnat vávtav rájaj
Johannesa oajvev viettjatjit. Vákta manáj suv oajvev fáŋŋagoaden jalátjit
28 ja de åjvijn gáre sinna máhtsaj, vattij niejddaj, ja niejdda dav äddnásis
vattij. 29 Valla gå Johannesa åhpadisålmmå dav gullin, de båhtin dasi suv
rubmahav viettjatjit ja de hávddáj biedjin.

Biebbmo vihttatuvsánij

30 Apostela Jesusa lusi tjåhkanin ja sunji giehttun gájkka sijá dagojt ja mav
lidjin åhpadam. 31 Jesus sidjij javlaj: »Tjuovvolihtit muv ávtas bájkkáj, vaj
bessap sieddusij ja dij bessabihtit vuojŋadit.« Ålos vuojn båhtalin ja
vuolgadin ja ällim ga asto bårråt.
32 Vuolggin de vadnasijn ávtas siettos bájkkáj. 33 Mavas almatja vuojnnin
sijáv vuolggemin, ja ållusa dav gullin. Gájkka stádajs almatja váttse
vuolggin ja jåvsådin sijá åvddåla dåhku. 34 Gáddáj lávkkidijn Jesus stuorra
almasjvegav ájtsaj ja sijáv ármestij, danen gå lidjin degu sávtsa räjnnuhiddje
dagi, ja mälggadav sijáv åhpadij. 35 Gå juo lij maŋŋet de åhpadisålmmå suv
lusi båhtin ja javllin: »Dát bájkke l ávtas ja maŋŋet la juo. 36 Dibde sijáv
vuolgget vaj bessi dán birrusa viesojn ja sijdajn bårrusav mannat allasisá
oasstemin.« 37 Jesus vásstedij: »Vaddit ietja sidjij bårråmusáv.« »Galggap
gus mij mannat lájbijt oastátjit guoktatjuodet denáras sidjij bårrusin?«
gatjádin. 38 Jesus javlaj: »Galla lájbe li diján? Mannit gehtjatjit.« Gå lidjin
gähttjam de javllin: »Vihtta lájbe ja guokta guolátja.« 39 Jesus de sidáj
åhpadisålmmåjt gåhttjot almatjijt rássáj tjåhkanit juohkusijda. 40 Ja tjåhkanin
juohkusijda, tjuodes jali vihttalåges juohkka juohkusij. 41 Jesus dajt vihtta
lájbe ja guokta guolátja váldij ja almmáj gehtjadijn gijtulvisáv råhkålij. De
lájbijt dådjalij ja åhpadisålmmåjda vattij álmmugij juogadittjat. Juogadij aj
dajt guokta guolátja vaj gájka oadtjun. 42 Ja gájka bårrin ja gallánin, 43 ja
tjoahkkijin lågenanguokta vieddegáre dievva lájbbebiehkijs ja guolijs.
44 Vihttatuvsán ålmmå de lidjin bårråm.

Jesus tjátje nanna vádtsá

45 Jesus åhpadisålmmåjdis gåhtjoj vadnasij lávkkit ja nuppe bälláj, Betsaidaj,
åvddålin mannat ja iesj de almatjijs gevgak sijddasis rájaj. 46 Hivástahttám
sijáv, de várráj goarrij råhkådalátjit. 47 Iehkedis vanás lij jávre guovddelin, ja
Jesus lij aktu gátten. 48 Ájtsaj åhpadisålmmåjda lij låssåt vuosstebiekkav
suhkat. Idedisguoksu åvddålasj tjátje nanna sijá lusi bådij ja lij sijáv vásuk
vádtsemin. 49 Gå de tjátje nanna ájttsin suv vádtsemin, jáhkkin suv
skuojvven ja ritjádin, 50 danen gå gájka suv vuojnnin ja suorgganin. Valla
Jesus dalága sidjij hålaj: »Jasskit. Månnå lav. Allit balá.« 51 Ja lávkkij
vadnasij sijá lusi, ja loattjev dagáj. Valla sälldát alvaduvvin, 52 danen gå
ällim lájbij vidjurav garra vájmoj diehti dádjadam.

Skihppe Gennesaretan

53 Jávrev rasstim Gennesaretaj båhtin ja danna gáddáj mannin. 54 Vallak
vadnasis lávkkijin, de almatja Jesusav dåbddåjin 55 ja gáhtjadin åbbå bájke
skihppij lusi ja de sijájt guoddin látjoj nanna dåhku, gånnå gullin sån lij. 56 Ja
gájkka sijdajn, stádajn ja viesojn, gåsi bådij, de skihppijt guovdojda guoddin
ja sujsta vájnnodin sijáv edasik dibddet suv bivtasdiehpev duohtastit. Ja
gájka, gudi suv duohtastin, buorránin.

7

Jubmela budá ja almatjij njuolgadusá

1 Farisea ja muhtem tjálukoahppása, Jerusalemas boahtám, tjåhkanin Jesusa
birra, 2 ja ájttsin suv åhpadisålmmåjs muhtemijt lájbev bårråmin duolvva
giedaj, váni dajt basák. 3 Farisea ja gájkka ietjá juvdá ájttegij njuolgadusájt
anodi ja e goassak bårrå, åvddål gå li giedajdisá bassam, 4 ja gå guovdos
båhti, de e bårrå, åvddål gå li basádam. Le aj ållo ietjá dábe, majt anodi,
degu gávtjajt, muorralihtijt ja guohpárrujtajt dåjddet. 5 Danen farisea ja
tjálukoahppása sujsta gatjádin: »Manen duv åhpadisålmmå e ájttegij
njuolgadusáj milta vieso, ájnat duolvva giedaj bårri?« 6 Sån vásstedij: »Jesaja
duolla dijá birra åvddålijsárnoj, dij vilpástalle, gå tjáleduvvam la: *Dát
álmmuk baksimij muv guddnet, valla sijá vájmo li mujsta guhkken.* 7 *Dåssjåj muv
guddnedi, dajna gå majt åhpadi, li almatjij gåhttjoma.* 8 Jubmela budájt dij

hilgodihpit almatjij gåhttjomijt tjuovutjit.« 9 Ja sån javlaj: »Smidá lik lihpit
Jubmela budájt hilgodit ietjada gåhttjomijt tjuovutjit! 10 Moses javlaj:
Guddneda áhtját ja ädnát, ja: *Guhti áhtjes jali iednes bilkket galggá jábmet*. 11 Valla
dij hållabihtit: jus soames áhttjásis jali äddnásis javllá: 'Majna mån luluv
duv buktet viehkedit, korbánan dagáv' (dat la tiempelvattáldahka), 12 de
ehpit suv majdik dibde áhttjásis jalik äddnásis dahkat. 13 Náv Jubmela
bágov dåssjen dahkabihtit njuolgadusáj baktu, majt lihpit árbbim ja majt
åhpadihpit. Ja állo ietjá dakkirijt dahkabihtit.«

Bahá sissŋelis boahtá ja almatjav bádá

14 Jesus de álmmugav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Gulldalihtit muv gájka ja
gähttjalihtit dádjadit. 15 Migek ij buvte almatjav bádet, mij suv sisi ålggolis
boahtá. Dåssjå mij almatjis ålgus boahtá, buktá suv bádet.« 16 [Gänna li
bielje, gulldalis!] 17 Gå almasjvegas lij vuolggám ja viessusis boahtám, de
åhpadisålmmå sujsta dan muodulvisá birra gatjádin. 18 Sån vásstedij: »Le
gus didjij aj vájvve dádjadit? Ehpit gus dádjada, migek ij buvte suv bádet,
mij almatja sisi ålggolis boahtá, 19 danen gå vájmo sisi ij maná, ájnat
tjoajvváj ja de vas iemeláhkáj ålgus.« Nåvti sån gájkka biebmojt rájnnasin
tjielggij. 20 Valla javlaj: »Mij almatjis ålgus manná, bádá suv, 21 danen gå
sissŋelis, almatjij vájmos, bahás ájádusá båhti: skiegesvuohta, suoládibme,
almasjgåddem, 22 gállasjvuoda doadjem, ietjastallam, bahudahka, biehttem,
skámodisvuohta, udnodisvuohta, boavtjohålla, stuorástallam,
jiermedisvuohta. 23 Gájkka dá bahá sissŋelis båhti ja almatjav bádi.«

Syria-fenikia nissuna jáhkko

24 Jesus dassta vuolgij ja bådij Tyrosa dáfuj. Dåppe tjáŋaj muhtem viessuj
guossidittjat. Ittjij má sidá avtak dav diehtet, mavas ij lim máhttelis
tjiehkádit. 25 Nissun, gen niejdan lij bahás vuojŋŋanis, Jesusa birra gulláj, ja
de bådij ja suv juolgij åvddåj luojttádij. 26 Ij lim sån juvdánissun, ájnat
syria-fenikia máttos. Sidáj dal Jesusav bahás vuojŋŋanisáv niejdastis
vuodjelit. 27 Jesus javlaj: »Dibde mánájt vuostak bårråt vaj galláni. Ij la
duolla lájbev mánájs válldet ja bednagijda bálkestit.« – 28 »Ij la, härrá«,
nissun vásstedij, »valla bednaga bievde vuolen bårri lájbbesmålijt majt
máná guodi.« 29 Jesus de sunji javlaj: »Daj bágoj diehti dunji javlav: maná
viessusit, bahás vuojŋŋanis la niejdastat ajbbánam.« 30 Ja nissun manáj

viessusis ja gávnaj niejdas seŋgan vällahime, bahás vuojŋŋanisás bessam.

Bieljedis ålmåj buorrán

31 Jesus de Tyrosa dáfos vuolgij ja Sidona baktu Galileajávrráj Dekapolisa
dáfuj manáj. 32 Dåppe suv lusi buktin ålmmåv, guhti lij bieljedibme ja valla
de hållat buvtij, ja gåhttjun Jesusav giedas ålmmå nali biedjat. 33 Jesus váldij
ålmmåv rabddabälláj álmmuga bájkes. Tjuvdijdis suv bieljijda tsåkkåj,
tjålggådij ja suv njuoktjamav duohtastij. 34 Ja de gehtjastij almmáj,
sjuohkedij ja sunji javlaj: »Effata!« (dat la: Rahpasa!). 35 Dalága ålmmås bielje
rahpasin, njuovtjav tjoavddásij ja tjielgga hållagådij. 36 Jesus buorgguj
almatjijt aktasik dan birra giehttomis. Valla madi ienebut sijáv buorgguj,
dadi ienebut dan birra giehttun. 37 Ja gájka alvaduvvin ja javllin: »Gájkka
suv dago li buore: dahká bieljedimijt gullen ja gieladimijt hoallen.«

8

Biebbmo nielljatuvsánij

1 Daj ájgij ållo almasj lij vas tjåhkanam, ja siján ällim mahkka bårråt. Jesus de
gåhtjoj åhpadisålmmåjdis ietjas lusi ja javlaj: 2 »Suttalusjáv álmmugav. Muv
lunna li dal gålmmå biejve årudam ja siján ij la mige biebbmon. 3 Jus sijáv
biebmo dagi dássta luojtáv, de e vieje sijdajda moaddot. Sijás muhtema li
ham mälggadis boahtám.« 4 Åhpadisålmmå sunji vásstedin: »Gåsstås lájbev
dåppe åjdåmájan oadtju vaj galláni?« 5 Sån gatjádij: »Galla lájbe li diján?« –
»Gietjav«, javllin. 6 Gåhtjoj de almatjijt ednamij tjåhkkidit. Ja gietjav lájbe
váldij, Jubmelav gijtij, lájbijt dådjalij ja åhpadisålmmåjda vattij juogadit, ja
de almatjijda dajt juogadin. 7 Siján lidjin aj muhtem guolátja. Jesus guolátjijt
buorissjivnnjedij ja gåhtjoj dajt aj juogadit. 8 Ja gájka gallánimmärráj bårrin.
Tjoahkkijin gietjav vieddegáre dievva bátsidisájs. 9 Dåppe lidjin almatjijs
nielljatuvsána bájkke. Maŋŋela de sijás gevgak sijddasis rájaj. 10 Iesj aktan
åhpadisålmmåj vadnasij lávkkij ja vuolgij Dalmanuta dáfuj.

Farisea merkav rávkki

11 Farisea båhtin ålgus ja Jesusijn ságastallagåhtin. Suv gähttjalittjat sujsta
merkav almes sihtin. 12 Jesus låssådit sjuohkedij ja javlaj: »Manen dát
vierrek merkav sihtá? Sáddnán, dát vierrek ij mavga merkav oattjo.«

13 Guodij de sijáv ja vadnasij vas lávkkij ja vuolgij jávre nuppe bälláj.

Lájbbe ja suvradájgge

14 Åhpadisålmmå lidjin vajálduhttám lájbijt maŋŋáj válldemis; akta ájnna
lájbásj lij siján vadnasin. 15 Jesus sijáv vágodij: »Várrijihtit fariseaj ja
Herodesa suvradájges!« 16 Valla nubbe nubbáj javllin siján ham ij lim lájbbe
maŋen. 17 Sån dav ielvij ja gatjádij: »Manen javllabihtit diján ij la lájbbe?
Ehpit gus ájn la majdik buojkkám ja dádjadahtjam? Náv garra vájmo gus
diján li? 18 Ehpit gus vuojne, vájku li tjalme ja ehpit gus gulá, vájku li bielje?
Juo gus lihpit vajálduhttám 19 gå vihtta lájbe vihttatuvsánij dådjaliv? Galla
vieddegáredieva lájbbebiehkijs tjåkkijda?« – »Lågenanguokta«, vásstedin.
20 »Ja dan gietja lájbe maŋŋela nielljatuvsánij, galla vieddegáredieva
bátsevbiehkijs oattjojda?« »Gietjav«, vásstedin. 21 Jesus de javlaj: »Ehpit gus
vilá majdik dádjada?«

Jesus buoret tjalmedis ålmmåv Betsaida ålggolin

22 Gå Betsaidaj jåvsådin, de soames tjalmedimev buktin ja gåhttjun Jesusav
suv duohtastit. 23 Tjalmedimev de giedas ståda ålggolij lájddij. Jesus suv
tjalmijda tjålggådij, biejaj giedajdis suv nali ja gatjádij: »Vuojná gus
majdik?« 24 Ålmåj tjalmijt tsakkastij ja javlaj: »Vuojnáv almatjijt: Muoraj
muoduga li, valla vádtsemin.« 25 Jesus ájn nuppádis giedajdis ålmmå tjalmij
nali biejaj, ja ålmmå tjalme dal tjielggin, buorránij ja gájkka tjielggasit
vuojnnegådij. 26 Jesus suv viessusis rájaj bagádij: »Ale ga ståda maná!«

Petrus Jesusav Messiasin gåhttju

27 Jesus ja suv åhpadisålmmå de Caesarea Filippi birossijdajda vuolggin.
Váttsedijn de sijás gatjádij: »Guhtin almatja muv javlli?« 28 Vásstedin:
»Johannes gástadiddjen, valla muhtema Elian, ja iehtjáda vas javlli dån la
muhtem profejtajs.« 29 De sijás gatjádij: »Na didja, guhtin dij muv
javllabihtit?« Petrus vásstedij: »Dån la Messias.« 30 Valla Jesus sijáv garrasit
buorgguj gejnak suv birra ságastimes.

Vuostasj åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

31 Dan maŋŋela Jesus sijáv åhpadatjáj ja javlaj Almatjabárnne viertti ålov
gierddat, ja hilgoduvvat boarrásijs, alemushärrájs ja tjálukoahppásijs ja

gåddut, ja gålmå biejve duogen tjuodtjelit. 32 Dán birra sån bihkusit hålaj. Petrus de rabddabälláj suv váldij ja lájttegådij suv. 33 Valla Jesus jårgijdij, ja åhpadisålmmåjda gehtjadijn Petrusij garrasit javlaj: »Gájda dassta, Sáhtán. Duv ájádusá älla Jubmela, ájnat almatjij ájádusá.«

Jesusav tjuovvolit

34 Goappátjagá åhpadisålmmåjt ja álmmugav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Jus guhtik sihtá muv tjuovvot, de hähttu ietjas vuornnot ja ruossas vålldet ja muv tjuovvolit. 35 Danen guhti hekkas sihtá gádjot, massá dav, valla guhti hekkas muv ja evangeliuma diehti massá, gádju dav. 36 Mij ávkijt la almatjij åbbå väråldav vuojttet, jus hekkas massá? 37 Majnas máhttá hekkas ruoptus lånestit? 38 Guhti dát jáhkodis ja suddogis vierregis mujsta ja muv bágojs skábmát, sujsta aj Almatjabárnne skábmát, gå ájlis ieŋŋgilij Áhtjes herlukvuohtaj boahtá.«

9

1 Ja Jesus javlaj: »Sáddnán, muhtema sijás dánna tjuodtjomin e jáme åvddål gå li Jubmela rijkav vuojnnám fámujn boahtemin.«

Jesus herlukvuoda váren

2 Guhtta biejve maŋŋela Jesus váldij Petrusav, Jakobav ja Johannesav fárrusis ja alla várráj goarrij, gånnå neljuk lidjin. Dåppe sijá tjalmij åvdån ietjájduváj: 3 biktasa sjaddin guojtte vielggadin, vielggadabbon gå makkirik dán väråldа vielguduhttemijs buktet luluj dajt vielguduhttet. 4 Ja goappátjagá Mosesav ja Eliav vuojnnin Jesusijn ságastime. 5 Petrus de Jesusij javlaj: »Rábbi, buorre gå fáron lip. Tsieggijup gålmmå goade, dunji avtav, Mosesij avtav ja Eliaj avtav.« 6 Sån ittjij diede majt javllat, gåållu suorgganam lidjin. 7 De balvva sijá badjelij vuollánij, ja balvas jiedna gulluj: »Dát la muv iehttselis Bárnne. Gulldalihtit suv.« 8 Ja hähkkat, gå birrusij gehtjastin, de ettjin danna vuojne gevgak iehtjádav gå Jesusav.

9 Váres luojttádattijn Jesus sijáv buorgguj aktasik giehttomis majt lidjin vuojnnám, åvddål gå Almatjabárnne lij jábbmegij lussta tjuodtjelam. 10 Ájádallin ja ságastin gaskanisá majt bágo jábbmegij lussta tjuodtjelit mierkkiji. 11 Ja sujsta gatjádin: »Manen tjálukoahppása javlli Elia vuostak viertti boahtet?« 12 Vásstedij: »Elia galla vuostak boahtá gájkka duollitjit.

Valla manen la de tjáleduvvam Almatjabárnne viertti ednagav gierddat ja álbeduvvat? 13 Didjij javlav: Elia l juo boahtám, valla sunji dahkin mav
sihtin, nåv gåktu suv birra l tjáleduvvam.«

Bárnne gieladis vuojŋŋanisás bässá

14 Gå åhpadisålmmåj lusi máhttsin, de sijá bájken ållo almatjijt vuojnnin, ja
tjálukoahppásijt sijájn ságastime. 15 Valla gå almatja Jesusav ájttsin, de
alvaduvvin ja suv lusi gáhtjadin buorástahtátjit. 16 Sån gatjádij: »Man birra
dij ságastihpit?« – 17 »Åhpadiddje«, almasjvegas akta vásstedij, »mån lav
duv lusi boahtám bárnijnam, gänna l gieladis vuojŋŋanis. 18 Gånnå ihkenis
suv doahppi, de vällot nårddåt, ja soalssu, bánijt gásská ja gassjku. Mån
gåhttjuv åhpadisålmmåjdat dav vuodjelit, mavas ettjin máhte.« 19 Jesus
javlaj: »Dát jáhkodis vierrek! Man guhkev hähttuv dijá lunna viessot? Man
guhkev hähttuv dijáv gierddat? Buktit bárnev diehki!« 20 Bárnev Jesusa lusi
buktin, ja gå Jesusav ájtsaj, de vuojŋŋanis dalága bárnev gajkkogådij vaj
jåråj ja soalso ednama nanna jållurij. 21 Jesus bárne áhtjes gatjádij: »Man
guhkev la dákkirin viessum?« Áhttjes vásstedij: »Mánnárájes, 22 ja
vuojŋŋanis la álu suv nårddådam goappátjagá dållåj ja tjáhtjáj suv gåttåtjit.
Valla ármmálaste ja viehkeda munnuv, jus máhtá.« 23 Jesus javlaj: »Jus
máhtáv? Gájkka l máhttelis sunji, guhti jáhkká.« 24 Bárne áhttje de tjuorvoj:
»Jáhkáv. Viehkeda muv vádnajáhkov!« 25 Gå Jesus vuojnij almatjijt ietjas
birra tjåhkanime, de garrasit bahás vuojŋŋanissaj javlaj: »Gieladis ja
bieljedis vuojŋŋanis, mån duv gåhtjov: gájda sujsta, ale ga goassak vadi suv
sisi maná.« 26 Ritjádij, bárnev riestij ja de manáj sujsta ålgus. Ja bárnne
vällahij, degu hekka dagi ja gájka javllin suv jábmám. 27 Valla Jesus suv
giedas váldij ja tjuottjeldahtij suv, ja sån tjuodtjelij. 28 Gå Jesus lij viessusis
boahtám ja åhpadisålmmå galluk sujna lidjin, de gatjádin: »Manen mij ejma
ájmmuda dav vuodjelit?« 29 Vásstedij: »Dat sládja vuodjeluvvá dåssjå val
råhkålvisájn.«

Nubbe åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

30 Vuolggin de dassta ja Galileav vádtsin. Jesus ittjij sidá dav diehtusij
boahtet, 31 danen gå lij åhpadisålmmåjdis åhpadime. Javlaj: »Almatjabárnne
almatjij giedajda vatteduvvá ja sij gåddi suv, ja goalmát biejve jábmema
maŋŋel tjuodtjel.« 32 Valla sij ettjin dádjada majt javlaj, ettjin ga duosta

gatjádit.

Guhtis la stuorámus?

33 Kafarnaumaj båhtin. Ja gå Jesus lij vas viesonis, de sijás gatjádij: »Man
birra dij manádijn ságastijda?« 34 Årrun sjávot, danen gå manádijn lidjin
ságastam guhtimusj sijás lij stuorámus. 35 Sån de tjåhkkidij,
lågenanguoktásav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Jus guhtik sihtá åvdemussan
årrot, de viertti gájkajs maŋemussan ja gájkaj dievnárin sjaddat.« 36 Mánáv
de váldij sijá åvddåj, fármastij ja javlaj: 37 »Guhti dákkir mánáv muv namán
duosstu, duosstu muv. Ja guhti muv duosstu, ij duosto muv, ájnat suv,
guhti muv la rádjam.«

Oavddodago Jesusa namán

38 Johannes Jesusij javlaj: »Åhpadiddje, vuojnijma soabmásav, guhti bahás
vuojŋŋanisájt duv namán vuodjelij, ja gähttjalijma suv biehtodit, danen gå
ittjij mijá sähkáj gullu.« 39 Valla Jesus javlaj: »Allit suv biehtoda. Guhti
oavdojt muv namán dahká, ij máhte daŋga maŋŋel bahájt muv birra hållat.
40 Guhti ij la mijá vuosstij, le mijá bielen. 41 Guhti didjij gávtjadievav tjátjes
vaddá juhkat dan diehti gå Kristusij gullubihtit – sáddnán, sån bálkás ij
masse.

Tjáddjidime

42 Guhti tjáddjit avtav dajs unnagattjajs gudi jáhkki, sunji buorep luluj mera
båddnåj bálkestuvvat millagiergge tjiebeda birra. 43 Jus giehtat duv tjáddjit,
de tjuolasta dav. Dunji l buorep giehtabiellen iellemij mannat, ienni gå
goappásj giedaj helvida jáddamahtes dållåj mannat. 44 [Gånnå mádo e jáme,
ja dållå ij játta.] 45 Jus juolggát duv tjáddjit, de tjuolasta dav. Dunji l buorep
juolggebiellen iellemij mannat, ienni gå goappásj juolgij helvidij
bálkestuvvat. 46 [Gånnå mádo e jáme, ja dållå ij játta.] 47 Jus tjalmmát duv
tjáddjit, de gajkeda dav. Dunji l buorep tjalmmebiellen Jubmela rijkkaj
mannat, ienni gå goappásj tjalmij helvidij bálkestuvvat, 48 *gånnå mádo e jáme
ja dållå ij játta*. 49 Gájka vuojn dålåjn sálltiduvvi. 50 Sállte l ávkálasj. Valla jus
sállte bájnos massá, gåktus vas bájnnelin dahkabihtit? Anodihtit ietjada
sáltev ja viessut ráfen gaskanihtte.«

10

Gállasjvuohta ja sirádibme

1 Jesus de vuolgij dassta ja bådij dan dáfuj Judean, mij la Jordanäno nuppen
bielen. Almatja vas suv birra tjåhkanin, ja iemeláhkáj sijáv åhpadij. 2 De
muhtem farisea båhtin suv lusi ja gähttjalime diehti gatjádin: »Le gus
ålmmåj loahpe áhkátjistes sirádit?« 3 Sån javlaj: »Majt la Moses dijáv
gåhttjum?« 4 Vásstedin: »Moses miedet sirádimgirjev tjállet ja de sirádit.«
5 Jesus javlaj: »Vájmojihtte garravuoda diehti miededij dáv gåhttjomav
tjállet. 6 Valla sjivnnjedattijn *Jubmel sunnuv ålmmån ja nissunin dagáj.* 7 *Dan
diehti ålmåj áhtjes ja iednes guodis áhkátjijnes viesutjit* 8 *ja såj guovtes sjaddiska
aktan.* Såj dasti äbá la guovtes, ájnat akta oadtje. 9 Mav Jubmel la aktidam, ij
almasj galga tjuolldet.« 10 Gå viessuj båhtin, de åhpadisålmmå vas gatjádin
sujsta dan birra. 11 Sån vásstedij: »Guhti áhkátjistes sirát ja ådåsis válldu, le
gállasjvuoda doaddje, 12 ja jus nissun ålmmåstis sirát, de le gállasjvuoda
doaddje.«

Jesus ja mánátja

13 Almatja Jesusa lusi mánájt buktalin sijáv duohtastahtátjit. Valla
åhpadisålmmå sidjij sjärggun. 14 Gå Jesus dav vuojnij, de suhta javlaj:
»Dibddit mánájt diehki muv lusi boahtet, allit ga sijájt duostuda: Jubmela
rijkka dakkirattjajda gullu. 15 Sáddnán, guhti Jubmela rijkav ij duosto nåv
gåktu mánná, ij luoddnok dåhku boade.« 16 Ja de mánájt asskáj váldij,
giedajdis sijá nali biejaj ja buorissjivnnjedij sijáv.

Ålmåj gänna lij stuorra åbmudahka

17 Gå Jesus lij vas vuolggemin, de ålmåj bådij viega ja buolvatjij nali suv
åvddåj luojttádij ja gatjádij: »Buorre åhpadiddje, majt dagáv vaj ihkeven
iellemav oattjov?« 18 Jesus vásstedij: »Manen muv buorren gåhtjo? Aktak ij
la buorre ietján gå Jubmel. 19 Budájt dåbdå: *I galga gåddet*, *i galga
gállasjvuodav doadjet*, *i galga suoládit*, *i galga vieret vihtanasstet*, *i gässtak galga
majdik válldet, mij sunji gullu*, *Guddneda áhtját ja ädnát*.« – 20 »Åhpadiddje«,
ålmåj javlaj, »divna dájt lav nuorravuoda rájes anodam.« 21 Jesus sunji
gieresvuodajn gehtjaj ja javlaj: »Akta vil dujsta fájllu. Maná, gájkka

åbmudagát vuobde ja häjojda vatte; de almen dávverav oattjo. Boade dan maŋŋel muv tjuovvolittjat.« 22 Dajs bágojs ålmåj hådjånij ja låssâ mielajn dassta manáj, dajna gå sujna stuorra åbmudahka lij.

23 Jesus gehtjaj birra ja åhpadisålmmåjda javlaj: »Vájvve l biednikboandájda Jubmela rijkkaj bessat!« 24 Åhpadisålmmå suv bágojs alvaduvvin, valla Jesus vas javlaj: »Muv mánátja, man låssât la Jubmela rijkkaj bessat! 25 Kamellaj la álkkep nállosjalmmerájge mannat, gå boanndáj Jubmela rijkkaj bessat.« 26 Ájn vil ienebut alvaduvvin ja nubbe nubbáj javllin: »Guhtis de gádjus?« 27 Jesus sidjij gehtja javlaj: »Almatjijda ij la máhttelis, valla Jubmelij la galla. Danen gå Jubmelij gájkka l máhttelis.« 28 Petrus de sunji javlaj: »Mij ham lip gájkka guodám duv tjuovutjit.« 29 Jesus vásstedij: »Sáddnán, juohkkahasj guhti muv ja evangeliuma diehti guodám la viesos jali vieljajdis jali oappájdis jali iednes ja áhtjes jali mánájdis jali bäldojdis 30 oadtju tjuode gärddáj ruoptus. Dáppe dán väråldin oadtju viesov ja vieljajt ja oappájt ja iednijt ja mánájt ja bäldojt, doarrádallamij gassko, ja de vas boahtte väråldin ihkeven iellemav. 31 Ållusa maŋemusájs åvdemussaj båhti ja ållusa åvdemusájs maŋemussaj.«

Goalmát åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

32 Jerusalemaj dal lidjin badjánime, ja Jesus sijá åvddålin manáj. Åhpadisålmmå lidjin alvaduvvam ja ietjá tjuovvo ballin. Lågenanguoktásav de tjoahkkij ja giehtoj mij sunji galgaj sjaddat: 33 »Jerusalemaj lip dal badjánime. Almatjabárnne alemushärráj ja tjálukoahppásij giedajda vatteduvvá, ja jábmemij suv duobbmiji, ja hiednigij hállduj suv vaddi, 34 gudi suv bilkkedi ja tjålggi, ruosskiji ja gåddi, ja goalmát biejve vas tjuodtjel.«

Åhpadisålmmå sihtaba guddnesajen tjåhkkåhit

35 Jakob ja Johannes, Sebedaiosa bárne, Jesusa lusi manájga ja javlajga: »Åhpadiddje, sihtin dujsta juojddá ádnot.« – 36 »Majt muv sihtabihtte dunnuj dahkat?« gatjádij. 37 Såj vásstedijga: »Dibde munnuv duv guoran herlukvuodanat tjåhkkåhit, nubbe oalges ja nubbe gåro bielen.« 38 Jesus javlaj: »Ähppe diede mav ádnobihtte. Máhttebihtte gus gávtjav juhkat, mav jugáv jali gástadusájn gástaduvvat, majna gástaduváv?« 39 Vásstedijga: »Máhttin.« Jesus javlaj: »Gávtjav, mav mån jugáv, dåj aj juhkabihtte, ja

gástadusájn, majna gástaduváv, dåj aj gástaduvvabihtte. 40 Valla sajijt muv
oalges ja gåro bielen vattáv dåssjå sidjij, gejda li mierreduvvam.« 41 Gå duo
nuppe låges dav gullin, de Jakobij ja Johannesij suhttin. 42 Jesus sijáv ietjas
lusi gåhtjoj ja javlaj: »Diehtebihtit gudi ráddijiddjen aneduvvi, li härrá
ietjasa álmmugij badjel ja oajvemusájn la álmmugij badjel fábmo. 43 Valla
nåvti ij la dijá gaskan. Guhti dijá gaskan stuorren sihtá, lehkus iehtjádij
dievnárin, 44 ja guhti dijá gaskan åvdemussan sihtá, lehkus gájkaj oarjjen.
45 Almatjabárnne ij la dievnastuvátjit boahtám, ájnat dievnastittjat ja hekkas
lånåstussan ållusij åvdås vattátjit.«

Jesus tjalmedis Bartimaiosav Jeriko ålggolin buoret

46 Jerikoj båhtin. Ja gå Jesus åhpadisålmmåj ja stuorra almasjvegajn stádas
vuolgij, de lij tjalmedis ánodiddje, Bartimaios, Timaiosa bárnne, rahtebällán
tjåhkkåhime. 47 Gå guláj Jesusav Nasaretas, de tjuorvvogådij: »Jesus, Davida
bárnne, ármmálaste muv!« 48 Ålos gåhttjun suv sjávvunit, valla ájn vil
tjavgabut tjuorvoj: »Davida bárnne, ármmálaste muv!« 49 Jesus tjuottjadij ja
javlaj: »Gåhttjut suv diehki.« Nåvti dahkin ja tjalmedibmáj javllin: »Åro
jasska. Tjuodtjela, gåhttju sån duv.« 50 De ålgoldisgárvov nuolastij, ruosádij
ja Jesusa lusi bådij, 51 ja Jesus sujsta gatjádij: »Majt sidá muv dunji dahkat?«
Tjalmedibme javlaj: »Rabbouni, dagá muv vas vuojnnen.« 52 Jesus javlaj:
»Maná, duv jáhkko l duv gádjum.« Dalánagi ålmåj vuojnnegådij, ja Jesusav
tjuovvolij.

11

Jesus Jerusalemaj boahtá

1 Gå lidjin Jerusalemaj lahkanime ja lidjin Betfage ja Betania guoran
Olijvvaváre lahka, de Jesus ietjas åhpadisålmmåjs guoktásav rájaj 2 sunnuj
javla: »Manne dåhku sijddaj mij la dunnu åvdån. Gå dåhku boahtebihtte,
de dalága oasnámiesev gávnnabihtte danna tjadnasin, man nanna ij aktak
ájn la tjåhkkåham. Vállde dav ja lájddijihtte diehki. 3 Jus aktak dunnus gatját
majt dahkamin lihppe, de vásstedihtte: Härrá dav dárbaj, ja ruopptot
dasten rádjá.« 4 Vuolgijga ja oasnámiesev ålggon ájtsajga uksaguoran
tjadnasin, ja dav váldijga. 5 Muhtema sijás danna tjuodtjomin gatjádin:
»Majt dahkabihtte? Válldebihtte gus oasnáv?« 6 Åhpadisålmmå vásstedijga

nåv gåktu Jesus lij bagádam, ja de dibddin sunnuv mannat. 7 Jesusa lusi
oasnáv lájddijga ja dan nali ålgoldisgárvojdiska biejajga, ja sån de oasná
nali tjåhkkidij. 8 Ja ålos ietjasa ålgoldisgárvojt gäjno nali luobbun; iehtjáda
lasstavisájt hádjin, majt dan birrusa muorajs tjuollin. 9 Ja gudi åvdån vádtsin
ja gudi tjuovvun, tjuorvvun: »*Hosianna! Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån,
guhti Härrá namán boahtá.* 10 Buorissjivnnjeduvvam lehkus mijá áhtje Davida
rijkka, mij la dal boahtemin! Hosianna allagisán!« 11 Jerusalemaj bådij, ja
tiemmpelij manáj. Ja gå lij gájkka gähttjam, de Betaniaj aktan
lågenanguoktásijn moattoj, danen gå juo lij maŋŋet.

Sjattodis fijkunmuorra

12 Maŋep biejve gå Betanias vuolggin, de Jesus nälggáj. 13 De mälggadis
lasstafijkunmuorav ájtsaj ja manáj dasi gehtjatjit jus sjatto lidjin. Mavas gå
dasi bådij, de ittjij mavga gávna gå lastajt; ij lim vuojn fijkunájgge. 14 De
muorraj javlaj: »Ij aktak luoddnok galga dujsta sjattojt bårråt!« Ja
åhpadisålmmå dav gullin.

Jesus tiemmpelav rájnni

15 Jerusalemaj båhtin, ja Jesus tiemmpelij manáj. Dassta oasestiddjijt
vuodjelij. Biedniklånudiddjij bievdijt ja duvvovuobddij ståvlåjt gåmodij,
16 ja ittjij dibde avtak tiempelsjaljo rastá majdik guoddet. 17 Sijáv åhpadij ja
javlaj: »Ij la gus tjáleduvvam: *Muv viesso gájkaj álmmugij rågosviesson
gåhtjoduvvá?* Valla rievvársluoggon dij lihpit dav dahkam.« 18 Alemushärrá
ja tjálukoahppása dav gullin, ja åhtsin vuogev Jesusav gåttåtjit, valla sujsta
ballin, danen gå gájkka almatja suv åhpadimes alvaduvvin. 19 Gå
iehkeduváj, de Jesus ja åhpadisålmmå stádas vuolggin.

Gå fijkunmuorra lij ássnam

20 Idedis maŋep biejve fijkunmuora vásedijn ájttsin dav gitta máddagis
ássnam. 21 Petrus mujttáj mij åvddåla lij sjaddam ja Jesusij javlaj: »Rábbi,
gehtja, fijkunmuorra mav garrodi ássnam la!« 22 Jesus sidjij javlaj: »Jáhkkit
Jubmelij. 23 Sáddnán, jus guhtik dán várráj javllá: Tjuottjada ja merraj tjielli!
Jus vájmonis ij guoktálatta, ájnat jáhkká dasi majt sån javllá, de nåv sjaddá.
24 Danen didjij javlav: jáhkkit oadtjobihtit gájkka majt råhkålattijn
ádnobihtit, de didjij vatteduvvá. 25 Ja gå tjuodtjánihpit råhkålittjat, de

ándagis luojttit sijáv, gej vuosstij diján la juoga. De Almenáhttje aj didjij mieddemijt ándagis luojttá.« 26 Valla jus ehpit ándagis luojte, de dijá Almenáhttje ij ga dijá mieddemijt ándagis luojte.

Gatjálvis Jesusa fámos

27 Jerusalemaj vas båhtin. Gå Jesus lij tiempelsjaljov vádtsemin, de alemushärrá, tjálukoahppása ja boarrása suv lusi båhtin 28 ja gatjádin: »Mat fámos dáv dagá? Guhtis la dav fámov dunji vaddám?« 29 Jesus vásstedij: »Mujna l didjij gatjálvis. Vásstedihtit, de javlav mat fámos dáv dagáv. 30 Bådij gus Johannesa gástadus almes vaj almatjijs? Vásstedihtit munji!« 31 Gaskanisá rádudallin: »Jus vásstedip: Almes, de javlasj: Mannas de ejda sunji jáhke? 32 Valla dåhkki gus vásstedit: Almatjijs?« Álmmuga diehti dav ettjin duosta, danen gå gájka Johannesav almma profäjttan adnin. 33 Dan diehti vásstedin: »Ep diede.« Jesus de sidjij javlaj: »Jus gis nåv, de iv ga javla didjij mat fámos dáv dagáv.«

12

Muodulvis vijnnagárddelájggárij birra

1 Jesus sidjij muodulvisáj hålaj. »Ålmåj vijnnagárdev gárvedij ja gárdoj ja dasi vijnnaduolmudagáv tjuolaj ja váksjudagáv tsieggij. Vijnnagárdev de iehtjádijda lájggij ja manojda vuolgij. 2 Gå ájgge lij ållånam, de dievnárav lájggárij lusi rájaj vijnnagárde tjuohppusis oasev viettjatjit. 3 Valla suv gitta välldin, ruosskijin ja guoros giedaj dassta vuodjelin. 4 Vijnnagárddeniehkke de nuppev dievnárav sijá lusi rájaj. Oajvváj suv tsábbmin ja bilkkedin. 5 Goalmádav de rájaj ja suv gåddin. Nåv aj moaddásijs iehtjádijs gevaj: muhtemijt tsábbmin ja muhtemijt gåddin. 6 De lij sujna val akta, suv bárnnegieres, gev maŋemussan rájaj. Ålmåj javlaj: 'Bárnestam gåjt gåvatji.' 7 Valla lájggára nubbe nubbáj javllin: 'Dála l árbulasj. Gåddup suv, de ham mij árbev oadtjop.' 8 Ja de suv giddijin, gåddin ja vijnnagárde ålggolij bálkestin. 9 Majt dal vijnnagárddeniehkke dahká? Dåhku boahtá, lájggárijt gåddå ja vijnnagárdev iehtjádijda vaddá. 10 Ehpit la gus tjálugin dáv låhkåm: *Dåhpetsieggijiddjijs hilgodum giergge l tjiehkagierggen sjaddam.* 11 *Härrá l dav danen dahkam ja oavdos la mijá tjalmijda.*« 12 Vikkadin suv giddit, valla álmmugis ballin; árvvedin muodulvisáv lij sijá vuosstij hållam. Danen suv

guodin ja dassta vuolggin.

Gatjálvis värromáksemis

13 Jesusa lusi de muhtem fariseajt ja Herodesa bällásattjajt rádjin gatjálvisáj
suv gielatjit. 14 Suv lusi båhtin ja javllin: »Åhpadiddje, duohtahoallen duv
diehtep. I geŋga diehti svahkasta, i ga la belulasj, ájnat miják rievtesláhkáj
Jubmela gäjnov åhpada. Le gus duolla tjäjssárij värov mákset, vaj ij?
Galggap gus mákset, vaj ep?« 15 Valla sijá vilpástallamav dádjadij ja
vásstedij: »Manen sihtabihtit muv gähttjalit? Buktit munji denárav vaj
oattjov gähttjat.« 16 Lagádin sunji avtav ja sån gatjádij: »Gen gåvvå ja
namma l dát?« – »Tjäjssára«, vásstedin. 17 Jesus javlaj: »Vaddit de tjäjssárij
mij tjäjssárij gullu, ja Jubmelij mij Jubmelij gullu.« Imájdin de suv.

Gatjálvis tjuodtjelimes

18 Muhtem saddukea de båhtin – sij javlli tjuodtjelibme ij la almma – ja
Jesusis gatjádin: 19 »Åhpadiddje, tjáluga baktu Moses miják åhpat: *jus
gännanik la viellja guhti jábmá ja áhkátjav guodá, valla älla máná, de galggá
árbbátjijn válldut ja vielljasis gierragijt vaddet*. 20 De lidjin gietjav vieljatja.
Vuostasj vállduj ja mánádibmen jámij. 21 Nubbe árbbátjijn vállduj ja
mánádibmen jámij, ja náv aj goalmát. 22 Aktak sijás giehtjasis ittjij mánájt
oattjo. Vijmak nissun aj jámij. 23 Gen áhkásj de nissun la tjuodtjelime biejven
gå jábbmegij lussta tjuodtjeli? Gájkka gietjas ham lidjin sujna válldum.«
24 Jesus vásstedij: »Ehpit gus jur dan diehti tjádjána, gå ehpit tjálugav máhte,
ehpit ga mavga Jubmela fámo birra diede? 25 Gå li jábbmegij lussta
tjuodtjelam de e válldu, e ga vállduduvá, ájnat li degu ieŋŋgila almen.
26 Valla jábbmegij tjuodtjelime hárráj, ejda gus Mosesa girjijn biehkev
tjiesskislánjátjij birra lågå, gå Jubmel Mosesij javllá: *Mån lav Abrahama
Jubmel ja Isaka Jubmel ja Jakoba Jubmel.* 27 Jubmel ij la jábbmegij ájnat viesso
almatjij jubmel. Ållu tjádjánam lihpit.«

Gatjálvis ájnnasamos budás

28 Tjálukoahppásijs akta, guhti sijáv guláj ságastime, ielvij man buoragit
Jesus vásstedij ja suv lusi manáj gatjádittjat: »Mij budájt la gájkka budájs
ájnnasamos?« 29 Jesus vásstedij: »Ájnnasamos budá l dát: *Gulá, Israel, Härrá,
mijá Jubmel, la ájnna Härrá,* 30 *ja galga Härráv, Jubmelat, iehttset ålles vájmostat,*

ålles sielostat, ålles jiermestat ja gájkat fámostat. 31 Nubbe l dát: *Galga guojmát iehttset nåv gåktu ietjat.* Dájs stuoráp budá e gávnnu.« 32 Tjálukoahpes javlaj: »Dujna l duolla, åhpadiddje! Le galla gåktu javla: sån la ájnna jubmel, ietjá jubmel ij la. 33 Suv iehttset ålles vájmostis, ålles jiermestis ja gájkat fámostis, ja guojmes iehttset nåv gåktu ietjas, la gájkka boalldemvärojs ja ietjá värojs ienep.« 34 Gå Jesus guláj ålmåj jiermmát vásstedij, de javlaj: »Dån illa Jubmela rijkas mälggadin.« Ittjij de aktak sujsta dasti duosta ienebuv gatjádit.

Le gus Messias Davida bárnne?

35 Åhpadattijn tiemmpelin Jesus gatjádij: »Gåktus tjálukoahppása máhtti Messiasav Davida bárnnen javllat? 36 David la ham iesj ájlis Vuojŋŋanisá baktu javllam: *Härrá muv härráj hålaj: Tjåhkkida muv oalges bälláj, de biejav duv vasjulattjajt duvddan juolgijat vuolláj.* 37 David ham suv härrán gåhttju; gåktus la de Davida bárnne?«

Várrijihtit tjálukoahppásijs

Gájkka almatja Jesusav miellusit gulldalin, 38 ja åhpadattijn javlaj: »Várrijihtit tjálukoahppásijs, gudi sihti guhka ålgoldisgárvoj vádtset, guovdon buorástahteduvvat, 39 ja åvdemusán synagogan ja guossen guddnesajen tjåhkkåhit. 40 Árbbátjijt viesojs bårri ja vuojnnuma diehti guhkev råhkådalli. Garrasappot sij galla duobbmidalli.«

Árbbátja vattáldahka

41 Jesus tiempelgisto buohta tjåhkkidij ja almatjijt vuojnij biednigijt dasi biedjamin. Ållo boandá ednagav vaddin. 42 Häjos árbbásj de bådij ja guokta guohpárbiednigattja, jali galla era, dasi biejaj. 43 Jesus de åhpadisålmmåjdis ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Sáddnán, duot häjos árbbásj la tiempelgisstuj biedjam gájkka iehtjádijs ienebuv. 44 Gájka vaddin valljudagástisá, valla sån häjosvuodanis vattij gájkka åbmudagás, gájkka massta viessot.«

13

Tiemmpela boahtte gahttjam

1 Gå Jesus lij tiemmpelis ålgus mannamin, de suv åhpadisålmmåjs akta

javlaj: »Åhpadiddje, gehtja makkir gierge ja makkir huodnaha!« 2 Jesus
vásstedij: »Dájt stuorra huodnahijt vuojná. Dási ij giergge gierge nali bátse,
ájnat gájkka gajkoduvvá.«

Boahtte gähttjalime

3 Gå Jesus lij Olijvvaváren tiemmpela buohta tjåhkkåhime, ja Petrus, Jakob,
Johannes ja Andreas galluk lidjin sujna, de gatjádin: 4 »Sárno midjij goassa
sjaddá. Ja mij la märkkan gå ájgge l ållånam ja gájkka dát sjaddá?« 5 Jesus de
sidjij javlaj: »Várrijihtit avtak dijáv tjáddjimis. 6 Ållusa muv namán båditji
javla: Mån dat lav, ja ållusijt sij tjáddjidittji. 7 Ja gå doarrojutsáv ja
doarroságav gullábihtit, de allit ballá. Dát viertti boahtet, valla ij la ájn
nåhkåma mieren. 8 Álmmuk álmmuga vuosstij ja rijkka rijka vuosstij
tjuodtjel. Ednamskielbbima duosi dási sjaddi ja nielgge aj. Dát la
riegádahttemvájvij álggo.
9 Valla várrijihtit. Duobbmoståvlåj åvddåj dijáv vaddi, synagogajn
ruosskiji ja ednamhärráj ja gånågisáj åvddåj muv diehti doalvvu, sidjij
vihtanussan. 10 Vuostak evangelium viertti gájkka álmmugijda
sárnneduvvat. 11 Gå dijáv vuolgadi, allit de balá majt javllat, ájnat javllit dajt
bágojt, ma daŋga båttå njálmmáj biejaduvvi, danen gå ehpit ietja håla, ájnat
ájlis Vuojŋŋanis. 12 Viellja vieljas jábmemij rádjá, ja áhttje mánás. Máná
äjgádijda suodji ja sijáv sårmmiji. 13 Gájka dijáv muv namá diehti vasjodi.
Valla gádjus sån, guhti gitta maŋemussaj gillá.

Maŋemus stuorra nieda

14 Gå dåssjididdje vastesvuodav vuojnnebihtit tjuodtjomin, gånnå ij
galgalulu (guhti dáv låhkå, dádjadis riekta), de Judea årro várijda galggi
báhtarit. 15 Guhti huodnaha nanna l, allus sån mannu majdik vuollet
viesostis viettjatjit, 16 ja guhti bäldon, allus máhttsu ålgoldisgárvos viettjatjit.
17 Vuoj iesselisájda jali njamádiddjijda daj biejvij. 18 Råhkålihtit vaj dálven ij
sjatta. 19 Daj biejvij vuojn vájve sjaddi, man lágátja älla årrum dat rájes gå
Jubmel väråldav sjivnnjedij, e goassak ga galga sjaddat. 20 Jus Härrá ij lulu
dav ájgev oanedit, de aktak almasj ij lulu gádjusit. Valla ájgev la oanedam
sijá diehti, gejt la vålljim. 21 Ja jus de guhtik didjij javllá: Dánna l Messias,
jali: Duonna sån la, de allit sunji åsko! 22 Vierremessiasa ja vierreprofejta
ilmmi merkajt ja oavdojt dagátjit, vålljiduvvamijt tjáddjitjit. 23 Várrijihtit!

Mån lav dal didjij gájkka åvddåla sárnnum.

Almatjabárne boahtem

24 Valla daj biejvij, gájkka dan nieda maŋŋela, de biejvve sjevnjut. Ij mánno
ga bájte. 25 Náste almes gahttji ja alme fámo doargesti. 26 Almatjabárnev de
balvaj gaskan vuojnni stuorra fámujn ja herlukvuodajn boahtemin. 27 Ja de
ieŋŋgilijt rádjá ja väräldа nieljet guovlos sijáv tjoahkki, gejt la välljim,
ednama rájes gitta alme rádjáj.

Muodulvis fijkunmuora urbbama birra

28 Oahppit muodulvisás fijkunmuora birra. Gå oakse dimut ja lassta luorkijt,
de diehtebihtit giesev lahkanime. 29 Daŋga láhkáj, gå dáv gájkka
vuojnnebihtit, de diehtebihtit suv lahka, uvsa ålggolin. 30 Sáddnán, dát
vierrek ij dåssjåna, åvddål gå dát gájkka sjaddá. 31 Almme ja ednam
dåssjånibá, valla muv bágo e dåssjåna.

Gåhtsit

32 Biejvev ja tijmav aktak ij diede, e ieŋŋgila almen, ij ga Bárnne, ij aktak
ietján gå Áhttje. 33 Várrijihtit ja gåhtsit, ehpit diede gå ájgge ållån. 34 Sjaddá
degu ålmåj, guhti manojda l vuolggám; sån la viesos guodám ja
dievnárijdes gåhttjum dav gähttjat, gännanik la ietjas barggo, ja sån la
uksagáhttárav gåhttjum gåhtset. 35 Gåhtsit dan diehti, ehpit diede goassa
boanndi boahtá, iehkedis jali idjaguovddela jali giemeskin jali idedis.
36 Várrijihtit, vaj hähkkat ij boade ja dijáv oademin gávna. 37 Didjij ja
gájkajda javlav: Gåhtsit!«

14

Ájggomus Jesusav gåddet

1 Guokta biejve lidjin bässátjijda ja suvrrodik lájbe basijda. Alemushärrá ja
tjálukoahppása usjudin gåktu sluogasvuodajn Jesusav giddit ja gåddet. 2 Sij
javllin: »Allup de bassebále, soajttep stuojmev álmmuga gasskaj dahkat.«

Nissun Jesusav vuojddá

3 Gå Jesus lij Betanian spihtálasj Simona vieson bievddegátten vällahime, de
nissun bådij divras oalle nardusvuojddasijn. Vuojdasruvsav rabáj ja gájkka

gurggalij Jesusa oajve nali. 4 Muhtema suhttin ja nubbe nubbáj javllin:
»Gehtja, gåk vuojddasav skidárt. 5 Dan vuojddasa åvdås oadtjot luluj badjel
gålmmåtjuohte denára majt häjojda buktet luluj vaddet.« Ja nissunij
bielkkin. 6 Valla Jesus javlaj: »Dibddit suv ráfen! Manen suv hådjodihpit?
Sån la ham munji buorev dahkam. 7 Häjo li agev dijá siegen, ja sidjij buorev
buktebihtit dahkat goassa sihtabihtit, valla mån iv la agev dijá lunna. 8 Sån
la dahkam majt buvtij, juo åvddålin la huksam muv rubmahav
hávddádibmáj vuojdaduvvat. 9 Sáddnán, gånnå ihkenis väräldin
evangeliumav sárnnedi, de aj nissuna mujtton suv dagojt subtsasti.«

Judas Jesusav bähttá

10 Valla Judas Iskariot, lågenanguoktásis akta, alemushärráj lusi manáj
Jesusav bähtátjit. 11 Ávvusin ja biednigijt sunji loabedin. Ja sjiehtes ájgev
åtsåj Jesusav bähtátjit.

Bässásjmállásijt gárvedi

12 Suvrrodik lájbe basij vuostasj biejve, gå bässásjlippajt njuovvin, de
åhpadisålmmå gatjádin: »Gåsi sidá mijáv bässásjmállásijt dunji gárvedit?«
13 Jesus de guoktásav rájaj ja sunnuj javlaj: »Manne stádaj. Dåppe ålmmåv
iejvvibihtte tjáhtjelihtev guoddemin. Tjuovvolihtte suv, 14 ja gåsi tjágŋá, de
dan vieso boanndij javlle: Åhpadiddje gatját: Gåggu l ladnja gånnå
bässásjmállásijt máhtáv åhpadisålmmåjam bårråt? 15 Dunnuj de stuorra, juo
gárvvidum lanjáv badjelåbdån vuoset. Danna midjij gárvedihtte.«
16 Åhpadisålmmå vuolgijga, ja gå stádaj bådijga, de lij gájkka nåv gåktu lij
javllam, ja såj de bässásjmállásijt gárvedijga.

Jesus biehttev tsuojggi

17 Iehkedis de Jesus lågenanguoktásijn dasi bådij. 18 Gå lidjin bievddegátten
vällahime bårråmin, de Jesus javlaj: »Sáddnán, dijás soames muv bähttá,
soames guhti mujna l bårråmin.« 19 Hådjånin ja sujsta avtas nubbe
gatjádaláj: »Iv gåjt dal mån littja?« 20 Sån vásstedij: »Lågenanguoktásis akta,
guhti mujna l gáren buodnjomin. 21 Almatjabárnne vuolggá, nåv gåktu suv
birra l tjáleduvvam, valla vuoj dan almatjij, gen baktu Almatjabárnne
biehteduvvá! Dan almatjij buorep luluj, jus ij goassak lulu riegádit.«

Maŋemus mállása

22 Bårådijn Jesus lájbev váldij, gijtulvisáv råhkålij, lájbev dådjalij, ja vattij
sidjij javla: »Válldit dáv, dát la muv rumáj.« 23 Ja gávtjav váldij, Jubmelav
gijtij ja sidjij vattij, ja gájka dassta juhkin. 24 Sån javlaj: »Dát la muv varra,
lihto varra, mij ållusa åvdås gålgåduvvá. 25 Sáddnán, iv dasti goassak dassta
jugá, mij vijnnamuoras boahtá, åvddål dan biejve gå varás vijnav Jubmela
rijkan jugáv.«

Jesus Petrusa vuornnomav åvddålin sárnnu

26 Hieveduslávlloma maŋŋel Olijvvavárráj de mannin. 27 Dåppe Jesus sidjij
hålaj: »Dij gájka mujsta gahttjabihtit, danen gå tjáleduvvam la:
Räjnnuhiddjev mån gåttåv, ja sávtsa hádjási. 28 Valla muv tjuodtjelime maŋŋel,
de dijá åvdån Galileaj manáv.« 29 Petrus de vásstedij: »Juska gájka iehtjáda
gahttji, de gåjt mån iv dujsta gahtja!« 30 Jesus vásstedij: »Sáddnán, juo dán
ijá, åvddål gå åresvuonntsá guokti tjuodjá, de gålmmi muv vuornáda.«
31 Valla Petrus duodastij: »Juska dujna vierttiv jábmet, de iv luoddnok duv
vuornáda.« Ja dan láhkáj sij gájka javllin.

Jesus Getsemanen

32 Båhtin de sadjáj nammaduvvam Getsemanen, ja Jesus åhpadisålmmåjda
javlaj: »Tjåhkkåhihtit dánnága båttåv gå råhkålav.« 33 Valla Petrusav,
Jakobav ja Johannesav váldij fárrusis. Balluj ja vájvváj boadádaláj, 34 ja sidjij
hålaj: »Muv siello l gitta jábmemij håjen. Ganugihtit dási gåtsåtjit.«
35 Duobbelattjaj manáj, ednama nali luojttádij ja råhkålij bessat dát båttås jus
máhttelis. 36 Javlaj: »Abba! Áhttje! Gájkka dunji l máhttelis. Válde mujsta
dáv gávtjav. Valla ij muv, ájnat duv sidoda milta.« 37 Gå máhtsaj, de sijáv
oademin gávnaj, ja Petrusij javlaj: »Simon, oademin gus la? Ittji gus vieje
åbbånis tijmav gåhtset? 38 Gåhtsit råhkålihtit gähttjalibmáj gahttjamis.
Vuojŋŋanis la sjuves, valla oadtje sjiebtjes.« 39 Vuolgij de vas ja dajga bágoj
råhkålij. 40 Gå máhtsaj, de sijáv vas oademin gávnaj; tjalme lidjin nahkárijs
låssåda, ja ettjin diede majt vásstedit. 41 Goalmádis máhtsaj ja de javlaj: »Vilá
ham oademin ja vuojŋadallamin lihpit! Nuoges la. Ájgge l ållånam,
Almatjabárnne suddárij giedajda vatteduvvá. 42 Tjuodtjánihtit, vuolggup.
Muv biehtte dála boahtá.«

Jesus giddiduvvá

43 Gå Jesus ájn lij sárnnomin, de Judas bådij, lågenanguoktásis akta, ja
fáronis almasjvehka svierdij ja såppij, alemushärrájs, tjálukoahppásijs ja
boarrásijs rájaduvvam. 44 Biehtte lij såbadam sidjij merkav vaddet: »Gev
tjulestav, sån la. Giddijihtit suv ja váttugis gähtjon suv vuolgadihtit!« 45 Gå
bådij, de dalága Jesusa lusi manáj. »Rábbi«, javlaj ja de suv tjulestij. 46 Jesusij
de njåmmun ja válldin suv gitta. 47 Valla soames danna tjuodtjomin svierdes
råhttij, alemushärrá dievnárav räjvvalij ja sujsta bieljev tjuolastij. 48 Jesus de
sidjij javlaj: »Degu rievvára vuosstij lihpit svierdij ja såppij vuolggám muv
gidditjit. 49 Juohkka biejve lidjiv dijá siegen tiemmpelin åhpadime, ja ejda
munji njoamo. Valla tjáluga bágo galggin ålliduvvat.« 50 Gájka suv guodin ja
báhtarin. 51 Nuorra ålmåj, gänna ij lim lijnnebiktasis ietjá gárvvon, sidáj
Jesusav tjuovvolit. Giddijin suv, 52 valla sån de biktasav dasi guodij ja
rihttsot dassta viega manáj.

Jesus ráde åvdån

53 Jesusav alemushärrá åvddåj vuolgadin, ja gájkka alemushärrá, boarrása ja
tjálukoahppása dasi tjåhkanin. 54 Petrus mälggadis tjuovoj, gitta
alemushärrá viessuj, ja dåppe de dievnárij siegen tjåhkkåhij dållågátten
biktalime. 55 Alemushärrá ja ålles ráde gähttjaladdin vihtanasstemav Jesusa
vuosstij åhtsåt besatjit suv jábmemij duobbmitjit, valla ettjin majdik gávna.
56 Ålos suv vuosstij vieret vihtanasstin, ja sijá vihtanusá ettjin aktij hieba.
57 Muhtema vieret vihtanasstin suv gullam javllamin: 58 »Dáv almatja giedas
tsieggidum tiemmpelav mån gajkov ja gålmån biejven nuppev tsieggiv, mij
ij la almatja giedas tsieggiduvvam.« 59 Valla ettjin ga dá vihtanusá aktij
hieba. 60 Alemushärrá de sajestis tjuodtjelij ja Jesusis gatjádij: »I gus dån sijá
guoddalimijda vássteda?« 61 Valla sjávo lij, ittjij ga majdik vássteda.
Alemushärrá de vas gatjádij: »Le gus Messias, Buorissjivnnjeduvvama
Bárnne?« 62 Jesus vásstedij: »Lev, ja *vuojnitjihpit Almatjabárnev Fámo oalges
bielen tjåhkkåhime ja alme balvaj gaskan boahtemin*.« 63 Alemushärrá de
biktasijdes gajkudij ja javlaj: »Majt dal vihtanij? 64 Álbádusáv lihpit gullam.
Majt javllabihtit?« Gájka suv jábmemoassen duobbmijin. 65 Ja muhtema suv
tjålggågåhtin, suv tjalmijt gåbttjin, tjårmmin ja javllin: »Sárnneda dal!« Ja
vávta suv nierraj spähkkun.

Petrus Jesusav vuornnu

66 Petrus lij vuollen sjaljon. Alemushärrá därnojs akta de bådij, 67 ja gå suv
ájtsaj biktalime, de sunji gehtjastij ja javlaj: »Dån aj lidji aktan Jesusijn
nasareagijn.« 68 Valla Petrus vuornoj: »Iv åbbå dádjada majt javla.« Ja ålgop
sjalljuj manáj. 69 Gå niejdda suv dåppe ájtsaj, de sidjij danna tjuodtjomin vas
javlaj: »Sån la sijás akta!« 70 Petrus vas vuornoj. Gudi danna lidjin
tjuodtjomin dalága dan maŋŋela Petrusij javllin: »Dån la galla sijás akta,
Galileas ham dån la.« 71 De garrodij ja nannij: »Iv dåbdå dav ålmmåv gen
birra ságastihpit!« 72 Daŋga båttå åresvuonntsá nuppádis tjuojaj. Petrus de
mujttáj, majt Jesus sunji lij javllam: »Åvddål gå åresvuonntsá guokti tjuodjá,
gålmmi muv vuornáda.« Ja sån tjierruj.

15

Jesus Pilatusa åvdån

1 Árradisán alemushärrá boarrásij ja tjálukoahppásij rádudallin, ålles rádijn.
Gåhttjun Jesusav tjadnat ja Pilatusa hállduj suv doalvvun. 2 Pilatus sujsta
gatjádij: »Le gus dån juvdáj gånågis?« Sån vásstedij: »Iesj ham dav javla.«
3 Alemushärrájn lidjin ållo guoddalime suv vuosstij, 4 ja Pilatus de sujsta
gatjádij: »I gus majdik vássteda? Gulá ham gåktu duv guoddali!« 5 Valla
Jesus ittjij majdik enabuv vássteda, ja Pilatus imájdaláj.

Barabbasav luojtti. Jesusav duobbmiji

6 Pilatusin lij dáhpe bassebále ábaj sidjij avtav fáŋgav luojttet, gev ádnun.
7 Ålmåj, gen namma lij Barabbas, lij dal fáŋŋgiduvvam aktan
stuojmmedahkkij, gudi stuojmij sinna lidjin almatjijt gåddålam. 8 Álmmuk
Pilatusa lusi gárgadij ja gåhtjoj suv nåvti dahkat, gåktu suv dáhpe lij. 9 Sån
vásstedij: »Sihtabihtit gus muv juvdáj gånågisáv luojttet?« 10 Árvvedij
udnodisvuodas alemushärrá lidjin Jesusav suv hállduj vaddám. 11 Valla
alemushärrá ávttjijin álmmugav sihtat Barabbasav ienni luojttet. 12 Pilatus
vas javlaj: »Majt de sujna dagáv, gev juvdáj gånågissan gåhttjobihtit?« 13 Sij
de tjuorvvun: »Ruossinávlli suv!« 14 Pilatus gatjádij: »Majt bahájt la
dahkam?« Valla ájn vil tjavgabut tjuorvvun: »Ruossinávlli suv!« 15 Pilatus,
guhti álmmuga sidoda milta sidáj dahkat, Barabbasav luojtij. Jesusav

ruosskidahtij ja vattij suv ruossinávlliduvátjit.

Doarroålmmå Jesusav bilkkedi

16 Doarroålmmå Jesusav laddnesjalljuj doalvvun ja ålles váktavegav
tjoahkkáj gåhttjun. 17 Ruoppsis purpurbájnok ålgoldisgárvvuj suv gárvodin
ja tjiesskislánjátjijs krávnåv suv oajvváj bárddin. 18 Buorástahttin de suv:
»Buoris dunji, juvdáj gånågis!« 19 Såppijn suv oajvváj tjasskin, tjålggin ja
luojttádin buolvatjij nali suv guddnedittjat. 20 Bilkkedimes häjttám, de
ruoppsis ålgoldisgárvov sujsta nuollin, ietjas biktasijda gárvodin ja
ruossinávlliduvátjit suv vuolgadin.

Ruossinávllim

21 Simon Kyrenes, Alexandrosa ja Rufusa áhttje, lij jur stáda ålggolis
boahtemin, ja suv nággidin Jesusa ruossav guoddet. 22 Jesusav doalvvun
sadjáj, mav Golgotan gåhttju (mij merkaj Skuvrre). 23 Dåppe sunji vijnav
mirrájn vaddin, valla ittjij dav duosto. 24 Suv de ruossinávllijin, ja biktasijt
gaskanisá vuorbbádin. 25 Goalmát tijma bájken suv ruossinávllijin.
26 Guoddalimev lidjin náv tjállám: Juvdáj gånågis.
27 Ruossinávllijin sujna aktan guokta rievvára, nuppev suv oalges bälláj ja
nuppev gåro. 28 [Ja tjáluk ålliduvvá, mij javllá: Vierredahkken sån
aneduváj.] 29 Gudi vásuk vádtsin suv bilkkedin, oajvev risstijin ja javllin:
»Guhti tiemmpelav gajko ja gålmån biejven vas tsieggi, 30 gájo dal ietjat ja
luojttáda ruossas.« 31 Dan láhkáj alemushärrá ja tjálukoahppása gaskanisá
suv tjajmon adnin ja javllin: »Iehtjádijt gåjt gájoj, ietjas gis ij. 32 Guhti
Messias la, Israela gånågis, luojttádis dal ruossas, vaj bessap dav vuojnnet ja
sunji jáhkket.« Gudi sujna aktan ruossinávlliduvájga, aj suv bilkkedijga.

Jesusa jábmem

33 Gudát tijma bájken ålles ednam sjevnjudij ja sjievnnjet gitta avtsát tijma
rádjáj bisoj. 34 Ja avtsát tijma bájken Jesus jieddnát tjuorvvij: »*Eloi, Eloi, lema
sabachtani?*« (dat la: Muv Jubmel, muv Jubmel, manen la muv guodám?).
35 Muhtema guoran tjuodtjomin, dav gullin ja javllin: »Eliav tjuorvvu.«
36 Sijás akta viehkalij ja sváhpav suvra vijnas dievdij. Soabbegähtjáj dav
biejaj ja Jesusij vattij juhkat javla: »Gähttjup jus Elia boahtá suv vuolus
váldátjit.«

37 Jieddnás tjuorvvasijn Jesus hiejtij vuojŋŋamis. 38 Dalloj de tiempellåvda
guovte bähkkáj gajkkusij, badjerabdas gitta vuollerabddaj. 39 Doarrooajvve
Jesusa buohta tjuodtjomin, vuojnij gåktu de vuojŋŋamav luojtij ja javlaj:
»Dát ålmåj lij de duodaj Jubmela Bárnne.«
40 Duobbelattjan muhtem nissuna aj lidjin tjuodtjomin gähttjamin, ja sijá
siegen lij Maria Magdalas, Maria guhti lij nuorap Jakoba ja Josesa ieddne, ja
de Salome. 41 Ledjin suv tjuovudam ja dievnnum gå Galilean lij. Ja dåppe
lidjin aj moadda ietjá nissuna, gudi suv fáron lidjin Jerusalemaj badjánam.

Hávddádibme

42 Gå lij juo gárvedimbiejve iehket, dan biejve sábbáda åvddål, 43 de bådij
Josef Arimataias, guddnen aneduvvam rádehärrá, guhti lij aj Jubmela rijkav
vuorddemin. Jálusmuváj ja Pilatusa lusi manáj Jesusa rubmahav ánutjit.
44 Pilatus oavdduhij gå guláj Jesusav juo jábmám. Gåhtjoj doarrooajvev
ietjas lusi ja gatjádij jus Jesus ajtu lij jábmám. 45 Gå doarrooajvve dav
nanostij de Josefij rubmahav vattij. 46 Josef lijnijt åstij, Jesusav vuolus váldij
ja lijnij sisi giesaj. Biejaj suv hávddáj, mij lij báktáj tjuoladuvvam ja giergev
hávde rájge åvddåj jållerdij. 47 Maria Magdalas ja Josesa ieddne Maria
vuojnijga gåsi suv biedjin.

16

Nissuna hávde guoran

1 Gå sábbát lij vássám, de Maria Magdalas, Jakoba ieddne Maria ja Salome
njálgugit hapsijdiddje ruttajt oasstin Jesusav vuojdatjit. 2 Hávddáj båhtin
árradisán sábbáda maŋŋela gå biejvve badjánij. 3 Ja nubbe nubbáj javllin:
»Guhtis midjij giergev hávde uvsa åvdås jållert?« 4 Mavas de ájttsin giergev,
mij lij alvos stuorre, ierit jållerduvvam. 5 Mannin hávde sisi ja nuorra
ålmmåv ájttsin gárvoduvvam vielggis guhka biktasijda danna oalges bielen
tjåhkkåhime, ja sij suorgganin. 6 Valla sidjij javlaj: »Allit ballá. Åhtsåbihtit
Jesusav Nasaretas, guhti ruossinávlliduváj. Sån tjuodtjelij, ij la dánna.
Gähttjit, dála l sadje, gåsi suv biedjin. 7 Valla mannit Petrusa ja dåj ietjá
åhpadisålmmåj lusi ja javllit: 'Dijá åvddålin Galileaj manná. Dåppe suv
vuojnnebihtit, nåv gåktu didjij la javllam.'« 8 Hávdes de viega mannin,
doargesta ja balá. Ettjin ga gesisik majdik moalgeda, danen gå balon lidjin.

Guhti tjuodtjelij ietjas bigot

[9 Gå Jesus lij árradisán sábbáda maŋŋel tjuodtjelam, de ietjas bigodij
vuostak Mariaj Magdalas, gässta lij gietjav bahás vuojŋŋanisá vuodjelam.
10 Maria vuolgij ja dav giehtoj sidjij, gudi lidjin árrum aktan Jesusijn ja lidjin
dal surgos tjierromin. 11 Gå gullájin suv viesso ja Maria lij suv vuojnnám, de
ettjin dasi jáhke.
12 Dan maŋŋela de ietjá hámen ietjas bigodij, sijás guoktásij, gå lijga stáda
ålggolij mannamin. 13 Såj aj vuolgijga ja nuppijda dav giehtojga, valla ettjin
sunnuj ga jáhke.
14 Ietjas aj lågenanaktaj bigodij gå lidjin bievddegátten vällahime, ja
vádnajáhko ja garra vájmoj diehti sijáv gájgodij, gå ällim jáhkkám sidjij,
gudi lidjin suv tjuodtjelime maŋŋela vuojnnám. 15 Sidjij javlaj: »Mannit
juohkka sadjáj värálda birra ja åbbå sjivnnjádussaj evangeliumav
sárnnedihtit. 16 Guhti jáhkká ja gástaduvvá gádjus, valla guhti ij jáhke
duobbmidallá. 17 Dá merka sijáv tjuovvu gudi jáhkki: muv namán bahás
vuojŋŋanisájt vuodjeli, ådå gielaj sárnnu, 18 gärmmahijt giedajisá dåhpu, jus
jámediddje selgav juhki de sijáv ij vahágahte, ja giedajdisá skihppij nali
biedji ja sijáv buoredi.«
19 Gå härrá Jesus lij sidjij dav hållam, de almmáj váldeduváj ja Jubmela
oalges bälláj tjåhkkidij. 20 Valla sij vuolggin ja juohkka sajen sárnnedin, ja
Härrá sijáv doarjodij ja bágov tjuovvo merkaj baktu nanodij.]

Lukasa evangelium

1

Åvddåhålla

1 Ålos li juo gähttjalam mijá giehtos subttsasijt ållåsit tjoahkkit, 2 gåktu li
midjij subtsastuvvam sijájs gudi ietja dajt álggorájes vuojnnin ja bágo
dievnárin sjaddin. 3 Gå lav gájkka tjiegŋalit gitta álggorájes guoradam, de
lav aj mierredam dajt dunji, guddnedum Theofilos, duolla maŋŋálakkoj
álgos gähtjáj tjállet, 4 vaj dádjada duv oadtjom diedo li åskeldahtte.

Jáhtto Johannes gástadiddje riegádimes

5 Dan ájge gå Herodes lij Judea gånågissan, de lij Avia juohkusin härrá gen
namma lij Sakarias. Suv áhkásj lij Arona máttos namájn Elisabet.
6 Goappátja lijga rievtesferduga Jubmela åvdån ja lájtodibmen viesojga
gájkka Härrá budáj ja njuolgadusáj milta. 7 Sunnun ällim máná danen gå
Elisabet ittjij máhte mánájt oadtjot, ja goappátja lijga vuorastuvvamin.
8 Soames biejve gå lij Sakariasa juohkusa dievnastusvuorro ja sån
härráámmádin Jubmela åvdån dievnastij, 9 de ieme vuorbbádallamdábij
milta lij suv vuorro mannat Härrá tiemmpela sisi suovasvärov
tsahkkidittjat. 10 Värrodimbåttåv gájkka almatja lidjin ålggolin
råhkådallamin. 11 De bihkusij Härrá ieŋŋgil suv åvddåj, suovasálltára oalges
bälláj. 12 Gå Sakarias ieŋŋgilav vuojnij de goavgedij ja ballagådij. 13 Valla
ieŋŋgil sunji javlaj; »Ale balá, Sakarias, Jubmel la duv råhkålvisáv gullam.
Áhkátjat Elisabet dunji bárnev riegádahttá, ja suv galga Johannesin gåhttjot.
14 Vuollon ja ávvon dunji sjaddá, ja moaddása suv riegádime diehti
ávvudalli. 15 Sån vuojn stuorren Härrá åvdån sjaddá. Vijnajt ja garra
juhkusijt ij goassak jugá, juo iednehekka rájes la ájlis Vuojŋŋanisás dievas,
16 ja Israelan moaddásav Härrá, sijá Jubmela, lusi máhtsadahttá. 17 Elia
fámujn ja vuojŋŋanisájn suv åvdån manná áhtjij vájmojt mánájda
jårggålittjat ja gullogahtes almatjijda rievtesferduk mielav vattátjit ja Härráj

gárvvidum álmmugav.«
18 Sakarias de ieŋŋgilij javlaj: »Gåktus dav vissásit diedáv? Mån lav ham
vuoras ja muv áhkásj la aj vuorastuvvamin.« 19 Ieŋŋgil vásstedij: »Mån lav
Gabriel guhti Jubmela tråvnå åvdån tjuottjov, ja mån lav rájaduvvam dunji
hålatjit ja dáv ávvoságav sárnutjit. 20 Valla dån gieladuvá, sáhkadit i buvte
dan biejve åvddål gå dát sjaddá, danen gå ittji muv báhkuj jáhke, mij
ålliduvvá dalloj gå ájgge ållån.«
21 Almatja Sakariasav vuorddin ja imálussjin gå tiemmpelin guhkev gádoj.
22 Gå Sakarias ålgus bådij, ja ittjij máhte sijájn ságastit, de árvvedin
bárudisáv lij tiemmpelin vuojnnám. Vierttij sidjij sejvatjit, ja nåvtik
gieladibmen lij. 23 Gå suv dievnastusvuorro någåj, de sijddaj manáj. 24 Dan
maŋŋela suv áhkásj Elisabet iesselissan sjattaj, ja vihtta máno tjiehkusin
viesoj. Javlaj allasis: 25 »Härrá l dáv munji dahkam. Muv la dal huksam ja
skámostam almatjij åvdån tjoavddám.«

Mariaj diededibme Jesusa riegádimes

26 Gudát máno Jubmel rájaj ieŋŋgil Gabrielav nuorra niejda lusi Galileaj,
Nasareta stádaj. 27 Sån lij giláduvvam ålmmåjn Davida máttos gen namma
lij Josef, ja niejda namma lij Maria. 28 Ieŋŋgil bådij suv lusi ja javlaj: »Buoris
dunji guhti la ármov oadtjum! Duv lunna l Härrá.« 29 Maria goavgedij
ieŋŋgila bágojs ja usjudij majt dát buorástahttem mierkkij. 30 Valla ieŋŋgil
javlaj: »Ale Maria balá, Jubmel la duv ármmálasstám. 31 Iesselissan sjatta ja
bárnev riegádahtá, ja sunji vattá namáv Jesus. 32 Stuorren sån sjaddá ja
Alemusá Bárnnen gåhtjoduvvá. Härrá Jubmel sunji áhtjes Davida tråvnåv
vaddá, 33 ja Jakoba goade gånågissan ihkát ájggáj la, ij ga vielldes goassak
någå.« 34 Maria ieŋŋgilij javlaj: »Gåktus dát la máhttelis, ij aktak ålmåj la
muv duohttam.« 35 Valla ieŋŋgil vásstedij: »Ájlis Vuojŋŋanis dunji boahtá, ja
Alemusá fábmo duv suojvvanasstá. Dan diehti bárnne ájllisin ja Jubmela
Bárnnen gåhtjoduvvá. 36 Elisabet, bärrát, la aj bárnev dálla vuorasvuodanis
vuorddemin. Gev javllin mánájt ij oattjo, le dal gudát mánon, 37 danen gå
Jubmelij ij migek la máhtodibmen.« 38 Maria javlaj: »Härrá dievnár lav mån.
Sjaddus munji gåktu la javllam.« Ja ieŋŋgil suv lussta vuolgij.

Maria Elisabetav guossit

39 Muhtem biejve maŋŋela Maria gáhtjada vuolgij soames stádaj Judea

várijn. 40 Sakariasa dåhpåj manáj ja Elisabetav buorástahtij. 41 Gå Elisabet
Maria buorástahttemav guláj, de mánná suv hekkan tjiektjalij ja de ájlis
Vuojŋŋanisás dievdeduváj. 42 Jieddnát tjuorvoj: »Buorissjivnnjeduvvam dån
ietjá nissunijs ienebut, ja buorissjivnnjeduvvam mánná duv hekkan.
43 Guhtis de mån littjav gå muv härrá ieddne muv lusi boahtá? 44 Gå muv
biellje duv buorástahttemav guláj, de mánná muv hekkan ávos tjiektjalij.
45 Sálugin guhti jáhkij, dajna gå ålliduvvá majt Härrá l sunji javllam.«

46 Maria de javlaj:
»Muv siello Härráv rámmpu,
47 muv vuojŋŋanis sjållert Jubmelis, muv lånestiddjes:
48 sån la árudijás vuollegis dievnárij jårggålam.
Dát rájes gájkka vierrega muv sálugin hievedi:
49 dajna gå Gájkviekses stuorijt munji dahká,
ájllisin la suv namma,
50 ja suv ármmo buolvas buolvvaj bissu siján
gudi li jubmelbalulattja.
51 Giedajnis stuorra dagojt dahká
ja mihástallijt háddji.
52 Gånågisájt tråvnåjstisá ravggu
ja gälvodimijt bajet.
53 Nielggijt vattojis gallánahttá,
boandájt guoros giedaj rádjá.
54 Israelav, ietjas dievnárav huksá,
mujtedijn ármmogisvuodav
55 nåv gåktu ihkeven ájggáj lij jáhttám mijá ájttegijda;
Abrahamaj ja suv mánájda.«

56 Maria lij suv guossen gålmå máno bájkev, ja de sijddasis máhtsaj.

Johannes gástadiddje riegádibme

57 Ájgge ållånij Elisabetaj riegádahtátjit, ja bárnev riegádahtij. 58 Suv
sijddaguojme ja biere gullin man stuorra ármov Härrá lij sunji vuosedam, ja
sij ávvudallin sujna. 59 Gávtsát biejve båhtin bárnev birratjuohpadahtátjit, ja
sihtin sunji vaddet namáv Sakarias, áhtjes namá milta. 60 Valla ieddnes de
javlaj: »Ij, lehkus suv namma Johannes.« 61 Sunji vásstedin: »Dujna ij la

aktak bierre dajna namájn.« 62 Ja áhttjásis siejvvelin máná namáv
diededittjat. 63 Sakarias ánoj tjállemtáblov masi tjálij: »Johannes la suv
namma«, ja gájka oavdduhin. 64 Dalága sån hållamgoavov ruoptus oattjoj,
sáhkadij ja Jubmelav hievedij. 65 Gájka suv bájken ballájin, ja juohkka sajen
Judea várijn dán birra ságastin. 66 Ja gájka gudi gullin, biedjin ságajt mujttuj
ja gatjádallin: »Mij dát mánás sjaddá?« Ja Härrá giehta lij sujna.
67 Áhttjes Sakarias ájlis Vuojŋŋanisás dievdeduváj ja profejtagit sárnoj:
68 »Hieveduvvam lehkus Härrá, Israela Jubmel,
guhti álmmugis bådij lånestittjat.
69 Midjij sån lånestime tjoarvev tjuottjeldahttá
ietjas dievnára Davida mátton,
70 gåktu ådnå l ietjas ájlis profejtaj baktu jáhttám
71 lånestibmen mijá vasjulattjajs ja gájkajs gudi midjij li vasjen.
72 Mijá ájttegijda ármmogisvuodav vuoset
ja ájlis lihtos anot,
73 vuornnáv mav áhttjásimme Abrahamaj dagáj:
74 mijáv gájutjit vasjulattjaj giedas
vaj balo dagi buktep suv dievnnut,
75 rájnnasin ja rievtesferdugin suv åvdån gájkka biejvijdimme.
76 Ja dån, mánnám, Alemusá profäjttan gåhtjoduvá,
dajna gå Härrá åvdån galga mannat sunji bálggájt gárvedittjat
77 ja suv álmmugij diededittjat lånestibme
suttoj ándagisluojttemijn la dánna
78 mijá Jubmela ármmogisvuoda ja libbogisvuoda baktu.
Allagisás sån mijá lusi boahtá,
79 biejve mårijdibmen sidjij gudi li sjievnnjedin
ja jábmema sähkásin,
ja juolgijdimme ráfe bálggáj lájddi.«
80 Ja bárnne sjattaj ja vuojŋŋanisán gievroj. Åjdå bájkijn åroj dallusjrádjáj gå
Israela åvddåj lij låjdåstittjat.

2

Jesusa riegádibme

1 Dan ájge tjäjssár Augustus guládahtij gåhttjomav ålles värált galgaj
almasjlåhkuj tjáleduvvat. 2 Lej vuostasj tjáledibme almasjlåhkuj, ja
tjadáduváj dalloj gå Quirinius lij Syria ednamhärrá. 3 Gájka mannin ietjasa
tjáledittjat, iesj guhtik stádasis. 4 Ja Josef, guhti lij Davida máttos, vuolgij
Galilea Nasaretas Judeaj, Davida stádaj Betlehemaj, 5 ietjas tjáledittjat aktan
Mariajn gejna lij giláduvvam ja guhti lij iesselissan.
6 Gå dåppe lijga, de ållånij ájgge Mariaj riegádahtátjit, 7 ja bárnes
riegádahtij, vuostasjriegádimmánáv, ja giessalij ja krubbuj biejaj, dan diehti
gå sunnuj ij lim guossevieson sadje.
8 Dajn dáfojn lidjin soabmása sávttsaälosa iján räjnnuhime. 9 De Härrá
ieŋŋgil sijá åvddåj tjuottjadij ja Härrá herlukvuohta sijá birra bájtij, ja
alvosláhkáj ballájin. 10 Valla ieŋŋgil sidjij javlaj: »Allit ballá. Ávvoságav mån
didjij sárnov, ávov gájkka álmmugij. 11 Didjij la uddni lånestiddje Davida
stádan riegádam, sån la Messias, Härrá. 12 Ja dát la märkkan didjij: dij
gávnnabihtit riegádimmánáv giessaluvvam ja kruppon vellahime.« 13 Ja
hähkkat lij danna ieŋŋgilijn stuorra alme fuovva Jubmelav hievedime:

14 »Guddne Jubmelij allagisán
ja ráfe suv gierugijda ednamin.«

15 Gå ieŋŋgila lidjin sijá lussta almmáj mannam, de räjnnuhiddje javllin
guhtik guojmmásisá: »Vuolggup dal Betlehemaj gehtjatjit mij la sjaddam ja
majt Härrá l midjij diededam.« 16 Gáhtjos sij Betlehemaj mannin, ja gávnnin
Mariav ja Josefav ja mánátjav, guhti lij kruppon. 17 Gå mánáv lidjin
vuojnnám, de subtsastin majt dán máná birra lidjin gullam. 18 Gájka
imálussjin räjnnuhiddjij ságajt. 19 Maria gájkka vájmmusis vuorkkij ja
ájádaláj. 20 Räjnnuhiddje máhttsin ja hievedin ja rámmpun Jubmelav dassta
majt lidjin gullam ja vuojnnám: gájkka lij nåv gåktu sidjij lij javladuvvam.
21 Gávtsát biejve gå mánná lij birratjuohpaduvátjit, de oattjoj namáv Jesus,
nåv gåktu ieŋŋgil lij suv juo nammadam, åvddål gå ieddnes iesselissan
sjattaj.

Jesus Symeona ja Hanna lunna tiemmpelin

22 Gå sijá rájnnanimájgge Mosesa lága milta lij ållånime, de Josef ja Maria
Jerusalemaj mánájn manájga Härrá åvddåj suv guottátjit – 23 danen gå
Härrá lágan la tjáleduvvam juohkka vuostasjriegádimbárnne galggá Härráj
ájlistuvvat – 24 ja guokta turturduvvo jali guokta nuorra duvvo värrodittjat,
nåv gåktu Härrá lágan gåhtjoduvvá.

25 Jerusaleman lij ålmåj gen namma lij Symeon, guhti lij rievtesferduk ja
jubmelbalulasj ja Israela jaskadusáv vuordij. Ájlis Vuojŋŋanis lij sujna, 26 ja
sunji lij bigoduvvam jábmemav ij vuojne åvddål gå Härrá Messiasav lij
vuojnnám. 27 Doalvoduvvam Vuojŋŋanisás tiemmpelij manáj, ja gå Jesusa
äjgáda mánájn bådijga dagátjit mij la dáhpen lága milta, 28 de mánáv
fármmásis váldij ja Jubmelav hievedij ja javlaj:

29 »Härrá, bája dal dievnárat ráfen dáppelt mannat,
nåv gåktu la jáhttám,
30 dajna gå muv tjalme li vuojnnám suv lånestimev,
31 mav dån la gájkka álmmugijda gárvedam,
32 tjuovggan mij hiednigijda bigodibmen sjaddá
ja herlukvuohtan ietjat álmmugij Israelaj.«

33 Jesusa áhttje ja ieddne oavdduhijga dav mij suv birra håladuváj. 34 Ja
Symeon sijáv buorissjivnnjedij ja suv äddnáj Mariaj javlaj: »Dát mánná l
jårrålibmen jali tjuodtjelibmen ållusijda Israelan ja märkkan mav vuosteldi.
35 Ja duv sielo tjadá svierdde aj manná vaj ållusij tjiehkusamos ájádusá
bihkusi.«

36 Danna lij aj nissun, gänna lidjin profejtak vaddása, Hanna, Fanuela
niejdda Ashera máttos. Sån lij vuorastuvvamin; nuorran lij gietjav jage
välldum, 37 ja dallutjis lij árbbátjin viessum ja dálla lij gáktsalåknielje jage
vuoras. Ittjij ihkenis tiemmpelav guode, ájnat Jubmelav idja biejvve fástoj ja
råhkålvisáj dievnnuj. 38 Daŋga båttå bådij sån dasi, Jubmelav gijtij ja hievedij
ja sárnoj máná birra gájkajda gudi Jerusalema lånåstusáv vuorddin.

39 Gå lijga ållidam gájkka mij lij Härrá lágan tjáleduvvam, máhtsajga de
stádasiska Nasaretaj Galileaj. 40 Bárnne stuoroj, gievroj ja vijsoj, ja sujna lij
Jubmela ármmo.

Lågenanguovtejagák Jesus tiemmpelin

41 Juohkka jage suv äjgáda manájga Jerusalemaj bässátjijda. 42 Ja gå Jesus lij
lågenanguovtejagák, de mannin dåhku, gåktu bässátjijda dåhpe lij. 43 Gå
bassebiejve lidjin vássám ja sijddaj lidjin máhtsatjit, de Jesus äjgádij diedek
Jerusalemaj bátsij. 44 Bäjvvásav lijga vádtsám dåjvujn fáron lij, åvddål gå
Jesusav berrahijs ja oahppásijs åtsådatjájga. 45 Gå ejga Jesusav gávna, de suv
åtson Jerusalemaj máhtsajga. 46 Gålmmå biejve maŋŋela gávnajga suv
tiemmpelin, tjåhkkåhime åhpadiddjij siegen gulldalime gatjádime. 47 Gájka
gudi suv gullin alvaduvvin suv jiermijs ja vásstádusájs. 48 Gå suv vuojnijga,
de Josef ja Maria goavgedijga ja Maria sunji javlaj: »Mánnám, gåktu máhtti
náv munnuj dahkat? Måj áhtjijnat duv balujn åtsåjma.« 49 Jesus vásstedij:
»Manna muv åtsåjda? Ejda gus diede vierttiv Áhtjám lunna årrot?« 50 Valla
ejga dádjada man birra hålaj. 51 Jähkogis lij sunnuj ja Nasaretaj sunnuv
tjuovoj. Ieddnes gájkka dájt vájmmusis vuorkkij. 52 Jesus stuorránij ja vijsoj
ja Jubmelij ja almatjijda ávvon sjattaj.

3

Johannes gástadiddje

1 Tjäjssár Tiberiusa ráddimájge lågenanvidát jage, gå Pontius Pilatus lij
Judea ednamhärrán, Herodes Galilea tetrárkkan, vielljas Filippos Ituria ja
Trachonitisa tetrárkkan ja Lysanias Abilene tetrárkkan, 2 ja gå Hannas ja
Kajafas alemushärrán lijga, bådij Jubmela báhko Johannesij, Sakariasa
bárnnáj, åjdåmiehtsen. 3 Johannes Jordanäno dáfojda vuolgij ja juohkka
sajen suttoj ándagisluojttemav buorádusá ja gástadime baktu sárnnedij,
4 gåktu profäjtta Jesaja bágoj la tjáleduvvam:

Tjuorvvo jiedna åjdåmiehtsen gullu:
Gárvedihtit Härrá gäjnov,
njuolggijihtit suv bálggájt.
5 *Juohkka gårsså dievdeduvvus,*
juohkka várre ja buollda vuoleduvvus.
Gávak bálggá njuolggiduvvusa,
gärggás gäjno jalggiduvvusa.
6 *Ja gájkka almatja Jubmela lånestimev vuojnnusa.*

7 Gå stuorra almasjvega suv lusi båhtin sujsta gástaduvátjit, de sidjij javlaj:
»Sälggagärmmahatjivga, guhtis la javllam dij boahtte moares bessabihtit?
8 Guoddit de dakkir sjattojt ma buorádussaj gulluji. Ja allit allasihtte
javllagoade: Mijá áhttje l ham Abraham. Didjij javlav: Jubmel dájs giergijs
máhttá Abrahamaj mánájt båktet. 9 Áksjo l juo muorramáddagin. Juohkka
muorra manna älla buorre sjatto tjuoladuvvá ja dållåj bálkestuvvá.«
10 Almatja de sujsta gatjádin: »Majt de dahkat?« 11 Johannes vásstedij:
»Gänna li guokta skirto vaddis nuppev sunji gänna ij la skirtto, ja gänna l
lájbbe dahkis daŋga láhkáj.« 12 Tullára aj dåhku båhtin gástaduvátjit ja
sujsta gatjádin: »Åhpadiddje, majt dal dahkat?« 13 Johannes vásstedij: »Allit
ienebuv sidá gå dav mij mierreduváj.« 14 Ja gå doarroålmmå båhtin ja sujsta
gatjádin: »Ja midja, majt mij dahkat?« De vásstedij: »Allit gässtak ájtoj jali
fámoj biednigijt ribá, ájnat duhtit bálkkásihtte.«
15 Gájkka álmmugin lidjin vuorddemusá, ja gájka usjudallin Johannesav
almu Messiasin. 16 Valla Johannes gájkajda vásstedij: »Tjátjijn mån dijáv
gástadav. Valla mujsta gievrap boahtá, gen gámagartsajt iv la árvvogis
nuolatjit. Ájlis Vuojŋŋanisájn ja dålåjn sån dijáv gástat. 17 Sujna l goajvvo
giedan majna tjuohppusav rájnni ja vejtajt ájttásis tjoahkki, valla tjuobmasijt
jáddamahtes dålån boalldá.«
18 Návti ja moatte ietjáláhkáj álmmugav vágodij gå sidjij evangeliumav
sárnnedij. 19 Valla gå tetrárkka Herodesav nuktalij vieljas áhkátjijn
Herodiasijn aktan viessomis ja vil ietjá bahádagojs, 20 de Herodes dav aj
duodde oarren biejaj gå Johannesav giddagissaj bálkestij.

Jesusa gástadibme

21 Gå dal gájka ietjasa gástadahttin, ja Jesus aj lij gástaduvvam ja
råhkådallamin lij, de almme rahpasij 22 ja ájlis Vuojŋŋanis duvvon suv nali
luojttádij ja almes jiedna gulluj: »Dån la muv iehttselis ja Bárnnám
gärrásamos.«

Jesusa máddolåhko

23 Jesus lij gålmmålåge bájken gå vuostasj bále sárnnedatjáj. Almatja adnin
suv Josefa bárnnen, guhti lij Elia bárnne, 24 Mattata bárnne, Levi bárnne,
Melki bárnne, Jannaja bárnne, Josefa bárnne, 25 Mattatiasa bárnne, Amosa
bárnne, Nahuma bárnne, Hesli bárnne, Naggaja bárnne, 26 Machata bárnne,

Mattatiasa bárnne, Shimi bárnne, Joseka bárnne, Joda bárnne, 27 Jochanana bárnne, Resa bárnne, Serubbabela bárnne, Shealtiela bárnne, Nera bárnne, 28 Melki bárnne, Addi bárnne, Kosama bárnne, Elmadama bárnne, Era bárnne, 29 Josua bárnne, Eliesera bárnne, Jorima bárnne, Mattata bárnne, Levi bárnne, 30 Symeona bárnne, Juda bárnne, Josefa bárnne, Jonama bárnne, Eljakima bárnne, 31 Melea bárnne, Menna bárnne, Mattata bárnne, Natana bárnne, Davida bárnne, 32 Jishaja bárnne, Oveda bárnne, Boasa bárnne, Salma bárnne, Nachshona bárnne, 33 Amminadava bárnne, Admina bárnne, Arni bárnne, Hesrona bárnne, Peresa bárnne, Juda bárnne, 34 Jakoba bárnne, Isaka bárnne, Abrahama bárnne, Teracha bárnne, Nachora bárnne, 35 Seruga bárnne, Regu bárnne, Pelega bárnne, Evera bárnne, Shelacha bárnne, 36 Kenana bárnne, Arpakshada bárnne, Sema bárnne, Noa bárnne, Lemeka bárnne, 37 Metushelacha bárnne, Henoka bárnne, Jereda bárnne, Mahalalela bárnne, Kenana bárnne, 38 Enosha bárnne, Seta bárnne, Adama bárnne, Jubmela Bárnne.

4

Jesus gähttjaluvvá

1 Jesus Jordanänos máhtsaj, ájlis Vuojŋŋanisás dievva. Vuojŋŋanisás
doalvoduvvam åroj nielljalåhke biejve åjdåmiehtsen, 2 gånnå bärggalis
gähttjaluváj. Daj biejvij ittjij majdik bårå, ja gå dat ájgge lij vássám de
nälggáj. 3 Bärggal de sunji javlaj: »Jus la Jubmela Bárnne, de gåhtjo duov
giergev lájbben sjaddat.« 4 Jesus vásstedij: »Tjáleduvvam la: *Almasj ij dåssjå
lájbes vieso.*«

5 Bärggal suv badjudissaj doalvoj, vuosedastij sunji gájkka värálda rijkajt
6 ja javlaj: »Dunji vattáv gájkka dáv fámov ja herlukvuodav, dajna gå dat la
muv giehtaj biejaduvvam ja buvtáv akta gesi vaddet. 7 Jus muv råhkådalá,
de gájkdivna li duv.« 8 Jesus vásstedij: »Tjáleduvvam la: *Härráv, Jubmelat,
råhkådallat galga, ja dåssjå suv guddnedit.*«

9 Bärggal suv Jerusalemaj doalvoj, ja tiempelmuvra alemus hárjjáj biejaj ja
javlaj: »Jus la Jubmela Bárnne, de tjielli dássta vuolus. 10 Tjáleduvvam la:
Ieŋŋgilijdes gåhttju duv várjjalit, 11 ja: *Giedaj nanna duv guoddi, vaják juolgát i
gärggáj näjkkala*.« 12 Valla Jesus vásstedij: »Javladuvvam la: *I galga Härráv,*

Jubmelat, gähttjalit.« 13 Gå bärggal suv juohkkaláhkáj lij gähttjalam, de muhtem ájggáj suv guodij.

Jesus Galilean sárnnet

14 Vuojŋŋanisá fámujn Jesus Galileaj máhtsaj, ja sága suv birra oabllánin ålles dáfov miehtáj. 15 Sijá synagogajn åhpadij, ja gájka suv hievedin.

Jesus Nasareta synagogan

16 Nasaretaj bådij, gånnå lij badjánam. Sábbádin synagogaj manáj dábes milta. Tjuottjadij lågåtjit, 17 ja profäjtta Jesaja girjev sunji vaddin. Girjev rahpam, de gávnaj gånnå lij tjáleduvvam: 18 *Härrá Vuojŋŋanis la mujna, dajna gå muv la vuojddam häjojda ávvoságav sárnutjit. Rádjam la muv sárnnedittjat fáŋgajda friddjavuodav, tjalmedimijda vuojnnemav, duolmodum almatjijda tjoavddalimev* 19 *ja aj Härrá ármo jagev.* 20 Girjev giessalij, gálggij dievnárij ja tjåhkkidij. Gájka synagogan sunji gähttjin. 21 De sárnnedatjáj ja sidjij hålaj: »Uddni li dá tjálukbágo ålliduvvam didjij, gudi muv gulájda.« 22 Gájka suv rámmpun ja oavdduhin ármmogis bágojt, ma suv njálmes båhtin, ja gatjádin: »Josefa bárnne gus la?« 23 Jesus de sidjij javlaj: »Ruvva dal munji dáv moallánagáv javlatjihpit: Dálkudiddje, buoreda ietjat! ja hålatjihpit: Gájkka majt gulájma Kafarnauman dahki, dagá aj dánna ietjat stádan.«
24 Ja duoddij vil: »Sáddnán, aktak ij profäjttan ietjas stádan sjatta.
25 Duodastav: moadda árbbátja lidjin Israelan Elia ájge, gå ittjij rássjoda biellenälját jahkáj ja bahás nielggeájge rijkkaj båhtin. 26 Elia gåjt ittjij sijá lusi rájaduvá, ájnat soames árbbátja lusi Sarefatan Sidona lahkusin. 27 Moadda spihtálattja lidjin Israelan profäjtta Elisha ájge, ja daŋgas diehti aktak ittjij buoreduvá ietján gå Naaman, guhti lij syriak.« 28 Gájka synagogan moarádin, gå dáv gullin, 29 ruosádin ja rádjin suv stádas ja vuolgadin báktedarttaj håjggådittjat suv vuolus; stáda lij vuojn várráj tsieggiduvvam.
30 Valla almasjvega tjadá vuolgij dassta.

Kafarnauma synagogan

31 Bådij Galileaj, Kafarnauma stádaj, ja dåppe álmmugav sábbádin åhpadij.
32 Alvaduvvin suv åhpadimes, danen gå suv bágon lij fábmo. 33 Synagogan lij ålmåj gesi bahás vuojŋŋanis lij njåmmum, ja jieddnát tjuorvoj: 34 »Mij dahkamuhájt la dujna mijájn, Jesus Nasaretas? Le gus boahtám miján

gåttåtjit? Diedáv guhti dån la, Jubmela ájlis.« 35 Jesus sjärggalij sunji:
»Sjávot! Gájda sujsta!« Bahás vuojŋŋanis ålmmåv sijá gaskan ravggij ja
gájdaj sujsta váni vahágahtek. 36 Gájka ballájin ja nubbe nuppes gatjádallin:
»Mij la lik dát hålajt? Vieksesvuodajn ja fámujn bahás vuojŋŋanisájt gåhttju
mannat, ja da manni.« 37 Sága suv birra jåvsådin juohkka sadjáj dajn dáfojn.

Jesus buoret Simona vuodnámav ja ietjá skihppijt

38 Ja de synagogas Simona viessuj manáj. Valla Simona vuonev lij garra
feberis vällahime, ja Jesusis rádijt gatjádallin. 39 Jesus manáj ja guggŋidij suv
badjel ja garrasit feberij hålaj, ja feber luojtij. Simona vuonev dalága
tjuodtjelij ja sijáv dievnastij.
40 Biejve gádodijn gájka suv lusi båhtin sijáj gudi gájklágásj vájvijs skihpin.
Sån biejaj giedajdis juohkkahattja nali ja sijájt buoredij. 41 Moaddásijs aj
bahás vuojŋŋanisá ritjo mannin: »Dån la Jubmela Bárnne.« Sån sjärggodij
sidjij ja buorgoj ienebuv javllamis, danen gå Messiasin suv diehtin.

Ávtas sajen

42 Árradisán maŋep biejve dassta ávtas sadjáj manáj. Almatja suv
åhtsågåhtin ja båhtin gitta dåhku gånnå lij, biehtodittjat suv sijá bájkes
vuolggemis. 43 Valla sidjij javlaj: »Mån vierttiv evangeliumav Jubmela rijka
birra duojn ietjá stádajn aj sárnnedit. Dan diehti lav rájaduvvam.« 44 Ja de
Judea synagogajn sárnnedij.

5

Guollebivddo. Vuostasj åhpadisålmmå

1 Muhtem bále gå Jesus lij Gennesareta jávrregátten tjuodtjomin ja almatja
nággijin Jubmela bágov gulátjit, 2 de ájtsaj guokta vadnasa gátten;
guollebivdde lidjin gáddáj mannam viermijt dåjdåtjit. 3 Jesus lávkkij nuppe
vadnasij, Simona vadnasij, ja gåhtjoj suv davvelij suhkalit. Ja de tjåhkkidij ja
álmmugav vadnasis åhpadij. 4 Hållamis ållim Simonij javlaj: »Sugá davvelij
ja suohpo viermijt.« 5 Simon vásstedij: »Åhpadiddje, mij lip gätjo ijáv
barggam ja ep la majdik oadtjum. Valla gå javla, de viermijt suohppiv.«
6 Nåv dahkin ja edna guolev oadtjun. Vierme vargga gajkkusin, 7 ja siejvvin
rádnajda nuppen vadnasin viehkken boahtet. Båhtin, ja ållo guolev

goappásj vadnasijda oadtjun, vargga vuodjogoahtemmärráj. 8 Simon Petrus
de Jesusa juolgij åvddåj luojttádij ja javlaj: »Maná muv lussta, Härrá, suddár
lav mån.« 9 Sån ja gudi fáron lidjin, vuojn ballájin gå ájttsin gájkka guolijt
majt lidjin oadtjum, 10 nåv aj Jakob ja Johannes – Sebedaiosa bárne gudi aj
Simona bivddorádna lijga. Valla Jesus Simonij javlaj: »Ale balá. Dássta
duohku galga almatjijt bivddet.« 11 Gáddáj de máhttsin, guodin gájkka ja
tjuovvolin suv.

Spihtálasj rájnan sjaddá

12 Muhtem stádan lij ålmåj guhti lij ålles spihtálasj. Ájtsaj Jesusav ja suv
åvddåj luojttádij vájnnoda: »Härrá, jus sidá, de rájnan muv dagá.« 13 Jesus
giedas gálggij, duohtastij suv ja javlaj: »Sidáv. Sjatta rájnan!« Dalága
spihtálasjvuodas besaj. 14 Jesus buorgoj suv aktasik dav giehttomis. »Valla
maná vuoseda ietjat härráj ja värroda rájnnanime åvdås, mav Moses la
mierredam sidjij vihtanussan.«
15 Sága suv birra ienebut oabllun ja almasjvega suv birra tjåhkanin
gulldalittjat ja skihpudagájs buoreduvátjit. 16 Valla sån lij ávtas sadjáj
mannam råhkådalátjit.

Jesus gállnam ålmmåv Kafarnauman buoret

17 Soames biejve lij åhpadime, ja suv bájkkáj lidjin farisea ja láhkaåhpadiddje
boahtám juohkka Galilea ja Judea sijdajs ja Jerusalemas. Ja sujna lij Härrá
fábmo skihppijt buoredittjat. 18 De båhtin soabmása guoddemlátjujn
gállnam ålmmåv guotte, ja gähttjalin sujna sisi, Jesusa åvddåj bessat. 19 Gå
ettjin nággása tjadá besa, de huodnaha nali guohtsin, rájgev dahkin ja
ålmmåv látjujn Jesusa åvddåj luojttin. 20 Gå sijá jáhkov vuojnij, de javlaj:
»Ráddnam, duv sutto li ándagis luojteduvvam.« 21 Tjálukoahppása ja farisea
de usjudallin: »Mij bilkkediddjijt la sån! Guhtis suttojt máhttá ándagis
luojttet ietján gå Jubmel?« 22 Valla Jesus sijá ájádusájt árvvedij ja sidjij javlaj:
»Majt vájmojnihtte ájádallabihtit? 23 Goabbá l álkkep javllat: Duv sutto li
ándagis luojteduvvam vaj: Tjuodtjela vádtsá? 24 Valla didjij diehton,
Almatjabárnen la fábmo ednamin suttojt ándagis luojtátjit – ja dáv de
gállnam ålmmåj hålaj – »tjuodtjela, válde látjut ja máhtsa sijddasit.«
25 Dalága gájkaj vuojnedijn tjuodtjelij, látjos váldij ja sijddaj máhtsaj
Jubmelav hieveda. 26 Gájka alvaduvvin ja Jubmelav hievedin, sälldát

ballájin ja javllin: »Majt uddni lip vuojnnám ij la jáhkedahtte.«

Tullár Levi gåhtjudallá

27 Maŋŋela Jesus dassta manáj, ja de ájtsaj tullárav, Leviv, tullahuodnaha
ålggolin tjåhkkåhime. »Tjuovvola muv!« sunji javlaj. 28 Levi gájkka guodij ja
tjuovvolij suv.
29 Levi ietjas vieson gárvedij Jesusij guossemállásijt, ja danna lidjin tullárijs
ja iehtjádijs moattes bievddegátten. 30 Valla farisea, ja ållagasj
tjálukoahppása murkestin ja åhpadisålmmåjda javllin: »Gåktu máhttebihtit
tullárij ja suddárij siegen bårråt ja juhkat?« 31 Jesus vásstedij: »Varres almatja
e dálkudiddjev dárbaha, ájnat skihppe. 32 Iv la boahtám rievtesferdugijt
buorádussaj gåhtjutjit, ájnat suddárijt.«

Hedjaguossijn älla fásto

33 Jesusij javllin: »Johannesa åhpadisålmmåjn li dájvváj fásto ja sij råhkådalli,
ja fariseaj åhpadisålmmå nåv aj dahki, valla duv åhpadisålmmå bårri ja
juhki.« 34 Jesus vásstedij: »Ehpit gåjt dal fástojt máhtitja hedjaguossijs
rávkkat guhkev irgge l sijá siegen? 35 Valla ájgge så bådisj gå irgge sijá
sieges váldeduvvá, ja gå dat biejvve ållån, de siján li fásto.« 36 Muodulvisáv
aj sidjij subtsastij: »Aktak ij ådå biktasis biehkev gajko oabme biktasav
duogŋatjit. De ham ådå bivtas gajkkus ja dassta duogŋas ij huoman oabme
biktasij hieba. 37 Aktak ij varás vijnav oabme vijnnavuossajda dievde, danen
gå vuossa varás vijnas luottani ja vijnna de gålgijt ja vuossa bäjsstani. 38 Ij,
varás vijnav ådå vuossajda dävddá. 39 Ij aktak guhti oabme vijnav la juhkam
hálijda varás vijnav; suv mielas la oabme vijnna buorep.«

6

Åhpadisålmmå gårnneåjvijt sábbádin tjoaggi

1 Sábbádin lij Jesus gårnnebäldov vádtsemin. Åhpadisålmmå gårnneåjvijt
bahkin, giedaj ruvvijin ja bårrin dajt. 2 Muhtem farisea javllin: »Manna
dahkabihtit masi sábbádin ij la loahpe?« 3 Jesus de sidjij vásstedij: »Ejda gus
lågå majt David dagáj gå ålmmåjis nälggáj? 4 Jubmela viessuj tjáŋaj ja danna
gehtjadimlájbijt váldij, båråj ja ålmmåjda vattij, majs e iehtjáda gå härrá
oattjo bårråt.« 5 Ja Jesus sidjij javlaj: »Almatjabárnne l sábbáda härrá.«

Ålmåj gállnam giedajn

6 Ietjá sábbáda manáj synagogaj ja åhpadij. Danna lij ålmåj gässta oalges
giehta lij gállnam. 7 Tjálukoahppása ja farisea váksjudin jus ájggu
soabmásav sábbádin buoredit. Guoddalimoarev vuojn suv vuosstij sihtin.
8 Valla Jesus sijá ájádusájt árvvedij ja javlaj ålmmåj gállnam giedajn:
»Tjuodtjela boade diehki.« Ålmåj tjuodtjelij ja suv lusi manáj. 9 Jesus sidjij
javlaj: »Javllit munji masi sábbádin la loahpe, buorijt vaj bahájt dahkat,
hekkav gádjot vaj håhkkidit?« 10 Gájkajda birrusin gehtjaj ja ålmmåj javlaj:
»Gálggi giedat.« Ålmåj nåvti dagáj, ja giehta dalága buorránij. 11 Valla sij
moarádin ja rádudallin majt Jesusijn dahkat.

Jesus lågenanguoktásav vállji

12 Daj biejvij Jesus várráj goarrij råhkådalátjit, ja gätjo ijáv Jubmelij
råhkådaláj. 13 Gå tjuovgudij, de tjoahkkij åhpadisålmmåjdis, ja sijájs
lågenanguoktásav válljij gejt apostelin gåhtjoj: 14 Simonav, gesi aj vattij
namáv Petrus, Andreasav, suv vieljav, ja Jakobav, Johannesav, Filipposav,
Bartolomaiosav, 15 Matteusav, Tomasav, Alfaiosa bárnev Jakobav, Simonav
guhti selohttan gåhtjoduváj, 16 Jakoba bárnev Judasav ja Judas Iskariotav,
guhti biehtten sjattaj.

Jesus sárnnet ja buoret

17 Maŋŋela vuollánij sijájn jalggaj. Danna lidjin moattes åhpadisålmmåjs
tjoahken. Ålos åbbå Judeas ja Jerusalemas ja merragáttes Tyrosa ja Sidona
lahkusijs 18 lidjin boahtám suv gulldalittjat ja skihpudagájs buoreduvátjit.
Gudi bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvvin buoreduvvin, 19 ja gájka viggin suv
duohtastit; dajna gå sujsta fábmo bådij, ja sån gájkajt buoredij.

Sálugin sárnnoma ja luodjomtjuorvvasa

20 Jesus tjalmijt bajedij, åhpadisålmmåjda gehtjaj ja javlaj:
»Sálugin dij häjo,
didjij Jubmela rijkka gullu.
21 Sálugin gudi dálla nälggobihtit,
dij galliduvvabihtit.
Sálugin gudi dálla tjierrobihtit,
dij tjajmmagoahtebihtit.

22 Sálugin dij gå Almatjabárne diehti dijáv vasjodi ja hilgodi ja bilkkedi ja
dijá namáv vasstodi. 23 Gerjudallit dan biejve ja ávos gärssulihtit, dajna gå
dijá bálkká almen stuorren sjaddá. Sijá ájttega ham dan láhkáj profejtajda
dahkin.
24 Valla vuoj didjij boandájda,
dij lihpit juo ávvudallam.
25 Vuoj didjij gudi dálla lihpit gallasa,
dij nälggogoahtebihtit.
Vuoj didjij gudi dálla tjajmmabihtit,
dij surggahahtjabihtit ja tjierrogoahtebihtit.
26 Vuoj didjij gejt gájka rámmpu. Sijá ájttega ham dan láhkáj
vierreprofejtajda dahkin.

Iehttsit dijá vasjulattjajt

27 Valla didjij javlav, gudi gulldalit sihtabihtit: iehttsit dijá vasjulattjajt,
dahkit buorev sidjij gudi dijáv vasjodi. 28 Buorissjivnnjedihtit sijáv gudi
dijáv garrodi ja råhkådallit sijá åvdås gudi dijáv bilkkedi. 29 Jus soames duv
nierraj tsábmes, de jårggåla sunji nuppev nierav aj. Jus soames dujsta
ålgoldisgárvov välldá, ale nádo dujsta aj skirtov välldemis. 30 Vatte gájkajda
gudi ádnu, ja jus soames dujsta åmijdat välldá, ale dajt ruoptus rávka.
31 Gåktu sihtabihtit almatjijt didjij dahkat, nåvti sidjij dahkit. 32 Sihtabihtit
gus gijtulvisájt dan diehti gå sijájt iehttsebihtit gudi dijáv iehttsi? Suddára
ham aj sijájt iehttsi gudi sidjij gieresvuodav vuosedi. 33 Sihtabihtit gus
gijtulvisájt danen gå sidjij buorev dahkabihtit gudi didjij buorev dahki?
Suddára ham aj dan láhkáj dahki. 34 Ja sihtabihtit gus gijtulvisájt aj gå
luojkkabihtit sidjij gejt vuorddebihtit ruoptus vaddi? Suddára ham aj
suddárijda luojkadi vaj daŋga ålov ruoptus oadtju. 35 Valla iehttsit dijá
vasjulattjajt, dahkit buorev ja luojkadihtit váni dåjvujn ruoptus oadtjot.
Dalloj dijá bálkká stuorren sjaddá ja Alemusá mánnán sjaddabihtit, danen
gå sån iesj la buorre sidjij gudi li bahá ja gijtodime. 36 Lehkut ármmogissan,
nåv gåktu Áhttjáda l ármmogis.

Allit duobbmi

37 Allit duobbmi, de ehpit ietja ga duobbmidalá. Allit avtak vigálattjan
duobbmi, de ehpit dij ga vigálattjan duobbmidalá. Luojttit ándagis, de didjij

ándagis luojteduvvá. 38 Vaddit, de oadtjobihtit. Buorre mihtov,
tjasstiduvvam, risstiduvvam ja tjåbbmiduvvam, asskáj oadtjobihtit. Mihtujn
majna ietja mihttibihtit, didjij mihttiduvvá.«
39 Muodulvisáv sidjij aj subtsastij: »Buktá gus tjalmedibme nuppev
tjalmedimev lájddit? Äbá gus goappátja råggåj gahtja? 40 Åhpadisålmåj ij la
åhpadiddjes bárep, valla gå l ållåsit åhpaduvvam, de sån la åhpadiddjes
lágásj. 41 Manen vieljat tjalmen ribáv vuojná, valla bielkáv ietjat tjalmen i?
42 Gåktu máhtá vielljasit javllat: Vielljam, dibde muv tjalmestat ribáv
gádodit, gå i bielkáv ietjat tjalmen vuojne? Vilpástalle, gádoda vuostak
bielkáv tjalmestat! De tjalmme tjielggá ja de esski vuojná ribáv vieljat
tjalmes gádodit.

Juohkka muorav sjattojs dåbddå

43 Ij buorre muorra nievres sjattojt sjaddada, ij ga nievres muorra buorre
sjattojt. 44 Juohkka muorav sjattojs dåbddå. Ij má fijkunijt tistelijs tjåkkitja, ij
ga vijnnamuorjijt tjiesskislánjátjijs. 45 Buorre almasj vájmo buorre vuorkástis
buorijt buktá, bahás almasj vájmo bahás vuorkástis bahájt buktá. Njálmme
hoallá massta vájmmo l dievas.

Huonaj bávte nanna ja huonaj ednamin

46 Man diehti javllabihtit 'Härrá, härrá' gå muv tjuorvadihpit, ja ehpit
huoman dagá gåktu javlav? 47 Vuosedav didjij gen lágásj sån la, guhti muv
lusi boahtá ja muv bágojt gullá ja daj milta dahká. 48 Sån la ålmmå lágásj
guhti huodnahav tsieggij, tjiegŋalit bálij ja gierggejuolgev bávte nali biejaj.
Gå dulvve bådij, de tjáhtje huodnahij máraj, valla tjáhtje ittjij huodnahav
sjvatjáda danen gå huonaj lij nannusit tsieggiduvvam. 49 Valla guhti gullá ja
ij majdik dagá, sån la ålmmå lágásj guhti huodnahav ednamij tsieggij
gierggejuolge dagi. Gå tjáhtje huodnahij máraj, de ålles huonaj vieraj ja
dåssjånij.«

7

Doarrooajve dievnár buorrán

1 Gå Jesus lij álmmugij ållåsit hållam, de Kafarnaumaj tjáŋaj. 2 Stáda soames
doarrooajven lij dievnár, guhti lij skibás jábmema åvdån. Doarrooajvve suv

árvvon anij, [3] ja gå Jesusa birra guláj, de rájaj juvdáj boarrásijs soabmásijt Jesusav gåhtjutjit dievnára hekkav gájutjit. [4] Boarrása Jesusa lusi båhtin ja duodas vájnnodin suv tjuovvot. »Duv viehkev ánssit«, javllin. [5] »Sån la mijá álmmuga venak ja synagogav la iesj midjij tsieggidam.« [6] Jesus de sijá fáron manáj. Valla gå suv huodnahij lahkanatjáj, de doarrooajvve venagijt rájaj varrudahtátjit: »Härrá, ale ietjat vájveda! Mån iv la árvvogis viessusim duv tjáŋadahtátjit, [7] ja dan diehti ittjiv iesj duosta duv lusi boahtet. Valla javlasta bágov val, de bárnne buorrán. [8] Mån lav iesj alep åjvij vuollálasj ja doarroålmmå li muv vuollálattja. Jus nubbáj javlav: Maná!, de manná, ja nubbáj: Boade! de boahtá, ja gå iehtjam dievnárav gåhtjov: Dagá dáv, de dahká.« [9] Gå Jesus dáv guláj de suv oavdduhij ja tjuovvo almatjijda jårgijdij ja hålaj: »Didjij javlav: Ittjiv ga israelagij gaskan náv nanos jáhkov gávna.« [10] Ja gå rájadusålmmå huodnahij máhttsin, de dievnárav varrásin gávnnin.

Jesus árbbátja bárnev Nainan båktå

[11] Dan maŋŋela Jesus vuolgij stádaj man namma l Nain. Åhpadisålmmå ja almatjijs ålos suv tjuovvun. [12] Gå stádauksaj lahkanij, de jábbmegav ålgus guoddin. Sån lij iednes ájnna bárnne, ja ieddnes lij árbbásj. Suv fáron tjuovvun stáda almatjijs vehka. [13] Gå Härrá árbbátjav vuojnij, de suv ármestij ja javlaj: »Ale tjiero!« [14] Jesus guoddemlátjov duohtastij. Guodde ganugin ja Jesus javlaj: »Nuorra ålmåj, dunji javlav: Tjuodtjela!« [15] Jábbmek tjåhkkidij ja hållagådij, ja Jesus suv äddnásis vattij. [16] Gájka ballájin ja Jubmelav hievedin ja javllin: »Stuorra profäjtta l mijá gasskaj boahtám,« ja: »Jubmel la álmmugis gähttjam.« [17] Sáhka dássta oabloj ålles Judeaj ja birrusijda.

Johannes gástadiddje gatjálvisá ja Jesusa vásstádusá

[18] Johannes dájt gájkka åhpadisålmmåjstis guláj. [19] Sijás guoktásav gåhtjoj ietjas lusi ja rájaj sunnuv Härrás gatjádittjat: »Dån la gus boadátjit, vaj iehtjádav gus galggap vuorddet?« [20] Ålmmå Jesusa lusi bådijga ja javlajga: »Johannes gástadiddje l munnuv duv lusi rádjam gatjádittjat jus dån la boadátjit vaj iehtjádav gus galggap vuorddet.« [21] Jur dalloj lij Jesus ållusav skihpudagájs ja vájvijs ja bahás vuojŋŋanisájs buoredam ja måttijt tjalmedimijt vuojnnen dahkam, [22] ja de vásstedij: »Manne Johannesij subtsastittjat majt lihppe gullam ja vuojnnám: tjalmedime vuojnnegåhti,

gállnasa vádtsáji, spihtálattja rájnnani, bieljedime gullagåhti, jábbmega tjuodtjeli ja häjo ávvoságav gulli. 23 Sálugin gesi iv suhttamoarren sjatta.«
24 Gå Johannesa sáhkaguodde lijga mannam, de Jesus álmmugij suv birra hållagådij: »Majt åjdåmähttsáj vuolgijda gehtjatjit? Rásseruogov gus biekkas svahtjamin? 25 Ejda. Majt de gehtjatjit? Ålmmåv gus tjáppa biktasij? Valla gejn li divras biktasa ja valjet viessu, sijáv ladnijn gávnnabihtit. 26 Majt de vuolgijda gehtjatjit? Profejtav gus? Duohta, ja didjij javlav: suv guhti l profejtas ienep, 27 suv gen birra l tjáleduvvam: *Ge, rájav muv sáhkaguoddev duv åvdån gäjnov gárvedittjat.* 28 Didjij javlav: ij aktak nissunis riegádam la Johannesis stuoráp, valla unnemus Jubmela rijkan la sujsta vil stuoráp.
29 Gájkka gulldaliddje almatja, tullára aj, duodastin Jubmelin lij duolla – Johannesa gástadusájn de ietjasa gástadahttin. 30 Valla farisea ja láhkaoahppása Jubmela sidodav dåssjen adnin – ettjin ietjasa sujsta gástadahte.
31 Gåktus dal ájn buvtáv dáv vierregav muodugahttet? Man muoduga li sij? 32 Sij li mánáj lágátja guovdon tjåhkkåhime nuppijda mánájda tjuorvvomin: 'Didjij tjuojadijma, valla ejda gärssulit sidá. Ármmadijma, valla ejda tjierrot sidá.' 33 Johannes gástadiddje bådij, ittjij lájbev bårå, ittjij ga vijnav jugá, ja de javllabihtit: 'Sujna l bahás vuojŋŋanis.'
34 Almatjabárnne bådij, sån båråj ja jugáj, ja de javllabihtit: 'Gähttjit runndusav ja juhkkev, tullárij ja suddárij rádnav.' 35 Valla gájkka Vijsesvuoda máná li Vijsesvuodav duodastam.«

Nissun guhti Jesusa juolgijt vuojdaj Simona vieson

36 Fariseajs soames gåhtjoj suv viessusis båråtjit, ja Jesus dåhku vuolgij ja bievddegáddáj viellidij. 37 Stádan lij nissun guhti lij suddár. Gå gulláj Jesusav farisea vieson guossen, de vuojdaslihtijn dåhku bådij, 38 ja Jesusa duohkáj juolgij guorraj tjuottjadij ja tjieroj. Jesusa juolgijt gadnjalij däbbodij ja vuobdaj sagárdij, suv juolgijt tjulestij ja vuojddasijn vuojdadij. 39 Farisea, gen guosse Jesus lij, javlaj aktu allasis: »Jus dát ålmåj profäjttan luluj, de diehtet luluj makkir nissun, suddogis nissun, suv juolgijt duohtat.« 40 Jesus de sunji javlaj: »Simon, mujna l juoga dunji javllat.« – »Javla, åhpadiddje«, Simon vásstedij. 41 »Guokta ålmmå lijga biednikluojkadiddjáj vielggen. Nubbe lij vihttatjuohte denára vielggen, ja nubbe vihttalåhke. 42 Gå ejga

mákset nagá, de goappátjijda vielgev luojtij. Goabbá sunnus de ienebut suv ähttsá?« 43 Simon vásstedij: »Jáhkáv sån gässta ienep vielgge luojteduváj.« – »Duolla l«, Jesus vásstedij. 44 Nissuna guovlluj jårgijdij ja Simonij javlaj: »Vuojná dáv nissunav. Duv viessuj båhtiv, ja ittji tjátjev juolgijda vatte, valla sån la juolgijdam gadnjalij däbbodam ja vuobdaj sagárdam. 45 Ittji dån munji buorástahttemtjulástagáv vatte, valla sån la juolgijdam tjulástallam dallutjis gå dási båhtiv. 46 Ittji dån oajvám åljujn vuojda, valla sån la juolgijdam vuojddasijn vuojddam. 47 Dan diehti dunji javlav: sunji li ållo sutto ándagis luojteduvvam. Stuorra gieresvuodav ham sån vuosedij. Gesi binná ándagis luojteduvvá, binná gieresvuodav vuoset.« 48 Ja nissunij javlaj: »Duv sutto li ándagis luojteduvvam.« 49 Duo iehtjáda bievddegátten de aktu allasisá javllin: »Guhtis la sån guhti tjabu suttojt ándagis luojttá?« 50 Valla Jesus nissunij javlaj: »Duv jáhkko l duv gádjum. Maná ráfen.«

8

Nissuna Jesusav tjuovvomin

1 Dan maŋŋela vájaldij stádas stádaj, sijdas sijddaj ja ávvoságav Jubmela rijka birra sárnnedij. Lågenanguovtes suv tjuovudin 2 aktan muhtem nissunij gudi lidjin bahás vuojŋŋanisájs ja skihpudagájs buoreduvvam: Maria Magdalas gässta gietjav bahás vuojŋŋanisá lidjin mannam, 3 Johanna, Herodesa tjuottjodiddje Kusasa áhkásj, Susanna ja moattes iehtjáda, gudi gájka ietjasa åbmudagáj vähkádallin.

Muodulvis sájo birra

4 Gå suv lusi birosstádajs båhtalin ja ållusa tjåhkanin, de muodulvisájn hålaj: 5 »Ålmåj vuolgij sáddjitjit. Sáddjidijn muhtem gårne rahtebälláj gahttjin, almatja dajt duolmmun ja alme låtte bårrin. 6 Muhtem gårne lássáj gahttjin, ja gå ihtám de gållnin danen gå gåjkes lij. 7 Muhtem gårne tjiesskislánjátjij gasskaj gahttjin, ja sjattadijn tjiesskislánjátja dajt hávkkadin. 8 Valla muhtem gårne buorre ednamij gahttjin, sjaddin ja tjuode gärddáj tjuohppusav vaddin.« Ja de tjuorvvij: »Gänna li bielje, gulldalis.«

Muodulvisáj ulmme

9 Suv åhpadisålmmå sujsta muodulvisá sisano birra gatjádin, 10 ja Jesus

vásstedij: »Dij lihpit vaddásijt oadtjum Jubmela rijka tjiegosvuodajt dåbddåt, valla nuppe dajt muodulvissan oadtju, *vaj e vuojne juska vuojnni, ja e dádjada juska gulli*.

Jesus tjielggi muodulvisáv sájo birra

11 Muodulvisá sisadno l dát: Sádjo l Jubmela báhko. 12 Sájo rahtebällán li
gudi bágov gulli, valla bärggal boahtá ja sijá vájmojs dav válldá vaj e galga
jáhkket ja gádjusit. 13 Sájo lássán li gudi bágov gulli ja ávujn duosstu, valla
ruohttsasahtá li. Oanegis ájgev jáhkki, valla gå gähttjaluvvi de gahttji. 14 Sájo
ma tjiesskislánjátjij gasskaj gahttjin, li gudi bágov gulli, valla iellema vájvijs,
boanndudagájs ja hávsskudagájs hávkki ja e goassak láddam tjuohppusav
vatte. 15 Valla sájo ma buorre ednamij gahttjin, li gudi bágov gulli ja buorre
ja rájnna vájmmuj vuorkkiji ja gierddisvuodan sjattojt guoddi.

Muodulvis ginntala birra

16 Aktak ij ginntalav buollida ja de lihtijn gåbtjå jali beŋka vuolláj bieja, ájnat
gintaljuolggáj biedjá vaj sij gudi sisi båhti tjuovgav vuojnni. 17 Ij migek la
tjiehkusin mij ij bigoduvá, ij ga migek tjiegaduvvam mij ij bihkusij boade.
18 Lehkut dan diehti várrogin gåktu gulldalihpit, dajna gå gänna le, ienebuv
oadtju, valla gänna ij la, sujsta váldeduvvá aj mav jáhkká sujna le.«

Jesusa fuolkke

19 Dåhku ieddnes bådij aktan Jesusa vieljaj, valla ettjin suv lusi nággásin
jåvsåda. 20 Sunji javllin: »Äddnát ja vielja li ålggolin ja sihti duv iejvvit.«
21 Valla sån vásstedij: »Äddnám ja muv vielja li gájka gudi Jubmela bágov
gulli ja dan milta dahki.«

Jesus biekkav sjávvunahttá

22 Soames biejve åhpadisålmmåj vadnasij lávkkij ja javlaj: »Mannup jávre
nuppe bälláj.« Vuolggin de, 23 ja Jesus vadnasin oaddáj. Niedastuvvagåhtin
gå virrobiekkav dagáj ja vanás tjátjes dievvagådij. 24 Suv de båktin ja javllin:
»Åhpadiddje, åhpadiddje, soaggomin lip!« Jesus tjuodtjelij ja bieggaj ja
bárojda sjärggodij, ja loattjev dagáj. 25 Ja åhpadisålmmåjs gatjádij: »Gånnå l
dijá jáhkko?« Suorgganam ja balon nubbe nubbáj javllin: »Guhti sån la?
Bieggaj ja tjáhtjáj sjärggu ja oadtju jegadittjat?«

Bahás vuojŋŋanisájs vájvástuvve ja svijnneällo

[26] Gergesa lahkusijda jåvsådin, Galilea buohta. [27] Gå Jesus gáddáj lávkkij, de ålmåj stádas bådij suv åvdålt. Bahás vuojŋŋanisájs vájvástuváj ja guhkes ájggáj ij lim gárvvunam, ja ittjij huodnahin åro, ájnat hávdij gaskan. [28] Gå Jesusav ájtsaj, de rihtjogådij ja suv åvddåj luojttádij ja jieddnát tjuorvoj: »Mij dahkamuhájt la dujna mujna, Jesus, alemus Jubmela Bárnne? Vájnnodav duv, ale muv vájveda!« [29] Jesus lij vuojn gåhttjum bahás vuojŋŋanisáv ålmmås gájddat. Guhkes ájgev lij bahás vuojŋŋanis ålmmåv vájvedam. Suv gåsik bessamis lidjin rikkij ja juolggeruovdij tjanádam, valla luovas lij gåjt bessam ja ávtas bájkijda bahás vuojŋŋanisás vuodjeluvvam. [30] Jesus sujsta gatjádij: »Mij la duv namma?« ja sån vásstedij: »Legijåvnnå«, dajna gå moadda bahás vuojŋŋanisá lidjin suv sisi suogŋam. [31] Bahás vuojŋŋanisá Jesusav vájnnodin sijáv tjiegŋalissaj rádjamis. [32] Danna lij stuorra svijnneällo váren guohtomin, ja bahás vuojŋŋanisá sihtin svijnijda sirddet, ja Jesus dasi guorrasij. [33] Bahás vuojŋŋanisá de ålmmås svijnij sisi suogŋin, ja ällo bávtev vuolus jávrráj guohtsalij ja soakkoj.

[34] Gå räjnnuhiddje dav vuojnnin, de dassta báhtarin ja giehttun dav gájkka stádan ja dáfojn birrusin, [35] ja almatja vuolggin subttsasav guovlatjit. Jesusa lusi båhtin ja vuojnnin ålmmåv, gässta bahás vuojŋŋanisá lidjin gájddam, tjåhkkåhime Jesusa juolgij guoran, gárvoj ja ålles mielaj, ja sij alvaduvvin. [36] Tjalmmevihtana giehttun gåktu vájvástuvve lij viehkeduvvam. [37] Gájka Gergesan ja birrusijn máddin Jesusav sijá lussta vuolgget, ballám vuojn lidjin. Jesus de vadnasij lávkkij ja máhtsaj, [38] ja ålmåj gässta bahás vuojŋŋanisá lidjin mannam vájnnodij fárruj bessat, valla Jesus rájaj suv dassta javla: [39] »Maná viessusit ja giehto majt Jubmel dunji dagáj.« Ålmåj de ålles stádaj guládij majt Jesus lij sunji dahkam.

Synagogatjuottjodiddje niejdda. Vardde nissun

[40] Gå Jesus máhtsaj, lij ålmmuk danna suv duosstomin, dajna gå gájka suv vuorddin. [41] De bådij ålmåj gen namma lij Jairos ja guhti lij synagogatjuottjodiddje. Jesusa juolgij åvddåj luojttádij ja vájnnodij Jesusav viessusis tjuovvot, [42] danen gå suv lågenanguovtejagák niejdda, suv ájnna mánná, lij skibás jábmema åvdån.

Dåhku manádijn nårrin almatja Jesusa lusi juohkka guovlos. [43] Dåppe lij

nissun guhti lij lågenanguokta jage varddemijs vájvástuvvam. Dálkudiddjijda lij gájkka åbmudagás gållåm, valla aktak ij lim buktám suv buoredit. 44 De dal maŋŋelis bådij ja Jesusa ålgoldisgárvo diehpev duohtastij, ja dakkavidi varddemis hiejtij. 45 Jesus gatjádij: »Guhtis muv duohtastij?« Gå aktak ittjij vásstedit sidá, de Petrus javlaj: »Åhpadiddje, gájka ham nårddi ja duv lusi nággiji.« 46 Valla Jesus javlaj: »Soames muv duohtastij. Gulliv fábmo mujsta vuolgij.« 47 Gå nissun árvvedij älvádallam lij, de bådij skielbesta ja suv åvddåj luojttádij ja gájkka álmmuga guládijn giehtoj man diehti suv duohtastij ja gåktu dakkavidi buorránij. 48 Jesus de sunji javlaj: »Niejddam, duv jáhkko l duv gádjum. Maná ráfen.«

49 Vilá hållamin, de synagogatjuottjodiddjáj viesostis sáhka bådij: »Niejddat la jábmám. Ale dasti Åhpadiddjev vájveda.« 50 Jesus dav guláj ja sunji javlaj: »Ale balá, ájnat jáhke, de niejddat gádjus.« 51 Gå viessuj manáj, de ittjij iehtjádijt gå Petrusav, Johannesav, Jakobav ja niejda áhtjev ja iednev miededa sisi tjuovvot. 52 Gájka tjierrun ja niejdav ármmadin. Valla Jesus javlaj: »Allit tjiero! Ij la jábmám, sån la oademin.« 53 De sunji tjajmmin, diehtin ham niejdav jábmám. 54 Valla Jesus niejdav giedas váldij ja tjavgga javlaj: »Niejdda, tjuodtjela!« 55 Niejdda häggaj vas bådij ja dalága tjuodtjelij ja Jesus sijáv gåhtjoj niejddaj biebmov vaddet. 56 Niejda äjgáda alvaduvájga, valla Jesus buorgoj aktasik dán birra giehttomis.

9

Jesus lågenanguoktásav rádjá

1 Jesus lågenanguoktásav tjoahkkáj gåhtjoj ja vattij sidjij fámov gájkka bahás vuojŋŋanisáj badjel ja skihpudagájs buoredittjat. 2 Sijáv rájaj Jubmela rijkav sárnnedittjat ja skihppijt varrásin dagátjit. 3 Javlaj sidjij: »Allit majdik fárrusihtte válde, allit soappev jalik vuossav, allit lájbev jalik biednigijt ja allit ienebuv gå avtav ájnna skirtov. 4 Jus lihpit soames viessuj boahtám, de årrut danna dasik vuolggebihtit. 5 Ja jus soames stádan dijáv e duosto, mannit dassta ja sjavnnjit juolgijs dan dumev vihtanussan sijá vuosstij.« 6 Sij vuolggin ja sijdas sijddaj vájaldin, ja juohkka sajen evangeliumav sárnnedin ja skihppijt buoredin.

Johannes gástadiddje jábmem

7 Tetrárkka Herodes gájkka dájt subttsasijt guláj, ja ittjij diede majt jáhkket.
Soabmása vuojn adnin Johannesav jábbmegij lussta båvteduvvam,
8 muhtema adnin Elia lij ietjas bigodam, ja muhtema vas adnin soames
åvdep ájgij profejtajs lij tjuodtjelam. 9 Herodes javlaj: »Johannesis lav
tjiebedav jaládahttám. Guhti de l sån gen birra gájkka dáv guláv?« Ja
Herodes gähttjalattaj suv iejvvit.

Biebbmo vihttatuvsánij

10 Apostela máhttsin ja Jesusij giehttun gájkka majt lidjin dahkam. Sån váldij
sijáv fárrusis ja mannin sieddusij, stádaj man namma l Betsaida. 11 Valla
almatja dav gullin ja maŋen tjuovvolin. De sijáv duostoj ja Jubmela rijka
birra hålaj ja gájkajt buoredij gudi viehkev dárbahin. 12 Gå iehkeduváj,
javllin lågenanguovtes sunji: »Luojte álmmugav vaj bessi dán bájke sijdajda
mannat ja allasisá idjasajijt ja biebmov ásadit. Dáppe ham åjdåmájan lip.«
13 Jesus vásstedij: »Vaddit ietja sidjij bårråmusáv.« Javllin: »Miján ij la ienep
biebbmo gå vihtta lájbe ja guokta guolátja – jus dal ep maná biebmov
gájkka almatjijda oastátjit.« 14 Danna lidjin vihttatuvsána bájkke ålmmåjs
tjoahken. Valla Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: »Tjoahkkijihtit sijáv
juohkusijda, vihttalåges juohkka juohkusij.« 15 Åhpadisålmmå dahkin nåv
gåktu javlaj ja tjoahkkijin gájkajt. 16 Vihtta lájbe ja guokta guolátja de váldij,
ja almmáj gehtjadijn gijtulvisáv råhkålij. Ja de lájbijt dådjalij ja
åhpadisålmmåjda vattij álmmugij juogadittjat. 17 Gájka gallánibmáj bårrin,
ja bátsidisájt lågenanguovte vieddegárráj tjoahkkijin.

Petrus Jesusav Messiasin gåhttju. Vuostasj åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

18 Akti gå Jesus lij mannam sieddo råhkådalátjit ja åhpadisålmmå lidjin
fáron, de sijájs gatjádij: »Guhtin almatja muv javlli?« 19 Vásstedin: »Johannes
gástadiddjen, valla muhtema Elian ja muhtema vas javlli soames åvdep
ájgij profejtajs la tjuodtjelam.« – 20 »Na didja«, gatjádij, »guhtin dij muv
javllabihtit?« Petrus vásstedij: »Jubmela Messiasin.« 21 Garrasit buorgoj sijáv
dav gesisik iktemis, 22 ja javlaj: »Almatjabárnne viertti ednagav gierddat ja
boarrásijs ja alemushärrájs ja tjálukoahppásijs hilgoduvvat, gåtteduvvat ja

goalmát biejve vas tjuottjeldahteduvvat.«

Jesusav tjuovvolit

23 Ja Jesus gájkajda javlaj: »Jus guhtik sihtá muv luottajt tjuovvot, de hähttu
ietjas vuornnot ja juohkka biejve ruossas válldet ja muv tjuovvolit. 24 Danen
guhti hekkas sihtá gádjot, massá dav, valla guhti hekkas muv diehti massá,
gádju dav. 25 Mij ávkijt la almatjij åbbå väräldav vuojttet valla mákson ietjas
masset? 26 Guhti mujsta ja muv bágojs skábmát, sujsta Almatjabárnne
skábmát gå ietjas, Áhtjes ja ájlis ieŋŋgilij herlukvuodan boahtá. 27 Didjij
duodastav: muhtema dánna tjuodtjomin e jábmemijn gávnada åvddål gå
Jubmela rijkav li vuojnnám.«

Jesus herlukvuoda váren

28 Vahkkot maŋŋela váldij Jesus Petrusav ja Johannesav ja Jakobav fárrusis
ja várráj goarrij råhkådalátjit. 29 Råhkådaládijn sujsta muohto ietjájduváj ja
biktasa vielgudin ja bájttegåhtin. 30 Ja guokta ålmmå sujna ságastijga, Moses
ja Elia. 31 Herlukvuodan bihkusijga ja hålajga Jesusa vuolggema birra
väräldis, mav Jerusaleman lij ållidittjat. 32 Petrus ja suv rádna låssådit ådin,
valla gåhttsåjin ja vuojnnin suv herlukvuodav ja goappásj ålmmåjt suv
guoran tjuodtjomin. 33 Gå ålmmå lijga suv lussta vuolggemin, de Petrus
Jesusij javlaj: »Åhpadiddje, buorre fáron lip. Tsieggijup gålmmå goade,
dunji avtav, Mosesij avtav ja Eliaj avtav.« Ittjij diede majt javlaj. 34 Ájn
hållamin balvva sijá badjelij vuollánij ja åhpadisålmmå suorgganin gå balva
sisi gáhtun. 35 Jiedna balvas gulluj: »Dát la Bárnnám, muv iehttselis ja
gärrásamos. Gulldalihtit suv.« 36 Gå jiedna gulluj, de lij Jesus aktu danna
tjuodtjomin. Åhpadisålmmå sjávot lidjin, ja dalloj ettjin gesisik giehto majt
vuojnnám lidjin.

Jesus bárnev jámálguvvamviges buoret

37 Maŋep biejve gå váres båhtin, de stuorra almasjvega suv duosstun.
38 Vegas muhtem ålmåj tjuorvoj: »Åhpadiddje, duv vájnnodav bárnám
viehkedit, muv ájnna bárnev. 39 Bahás vuojŋŋanis sunji njåmmu ja suv
ritjádahttá ja rässtá ja soalsot. Gå bahás vuojŋŋanis vijmak luojttá, de l suv
vargga oajttám. 40 Åhpadisålmmåjdat gåhttjuv bahás vuojŋŋanisáv
vuodjelit, mavas ettjin buvte.« 41 Jesus vásstedij: »Dát häjtádis vierrek mij ij

jáhke! Man guhkev hähttuv dijá lunna viessot ja dijáv gierddat? Buvte bárnát diehki!« 42 Gå bárnne lij suv lusi jåvsådime, de bahás vuojŋŋanis suv ednamij råhttij ja riestij. Jesus bahás vuojŋŋanissaj sjierggij, bárnev buoredij ja áhttjásis suv vattij. 43 Ja Jubmela stuorravuodas gájka alvaduvvin.

Nubbe åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

Gå almatja gájkka suv dagojt oavdduhime lidjin, de Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: 44 »Gulldalihtit snivva majt dal didjij javlav: Almatjabárnne almatjij giedajda vatteduvvá.« 45 Valla ettjin dádjada majt javlaj. Tjiehkusin lij sidjij vaj ettjin galga dádjadit, ja ettjin ga duosta sujsta dan sisanov gatjádit.

Guhti l stuorámus?

46 Åhpadisålmmå usjudallagåhtin guhti sijájs lij stuorámus. 47 Jesus, guhti diedij majt vájmojnisá usjudallin, biejaj mánáv ietjas guorraj 48 ja sidjij javlaj: »Guhti dáv mánáv muv namán duosstu, duosstu muv. Guhti muv duosstu, duosstu suv guhti muv la rádjam. Guhti dijájs gájkajs la unnemus, la stuorre.«

Oavddodago Jesusa namán

49 Johannes javlaj: »Åhpadiddje, vuojnijma soabmásav guhti bahás vuojŋŋanisájt duv namán vuodjelij ja gähttjalijma suv biehtodit, danen gå ittjij duv tjuovuda degu midja.« 50 Valla Jesus Johannesij javlaj: »Ale suv biehtoda. Guhti ij la dijá vuosstij, la dijá bielen.«

Samaria sijdan

51 Gå Jesusa almmájvuolggem lij lahkanime, de Jerusalema guovlluj jårgijdij. 52 Sáhkaguoddijt åvdån rájaj. Sij vuolggin muhtem samaria sijddaj suv boahtemav gárvedittjat. 53 Valla danna ettjin sidá suv duosstot, dan diehti gå Jerusalema guovlluj lij jårgijdam. 54 Jakob ja Johannes, suv åhpadisålmmå, de sunji javlajga: »Härrá gåhttjun gus almes dålåv sijáv håhkkidittjat?« 55 Valla Jesus jårgijdij ja sunnuv biehtodij, 56 ja ietjá sijddaj de mannin.

Jesusav tjuovvolit

57 Gå gäjnov vájalda båhtin, javlaj muhtem ålmåj sunji: »Sidáv duv tjuovvot gåsi ihkenis maná.« 58 Jesus vásstedij: »Riehpihijn li lieso ja alme låttijn

biese, valla Almatjabárnen ij la sadje gånnå oajves vuojŋadahttá.« 59 Iehtjádij javlaj: »Tjuovvola muv!« Valla ålmåj javlaj: »Härrá, suova muv vuolgget vuostak áhtjám hávddádittjat.« 60 Jesus de javlaj: »Hávddádisá jábbmega jábbmegijdisá, valla maná iesj Jubmela rijkav sárnnedittjat.« 61 Ietjá ålmåj javlaj: »Tjuovvolav duv, Härrá, valla suova muv vuostak vuolgget fuolkám hivástahtátjit.« 62 Jesus vásstedij: »Guhti maŋus gehtjas gå giedas ednamsálanij la biedjam, ij Jubmela rijkkaj hieba.«

10

Gietjavlåkguovtes rájaduvvi

1 Dan maŋŋela Härrá gietjavlåkguokta åhpadisålmmå duodden válljij ja guovtij guovtij sijáv ietjas åvdån rájadij juohkka stádaj ja bájkkáj gåsi iesj ájgoj. 2 Sidjij javlaj: »Tjuohpos la stuorre, valla barggijs vádne. Råhkådallit dan diehti tjuohppusa härráj barggijt ietjas tjuohppusij rádjat. 3 Mannit, rájav dijáv libban stálpij gasskaj. 4 Allit válde fárrusihtte biednigijt, vuossav jalik gábmagijt, ja allit vájaldattijn ganuga avtak buorástahtátjit. 5 Gå goahtáj tjágŋabihtit, de javllit vuostak: Ráfev dán goahtáj. 6 Ja jus danna ráfálasj ålmåj årru, de báhtsis ráfe majna suv lusi boahtebihtit; ietján de didjij máhttsis. 7 Årrut dan goaden ja bårrit ja juhkit majt fálli; bargge bálkás ánssit. Allit goades goahtáj jåde. 8 Ja gå boahtebihtit stádaj gånnå dijáv duosstu, bårrit majt didjij fálli, 9 buoredihtit skihppijt danna ja javllit álmmugij: Jubmela rijkka l dijá lahka. 10 Valla jus boahtebihtit stádaj gånnå dijáv e duosto, mannit gahttunijda ja javllit: 11 Tjabu dán stáda dumev, mij la juolgijda dähppum, sjavnnjep – dijá ájmon lehkus. Valla dán madev diehtit: Jubmela rijkka l lahka. – 12 Didjij javlav dan biejve sjaddá Sodomij giehpebun dákkir stádas.

Vuoj Korasin! Vuoj Betsaida

13 Vuoj dunji, Korasin! Vuoj dunji, Betsaida! Jus oavddodago dunnu lunna bus Tyrosin ja Sidonin dagáduvvat lulun, de da stáda juo ådnå lulun buorádusáv dahkat ja hårsåj ja gunáj sinna tjåhkkåhit. 14 Valla duobmon sjaddá Tyrosij ja Sidonij dijás giehpebun. 15 Ja dån, Kafarnaum, vuordá gus almmáj bajeduvvat? Jábbmekájmmuj dån gahtja.

16 Guhti dijáv gulldal, gulldal muv. Guhti dijáv hilggu, hilggu muv. Valla

guhti muv ij lágeda, ij lágeda suv guhti muv la rádjam.«

Gietjavlåkguovtes máhttsi

17 Gietjavlåkguovtes ávujn máhttsin ja javllin: »Härrá, tjabu bahás
vuojŋŋanisá miják jegadi gå duv nammadip.« 18 Jesus vásstedij: »Vuojnnám
lav Sáhtánav eldagissan almes vuolus bálkestuvvamin. 19 Duodaj, vaddám
lav didjij fámov gärmmahijt ja skorpijåvnåjt duolmutjit ja vasjulattja ålles
fámoj rijbatjit, ja ij migek dijáv vahágahte. 20 Valla allit ávvudalá gå
vuojŋŋanisá dijáv jegadi, ájnat ávvudallit gå dijáj namá li almen
tjáleduvvam.«

Jesus Áhtjev, alme ja ednama härráv hievet

21 Daŋga båttå ávvudaláj Jesus ájlis Vuojŋŋanisá baktu ja javlaj: »Áhttje,
hievedav duv, alme ja ednama härráv, dan diehti gå dáv la vijssásijs ja
jiermmájs tjiehkam, valla bigodam sidjij gudi li nåv gåktu máná. Sáddnán,
Áhttjám, nåv dån la mierredam. 22 Divna l Áhttjám munji åskeldam. Aktak
ij diede guhti Bárnne l ietján gå Áhttjes, ja aktak ij diede guhti Áhttje l,
ietján gå Bárnnes ja sån gesi Bárnne dav sihtá bigodit.« 23 Ja de
åhpadisålmmåjda jårgijdij ja dåssjå sidjij javlaj: »Sálugin tjalme ma vuojnni
majt dij vuojnnebihtit. 24 Didjij javlav: ålos profejtajs ja gånågisájs li hálijdam
vuojnnet majt dij vuojnnebihtit, valla ettjin vuojne, ja gullat majt dij
gullabihtit, valla ettjin gulá.«

Ármmogis samariak

25 Láhkaoahpes, guhti sidáj suv gähttjalit tjuodtjelij ja javlaj: »Åhpadiddje,
majt dagáv vaj ihkeven iellemav oattjov?« 26 Jesus javlaj: »Mij lágan
tjáleduvvá? Gåktus dav lågå?« 27 Láhkaoahpes vásstedij: »*Galga Härráv
Jubmelat iehttset ålles vájmostat ja ålles sielostat ja ålles fámostat ja gájkat
jiermestat, ja guojmát nåv gåktu ietjat.*« 28 Jesus javlaj: »Duolla, dagá nåv, de
iellemav oattjo.« 29 Vuosedittjat ietjas rievtesferdugin, ålmåj Jesusij javlaj: »Ja
guhtis la dal muv guojmme?« 30 Dasi Jesus vásstedij: »Muhtem ålmåj lij
Jerikoj Jerusalemas vuollánime ja rievvárijda ládadaláj. Biktasijt sujsta
gajkkun ja tsábbmin suv, ja de mannin ja dasi suv guodin häggabiellen.
31 Soames härrá såjtij daggu mannat ja gå ålmmåv ájtsaj, de garvij ja vásij.
32 Nåvti aj soames levijtak guhti dasi bådij; gå ålmmåv ájtsaj de garvij ja

vásij. 33 Valla muhtem samariak manojn aj bådij, ájtsaj ålmmåv danna
vellahime ja de suttalusjáj suv. 34 Manáj suv lusi, oaljov ja vijnav hávijda
loatjodij ja de dajt gurppij. Ålmmåv oasná nali låggŋij ja guosseviessuj
doalvoj ja sujttij suv. 35 Maŋep biejve guokta denára vattij vieso boanndij
javla: 'Sujtti suv, ja jus ienebuv gålå, de máhtsadijn dunji mávsáv.'
36 Guhtimusj dát gålmmåsis lij duv mielas ládadallam ålmmå guojmme?«
37 Láhkaoahpes vásstedij: »Guhti ålmmåv ármmálastij.« Jesus de javlaj:
»Maná dån dagá suv láhkáj!«

Marta ja Maria lunna

38 Vájaldattijn muhtem sijdan goarrij, ja nissun gen namma lij Marta gåhtjoj
suv viessusis. 39 Sujna lij oabbá namájn Maria, guhti Härrá juolgij åvddåj
tjåhkkidij ja suv bágojt gulldalij. 40 Valla Martan lij guossodimijn duojkke.
Jesusa åvddåj tjuottjadij javla: »Härrá, i gus berusta gå oabbám muv aktu
gájkka bargat? Gåhtjo suv viehkedittjat.« 41 Härrá sunji vásstedij: »Marta,
Marta, diertjesta ja edna ássjijs måråsta, juska dåssjå avtat ássjes la dárbbo.
42 Maria l buoremus oasev válljim, mij sujsta ij váldeduvá.«

11

Råhkålvisá birra

1 Jesus lij soames bále ganugam råhkådalátjit. Gå lij gärggam, de
åhpadisålmmåjs akta sunji javlaj: »Härrá, åhpada mijáv råhkålit, nåv gåktu
Johannes ietjas åhpadisålmmåjt åhpadij.« 2 Sidjij de javlaj: »Gå råhkålihpit
de javllit:

Áhttje, ájlistuvvus duv namma.
Båhtus duv rijkka.
[Sjaddus duv sidot gåk almen, nåv aj ednamin.]
3 Vatte uddni midjij bäjvvásasj lájbev.
4 Ja luojte midjij suttojdimme ándagis,
juhte mij aj luojttep ándagis juohkka aktaj mijá velgulattjajs.
Ja ale mijáv gähttjalibmáj lájddi [ájnat várjjala mijáv bahás].«

5 Sidjij javlaj: »Ussjolihtit soames dijájs manná rádna lusi idjaguovddela ja
javllá: 'Ráddnamgieres, luojka munji gålmmå lájbe. 6 Manojn la buorre
venak muv lusi boahtám ja mujna ij la migek sunji guossodibmen.' 7 De

ihkap ráddnas javllá: 'Dibde muv ráfen. Uvsav lav juo lássim ja mánáj lav oaddámin. Iv máhte badjánit ja dunji majdik vaddet.' 8 Valla didjij javlav: juska ráddna ij badjána ja nubbáj ij majdik venakvuoda diehti vatte, de gåjt lijká vaddá gájkka nubbáj majt dárbaj danen gå nubbe l nåv nierbak. 9 Dan diehti javlav: Ádnut, de oadtjobihtit. Åhtsit, de gávnnabihtit. Goalkkalihtit, de uksa rahpas. 10 Guhti ádnu oadtju, ja guhti åhtså gávnná, ja guhti goalkkal sunji uksa rabáduvvá.

11 Le gus dijá siegen aktak áhttje guhti bárnnásis gärmmahav vaddá gå guolev ádnu, 12 jali skorpijåvnåv gå månev ádnu? 13 Gå dij bahá juo dádjadihpit mánájda buorre vattáldagájt vaddet, ij gus de Almenáhttje ájlis Vuojŋŋanisáv sidjij vatte gudi sujsta ádnu?«

Jesus bahás vuojŋŋanisájt vuodjel Jubmela tjuvdijn

14 Jesus akti gieladis bahás vuojŋŋanisáv vuodjelij. Gå bahás vuojŋŋanis gájdaj, de gieladibme hållagådij, ja almatja imálussjin. 15 Valla muhtema javllin: »Beelsebula, bahás vuojŋŋanisáj oajvemusájn bahás vuojŋŋanisájt vuodjel.« 16 Iehtjáda sihtin suv gähttjalit ja rávkkin almes merkav vuojnnet. 17 Valla Jesus sijá ájádusájt árvvedij, ja javlaj: »Juohkka rijkka, mij ietjajnis rijdduj boahtá, dåssjån, ja viesso vieso nali vierrá. 18 Ja jus dal Sáhtán ietjajnis rijdduj boahtá, gåktu de rijkas bisot? Dij javllabihtit mån Beelsebulajn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelav. 19 Valla jus Beelsebulajn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelav, gen viehkijn de dijá bällásattja dajt vuodjeli? Duobbmon ham da allasihtte sjaddi. 20 Valla jus Jubmela tjuvdijn bahás vuojŋŋanisájt vuodjelav, de Jubmela rijkka didjij la ållåm. 21 Gå gievras ålmåj viesos värjoj gáhtti, de suv dávvera ráfen bissu. 22 Valla jus sujsta gievrap boahtá ja suv oajttá, de dat ålmåj sujsta välldá gájkka värjojt majda åskoj, ja suv dávverijt juogat. 23 Guhti ij la muv bielen, le muv vuosstij, ja guhti mujna ij tjoahkki, hádjá.

Bahás vuojŋŋanis máhttsá

24 Gå bahás vuojŋŋanis almatjis ajbbán, de gåjkke bájkijt vájalt vuojŋadimsajev allasis åtsåtjit. Jus ij gávna, de hoallá: Máhtsav viessusim gåsstå vuolggiv. 25 Gå dasi boahtá ja gávnná dav basáduvvam ja tjårggådin, 26 de gietjav sujsta väráp vuojŋŋanisá viedtjá, ja da tjuovvu suv sisi ja dasi årruji. Dan almatjij sjaddá nåhkåm álgos värábun.«

27 Gå dáv javlaj, de gulluj nissun almasjvegas tjuorvvomin: »Sálugin
iednehägga mij duv la riegádahttám, ja sálugin njittje ma duv li
njamádam.« 28 Valla Jesus vásstedij: »Javla ienni: Sálugin gudi Jubmela
bágov gulli ja vuorkkiji.«

Jona märkka

29 Gå ájn vil ålop almatja tjåhkanin, de sidjij javlaj: »Dát vierrek la bahás
vierrek. Merkajt rávkki, valla e ietjá merkav gå Jona merkav oattjo. 30 Nåv
gåktu Jona Nineve álmmugij märkkan sjattaj, de Almatjabárnne dán
vierregij märkkan sjaddá. 31 Duobbmobiejven oarjjilij drådnik tjuodtjel
aktan dán vierrega almatjij ja sijá duobbmon sjaddá, dan diehti gå ednama
gätjátjis bådij Salomo vijsesvuodav gulldalittjat, valla dánna l juoga
Salomos ienebun. 32 Duobbmobiejven Nineve almatja tjuodtjeli aktan dájna
vierregijn ja sijá duobbmon sjaddi, dajna gå buorádusáv Jona sárnnedattijn
dahkin, valla dánna l juoga Jonas ienebun.

Tjalmme l rubmaha tjuovgga

33 Aktak ij ginntalav buollida ja tjiehkaj jali mihttolihte vuolláj bieja.
Gintaljuolggáj biedjá vaj sij, gudi sisi båhti, tjuovgav vuojnni. 34 Tjalmme l
rubmaha tjuovgga. Gå tjalmme l tjielgas, de ålles rumáj tjuovgav oadtju,
valla jus la savdas, de l duv rubmahin sjievnnjet. 35 Gehtja dan diehti vaj
tjuovgga duv sinna ij la sjievnnjet. 36 Jus ålles rumáj tjuovgav oadtju ja aktak
oasse ij la sjievnnjedin, de l ålles tjuovggat nåv gåktu dalloj gå ginntalij
bájttu.«

Guoddalime fariseajda ja láhkaoahppásijda

37 Dán hållambåttå soames farisea Jesusav ietjas lusi gåhtjoj, ja sån tjuovoj
suv sisi ja bievddegáddáj viellidij. 38 Farisea oavdduhij gå Jesus ittjij
bårråma åvddåla basáda, 39 valla Härrá sunji javlaj: »Dij farisea gávtjajt ja
gárijt ålgolt bassabihtit, valla sisŋelt lihpit rievádushálos ja bahudagás
dievvasa. 40 Ehpit gus dádjada, guhti ålgoldisbielev la dahkam, le aj
sisŋeldisbielev dahkam? 41 Ehpit, vaddit häjojda gárijstihtte, de gájkka didjij
rájnnan. 42 Vuoj didjij, fariseajda, gudi lågådisáv mintas ja urtassjattojs ja
gájkka ruonudisájs vaddebihtit, valla rievtesvuodav ja gieresvuodav
Jubmelij vajálduhttebihtit. Lulujda dahkat nuppev váni daŋgas diehti

nuppev vajálduhtek. 43 Vuoj didjij fariseajda, gudi iehttsebihtit åvdemus
sajijn synagogan tjåhkkåhit ja guovdon buorástahteduvvat. 44 Vuoj didjij, dij
lihpit degu hávde ma e vuojnnu, ja almatja e ielve gå dajt duolmmu.«
45 Soames láhkaoahpes de vásstedastij: »Åhpadiddje, duv hålla aj mijáv
álbet.« 46 Jesus vásstedij: »Vuoj didjij aj, láhkaoahppásijda. Almatjijda låssis
nådijt noadodihpit ja ehpit majdik dagá giehpedittjat. 47 Vuoj didjij, gudi
hávddemujtojt dahkabihtit profejtajda, gejt dijá ájttega gåddålin. 48 Dan
láhkáj vihtanasstebihtit majt dijá ájttega dahkin, ja sijá bargojt dåhkkidihpit;
profejtajt gåddålin ja dij gis hávddemujtojt sidjij dahkabihtit. 49 Dan diehti l
Jubmela vijsesvuohta javllam: Profejtajt ja apostelijt sidjij rájav, ja muhtemijt
sijájs gåddåli ja doarrádalli. 50 Dan diehti galggá dát vierrek mákset gájkka
profejtaj vará åvdås, mij la värälda álggorájes gålgåduvvam, 51 Abela vará
rájes gitta Sakarja vará rádjáj, varra mij álltára ja tiemmpela gasskaj
gålgåduváj. Didjij javlav: dát vierrek galggá dan åvdås mákset. 52 Vuoj didjij
láhkaoahppásijda, gudi diedo tjoavddagijt váldijda. Ietja ejda sisi tjáŋa, ja
duostodijda sijáv gudi sihtin sisi tjágŋat.«
53 Gå Jesus dassta vuolgij, de tjálukoahppása ja farisea gássjelis gatjálvisáj
suv vájvedin, 54 mättátjit juojddá javllat massta buktet suv lájttet.

12

Várrodis vilpástallamijs

1 Dan båttå lidjin tuvsána almatjijs tjåhkanam, ja vargga nubbe nuppev
duolmmun. Jesus vuostak åhpadisålmmåjda javlaj: »Várrijihtit fariseaj
suvradájges, vilpástallamijs. 2 Ij mige tjiegaduvvam mij ij bihkusa, ij ga mige
suollevis mij ij diehtusij boade. 3 Dan diehti aj gájkka majt sjievnnjedin
javllabihtit, gullu biejve tjuovggan, ja mav galluk tsamádihpit, huodnahij
nalta tjuorvoduvvá.

Allit balá

4 Javlav didjij gudi muv rádna lihpit: allit ballá sijájs gudi bukti rubmahav
gåddet, valla e buvte ienebuv dahkat. 5 Subtsastav didjij gässta galggabihtit
ballat. Ballit sujsta guhti nahká gåddet, ja gänna l fábmo helvidij
bálkestittjat. Duodaj didjij javlav: sujsta ballit. 6 E gus vihtta tsitsátja guovte
guohpárbiednigattja åvdås vuobdeduvá? Valla Jubmel dajs avtak ij

vajálduhte. 7 Ja tjabu dijá oajve vuobddatjoale li lågåduvvam. Allit balá,
diján la ienep árvvo gå vájk man edna tsitsátjin.

Dåbdåstibme ja vuornnom

8 Didjij javlav: juohkkahasj guhti muv almatjij åvdån dåbdås, suv aj
Almatjabárnne Jubmela ieŋŋgilij åvdån dåbdås. 9 Valla guhti muv almatjij
åvdån vuornnu, vuornoduvvá Jubmela ieŋŋgilij åvdån. 10 Guhti
Almatjabárne vuosstij juojddá hoallá, ándagis luojteduvvá, valla guhti ájlis
Vuojŋŋanisáv álbet ij ándagis oattjo. 11 Gå dijáv synagoga ja ráddijiddjij ja
oajvemusáj åvddåj doalvvu, allit de surá gåktu ietjada bälostit jali majt
javllat. 12 Dan båttå ham ájlis Vuojŋŋanis didjij diedet majt javllat.«

Muodulvis boandá ja ájtijis birra

13 Soames almasjvegas sunji javlaj: »Åhpadiddje, gåhtjo vieljam mujna árbev
juohket.« 14 Jesus vásstedij: »Guhtis la muv duobmárin jali juogadiddjen
didjij biedjam?« 15 Ja sidjij javlaj: »Várrijihtit gájkka hánesvuodas. Almatja
iellem ij la valjes åbmudagáj duogen.« 16 Ja de sidjij muodulvisáv subtsastij:
»Soames boandás ålmåj lij valjes tjuohppusav bäldojstis oadtjum. 17 Aktu
allasis usjudaláj: 'Majt dal dahkat? Mujna ij la sadje gájkka tjuohppusij.'
18 Javlaj de: 'Návti dagáv. Ájtijdam gajkov ja stuorábun tsieggiv vaj sajev
sádjuj ja gájkka åbmudagájda oattjov. 19 Ja de allasim buvtáv javllat: De dal
siellum, dujna l ållo moatte jahkáj vuorkán. Vuojŋadalá dal. Bårå, jugá ja
ávvudalá.' 20 Valla Jubmel sunji javlaj: 'Dån gájves, dán ijá hekkaduvá, ja
guhti de oadtju gájkka majt la tjoahkkim?' 21 Nåvti sunji sjaddá, guhti allasis
dávverijt tjoahkki valla ij la boanndá Jubmela åvdån.«

Allit måråsta

22 Ja åhpadisålmmåjda javlaj: »Dan diehti didjij javlav: allit måråsta majt
bårråt ja juhkat jali rubmaha diehti masi gárvvunit. 23 Hägga l bårrusis
ienep, ja rumáj biktasijs. 24 Gähttjit gárránisájt, e sáddji jalik tjuohpa, älla ga
vuorká jalik ájte, valla Jubmel dajt biebbmá. Ij gus diján la ienep árvvo gå
låttijn? 25 Guhti dijás mårråhijnes ga máhttá stihko guhkev viessomájggásis
lasedit? 26 Gå dal ehpit åbbånis nåv binnáv ájmmuda, manen de gájkka
iehtjádis måråstihpit? 27 Gähttjit giedjegijt gåk sjaddi, vájku e barga jalik
båne. Valla didjij mån javlav: ij lim ga Salomo gilldegárvojis nåv gåktu dajs

akta. [28] Jus dal Jubmel giette rásijt nåv tjáppagit gárvot, ma uddni li tsäggot gietten ja idet vuobnnáj bálkestuvvi, ij gus sån aj dijájt vádnajáhkugijt lulu gárvodit? [29] Allit usjudalá majt bårråt ja juhkat, allit måråsta. [30] Divna dakkirijt värälda hiedniga rihtji. Valla Åhttjáda dijá dárbojt diehtá. [31] Åhtsit farra suv rijkav, de divna iehtjádav aj oadtjobihtit. [32] Ale balá, unna elusj, Åhttjáda l mierredam didjij rijkav vaddet. [33] Vuobddit åbmudagájdihtte ja vaddit häjojda. Ássit allasihtte biednikbursav mij ij någå, nåhkåmahtes dávverav almen, gåsi suola ij jåvsåda ja gånnå muohtse ij biejste. [34] Gånnå dijá dávver, danna l aj dijá vájmmo.

Gergas dievnár

[35] Getsastihtit gárvojdihtte ja anedihtit lámpojt buollen. [36] Lehkut degu dievnára, vuordatjime båndisa sijddaj hejajs, gärggasa dalága rahpat gå uvsav goalkkal. [37] Sálugin dievnára gejt boanndi gávnná gåhtsemin gå boahtá. Sáddnán javlav, gárvojdis getsas ja sijáv bievddegáddáj gåhttju ja iesj sijáv dievnas. [38] Sálugin dievnára gejt gärggasin gávnná ihka gasskaijá jali vil maŋebut boahtá. [39] Dádjadittjabihtit má jus boanndi diehtet luluj goassa suola boahtá, de luluj suollagav duosstot viessusis gajkudimes. [40] Lehkut gärggasin dij aj, danen gå ij diehttu goassa Almatjabárnne boahtá.«

[41] Petrus gatjádij: »Härrá, subtsasta gus dáv muodulvisáv midjij vaj gájkajda?« [42] Härrá vásstedij: »Usjudallit, guhtis la dal dat åskåldis ja jiermmás tjuottjodiddje gen hállduj boanndi dievnárijt biedjá ja guhti sidjij biebmov vaddá duolla mutto. [43] Sálugin dievnár, gen boanndi gávnná suv dahkamin, mav la gåhttjum. [44] Sáddnán, boanndi biedjá suv gájkka åbmudagás huvsatjit. [45] Valla jus dát dievnár usjudallá: Boanndi guhkev gáhtu, ja de svájnnasijt ja därnojt tsábbmegoahtá ja biebmov bårrågoahtá ja vuollagin juhkagoahtá, [46] de boanndis dan biejve boahtá gå ij la vuorddemin ja dan ájge gå ij diede suv guovddat tjuolatjit ja vuorbev jáhkodimij juogadahtátjit. [47] Dievnár, guhti diehtá majt boanndi sihtá, valla ij majdik gárveda, ij ga båndi sidoda milta barga, bahát ruosskidallá. [48] Valla guhti diedek dahká massta ruoskáv ánssit, giehpebut ruosskidallá. Guhti ålov la oadtjum, sujsta ållo rávkaduvvá, ja gen hállduj ållo l biejaduvvam, sujsta ienep rávkaduvvá.

Rijddo, ij ráfe

49 Boahtám lav dålåv ednamij tsahkkidittjat. Ja beras luluj juo buollemin!
50 Valla mujna l gástadus majna vierttiv gástaduvvat, ja vájvástuváv dasik la
ållånam. 51 Doajvvobihtit gus muv dási boahtám ráfev ednamij buvtátjit?
Javlav, iv la, valla rijdov! 52 Dássta dåhku vuojn náv sjaddá. Jus li vieson
vidás årromin, de boahtte ájgev gålmås li guoktása vuosstij ja guovtes
gålmmåsa vuosstij, 53 åhttje bárnes vuosstij ja bárnne åhtjes, ieddne niejdas
vuosstij ja niejdda iednes, vuonev manjes vuosstij ja mannje vuodnámis.«

Ájge merkajt tjielggit

54 Álmmugij javlaj: »Gå vuojnnebihtit balvajt allen badjánime, de dalága
javllabihtit rásjov dahká, ja nåvti sjaddá. 55 Ja gå l oarjádakbiegga,
javllabihtit báhkav dahká, ja nåvti sjaddá. 56 Vilpástalle, ednama ja alme
merkajt máhttebihtit tjielggit, valla man diehti ehpit dáv ájgev máhte
tjielggit?
57 Man diehti ehpit ietja tjuolde mij la duolla? 58 Gå la duobbmoståvllåj duv
vuossteguojmijn mannamin, dagá majt máhtá vaj sujna såbada åvddål gå
dåhku jåvsådihppe. Ietján duobmára åvddåj duv gässá ja duobmár vávta
åvddåj ja vákta fáŋŋgagoahtáj duv bálkes. 59 Dunji javlav, dåppelt i besa
åvddål gå la maŋemus biednigattjav máksám.«

13

Jus ehpit buorádusáv dagá

1 Dan båttå båhtin muhtema suv lusi ja subtsastin galileagij birra gej varáv
Pilatus sijá värrojuhtusij málijn segadij. 2 Jesus de javlaj: »Jáhkkebihtit gus
sij lidjin ietjá galileagijs stuoráp suddára, dajna gå dakkirijt gierddin?
3 Ällim, didjij javlav, valla jus ehpit buorádusáv dagá, de gájka sijá láhkáj
hekkajdihtte massebihtit. 4 Jali lågenangávtses gudi Siloatårna vieradijn
gåddujin, jáhkkebihtit gus sij lidjin gájkka iehtjádijs Jerusaleman stuoráp
suddára? 5 Ällim, didjij javlav, valla jus ehpit buorádusáv dagá, de gájka sijá
láhkáj hekkajdihtte massebihtit.«

Muodulvis sjattodis fijkunmuora birra

6 Ja de dáv muodulvisáv subtsastij: »Soames ålmmån lij fijkunmuorra

vijnnagárden, ja de bådij gehtjatjit makta muoran sjatto lidjin, valla ällim.
7 De vijnnagárddeålmmåsis javlaj: 'Gålmmå jage lav boahtám dán muora
sjattojt gehtjatjit, valla iv la mahkkak gávnnam. Vierddela dav! Ednamav
ham ávkedibmen dahká.' 8 Vijnnagárddeålmåj vásstedij: 'Härrá, dibde
muorav ájn jagev sjaddat, de dan birra báláv ja ednamav buojddodav.
9 Ihkap li sjatto boahtte jahkáj. Jus älla, de vierddela dav.'«

Njagonissun buoreduvvá

10 Jesus akti synagogan sábbádin åhpadij. 11 Danna lij nissun guhti lij
skihpudakvuojŋŋanisás lågenangáktsa jage vájvástuvvam. Njahkkot lij, ja
ittjij buvte tjavelgav njuolggit. 12 Gå Jesus suv ájtsaj, de ietjas lusi gåhtjoj ja
javlaj: »Nissun, dån la skihpudagás bessam«, 13 ja giedajt suv nali biejaj.
Dalága nissun tjavelgav njuolggij, ja Jubmelav hievedij. 14 Valla
synagogatjuottjodiddje, guhti suhtaj gå Jesus sábbádin buoredij, javlaj
álmmugij: »Guhtta biejve li barggobiejve. Dajt biejvijt máhttebihtit diehki
boahtet buoreduvátjit, valla ehpit de sábbádin.« 15 Härrá sunji vásstedij:
»Vilpástalle, guhtis dijás ij vuovsáv jali oasnáv sábbádin aj luojte ja lájddi
jugádittjat? 16 Valla dála l Abrahama niejdajs akta gev Sáhtán la tjadnasin
lågenangáktsa jage anedam. Ij gus lulu dat tjadnasis sábbádin
luojteduvvat?« 17 Divna suv vuosstálasste dajs bágojs skábmádin, valla
álmmuk gájkka suv oavddodagojs ávvudaláj.

Muodulvis senáhppagårne ja suvradájge birra

18 Ja de javlaj: »Man lágásj la Jubmela rijkka? Majna dav muodugahttet?
19 Dat la senáhppagårne lágásj mav ålmåj sjattadahkaj sáddji. Muorran
sjaddá, ja alme låtte åvsijda biesijt dahki.«
20 Ja vil javlaj: »Majna Jubmela rijkav muodugahttet? 21 Dat la suvradájge
lágásj, masi nissun gålmmå mihtodieva jáfojs biedjá; vijmak de gájkka
suvrru.«

Tjágŋit gártjes uksarájge

22 Jerusalemaj manádijn Jesus vájaldij stádaj ja sijdaj milta ja åhpadij.
23 Muhtem almasj sujsta gatjádij: »Härrá, dåssjå gallegattja gus gájoduvvi?«
Sidjij javlaj: 24 »Oajbbut gártjes uksarájge tjágŋat. Didjij javlav: moattes
gähttjali sisi bessat, valla e vuorbástuvá. 25 Gå vieso boanndi l tjuodtjelam ja

uvsav lássim, ja ålggobälláj báhtsebihtit ja uvsav gålkudallabihtit ja javllabihtit: Härrá, rabá uvsav, de vásstet: Iv diede gudi lihpit. 26 De dij javllabihtit: Bårråm ja juhkam lip duv siegen, ja mijá gahttunijn la åhpadam. 27 Sån de vásstet: Iv diede gudi lihpit. Gájddit dássta, gájka dij vierredahkke. – 28 Dåppe tjierotjihpit ja bánijt gitjáldahtitjihpit gå vuojnnebihtit Abrahamav ja Isakav ja Jakobav ja gájkka profejtajt Jubmela rijkan, valla ietja ålgus bálkestuvvabihtit. 29 Ja almatja båhti lullet allet ja nuorttat oarjját bievddegátten Jubmela rijkan vellahittjat. 30 Ja dalloj maŋemusá åvdemussaj båhti ja åvdemusá maŋemussaj.«

Jesus Jerusalemav duobbmi

31 Jur dalloj båhtin muhtem farisea ja sunji javllin: »Gáhtjada dássta mannat. Herodes ájggu duv gåddet.« 32 Sidjij vásstedij: »Sárnnut dan riehpihij varrudagájt, uddni ja idet bahás vuojŋŋanisájt vuodjelav ja skihppijt buoredav, ja goalmát biejve lav de måhkkåj jåvsådam. 33 Valla uddni ja idet ja maŋep biejve vierttiv dássta vuolgget, danen gå profäjtta ij máhte hekkas masset ietjá sajen gå Jerusaleman.

34 Jerusalem, Jerusalem, guhti profejtajt gåddåla ja gierggi sijájt gudi duv lusi rájaduvvi. Man álu sihtiv mánájdat tjoahkkit dan láhkáj gåk vuonntsá tjivgajdis såjij vuolláj tjoahkki, valla ejda sidá. 35 De dal ietja hähttubihtit goadáda huksat. Didjij javlav dássta duobbelij ehpit muv vuojne dan biejve åvddål gå javllabihtit: *Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån guhti Härrá namán boahtá.*«

14

Jesus tjáhtjevigák ålmmåv buoret

1 Muhtem sábbáda lij Jesus mállásijda gåhtjoduvvam farisea lusi guhti lij rádeålmåj, ja gájka suv váksjujin. 2 De bådij ålmåj suv lusi guhti tjáhtjeviges vájvástuváj. 3 Jesus láhkaoahppásijda ja fariseajda jårgijdij javla: »Le gus sábbádin loahpe skihppijt buoredit, vaj ij?« 4 Valla sjávot sij årrun. De ålmmåv duohtastij ja buoredij suv ja gåhtjoj mannat. 5 Ja sidjij javlaj: »Jus dijás gässtak bárnne jali vuoksá ruddnáj luluj gahttjat, ejda gus de dalága lulu dav gádjot, juska de sábbát la?« 6 Dasi ettjin majdik buvte vásstedit.

Guhti ietjas vuolet, aleduvvá

7 Gå Jesus ielvij gåktu guosse åvdemus sajijda bievddegátten viggin, de
muodulvisáv sidjij subtsastij: 8 »Gå la hejajda gåhtjoduvvam, de ale bievde
oajvemus gähtjáj maná. Ihkap soames guossijs la dujsta guddnelabbo 9 ja
boanndi boahtá ja javllá: Vatte dáv sajev sunji. De viertti skábmádit gå
vuolemus sadjáj sirddet hähttu. 10 Valla, jus li mállásijda duv gåhttjum, de
dalága vuolemus sadjáj maná vaj boanndi gå boahtá dunji javllá: Venagam,
sirde oajvebuj. De guddneduvá gájkka ietjá guossij åvdån. 11 Guhti ietjas
alet, vuoleduvvá ja guhti ietjas vuolet, aleduvvá.« 12 Vieso boanndij javlaj:
»Gå guossijt mállásijda gåhtjo, ale venagijdát, vieljajdat, berrahijdát jali
boandás sijddaguojmijt gåhtjo, vaj sij aj guossáj duv gåhttju ja dunji mákson
sjaddá. 13 Valla gå ájgo guossijt mállásijda gåhttjot, de gåhtjo häjojt ja
vájvánijt, skiermájt ja tjalmedimijt. 14 Sálugin dån, dan diehti gå sij e dunji
mákset buvte. Mávsov rievtesferdugij tjuodtjelimen oattjo.«

Muodulvis guossemállásij birra

15 Muhtem guosse guhti dáv guláj, javlaj: »Sálugin guhti mállásijda Jubmela
rijkan bässá tjåhkkidit.« 16 Jesus vásstedij: »Muhtem ålmåj stuorra
guossemállásijt gárvedij jaållo guossev dajda gåhtjoj. 17 Guossemállásij ájge
dievnáris rájaj gåhtjoduvvam guossijda javlatjit: 'Båhtit, gájkka l juo
gárves.' 18 Valla juohkkahattjan lij oarre man diehti ittjij boahtet buvte. Akta
javlaj: 'Bäldov lav oasstám, vierttiv mannat dav gähttjamin. Ándagis, iv
boahtet buvte.' 19 Nubbe javlaj: 'Vidájt vuovsájt lav oasstám, ja vierttiv
mannat dajt gähttjalittjat. Ándagis, iv boahtet buvte.' 20 Goalmát javlaj:
'Välldum lav jur, iv boahtet buvte.' 21 Gå dievnár máhtsaj ja boanndij dájt
ságajt giehtoj, de boanndis suhtaj ja javlaj: 'Maná dalága stáda gahttunijda
ja småhkagaskajda ja viettja häjojt ja vájvánijt, tjalmedimijt ja skiermájt.'
22 Dievnár vásstedij: 'Härrá, dahkam lav nåv gåktu gåhttju, valla világa l
sadje.' 23 Ålmåj de dievnárij javlaj: 'Maná gäjnojt ja bálggájt ja bádtji almatjijt
diehki boahtet vaj muv viesso dievvá. 24 Didjij javlav, gudi vuostak
gåhtjoduvvin, sijájs ij aktak mállásijda besa.'«

Jesusa åhpadisålmmån

25 Stuorra slåhtå Jesusa siegen vájaldin, ja sån jårgijdij sidjij ja javlaj: 26 »Jus

soames muv lusi boahtá váni vasjodahtek áhtjes ja iednes, áhkátjis ja mánájdis, oarbbenijdes ja duodden hekkas, ij máhte muv åhpadisålmmån årrot. 27 Guhti ruossas ij guotte ja muv tjuovvola, ij máhte muv åhpadisålmmån årrot. 28 Jus soames dijás sihtá tårnav tsieggit, ij gus de vuostak merustalá man ednagav máksá ja jus sujna l ráde dav tsieggit? 29 Ietján soajttá suv bilkkedahtji gå vuojnni gierggejuolgev la dahkam valla ij huoman máhte ållit, 30 ja de javlli: Dat ålmåj tsieggigådij valla ittjij buvte ållit! 31 Jali jus gånågis nuppe gånågisá vuosstij ájggu doarov dahkat, ij gus de vuostak merustalá jus lågevtuvsán doarroålmmåjn rijbbá gå duot nubbe guoktalåktuvsánijn duosstu? 32 Jus älvvá ij rijba, de sáttakålmmåv rádjá nuppet gånågisás ráfev ánutjit gå vilá l mälggadin. 33 Návti l: dijájs aktak ij muv åhpadisålmmån máhte årrot jus ij gájkka åbmudagás guode.
34 Sállte l ávkálasj. Valla jus sállte bájnos massá, gåktu vas bájnnelin oadtjot? 35 Ij dasti dåhkki ednamij jalik sjtunntjahårråj ájnat bálkestuvvá. Gänna li bielje, gulldalis.«

15

Muodulvis láhppum sávtsa birra

1 Gájkka tullára ja suddára båhtin Jesusa lusi suv gulátjit. 2 Farisea ja tjálukoahppása murkesta javllin: »Dát ålmåj suddárij rádnastallá ja sijá siegen båråt.« 3 De sidjij dáv muodulvisáv subtsastij: 4 »Jus dijás soabmásin li tjuohte sávtsa ja dajs akta láhppu, ij gus de aktselåkavtsev mähttsáj guode ja vuolge dav avtav åtsåtjit, dasik gávnná? 5 Ja gå gávnná, de ávvus ja oalggáj dav biedjá. 6 Gå sijddaj boahtá, de rádnajdis ja sijddaguojmijdis tjoahkki ja javllá: Ávvudallit mujna, gávnnam lav láhppum sávtsav. 7 Didjij javlav: náv sjaddá avtat ájnna buorádusdahkke suddáris stuoráp ávvo almen, gå aktselåkavtset rievtesferdugis gudi e buorádusáv dárbaha dahkat.

Muodulvis láhppum biedniga birra

8 Jali jus soames nissunin li lågev silbbabiedniga ja avtav láhppá, ij gus tjuovgav buollida ja ålles viesov njáma ja juohkka sajen åtså dasik dav gávnná? 9 Ja gå l gávnnam, de rádnajt ja sijddanissunijt tjoahkki ja javllá: Ávvudallit mujna, láhppum biednigav lav gávnnam. 10 Didjij javlav: Daŋga

láhkáj Jubmela ieŋŋgila ávvudalli avtat ájnna suddáris guhti buorádusáv dahká.«

Muodulvis skidárbárne birra

11 Jesus javlaj: »Ålmmån lidjin guokta bárne. 12 Nuorap áhttjásis javlaj:
'Áhttjám, vatte munji oasev åbmudagástat mij munji gullu.' Áhttjes de
åbmudagás bárnijda juogadij. 13 Gallen biejven lij nuorap bárnne gájkka
åbmudagáv vuobdatjam ja de amás rijkkaj vuolgij, ja dåppe boanndudagáv
slajes iellemij skidárdij. 14 Gå gájkka lij skidárdam, de garra nielgge dan
rijkkaj sjattaj, ja niedastuvvagådij. 15 Vuolgij de svájnan avta dan rijka
boandás ålmmåj, guhti suv ietjas äjgojda svijnnegähttjen rájaj. 16 Nielgen
hálijdij bårråt dajs sjattojs majt svijne oadtjun, valla aktak ittjij sunji majdik
vatte. 17 Almajda de gahtjaj ja usjudallagådij: 'Gallásin áhtjám
biejvvebarggijs ij la biebmos vallje, ja dåppe mån gis jámas nälgov.
18 Vuolgáv sijddaj áhtjám lusi ja sunji javlav: Áhttjám, suddodam lav duv ja
alme vuosstij. 19 Iv la dasti árvvogis duv bárnnen gåhtjoduvvat. Bálkki muv
biejvvebarggen.' 20 Ja de sijddaj áhtjes lusi vuolgij. Juo mälggadis áhttjes suv
ájtsaj. Bárnes suttalusjáj, viegaj suv duostutjit, fármastij ja tjulestij suv.
21 Bárnnes javlaj: 'Áhttjám, suddodam lav duv ja alme vuosstij. Iv la dasti
árvvogis duv bárnnen gåhtjoduvvat.' 22 Valla áhttjes dievnárijda javlaj:
'Åhtsit dalága tjåppemus gilldegárvojt ja gárvodihtit suv, biedjit
suormmasav giehtaj ja gábmagijt juolggáj. 23 Ja viedtjit buojdes gálbev ja
njuovvit dav, vaj oadtjop bårråt ja ávvudallat. 24 Bárnnám lij jábmám ja vas
älláj, láhppum lij ja vas gávnnuj.' Ja de ávvudallin.
25 Vuorrasap bárnne lij bäldojn. Gå máhtsadijn goahtáj lahkanij,
tjuojadimev ja gärssulimev guláj. 26 Soames dievnárav ietjas lusi gåhtjoj ja
gatjádij mij lij. 27 Dievnár vásstedij: 'Vielljat la ruopptot boahtám, ja áhttját la
buojdes gálbev njuovadahttám dan diehti gå bárnes la ruoptus varrásin
oadtjum.' 28 Suhtaj de ja ittjij sidá goahtáj tjágŋat. Áhttjes ålgus bådij ja
gähttjalij suv hoalájdahttet, 29 valla bárnnes vásstedij: 'Mån lav måttijt jagijt
duv lunna dievnnum ja iv la goassak duv miela vuosstij barggam, ja munji
illa ga buorrek gihtsev vaddám vaj buktet luluv rádnajam ávvudallat.
30 Valla gå ruopptot boahtá duot bárnnát, guhti l åbmudagát skieges
nissunij skidárdam, de buojdes gálbev njuova.' 31 Áhttjes de sunji javlaj:

’Bárnnám, dån la agev muv lunna, ja gájkka muv åbmudahka l duv. 32 Valla
ávvudallup dal ja gerjudallup danen gå vielljat lij jábmám ja vas älläj, lij
láhppum ja vas gávnnuj.’«

16

Muodulvis bähttogis tjuottjodiddje birra

1 Åhpadisålmmåjda aj javlaj: »Lej boandás ålmåj gänna lij tjuottjodiddje, ja
ålmmå åbmudagá skidárdiddjen suv guoddalin. 2 Ålmåj gåhtjoj
tjuottjodiddjes ietjas lusi ja javlaj: ’Majt lik guláv duv birra? Dagá lågov,
dån i dasti tjuottjodiddjen hieba.’ 3 Tjuottjodiddje usjudaláj: ’Majt dal
dahkat gå boanndi muv bargos rádjá? Bállemij älla mujna fámo, ja
ánodimes skábmádav. 4 Na de dal diedáv majt dahkat vaj almatja muv
ietjasa viesojda luojtti gå bargostam rájadaláv.’ 5 Gåhtjoj de ietjas lusi avtav
ájgen sijájs, gudi lidjin boanndisisá vielggen, ja de vuostatjis gatjádij man
ålov lij vielggen. 6 ’Tjuohte lihtedieva oaljos’, vásstedij ålmåj. Tjuottjodiddje
sunji javlaj: ’Dála l duv vielggegirjje, tjåhkkida dalága ja tjále vihttalåhke
lihtedieva.’ 7 Ja de nuppes gatjádij: ’Ja dån, man ålov la vielggen?’ – ’Tjuohte
dudnodieva vejtas.’ Sunji javlaj: ’Dála l duv vielggegirjje. Tjále gáktsalåhke
dudnodieva.’«

8 Härrá bähttogis tjuottjodiddjev májnoj gå lij nåv jiermmát dåmadam.
»Dán värálda almatja li ietjasa vierrega vuosstij tjuovga almatjijs
jiermmábu. 9 Didjij javlav: ássit allasihtte rádnajt bähttogis mammona baktu
gudi dijáv ihkeven årudagájn duosstu dalloj gå mammon dijáv guodá.

10 Guhti uhtsen la åskåldis, aj stuoren la åskåldis, ja guhti uhtsen la
bähttogis, aj stuoren la bähttogis. 11 Jus ejda lim bähttogis mammona hárráj
åskåldisá, guhtis de didjij sihtá árvulasj boanndudagáv åskeldit? 12 Ja jus
ejda lim iehtjádij åbmudagáj hárráj åskåldisá, guhtis de didjij sihtá vaddet
åbmudagáv mij didjij gullu?

13 Aktak dievnár ij buvte guokta härrá dievnnut. Juogu nuppev vasjot ja
nuppev ähttsá, jali nubbáj lijkku ja nuppes ij berusta. Ehpit buvte
goappátjijt, Jubmelav ja mammonav, dievnnut.«

Jubmela rijkka ja láhka

14 Gájkka dáv farisea gullin, gudi biednikiehttse lidjin, ja de suv bilkkedin.

15 Sidjij javlaj: »Jáhkedihpit almatjijt dijáv rievtesferdugin, valla Jubmel
vájmojdihtte dåbddå. Majt almasj árvvon adná, Jubmela tjalmij la åvdån
vasste.
16 Lága ja profejtaj ájgge lij gitta Johannesa märráj. Dallutjis Jubmela rijkka
sárnneduvvá, ja gájka dåhku nággiji. 17 Valla almme ja ednam håhkkånibá
åvddål gå akta ájnna tsiehkes lágas gáhtu.
18 Guhti áhkátjistes sirrá ja nuppádis válldu, doadjá gállasjvuodav, ja guhti
sirramnissunijn válldu, doadjá gállasjvuodav.

Muodulvis boandás ålmmå ja Lasarosa birra

19 Lej boandás ålmåj guhti purpurij ja tjáppa lijnnebiktasijda gárvvunij ja
juohkka biejve ávon ja härvvásvuodan viesoj. 20 Valla suv uvsa åvdån
vellahij ánodiddje hávijs dievas ja suv namma lij Lasaros. 21 Sån sávadij
oadtjot gallánibmáj bårråt smålijs boandás ålmmå bievdes. Bednaga tjabu
båhtin suv hávijt njålutjit. 22 Ánodiddje de jámij ja ieŋŋgila suv Abrahama
asskáj doalvvun. Boandás ålmåj aj jámij ja hávddáduváj. 23 Jábbmekájmon,
gånnå vájvástuváj, bajedij tjalmijt ja vuojnnusin ájtsaj Abrahamav, ja
Lasarosav suv asken. 24 De tjuorvoj: 'Abraham, áhttje, ármmálaste muv ja
rája Lasarosav tjuvdev tjátjen buonjádittjat ja de mujsta njuoktjamav
däbbodittjat, dålås vuojn vájvástuváv.' 25 Valla Abraham vásstedij: 'Mujte
bárnnám, viesodijn buorev oadtju ja Lasaros baháv. Dálla sån dåppe
jaskaduvvá ja dån vájvástuvá. 26 Duodden la tjiegŋalis njiello mijá ja dijá
gaskan, vaj sij, gudi mijá lussta dijá lusi sihti boahtet jali dijá lussta mijá
lusi, e rastá besa.' 27 Ålmåj de javlaj: 'Vájnnodav dujsta, áhttje, rája suv
áhtjám viessuj. 28 Mujna li vihtta vielja ja sån viertti sijáv várrodit vaj dán
vájvvebájkkáj e boade.' 29 Abraham vásstedij: 'Siján la Moses ja profejta,
gulldalisá sijáv.' 30 Ålmåj vásstedij: 'Abraham, áhttje, jus soames jábbmegij
lussta boahtet luluj, de buorádusáv dahkat lulun.' 31 Valla Abraham sunji
javlaj: 'Jus Mosesav ja profejtajt e gulldala, de e ga gulldalatjá ihka de
soames jábbmegij lussta tjuodtjel.'«

17

Tjáddjidime. Ándagisluojttem ja jáhkko

1 Åhpadisålmmåjda javlaj: »Tjáddjidimijs ij la máhttelis bessat, valla vuoj

sunji gen baktu båhti. 2 Buorep sunji luluj merraj vuodjoduvvat
millagiergge tjiebeda birra ienni gå unnemusájs avtak tjáddjidit. 3 Várrijihtit!
Jus vielljat vierev dahká, de bagáda suv, ja jus sáŋart, de luojte sunji
ándagis. 4 Juska vil vierev dunji gietja gierde bäjvváj dahká ja gietja gierde
duv lusi boahtá ja javllá: Sáŋardav, de galga sunji ándagis luojttet.«
5 Apostela Härráj javllin: »Vatte midjij nannusap jáhkov.« 6 Härrá vásstedij:
»Jus diján luluj jáhkos senáhppagårne mahte, de lulujda duon
miehttsefijkunmuorraj javllat: Ruohtsasta ietjat ja maná merraj danna
sjattatjit! Ja luluj dijáv jegadit.

Muodulvis dievnára birra guhti dievnas

7 Jus diján la dievnár guhti ednamav la sállamin jali sávtsajt räjnnuhime,
javllabihtit gus sunji gå bäldojs boahtá: Maná bävddáj tjåhkkida. 8 Ehpit,
javllabihtit farra: Gárveda munji biebmov, getsasta biktasijt ja dievnasta
muv bårådijn; maŋŋela de iesj bårråt besa. 9 Dievnár ij gijtov oattjo gå dahká
mav gåhtjudallá. 10 Daŋga láhkáj dij aj: gå dahkam gájkka majt lihpit
gåhtjudallam, de javllit: Ávkedis dievnára lip, dahkam lip dåssjå majt
välggogisá lijma.«

Jesus lågev spihtálattja buoret

11 Vájaldattijn Jerusalemaj tjuovoj rájev Samaria ja Galilea gaskan. 12 Gå
muhtem sijddaj lij mannamin, de lågev spihtálattja suv åvdålt båhtin.
Dåbebuj ganugin 13 ja tjuorvvun: »Jesus, åhpadiddje, ármmálaste mijáv!«
14 De sidjij javlaj: »Mannit vuosedihtit ietjada härrájda!« Dåhku váttsedijn sij
rájnnanin. 15 Sijájs akta de máhtsaj gå vuojnij sån lij buorránam. Jieddnát
Jubmelav hievedij 16 ja ednamij, Jesusa juolgij åvddåj, luojttádij ja gijtij suv.
Sån lij samariak. 17 Jesus sujsta gatjádij: »Ettjin gus divna låges buorrána?
Gånnå li duo avtses? 18 Dát amás almasj gus val máhttsá Jubmelav
guddnedittjat?« 19 Ja ålmmåj javlaj: »Tjuodtjela maná. Duv jáhkko l duv
gádjum.«

Gå Jubmela rijkka ja Almatjabárnne boahteba

20 Gå farisea Jesusis gatjádin goassa Jubmela rijkka boahtá, de vásstedij:
»Jubmela rijkka ij boade dajna vuogijn vaj almasj máhttá tjalmij dav
vuojnnet. 21 Aktak ij máhte javllat: Dála l, jali: Dale l. Jubmela rijkka l dijájn.«

22 Åhpadisålmmåjda javlaj: »Ájgge boahtá gå vájddebihtit Almatjabárne
biejvijs avtav vuojnnet, valla ehpit vuojnnet besa. 23 Didjij javlli: Dale l sån,
jali: Dála l sån. Allit viega dåhku gåsi siejvvi, allit ga sijáv tjuovvola.
24 Gåktu eldagis eldagasstá ja almev nuppet gietjes nubbáj tjuovggi, nåvti
Almatjabárnne biejvenis vuojnnu. 25 Valla vuostak hähttu ålov gierddat ja
dát vierregis hilgoduvvat.
26 Gåktu Noa biejvij lij, nåvti aj Almatjabárne biejvij sjaddá. 27 Almatja
bårrin ja juhkin, válldujin ja vállduduvvin, gitta dan bäjvváj gå Noa árkkaj
tjáŋaj ja dulvve gájkajt håhkkidij. 28 Jali nåv gåktu Lota ájge lij: almatja
bårrin ja juhkin, oasestin, sáddjijin ja viesojt tsieggijin, 29 valla dan biejve gå
Lot Sodomis vuolgij, de dålåv ja risjáv almes rássjodij ja gájka håhkkånin.
30 Nåvti sjaddá gå Almatjabárnne bigoduvvá.
31 Guhti huodnaha nanna l ja gänna dan biejve li åbmudagá vieson, ij
máhte vuolus mannat dajt viettjatjit, ja guhti l bäldojn la, ij máhte viessusis
máhttsat. 32 Mujttit Lota áhkátjav. 33 Guhti hekkas gähttjal gádjot, massá dav,
valla guhti hekkas massá, gádju dav. 34 Didjij javlav: Dan ijá vellahibá
guokta ålmmå avtan látjon, nubbe váldeduvvá ja nubbe báhtsá. 35 Guokta
nissuna gårnijt aktan jåråldibá; nubbe váldeduvvá ja nubbe báhtsá.«
36 [Guokta ålmmå bäldon libá. Nubbe váldeduvvá ja nubbe báhtsá.]
37 Åhpadisålmmå de sujsta gatjádin: »Gånnå dát sjaddá, härrá?« Sån
vásstedij: »Gånnå ásske le, dasi goasskema tjåhkani.«

18

Muodulvis árbbátja ja duobmára birra

1 Jesus muodulvisáv subtsastij åhpadittjat sijáv agev váni häsok råhkålit:
2 »Muhtem stádan lij duobmár guhti ittjij Jubmelis balá, ittjij ga almatjijs
berusta. 3 Dan stádan lij aj árbbásj, guhti aktelasj duobmára lusi bådij ja
javlaj: 'Viehkeda muv vuossteguojmes åttjudit mij munji gullu.' 4 Álgos ittjij
duobmár miededa, valla de gis usjudallagådij: 'Vájku dal iv Jubmelis balá,
iv ga almatjijs berusta, 5 de dát árbbásj muv häggagähtjáj vájvet, ja dan
diehti viehkedav suv åttjudit mij sunji gullu, ietján iv sujsta besa.'« 6 Ja
Härrá javlaj: »Dale gullabihtit majt vádnarievtesferduk duobmár javllá. 7 Ij
gus de Jubmel lulu ietjas válljiduvvamijda riektáv vaddet, gå sunji idja

biejvve tjuorvadi? Luluj gus sijáv vuordedit? 8 Didjij javlav: gal sidjij ruvvaláhkáj riektáv vaddá. Valla gávnná gus Almatjabárnne ednamin jáhkov gå boahtá?«

Muodulvis farisea ja tullára birra

9 Soabmásijda, gudi ietjasa rievtesferdugin adnin ja nuppijt álbedin, subtsastij dáv muodulvisáv: 10 »Guovtes tiemmpelij badjánijga råhkådalátjit, nubbe lij farisea ja nubbe tullár. 11 Farisea tjuottjadij ja aktu allasis råhkådaláj: 'Gijtáv duv, Jubmel, gå iv la iehtjádij lágásj, suollagij, bähttaliddjij ja skähkásij, jali duon tullára lágásj. 12 Guokti vahkkuj fásstudav, lågådisáv vattáv gájkka dajs majt oastáv.' 13 Valla tullár duobbelin tjuottjoj ja ittjij åbbånis almmáj duosta gehtjastit, ájnat rattes spettjuda javlaj: 'Jubmel ármmálaste muv, suddárav.' 14 Didjij javlav: rievtesferdugin sån sijddaj manáj, valla duot nubbe ittjij. Danen gå guhti ietjas alet, vuoleduvvá ja guhti ietjas vuolet, aleduvvá.«

Jesus ja mánátja

15 Almatja Jesusa lusi mánájt aj buktalin sijáv duohtastittjat. Åhpadisålmmå dav vuojnnin ja sidjij sjärggun, 16 valla Jesus mánájt ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Dibddit mánájt diehki muv lusi boahtet, allit ga sijájt duostuda: Jubmela rijkka dakkirattjajda gullu. 17 Sáddnán, guhti Jubmela rijkav ij duosto nåv gåktu mánná, ij luoddnok dåhku besa.«

Ålmåj gänna lij stuorra åbmudahka

18 Alemusájs soames sujsta gatjádij: »Buorre åhpadiddje, majt dagáv vaj ihkeven iellemav oattjov?« 19 Jesus vásstedij: »Manen muv buorren gåhtjo? Aktak ij la buorre ietján gå Jubmel. 20 Budájt dåbdå: *I galga gállasjvuodav doadjet*, *i galga gåddet*, *i galga suoládit*, *i galga vieret vihtanasstet*. *Guddneda áhtját ja ädnát.*« 21 Ålmåj javlaj: »Divna dájt lav nuorravuoda rájes anodam.« 22 Jesus de javlaj: »Akta vil fájllu dunji dahkat: vuobde gájkka åbmudagát ja häjojda juogada, de dávverav almen oattjo. Boade dan maŋŋel muv tjuovvolittjat.« 23 Gå dav guláj, de ålmåj hådjånij, dajna gå sujna stuorra åbmudahka lij. 24 Jesus vuojnij suv hådjen ja javlaj: »Vájvve l biednikboandájda Jubmela rijkkaj bessat. 25 Kamellaj la álkkep nállosjalmmerájge mannat gå boanndáj Jubmela rijkkaj bessat.« 26 Gudi dáv

gullin gatjádin: »Guhtis de gádjus?« 27 Jesus vásstedij: »Mij almatjij ij la
máhttelis, le Jubmelij máhttelis.«
28 Petrus javlaj: »Gájkka åbmudagájt ham lip guodám duv tjuovutjit.«
29 Jesus de sidjij javlaj: »Sáddnán javlav, juohkkahasj guhti Jubmela rijka
diehti l viesos jali áhkátjis jali vieljajdis jali äjgádijt jali mánájdis guodám,
30 oadtju moatte gärddáj juo dáppe dán ájge ja boahtte väräldin ihkeven
iellemav.«

Goalmát åvddålijsárnnom Almatjabárne gierddamusá birra

31 Jesus lågenanguoktásav ietjas birra tjoahkkij ja javlaj sidjij: »Jerusalemaj
lip dal badjánime, ja ållíduvvá gájkka majt profejta li Almatjabárne birra
tjállám. 32 Hiednigij hállduj vatteduvvá ja suv bilkkedi ja álbedi ja sunji
tjålggi, 33 suv ruosskiji ja gåddi. Ja goalmát biejve tjuodtjel.«
34 Åhpadisålmmå ettjin dássta majdik dádjada. Suv ájádusá lidjin sidjij
tjiehkusin, ettjin ga buojkká majt javlaj.

Jesus tjalmedis ålmmåv Jeriko ålggolin buoret

35 Gå Jesus Jerikoj lahkanatjáj, de tjalmedis ålmåj lij rahtebällán tjåhkkåhime
ánodime. 36 Ålmåj guláj almasjvegav daggu boahtemin ja gatjádij mij lij.
37 Subtsastin sunji Jesus Nasaretas lij daggu vássemin, 38 ja de tjuorvvij:
»Jesus, Davida bárnne, ármmálaste muv.« 39 Åvddågietje vádtse gåhttjun
suv sjávot årrot, valla ájn vil tjavgabut tjuorvvij: »Davida bárnne,
ármmálaste muv.« 40 Jesus tjuottjadij ja gåhtjoj suv lusi ålmmåv lájddit, ja gå
ålmåj lagábuj bådij, de Jesus gatjádij: 41 »Majt sidá muv dunji dahkat?«
Ålmåj vásstedij: »Härrá, dagá muv vas vuojnnen.« 42 Jesus javlaj: »Dån la
vas vuojnne. Duv jáhkko l duv gádjum.« 43 Dalánagi ålmåj vuojnnegådij, ja
Jesusav tjuovvolij Jubmelav hieveda. Ja gájka gudi dav vuojnnin Jubmelij
hievedusáv lávllun.

19

Tullár Sackaios

1 Jesus Jerikoj bådij ja stádav váttsij. 2 Dåppe lij ålmåj, Sackaios, guhti lij
tullárij oajvemus ja boanndá. 3 Sujna lij miella vuojnnet mij almatjijt Jesus lij,
valla unnasjattuk lij ja danen ittjij almasjvegas suv vuojne. 4 Viegaj de åvdån

ja miehttsefijkunmuorraj guotsaj Jesusav vuojnátjit daggu vásedijn. 5 Gå
Jesus dåhku bådij, de gehtjastij bajás ja sunji javlaj: »Gáhtjada vuolus,
Sackaios, uddni ájgov duv guossáj boahtet.«
6 Sackaios vuolus gáhtjadij ja ávujn suv duostoj. 7 Gájka gudi dav vuojnnin
murkesta javllin: »Suddára guossáj manná.« 8 Valla Sackaios tjuottjadij
åvddåj ja Härráj javlaj: »Härrá, lahkev iehtjam åbmudagás häjojda vattáv. Ja
jus lav soabmásis vierremávsov tsähkkam, de sunji nielje gärddáj ruoptus
vattáv.« 9 Jesus de sunji javlaj: »Uddni l gádjusibme dán viessuj jåvsådam,
sån la ham aj Abrahama bárnne, 10 ja Almatjabárnne l boahtám åtsåtjit ja
gájutjit dav mij lij láhppum.«

Muodulvis låge butte birra

11 Dáv muodulvisáv subtsastij gájkajda gudi lidjin gulldalime, danen gå
Jerusalema lahka lij, ja sij jáhkkin juo dalága bessat Jubmela rijkav vuojnnet
boahtemin. 12 Javlaj: »Ålmåj härrásmáttos vuolgij mälggatrijkkaj gånågisá
árvvogisvuodav åttjutjit ja de máhttsat. 13 Gåhtjoj ietjas lusi dievnárijs
låhkåsav ja sidjij vattij lågev butte javla: 'Oasestihtit dáj dasik máhtsav.'
14 Valla rijka viesáda suv vasjodin, ja gå lij vuolggám, de sáttakålmmåv
rádjin javlatjit: Suv ep mijá gånågissan sidá. 15 Gå gånågissan máhtsaj, de
gåhtjoj ietjas lusi dievnárijt gejda biednigijt lij vaddám guláskuttatjit gåktu
oassásij vuorbástuvvin. 16 Vuostasj dievnár bådij javlaj: 'Härrá, duv budde l
låge gärddáj lassánam.' 17 Sunji de javlaj: 'Buorak, dån la buorre dievnár.
Uhtsen la åskåldis, ja de dal låge ståda ráddijiddjen sjatta.' 18 Nubbe bådij
javlaj: 'Härrá, duv budde l vidá gärddáj lassánam.' 19 Sunji gånågis javlaj:
'De dal vidá ståda ráddijiddjen sjatta.' 20 Ietjes bådij ja javlaj: 'Dála l duv
budde. Giessaliv dav lijne sisi, 21 danen gå dujsta balliv. Dån la ham garra
ålmåj, guhti váldá mij dunji ij gullu, ja tjuohpa majt illa sáddjim.' 22 Sunji
gånågis vásstedij: 'Duobbmiv duv ietjat bágoj milta. Dån la nievres dievnár,
diehti muv garra ålmmån guhti váldáv mij munji ij gullu ja tjuohpav majt
iv la sáddjim. 23 Man diehti de ittji biednigijt báŋŋkaj bieja. De ham lidjiv
dajt ruoptus oadtjum aktan rentajn dalloj gå máhttsiv.' 24 Ja ålmmåjdises
javlaj: 'Válldit sujsta buttev ja vaddit bus ålmmåj gänna li lågev butte.' –
25 Javllin: 'Härrá, sujna li ham juo lågev butte' – 26 'Didjij javlav:
juohkkahattjan gänna le, sån oadtju, valla gänna ij la, sujsta váldeduvvá aj

mij le. [27] Valla doalvvut diehki muv vasjulattjajt, gudi ettjin muv gånågissan
sidá, ja gåddit sijáv muv tjalmij åvdån.'«

Jesus Jerusalemaj boahtá

[28] Gå dáv lij javllam, de sijá åvdån Jerusalemaj badjánij. [29] Gå lij Betfagej ja
Betaniaj lahkanime, dan várráj mij Olijvvavárren gåhtjoduvvá, de
guoktásav åhpadisålmmåjs rájaj [30] javla: »Manne sijddaj mij la njuolgga
dunnu åvdån. Gå dasi boahtebihtte, de oasnámiesev gávnnabihtte tjadnasin
danna, man nanna aktak ij la ájn tjåhkkåham. Vállde dav ja lájddijihtte
diehki. [31] Jus aktak dunnus gatját manen dav válldebihtte, de javlle: Härrá
dav dárbaj.« [32] Manájga ja gájkka lij gåktu javllam. [33] Gå dav lijga luojttemin,
de oassnániehke gatjádin: »Manen dav válldebihtte?« [34] Såj vásstedijga:
»Härrá dav dárbaj.« [35] Ja oasnáv Jesusa lusi lájddijga ja dan nali
ålgoldisgárvojdiska biejajga, ja de Jesusav viehkedijga nali. [36] Gåsi rijddi
bådij, de almatja ålgoldisgárvojt gäjno nali luobbun.

[37] Gå Olijvvavárev vuollánattijn stádaj lahkanij, de gájkka åhpadisålmmå
ávos jieddnát Jubmelav hievedahtjin oavddodagoj diehti majt vuojnnám
lidjin: [38] »*Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån*, gånågis, *guhti Härrá namán boahtá.*
Ráfe almen ja guddne allagisán.« [39] Almasjvegas muhtem farisea Jesusij
javllin: »Åhpadiddje, gåhtjo åhpadisålmmåjdat sjávvunit.« [40] Valla sån
vásstedij: »Didjij javlav, jus sij sjávvuni, de gierge tjuorvvogåhti.«

Jesus Jerusalemav tjierru

[41] Gå lahkanij ja stádav vuojnij, de dav tjierrogådij, [42] ja javlaj: »Jus dån aj
dán biejve lulu dádjadit, mij dunji ráfev vaddá! Valla dálla l dat dunji
tjiehkusin. [43] Boahtá ájgge gå vuojná vasjulattjajt tjårojt duv birra tsieggimin,
duv birástahttemin ja juohkka guovlos duv duostodime. [44] Ja duv ja
álmmugat ednamij tsábbmi ja e giergev gierge nali guode, dan diehti gå ittji
dádjada Jubmel lij duv guossidam.«

Jesus tiemmpelav rájnni

[45] Gå tiemmpelij bådij, de dassta oasestiddjijt vuodjelij, [46] ja sidjij javlaj:
»Tjáleduvvam la: *Muv viesso l rågosviesso.* Valla rievvársluoggon lihpit dav
dahkam.« [47] Juohkka biejve tiemmpelin åhpadij. Alemushärrá ja
tjálukoahppása ja gájkka álmmuga oajvemusá viggin suv gåddet, [48] valla

ettjin diede gåktu, danen gå ålles álmmuk suv bälostij ja gulldalij.

20

Gatjálvis Jesusa fámos

1 Muhtem biejve gå Jesus álmmugav tiemmpelin åhpadij ja evangeliumav
sárnnedij, båhtin alemushärrá ja tjálukoahppása aktan boarrásij suv lusi 2 ja
javllin: »Subtsasta midjij mat fámos dáv dagá. Guhtis la dav fámov dunji
vaddám?« 3 Sidjij vásstedij: »Mujna l aj didjij gatjálvis. Javllit munji: 4 Bådij
gus Johannesa gástadus almes vaj almatjijs?« 5 Gaskanisá rádudallin: »Jus
vásstedip: Almes, de javlasj: Mannas de ejda sunji jáhke? 6 Valla jus
vásstedip: Almatjijs, de gájkka álmmuk mijáv gierggi dajna gå nannusit
Johannesav profäjttan jáhkki.« 7 Ja de sunji vásstedin ettjin diede. 8 Jesus de
sidjij javlaj: »Jus gis nåv, de iv ga tjielggi mat fámos náv dagáv.«

Muodulvis vijnnagárddelájggárij birra

9 Ja de álmmugij dáv muodulvisáv subtsastij: »Ålmåj vijnnagárdev gárvedij
ja iehtjádijda dav lájggij ja guhka mannuj vuolgij. 10 Gå ájgge lij ållånam, de
dievnárav lájggárij lusi rájaj tjuohppusis oasev viettjatjit. Valla lájggára
dievnárav ruosskijin ja guoros giedaj dassta vuodjelin. 11 De ålmåj nuppev
dievnárav rájaj. Valla suv aj ruosskijin ja bilkkedin ja guoros giedaj dassta
vuodjelin. 12 Goalmádav de rájaj, valla suv aj varran tsábbmin ja dassta
vuodjelin. 13 Vijnnagárddeniehkke de javlaj: 'Majt dal dahkat?
Bárnnegärrásav rájav, sujsta gåjt gåvatji.' 14 Valla gå lájggára suv ájttsin, de
gaskanisá rádudallagåhtin: 'Dale l árbulasj. Gåddup suv, de ham mij árbev
oadtjop.' 15 Ja de giessin suv vijnnagárdes ålgus ja gåddin. Majt dal
vijnnagárddeniehkke sidjij dahká? 16 Dåhku boahtá, lájggárijt gåddå ja
vijnnagárdev iehtjádijda vaddá.« Gå dáv gullin, de javllin: »Allis náv
goassak sjatta!« 17 Jesus sidjij gehtja javlaj: »Majt merkaj gå l tjáleduvvam:
Dåhpetsieggijiddjijs hilgoduvvam giergge l tjiehkagierggen sjaddam. 18 Guhti dan
gierge vuosstij jårrå, tsuovkkan ja gen nali giergge gahttjá, dubmen sjaddá.«
19 Tjálukoahppása ja alemushärrá vikkadin suv dakkavidi giddit, valla
álmmugis ballin; árvvedin muodulvisáv lij sijá vuosstij hållam.

Gatjálvis värromáksemis

[20] Váksjudin suv ja rádjin suv lusi soabmásijt, gudi ietjasa rievtesferdugin
dagádin ja gudi Jesusav muhtem bágojis diehti gähttjalin giellat, oarev
åttjutjit suv ednamhärrá vielde vuolláj biedjat. [21] Sujsta gatjádin:
»Åhpadiddje, diehtep duollan gájkka majt åhpadattijn håla, ja dån illa
belulasj, ájnat mijáv rievtesláhkáj Jubmela gäjnov åhpada. [22] Le gus duolla
tjäjssárij värov mákset, vaj ij?« [23] Valla Jesus sijá gávvelisvuodav ielvij ja
javlaj: [24] »Vuosedihtit munji denárav. Gen gåvvå ja namma li danna?« –
»Tjäjssára,« vásstedin. [25] Sidjij de javlaj: »Vaddit de tjäjssárij mij tjäjssárij
gullu, ja Jubmelij mij Jubmelij gullu.« [26] Álmmuga guládijn sidjij ittjij
vuorbástuvá suv giellat majga bágoj diehti, ja alvaduvvin suv vásstádusájs
ja sjávvunin.

Gatjálvis tjuodtjelimes

[27] Muhtem saddukea – sij vuornnu tjuodtjelibme le – båhtin suv lusi ja
gatjádin: [28] »Åhpadiddje, *tjálugin Moses åhpat jus soabmásin la válldum viellja
guhti mánádibmen jábmá, de vielljas galggá árbbátjijn válldut ja vielljasis
gierragijt vaddet*. [29] De lidjin gietjav vieljatja. Vuostasj vállduj ja mánádibmen
jámij. [30] Nubbe [31] ja goalmát ja duo gudi báhtsin válldudin árbbátjijn ja
divna gietjas mánádibmen jámadin. [32] Vijmak nissun aj jámij. [33] Gåktu de
sujna tjuodtjelimen, gen áhkásj la sån? Gájkka gietjas ham sujna lidjin
válldum.« [34] Jesus vásstedij: »Dán väråld almatja vállduji ja vállduduvvi,
[35] Valla gudi árvvogissan gávnaduvvi boahtte väråldis ja jábbmegij
tjuodtjelimes oasev åttjutjit, e válldu e ga vállduduvá, [36] Sij ham e dasti
máhte jábmet, ieŋŋgilij lágátja ja Jubmela bárne li, dajna gå tjuodtjelit
bessam li. [37] Jábbmega tjuodtjeli. Dav la Moses aj vuosedam subttsasin
tjiesskislánjátjij birra, manna Härráv *Abrahama Jubmelin, Isaka Jubmelin ja
Jakoba Jubmelin gåhttju*. [38] Jubmel ij la jábbmegij ájnat viesso almatjij jubmel,
dajna gå sunji li gájka viessomin.« [39] Tjálukoahppása de javllin:
»Åhpadiddje, buorre vásstádus lij.« [40] Ettjin vuojn dasti duosta ienebuv
sujsta gatjádallat.

Le gus Messias Davida bárnne?

[41] Sidjij javlaj: »Gåktu máhttá Messiasav Davida bárnnen javllat? [42] David

iesj Sálmajgirjen hoallá: *Härrá muv härráj hålaj: Tjåhkkida muv oalges bälláj,*
43 *de biejav duv vasjulattjajt duvddan juolgijat vuolláj.* 44 David ham suv härrán
gåhttju, gåktus de Davida bárnne l?«

Guoddalime tjálukoahppásijda

45 Gájkka álmmuga guládijn åhpadisålmmåjda javlaj: 46 »Várrijihtit
tjálukoahppásijs, gudi sihti guhka ålgoldisgárvoj vádtset, iehttsi guovdon
buorástahteduvvat, åvdemusán synagogan ja guossen guddnesajen
tjåhkkåhit. 47 Árbbátjijt viesojs bårri ja vuojnnuma diehti guhkev råhkådalli.
Garrasappot sij galla duobbmidalli.«

21

Árbbátja vattáldahka

1 Jesus gehtjastij bajás ja boandájt vuojnij vattáldagájt tiempelgisstuj
biedjamin. 2 Ájtsaj aj häjos árbbátjav guokta guohpárbiedniga biedjamin, 3 ja
de javlaj: »Sáddnán, duot häjos árbbásj vattij gájkka iehtjádijs ienebuv. 4 Sij
vaddin valljudagástisá, valla árbbásj vattij häjosvuodanis gájkka massta
viessot.«

Tiemmpela boahtte gahttjam

5 Gå muhtema ságastin tiemmpela tjábbudagá birra, dan tjáppa giergij ja
härvvavattáldagáj birra, de sån javlaj: 6 »Gájkka majt vuojnnebihtit – biejvve
boahtá gå giergge ij gierge nali bátse, ájnat gájkka gajkoduvvá.«

Boahtte gähttjalime

7 De sujsta gatjádin: »Åhpadiddje, goassa sjaddá, ja mij la dasi märkkan?«
8 Sån vásstedij: »Várrijihtit tjáddjiduvvamis. Ållusa muv namán båditji
javla: Mån dat lav, ja: Ájgge l lahka. Valla allit sijájt tjuovvola. 9 Gå
doarroságajt ja stuojmij birra gullabihtit, de allit balláda. Dát viertti vuostak
boahtet, valla ij la ájn nåhkåma mieren.« 10 Ja sidjij javlaj: »Álmmuk
álmmuga vuosstij ja rijkka rijka vuosstij tjuodtjel. 11 Bájkes bájkkáj bahás
ednamskielbbima, dávda ja nielge sjaddi. Alvos ihtanisá bihkusi ja stuorra
merka almen vuojnnuji.

12 Valla åvddål gå gájkka dát sjaddá, de doarrádalli dijáv ja giddiji dijáv.

Synagogaj åvddåj ja giddagissaj dijáv biedji, ja gånågisáj ja ednamhärráj åvddåj muv namá diehti giessi. 13 Dalloj bessabihtit vihtanasstet. 14 Mujttit val, allit usjudalá gåktu ietjada bälostit, 15 dajna gå mån vattáv didjij bágojt ja vijsesvuodav majt dijá vasjulattja e buvte vuosteldit jalik duodastit. 16 Bähtádallabihtit tjabu äjgádijda ja oarbbenijda ja berrahijda ja rádnajda. Muhtemijt dijájs sårmmiji, 17 ja gájka dijáv muv namá diehti vasjodi. 18 Valla ij vuobddatjoallek dijá oajves gahtja. 19 Nannusin bissut de iellemav vuojttebihtit.

Maŋemus stuorra nieda

20 Gå Jerusalemav vuojnnebihtit doarrofuovajs birástahteduvvam, de diehtebihtit dan dåssjånimev lahka. 21 De vierttiji Judea årro várijda báhtarit, ja gudi li stádan dassta vuolgget ja gudi li stáda ålggolin e stádaj besa. 22 Haddudime ájgge l de boahtám, gå tjálugis gájkka ålliduvvá. 23 Vuoj iesselisájda ja njamádiddjijda dan ájge. Stuorra nieda rijkkaj boahtá ja álmmuk moarráj boahttu. 24 Svierddeájvojs sij ravggi ja hiednikálmmugij lusi fáŋŋgan doalvoduvvi, ja hiedniga Jerusalemav duolmmu dasik hiednigij ájgge l vássám.

Almatjabárne boahtem

25 Merka vuojnnuji biejven, mánon ja nástijn, ja ednamin hiedniga mera ja bároj jutsádijn balluj ja dármedisvuohtaj boadádalli. 26 Almatja balos dahppaluvvi vuordedijn dav mij väräldij boahtá, dan diehti gå alme fámo doargesti. 27 De Almatjabárnev balva nanna vuojnni fámujn ja stuorra herlukvuodajn boahtemin. 28 Gå gájkka dát álggá, de njuolggijihtit tjavelgijt ja bajedihtit åjvijt, dajna gå dijá tjoavdádallam la lahka.«

Muodulvis muoraj urbbama birra

29 Muodulvisáv sidjij subtsastij: »Gähttjit fijkunmuorav ja gájkka ietjá muorajt. 30 Gå urbbagåhti, de árvvedihpit giesev lahkanime. 31 Daŋga láhkáj gå dáv vuojnnebihtit, diehtebihtit Jubmela rijkav lahkanime. 32 Sáddnán, dát vierrek ij dåssjåna åvddål gå dát gájkka sjaddá. 33 Almme ja ednam dåssjånibá, valla muv bágo e ihkenis dåssjåna.

Várrijihtit

34 Várrijihtit vájmojdihtte rattukvuodas, juhkalisvuodas ja iellema mårråhijs
noadoduvvamis. Ietján dan bäjvváj 35 degu bivddogiellaj boadádallabihtit,
dajna gå dát boahtá gájkaj badjel gudi ednamin årru. 36 Agev gåhtsit ja
råhkålihtit fámov báhtarittjat dassta mij vuorddá ja Almatjabárne åvdån
biso tjuottjutjit.«
37 Biejvijt lij Jesus tiemmpelin åhpadime, valla juohkka iehkeda manáj
idjadittjat dan várráj mij Olijvvavárren gåhtjoduvvá. 38 Árraidedijt gájka
tiemmpelij båhtalin suv gulldalittjat.

22

Ájggomus Jesusav gåddet

1 De dal lahkanahtjin suvrrodik lájbe base, ma bässátjin gåhtjoduvvi.
2 Alemushärrá ja tjálukoahppása åhtsin buoremus vuogev Jesusav gåddet
álmmugis vuojn ballin.
3 Valla Sáhtán suoŋaj Judasij, gev Iskariotan gåhttjun ja lij
lågenanguoktásis akta. 4 Sån manáj alemushärráj ja tiempelvávta doarroåjvij
lusi giehtutjit gåktu máhttet Jesusav sidjij biehttet. 5 Dassta ávvusin ja
biednigijt sunji fállin. 6 Judas sijá fállagij guorrasij ja sjiehtes ájgev åhtsågådij
Jesusav álmmuga diedek bähtátjit.

Bässásjmállásijt gárvedi

7 De suvrrodik lájbe biejvve lij gå bässásjlippav njuovvat. 8 Ja Jesus rájaj
Petrusav ja Johannesav javla: »Manne gárvedihtte bässásjmállásijt midjij.«
9 Sujsta gatjádijga gånnå dav dahkat. 10 Jesus vásstedij: »Gå stádaj
boahtebihtte, de ålmmåv iejvvibihtte tjáhtjelihtev guoddemin. Tjuovvolihtte
suv dan viessuj gåsi tjágŋá 11 ja dan vieso boanndij javlle: Åhpadiddje gatját
gåggu ladnja l gånnå bässásjmállásijt máhttá åhpadisålmmåjis bårråt.
12 Dunnuj de stuorra gárvvidum lanjáv badjelåbdån vuoset. Danna mállásijt
gárvedihtte.« 13 Vuolgijga ja gájkka lij gåktu javllam, ja såj de
bässásjmállásijt gárvedijga.

Maŋemus mállása. Jesus biehttev tsuojggi

14 Gå ájgge lij ållånam, de Jesus bievddegáddáj aktan apostelij viellidij.

15 Sidjij javlaj: »Vájmostam lav hálijdam dájt bässásjmállásijt dijájn aktan
bårråt åvddål gå muv gierddamusá álggi. 16 Didjij javlav: iv dasti dájt
mállásijt bårå åvddål gå Jubmela rijkan li ålliduvvam.« 17 Gávtjav sunji
lagádin, ja de Jubmelav gijtij ja javlaj: »Válldit dáv ja gaskanihtte
juogadihtit. 18 Didjij javlav: dát rájes iv dasti vijnnamuora sjattojs jugá
åvddål gå Jubmela rijkka boahtá.« 19 De lájbev váldij, Jubmelav gijtij ja
dådjalij ja vattij sidjij javla: »Dát la muv rumáj mij dijá åvdås värroduvvá.
Dahkit dáv muv mujtton.« 20 Daŋga láhkáj váldij aj gávtjav mállásij maŋŋela
ja javlaj: »Dát gávttja l ådå lihtto muv varán mij dijá åvdås gålgåduvvá.
21 Valla suv giehta, guhti muv bähttá, le dánna bievde nanna aktan mujna.
22 Almatjabárnne manná gäjnov mij sunji l mierreduvvam, valla vuoj sunji,
guhti suv bähttá.« 23 Gaskanisá de gatjádallagåhtin guhti sijájs lij suv
bähtátjit.

Guhti åhpadisålmmåjs la stuorámus?

24 Sijá gaskan badjánij rijddo guhti sijás stuorámussan aneduváj. 25 Jesus de
sidjij javlaj: »Gånågisá álmmugijt ráddiji, ja gejn la fábmo ietjasa álmmuga
badjel ietjasa buorredahkken gåhtjudi. 26 Didjij la ietjáláhkáj: Guhti dijá
gaskan la stuorámus, lehkus nuoramussan, ja guhti lájddi, lehkus
dievnárin. 27 Goabbá l stuoráp, guhti bievddegátten la, vaj guhti suv
dievnas? Ij gus sån bievddegátten? Valla mån lav dijá gaskan dievnárin.
28 Muv lunna dij bisojda ålles ájgev gå gähttjaluvviv, 29 ja daŋga lágásj
gånågisá árvvogisvuodav mav Áhttjám munji l vaddám, didjij vattáv.
30 Bievddegátten rijkanam oadtjobihtit bårråt ja juhkat ja tråvnåjn tjåhkkåhit,
ja Israela lågenanguokta mátto duobbmit.

Jesus Petrusa vuornnomav åvddålin sárnnu

31 Simon, Simon. Sáhtán la ietjas fábmodam dijáv degu vejtajt tjuolldet.
32 Valla råhkålam lav duv åvdås vaj dujsta jáhkko ij någå. Ja gå akti
buorádusáv dagá, de gievrroda vieljajdat.« 33 Simon javlaj: »Härrá, gárves
lav dujna fáŋŋgagoahtáj ja jábmemij manátjit.« 34 Jesus vásstedij: »Dunji
javlav, Petrus, åresvuonntsá ij dán ijá tjuoja åvddål gå gålmmi vuornáda
muv dåbddåmis.«

Åhpadisålmmåj guokta svierde

35 Sidjij de javlaj: »Gå dijáv biednikbursa dagi, vuossa dagi ja gábmagahtá
rádjiv, åhtsålijda gus de majdik?« – »Ejma majdik«, vásstedin. 36 Sidjij de
javlaj: »Valla dálla válldis sån gänna l biednikburssa dav maŋŋásis, ja
vuossav aj. Guhti biednigahtá le, vuobddis ålgoldisgárvov ja oasstis allasis
svierdev. 37 Didjij javlav muv baktu vierttiji dá tjáluga bágo ållånit: *Ja
bahádahkkij sähkáj sån lågåduváj,* dajna gå dálla ållån, mij muv birra l
håladuvvam.« 38 Sij javllin: »Härrá, dála li guokta svierde.« – »De buorre,«
vásstedij.

Jesus Getsemanen

39 Jesus vuolgij stádas ja iemeláhkáj Olijvvavárráj manáj, ja åhpadisålmmå
fáronis tjuovvun. 40 Gå dåhku bådij, de sidjij javlaj: »Råhkådallit
gähttjalibmáj gahttjamis.« 41 Iesj duobbelij manáj, buolvatjij nali luojttádij ja
råhkålij: 42 »Áhttje, jus nåvti sidá, de välde mujsta dáv gávtjav. Valla sjaddus
duv sidoda milta, ij muv.« 43 Alme ieŋŋgil de sunji bihkusij ja gievrrodij suv.
44 Balonis sån vil duodabut rågåj, ja bivvasa varran ednamij goajkkun. 45 Gå
råhkådallamis tjuodtjelij ja åhpadisålmmåj lusi máhtsaj, de gávnaj sijáv
surgos oademin, 46 ja sidjij javlaj: »Mannas oadebihtit! Gåhttsåjihtit ja
råhkådallit gähttjalibmáj gahttjamis.«

Jesus giddiduvvá

47 Gå Jesus ájn lij sárnnomin, de stuorra slåhttå almatjijs bådij. Judas,
lågenanguoktásis akta, åvdån váttsij ja Jesusa lusi manáj suv tjulestittjat.
48 Jesus sunji javlaj: »Judas, tjulástagájn gus Almatjabárnev bähtá?« 49 Gå
Jesusa tjuovvo árvvedin mij lij dal sjaddamin, de gatjádin: »Härrá, galggap
gus svierdev råhttit?« 50 Ja akta alemushärrá dievnárav räjvvalij ja sujsta
oalges bieljev tjuolastij. 51 Valla Jesus de javlaj: »Nuoges la dal,« ja dievnára
bieljev duohtastij ja buoredij suv. 52 Jesus de javlaj alemushärrájda ja
tiempelvávta doarroåjvijda ja boarrásijda gudi lidjin boahtám suv gidditjit:
»Vuolggám lihpit svierdij ja såppij muv vuosstij degu rievvár luluv.
53 Juohkka biejve lidjiv dijá siegen tiemmpelin, ja ejda munji njoamo. Valla
de l dal dijá båddå ja sjievnnjeda fábmo.«

Petrus Jesusav vuornnu

54 Jesusav giddijin ja alemushärrá viessuj suv vuolgadin, ja Petrus Jesusav
mälggadis tjuovoj. 55 Sjaljo guovddelij dålåv buollidin ja dan birra tjåhkanin.
Petrus lij aj sijá siegen. 56 Därnno vuojnij suv dålå bájttanisán tjåhkkåhime.
Näjttso sunji guovla javlaj: »Duot ålmåj lij aj suv siegen.« 57 Valla Petrus
vuornoj: »Suv iv dåbdå.« 58 Dasten nubbe suv ájtsaj ja javlaj: »Dån la aj sijájs
akta.« Petrus javlaj: »Iv de mån.« 59 Tijmav maŋŋela soames nannij:
»Duodaj, duot almasj lij sijájs akta, ja sån ham Galileas la.« 60 Valla Petrus
javlaj: »Iv dádjada majt javla.« Ja vallak dav hållam, de åresvuonntsá tjuojaj.
61 Härrá de jårgijdij ja Petrusij gehtjastij. Ja de Petrus mujttáj majt Härrá lij
javllam: »Åvddål gå åresvuonntsá dán ijá tjuodjá, de gålmmi muv
vuornáda,« 62 ja Petrus ármet tjiero ålgus manáj.

Vávta Jesusav bilkkedi

63 Ålmmå gudi Jesusav váksjudin, tsábbmin ja bilkkedin suv. 64 Tjalmijt
sujsta tjadnasijn gåbttjin ja javllin: »Vuoseda ietjat profäjttan. Guhtis duv
tsábmij?« 65 Ja moatteláhkáj suv álbádallin.

Ráde åvdån

66 Gå tjuovgudij de álmmuga boarrása, goappátjagá alemushärrá ja
tjálukoahppása tjåhkanin, ja Jesusav ráde åvddåj vuolgadin, 67 ja sujsta
gatjádin: »Jus la Messias, de javla dav midjij.« Sån vásstedij: »Jus dav didjij
javllat luluv, de ehpit lulu jáhkket, 68 ja jus gatjádit luluv, de ehpit lulu
vásstedit. 69 Valla dássta duohku *vuojnitjihpit Almatjabárnev Jubmela fámo
oalges bielen tjåhkkåhime*.« 70 Gájka gatjádin: »Le gus dån Jubmela Bárnne?«
Sidjij vásstedij: »Nåv ham ietja javllabihtit.« 71 Sij de javllin: »Dárbahip gus
ienep vihtanasstemijt? Ietjas njálmes lip ham dal dav gullam.«

23

Jesus Pilatusa åvdån

1 Gájka gudi lidjin tjoahken vuolggin ja Jesusav Pilatusa åvddåj doalvvun.
2 Dåppe suv guoddalin ja javllin: »Gávnnam lip dát ålmåj mijá álmmugav
tjáddjit. Biehttu mijáv värov tjäjssárij máksemis, ja Messiasin ja gånågissan
ietjas javllá.« 3 Pilatus sujsta gatjádij: »Le gus dån juvdáj gånågis?« Dasi

vásstedij: »Iesj ham dav javla.« 4 Pilatus de alemushärrájda ja almasjvegajda
javlaj: »Iv masisik vigálattjan dáv ålmmåv gávna.« 5 Valla sij tjiddijin:
»Almatjijt åbbå Judean åhpadattijn båsstå, Galileas gitta diehki.«

Jesus Herodesa åvdån

6 Gå Pilatus dáv guláj, de gatjádij jus ålmåj lij galileak, 7 ja gå guláj suv
Herodesa ráddimbájkes, de Herodesa lusi suv rájaj, guhti dajt biejvijt lij
Jerusaleman.
8 Gå Herodes Jesusav vuojnij, de sälldát ávvusij. Guhkev lij sihtam Jesusijn
gávnadit, danen gå suv birra lij gullam ja doajvoj vuojnnet Jesusav
oavddodagojt dahkamin. 9 Jesusis ålov gatjádaláj, valla Jesus ittjij mavga
vássteda. 10 Alemushärrá ja tjálukoahppása danna tjuodtjun ja garrasit suv
guoddalin. 11 Herodes doarroålmmåjis Jesusav álbedij ja bilkkedij. Tjáppa
ålgoldisgárvvuj suv gárvodin, ja Herodes Pilatusa lusi suv rájaj. 12 Dan
biejve Pilatus ja Herodes rádnastallagådijga; åvdebut lijga nubbe nuppev
vasjodam.

Barabbasav luojtti. Jesusav duobbmiji

13 Pilatus alemushärrájt, rádeålmmåjt ja álmmugav tjoahkkáj gåhtjoj 14 ja
javlaj: »Dáv ålmmåv lihpit diehki buktám ja guoddalihpit suv álmmugav
tjáddjidime. Dijá bále lav sujsta vidjurijt åtsådam, valla iv suv gávna maŋga
guoddalibmáj vigálattjan. 15 Ij Herodes ga suv vigálattjan gávna, ja danen la
suv ruoptus mijá lusi rádjam. Ij la sån majdik jábmemoassen dahkam.
16 Ájgov suv nuktalit ja de luojtáv.« 17 [Bassebálij hähttuj fáŋgav luojttet.]
18 Ålles fuovva de tjuorvoj: »Gåtte suv ja luojte Barabbasav.« 19 (Barabbas lij
fáŋŋgagoahtáj bálkestuvvam dan diehti gå stuojmev lij stádaj buollidam ja
soabmásav gåddåm.) 20 Pilatus vas sidjij hålaj; sidáj vuojn Jesusav luojttet.
21 Valla avtat njálmes de tjuorvvun: »Ruossinávlli, ruossinávlli suv!«
22 Goalmádis Pilatus javlaj: »Majt bahájt la dahkam? Iv ålmmåv masisik
vigálattjan jábmemoassen gávna. Ájgov suv nuktalit ja de luojtáv.« 23 Valla
avtat rajes tjuorvvun ja rávkkin suv ruossinávlliduvvat. Tjuorvvasijs Pilatus
24 sijá rávkalvisáj milta mierredij. 25 Luojtij ålmmåv guhti fáŋŋgagoaden
stuojme ja gåddema diehti lij tjåhkkåhime. Gev rávkkin, luojteduváj, valla
Jesusav sijá hállduj vattij, sunji dagátjit mav sihtin.

Ruossinávllim

[26] Jesusav vuolgadattijn, de ganugahttin ålmmåv Kyrenes gen namma lij
Simon ja guhti ståda ålggolis bådij. Simonav guottedin ruossav Jesusa
maŋen. [27] Stuorra almasjvega Jesusav tjuovvolin, ja nissuna suv tjierrun ja
luodjun. [28] Jesus jårgijdij ja sidjij javlaj: »Jerusalema niejda, allit muv tjiero,
tjierrut ietjada ja månájdihtte. [29] Ájgge så bådisj gå javlli: Sálugin gudi
månájt e oattjo, iednehekka ma älla riegádahttám ja njittje ma älla
njamádam. [30] *Várijda de javladuvvá: Vierrit mijá nali, ja gåppåjda: Tjiehkit mijáv.*
[31] Jus nåvti ruoneldiddje muorraj dahká, gåktus de ássnam muorraj
sjaddá?«

[32] Guokta bahádahkke aj vuolgadin sujna aktan hekkaduvátjit. [33] Gå båhtin
sadjáj mij Skuvrren gåhtjoduvvá, de ruossinávllijin suv ja bahádahkkijt,
nuppev suv oalges bälláj ja nuppev gåro. [34] Jesus javlaj: »Áhttje, luojte sidjij
ándagis, sij e diede majt dahki.« Ja de suv biktasijt juogadin ja vuorbbádin.
[35] Almatja danna tjuodtjun gähttjin. Rádeålmmå suv bilkkedin ja javllin:
»Iehtjádijt gåjt gájoj, ietjas dal gádjus jus la Messias, Jubmela gärrásamos.«
[36] Doarroålmmå aj suv bilkkedin. Suvra vijnav sunji gálggijin [37] ja javllin:
»Jus la juvdáj gånågis, de gájo ietjat.« [38] Suv bajelt lidjin tjállagav biedjam:
Dát la juvdáj gånågis.

[39] Gahtsahiddje bahádahkkijs nubbe suv álbedij ja javlaj: »Illa gus Messias?
Gájo dal ietjat ja munnuv.« [40] Valla nubbe bahádahkke nubbáj tsuojgodij: »I
gus åbbånis Jubmelis balá, dån guhti davga duobmov la oadtjum? [41] Duolla
lin duobbmidallam, oadtjun majt ánssidin. Valla sån ij la mavga baháv
dahkam.« [42] Javlaj vil: »Jesus, mujte muv gå rijkkasit boadá.« [43] Jesus
vásstedij: »Sáddnán, juo uddni besa mujna aktan paradijssaj.«

Jesusa jábmem

[44] Gudát tijma bájken lij dal. Ålles ednam de gitta avtsát tijmmaj sjevnjudij,
[45] biejvve bårråluváj ja tiempellåvda guovte bähkkáj gajkkusij. [46] Jesus
jieddnát tjuorvvij: »Áhttje, *duv giedajda vuojŋŋanisám vattáv,*« ja de hiejtij
vuojŋŋamis.

[47] Doarrooajvve guhti dav vuojnij hievedij Jubmelav ja javlaj: »Sån lij de
oalle rievtesferduk ålmåj.« [48] Gå almatja gudi dasi lidjin tjåhkanam dav
vuojnnin, de rattev spättjo sijdajda máhttsin. [49] Valla divna Jesusa rádna, ja

sijá siegen nissuna gudi lidjin suv Galileas tjuovudam, tjuodtjun duobbelin ja vuojnnin gájkka.

Hávddádibme

50 Lej rádeålmåj, gen namma lij Josef, buorre ja rievtesferduk ålmåj, 51 gänna
ällim dahkamuhá iehtjádij märrádusáj ja dagoj. Sån lij Judea stádas
Arimataias, ja Jubmela rijkav vuordij. 52 Josef Pilatusa lusi manáj Jesusa
rubmahav ánutjit. 53 Josef rubmahav ruossas váldij, lijnij sisi giesaj ja
báktehávddáj biejaj, gåsi aktak ij lim ájn biejaduvvam. 54 Gárvedimbiejvve
lij, ja sábbát lahkanij.

Nissuna ja Petrus hávde guoran

55 Nissuna gudi Jesusa fáron lidjin Galileas boahtám, tjuovvun maŋen ja
vuojnnin hávdev ja gåktu suv rubmahav dasi biedjin. 56 Gå sijddaj lidjin
máhttsam, de njálgugit hapsijdiddje ruttajt ja oaljojt gárvedin, ja sábbádin
lága milta juolon årrun.

24

1 Guoksun vuostasj biejve sábbáda maŋŋela mannin hávddáj ruttaj majt
lidjin gárvedam. 2 Giergev gávnnin hávde rájge åvdås jållerduvvam, 3 ja gå
sisi mannin de ettjin härrá Jesusa rubmahav gávna. 4 Ettjin diede majt
jáhkket, valla de gis guokta ålmmå gilldegárvoj sijá åvdån tjuottjojga.
5 Nissuna ballájin ja guvnjádin muohto vuolus, valla ålmmå sidjij javlajga:
»Manen viessov dánna jábbmegij lunna åhtsåbihtit? 6 Sån ij la dánna,
tjuodtjelam la. Mujttit majt didjij javlaj, gå vilá Galilean lij: 7 Almatjabárnne
viertti suddárij giedajda vatteduvvat, ruossinávlliduvvat ja goalmát biejve
tjuodtjelit.« 8 De suv bágojt mujttájin, 9 ja gå hávdes lidjin máhttsam, de
lågenanaktaj ja duojda nuppijda gájkka subtsastin. 10 Ledjin Maria
Magdalas, Johanna ja Jakoba ieddne Maria gudi dav subtsastin. Aj duo ietjá
nissuna sijá fáron apostelijda dav subtsastin. 11 Apostela dåssjedis sáhkan
dav adnin ja ettjin sidjij jáhkket sidá. 12 Valla Petrus dalága hávddáj
viehkalij. Gå sisi guovlastij, de dåssjå giessalimlijne danna vuojnnujin, ja de
manáj dassta oavdduha.

Guokta åhpadisålmmå Emmausij mannamin

13 Daŋga biejve lijga åhpadisålmmåjs guovtes Emmausij vádtsemin, sijddaj
mijlav Jerusalema duobbelin. 14 Váttsedijn gaskaniska ságastalájga gájkka
vásáldagáj birra 15 Ságastaládijn de gis Jesus iesj sunnu fárruj bådij. 16 Valla
tjalmijs lijga sjaddam ja ejga suv dåbdå. 17 Ålmåj gatjádij: »Majt dal
váttsedijn sáhkadihppe?« Ganugijga ja vuojnnet håjen lijga, 18 ja nubbe, gen
namma lij Kleopas, vásstedij: »Dån la galla akta ájnna guhti Jerusaleman
manni ja i diede mij dáj biejvij la sjaddam.« – 19 »Na mij de?«, gatjádij.
Vásstedijga: »Mij Jesusij Nasaretas guosská, guhti lij profäjtta, bágon ja
dagon fábmogis Jubmela ja ålles álmmuga åvdån, 20 vatteduváj mijá
alemushärrájs ja rádeålmmåjs jábmemij duobbmidalátjit ja
ruossinávlliduvátjit. 21 Midja gåjt doajvojma suv Israelav lånestit. Uddni l
juo goalmát biejvve dallutjis, 22 ja muhtem nissuna mijá siegen li mijáv
alvaduhttám. Hávddáj mannin árradisán dán ideda, 23 valla ettjin suv
rubmahav gávna, ja de máhttsin ja subtsastin ieŋŋgilijt bárudisán vuojnnin,
gudi suv viesson javllin. 24 Muhtema mijájs de hávddáj mannin ja gávnnin
náv gåktu nissuna javllin. Ietjas suv galla ettjin vuojne.« 25 De javlaj: »Náv
binnáv gus dádjadihpit, ja náv nuole gus lihpit jáhkátjit dasi majt profejta li
javllam? 26 Ittjij gus Messias viertti dav gierddat ja herlukvuohtasis
mannat?« 27 Ja Mosesa ja gájkka profejtaj rájes tjielggij mij juohkka sajen
tjálugijn la tjáleduvvam suv birra.

28 Gå lahkanahtjin sijddaj gåsi ájggun, de vuojnnet sidáj ájn guhkebuj
vádtset, 29 valla suv gåtsadijga ja javlajga: »Ganuga munnu lusi. Iehkeduvvá
juo ja biejvve l náhkåmin.« Tjuovoj de sunnuv sisi ja dasi ganugij. 30 Gå
sunnujn bievddegátten vellahij, de lájbev váldij ja gijtulvisáv råhkålij,
dådjalij lájbev ja sunnuj juogij. 31 De tjalme sunnus tjielggin, ja dåbddåjga
suv, valla daŋga båttå sån sunnu tjalmij åvdås gádoj. 32 Nubbe nubbáj
javlajga: »Ettjin gus munnu vájmo buole gå munnuj váttsedijn hålaj ja
tjálugijt tjielggij?«

33 Dalága de vuolgijga ja Jerusalemaj máhtsajga. Dåppe lågenanavtav ja
gájkka iehtjádijt tjoahken gávnajga, 34 ja sij javllin: »Härrá l duodaj
tjuodtjelam ja Simonij ietjas bigodam.« 35 Ietja subtsastijga sunnu mano birra
ja gåktu lijga suv lájbev doajedijn dåbddåm.

Guhti tjuodtjelij ietjas bigot

36 Ságastattijn Jesus hähkkat sijá gasskaj tjuottjadij buorástahte: »Ráfe
lehkus didjij!« 37 Suorgganin ja balon suv vuojŋŋanissan jáhkkin. 38 Sidjij de
javlaj: »Manen ballábihtit, manen juorruladdabihtit? 39 Gähttjit muv
giedajda ja juolgijda, mån lav ja iv aktak ietjá. Duohtastihtit muv ja gähttjit
munji, vuojŋŋanisán ij la oadtje, älla ga dávte, ja vuojnnebihtit mujna li.«
40 Ja giedajt ja juolgijt sidjij vuosedij. 41 Gå sij ávon ja alvan vilá ettjin jáhke,
de gatjádij: »Le gus dánna juoga bårråmussan?« 42 Bassem guoles sunji
biehkev vaddin, 43 ja vuojnnin gå dav váldij ja bårråj.
44 Sidjij javlaj: »Gå vilá dijá lunna lidjiv, de didjij javlliv, gájkka hähttu
ållånit mij muv birra profejtaj girjijn, Mosesa lágan ja sálmajn la
tjáleduvvam.« 45 Ja de sijá mielajt rabáj vaj tjálugijt buktin dádjadit. 46 Sidjij
javlaj: »Náv tjáluk javllá: Messias galggá gierddat ja goalmát biejve
jábbmegij lussta tjuodtjelit, 47 ja suttoj ándagisluojttem buorádusá baktu
galggá suv namán gájkka álmmugijda sárnneduvvat, álgos Jerusaleman.
48 Gájkka dájt galggabihtit vihtanasstet. 49 Ja didjij rájav majt Áhttjám la
jáhttám. Valla årrut dán stádan dasik fámov allagisás oadtjobihtit.«

Almmájvuolggem

50 Doalvoj sijáv stádas Betania guovlluj, ja giedajdis bajedij ja sijáv
buorissjivnnjedij. 51 Buorissjivnnjedattijn sijáv guodij ja almmáj váldeduváj.
52 Ja sij luobddelin suv guddnedittjat, ja Jerusalemaj stuorra ávujn máhttsin.
53 Ja agev lidjin tiemmpelin Jubmelav hievedime.

Johannesa evangelium

1

Báhko almatjin sjattaj

1 Álgon lij Báhko. Báhko lij Jubmela lunna ja Báhko lij Jubmel. 2 Báhko lij
álgon Jubmela lunna. 3 Gájkka l Bágo baktu dagáduvvam ja dan dabdá ij
mige la dagáduvvam mij la juo. 4 Bágon lij iellem ja iellem lij almatjij
tjuovgga. 5 Tjuovgga bájttá sjievnnjedin ja sjievnnjet ij la dav oajttám.
6 Ålmåj bådij, Jubmelis rájaduvvam. Suv namma lij Johannes. 7 Sån
vihtanin bådij tjuovga birra vihtanastátjit, vaj gájka galggin suv baktu
jáhkkuj boahtet. 8 Iesj ij lim tjuovgga, valla bådij tjuovga birra vihtanastátjit.
9 Sádnes tjuovgga mij gájkajt almatjijt tjuovgudahttá lij väråldij boahtemin.
10 Sån lij väråldin ja värált lij suv baktu dagáduvvam, valla värált ittjij suv
dåbdå. 11 Bådij ietjas álmmuga lusi valla álmmuk ittjij suv duosto. 12 Valla
gájkajda gudi suv duosstun, vattij fámov Jubmela mánnán sjattatjit,
gájkajda gudi suv nammaj jáhkki, 13 gudi älla varás riegádam, oattje sidodis
jalik ålmmå sidodis, ájnat Jubmelis.
14 Báhko almatjin sjattaj ja viesoj mijá siegen ja mij vuojnijma suv
herlukvuodav, herlukvuodav, mav ájnna Bárnne Áhtjestis oadtju, ja sån lij
ármos ja sádnesvuodas dievas. 15 Johannes suv birra tjuorvo vihtanasstá:
»Suv birra ham hålliv: Guhti muv maŋŋelin boahtá, manná muv åvddålin,
danen gå lij juo muv åvddåla.«
16 Suv dievasvuodas gájka lip oadtjum, ármos ármmuj. 17 Dajna gå láhka
Mosesa baktu vatteduváj, valla ármmo ja sádnesvuohta li Jesus Kristusa
baktu boahtám. 18 Aktak ij la Jubmelav goassak vuojnnám. Ájnna Bárnne,
iesj jubmel ja agev Áhtjes lahka, midjij la tjielggim guhti sån la.

Johannes gástadiddje vihtanus

19 Ja dát lij Johannesa vihtanus gå Jerusaleman juvdá rádjin härrájt ja
levijtagijt sujsta gatjádittjat: »Guhti la dån?« 20 Dåbdåstij ja ittjij vuorno, sån

dåbdåstij: »Mån iv la Messias.« 21 Sij gatjádin: »Guhtis la de? Le gus dån
Elia?« Sån vásstedij: »Iv la.« »Le gus dån profäjtta?« »Iv la«, vásstedij. 22 De
hållin: »Guhtis la de? Vierttip vásstádusáv vaddet sidjij gudi mijáv li
rádjam. Majt ietjat birra javla?« 23 Ja de hålaj: »*Mån lav tjuorvvo jiedna
åjdåmiehtsen: Njuolggijihtit gäjnov Härráj*, nåv gåktu profäjtta Jesaja l hållam.«
24 Muhtem rájadum farisea 25 aj sujsta gatjádin »Man diehti de gástada, jus
illa Messias, illa ga Elia jalik Profäjtta?« 26 Johannes vásstedij: »Mån tjátjijn
gástadav. Dijá siegen la sån gev ehpit dåbdå, 27 guhti muv maŋŋel boahtá.
Mån iv la árvvogis sujsta buottasik gámagartsav nuolatjit.« 28 Dát lij
Betanian, Jordanäno nuppen bielen, gånnå Johannes lij gástadime.
29 Maŋep biejve vuojnij Jesusav boahtemin ja hålaj: »Dale l Jubmela libba,
guhti välldá ierit värälda suttojt! 30 Suv birra lav hållam: Muv maŋŋel
boahtá guhti åvddåla manná, dajna gå muv åvddåla lij. 31 Ittjiv suv dåbdå,
valla boahtám lav tjátjijn gástadittjat vaj sån Israelaj bigoduvvá.« 32 Johannes
vihtanastij javla: »Vuojnniv Vuojŋŋanisáv duvvon suv nali luojttádime.
33 Ittjiv suv dåbdå, valla guhti muv rájaj tjátjijn gástadittjat, munji hålaj: 'Gen
nali Vuojŋŋanisáv vuojná luojttádime, gástat ájlis Vuojŋŋanisájn.' 34 Mån lav
dav vuojnnám ja duodastam suv Jubmela gärrásabmusin.«

Vuostasj åhpadisålmmå

35 Maŋep biejve Johannes vaden danna åhpadisålmmåjstis guoktásijn
tjuottjoj. 36 Gå vuojnij Jesusav boahtemin de hålaj: »Dale l Jubmela libba.«
37 Åhpadisålmmå gulájga mav hålaj ja Jesusav tjuovvolijga. 38 Jesus jårgijdij
ja gå vuojnij sunnuv tjuovvomin, de gatjádij majt sidájga. Vásstedijga:
»Rábbi, (mij la åhpadiddje), gånnås dån åro?« 39 De hålaj: »Boahtte gähttje!«
Tjuovvolijga ja vuojnijga gånnå årudij ja dav biejvev danna lijga.
Iehketbiejve lij, lågåt tijma bájken. 40 Andreas, Simon Petrusa viellja, lij
sunnus nubbe gudi Johannesav lij gullam ja Jesusav tjuovvogoahtám.
41 Gávnadij vuostak vieljajnis Simonijn, ja sunji javlaj: »Gávnnam lin
Messiasav« (guhti l Kristus). 42 Doalvoj de suv Jesusa lusi. Jesus Simonij
gehtjasta hålaj: »Dån la Simon, Johannesa bárnne. Lehkus duv namma
Kefas« (mij la Petrus, Bákte).
43 Maŋep biejve Jesus lij Galileaj vuolggemin. De iejvvij Filipposav ja sunji
javlaj: »Tjuovvola muv!« 44 Filippos lij Betsaidas, Andreasa ja Petrusa stádas.

45 Filippos iejvvij Natanaelav ja sunji javlaj: »Gávnnam lip suv gen birra
Moses lágan tjállá ja profejta aj tjálli, Jesusav, Josefa bárnev Nasaretas.«
46 Natanael javlaj: »Boahtá gus Nasaretas mige buorijt?« Filippos vásstedij:
»Tjuovvola gehtjatjit!« 47 Jesus vuojnij Natanaelav boahtemin ja suv birra
hålaj: »Gehtja, dale l oalle israelak, gänna bähttogisvuohta ij la.« 48 Natanael
gatjádij: »Gåktus muv dåbdå?« Jesus vásstedij: »Åvddål gå Filippos duv
tjuorvvij, de fijkunmuora vuolen duv vuojnniv.« 49 Natanael vásstedij:
»Rábbi, dån la Jubmela Bárnne, dån la Israela gånågis.« 50 Jesus sunji hålaj:
»Dån jáhká dajna gå javlliv fijkunmuora vuolen duv vuojnniv. Stuoráp
merkajt ájn vuojnitja!« 51 Ja hålaj: »Sáddnán didjij javlav: vuojnitjihpit almev
rahpasin ja Jubmela ieŋŋgilijt badjánime ja luojttádime Almatjabárne nali.«

2

Kana hejajn

1 Goalmát biejve lidjin heja Kanan Galilean ja Jesusa ieddne lij danna. 2 Jesus
åhpadisålmmåjis lij aj dajda hejajda bivddiduvvam. 3 Vijnna någåj ja
ieddnes Jesusij javlaj: »Siján ij la dasti vijnna.« 4 Jesus vásstedij: »Majdis dån
mujna, nissun! Muv ájgge ij la ájn ållånam.« 5 Ieddnes dievnárijda javlaj:
»Dahkit gåktu gåhttju.« 6 Juvdáj rájnnanimlávgojda lidjin danna guhtta
stuorra gierggelihte majs juohkka akta tjuohte lihttara bájkev tjátjes giesij.
7 Jesus hålaj: »Dievddit lihtijda tjátjev.« Ja dievddin rabddaj. 8 De hålaj:
»Goajvvut ja guoddit hejaj tjuottjodiddjáj.« Dav sij dahkin. 9 Tjuottjodiddje
jugestij tjátjes mij dal vijnnan lij sjaddam. Ittjij diede gåsstå dat bådij, valla
dievnára diehtin, gudi tjátjev lidjin goajvvum. 10 De irggev gåhtjoj boahtet ja
javlaj: »Gájka iehtjáda vuostak buorre vijnav vaddi ja nievrebuv gå guosse
li vuoladuvvamin. Valla dån la buorre vijnav gitta dán rádjáj vuorkudam.«
11 Dáv vuostasj merkav Jesus Kanan, Galilean, dagáj. Dajna vuogijn
herlukvuodas bigodij ja suv åhpadisålmmå sunji jáhkkin.
12 Dan maŋŋel vuollánij Kafarnaumaj iednijnis, vieljajis ja åhpadisålmmåjis
ja dåppe muhtem biejvev årrun.

Jesus rájnni tiemmpelav

13 Juvdáj bässásjbase lahkanahtjin ja Jesus Jerusalemaj badjánij.
14 Tiemmpelin iejvvij sijájt gudi vuovsájt, sávtsajt ja duvvojt lidjin

vuobddemin ja biedniklånudiddjijt danna tjåhkkåhime. 15 Báddebiehkijs de
svitjov dagáj ja vuodjelij gájkajt tiemmpelis aktan sávtsaj ja vuovsáj.
Lånudiddjij biednigijt hájij ja sijá bievdijt gåmodij. 16 Ja duvvovuobddijda
javlaj: »Gájddit dáj! Allit Áhtjám viesov oasesbájkken dagá.« 17 Ja suv
åhpadisålmmå mujttájin tjáleduvvam la: *Buolle hárdesvuohta duv viessuj muv
håhkkit.* 18 Juvdá de sunji javllin: »Majt merkajt midjij vuoseda, guhti náv
dagá?« 19 Jesus vásstedij: »Gajkkut dáv tiemmpelav, de gålmån biejven dav
vas tsieggiv.« 20 Juvdá javllin: »Dát tiempel la nielljalåkgudán jagen
tsieggiduvvam ja dån la dav gålmån biejven tsieggitjit!« 21 Valla sån ietjas
rubmaha tiemmpela birra hålaj. 22 Maŋŋel gå jábbmegij lussta tjuodtjelij de
åhpadisålmmå mujttájin suv nåv hållam, ja sij jáhkkin tjálugij ja Jesusis
hållam báhkuj.
23 Gå bässátjijt lij Jerusaleman, de ålos suv nammaj jáhkkegåhtin gå
vuojnnin merkajt majt dagáj. 24 Valla Jesus iesj ittjij sidjij åskelda, dajna gå
dåbdåj sijájt gájkajt 25 ja ittjij avtak vihtanasstemav almatja birra dárbaha.
Ietjastis diedij mij almatjin lij.

3

Jesus ja Nikodemos

1 Fariseaj siegen lij ålmåj gen namma lij Nikodemos, juvdáj rádehärrájs akta.
2 Sån bådij Jesusa lusi iján ja javlaj: »Rábbi, mij diehtep duv Jubmelis
åhpadiddjen rájaduvvam. Aktak ij duv láhkáj máhte dakkir merkajt dahkat
jus Jubmel suv lunna ij la.« 3 Jesus vásstedij; »Sáddnán dunji javlav: guhti ij
ådåsis riegáda, ij Jubmela rijkav besa vuojnnet.« 4 Nikodemos vásstedij:
»Gåktus aktak máhttá riegádit gå vuoras la? Ij gåjt máhtitja iednehäggaj
vaden máhttsat ja nuppádis riegádit?« 5 Jesus vásstedij: »Sáddnán dunji
javlav: guhti tjátjes ja Vuojŋŋanisás ij riegáda, Jubmela rijkkaj ij besa. 6 Mij
oattjes la riegádam la oadtje, ja mij Vuojŋŋanisás la riegádam la vuojŋŋanis.
7 Ale oavdduha gå javlliv dij vierttibihtit ådåsis riegádit. 8 Biegga bássu gåsi
sihtá ja gulá dav bássomin, valla i diede goabbelis bieggá, i ga diede
goabbelij. Návti l juohkkahattjaj guhti Vuojŋŋanisás la riegádam.«
9 Nikodemos gatjádij: »Gåktus dát la máhttelis?« 10 Jesus vásstedij: »Dån la
Israela åhpadiddje ja dav i dádjada! 11 Sáddnán dunji javlav: Mij sárnnedip

majt diehtep ja vihtanasstep dan birra majt lip vuojnnám, valla dij ehpit mijá vihtanusáv duosto. 12 Jus ehpit jáhke gå ednama ássjij birra hålav, gåktus de buktebihtit jáhkket, gå almenássjij birra hålav?
13 Ietjá ij la almmáj badjánam gå sån guhti almes la luojttádam: Almatjabárnne. 14 Gåktu Moses gärmmahav åjdåmiehtsen bajedij, nåvti viertti Almatjabárnne bajeduvvat, 15 vaj juohkkahasj guhti sunji jáhkká ihkeven iellemav oadtju. 16 Dajna gå Jubmel väråldav iehtsij vattij ájnna Bárnes, vaj juohkkahasj guhti sunji jáhkká ij håhkkåna, ájnat ihkeven iellemav oadtju. 17 Jubmel ittjij Bárnes väråldij rája duobbmitjit, ájnat suv baktu väråldav gájutjit. 18 Guhti sunji jáhkká ij duobbmidalá, valla guhti ij jáhke, juo duobbmidallam la dan diehti gå ittjij Jubmela ájnna Bárne nammaj jáhke. 19 Ja dát la duobbmo: Gå tjuovgga väråldij bådij, de almatja sjievnnjedav tjuovgas ienebut iehttsin, danen gå sijá bargo lidjin bahá. 20 Guhti baháv dahká tjuovgav vasjot ja tjuovggaj ij boade, vaj suv dago e galga bihkusit. 21 Valla guhti sáddnáv dahká tjuovggaj boahtá vaj bihkus suv dago li Jubmela sidoda milta.«

Johannes gástadiddje manŋemus vihtanus

22 Dan manŋŋel Jesus åhpadisålmmåjis Judeaj vuolgij. Dåppe lij sijáj aktan muhtem ájgev ja gástadij. 23 Johannes aj gástadij Ainonin, Salima lahka, gånnå lij edna tjáhtje ja gåsi almatja båhtin gástaduvátjit. 24 Johannes ham ájn ij lim fáŋŋgagoahtáj bálkestuvvam. 25 Soabmása Johannesa åhpadisålmmåjs muhtem juvdáj rájnnanimdábij birra rijddalahtjin. 26 De mannin Johannesa lusi ja javllin: »Rábbi, guhti dujna lij Jordanäno nuppen bielen ja gen birra vihtanassti, gástat dal iesj, ja gájka suv lusi båhti«.
27 Johannes vásstedij: »Almasj ij oattjo majdik mij almes ij vatteduvá. 28 Ietja máhttebihtit vihtanasstet mån javlliv: 'Iv la Messias ájnat lav suv åvdån rájaduvvam.' 29 Irgge l sån gänna l moarsse. Irgge ráddna suv gulldalime ávvudallá irgge jiednaj. Dat ávvo l dal ållåsit sjaddam muv. 30 Sån galggá stuorrot ja mån unnot.«
31 Guhti baddjet boahtá, sån la gájkaj badjel. Guhti ednamis boahtá, ednamij gullu ja ednamis hoallá. Guhti almes boahtá 32 vihtanasstá mav la vuojnnám ja gullam, ja aktak ij suv vihtanusáv duosto. 33 Guhti suv vihtanusáv duosstu, duodas dajna Jubmel sáddnáv sárnnu. 34 Dajna gå

Jubmelis rájaduvvam Jubmela bágojt sárnnu; Jubmel Vuojŋŋanisáv váni miehttik vaddá. 35 Áhttje Bárnes ähttsá ja suv giehtaj la gájkka vaddám.
36 Guhti Bárnnáj jáhkká sujna l ihkeven iellem. Valla guhti vuornnu Bárnnáj jáhkkemis, ij besa iellemav vuojnnet, ájnat Jubmela moarre sunji báhtsá.

4

Jesus ja samariak nissun

1 Jesus árvvedij farisea lidjin gullam sån Johannesis ålop åhpadisålmmåjt giesij ja ålobuv gástadij 2 Jesus val ittjij iesj gástada ájnat suv åhpadisålmmå 3 ja de vaden Judeas Galileaj vuolgij. 4 Vierttij Samaria milta mannat 5 ja bådij stádaj gåhtjoduvvam Sykarin, ij mälggadin ednamis mav Jakob bárnnásis Josefij vattij. 6 Danna lij Jakoba tjáhtjeruddne. Jesus vádtsemis vájbbam rudne guorraj tjåhkkidij. Biejvveguovddel lij.
7 Soames samariak nissun bådij tjátjev viettjatjit. Jesus sunji hålaj: »Vatte munji juhkat!« 8 Åhpadisålmmå vuojn lidjin stádaj vuolggám biebmojt oastátjit. 9 Nissun javlaj: »Gåktus dån, guhti la juvdá, mujsta máhtá tjátjev ánodit? Mån ham lav samariak nissun.« (Juvdá e samariagij sidá säbrástallat). 10 Jesus vásstedij: »Jus dån lulu dåbddåt Jubmela vattáldagájt ja suv guhti dunji hoallá: Vatte munji juhkat, de sujsta lulu ádnot ja dunji luluj ielle tjátjev vaddet.« 11 Nissun javlaj: »Härrá, dujna ij la goajvvomlihtte ja ruddne l tjiegŋal. Gåsstå de ielle tjátjev váldá? 12 I gåjt dal littja stuoráp mijá áhtjes Jakobis, guhti rudnev vattij ja iesj dassta bárnijis ja elujnis jugáj.« 13 Jesus vásstedij: »Guhti dát tjátjes juhká vas gåjkkågoahtá. 14 Valla guhti muv vaddem tjátjes juhká, ij goassak gåjkkågoade. Muv vaddem tjáhtje sunji gålgge ádjagin sjaddá ja ihkeven iellemav vaddá.« 15 Nissun sunji javlaj: »Härrá, vatte munji dat tjátjes, vaj iv goassak dárbaha gåjkkåt ja diehki boahtet tjátjev viettjatjit.«
16 Jesus hålaj: »Maná ålmmåt viettjatjit!« 17 Nissun vásstedij: »Ij la mujna ålmåj.« Jesus hålaj: »Duolla dån javla, dujna ij la ålmåj. 18 Vihtta ålmmå dujna lidjin ja dát maŋemus ij la duv. Sáddnáv galla hålli.« 19 Nissun vásstedij: »Härrá, profäjttan duv vuojnáv. 20 Mijá ájttega li Jubmelij dán váren råhkådallam, valla dij javllabihtit Jerusalemav bájkken gånnå råhkådallat.« 21 Jesus vásstedij: »Jáhke munji, nissun. Ájgge boahtá gå ehpit

dán váren jalik Jerusaleman Áhttjáj råhkådalá. 22 Råhkådallabihtit mav ehpit dåbdå. Mij råhkådallap mav dåbddåp, dan diehti gå lånestibme juvdájs boahtá. 23 Valla ájgge boahtá, ja le dal juo, gå gájkka duohta råhkådalle Áhtjev vuojŋŋanisán ja sádnesvuodan råhkådalli. Dakkir råhkådallijt Áhttje sihtá. 24 Jubmel la vuojŋŋanis ja suv råhkådalle vierttiji vuojŋŋanisán ja sádnesvuodan råhkådallat.« 25 Nissun javlaj: »Diedáv Messiasav boahtemin« – Messias merkaj Vuojdaduvvam – »ja gå boahtá, de gájkka midjij bigot.« 26 Jesus sunji hålaj: »Mån lav sån, dunji hållamin.«

27 Daŋga båttå åhpadisålmmå båhtin. Sij alvaduvvin gå lij nissunijn ságastime, valla aktak ittjij gatjáda manen ja majt sunji hålaj. 28 Nissun de tjáhtjelihtes guodij, manáj stádaj ja almatjijda hålaj: 29 »Båhtit gehtjatjit ålmmåv guhti munji giehtoj gájkka majt lav dahkam. Ihkap sån la Messias?« 30 Sij vuolggin de suv åtson. 31 Dan båttå åhpadisålmmå sunji javllin: »Rábbi, boade båråtjit!« 32 Vásstedij: »Mujna l biebbmo, mav ehpit diede.« 33 Åhpadisålmmå de gaskasa javllin: »Le gus aktak sunji biebmov buktám?« 34 Jesus hålaj: »Muv biebbmo l suv sidodav dahkat ja suv dagojt ållidit, guhti muv la rádjam. 35 Dij javllabihtit: Niellja máno li ájn tjuohppamij. Valla didjij javlav: Bajedihtit tjalmijt ja gähttjit bäldojt juo tjuohppammudduj vielgudam. 36 Tjuohppe bálkás oadtju ja sájov ihkeven iellemij vuorkki, vaj sáddjijiddje ja tjuohppe aktan bessaba ávvudallat. 37 Dat báhko l duohta, nubbe sáddji ja nubbe vas tjuohppá. 38 Lev dijáv tjuohpatjit rádjam dåhku gånnå ejda dárbaha barggat. Iehtjáda li barggam ja dij bálkáv oadtjobihtit sijá bargo åvdås.«

39 Ålos Samaria stádas lidjin nissuna duodastusá maŋŋela Jesusij jáhkkegoahtám: »Sån la munji giehttum gájkka majt lav dahkam.« 40 Gå samariaga suv lusi båhtin, de gåhttjun sijá lusi ganudit ja guokta biejve dåppe åroj. 41 Vil ålobu jáhkkegåhtin gå suv bágojt gullin, 42 ja nissunij javllin: »Ep dasti dåssjå duv bágoj diehti jáhke. Ietja lip dal suv gullam ja diehtep suv ajtu värálda lånestiddjen.«

Jesus ámmátålmmå bárnev buoret

43 Dan guovte biejve maŋŋela Jesus Galileaj vuolgij. 44 Iesj lij duodastam ietjas årrombájken profejtan ij la árvvo. 45 Galilean suv buoret duosstun dan diehti gå galileaga aj lidjin Jerusaleman basseájgij vuojnnám gájkka majt

danna dagáj.
46 Máhtsaj Kanaj, Galileaj, gånnå tjátjev lij vijnnan dahkam. Kafarnauman
lij gånågisá ámmátålmmån skihpa bárnne. 47 Gå gulláj Jesusav Judeas
vuolggám ja Galilean lij dal, de vuolgij suv åtson ja gåhtjoj Kafarnaumaj
tjuovvot sujsta bárnev buoredittjat, guhti lij jábmemin. 48 Jesus sunji hålaj:
»Jus ehpit merkajt ja oavdojt vuojne, de ehpit jáhke.« 49 Ámmátålmåj javlaj:
»Härrá, båhtu då dån åvddål gå bárnnám jábmá.« 50 Jesus vásstedij: »Maná
sijddasit, bárnnát viessu.« Ålmåj Jesusij jáhkij ja manáj. 51 Máhtsadijn
dievnára suv duosstun ja diededin bárnes viessomin. 52 Gatjádij gallen lij
buorránam ja sij vásstedin: »Iektu, giehttjit tijma bájken dávdda suv luojtij.«
53 Áhttjes árvvedij buorránij daj muttoj gå Jesus sunji javlaj: »Bárnnát
viessu«, ja iesj de jáhkkuj aktan fuolkijnis bådij. 54 Dáv nuppev merkav Jesus
dagáj gå Judeas Galileaj lij boahtám.

5

Skihpa ålmåj Betesdan buorrán

1 Dan maŋŋel lidjin juvdáj base ja Jesus Jerusalemaj manáj. 2 Sávttsauvsa
guoran Jerusaleman la lávgudahka hebreak namájn Betesda. Danna li vihtta
tjuolldahálla, 3 gånnåållo skihppe, tjalmedime, gállnasa ja skiermá vellahin.
4 [Sij vuorddin dilmajt tjátjen, dajna gå Härrá ieŋŋgil duolloj dálloj tjáhtjáj
luojttádij ja dilmmadij. Guhti de vuostak tjáhtjáj lávkkij maŋŋel gå lij
dilmmadam, väddjáj vájk mat dávdas.] 5 Danna lij ålmåj gålmmålåkgáktsa
jage skihpam. 6 Jesus vuojnij suv danna vellahime ja guláj suv guhkev
skihpam. Gatjádij de sujsta: »Sidá gus buorránit?« 7 Skihppe vásstedij:
»Härrá, mujna ij la viehkke tjáhtjáj bessat dalloj gå dilmmá. Gå dåhku
bessagoadáv, de soames muv åvddålij háhppit.« 8 Jesus sunji hålaj:
»Tjuodtjela, välde látjut ja maná!« 9 Dalága ålmåj buorránij, váldij látjos ja
manáj.
Valla sábbát lij 10 ja juvdá sunji javllin: »Uddni l sábbát. Dån i látjut oattjo
guoddet.« 11 Ålmåj vásstedij: »Guhti muv buoredij gåhtjoj muv látjum
välldet ja mannat.« 12 Sij de gatjádin: »Guhtis gåhtjoj látjut välldet ja
mannat?« 13 Ålmåj ittjij diede guhti suv buoredij, dan diehti gå Jesus lij juo
dassta mannam, gå nåv ålos dasi lidjin tjåhkanam. 14 Maŋŋela Jesus suv

tiemmpelin gávnaj ja sunji hålaj: »Dån la buorránam. Ale dasti suddoda, vaj ij mige baháp dunji sjatta«. 15 Ålmåj de manáj juvdájda giehtutjit Jesus lij suv buoredam. 16 Juvdá Jesusav doarrádallagåhtin, danen gå lij dájt sábbádin dahkam. 17 Valla sidjij hålaj: »Áhttjám ájn la barggamin ja dan diehti mån aj lav barggamin.« 18 De juvdá ájn vil ienebut viggagåhtin suv gåddet, dajna gå ittjij dåssjå val sábbádav doaje, ájnat Jubmelav áhttjen gåhtjoj ja Jubmela lágátjin ietjas dagáj.

Mav Áhttjes dahká, Bárnnes aj dahká

19 Jesus sidjij jårgijdij javla: »Sáddnán hålav: Bárnnes ij buvte ietjastis mavga dahkat, ájnat Bárnnes dahká dåssjå mav vuojnná Áhtjes dahkamin. Mav Áhttjes dahká, Bárnnes aj dahká. 20 Áhttje Bárnes ähttsá ja sunji vuoset gájkka mav iesj dahká ja ájn stuoráp dagojt ájggu sunji vuosedit, vaj dij oavdduhahtjabihtit. 21 Gåktu Áhttjes jábbmegijt båktå ja iellemav vaddá, nåv Bárnnes aj iellemav vaddá gesi sihtá. 22 Ja Áhttjes avtak ij duobbmi ájnat duobbmimfámov la Bárnnásis vaddám, 23 vaj gájka Bárnev guddnedi, nåv gåktu Áhtjev guddnedi. Guhti Bárnev ij guddneda, ij Áhtjev ga guddneda, guhti suv la rádjam.

24 Sáddnán javlav didjij; guhti muv bágov gullá ja sunji jáhkká guhti muv la rádjam, sujna l ihkeven iellem. Sån duobbmuj ij boade, ájnat la juo jábmemis iellemij mannam. 25 Sáddnán didjij javlav; ájgge boahtá, ja le juo, gå jábbmega Jubmela Bárne jienav gulli ja gudi dav gulli älläji. 26 Gåktu Áhtjen ietjanis la iellem, nåv la Bárnnáj aj iellemav vaddám, 27 ja sunji l duobbmimfámov vaddám, dan diehti gå sån la Almatjabárnne. 28 Allit dáv imájdalá. Ájgge boahtá gå hávdijn gájka suv jienav gulli, 29 ja tjuodtjeli; gudi li buorijt dahkam tjuodtjeli iellemij ja gudi li bahájt dahkam tjuodtjeli duobbmuj. 30 Ietjastam iv buvte majdik dahkat: gåktu guláv nåvti duobbmiv ja muv duobbmo l duolla, danen gå iehtjam sidodav iv tjuovo, ájnat suv guhti muv la rádjam.

Vihtanus ij duostoduvá

31 Jus iehtjam birra vihtanastáv, de muv vihtanus ij la duohta. 32 Valla soames ietjá muv birra vihtanasstá ja diedáv suv vihtanusáv muv birra duohtan. 33 Dij Johannesij ságav rájajda ja sån la sádnesvuodav vihtanasstám. 34 Avtak almatjis iv vihtanusáv iehtjam birra sidá, valla dáv

giehtov didjij gádjusibmen. 35 Johannes lij buolle ja bájtte tjuovgga ja
oanegis ájgev suv tjuovgan ávvudalájda. 36 Valla stuoráp vihtanusáv lav
oadtjum gå mav Johannes vattij. Danen gå dago, majt Áhttje l vaddám
ållidittjat, jur da majt dagáv, vihtanassti Áhtjev muv rádjam. 37 Ja Áhttje
guhti muv la rádjam, la iesj vihtanasstám muv birra. Valla suv jienav ehpit
goassak la gullam, ehpit ga suv ietjas vuojnnám, 38 ja suv bágo älla dijá
lunna bissomin, gå ehpit jáhke sunji gev la rádjam. 39 Tjálugijt
guoradallabihtit, gå doajvvobihtit dajt buktet ihkeven iellemav vaddet.
Dahá vihtanassti muv birra, 40 valla dij ehpit muv lusi sidá boahtet iellemav
åttjutjit. 41 Iv almatjijs gudnev lágeda, 42 valla lav dåbddåm diján ij la
gieresvuohta Jubmelij. 43 Mån lav Áhtjám namán boahtám ja dij ehpit muv
duosto. Valla jus soames ietjas namán boahtá, de suv duosstobihtit.
44 Gåktus jáhkket buktebihtit, gudi gudnev nubbe nuppes åhtsåbihtit ja
ehpit ájnna Jubmela lunna åtså? 45 Allit jáhke dijáv ájgov Áhtje åvdån
guoddalit. Guhti dijáv guoddal la Moses gesi dij dårvustallabihtit. 46 Jus
Mosesij lulujda jáhkket, de munji aj lulujda jáhkket dan diehti gå sån la
muv birra tjállám. 47 Valla jus ehpit suv tjállagijda jáhke, gåktus de muv
bágojda jáhkket buktebihtit?«

6

Biebbmo vihttatuvsánij

1 De Jesus Galileajávre jali Tiberiasjávre nuppe bälláj manáj. 2 Ålos
tjuovvolin, dajna gå vuojnnin merkajt majt dagáj gå skihppijt buoredij.
3 Jesus várráj manáj ja åhpadisålmmåjis dasi tjåhkkidij. 4 Bässátja, juvdáj
base, lidjin lahka.

5 Gå Jesus gehtjastij ja vuojnij ållo almatjav suv lusi boahtemin, de
Filipposij javlaj: »Gåsstå lájbev oasstet vaj gájka oadtju juojddá bårråt?«
6 Dav javlaj Filipposav gähttjalittjat. Iesj galla diedij mav dahkat. 7 Filippos
vásstedij: »Guoktatjuodet denáras ij åbbånis bähkátjav gesisik oattjo.«
8 Åhpadisålmmåjs akta, Simon Petrusa viellja Andreas, javlaj: 9 »Dála l
bárnne gänna li vihtta gårnnelájbátja ja guokta guolátja. 10 Valla ma li da
náv ållusijda?« Jesus vásstedij: »Tjåhkkidisá almatja.« Rássás sadje lij gåsi
ålmmåjs vihttatuvsána bájkke tjåhkkidij. 11 Jesus lájbijt váldij, Jubmelav gijtij

ja juogadij dajt sidjij ja nåvti aj guolátjijt, ja oadtjun man ednagav sihtin.
12 Gå gallánam lidjin, de åhpadisålmmåjda javlaj: »Tjoahkkijihtit bátsidisájt
vaj mige ij dåssjåj maná.« 13 Tjoahkkijin dajt ja dievddin lågenanguokta
vieddegáre bähkátjijs vidát gårnnelájbes báhtsám bårråma maŋŋel.
14 Gå almatja vuojnnin makkir merkav lij dahkam, de javllin: »Sån galla le
Profäjtta, guhti diehki väräldij lij boadátjit.« 15 Valla Jesus, árvvedime
nákkujn ájggun suv gånågissan dahkat, máhtsaj vat aktu allasis várráj.

Jesus vádtsá tjátje nanna

16 Gå iehkeduváj, de åhpadisålmmå jávrregáddáj mannin, 17 vadnasij
lávkkijin ja jávre nuppe bälláj, Kafarnaumaj, vuolggin. Sjevnjudam lij juo, ja
Jesus ij lim ájn sijá lusi boahtám. 18 Garra biekkav ja bárojt dagáj. 19 Lahkke
mijlav suhkam, de ájttsin Jesusav váttse boahtemin tjátje nanna. Vadnasij
lahkanij, ja åhpadisålmmå ballájin, 20 valla sidjij javlaj: »Allit mujsta balá.«
21 Sihtin de suv vadnasa sisi ja dalága jåvsådin jávrregáddáj gåsi mannamin.

Iellema lájbbe

22 Álmmuk, maŋep biejve világa jávre nuppen bielen, lij val avtav vadnasav
vuojnnám, ja Jesus ij lim åhpadisålmmåjis dav tjuovvum. Suv dabdá lidjin
vuolggám. 23 Valla ietjá vadnasa Tiberiasis båhtin ja goarrijin dan lahkusij
gånnå lájbev lidjin Härrá gijtulvisråhkålvisá maŋŋela bårråm. 24 Gå almatja
dal ielvvin Jesus ij lim danna, ällim ga suv åhpadisålmmå, de vaden jávrrek
vuolggin Kafarnaumaj Jesusa åtson. 25 Gávnnin suv danna jávre nuppen
bielen ja sujsta gatjádin: »Rábbi, goassas diehki båhti?« 26 Jesus vásstedij:
»Sáddnán didjij javlav: Ehpit muv åhtsåla dan diehti gå merkajt lihpit
vuojnnám, ájnat danen gå lájbes gallánibmáj båråjda. 27 Allit barga biebmo
åvdås mij dåssjån, ájnat dan åvdås mij ihkeven iellemav vaddá ja mav
Almatjabárnne didjij vaddá. Dan diehti gå Áhttje, Jubmel iesj, la suv
sinidahttám.« 28 Sij de gatjádin: »Majt dahkat vaj Jubmela dagojt barggap?«
29 Jesus vásstedij: »Jubmela dahko l jáhkket sunji gev sån la rádjam.« 30 Sij
javllin: »Makkir merkav de dagá, vaj vuojnnep ja dunji jáhkkep? Majdis
buvtá dahkat? 31 Mijá ájttega mannav åjdåmiehtsen bårrin, nåv gåktu
tjáleduvvam la: *Lájbev almes vattij sidjij bårrusin.*« 32 Jesus vásstedij:
»Sáddnán didjij javlav: Moses ittjij didjij lájbev almes vatte, valla Áhttjám
vaddá duohta lájbev almes. 33 Jubmela lájbbe almes boahtá ja väräldij

iellemav vaddá.«
34 Sujsta de vájnnodin: »Härrá, vatte midjij agev dat lájbes.« 35 Jesus
vásstedij: »Mån lav iellema lájbbe. Guhti muv lusi boahtá ij goassak nälgo ja
guhti munji jáhkká ij goassak gåjkå. 36 Valla gåktu didjij javlliv: dij lihpit
muv vuojnnám ja ehpit daŋgas diehti jáhke. 37 Gájka gejt Áhttje munji
vaddá, båhti muv lusi. Ja guhti muv lusi boahtá, iv hilgo. 38 Mån iv la almes
boahtám iehtjam sidodav dagátjit ájnat suv guhti muv la rádjam. 39 Ja dát la
suv sidot guhti muv la rádjam: iv galga láhppet sijájs avtak gejt munji l
vaddám, ájnat maŋemus biejve sijáv tjuodtjelahttet. 40 Dát la Áhtjám sidot:
gájka gudi Bárnev vuojnni ja sunji jáhkki oadtju ihkeven iellemav. Ja sijáv
maŋemus biejve tjuodtjelahtáv.«
41 Juvdá murkestin dan diehti gå Jesus lij javllam: »Mån lav lájbbe almes
boahtám.« 42 Javllin: »Ij la gus sådnå Jesus, Josefa bárnne? Mij ham áhtjes ja
iednes dåbddåp. Gåktus de máhttá javllat sån almes bådij?« 43 Jesus
vásstedij: »Allit murkesta. 44 Aktak ij máhte muv lusi boahtet, jus Áhttje
guhti muv la rádjam, suv ij giese, ja mån de suv maŋemus biejve
tjuodtjelahtáv. 45 Profejtajs la tjáleduvvam: *Jubmela åhpadisålmmån gájka
sjaddi.* Juohkkahasj guhti Áhtjev gulldal ja sujsta oahppá, muv lusi boahtá.
46 Valla aktak ij la Áhtjev vuojnnám ietján gå Jubmelis rájaduvvam; sån la
Áhtjev vuojnnám. 47 Sáddnán didjij javlav: Guhti jáhkká, sujna l ihkeven
iellem. 48 Mån lav iellema lájbbe. 49 Dijá ájttega mannav åjdåmiehtsen bårrin
ja jábmin. 50 Valla lájbbe almes boahtá, ja guhti dassta bårrå ij jáme. 51 Mån
lav ielle lájbbe, almes boahtám. Guhti dat lájbes bårrå, sujna l ihkeven
iellem. Lájbev mav vattáv la muv rumáj. Värálda iellema åvdås dav
vattáv.«
52 Juvdá de gaskanisá rijddalahtjin gåktu máhtij ietjas rubmahav bårrusin
vaddet. 53 Jesus vásstedij: »Sáddnán didjij javlav: jus ehpit Almatjabárne
rubmahav bårå ja suv varáv jugá, de diján ij la iellem. 54 Ihkeven iellem la
sujna, guhti muv rubmahav bårrå ja muv varáv juhká, ja maŋemus biejve
suv tjuodtjelahtáv, 55 dajna gå muv rumáj la duohta båros ja muv varra
duohta jugos. 56 Guhti muv rubmahav bårrå ja muv varáv juhká bissu
mujna ja mån sujna. 57 Gåktu ielle Áhttje muv la rádjam, ja mån Áhtje baktu
viesov, nåvti aj sån muv baktu viessu, guhti muv bårrå. 58 Dát la lájbbe
almes boahtám, ietjá lájbbe gå mav ájttega bårrin. Sij jábmin, valla guhti dáv

lájbev bårrå ihkeven ájggáj viessu.« 59 Dav javlaj Kafarnauma synagogan
åhpadime.

Åhpadisålmmå murkesti Jesusa bágoj diehti

60 Suv hålav gullam, moattes åhpadisålmmåjs javllin: »Garra hålla! Guhtis
gillá suv gulldalit?« 61 Jesus dalága árvvedij åhpadisålmmå suv bágojda
murkestin ja sidjij javlaj: »Bahán gus dáv válldebihtit? 62 Gåktus de jus
Almatjabárnev vuojnnebihtit dåhku badjánime gånnå åvddåla lij?
63 Vuojŋŋanis iellemav vaddá, oattjes ij la mige ávkijt. Didjij håladuvvam
bágo li vuojŋŋanis ja iellem. 64 Valla dijás soabmása e jåhke.« Jesus juo álgos
diedij gudi sunji ettjin jåhke ja guhti suv lij bähtátjit. 65 Ja lasedij: »Danen
didjij javlliv, aktak ij máhte muv lusi boahtet jus Áhttje ij miededa.«
66 Moattes åhpadisålmmåjs de vuolggin ja ettjin dasti sidá suv tjuovudit.
67 Jesus lågenanguoktásis gatjádij: »Ehpit gåjt dal dij aj littja vuolgátjit?«
68 Simon Petrus vásstedij: »Härrá, gen lusi de lulujma vuolgget? Dujna l
ihkeven iellema báhko, 69 Jubmela ájllisin duv jåhkkep ja diehtep.« 70 Jesus
javlaj: »Iv gus iesj la dijáv lågenanguoktásav válljim? Ja daŋgas diehti dijás
akta l bärggal.« 71 Hålaj dav Judasa, Simon Iskariota bárne, birra danen gå
sån lij suv bähtátjit, ja sån lij lågenanguoktásis akta.

7

Jerusaleman lasstagoahtebase

1 Dan maŋŋela Jesus Galilean vájaldij. Judean ittjij sidá vájaldit dan diehti gå
juvdá suv viggin gåddet.
2 Juvdáj lasstagoahtebase lahkanahtjin. 3 Suv vielja de sunji javllin: »Ale
dási ganuga, maná Judeaj vaj duv åhpadisålmmå aj duv dagojt bessi
vuojnnet. 4 Aktak ij majdik tjiehkusin dagá jus sihtá dåbddusin sjaddat. Jus
dakkir dagojt buvtá dahkat, vuoseda de ietjat väråldij.« 5 Ettjin ga suv vielja
sunji jåhke. 6 Valla Jesus sidjij javlaj: »Muv ájgge ij la ájn ållånam, valla didjij
la agev sjiehtes ájgge. 7 Värált ij dijáv máhte vasjodit, valla muv vasjot
danen gå duodastav dan dagojt bahán. 8 Mannit dij dal basijda. Iv mån dán
bále vuolge, muv ájgge ij la ájn ållånam.« 9 Ja iesj de Galileaj bátsij.
10 Valla gå suv vielja lidjin basijda vuolggám, de sån aj vuolgij, ij bihko
ájnat suolev. 11 Juvdá suv basseájge åhtsin, ja ussjolin gånnå lij. 12 Sága suv

birra álmmuga siegen gullujin; muhtema suv buorre almatjin adnin, muhtema javllin suv álmmuga tjáddjididdjen. 13 Valla aktak ittjij suv birra bihko håla, dajna gå juvdájs ballin.

14 Basseguovddela Jesus manáj tiemmpelij åhpadittjat. 15 Juvdá alvaduvvin ja javllin: »Gåktus så åhpadak almasj la tjálugijda oahppánam?« 16 Jesus vásstedij: »Muv oahppa ij la muv, ájnat suv guhti muv la rádjam. 17 Jus guhtik suv sidoda milta sihtá dahkat, de iesj árvvet jus muv oahppa l Jubmelis vaj ietjastam. 18 Guhti ietjastis hoallá, allasis gudnev åhtså. Valla guhti suv gudnev åhtså gässta l rájaduvvam, sáddnáv hoallá ja sujna ij la migek vádnarievtesferdukvuodas. 19 Ij gus Moses la lágav vaddám? Ja daŋgas diehti aktak ij dijás lága milta dagá. Man diehti muv sihtabihtit gåddet?« 20 Álmmuk vásstedij: »Dujna l galla bahás vuojŋŋanis. Guhtis duv sihtá gåddet?« 21 Jesus de javlaj: »Juojddá lav dahkam mav dij gájka oavdduhihpit. 22 Moses la didjij birratjuohppamav vaddám – vájku ij jur Mosesis boade ájnat ájttegijs – ja sábbádin dij aj birratjuohppabihtit. 23 Jus almasj sábbádin birratjuohpaduvvá vaj Mosesa lágav ij doaje, manen de munji suhttabihtit gå sábbádin almatjav buorediv? 24 Allit muodo milta duobbmi, ájnat duobbmijihtit rievtesláhkáj.«

Le gus Jesus Messias?

25 De muhtema Jerusalema viesádijs javllin: »Ij gus sån la almasj gev gåddet sihti? 26 Dánna sån bihko sárnnet ja aktak ij sunji majdik javla. E gåjt dal rádehärrá suv Messiasin jáhkitja? 27 Mij ham diehtep gåsstå dát ålmåj boahtá, valla gå Messias boahtá de aktak ij diede gåsstå boahtá.«

28 Tiemmpelin åhpadime Jesus tjuorvvij: »Dåbddåbihtit muv ja diehtebihtit gåsstå boadáv. Iv la ietjastam boahtám; soames la muv rádjam, valla suv ehpit dåbdå. 29 Mån dåbdåv suv dajna gå suv lussta boadáv ja sån la muv rádjam.« 30 Ájggun suv giddit, valla aktak ittjij giedajdis suv nali bieja; suv ájgge ij lim ájn ållånam. 31 Ålos álmmugis sunji jáhkkegåhtin ja javllin: »Ij gåjt dal Messias dát ålmmås ienep merkajt máhtitja dahkat gå boahtá?«

32 Farisea gullin majt almatja suv birra ságastin ja aktan alemushärráj rádjin ålmmåjdisá suv gidditjit. 33 Jesus hålaj: »Ájn oanegis ájgev lav dijá lunna åvddål gå suv lusi vuolgáv, guhti muv la rádjam. 34 Gal dij muv åtsåtjihpit valla ehpit gávnatja, ja gånnå mån lav, dåhku ehpit besa.«

35 Juvdá de gaskanisá javllin: »Gåsis la vuolggemin, gå ep galga suv
gávnnat? Ij gåjt dal vuolgitja sijá lusi, gudi grehkaj siegen årru, sijáv
åhpadittjat? 36 Majt sihtá javllat gå hoallá: Åtsåtjihpit muv valla ehpit
gávnatja, ja gånnå mån lav, dåhku ehpit besa?«
37 Basij maŋemus ja stuorámus biejve Jesus tjuottjadij ja tjuorvvij: »Jus
aktak gåjkkå, båhtus muv lusi jugátjit. 38 Sujsta guhti munji jáhkká ielle
tjáhtje gålggå sissŋelis, nåv gåktu tjáluk javllá.« 39 Dav sån hålaj Vuojŋŋanisá
birra, mav sij oadtju gudi sunji jáhkki. Vuojŋŋanis ij lim ájn boahtám dan
diehti gå Jesus ij lim ájn herlugin dagáduvvam.
40 Muhtema álmmugis gudi dav gullin javllin: »Sån galla le Profäjtta«, 41 ja
muhtema javllin: »Sån la Messias.« Valla muhtema: »Ij gåjt dal Messias
Galileas båditja? 42 Ij gus tjáluk javla Messias la Davida máddarijs ja
Betlehemas, Davida sijdas, boahtá?« 43 Almasjfuovva de suv diehti sierranij.
44 Soabmása sihtin suv giddit, valla aktak ittjij giedas suv nali bieja.
45 Gå sijá ålmmå máhttsin, de alemushärrá ja farisea gatjádin: »Manen ejda
suv diehki buvte?« 46 Sij vásstedin: »Aktak almasj ij la goassak nåv
sárnnedam gåktu sån.« 47 De farisea sidjij javllin: »Lehpit gus dij aj
tjáddjiduvvam? 48 Le gus aktak rádehärrájs jali fariseajs sunji jáhkkám?
49 Valla álmmukfuovva mij lágav ij dåbdå, garroduvvam la.« 50 Nikodemos,
iesj rádehärrá ja åvdebut aj Jesusa lusi boahtám, javlaj: 51 »Ij gåjt dal mijá
láhka avtak gulldalik duobbmi åvddål gå l åtsådam majt la barggam?« 52 Sij
vásstedin: »Le gus dån aj Galileas? Gehtja tjálugin, de älvá aktak profäjtta ij
Galileas boade.«

Gállasjvuoda doaddje

[53 Gájkajs de iesj guhtik sijddasis vuolgij,

8

1 valla Jesus Olijvvavárráj manáj. 2 Árrat idedis tiemmpelij máhtsaj.
Álmmuk suv birra tjåhkanij ja sån tjåhkkidij åhpadittjat. 3 Tjálukoahppása ja
farisea de buktin nissunav guhti lij gállasjvuoda doaddjen gávnadallam.
Doalvvun suv Jesusa åvddåj 4 ja javllin: »Åhpadiddje, dát nissun gávnadaláj
gállasjvuodav jur doadjemin. 5 Moses lágan gåhttju dakkir nissunav
gierggit. Majt dån javla?« 6 Gähttjalime diehti dáv sunji javllin

guoddalimoarev åttjutjit. Valla Jesus gåbbmidij ja tjuvdijn ednamij tjálij.
7 Gå nuppádis gatjádin, de sidjij gehtjastij håla: »Guhti dijás la sutto dagi,
bálkestus vuostasj giergev suv nali.« 8 Ja vat gåbbmidij ja ednamij tjálij. 9 Gå
dav gullin de dassta akta ájgen mannin, boarrása vuostak. Bátsij de
nissunijn dasi. 10 Jesus gehtjastij sunji ja javlaj: »Nissun, gåsis sij vuolggin?
Ittjij gus aktak duv duobbmi?« 11 Vásstedij: »Ittjij aktak, Härrá.« Jesus de
hålaj: »Iv ga mån duv duobbmi. Maná dal, ja ale dasti suttojt dagá.«]

Áhtje vihtanus

12 Maŋŋela Jesus sidjij sárnoj: »Mån lav värálda tjuovgga. Guhti muv
tjuovvu ij sjievnnjedin vájalda, ájnat sujna l iellema tjuovgga.« 13 Farisea de
javllin: »Ietjat birra vihtanastá! Duv vihtanus ij la duohta«. 14 Jesus vásstedij:
»Vájku iehtjam birra vihtanastáv, de muv vihtanus la duohta. Mån diedáv
gåsstå boadáv ja gåsi vuolgáv. Valla dij ehpit diede gåsstå boadáv ja gåsi
vuolgáv. 15 Dij duobbmibihtit almatjij láhkáj. Mån iv avtak duobbmi. 16 Jus
daŋgas diehti duobbmiv, de muv duobbmo l duolla, danen gå iv la aktu;
sån guhti muv rájaj la mujna. 17 Ja ietjada lágan la tjáleduvvam, majt
guovtes vihtanassteba le duohta. 18 Vihtanastáv iehtjam birra ja Áhttje, guhti
muv rájaj, vihtanasstá muv birra.« 19 De gatjádin: »Gånnås duv áhttje l?«
Jesus vásstedij: »Ehpit dij muv jalik Áhtjám dåbdå. Jus muv lulujda
dåbddåt, de lulujda Áhtjám aj dåbddåt.« 20 Dajt bágojt värrogisto guoran
hålaj tiemmpelin åhpadattijn. Valla aktak ittjij suv giddi. Suv ájgge ij lim ájn
ållånam.

21 Maŋŋela sidjij hålaj: »Mån vuolgáv ja dij muv åtsåtjihpit, valla
suttojnihtte jábmebihtit. Gåsi vuolgáv ehpit besa.« 22 Juvdá de javllin:
»Ájggu gus ietjas hekkaduhttet, gå javllá ep dåhku besa gåsi vuolggá?«
23 Sidjij tjielggij: »Dij lihpit vuollet, mån lav baddjet. Dij gullubihtit dán
väráldij, mån iv gullu dán väráldij. 24 Dan diehti javlliv dij suttojnihtte
jábmebihtit. Jus ehpit jåhke mån lav mån, de suttojnihtte jábmebihtit.«
25 Gatjádin: »Guhtis la de?« Jesus vásstedij: »Manen åbbånis dijájn ságastav?
26 Mujna l enas didjij javllat ja enas massta dijáv duobbmit. Valla guhti muv
la rádjam sáddnáv hoallá, ja mav lav sujsta gullam hålav väráldij.« 27 Ettjin
sij dádjada Áhtje birra lij hållamin. 28 Ja Jesus javlaj: »Gå lihpit
Almatjabárnev bajedam, de dádjadihpit mån lav guhti lav. Ja iv ietjastam

majdik dagá, ájnat sárnnedav nåv gåktu Áhtjes lav oahppam. [29] Ja guhti muv la rádjam, la muv lunna. Ij sån muv aktu guode, dajna gå agev suv miela milta dagáv.« [30] Gå dav hålaj de ålos sunji jáhkkegåhtin.

Abrahama máná

[31] Juvdájda gudi sunji jáhkkin hålaj: »Jus muv bágon bissobihtit de ållåsit muv åhpadisålmmå lihpit. [32] Dij dåbdijdihpit sádnesvuohtaj ja sádnesvuohta dijáv tjoavddá.« [33] Javllin: »Mij lip Abrahama máttos ja ep goassak la geŋga oarjjen viessum. Massta de tjoavdádallat?« [34] Jesus vásstedij: »Sáddnán didjij javlav: juohkkahasj guhti suttojt dahká, le sutto oarjje. [35] Oarjje ij viesonis ihkát åro, valla bárnne årru. [36] Jus dal Bárnne dijáv tjoavddá, de duodaj tjoavdádallabihtit. [37] Dijáv diedáv Abrahama máttos. Valla hálijdihpit muv gåddet dan diehti gå muv bágo älla sajev gávnnam dijá vájmojda. [38] Mån sárnov dan birra majt iesj lav Áhtje lunna vuojnnám. Ja dij dahkabihtit majt lihpit áhtjestihtte gullam.« [39] Sij vásstedin: »Mijá áhttje l Abraham.« De Jesus hålaj: »Jus lulujda Abrahama máná, de lulujda Abrahama dagojt dahkat. [40] Valla dálla sihtabihtit muv gåddet, guhti didjij lav Jubmelis gullam sádnesvuodav hållam. Nåvti Abraham ittjij dagá. [41] Dij dahkabihtit áhtjeda dagojt.« De javllin: »Gállasjvuoda doadjemis ep la riegádam. Jubmel la mijá áhttje ja ij guhtik ietjá.« [42] Jesus vásstedij: »Jus Jubmel luluj dijá áhttje, de lulujda muv iehttset, danen gå Jubmelis boadáv ja sujsta lav vuolggám. Ietjastam iv boade, ájnat sån la muv rádjam. [43] Manen ehpit dádjada majt hålav? Danen gå ehpit muv bágojt gierda gullat! [44] Didjij la bärggal áhttjen ja sihtabihtit dahkat mav áhttjáda vuorddá. Álggorájes lij almasjgådde ja sádnesvuoda ålggolin danen gå sujna ij la sádnesvuohta. Gälástalá ietjastis hoallá, danen gå l gielestiddje ja gällása áhttje. [45] Valla mån sáddnáv hålav ja dan diehti ehpit munji jáhke. [46] Guhtis dijás máhttá vuosedit muv suttojt dahkam? Jus sáddnáv hålav, mannas de ehpit munji jáhke? [47] Guhti Jubmelis boahtá Jubmela bágov gulldal. Valla dij ehpit gulldala, dajna gå ehpit Jubmelis boade.«

Jesus ja Abraham

[48] Juvdá javllin: »Ij gus miján la duolla gå javllap duv Samarias ja dujna bahás vuojŋŋanisáv?« [49] Jesus vásstedij: »Mujna ij la bahás vuojŋŋanis ájnat Áhtjám guddnedav, valla dij muv álbedihpit. [50] Allasim iv gudnev åtså,

valla soames dav åhtså ja duobbmi. 51 Sáddnán didjij javlav: Guhti muv
bágojt vuorkut ij luoddnok jábmemav vuojne.« 52 Juvdá javllin: »De dal
diehtep dujna bahás vuojŋŋanisáv. Abraham jámij ja profejta aj, valla dån
javla: Guhti duv bágojt vuorkut ij luoddnok jáme. 53 I gåjt dal littja Abraham
åhtjestimme stuoráp? Sådnå jámij ja profejta jábmin. Guhtin ietjat jåhká?«
54 Jesus vásstedij: »Jus iehtjam guddnedav, de muv gudnes ij la mige.
Åhttjám, gev dij Jubmelin gåhttjobihtit, muv guddnet. 55 Dij ehpit suv
dåbdå, valla mån dåbdåv. Ja jus javlav iv suv dåbdå, de dijá láhkáj
gielestav. Valla mån dåbdåv suv ja suv bágojt vuorkudav. 56 Abraham
åhttjáda ávvudaláj muv biejvev vuojnnet. Sån vuojnij dav ja ávvudaláj.«
57 Juvdá de Jesusij javllin: »Illa åbbånis vihttalåhke jage ållim ja juo la
Abrahamav vuojnnám.« 58 Vásstedij: »Sáddnán didjij javlav: mån lav ja
lidjiv Abrahama åvddåla.« 59 De giergijt dåhpun suv nali bálkestittjat, valla
Jesus gádoj ja tiemmpelis vuolgij.

9

Tjalmedibmen riegádam buorrán

1 Gå Jesus váttse bådij, de ájtsaj riegádimráje tjalmedis ålmmåv.
2 Åhpadisålmmå sujsta gatjádin: »Rábbi, gå tjalmedibmen la riegádam,
guhtis la suddodam, iesj vaj suv äjgáda?« 3 Jesus vásstedij: »Ij sån jalik suv
äjgáda, valla Jubmela dago suv baktu lidjin bigoduvátjit. 4 Biejven vierttip
suv dagojt dahkat, guhti muv la rádjam. Iján aktak ij máhte barggat.
5 Guhkev väråldin lav, lav värålda tjuovgga.« 6 De ednamij tjålggådij ja
tjålgås dájgganav dagáj majna ålmmå tjalmijt vuojdastij 7 ja hålaj: »Maná
basádittjat Siloajávrátjin.« (Siloa l ráj aduvvam). Ålmåj manáj basádime ja
vuojnnen máhtsaj. 8 Rádna, ja gudi lidjin suv ánodiddjen vuojnnám, de
javllin: »Ij gus sån la ålmåj guhti ánodij?« 9 Muhtema javllin: »Le galla«, ja
muhtema javllin: »Ij la, valla suv muoduk.« Iesj javlaj: »Månnå lav.« 10 De
gatjádin: »Gåktus duv tjalme rahpasin?« 11 Vásstedij: »Gev Jesusin gåhttju
dagáj dájgganav vuojddasin muv tjalmijda ja gåhtjoj muv Siloajávrátjij
mannat basádittjat. Manniv dåhku, basádiv ja vuojnnegåhtiv.« 12 Sujsta
gatjádin: »Gånnås la?« Vásstedij: »Iv diede.«

Farisea ja tjalmedibmen riegádam

13 Fariseaj lusi doalvvun ålmmåv guhti lij tjalmedibmen viessum.
14 Sábbátbiejvve lij gå Jesus dájgganav dagáj ja tjalmijt sujsta rabáj. 15 De
farisea aj gatjádin gåktu vuojnnen sjattaj. Vásstedij: »Dájgganav biejaj muv
tjalmij nali, basádiv ja de dal vuojnáv.« 16 Muhtem farisea javllin: »Dát ålmåj
ij la Jubmelis rájaduvvam, gå ij sábbádav basoda.« Ja muhtema: »Gåktus
suddogis almasj buktá dakkir merkajt dahkat?« Ällim sij avtat mielas 17 ja
danen tjalmedimes ájn akti gahtjin: »Majdis iesj sujsta jáhká gå dujsta
tjalmijt rabáj?« Vásstedij: »Sån la profäjtta.«
18 Juvdá ettjin jáhke suv tjalmedibmen riegádam ja gåhttjun ålmmå äjgádijt
boahtet 19 ja åtsådin sunnus: »Dunnu bárnne gus la, gev javllabihtte
tjalmedibmen riegádij? Gåktus dal máhttá vuojnnet?« 20 Äjgáda vásstedijga:
»Måj diehtin suv riegádimrájes tjalmedis bárnnen. 21 Valla gåktu dal máhttá
vuojnnet en diede. En ga diede guhti suv tjalmijt rabáj. Gatjádihtit ietjastis,
sån ham la ållessjattuk ja máhttá ietjas åvdås vásstedit.« 22 Balos juvdájs
äjgáda dáv javlajga. Juvdá vuojn juo dalloj lidjin ájgás båhtalam synogogas
suv tjuolldet, guhti Jesusav Messiasin dåbdås. 23 Danen ålmmå äjgáda
javlajga: »Sån la juo ållessjattuk. Gatjádihtit sujsta ietjastis.«
24 De nuppádis gåhttjun ålmmåv guhti lij tjalmedibmen viessum sijá lusi,
ja javllin sunji: »Vatte Jubmelij gudnev. Mij diehtep dáv ålmmåv
suddogissan.« 25 Vásstedij: »Jus suddogis iv diede. Valla diedáv gåjt mån
tjalmedibme dal vuojnáv.« 26 Sujsta gahtjin: »Majt dujna dagáj? Gåktus duv
tjalmijt rabáj?« 27 Vásstedij: »Didjij lav juo giehttum, valla ejda gulldalit sidá.
Manen vaden sihtabihtit gullat? Vájbi dij aj ájggobihtit sunji
åhpadisålmmån sjaddat?« 28 De bilkkeda sunji javllin: »Dån la suv
åhpadisålmåj! Mij lip Mosesa åhpadisålmmå. 29 Mij diehtep Jubmelav
Mosesij hållam, valla gåsstå dát ålmåj boahtá ep diede.« 30 Ålmåj vásstedij:
»Imáj galla gå ehpit diede gåsstå boahtá. Rabáj gåjt mujsta tjalmijt.
31 Diehtep Jubmel ij suddárijt gulldala, valla gulldal jubmelbalulattjav guhti
suv sidodav tjuovvu. 32 Ij la galla goassak åvddåla gullum aktak tjalmijt
rahpá gässtak guhti tjalmedibmen la riegádam. 33 Jus dát ålmåj ij lulu
Jubmelis rájaduvvat, ij lulu majdik máhttet dahkat.« 34 De sunji javllin:
»Ålles suddárin riegádi ja de dal gähttjala mijáv åhpadit!« Ja ålgus suv
rádjalin.

35 Jesus gulláj sijáv suv ålgus rádjam ja gå iejvvidijga gatjáj: »Jáhkák
Almatjabárnnáj?« 36 Ålmåj vásstedij: »Guhtis sån la, Härrá? Sidáv sunji
jáhkket.« 37 Jesus javlaj: »Dån la suv vuojnnám. Sujna la ságastime«. 38 Ålmåj
javlaj: »Jáhkáv, Härrá«, ja luobddelij suv åvddåj. 39 Ja Jesus hålaj:
»Duobbmuj lav dán väräldij boahtám vaj tjalmedime vuojnnegåhti ja
vuojnne tjalmeduvvi.«
40 Soames farisea suv fáron dav gullin ja sunji javllin: »Vájbi mij aj
tjalmedime lip?« 41 Jesus vásstedij: »Jus lulujda tjalmedime, de lulujda suttoj
dagi. Valla de dal javllabihtit vuojnnebihtit. De dijá sutto bissu.«

10

Muodulvis sávtsaj ja buorre räjnnuhiddje birra

1 »Sáddnán didjij javlav: guhti ij sávttsagárddáj lijddarájge maná, ájnat ietjá
bájkev guohtsá, sån la suola ja rievvár. 2 Valla guhti lijddarájge manná, sån
la sávtsaj räjnnuhiddje. 3 Sunji uksagáhttár rahpá ja sávtsa suv jienav gulli.
Sávtsajdis tjuorvvu namás ja doalvvu ålgus. 4 Gå sávtsajdis la luojttám, de
manná iesj åvdån ja sávtsa suv jienav dåbddi ja tjuovvoli suv. 5 Valla
abmasav e tjuovo ájnat báhtari dan diehti gå abmasij jienajt e dåbdå.« 6 Dáv
muodulvisáv Jesus sidjij hålaj, valla ettjin suv dádjada.
7 Jesus de hålaj: »Sáddnán didjij javlav: mån lav lijdda sávtsaj lusi. 8 Gájka
muv åvddåla boahtám li suollaga ja rievvára, valla sávtsa ettjin sijáv
gulldala. 9 Mån lav lijdda. Guhti muv baktu manná, gádjus ja manná ålgus
sisi ja guohtomav gávnná. 10 Suola ham boahtá suoládittjat, njuovatjit ja
gåttåtjit. Valla mån lav boahtám sidjij iellemav vattátjit, valjes iellemav.
11 Mån lav buorre räjnnuhiddje. Buorre räjnnuhiddje hekkas sávtsajis
åvdås vaddá. 12 Guhti bálkkiduvvam la ja ij la sávtsaj räjnnuhiddje, ja gen
sávtsa älla, dajt guodá ja báhtar, gå vuojnná stálpev boahtemin. Ja stálppe
gajkut ja älov háddji. 13 Bálkkiduvve ham sávtsajs ij berusta. 14 Mån lav
buorre räjnnuhiddje ja dåbdåv sávtsajdam ja sij muv, 15 nåv gåktu Áhttje
muv dåbddå ja mån Áhtjev. Ja hekkam sávtsaj diehti vattáv. 16 Mujna li aj
ietjá sávtsa ma dán sávttsagárddáj e gullu. Sijájt aj hähttuv lájddit ja muv
jienav gulli ja sjaddi aktan ällon avtajn räjnnuhiddjijn. 17 Áhttje muv ähttsá
dan diehti gå hekkam vattáv vaj ruoptus oattjov. 18 Aktak ij mujsta hekkav

välde. Ietjastam vattáv. Mujna l fábmo dav vattátjit ja fábmo ruoptus váldátjit. Áhttjám la munji nåv mierredam.«
19 Daj bágoj diehti juvdá vaden rijddalahtjin. 20 Sijás ålos javllin: »Sujna l
bahás vuojŋŋanis ja ållu jiermijs la. Manen suv gulldalihpit?« 21 Iehtjáda vat
javllin: »Ij aktak gänna l bahás vuojŋŋanis nåvti håla. Máhttá gus bahás
vuojŋŋanis tjalmedimij tjalmijt rahpat?«

Juvdáj vádnajáhkko

22 De tiempelájlistime base Jerusaleman lidjin. Dálvve lij, 23 ja Jesus váttsatjij
Salomo tjuolldahállan tiemmpelin. 24 De juvdá suv birra tjåhkanin ja javllin:
»Man guhkev ájgo mijáv diehtemahtesvuodan anedit? Jus la Messias de
njuolgga midjij javla.« 25 Jesus vásstedij: »Mån lav didjij giehttum, valla dij
ehpit jáhke. Dago majt Áhtjám namán bargav vihtanassti muv birra. 26 Valla
dij ehpit jáhke dan diehti gå muv sávtsajda ehpit gullu. 27 Muv sávtsa gulli
muv jienav, mån dajt dåbdåv ja tjuovvu muv. 28 Ihkeven iellemav sidjij
vattáv. Sij e goassak håhkkåna ja aktak ij sijáv muv giedajs råhtti. 29 Mav
Áhttjám la munji vaddám la gájkka iehtjádis stuoráp ja aktak ij dav máhte
Áhtjám giedajs råhttit. 30 Måj áhtjijn lin akta.«
31 Juvdá vaden giergijt dåhpun suv gierggitjit. 32 Jesus sidjij javlaj: »Mån lav
didjij ållo buorre dagojt vuosedam ma Áhtjestam båhti. Man dago diehti de
muv gierggibihtit?« 33 Juvdá vásstedin: »Ep duv avtak buorre dago diehti
gierggi, ájnat gå Jubmelav álbeda ja ietjat Jubmelin dagá vájku la almasj.«
34 Jesus hålaj: »Ij gus dijá lágan la tjáleduvvam: *Mån lav javllam dij jubmela
lihpit*? 35 Láhka ham sijájt jubmelin gåhttju gudi Jubmela bágov oadtjun ja
tjálugav ij máhte dåssjidit. 36 Gåktus de máhttebihtit munji, gev Áhttje l
ájlistuhttám ja väräldij rádjam, javllat bilkkedav gå hålav: Mån lav Jubmela
Bárnne. 37 Jus iv Áhtjám dagojt dagá, de allit munji jáhke. 38 Valla jus dajt
dagojt dagáv, de edasik dajda jáhkkit, jus ehpit munji sidá jáhkket. De
dádjadihpit Áhttje l mujna ja mån Áhtjen.« 39 Gähttjalin vat suv giddit, valla
besaj sijás.
40 De vuolgij Jordanäno nuppe bälláj gånnå Johannes álgos gástadij. Dasi
ganudij ja ålos suv lusi båhtalin. 41 Javllin Johannes ittjij makkirik merkajt
dagá, valla gájkka majt Jesusa birra hålaj lij sádnes. 42 Ja ålos danna sunji
jáhkkegåhtin.

11

Jesus Lasarosav båktå

1 Ålmåj gen namma lij Lasaros skibáj. Sån lij Betania sijdas gånnå Maria
Marta oappájnis åroj. 2 (Maria lij vuojn nissun guhti Härráv njálga
vuojddasij vuojdaj ja suv juolgijt vuobdajis sagárdij. Ja Lasaros guhti lij
skibás lij suv viellja.)
3 Oappátja ságav rájajga Jesusij: »Härrá, venagat la skibás.« 4 Gå Jesus dav
guláj de javlaj: »Dát ij la jábmemdávdda ájnat dávdda Jubmela
herlukvuohtaj, vaj Jubmela Bárnne dan baktu herlugin sjaddá.« 5 Jesus
Martav, suv oappáv ja Lasarosav iehtsij. 6 Gå dal guláj Lasaros skibáj, de ájn
guokta biejve ganudij dasi gånnå lij, 7 valla maŋŋela åhpadisålmmåjda
javlaj: »Máhttsup Judeaj.« 8 Åhpadisålmmå sunji javllin: »Rábbi, áttjak
juvdá gähttjalin duv gierggit ja de dal ruoptus dåhku vuolgá.« 9 Jesus
vásstedij: »Älla gus biejven lågenanguokta tijma? Guhti biejven vájalt ij
jåråda danen gå dán värälda tjuovgav vuojnná. 10 Valla guhti iján vájalt,
jårât dajna gå sujna ij la tjuovgga.« 11 Dan maŋŋela javlaj: »Lasaros, mijá
ráddna, l oademin, valla vuolgáv dåhku suv båvtåtjit.« 12 Åhpadisålmmå de
javllin: »Härrá, jus la oademin de buorrán.« 13 Jesus suv jábmema birra
ságastij, valla jáhkkin suv ådusa birra ságastime. 14 Jesus de njuolgga sidjij
javlaj: »Lasaros la jábmám. 15 Ja dijá diehti, vaj jáhkkebihtit, lev ávon iv lim
danna. Valla vuolggup dal suv lusi.« 16 Tomas, Juomitjin gåhtjoduvvam,
javlaj nuppijda åhpadisålmmåjda: »Vuolggup sujna aktan jámátjit.«
17 Gå Jesus dåhku jåvsådij, de guláj Lasarosav juo niellja biejve hávden
vellaham. 18 Betania ij lim Jerusalemas mälggadin, lahkke tijma bájkev
dassta, 19 ja ålos juvdájs lidjin Marta ja Maria lusi boahtám vieljaska diehti
sunnuv jaskadittjat. 20 Gå Marta guláj Jesusav boahtemin, de manáj suv
duostutjit. Valla Maria viessusis bátsij. 21 Marta Jesusij javlaj: »Härrá, jus
lidji dánna, de vielljam ij lim jábmet. 22 Valla diedáv daŋgas diehti Jubmel
vaddá majt sujsta råhkåla.« 23 Jesus hålaj: »Vielljat tjuodtjel.« 24 Marta
vásstedij: »Diedáv maŋemus biejve tjuodtjel.« 25 De Jesus sunji hålaj: »Mån
lav tjuodtjelibme ja iellem. Guhti munji jáhkká viessu vájku vil jábmá, 26 ja
guhti viessu ja munji jáhkká ij goassak jáme. Jáhká gus dáv?« 27 Marta
vásstedij: »Härrá, jáhkáv duv Messiasin, Jubmela Bárnnen, guhti diehki

väräldij la boadátjit.«
28 De vuolgij viessusis ja tsamádij Maria oabbásis: »Åhpadiddje l dáppe ja
gåhttju duv boahtet.« 29 Gå Maria dav guláj, de badjánij ja manáj suv
duostutjit. 30 Valla Jesus ij lim ájn sijddaj jåvsådam, ájnat danna lij gånnå
Maria suv lij iejvvim. 31 Juvdá, Maria lunna suv jaskadime, vuojnnin suv
hähkkat tjuodtjánime ja ålgus mannamin. Tjuovvolin doajvon manáj
hávddáj tjierutjit. 32 Gå Maria Jesusa lusi bådij ja suv vuojnij, de suv juolgij
åvddåj luobddelij ja javlaj: »Härrá, jus lidji dánna de vielljam ij lim jábmet.«
33 Gå Jesus vuojnij suv tjierromin ja gåktu juvdá suv fáron aj tjierrun, de
sisŋelt tjärvvasit goavgedij 34 ja gatjádij: »Gåsi lihpit suv biedjam?« Javllin:
»Härrá, boade gehtjatjit.« Jesus de tjierruj. 35 Juvdá javllin: »Gehtja, man
gieres lij sunji.« 36 Valla muhtema sijás javllin: 37 »Ittjij gus sån guhti tjalmijt
tjalmedimes rabáj buvte Lasarosav aj jábmemis gádjot?« 38 Jesus goavgedij,
manáj hávddáj mij lij bákterájgen ja man åvdån lij giergge. 39 Jesus hålaj:
»Välldit giergev ierit.« Jábbmega oabbá, Maria, de javlaj: »Härrá, sån juo
hapsijt, niellja biejve ham juo li vássám.« 40 Jesus sunji hålaj: »Dunji ham
javlliv, jus jáhká de Jubmela herlukvuodav vuojná?« 41 Välldin giergev ierit
ja Jesus tjalmijt almmáj bajedij javla: »Áhttje, duv gijtáv gå muv la gullam.
42 Iesj diedáv agev muv gulá, valla dájda almatjijda dáv javlav vaj jáhkki
dån la muv rádjam.« 43 De tjuorvvij tjavgga: »Lasaros, boade ålgus.« 44 Ja
jábbmek bådij ålgus, gieda juolge lijnij giesaduvvam ja muodo åvdån lijnne.
Jesus sidjij javlaj: »Nuollit lijnijt ja dibddit suv mannat.«

Ráde ájggu Jesusav gåddet

45 Ålos juvdájs, gudi Maria lusi lidjin boahtám ja oavdojt vuojnnám,
jáhkkegåhtin sunji. 46 Valla soabmása fariseaj lusi mannin giehtutjit majt
Jesus lij dahkam. 47 Alemushärrá ja farisea de rádev tjoahkkijin ja javllin:
»Majdis dal dahkat? Dát ålmåj ållo merkajt dahká. 48 Jus dibddep suv náv
dahkat, de gájka sunji jáhkkegåhti, ja de romaga båhti mijá ájlis ednamav ja
mijá álmmugav váldátjit.« 49 Sijás akta, Kajafas, dan jage alemushärrán,
sidjij javlaj: »Dij ehpit majdik dádjada. 50 Ehpit dádjada buorep luluj avtav
ålmmåv álmmuga åvdås jábmet ienni gå åbbå álmmugav håhkkånit.«
51 Dav ittjij ietjastis javla, ájnat dan jage alemushärrán profejtagit hålaj: Jesus
galgaj álmmuga åvdås jábmet. 52 Ja ij dåssjå álmmuga åvdås, ájnat aj

Jubmela hádjemánájt tjoahkkitjit. 53 Dat rájes lihtudin suv gåddet.
54 Jesus dan diehti ittjij dasti juvdáj siegen bihko váttse, ájnat vuolgij
Efraima stádaj, åjdåmiehtse guovlluj. Dåppe åhpadisålmmåjis årudij.
55 Juvdáj bässásjbase dal lahkanahtjin ja ållusa sijdajs Jerusalemaj bässátjij
åvddåla vuolggin ietjasa rájnnidittjat. 56 Åhtsin Jesusav tiempelbájken ja
gaskanisá javllin: »Majt jáhkket, ij gus åbbånis bässátjijda boade?« 57 Valla
alemushärrá ja farisea lidjin gåhttjum gájkajt, gudi diehtin gånnå Jesus lij,
sidjij diededit vaj suv gidditjit bessi.

12

Maria Jesusa juolgijt Betanian vuojddá

1 Guhtta biejve bässátjij åvddåla Jesus bådij Betaniaj, Lasarosa viessuj, suv
lusi gev Jesus lij jábbmegij lussta båktåm. 2 Danna sunji mállásijt gárvedin ja
Marta dievnastij sunnuv Lasarosav aktan iehtjádij bievddegátten vellahime.
3 Maria de váldij divras oalle nardusvuojddasav ja Jesusa juolgijt vuojdaj ja
vuobdajis sagárdij. Viesso vuojddasa njálga hapsajs dievaj. 4 Valla Judas
Iskariot, åhpadisålmmåjs akta, guhti maŋŋela suv biehtij, javlaj: 5 »Manen
vuojddasav ettjin gålmmåtjuodet denáras vuobde ja häjojda vatte?« 6 Ittjij
dáv javla häjojt huksamin ájnat dajna gå lij suola. Biednikvuossa lij suv
håldon ja váldij dassta mij dåhku biejaduváj. 7 Valla Jesus hålaj: »Dibde suv
ráfen, vuojddasav la muv hávddádimbäjvváj vuorkudam. 8 Häjo li agev dijá
siegen, valla mån iv la agev dijá siegen.«
9 Ålos juvdájs gullájin Jesusav danna, valla ettjin dåhku dåssjå suv diehti
boade, ájnat aj gehtjatjit Lasarosav gev jábbmegij lussta lij båktåm.
10 Alemushärrá de lihtudin Lasarosav aj gåddet, 11 dajna gå nåv ållo juvdá
sijáv suv diehti guodin ja Jesusij jáhkkegåhtin.

Jesus Jerusalemaj boahtá

12 Almatja, bässátjijda boahtám, gullájin maŋep biejve Jesusav Jerusalemaj
boahtemin. 13 Pálmmaåvsijt válldin ja mannin suv duostutjit. Ja tjuorvvun:
»*Hosianna! Buorissjivnnjeduvvam lehkus sån guhti Härrá namán boahtá*, sån
guhti Israela gånågis la.« 14 Jesus oasnáv gávnaj, tjåhkkidij dan nali gåktu
tjáleduvvam la: 15 »*Ale balá, niejdda Sion. Gehtja, duv gånågis boahtá,
oasnámiese nanna tjåhkkåhime.*« (16 Åhpadisålmmå ettjin vuostak dav

dádjada, valla gå Jesus lij herlugin dagáduvvam, mujttájin dav tjáleduvvam suv birra ja almatja lidjin ajtu nåvti dahkam.) 17 Gájka gudi siegen lidjin dalloj gå Lasarosav hávdes tjuorvoj ja suv jábbmegij lussta båvtij, vihtanasstin dan birra. 18 Gå almatja gullin suv merkav dahkam, de vuolggin suv duostutjit. 19 Valla farisea gaskanisá javllin: »Vuojnnebihtit ij mige dahkat. Gájkka almatja suv maŋelt viehki.«

Jesus hoallá ietjas jábmema birra

20 Muhtem grehka sijá siegen lidjin bässátjijda boahtám Jubmelij råhkålittjat. 21 Sij mannin Filipposa lusi, guhti lij Betsaidas Galileas, ja javllin: »Härrá, mij lulujma sihtat Jesusav vuojnnet.« 22 Filippos manáj dav Andreasij giehtutjit ja såj Andreasijn de manájga Jesusij giehtutjit. 23 Jesus sidjij vásstedij: »Muddo l dal Almatjabárnev herlugin dahkat. 24 Sáddnán didjij javlav: Jus väjttagårnne ednamij ij gahttjat lulu ja jábmet, de val aktan gårnnen báhtset luluj. Valla jus jábmá de valjes sjattov vaddá. 25 Guhti ietjas hekkav ähttsá massá dav, valla guhti dán väråldin hekkas vasjot gádju dav ihkeven iellemij. 26 Jus guhtik sihtá muv dievnnut de tjuovvus muv, ja gånnå mån lav, danna l muv dievnár aj. Jus guhtik muv dievnnu de Áhttjám suv guddnedahttá.

27 Muv siello dal vájvástuvvá. Råhkålav gus: Áhttje, gájo muv dát båttås? Iv, dan diehti ham lav boahtám. 28 Áhttje, dagá namát herlugin.« De jiedna almes gulluj: »Mån lav dav juo herlugin dahkam ja ájgov ådåsis herlugin dahkat.« 29 Álmmuk, danna gulldalime, javlaj átjá lij sunji hållam, valla soabmása javllin ieŋŋgil. 30 Jesus javlaj: »Muv diehti dát jiedna ittjij gullu, ájnat dijá diehti. 31 Duobbmo dal dán väråldij boahtá, värålda ráddijiddje dal vuodjeluvvá. 32 Ja gå ednamis bajeduváv, de gäsáv gájkajt iehtjam lusi.« 33 Daj bágoj diededij gåktu lij jámátjit. 34 Álmmuk sunji javlaj: »Lágas lip oahppam Messias ihkeven ájggáj bissu. Gåktus de máhtá javllat Almatjabárnne hähttu bajeduvvat? Guhtis la Almatjabárnne?« 35 Jesus vásstedij: »Vil oanegis ájgev la tjuovgga dijá lunna. Vájaldihtit dav båttåv gå diján la tjuovgga vaj sjievnnjedij ehpit vuojtádalá. Guhti sjievnnjedin vájalt ij diede gåsi vádtsá. 36 Jáhkkit tjuovggaj dan guhkev gå tjuovgga l vaj tjuovga mánnán sjaddabihtit.« Gå Jesus lij dav hållam, de manáj ja gádoj.

37 Vájku sijá vuojnedijn lij nåv ållo merkajt dahkam, de ettjin sunji jáhke,

38 vaj profäjtta Jesaja bágo galggin ålliduvvat: *Härrá, guhtis la dasi jáhkkám majt gulájma, ja gesi l Härrá giehta bigoduvvam?* 39 Ettjin sij máhte jáhkket, dajna gå Jesaja aj javllá: 40 *Sån la sijáv tjalmeduhttám ja sijá vájmojt garradam, vaj tjalmij e vuojne ja vájmoj e dádjada buorádusáv dahkat, vaj sijáv buvtáv buoredit.* 41 Dáv Jesaja javlaj dajna gå suv herlukvuodav vuojnij ja suv birra hålaj. 42 Daŋgas diehti rádes ålos sunji jáhkkegåhtin, valla fariseaj diehti ettjin sidá dav dåbdåstit ja synagogas tjuoldeduvvat. 43 Almatjij gudnev Jubmela gudnes ienebut iehttsin.

Jáhkko ja vádnajáhkko

44 Jesus tjuorvoj: »Guhti munji jáhkká, ij munji jáhke ájnat sunji guhti muv la rádjam, 45 ja guhti muv vuojnná, vuojnná suv guhti muv la rádjam. 46 Mån lav tjuovgga mij väråldij la boahtám vaj ij aktak guhti munji jáhkká sjievnnjedij bátse. 47 Jus aktak muv bágojt gullá valla dajt ij vuorkki, de iv suv duobbmi dajna gå iv la boahtám väråldav duobbmitjit ájnat väråldav gájutjit. 48 Guhti muv hilggu ja muv bágojt ij duosto, sån la ietjas duobmárav duosstum. Muv hållam báhko suv maŋemus biejve duobbmi, 49 dajna gå ietjastam iv la hållam, ájnat Áhttjám guhti muv la rádjam, la munji javllam majt hållat ja sárnnedit. 50 Ja diedáv suv gåhttjom ihkeven iellemav vaddá. Gå hålav de hålav gåktu Áhttjám la muv åhpadam.«

13

Jesus åhpadisålmmåj juolgijt bassá

1 Bässátjij åvddålasj lij, ja Jesus diedij ájgev ållånam väråldis vuolgget Áhtjes lusi. Sån lij ietjas almatjijt ähttsám gudi dán väråldin viessun ja nåhkåma rádjáj sijáv iehtsij.

2 Iehkedismállásijda lidjin tjåhkanam ja bärggal lij juo Judasa, Simon Iskariota bárne, vájmon mielav båktåm Jesusav bähtátjit. 3 Jesus diedij Áhtjes gájkka suv giedajda biedjam ja Jubmelis boahtám ja de dal lij Jubmela lusi máhttsamin. 4 Tjuottjadij de bårråmis, ålgoldisgárvov nuolaj ja lijnev ålema birra tjanáj. 5 De tjátjev basádimlihttáj liebnij ja åhpadisålmmåj juolgijt bassagådij ja sagárdij lijnijn mij lij ålema birra. 6 Gå Simon Petrusa lusi bådij, de javlaj: »Härrá, basátjit la gus muv juolgijt?« 7 Jesus vásstedij: »I dálla dádjada majt dagáv valla maŋŋela dádjadittja«. 8 Petrus javlaj: »I

luoddnok muv juolgijt oattjo bassat!« Jesus sunji vásstedij: »Jus duv iv basá,
de dujna ij la oasse mujna.« 9 Simon Petrus de javlaj: »Ale dássjå muv
juolgijt basá, ájnat giedajt ja oajvev aj.« 10 Valla Jesus sunji javlaj: »Guhti
lávgudam la, le juo rájnas ja dárbaj dássjå juolgijt bassat. Ja dij lihpit
rájnnasa, valla ehpit gájka.« 11 Diedij vuojn guhti lij suv bähtátjit, ja dan
diehti javlaj gájka ällim rájnnasa.
12 Gå sijá juolgijt lij bassam, ålgoldisbiktasij tjágŋam ja bievddegáddáj
viellidam, de sidjij javlaj: »Dádjadihpit gus majt didjij lav dahkam?
13 Gåhttjobihtit muv åhpadiddjen ja härrán, ja duolla dan diehti gå nåv la.
14 Jus dal mån, dijá härrá ja åhpadiddje, lav dijá juolgijt bassam, de dij aj
lihpit vielggen guhtik guojmáda juolgijt bassat. 15 Didjij lav buojkulvisáv
vaddám, vaj dahkabihtit nåv gåktu mån didjij lav dahkam. 16 Sáddnán didjij
javlav: dievnár ij la båndis bárep, ja rájaduvvam ij la sujsta bárep guhti suv
la rádjam. 17 Gå dav diehtebihtit, ja jus dan milta dahkabihtit, de lihpit
sáluga.

Jesus biehttev tsuojggi

18 Iv gájkaj dijáj birra håla. Diedáv gejt lav válljim, valla tjáluga bágo vierttiji
ålliduvvat: *Guhti muv lájbes bårrå, sån la boaskes munji bajedam.* 19 Hålav juo
dálla åvddål návti sjaddá vaj dij dalloj gå nåv sjaddá, jáhkkebihtit mån lav
mån. 20 Sáddnán didjij hålav: guhti duosstu soabmásav gev rájav, duosstu aj
muv. Ja guhti muv duosstu, duosstu suv guhti muv la rádjam.«
21 Gå Jesus lij dáv hållam de sisŋelt doargestij ja vihtanastij: »Sáddnán
didjij javlav, dijás akta muv bähttá.« 22 Åhpadisålmmå gähttjin guhtik
guojmmásisá, usjudalá gen birra ságastij. 23 Sijás akta, sån gev Jesus iehtsij,
vellahij bievddegátten Jesusa guoran. 24 Simon Petrus sunji siejvvelij Jesusis
gatjádit gen birra ságastij. 25 Åhpadisålmåj Jesusa ratte vuosstij sådjålij ja
gatjáj: »Härrá, guhtis sån la?« 26 Jesus vásstedij: »Sån guhti dáv lájbev oadtju
mav dal buonjostav.« Buodnjolij lájbev ja Judasij, Simon Iskariota bárnnáj,
vattij. 27 Gå Judas lij lájbev oadtjum, de Sáhtán suv sisi tjáŋaj. Jesus hålaj:
»Dagá dalága mav galga!« 28 Ittjij sijás aktak bievddegátten dádjada manen
sunji dav hålaj. 29 Biedniga lidjin Judasa håldon ja dan diehti muhtema
jáhkkin Jesus lij suv gåhttjum basijda oasestit jali juojddá häjojda vaddet.
30 Valla Judas lájbev váldij ja ålgus dalága manáj. Idja lij.

Ådå budá

31 Judas dassta mannam Jesus hålaj: »Almatjabárnne l dal herlugin
dagáduvvam, ja Jubmel la herlugin suv sinna dagáduvvam. 32 Jus dal
Jubmel la herlugin suv sinna dagáduvvam, de Jubmel suv aj ietjas sinna
herlugahttá ja ruvvaláhkáj dav dahká. 33 Muv máná, oanegis ájgev ájn lav
dijá lunna. Gal dij muv åtsåtjihpit ja javlav dal didjij degu juvdájda: Gåsi
vuolgáv ehpit máhte boahtet. 34 Ådå budáv didjij vattáv: iehttsit guhtik
guojmáda. Gåktu dijáv lav ähttsám nåvti galggabihtit dij aj guhtik
guojmáda iehttset. 35 Jus gaskanihtte l gieresvuohta, de gájka árvvedi dijáv
muv åhpadisålmmån.«

Jesus Petrusa vuornnomav åvddålin sárnnu

36 Simon Petrus gatjádij: »Gåsi maná, härrá?« Jesus vásstedij: »Dåhku gåsi
manáv i dálla máhte tjuovvot valla maŋebut tjuovo.« 37 Petrus javlaj:
»Härrá, manen iv duv dálla máhte tjuovvolit? Hekkam duv åvdås vattáv.«
38 Jesus de hålaj: »Vattá gus hekkat muv åvdås? Sáddnán dunji javlav:
Åresvuonntsá ij tjuoja, åvddål gå gålmmi muv vuornáda.«

14

HIVÁSTAHTTEMHÅLLA (14.–17. kapihtal)

Gäjnno Áhtje lusi

1 »Allit balá. Jáhkkit Jubmelij ja jáhkkit munji. 2 Áhtjám vieson li ållo lanjá.
Luluv gus ietján javllat manáv didjij sajev gárvedittjat? 3 Ja jus dal manáv
didjij sajev gárvedittjat, de máhtsav dijáv iehtjam lusi viettjatjit vaj lihpit
gånnå mån lav. 4 Gäjnov dåhku dåbddåbihtit.« 5 Tomas javlaj: »Härrá, ep
diede gåsi dån la vuolggemin. Gåktus de gäjnov dåbddåp?« 6 Jesus
vásstedij: »Mån lav gäjnno, sádnesvuohta ja iellem. Aktak ij Áhtje lusi besa
ietján gå muv baktu. 7 Jus munji lihpit dåbdijdam, de dåbdijdittjabihtit
áhttjásim aj. Suv lihpit dal juo vuojnnám ja de suv dal dåbddåbihtit.«
8 Filippos javlaj: »Härrá, vuoseda midjij Áhtjev, de duhtap.« 9 Jesus
vásstedij: »Dijá siegen guhkev lav årrum ja daŋgas diehti muv i dåbdå,
Filippos? Guhti muv la vuojnnám, la Áhtjev vuojnnám. Gåktus de máhtá

javllat: Vuoseda Áhtjev? 10 I gus jáhke mån lav Áhtjen ja Áhttje l mujna?
Majt hålav iv ietjastam håla; Áhttje l mujna dagojdis dahkamin. 11 Jáhkkit
munji gå javlav muv Áhttjen ja Áhtjev mujna jali jáhkkit edasik dagoj
diehti. 12 Sáddnán didjij javlav: guhti munji jáhkká, muv dagojt dahká ja ájn
vil stuorábujt, dajna gå, mån Áhtje lusi vuolgáv, 13 ja dagáv majt ihkenis
muv namán råhkålihpit, vaj Áhttje Bárne baktu herluguvvá. 14 Jus muv
namán råhkålihpit, de dagáv majt sihtabihtit.

Viehkediddje, sádnesvuoda Vuojŋŋanis

15 Jus muv iehttsebihtit, de muv budájt anodihpit. 16 Áhttjáj råhkålav ja sån
ietjá viehkediddjev didjij vaddá ihkeven ájggáj dijá lunna årutjit:
17 sádnesvuoda Vuojŋŋanisáv. Värált ij buvte suv duosstot dan diehti gå
värált ij suv vuojne, ij ga dåbdå. Valla dij dåbddåbihtit, dan diehti gå sån la
dijá lunna ja dijáj viessu. 18 Iv dijáv galluk guode, dijá lusi boadáv. 19 Ájn
oanegis ájgev, ja värált ij muv dasti vuojne. Valla dij vuojnnebihtit dan
diehti gå mån viesov ja dij viessobihtit. 20 Dan biejve dádjadihpit mån lav
Áhtjenam, didja mujna ja mån dijájn. 21 Guhti muv budájt tjuovvu, ähttsá
muv. Áhttjám suv ähttsá guhti muv ähttsá ja mån suv ähtsáv ja sunji
iehtjam bigodav.« 22 Judas – ij Judas Iskariot – gatjádij: »Härrá, gåktus ietjat
midjij bigoda ja väråldij i?« 23 Jesus vásstedij: »Jus aktak muv ähttsá de muv
bágojt vuorkut ja Áhttjám suv ähttsá. Suv lusi måj båhtin ja suv lusi
báhtsin. 24 Guhti muv ij iehtse, ij muv bágojt ga vuorkuda. Valla bágov mav
lihpit gullam ij mujsta boade, ájnat Áhtjes guhti muv la rádjam.
25 Dáv lav didjij hållam, gå ájn dijá lunna lav. 26 Valla Viehkediddje, ájlis
Vuojŋŋanis, gev Áhttje l muv namán rájatjit, åhpat dijáv gájkka ja mujttát
gájkka majt lav hållam. 27 Ráfev didjij guodáv, iehtjam ráfev didjij vattáv, iv
val dav mav värált vaddá. Allit balá, årrut jálo. 28 Gulájda didjij hålliv:
Vuolgáv, valla boadáv vas dijá lusi. Jus muv lulujda iehttset, de ávvudallat
lulujda gå Áhtje lusi manáv, dan diehti gå Áhttje l mujsta stuoráp. 29 Dáv
didjij javlav åvddåla nåvti sjaddá, vaj jáhkkebihtit dalloj gå nåv sjaddá. 30 Iv
didjij dasti nåv ednagijt håla dan diehti gå värálda ráddijiddje dal boahtá.
Sujna ij la fábmo muv badjela. 31 Valla värált viertti dal diehtet Áhtjev
ähtsáv ja dagáv nåv gåktu Áhttje muv la gåhttjum. Båhtit, mannup dássta.

15

Muodulvis vijnnamuora birra

[1] Mån lav duohta vijnnamuorra ja Áhttjám la vijnnagárddeålmåj. [2] Juohkka oavsev gånnå älla sjatto mujsta jallá ja juohkka oavsev gånnå li sjatto rájnni, vaj ienep sjatto ihti. [3] Dij lihpit juo rájnnasa dan bágo baktu mav didjij lav sárnnedam. [4] Bissut mujna, de mån dijájn bisov. Gåktu oavsen ietjastis älla sjatto jus ij la vijnnamuoran gitta, nåvti älla diján ga sjatto jus ehpit la mujna. [5] Mån lav vijnnamuorra, dij lihpit oavse. Jus aktak la mujna ja mån sujna, li sujna ållo sjatto: muv dabdá ehpit mavga buvte dahkat. [6] Guhti ij mujna biso ássná åvsij láhkáj ja bálkestuvvá. Åvsijt tjoahkki, dållåj biedjá ja boalldá. [7] Jus mujna bissobihtit ja muv bágo dijájn bissu, de råhkålihtit majt sihtabihtit ja oadtjobihtit. [8] Áhttjám herluguvvá gå diján la sjattojs vallje ja muv åhpadisålmmån sjaddabihtit. [9] Gåktu Áhttje muv iehtsij, nåvti dijáv iehttsiv. Bissut muv gieresvuodan. [10] Jus muv budájt anodihpit de muv gieresvuodan bissobihtit, nåv gåktu mån Áhtjám budájt lav anodam ja suv gieresvuodan bisov.

Iehttsit guhtik guojmáda

[11] Dáv lav hållam vaj muv ávvo diján bissu ja dijá ávvo ålliduvvá. [12] Dát la muv budá: iehttsit guhtik guojmáda nåv gåktu mån lav dijáv ähttsám. [13] Avtanik ij la stuoráp gieresvuohta gå sujna guhti hekkas rádnajis åvdås vaddá. [14] Dij lihpit muv rádna jus dahkabihtit majt gåhtjov. [15] Iv dasti dijáv dievnárin gåhtjo, dan diehti gå dievnár ij diede majt boanndis dahká. Dijáv ráddnan gåhtjov, dajna gå didjij lav diededam gájkka majt Áhtjestam lav gullam. [16] Dij ehpit la muv välljim, ájnat mån lav dijáv välljim ja mierredam dijáv väråldij mannat sjattojt sjaddadittjat, bisso sjattojt. Áhttje de muv namán didjij gájkka vaddá mav sujsta ihkenis råhkålihpit. [17] Dát la muv gåhttjom didjij: iehttsit guhtik guojmáda.

Väråld vassje

[18] Jus värált dijáv vasjot, de mujttit vasjodij muv juo dijá åvddåla. [19] Jus väråldij lulujda gullut, de värált luluj dijáv iehttset degu lulujda dan ietjasa. Valla ehpit dálla väråldij gullu, ájnat mån lav dijáv väråldis tjuolldám ja

dan diehti värált dijáv vasjot. 20 Mujttit majt lav hållam: dievnár ij la båndistis bárep. Jus muv li doarrádallam, de doarrádalátji dijáv aj. Jus muv bágojt li vuorkudam, de dijá bágojt aj vuorkudittji. 21 Valla gájkka dájt muv namá diehti didjij dahki, dajna gå e suv dåbdå guhti muv la rádjam. 22 Jus iv lulu boahtet sidjij hålatjit, de sij lulun suttoj dagi. Dálla siján ij la mige majna suttojdisá bälosti. 23 Guhti muv vasjot, Áhtjám aj vasjot. 24 Jus iv lulu dakkir dagojt sijá siegen dahkat majt aktak ietjá ij la dahkam, de lulun suttoj dagi. De li dal dajt vuojnnám ja de munnuv Áhtjám vasjodi. 25 Valla báhko ietjasa láhkaj tjáleduvvam, galgaj ålliduvvat: *Sij li muv oare dagi vasjodam.*

26 Gå Viehkediddje boahtá, sádnesvuoda Vuojŋŋanis, gev Áhtje lussta rájav ja guhti Áhtjes vuolggá, de sån vihtanasstá muv birra. 27 Dij aj vihtanasstebihtit dan diehti gå mujna lihpit álggorájes årrum.

16

1 Dáv lav didjij hållam vaj ehpit mujsta gahtja. 2 Dijáv synagogajs vuodjeli ja ájgge boahtá gå juohkkahasj guhti dijáv gåddå, jáhkká ietjas Jubmelav dievnastime. 3 Ja dav dahki dan diehti gå älla Áhttjáj dåbdijdam, älla ga munji. 4 Hållam lav dáv didjij vaj dij, gå ájgge boahtá, mujttebihtit mav hålliv.

Sádnesvuoda Vuojŋŋanis

Dáv ittjiv didjij álgos håla dan diehti gå dijá lunna lidjiv. 5 Valla manáv dal suv lusi guhti muv la rádjam ja aktak ij dijás gatjáda: Gåsi maná? 6 ájnat majt lav hållam vájmojdihtte surgujn dävddá. 7 Valla sáddnáv didjij javlav: ietjada buoremusá diehti dijáv guodáv. Jus dijáv iv guode, de Viehkediddje ij dijá lusi boade. Valla gå vuolgáv de dijá lusi suv rájav. 8 Ja gå boahtá, de väråldij vuoset mij suddo, rievtesferdukvuohta ja duobbmo le. 9 Suddo: e munji jáhke. 10 Rievtesferdukvuohta: Áhtje lusi vuolgáv ja ehpit muv dasti vuojne. 11 Duobbmo: dán värálda ráddijiddje l duobbmidallam.

12 Mujna l ájn enas didjij hållat valla dij ehpit dav dálla ábbmi duosstot. 13 Valla gå boahtá, sádnesvuoda Vuojŋŋanis, de dijáv ålles sádnesvuohtaj doalvvu. Ij ietjastis håla ájnat sárnnet majt gullá ja diedet mij la boahtemin. 14 Sån herlugahttá muv dan diehti gå dav majt didjij bigot oadtju mujsta.

15 Gájkka mij la Áhtje le muv. Danen javlliv majt didjij bigot oadtju mujsta.

Oanegis ájgge

16 Oanegis ájgge ja ehpit muv dasti vuojne, ájn oanegis ájgge ja muv vas
vuojnnebihtit.« 17 Muhtema åhpadisålmmåjs de nubbe nubbáj javllin: »Majt
ussjol gå midjij javllá: 'Oanegis ájgge ja ehpit muv dasti vuojne, ájn oanegis
ájgge ja muv vas vuojnnebihtit' ja majt ussjol gå javllá: 'Áhtje lusi
vuolgáv'?« 18 Danen de hållin: »Manen javllá 'oanegis ájgge'? Ep dádjada
majt javllá.« 19 Jesus ielvij sihtin sujsta gatjádallat ja javlaj: »Dij ussjolihpit
manen javlliv: 'Oanegis ájgge ja ehpit muv dasti vuojne, oanegis ájgge ja
muv vas vuojnnebihtit'? 20 Sáddnán didjij javlav: tjierotjihpit ja hujátjihpit,
valla värált ávvudallá. Surggahittjabihtit, valla dijá surggo ávvuj jårgijt.
21 Gå nissun la riegádahtátjit de vájvástuvvá dajna gå suv ájgge l boahtám.
Vallak riegádahttám, de ij dasti ávonis ietjas vájvijt mujte, danen gå almasj
la väråldij riegádam. 22 De dal diján aj li vájve, valla dijáv vaden vuojnáv ja
dalloj ávvudallabihtit ja aktak ij ávov dijás välde. 23 Dan biejve ehpit mujsta
majdik gatjádalá. Sáddnán didjij javlav: Áhttje vaddá majt muv namán
råhkålihpit. 24 Dálátjij ehpit la majdik muv namán råhkålam. Råhkålihtit, de
oadtjobihtit vaj dijá ávvo ålliduvvá.

Båddå gå åhpadisålmmå hádjási

25 Dáv lav didjij muodulvisáj hållam. Boahtá ájgge gå iv dasti muodulvisáj
håla ájnat tjielggasit gájkka Áhtje birra diededav. 26 Dan biejve muv namán
råhkålihpit ja iv javla dijá åvdås Áhttjáj råhkålav. 27 Áhttje iesj dijáv ähttsá
dan diehti gå lihpit muv ähttsám ja jáhkkám muv Jubmelis boahtet. 28 Áhtje
lussta båhtiv ja väråldij manniv. Väråldav dal vaden guodáv ja Áhtje lusi
vuolgáv.« 29 Åhpadisålmmå javllin: »De dal tjielggasit håla ja i dasti
muodulvisáj. 30 Diehtep dal gájkka dån diedá, i dárbaha gullat avtak
gatjádallamin. Dan diehti jáhkkep duv Jubmelis boahtet.« 31 Jesus vásstedij:
»De dal jáhkkebihtit. 32 Ájgge boahtá, ja juo boahtám la, gå dij guhtik
guovlluj hádjásihpit ja muv aktu guodebihtit. Valla iv la aktu, dan diehti gå
muv lunna l Áhttje. 33 Mån lav dáv hållam vaj diján lehkus ráfe muv baktu.
Väråldin bijnástuvátjihpit valla dårvustallit, mån lav väråldav vuojttám.«

17

Hålla nåhkå: Jesusa råhkålvis almatjijes åvdås

1 Hållamis häjttám Jesus tjalmijdis almmáj járggálij ja javlaj: »Áhttje, båddå l
boahtám. Herlugahte Bárnát vaj Bárnnát máhttá duv herlugahttet. 2 Dån la
sunji fámov vaddám divna almatjij badjel ihkeven iellemav vattátjit
gájkajda gejt dån sunji la vaddám. 3 Ja ihkeven iellem la: sij dåbddi duv,
ájnna duohta Jubmelav, ja Jesus Kristusav, gev dån la rádjam. 4 Dán
ednamin lav duv herlugahttám gå lav ållidam dagov mav muv gåhttju
dahkat. 5 Herlugahte dal muv ietjat lunna, Áhttje, dajna herlukvuodajn mij
mujna lij duv lunna värälda åvddåla.
6 Duv namáv lav bigodam almatjijda gejt väräldis välldi ja munji vaddi. Sij
lidjin duv, munji sijáv vaddi, ja sij li duv bágov vuorkudam. 7 De dal diehti
gájkka mav munji vaddi dujsta boahtá. 8 Duv vaddem bágojt lav sidjij
vaddám ja dajt li duosstum. Ållåsit li dádjadam duv lussta boadáv ja sij
jáhkki dån muv la rádjam.
9 Sijá åvdås råhkålav. Iv värälda åvdås råhkåla, ájnat sijá åvdås gejt dån
munji la vaddám dan diehti gå dunji gulluji. 10 Gájkka muv la duv, ja gájkka
duv la muv, ja mån lav sijá baktu herlugin dagáduvvam. 11 Iv la dasti
väräldin valla sij väräldij báhtsi ja mån duv lusi boadáv. Ájlis Áhttje,
várjjala sijájt namánat, mav munji la vaddám, vaj sij aktan sjaddi nåv gåktu
måj lin akta. 12 Gå sijá lunna lidjiv de várjjaliv sijáv duv namán, mav munji
vaddi. Suoddjijiv sijáv ja aktak ietjá ittjij håhkkåna gå håhkkånime ålmåj,
vaj tjåluk galgaj ålliduvvat. 13 Boadáv dal duv lusi, valla dáv javlav gå ájn
lav väräldin vaj sij ållåsit muv ávov oadtju.
14 Sidjij lav bágut vaddám ja värált la sijáv vasjodam dan diehti gå e
väräldij gullu, nåv gåktu mån iv väräldij ga gullu. 15 Iv dunji råhkåla sijáv
väräldis välldet, ájnat sijáv bahás várjjalit. 16 Sij e väräldij gullu, nåv gåktu
mån iv ga väräldij gullu. 17 Ájlistuhte sijáv sádnesvuoda baktu; duv báhko l
sádnesvuohta. 18 Gåktu dån muv väräldij la rádjam nåvti lav mån sijáv
väräldij rádjam, 19 ja sijá diehti värron iehtjam ájlistuhtáv sijáv aj ájlistuvátjit
sádnesvuoda baktu.
20 Valla iv dåssjå sijá åvdås råhkåla, ájnat gájkaj åvdås gudi sijá bágo baktu
munji jáhkki. 21 Råhkålav vaj sij gájka aktan sjaddi ja nåv gåktu dån, Áhttje,

la mujna ja mån dujna, sij aj munnujn. Värált de dassta árvvet dån la muv rádjam. 22 Herlukvuodav mav munji la vaddám lav sidjij vaddám aktan
sjattatjit nåv gåktu måj lin akta, 23 mån sijájn ja dån mujna, ja sij ållåsin aktan
sjaddi. De värált árvvet dån muv la rádjam ja sijáv ähttsám nåv gåktu dån
muv la ähttsám.
24 Áhttje, sidáv sijájt gejt munji vaddi muv lunna årrot, vaj herlukvuodav
vuojnni mav dån munji la vaddám, dan diehti gå dån la muv juo värálda
sjivnnjedime åvddåla ähttsám. 25 Rievtesferduk Áhttje, värált ij duv dåbdå,
valla mån dåbdåv ja sij li dádjadam dån muv la rádjam. 26 Mån lav duv
namáv sidjij dåbddusin dahkam ja dagáv dav dåbddusin vaj gieresvuohta
majna muv la ähttsám galggá sijájn bissot ja mån sijájn.«

18

Jesus fáŋŋgiduvvá

1 Gå Jesus lij dav hållam, de vuolgij åhpadisålmmåjis Kidronvákke nuppe
bälláj. Dåppe lij sjattadahka gåsi mannin. 2 Judas aj, guhti suv biehtij, sajev
dåbdåj dajna gå Jesus ja åhpadisålmmå álu dasi tjåhkanin. 3 Judas váldij
doarroålmmåjt ja muhtem alemushärrájt ja fariseajt maŋŋásis, ja sij båhtin
dåhku tjuovgaj, loavgáj ja värjoj. 4 Jesus, diehtemin mij suv vuordij, manáj
ålgus sijá lusi ja gatjáj: »Gev åhtsåbihtit?« 5 Sij vásstedin: »Jesusav
Nasaretas.« Jesus javlaj: »Mån lav Jesus.« Sijá siegen lij aj Judas, biehtte. 6 Gå
Jesus dal javlaj: »Mån lav Jesus«, de murddelin ja ednamij luojttádin.
7 Gatjádij sijás vaden: »Gev åhtsåbihtit?« ja gå vásstedin: »Jesusav
Nasaretas«, 8 de javlaj: »Mån ham juo javlliv lav Jesus. Jus muv lihpit
åhtsåmin, de dibddit duojt nuppijt mannat.« 9 Dan diehti gå mav lij hållam
galgaj ålliduvvat: »Iv la avtak sijás láhppám gejt dån munji la vaddám.«
10 Valla Simon Petrus ietjas svierdev råhttij ja alemushärrá dievnárav
tjaskestij ja oalges bieljev sujsta jalástij; dievnára namma lij Malkos.
11 Petrusij de Jesus javlaj: »Tsåggåla svierdev dåhppåsis: Ittjiv gus galga
juhkat gávtjav mav Áhttje munji l vaddám?«

Jesus alemushärrá åvdån. Petrus Jesusav vuornnu

12 Doarrooajvve, aktan vávtaj ja juvdáj ålmmåj, Jesusav giddij, tjanáj 13 ja suv
vuolgadij vuostak Hannasa, Kajafasa vuohpa lusi, guhti lij dan jage

alemushärrán. 14 Kajafas lij juvdájda tjielggim buoremus luluj jus akta ájnna
ålmåj luluj álmmuga åvdås jábmet.
15 Simon Petrus nuppijn ietjá åhpadisålmmåjn Jesusav tjuovvolij. Nubbe lij
alemushärráj oahpes ja Jesusav tjuovoj alemushärrá viessuj, 16 valla Petrus
uvsa ålggolij bátsij. Duot nubbe åhpadisålmåj, alemushärráj oahpes, manáj
ålgus ságastittjat dernujn, uksagáhttárijn, ja därnno doalvoj Petrusav sisi.
17 Valla därnno uksaguoran Petrusij javlaj: »Illa gus dån aj duon ålmmå
åhpadisålmmåjs akta?« Sån vásstedij: »Iv la.« 18 Tjoaskes lij ja dievnára ja
vávta lidjin hilladålåv tsahkkidam ja dållågátten biktaladdin, Petrus aj.
19 Alemushärrá Jesusis suv åhpadisålmmåj ja åhpa birra gatjádaláj. 20 Jesus
de vásstedij: »Bihko lav väräldij sárnnedam. Agev lav åhpadam synagogajn
ja tiemmpelin, gåsi divna juvdá tjåhkani. Iv la majdik suolet hållam. 21 Man
diehti mujsta gatjáda? Gatjáda sijás gudi li gulldalam majt sidjij lav
sárnnedam. Sij ham diehti majt lav javllam.« 22 Vávtajs akta danna guoran
suv muohtuj spähkkalij ja javlaj: »Dan láhkáj gus alemushärráj vássteda?«
23 Jesus javlaj: »Jus boasstot lav juojddá javllam de javla mav. Valla jus
mujna l duolla, manen de muv tsábmesti?« 24 Hannas de suv tjadnasin
alemushärrá Kajafasa lusi rájaj.
25 Valla Simon Petrus lij danna biktalime. Sunji javllin: »I gus dån aj suv
åhpadisålmmåjda gullu?« Petrus vuornoj: »Iv, iv de sidjij gullu.«
26 Alemushärrá vávtajs akta, bierre sunji gässta Petrus lij bieljev jalástam, de
javlaj: »Ittjiv gus duv sjattadagán sujna aktan vuojne?« 27 Petrus ájn akti
vuornádij. Ja daŋga båttå åresvuonntsá tjuojaj.

Jesus Pilatusa åvdån

28 Kajafasa lussta Jesusav ednamhärrá viessuj doalvvun. Árradisán lij. Ietja
de ålgus báhtsin báddanimes besatjit ja bässásjmállásijt bårråt máhtátjit.
29 Pilatus de ålgus sijá lusi manáj ja gatjádij: »Man diehti dáv ålmmåv
guoddalihpit?« 30 Vásstedin: »Jus ij bahádahkke lulu, de ep suv lulu dunji
guodet.« 31 Pilatus javlaj: »Válldit suv de ietja ja duobbmijihtit ietjada lága
milta.« Valla juvdá vásstedin: »Miján älla riektá avtak gåddet.« 32 Dajna gå
báhko galgaj ålliduvvat, mav Jesus lij javllam diededattijn makkir
jábmemav galgaj gillat. 33 Pilatus vas viessusis moattoj, gåhtjoj Jesusav
boahtet ja gatjádij: »De dån la juvdáj gånågis?« 34 Jesus vásstedij: »Ietjastat

gus dav javla vaj iehtjáda gus dav li javllam?« 35 Pilatus javlaj: »Iv la gåjt de mån juvdá. Duv álmmuk ja alemushärrá li munji duv guodám. Majdis la dahkam?« 36 Jesus vásstedij: »Muv rijkka ij la dát väräldis. Jus muv rijkka luluj dát väräldis, de muv fárro luluj oajbbot vaj iv juvdájda vatteduvá. Valla muv rijkka ij la dát väräldis.« 37 Pilatus gatjáj: »De dån la gånågis?« Jesus vásstedij: »Iesj muv gånågissan javla. Riegádam lav ja väräldij boahtám dåssjå dán diehti: sádnesvuodav vihtanastátjit. Guhti sádnesvuohtaj gullu gulldal muv jienav.« 38 Pilatus sunji javlaj: »Mij la sádnesvuohta?«

Jesus bilkkeduvvá. Pilatus juorrul

Pilatus de ålgus juvdáj lusi vaden manáj ja javlaj: »Iv suv masik velgulattjan gávna. 39 Valla dábij milta soabmásav didjij bässátjijda luojtáv. Sihtabihtit gus muv juvdáj gånågisáv luojttet?« 40 De vaden tjuorvvun: »Ale de suv, luojte farra Barabbasav!« Valla Barabbas lij rievvár.

19

1 Pilatus de Jesusav ruosskidahtij. 2 Doarroålmmå tjiesskislánjátjijs kråvnåv bárddin mav oajves nali biedjin ja tjáŋadin suv purpurbájnok ålgoldisgárvvuj. 3 Mannin suv lusi ja javllin: »Buoris, juvdáj gånågis«, ja de nierajda suv spähkkun. 4 Pilatus vaden ålgus manáj ja juvdájda javlaj: »Buvtáv suv dijá lusi buojkuldahtátjit iv suv velgulattjan masik gávna.« 5 Jesus ålgus bådij, tjiesskislánjátjijs kråvnnå oajven ja purpurbájnok ålgoldisgárvvo bivtan, ja Pilatus javlaj: »Gähttjit ålmmåv!« 6 Vallak alemushärrá ålmmåjisá suv ájttsin, de tjuorvvun: »Ruossinávlli, ruossinávlli!« Pilatus javlaj: »Ruossinávllijihtit ietja. Iv suv velgulattjan masik gávna.« 7 Juvdá vásstedin: »Miján la láhka ja dan lága milta hähttu jábmet, dan diehti gå ietjas la Jubmela Bárnnen dahkam.«

8 Gå Pilatus dav guláj de vil ienebut balláj. 9 Moattoj viessusis ja Jesusis gatjáj: »Gåsstå la dån?« Valla Jesus ittjij mavga vássteda. 10 Pilatus de javlaj: »Nádo gus mujna ságastimes? I gus diede mujna l fábmo duv luojtátjit ja fábmo duv ruossinávllitjit?« 11 Jesus vásstedij: »Dujna ij lulu fábmo muv badjel jus i lulu dav baddjet oadtjot. Danen la stuoráp vielgge sujna, guhti muv dunji guodij.« 12 Dan vásstádusá maŋŋela Pilatus gähttjalij suv luojttet.

Valla juvdá tjuorvvun: »Jus suv luojtá de illa tjäjssára ráddna. Guhti ietjas gånågissan dahká, vuosstálasstá tjäjssárav.«

Duobbmo ja ruossinávllim

13 Gå Pilatus dajt bágojt guláj, de Jesusav ålgus vuolgadahtij ja tjåhkkidij iesj
duobbmoståvllåj dan bájkkáj, mav gåhttju Hällogárdden, hebreagiellaj
Gabbata. 14 Dát lij bässátjij åvddåla, gárvedimbiejve gudát tijma bájken.
Pilatus juvdájda javlaj: »Dála l dijá gånågis.« 15 De tjuorvvun: »Ierit suv!
Ruossinávlli suv!« Pilatus gatjádij: »Sihtabihtit gus muv dijá gånågisáv
ruossinávllit?« Alemushärrá vásstedin: »Miján ij la ietjá gånågis gå tjäjssár.«
16 Guodij de Jesusav ruossinávlliduvátjit ja sij välldin suv maŋen. 17 Ruossas
iesj guottij sadjáj mij Skuvrren gåhtjoduvvá, hebreagiellaj Golgota. 18 Danna
suv nuppijn guovtijn ruossinávllijin, sunnuv Jesusa goappák bälláj.
19 Pilatus lij aj ruossa nali tjáledam: Jesus Nasaretas, juvdáj gånågis. 20 Ållo
juvdá dav låhkin dajna gå sadje gåsi Jesusav ruossinávllijin lij ståda lahka,
ja ruossa nali lij hebrea-, latijna- ja grehkagiellaj tjáleduvvam. 21 Valla juvdáj
alemushärrá Pilatusij javllin: »Ale tjále Juvdáj gånågis ájnat mav iesj la
javllam: Mån lav juvdáj gånågis.« 22 Pilatus vásstedij: »Mav tjálliv, lav
tjállám.«

23 Gå doarroålmmå lidjin Jesusav ruossinávllim, de välldin suv biktasijt ja
nielje oassáj juogadin, avtav oasev gesisik. Välldin aj suv gådedum
sávvedis sisgárvov. 24 Nubbe nubbáj de javllin: »Allup dav tjuoladu ájnat
vuorbbádup gaskanimme« tjáluga bágov ållidittjat: *Muv biktasijt gaskanisá
juogadin ja vuorbbádin muv sisgárvov.*

Jesusa jábmem

Doarroålmmå ajtu dav dahkin. 25 Valla Jesusa ruossa guoran tjuottjojga
oappátja, ieddnes ja Maria guhti lij Klopasijn välldum ja de Maria
Magdalas. 26 Gå Jesus iednes ájtsaj ja suv guoran åhpadisålmmåv gev iehtsij,
de äddnásis javlaj: »Nissun, dale l bárnnát.« 27 Åhpadisålmmåj javlaj: »Dale
l äddnát.« Dat rájes ieddnes åhpadisålmmå lunna åroj. 28 Jesus diedij gájkka
lij dal ålliduvvam ja tjáluga bágov ållidittjat javlaj: »Mån lav gåjkkåmin.«
29 Danna lij lihtte dievas suvra vijnas. Isopmáddaga gähtjáj dabrrijin dan
suvra vijnan buonjodum sváhpav ja njálmes åvddåj biedjin. 30 Gå Jesus lij
dav suvra vijnav oadtjum de javlaj: »Ålliduvvam la.« De gåbbmidij ja

vuojŋŋanisás vattij.
31 Gárvedimbiejvve lij, ja dan diehti rubmaha ettjin ruossajn oattjo
sábbádav gahtsahit – stuorra sábbát lij – ja juvdá Pilatusav sihtin dajs
ruossinávlliduvvam ålmmåjs dávtijt tsuovkkot ja rubmahijt dassta välldet.
32 Doarroålmmå danen båhtin ja tsuovkkun dávtijt sunnus gudi aktan
Jesusijn lijga ruossinávlliduvvam, vuostak nuppes ja de nuppes. 33 Valla gå
Jesusa lusi båhtin ja vuojnnin suv juo jábmám, de ettjin suv dávtijt tsuovko,
34 ájnat doarroålmmåjs akta tjuoggij suv sijdduj sájtijn ja varra ja tjáhtje de
gålgijdij. 35 Guhti dav vuojnij la dan birra vihtanasstám vaj jáhkkebihtit. Suv
vihtanus la duohta ja iesj diehtá sáddnáv hoallá. 36 Dát sjattaj vaj tjáluga
báhko galgaj ålliduvvat: *Ij avtak dávtev sujsta galga tsuovkkit.* 37 Tjáluk ietjá
sajen hoallá: *Sij galggi gähttjat sunji gen tjadá li tjuoggum.*

Hávddádus

38 Jesusa åhpadisålmåj, Josef Arimataias, juvdájs balon tjiehkusin ánoj
Pilatusis loabev Jesusa rubmahav vuolus välldet. Pilatus miededij ja Josef
manáj rubmahav vuolus váldátjit. 39 Dåhku bådij aj Nikodemos, guhti
vuostasj bále Jesusa lusi iján lij boahtám. Sujna lij gålmmålåge kilo bájkke
mirrá- ja aloesegadusás maŋenis. 40 Såj giessalijga Jesusa rubmahav lijnij sisi
aktan ruttaj juvdáj hávddádimdábij milta. 41 Dan bájken gåsi Jesusav lidjin
ruossinávllim lij sjattadahka, gånnå lij ådå hávdde ja gåsi aktak ájn ij lim
biejaduvvam. 42 Dasi Jesusav biejajga dan diehti gå lij juvdáj
gárvedimbiejvve ja hávdde lij lahkusin.

20

Maria Magdalas ja guokta åhpadisålmmå hávde guoran

1 Idedis árrat sábbáda maŋŋela gå ájn lij sjävnnjat, bådij Maria Magdalas
hávddáj ja ájtsaj giergev hávde åvdås gáhtum. 2 Viehkalij dalága dassta ja
gå bådij Simon Petrusa ja duon nuppe åhpadisålmmå lusi gev Jesus iehtsij,
de sunnuj javlaj: »Vuolgadam li Härráv hávdes ja ep diede gåsi li
doalvvum«. 3 Petrus ja nubbe åhpadisålmåj de hávddáj vuolgijga.
4 Goappátja viegajga, valla nubbe Petrusis ruvábut ja åvdemusát hávddáj
jåvsådij. 5 Gåbbmidij sisi gehtjatjit ja vuojnij lijnijt, valla ittjij dåhku sisi
maná. 6 Simon Petrus maŋŋelattjan bådij ja tjáŋaj hávddáj. Vuojnij

giessalimlijnijt danna, [7] ja aj lijnev majna oajvev lidjin gåbttjåm. Valla dat lijnne ij lim giessalimlijnij guoran ájnat sierra sadjáj giessaluvvam. [8] Nubbe åhpadisålmåj, guhti åvdemusát hávddáj jåvsådij, de manáj sisi. Sån vuojnij jáhkij. [9] Ejga lim ájn tjáluga bágov dádjadam, sån viertti jábbmegij lussta tjuodtjelit. [10] Åhpadisålmmå de sijddasiska vuolgijga.

Maria Magdalas ja Härrá

[11] Valla Maria hávde ålggolin tjieroj. Tjiero gåbbmidij sisi [12] ja vuojnij guokta ieŋŋgila vielggis biktasij Jesusa rubmaha sajen tjåhkkåhime, nubbe oajvvegietjen ja nubbe juolggegietjen. [13] Sunji javlajga: »Nissun, man diehti tjiero?« Vásstedij: »Muv härráv li dássta vuolgadam ja iv diede gåsi li suv biedjam.« [14] Dav javllam jårgijdij ja vuojnij Jesusav danna tjuodtjomin, valla ittjij dádjada sån lij. [15] Jesus sunji javlaj: »Manen tjiero, nissun? Gevvas la åhtsåmin?« Maria jáhkij suv sjattadakbarggen ja vásstedij: »Jus dån, härrá, la suv dássta guoddám, de giehto gåsi la biedjam vaj oattjov suv viedtjat.« [16] Jesus sunji javlaj: »Maria.« Maria jårgijdij ja javlaj sunji: »Rabbouni!« (mij la åhpadiddje hebreagiellaj). [17] Jesus javlaj: »Ale muv duohtada, iv la ájn Áhtjám lusi vuolggám. Maná muv vieljaj lusi ja javla vuolgáv iehtjam Áhtje ja dijá Áhtje, iehtjam Jubmela ja dijá Jubmela lusi.« [18] Maria Magdalas de åhpadisålmmåj lusi manáj giehtutjit Härráv lij vuojnnám ja majt Jesus lij javllam.

Guhti tjuodtjelij ietjas bigot. Tomas guoktáladdá

[19] Iehkedis daŋga biejve, vahko vuostasj biejve, tjåhkkåhin åhpadisålmmå gittauvsaj duogen, balos juvdájs. Jesus de bådij, sijá guovddelij tjuottjadij ja sidjij javlaj: »Ráfe lehkus didjij!« [20] Ja de giedajdis ja sijdos vuosedij. Åhpadisålmmå ávvusin Härráv vuojnnet. [21] Jesus vaden sidjij javlaj: »Ráfe lehkus didjij! Gåktu Áhttje muv la rádjam, nåvti dijáv rájav.« [22] De vuojŋaj sijá nali ja javlaj: »Duosstut ájlis Vuojŋŋanisáv. [23] Jus aktasik suttojdis ándagis luojttebihtit, de li sunji ándagis luojteduvvam, ja jus avtak suttojdises tjadnabihtit, de li sunji tjanáduvvam.«

[24] Tomas, Juomitjin nammaduvvam, lågenanguoktásis akta, ij lim sijá siegen gå Jesus bådij. [25] Sunji de javllin: »Härráv lip vuojnnám«, valla sån javlaj: »Jus iv iesj návllerájgijt suv giedajn vuojne ja tjuvdev daj sisi tságe ja giedav suv sijdduj, de iv jáhke.« [26] Vahko duogen åhpadisålmmå vaden

tjåhkanin ja Tomas lij siegen. Jesus bådij, vájku uvsa lidjin gitta, tjuottjadij sijá gasskaj ja javlaj: »Ráfe lehkus didjij!« 27 Tomasij javlaj: »Gálggi tjuvdát, dála li muv gieda; gálggi giedat ja tságe muv sijdduj. Ale guoktálatta, ájnat jáhke!« 28 Tomas vásstedij: »Muv Härrá ja muv Jubmel.« 29 Jesus sunji javlaj: »Jáhká dan diehti gå muv la vuojnnám. Sálugin gudi älla vuojnnám valla daŋgas diehti jáhkki.«

Hiejttemhålla

30 Jesus aj ållo merkajt åhpadisålmmåj vuojnedijn dagáj ma älla dán girjjáj tjáleduvvam. 31 Valla dá li tjáleduvvam vaj jáhkkebihtit Jesusav Messiasin, Jubmela Bárnnen, ja vaj diján jáhko baktu suv namán la iellem.

21

Guhti tjuodtjelij ja åhpadisålmmå Tiberiasjávrregátten

1 Maŋŋela Jesus ietjas åhpadisålmmåjda Tiberiasjávrregátten bigodij. Návti lij: 2 Simon Petrus ja Tomas, nammaduvvam Juomitjin, Natanael Galilea Kanas, Sebedaiosa bárne ja guokta ietjá åhpadisålmmå aktan lidjin. 3 Simon Petrus nuppijda javlaj: »Vuolgáv dal guolijt bivdátjit.« Javllin: »Tjuovvolip mij duv.« Mannin ålgus ja vadnasa sisi lávkkijin, valla dan ijá ettjin majdik oattjo. 4 Idedis Jesus jávrregátten tjuottjoj, valla åhpadisålmmå ettjin árvveda suv Jesusin. 5 Ja Jesus gatjádij: »Muv máná, älla gus diján guole?« Vuornnun, 6 ja de javlaj: »Suohppijihtit viermev vadnasa oalges bälláj, de oadtjobihtit.« Suohppijin viermev ja de dal ettjin divna guolijs dav nagá giesset. 7 Åhpadisålmåj, gev Jesus iehtsij, javlaj de Petrusij: »Sån la Härrá.« Vallak Simon Petrus gulláj suv Härrán, de ålgoldisgárvov ietjas birra tjadnalij dan diehti gå ij lim gárvoj, ja tjáhtjáj tjiellij. 8 Nuppe åhpadisålmmå vadnasijn tjuovvun, guole gävllasin. Ij lim gáddáj mälggat, tjuohte mehtera bájkke val. 9 Gå gáddáj goarridin, de vuojnnin hilladålåv ja hilladålå nanna lájbijt ja guolijt bassumin. 10 Jesus sidjij hålaj: »Viedtjit guolijs majt jur áttjak oattjojda.« 11 Simon Petrus jávrregáddáj manáj ja viermev gáddáj giesij. Stuorra guolijs lij dievas, tjuohtevihttalåkgålmåt guoles. Ja vájku nåv ållo guolle de viermme ittjij gajkkusa.

12 Jesus åhpadisålmmåjda javlaj: »Båhtit båråtjit.« Ittjij sijás aktak duosta gatjádit guhti lij; árvvedin suv Härrán. 13 Jesus dábbánij, váldij lájbev ja

guolev ja sidjij vattij. 14 Goalmádis ietjas návti åhpadisålmmåjda bigodij maŋŋel gå jábbmegij lussta lij tjuodtjelam.

Guhti tjuodtjelij ja Petrus

15 Bårråma maŋŋela Jesus Simon Petrusij javlaj: »Simon, Johannesa bárnne, ienebut gus duojs nuppijs muv ähtsá?« Simon vásstedij: »Härrá, diedá mån duv ähtsáv.« Jesus javlaj: »Guododa muv lippajt.« 16 Ja nuppádis gatjádij: »Simon, Johannesa bárnne, ähtsá gus muv?« Simon vásstedij: »Härrá, diedá mån duv ähtsáv.« Jesus javlaj: »Räjnnuha muv sávtsajt.« 17 Ja gatjádij sujsta goalmádis: »Simon, Johannesa bárnne, ähtsá gus muv?« Petrus hådjånij gå Jesus goalmádis gatjádij: »Ähtsá gus muv?« ja vásstedij: »Härrá, gájkka diedá; ja diedá mån duv ähtsáv.« Jesus javlaj: »Guododa muv sávtsajt. 18 Sáddnán dunji javlav: Nuorran iesj ietjat getsasti ja manni gåsi sihti. Valla gå vuorastuvá de giedajt gálggi ja ietjá almasj duv avev getsas ja doalvvu duv gåsi i sidá.« 19 (De tjielggij makkir jábmemijn Petrus Jubmelav galgaj herlugahttet.) Maŋŋela sunji javlaj: »Tjuovvola muv!«

20 Petrus jårgijdij ja vuojnij åhpadisålmmåv tjuovvomin, gev Jesus iehtsij. Sån lij bårådattijn Jesusa ratte vuosstij sådjålam ja gatjádam guhti suv lij bähtátjit. 21 Gå Petrus suv vuojnij, de Jesusis gatjádij: »Härrá, gåktus sunji sjaddá?« 22 Jesus vásstedij: »Jus sidáv suv báhtset dasik boadáv, na majdis dassta? Tjuovvola dån muv.« 23 Dan diehti sáhka vieljaj gaskan oabloj dát åhpadisålmåj ittjij galga jábmet. Valla Jesus ij lim Petrusij javllam åhpadisålmåj ij lim jámátjit, ájnat: »Jus sidáv suv báhtset dasik boadáv, na majdis dassta?«

Hiejttem

24 Sån la åhpadisålmåj guhti divna dáv vihtanasstá ja dan birra tjállám la ja mij diehtep suv vihtanusáv duohtan.

25 Jesus aj ålov iehtjádav dagáj ja jus gájkka luluj sierra tjáleduvvat, de iv jáhke ålles värált luluj giesset girjijt ma de lulun tjáleduvvat.

Apostelijdago

1

Jesusa maŋemus gåhttjoma ja suv almmájvuolggem

1 Guddnedum Theofilos, vuostasj girjenam Jesusa birra tjálliv gájkka majt
Jesus dagáj ja åhpadij 2 gitta dan biejve rádjáj gå almmáj váldeduváj,
maŋŋela gå ájlis Vuojŋŋanisá baktu lij gåhttjomijt vaddám sidjij gejt
apostelin lij válljim. 3 Gierddamis ja jábmemis maŋŋela sidjij ietjas bigodij ja
moatte duodastusá baktu vuosedij sån lij viesso, gå nielljalåhke biejve
oadtjun suv vuojnnet ja gullat hållamin Jubmela rijka birra. 4 Bårråmin sijá
siegen sidjij javlaj: Allit Jerusalemas vuolge, ájnat vuorddit mav Åhttje l
jáhttám »ja man birra lav hållam«. 5 »Johannes tjátjijn gástadij, valla dij ájlis
Vuojŋŋanisájn gástaduvvabihtit soames biejve dássta maŋŋela.«
6 Gudi lidjin tjoahken sujsta gatjádin: »Härrá, le gus dal ájgge ållånam, gå
Israela rijkav vas ådåsis tsieggi?« 7 Vásstedij: »Ájgijt ja båttåjt majt Åhttje
fámos baktu l mierredam ij didjij gullu diehtet. 8 Valla gå ájlis Vuojŋŋanis
dijá badjel luojttát, de fámov oadtjobihtit ja vihtanasstebihtit muv birra
Jerusaleman ja åbbå Judean, Samarian ja gitta ednama ålgomus gätjátjij.«
9 Gå dav lij hållam, de sijá vuojnedijn váldeduváj bajás, ja balvva sijá tjalmij
åvdås suv vuolgadij. 10 Gähttjamin suv almmáj mannamin, de hähkkat
guokta ålmmå vielggis gárvoj sijá báldan tjuottjojga 11 ja javlajga:
»Galileaga, manen lihpit almmáj gähttjamin? Jesus guhti dijá lussta almmáj
váldeduváj, vas dan láhkáj máhttsá, gåktu suv almmáj vuojnijda
vuolggemin.«

Ådå apostel válljiduvvá

12 Jerusalemaj de máhttsin váres mij Olijvvagárddevárren gåhtjoduvvá, ja
mij la sábbátmanov Jerusalemas. 13 Ja gå stádaj båhtin de mannin
badjelåbddåj gånnå tjåhkanaddin, Petrus, Johannes, Jakob ja Andreas,
Filippos ja Tomas, Bartolomaios ja Matteus, Alfaiosa bárnne Jakob, Simon

selohttan gåhtjoduvvam ja Jakoba bárnne Judas. 14 Gájka tjoahken bissun
sávret råhkådallamin soames nissunij aktan, Mariajn, Jesusa iednijn ja
vieljajis.
15 Soames biejve gå tjuohteguoktalåhkåsa bájkke lidjin tjoahken, de Petrus
vieljajda hållagådij: 16 »Vielja, tjáluga bágo vierttiji ålliduvvat, bágo majt ájlis
Vuojŋŋanis Davida baktu l hållam Judasa birra, guhti lij oahpestiddjen sidjij
gudi Jesusav giddijin. 17 Sån lij ham mijájs akta ja oadtjum lij davga
gåhttjomav gå mij. 18 Vierredago bálkájn ednambiehkev åstij, valla danna
vuolusåjvij ravgaj, tjoajvve luottanij ja sissŋeluhá gurgijdin. 19 Gájkajda
Jerusaleman dat diehtusin bådij, ja ietjasa giellaj bälldo gåhtjoduváj
Akeldamakin, mij merkaj Varrabälldo. 20 Sálmajgirjen la tjáleduvvam:
Sjaddus suv årromsadje ávtas, allus danna årru, ja: *Oadtjus soames ietjá suv
ámmádav*.
21 Dan diehti dajs ålmmåjs akta, gudi mijá siegen lidjin dav ájgev gå Härrá
Jesus mijá gaskan vájaldij, 22 dat rájes gå Johannes suv gástadij ja gitta dan
biejve rádjáj gå mijá lussta almmáj váldeduváj – dajs ålmmåjs akta, aktan
mijájn, viertti suv tjuodtjelime birra vihtanasstet.«
23 Guoktásav nammadin, Josef Barsabbasav, guhti Justusin gåhtjoduváj, ja
Mattiasav. 24 Ja sij råhkådallin: »Härrá, guhti gájkaj vájmojt dåbdå, vuoseda
midjij goappáv dát guoktásis la välljim 25 aposteldievnastussaj Judasa sadjáj,
guhti ietjas sajev guodij gå manáj dåhku gåsi gulluj.« 26 Dan guoktása
gaskan de vuorbbádallin ja vuorbbe Mattiasij gahtjaj, ja dat rájes apostelin
lågenanavta siegen lågåduváj.

2

Ájlis Vuojŋŋanis

1 Gå ájlistakbiejvve bådij, de gájka lidjin tjoahken. 2 Hähkkat almes dudna
gulluj degu garra viros, ja de dievdij åbbå viesov gånnå tjoahken lidjin.
3 Vuojnnin dållåsjnjibtjoj lágátjijt, ma juohkkahattja nali juohkásin. 4 Gájka
ájlis Vuojŋŋanisás dievdeduvvin ja ietjá gielajt sárnnogåhtin, dan milta majt
Vuojŋŋanis sidjij vattij.
5 Jerusaleman jubmelbalulasj juvdá alme vuole juohkka värälda rijkajs
årrun. 6 Gå jiedna gulluj de almasjfuovva tjåhkanij, ja alvaduváj dajna gå

juohkkahasj guláj ietjas giellaj sárnnomav. 7 Imájdalá gatjádin: »Älla gus
galileaga dá gájka, gudi sárnnu? 8 Gåktus de juohkkahasj sárnnomav ietjas
iednegiellaj gullá? 9 Mij lip parteaga, mediaga, elameaga, boahtám lip
Mesopotamias, Judeas ja Kappadokias, Pontosis ja Asias, 10 Frygias ja
Pamfylias, Egyptas ja Kyrene dáfojs Libyan. Diehki lip boahtám Romas,
11 goappátjagá juvdá ja proselyjta, mij lip kretaga ja arábaga – ja sijá sárnev
Jubmela stuorra dagoj birra iehtjama giellaj gullap.« 12 Iehpedájon ettjin
diede majt jáhkket ja de guhtik guojmestisá gatjádin: »Mij la lik dát?«
13 Muhtema vas bilkkedin ja javllin: »Sij li biellejiesim vijnas vuollagin.«

Petrusa sárnne ájlistakbiejven

14 Petrus de aktan lågenanavtajn sijá åvddåj tjuottjadij ja sárnnogådij:
»Juvdá, ja gájka Jerusalema årro! Diehtit dáv! Gulldalihtit muv bágojt! 15 Dá
ålmmå älla gárrimin gåktu gáddebihtit, esski ham idet la. 16 Dát la mij juo
profäjtta Joela baktu håladuváj:

17 Jubmel javllá, maŋemus biejvij *iehtjam Vuojŋŋanisáv gájkka almatjijda*
gålgådav. Dijá bárne ja niejda åvddålijsárnnu, dijá nuorra ålmmå bárudisájt
vuojnni ja dijá vuorrasa niegojt niegadi. 18 *Daj biejvij aj iehtjam svájnnasij ja*
därnoj badjel muv Vuojŋŋanisáv gålgådav, ja sij åvddålijsárnnu. 19 *Bigodav*
ibmahijt almen ja merkajt ednamin, varáv, dålåv ja suovvabalvajt. 20 *Biejvve*
sjevnjut ja mánno varran sjaddá, åvddål gå Härrá biejvve boahtá, stuorra ja
herlugis biejvve. 21 *Ja juohkkahasj gádjus guhti Härráv namás tjuorvvu.*

22 Israelaga, gulldalihtit muv: Jesus Nasaretas, ålmåj gev Jubmel didjij
välljij ja duodastij fábmogis dagoj, oavdoj ja merkaj dijá gaskan, nåv gåktu
dij ietja diehtebihtit, 23 Jubmela ájggomusá milta dijá hállduj vatteduváj ja
dij dibdijda ålmmåjt, gudi lágav e dåbdå, suv ruossinávllit ja gåddet.
24 Valla Jubmel suv jábmema vájvijs tjåvdij ja tjuottjeldahtij dajna gå jábmem
ittjij buvte suv anedit. 25 David ham suv birra javllá:

Agev la Härrá tjalmijam åvdån,
sån la muv oalges bielen, vaj iv jårråla.
26 *Dan diehti muv vájmmo ávvudallá ja muv njuovtjav sjållert,*
ja dasi vil: muv rumáj doajvon vuojŋas.
27 *I ham muv sielov jábmema rijkkaj guode,*
i ga ájllisat dåssjida.

28 *Iellema gäjnojt munji vuosedi.*
Árudiját åvdån ávujn muv dävdá.
29 Vielja, bihkusit didjij iehtjama máttaráhtje Davida birra hålav: Jámij ja
hávddáduváj, ja suv hávdde világa uddni mijá gaskan la. 30 Gå profäjtta lij
de ham diedij, Jubmel vuornná baktu lij sunji jáhttám avtav suv gierragijs
tråvnnåsis biedjat. 31 Messiasa tjuodtjelimev åvddåla sárnoj javla: *Jábmema*
rijkkaj ittjij guodeduvá, ittjij ga suv rumáj dåssjånibmáj gávnadalá. 32 Jubmel la
Jesusav tjuottjeldahttám, ja gájka lip dasi vihtanin. 33 Jubmel la oalges
giedajn suv bajedam, ja gå jáhto milta ájlis Vuojŋŋanisáv Áhtjestis oattjoj de
midjij la dav gålgådam. Dáv dij dal vuojnnebihtit ja gullabihtit. 34 David ij la
iesj almmáj tjuodtjelam, valla javllá: *Härrá muv härráj javlaj: Tjåhkkida muv*
oalges bälláj, 35 *de duv vasjulattjajt duvddan juolgijat vuolláj biejav.* 36 Åbbå
Israela álmmuk de vissásit diehtus: Jesusav gev ruossinávllijda, Jubmel la
Härrán ja Messiasin dahkam.«
37 Gå dáv gullin de sijá vájmojt duohtaj, ja Petrusis ja ietjá apostelijs
gatjádin: »Vielja, majt dahkat?« 38 Petrus vásstedij: »Dahkit buorádusáv ja
gástadahttit ietjada gájkajt Jesus Kristusa namán, vaj oadtjobihtit suttojt
ándagis luojteduvvam ja ájlis Vuojŋŋanisáv vattáldahkan. 39 Jáhtto vuojn
didjij gullu ja dijá mánájda ja gájkajda gudi li guhkken ja gejt Härrá mijá
Jubmel sihtá gåhttjot.« 40 Petrus aj måttijn ietjá bágujn vihtanastij, ja sijáv
vágodij: »Gádjut ietjada dát bahás máttos.«

Jáhkulattjaj aktisasjvuohta

41 Gudi suv bágojt duosstun, gástaduvvin, ja dan biejve tjoaggulvissaj
lassánij almatjijs gålmmåtuvsána bájkke. 42 Sij bissun jáhkkogisát apostelij
åhpadusán ja aktisasjvuodan, lájbbedoadjemin ja råhkålvisán.
43 Ballo almatjij gasskaj badjánij, gå apostela ållo oavdojt ja merkajt dahkin.
44 Jáhkulattja tjoahken bissun ja gájkka aktisattjat adnin. 45 Åbmudagájdisá
vuobddin ja juogadin gájkajda geŋga dárbo milta. 46 Tjoahken bison
jáhkkogisát tiemmpelin gávnadin, ja gådijn lájbev dådjalin, ja ávujn ja
duodalasj vájmoj bårådin. 47 Jubmelav hievedin, ja åbbå álmmuk sidjij
lijkkuj. Juohkka biejve Härrá tjoaggulvissaj lasedij sijájt, gudi lånåstusáv
oadtjun.

3

Gállnam ålmåj Tjáppauvsa báldan

1 Petrus ja Johannes tiemmpelij badjánijga iehkedisbiejve
råhkådallammutton. 2 De dåhku guoddin soames ålmmåv, guhti lij gálnas
riegádimrájes. Juohkka biejve biejaduváj tiempeluvsa bálldaj mij
gåhtjoduvvá Tjáppauksan, vattástagájt anodittjat sijájs, gudi tiemmpelij
mannin. 3 Gå Petrusav ja Johannesav vuojnij tiemmpelij vádtsemin, de
sunnus aj vattástagáv ánoj. 4 Såj sunji gehtjajga ja Petrus javlaj: »Gehtja
munnuj!« 5 Ålmåj sunnuj gehtjaj, vattástagáv lij vuorddemin. 6 Valla Petrus
javlaj: »Silba ja gålle mujna älla, valla vattáv mij mujna le. Jesus Kristusa,
nasareaga namán: Tjuodtjela, vádtsá!« 7 Oalges giedas de suv doahppij ja
tjuottjeldahtij, ja ålmmå juolge ja juolggelahtasa dalága gievrrun,
8 tjuodtjelastij ja vádtsáj. Tiemmpelij sunnuv tjuovvolij, danna váttsij, tjäloj
ja Jubmelav hievedij. 9 Ja gájka suv vuojnnin vádtsemin Jubmelav
hievedime. 10 Gå suv dåbdudallin ja ájttsin suv ålmmån, guhti Tjáppauvsa
báldan åvddåla tjåhkkåhij vattástagájt ánodime, de alvaduvvin ja
suorgganin.

Petrusa sárnne Salomo tjuolldahállan

11 Ålmåj agev lij Petrusa ja Johannesa bájken, ja alvaduvvam almasjfuovva
sijá birra girmmodij sajen mij Salomo tjuolldahállan gåhtjoduváj. 12 Gå
Petrus dáv vuojnij de almatjijda hålaj: »Israelaga, manen dássta
alvaduvvabihtit? Manen munnuj guovllabihtit degu iehtjama fámujn jali
jubmelbalulasjvuodajn lulujma ålmmåv váttsátjit oadtjot. 13 En måj, ájnat
Abrahama, Isaka ja Jakoba Jubmel, mijá ájttegij Jubmel la dievnáris Jesusav
herlugahttám, gev Pilatusa åvdån biehtijda ja vuornojda, dalloj gå Pilatus lij
mierredam suv luojttet. 14 Biehtijda suv guhti lij ájlis ja rievtesferduk ja
sidájda almasjgåddev luojteduvvat. 15 Valla iellemij oahpestiddjev gåttijda,
Jubmel la suv jábbmegij lussta tjuottjeldahttám; dasi måj lin vihtanin.
16 Jáhkko Jesusij ja suv nammaj la fámov vaddám dán ålmmåj gev
vuojnnebihtit ja dåbddåbihtit. Jáhko baktu Jesusa namán la ålles
varresvuodav dijáj gájkaj vuojnedijn oadtjum.
17 Vielja, galla diedáv diehtemahtesvuodan lijda, dij degu dijá rádehärrá.

18 Valla dan láhkáj la Jubmel ållidahttám mav profejtaj baktu l hållam: suv
Messias lij gierdatjit. 19 Sáŋardihtit dan diehti ja jårgijdihtit, vaj dijá sutto
muorroduvvi. 20 De ájgge boahtá gå Härrá mijáv arvvadahttá, ja rádjá
Messiasav, Jesusav, guhti didjij la mierreduvvam, 21 vájku viertti almen
årrot dasik ájgge boahtá gå gájkka ådåsis tsieggiduvvá majt Jubmel ietjas
ájlis profejtaj baktu ájge álgos la hållam. 22 Moses javlaj: *Muv lágásj profejtav
Härrá vieljajstihtte dijá gaskan tjuottjeldahttá. Gulldalihtit suv hålav* ja lehkut
sunji gullogisá. 23 *Juohkkahasj guhti ij la dán profäjttaj gullogis, álmmugis
dåssjiduvvá.* 24 Gájkka profejta, gudi li sárnnedam Samuela rájes, li hållam
dáj biejvij birra. 25 Dij lihpit profejtaj máná ja lihpit árbbim lihtov, majt
Jubmel ájttegijda dagáj, gå Abrahamaj javlaj: *Duv gierragij baktu gájkka
ednama álmmuga buorissjivnnjeduvvi.* 26 Åvdemusát dijá diehti Jubmel
dievnáris la tjuottjeldahttám ja rádjam dijáv buorissjivnnjedahtátjit gå
juohkkahasj buorádusáv bahudagájs dahká.«

4

Petrus ja Johannes ráde åvdån

1 Gå álmmugij lijga hållamin de hähkkat härrá, tiempelvávta alemus ja
saddukea båhtin. 2 Sij ettjin gierda apostelijt álmmugav åhpadit gå Jesusa
baktu tjuodtjelimev jábbmegij lussta sárnnedijga. 3 Sunnuv giddijin ja
fáŋŋgagoahtáj nuppe bäjvváj biedjin, dajna gå juo iehket lij. 4 Valla ålos
sijás, gudi lidjin sárnev gullam jáhkkegåhtin, ja tjoaggulvis lassánij ja
tjoahken lidjin dal ålmmåjs vihttatuvsána bájkke.
5 Maŋep biejve tjåhkanin juvdáj rádehärrá Jerusalemaj, aktan boarrásij ja
tjálukoahppásij. 6 Alemushärrá Hannas lij danna ja aj Kajafas, Jonatas ja
Alexandros ja gájkka alemushärráj berraha. 7 Apostelijt ietjasa lusi
viettjadahttin ja sunnus gatjádin: »Makkir fámujn ja gen namá baktu lihppe
dáv dahkam?« 8 Petrus de ájlis Vuojŋŋanisás dievdeduváj ja vásstedij: »Dij
álmmuga rádehärrá ja boarrása, 9 gå uddni munnus vásstádusáv
rávkkabihtit buorre dago diehti mav skihpa ålmmåj lin dahkam, ja man
baktu l buorránam, 10 de dij gájka ja åbbå Israela álmmuk diehtut, Jesus
Kristusa nasareaga namá baktu, dát ålmåj la dal varres, suv baktu gev
ruossinávllijda ja gev Jubmel la jábbmegij lussta båktåm. 11 Jesus la *giergge,*

mij dijá dåhpetsieggijiddjijs hilgoduváj, valla tjiehkagierggen sjattaj. 12 Ij la
lånestibme avtanik iehtjádin, dajna gå almatjij gaskan åbbå väräldin ij la
ietjá namma mij miják máhttá gádjot.«
13 Imájdallin gå vuojnnin man jálo Petrus ja Johannes lijga ja árvvedin lijga
sahte, åhpadak ålmmå. Sunnuv dåbddin ja diehtin såj lijga Jesusa
fárroguojme, 14 ja gå vuojnnin buorránimålmmåv sijá siegen, de ettjin
majdik moalgeda. 15 Gåhttjun sunnuv ålgus rádes mannat ja
rádudallagåhtin: 16 »Majdis dájda ålmmåjda dahkat? Läbá dahkam
oavddomerkav mij la bihkusij boahtám åbbå Jerusalema árrojda, dav ep
máhte vuornnot. 17 Valla vaj sáhka ij ienebut oablo álmmuga gaskan, de
sunnuv vierttip biehttot avtak almatjij dán namán dássta duobbelij
sárnnomis.«
18 Sunnuv vas sisi gåhttjun ja de sunnuv biehttun Jesusa namán
sárnnedimes ja åhpadimes. 19 Valla Petrus ja Johannes vásstedijga:
»Duobbmijihtit ietja, le gus duolla Jubmela åvdån dijáv Jubmelis ienebut
jegadit. 20 En máhte sjávot árrot, vierttijin hållat dan birra majt lin vuojnnám
ja gullam.« 21 Várrodin de sunnuv ájn vil garrasappot, ja de luojttin.
Álmmuga diehti ettjin sunnuv stráffut duosta, dajna gå gájka Jubmelav
májnnun dassta mij lij vássám. 22 Ålmåj guhti lij dan oavddomerka baktu
buoreduvvam lij badjel nielljalåge jage vuoras.

Råhkålvis tjoaggulvisán

23 Maŋŋela gå sunnuv luojttin de rádnajiska lusi manájga ja giehtojga majt
alemushärrá ja boarrása lidjin sunnuj javllam. 24 Gå dav gullin, de gájka
aktisattjat Jubmelij råhkådallagåhtin ja javllin: »Doarjodiddje, *guhti
sjivnnjedam la almev ja ednamav ja merav ja gájkka mij la danna*, 25 ja ájlis
Vuojŋŋanisát ja dievnárat, áhtjáma Davida, baktu javlli:

Manen hiedniga stuojmmiji
ja manen álmmuk dåssjijt ásat?
26 *Ednama gånågisá tjuodtjeli ja ráddijiddje tjåhkanaddi*
Härrá ja suv vuojdaduvvama vuosstij.

27 Sáddnán, dán stádan tjåhkanin duv ájlis dievnára Jesusa vuosstij, gev dån
la vuojddam. Herodes ja Pontius Pilatus, hiedniga ja Israela álmmuk,
28 gájka li dahkam, mav duv fábmo ja märrádus lij juo åvddåla sárnnum.

29 Gehtja dal, Härrá, gåktu mijáv nihttodi. Vatte, Härrá, duv dievnárijda
jálosvuodav bágov sárnnedittjat. 30 Gálggi giedat ja buoreda skihppijt,
sjaddisa merka ja oavddodago ájlis dievnárat Jesusa namá baktu.«
31 Gå lidjin råhkådallam, de sijá tjåhkanimbájkke doargestatjáj, ja ájlis
Vuojŋŋanisás gájka dievdeduvvin, ja Jubmela bágov jálosvuodajn
sárnnedin.

Aktisasj åbmudagá

32 Jáhkulattjajs åbbå slåhttå lij akta vájmmo ja siello, ittjij ga aktak
åbmudagás dåssjå suv ietjas oassen ane, ájnat gájkka lij aktisasj. 33 Stuorra
fámujn apostela Härrá Jesusa tjuodtjelime birra vihtanasstin, ja Jubmela
ármos gájka valjet oasálattjan sjaddin. 34 Avtanik ij lim nieda. Gejn bäldo jali
vieso lidjin, dajt vuobddin ja biednigijt buktin, 35 ja apostelij juolgij åvddåj
biedjin. Ja dajt de juogadin gájkajda geŋga dárbo milta. 36 Josef, levijtak
Kyprosis, gev apostela Barnabasan gåhttjun, mij merkaj Jaskadusá bárnne,
37 aj bäldos vuobdij, ja biednigijt buvtij ja apostelij juolgij åvddåj biejaj.

5

Ananias ja Sapfeira

1 Ålmåj gen namma lij Ananias ja áhkátjis Sapfeira åbmudagáska vuobdijga.
2 Valla suolet áhkátja diedujn muhtem oasev mávsos vuorkkij ja oasev mij
bátsij apostelijda vattij. 3 De Petrus javlaj: »Ananias, gåktu l Sáhtán duv
vájmov máhttám dievddet, gå ájlis Vuojŋŋanisáv gähttjala biehttet ja
vuorkki muhtem oasev biednigijs majt bäldos oadtju? 4 Ij lim gus bälldo
duv, åvddål gå vuobddi? Ja ällim gus biedniga duv gå vuobddi? Gåktu
dakkir ájádusá badjánin? Illa almatjijt gähttjalam biehttet, ájnat Jubmelav.«
5 Gå Ananias dajt bágojt guláj de jábbmot ravgaj, ja gájka gudi dan birra
gullin suorgganin. 6 Muhtem nuorra ålmmå suv giessalin, guoddin ålgus ja
hávddádin.
7 Gålmmå tijma maŋŋela áhkátjis bådij sisi váni mavga diedek. 8 Petrus
sujsta gatjádij: »Le gus dát gájkka majt bäldos oattjojda?« »Le«, nissun
vásstedij. 9 Petrus de javlaj: »Gåktu máhtijda såbadit Härrá Vuojŋŋanisáv
gähttjalit? Uvsa ålggolin gulá lávkijt ålmmåjs, gudi li duv ålmmåv
hávddádam, ja duv aj ålgus guoddi.« 10 Daŋga båttå nissun jábbmot suv

juolgij åvddåj ravgaj. Gå nuorra ålmmå sisi båhtin de jábbmegav ájttsin, ja de ålgus guoddin ja ålmmås guorraj suv hávddádin. 11 Åbbå tjoaggulvis ja gájka gudi subttsasav gullin sälldát ballájin.

Merka ja oavddodago álmmuga gaskan

12 Apostelij baktu állo merka ja oavddodago álmmuga gaskan dagáduvvin. Gájkka jáhkulattja tjoahken bissun ja Salomo tjuolldahállan tjåhkanaddin. 13 Aktak ietjá ittjij sidjij duosta sehkanit, valla álmmuk sijáv alla árvvon anij, ja ienebut vil. 14 Slåhttå ålmmåjs ja nissunijs Härráj jáhkkegåhtin. 15 Petrusa vásuk váttsedijn skihppijt buktin gahttunijda guoddemlátjoj ja ietjá látjoj vaj edasik vásedijn galgaj soabmásav sijájs suojvvanasstet. 16 Bájkijs Jerusalema birrusis aj stuorra almasjvega båhtalin, gudi maŋenisá buktin skihppijt ja gejt bahás vuojŋŋanisá vájvedin, ja gájka buoreduvvin.

Apostela ráde åvdån

17 Alemushärrá ja suv bälostiddje, saddukeaj siebrre, de buolle buosjesvuodas dievdeduvvin 18 ja de apostelijt gitta välldin ja stáda fáŋŋgagoahtáj bálkestin. 19 Valla iján Härrá ieŋŋgil fáŋŋgagoade uvsajt rabáj ja apostelijt ålgus doalvoj ja javlaj: 20 »Mannit tiemmpelij dán ådå iellema birra álmmugij sárnnedittjat.« 21 Gullogisá lidjin ja árradisán maŋep ideda tiemmpelij mannin ja åhpadin danna. Gå alemushärrá lagámus ålmmåjis dåhku bådij, de tjoahkkáj gåhttjun rádev, åbbå Israela mierrediddje tjoaggulvisáv. Ja de ålmmåjt fáŋŋgagoahtáj rádjin apostelijt viettjatjit. 22 Valla gå dievnára dåhku båhtin de ettjin sijáv gávna. Dan diehti moaddun ja diededin: 23 »Vuojnijma fáŋŋgagoade uvsajt lásan ja vávtajt ålggobielen tjuodtjomin, valla gå uvsajt rabájma de ejma avtak sinna gávna.« 24 Gå tiempelvávtaj oajvemus ja alemushärrá dav gullin, de ettjin dádjada mij fáŋgajda lij sjaddam. 25 Valla soames de bådij ja sidjij subtsastij: Ålmmå gejt fáŋŋgagoahtáj lihpit bálkestam, li dálla tiemmpelin åhpadime. 26 Oajvemus aktan vávtaj dåhku manáj sijáv viettjatjit, ettjin val nákkujn, dajna gå ballin álmmuga gierggiduvvamis.

27 Apostelijt maŋŋásisá välldin ja ráde åvddåj doalvvun. Alemushärrá sidjij hålaj: 28 »Mij lip ham dijáv garrasit biehttum dan ålmmå namán åhpadimes. Ja dij lihpit Jerusalemav miehtáj åhpadam ja vil ájggobihtit mijáv vigálattjan duon ålmmå varraj dahkat.« 29 Valla Petrus ja nuppe

apostela vásstedin: »Jubmelav viertti jegadit ienebut gå almatjijt. 30 Mijá
ájttegij Jubmel tjuottjeldahtij Jesusav, gev dij muorratjuolldaj gatsostijda ja
gåttijda. 31 Jubmel la suv oalges giedajnis aledam ja biedjam oajvemussan ja
lånestiddjen, vaj Israela álmmuk buorádusáv dahká ja suttojs ándagis
luojteduvvá. 32 Gájkka dáv vihtanasstep, mij ja ájlis Vuojŋŋanis, mav Jubmel
la vaddám gájkajda gudi suv jegadi.«
33 Gå rádeálmmå dáv gullin de moarádin ja rádudallin sijáv gåddet.
34 Valla rádes soames farisea gen namma lij Gamaliel, láhkaoahpes
álmmugis alla árvvon aneduvvam, tjuodtjánij ja gåhtjoj apostelijt
oanegattjav ålgus doalvvot. 35 Ja de javlaj: »Israelaga, ussjolihtit majt dájda
ålmmåjda dahkabihtit. 36 Soames ájge dássta åvddåla Theudas bådij, guhti
ietjas juonenik anij, ja nielljatjuohte bällásattja gåjt de sujna lidjin. Valla
gådduj ja gájka suv tjuovvo hádjánin ja gáhtun. 37 Suv maŋŋela,
almasjlåhkuj tjáledimbiejvij, bådij Judas Galileas ja suv aj ålos tjuovudin.
Sån aj gådduj ja ålles suv tjuovvo almasjvehka hádjánij. 38 Dan diehti dal
didjij javlav: Dibddit dájt ålmmåjt ráfen ja luojttit sijáv mannat. Jus dåssjå
almatjij ihkkuna ja dago li, de dåssjåni. 39 Valla jus Jubmelis båhti de ehpit
máhte sijáv dåssjidit. Várrijihtit Jubmela vuosstij doarromis.«
40 Jegadin suv ja apostelijt sisi gåhttjun, buorggun sijáv Jesusa namán
sárnnedimes, ruosskijin sijáv ja de luojttin. 41 Apostela rádev guodin,
ávvudalá gå lidjin árvvogissan gávnaduvvam Namá diehti álbeduvvat.
42 Degu åvddål tiemmpelin ja viesojnisá juohkka biejve åhpadin ja
ávvoságav guládin: Jesus la Messias.

6

Gietjav viehkediddje válljiduvvi

1 Daj ájgij, gå åhpadisålmmåj låhko lassánij, de grehkagielak juvdá
hebreagielak juvdáj vuosstij murkestahtjin, dajna gå sijá árbbátja bäjvvásasj
biebbmojuogedijn gåppsujin. 2 Lågenanguoktása gájkka åhpadisålmmåjt
tjoahkkáj gåhttjun ja javllin: »Ij la duolla biebbmojuohkema diehti Jubmela
bágo sárnnedimev hälbbadit. 3 Vielja, válljijihtit dal ietjada gaskan gietjav
dåbdos ålmmå, gudi li Vuojŋŋanisás ja vijsesvuodas dievvasa ja sijáv de
dan bargguj biedjap. 4 Ietja de råhkålvisájn ja bágo sárnnedimijn máhttep

Jubmelav ållåsit dievnastit.« 5 Gájka tjoahken dasi guorrasin ja válljijin
Stefanosav, ålmmåv guhti lij jáhkos ja ájlis Vuojŋŋanisás dievva, Filipposav,
Prochorosav, Nikanorav, Timonav, Parmenasav ja Nikolaosav, Antiochian
årro proselyjtav. 6 Ja de doalvvun sijáv apostelij åvddåj, gudi råhkådallin ja
giedajdisá sijá nali biedjin.
7 Jubmela báhko oabllánij ja åhpadisålmmåj låhko Jerusaleman ahtselit
lassánij. Tjabu härrájs ållusa jáhkkegåhtin.

Stefanos giddiduvvá

8 Stefanos, ármos ja fámos dievva, stuorra oavdojt ja merkajt álmmuga
gaskan dagáj. 9 De dasi mij gåhtjoduváj Friddjanluojteduvvamij synagogan
(dasi gullujin almatja Kyrenes, Alexandrias, Kilikias ja Asias) ja Stefanosijn
digguhahtjin. 10 Valla ettjin rijbada vijsesvuodajn ja vuojŋŋanisájn, majna
hålaj. 11 Danen de soabmásijt rádjin subtsastittjat gullam lidjin suv Mosesav
ja Jubmelav bilkkedime. 12 Båsstin álmmugav, boarrásijt ja tjálukoahppásijt,
ja de båhtin Stefanosav gitta váldátjit ja ráde åvddåj dålvutjit. 13 Bähttogis
vihtanijt dasi buktin gudi javllin: »Dát ålmåj aktelasj ájlis bájke ja lága
vuosstij sárnnet. 14 Gullam lip gå javllá Jesus, nasareak, dáv bájkev ájggu
dåssjidit ja rievddadit dábijt majt Moses la midjij vaddám.« 15 Gájka
rádeålmmå sunji gähttjin ja vuojnnin suv muodov ieŋŋgila muodugin.

7

Stefanosa sárnne

1 Alemushärrá gatjádij: »Le gus dát sádnes?« 2 Stefanos vásstedij: »Gullit,
vielja ja áhtje! Herlukvuoda Jubmel mijá áhttjáj Abrahamaj ietjas bigodij
dalloj gå Abraham ájn Mesopotamian åroj, åvddål gå Haranij jåhttåj, 3 ja
sunji javlaj: *Guode ednamat ja berrahijdát ja maná rijkkaj mav dunji vuosedav.*
4 Abraham de vuolgij Kaldeas ja Haranij årruj. Gå áhttjes lij jábmám de
Jubmel suv doalvoj dán ednamij gånnå dálla årrobihtit. 5 Ittjij sån
ednambähkátjav sunji vatte, ittjij ga juolge gåbddudagá madev, valla *jáhtij
sunji ja suv gierragijda ednamav åbmudahkan*, vájku ájn lij mánádibme. 6 Ja
Jubmel sunji javlaj: *Suv gierraga galggi amugin amás rijkan nielljatjuohte jage
årrot, gånnå duolmoduvvi ja oarjjen li. 7 Valla álmmugav, gen lunna oarjjen li,
ájgov duobbmit, javlaj Jubmel, ja de dat rijkas vuolggi ja dán bájken muv dievnasti.*

8 Abrahamajn lihtov dagáj, birratjuohppama lihtov. Abraham oattjoj bárnev,
Isakav, gev gávtsát biejve birratjuohpaj, ja Isak oattjoj bárnev Jakobav, ja
Jakob lågenanguokta bárne, Israela álmmuga ájttegijt.
9 Ájttega Josefav udnodisvuodas Egyptaj vuobddin. Valla Jubmel lij suv
maŋen, 10 ja gájkka vájvijs suv gájoj. Vijsesvuodav sunji vattij ja oattjoj
faraov, Egypta gånågisáv, sunji åskeldittjat. Farao biejaj åbbå Egyptav ja
åbmudagás suv hállduj. 11 Na nielggenieda gåjt de åbbå Egyptaj ja Kanaanij
bådij, ja nieda lij stuorre. Mijá ájttega ettjin biebmojt gávna. 12 Gå Jakob
gulláj Egyptan lidjin gårne de mijá ájttegijt dåhku rájaj, vuostak akti ja de
vas nuppádis. 13 Gå nuppádis dåhku båhtin, de Josef vieljajdises dåbddusin
dagáj, ja farao aj oattjoj Josefa mátto birra diedov. 14 Josef de ietjas lusi
gåhtjoj áhtjes Jakobav ja åbbå fuolkev, gietjavlåkvihttasav, 15 ja Jakob
Egyptaj vuolgij. Gå sån ja mijá ájttega lidjin jábmám, 16 de Shekemij
vuolgadin biejaduvátjit hávddáj, mav Abraham Shekemin Hamora bárnijs
lij oasstám ja silbaj máksám.
17 Ájgge lahkanatjáj gå Jubmela jáhtto Abrahamaj galgaj ållíduvvat, ja
israelaga lassánin stuorra álmmugin Egyptan. 18 *Valla ådå gånågis Egypta*
tråvnnåj bådij, ja sån ittjij majdik Josefa birra diede. 19 Mijá álmmuga vuosstij
bähttogisláhkáj bargaj ja mijá ájttegijt duolmoj ja nággidahtij njuoragijt
ålgus jámátjit guoddet. 20 De Moses riegádij ja sån lij mihtos fávros mánná.
Gålmmå máno áhtjes vieson jivkoduváj. 21 Ja de ålgus biejaduváj, valla farao
niejdda suv gávnaj ja ietjas bárnnen bajedij. 22 Moses egyptagij vijsesvuohtaj
snivva oahppánij, ja goappátjagá bágoj ja dagoj lij fábmogis.
23 Gå Moses lij nielljalåge jage vuoras de huomahij vieljajis, israelagij,
lunna mannat. 24 Ja gå vuojnij sijás akta vájveduváj de råhtådij suv vähkkáj
ja haddudij egyptagav gåtte. 25 Jáhkij suv vielja dádjadin sån lij Jubmelis
rájaduvvam sijáv gájutjit, mavas ettjin dádjada. 26 Maŋep biejve dåhku bådij
gå sijájs guovtes lijga gaskaniska doarromin. Gähttjalij sunnuv såbadit ja
javlaj: 'Dåj ham lihppe vieljatja, manen de goabbák guojmáda
vájvedihppe?' 27 Valla guhti nuppev lij validam nårddådij Mosesav ja javlaj:
'*Guhtis la duv oajvemussan ja duobmárin midjij biedjam?* 28 Ájgo gus dal muv
gåddet nåv gåktu egyptagav iektu?' 29 Gå Moses dáv guláj de báhtarij, ja de
amugin viesoj Midjanin, gånnå sunji guokta bárne riegádijga.
30 Gå nielljalåhke jage lidjin vássám, de ieŋŋgil sunji ietjas bigodij

åjdåmiehtsen Sinaiváren, buolle tjiesskisládnjebiesstagin. 31 Moses
oavdduhij gå dav vuojnij, ja gå vuolgij gehtjatjit mij lij, de Härrá jienav
gulláj: 32 *Mån lav duv ájttegij Jubmel, Abrahama, Isaka ja Jakoba Jubmel.* Moses
de balos skielbestatjáj, ja ittjij dasti gähttjat duosta. 33 Valla Härrá sunji
javlaj: *Nuola gábmagijdát! Gånnå dån la tjuodtjomin la ájlis bájkke.* 34 *Vuojnnám
lav gåktu álmmugam Egyptan vájveduvvá ja gullam lav sijá sjuohkkanisájt,
luojttádam lav dal sijáv gájutjit. Boade dal, Egyptaj duv rájav.*

35 Mosesav gev lidjin hilgodam gå javllin: *Guhtis la duv oajvemussan ja
duobmárin midjij biedjam?* Jubmel rájaj suv almatjijt dålvutjit ja gájutjit gå
ieŋŋgil sunji tjiesskisládnjebiesstagin bihkusij. 36 Moses ham de sijáv
Egyptas doalvoj ja dagáj oavdojt ja merkajt Egyptan, Ruoppsismeran ja
åjdåmiehtsen nielljalåhke jage. 37 Ja Moses israelagijda javlaj: *Muv lágásj
profejtav Jubmel didjij vieljajihtte gaskan tjuottjeldahttá.* 38 Gå álmmuk lij
åjdåmiehtsen tjoahken, de sån mijá ájttegijda bigodij majt ieŋŋgil sunji
Sinaiváren lij hållam. Ielle bágov duostoj midjij juogátjit. 39 Valla mijá ájttega
ettjin suv jegada, ájnat hilggun. Hálijdin vas Egyptaj máhttsat, 40 ja Aronij
javllin: *Dagá midjij jubmelijt ma mijáv lájddiji. Ep ham diede mij la dán Mosesij
sjaddam, guhti mijáv Egyptas doalvoj.* 41 Dáj ájgij gálbev dahkin ja dán
boajtojubmelij värrodin, ja ietjasa giedaj dagojs ávvudallin. 42 Valla Jubmel
sijás jårgijdij ja guodij sijáv alme fuovav dievnastittjat, nåv gåktu
profäjttagirjen tjáleduvvam la: *Ejda njuovvamvärojt, ejda ga ietjá
värrovattáldagájt munji värroda dan nielljalågen jagen åjdåmiehtsen, dij gudi má
Israela viesos lihpit.* 43 *Guottijda ienni Moloka goadev ja ietjada jubmela Romfa
nástev, gåvåjt majt lijda råhkådallama diehti dahkam. Dan diehti Babylonas nuppe
bälláj dijáv rájav.*

44 Åjdåmiehtsen lij mijá ájttegijn lihttogoahte, ásaduvvam dan láhkáj gåktu
sån guhti Mosesij hålaj lij mierredam, dan åvddågåvå milta mav Moses lij
vuojnnám. 45 Ájttega dav árbbijin ja maŋŋásisá välldin gå Josua sijáv doalvoj
ednamijda majt allasisá välldin, maŋŋela gå Jubmel rájaj sijáv gudi danna
åvddål årrun. Náv lij gitta Davida biejvij rádjáj. 46 David ármov Jubmelis
oattjoj ja råhkålij vaj gávnnat viesov Jakoba Jubmelij. 47 Valla Salomo sunji
viesov tsieggij. 48 Alemus galla ij giedaj tsieggidum vieson åro. Profäjtta
ham javllá:

49 *Almme l muv tråvnnå,*

ednam la juolgijam vuolen duvddan,
makkir viesov de lulujda buktet munji tsieggit, javllá Härrá,
ja gånnå luluj muv vuojŋastimsadje?
50 *Ittjij gus muv giehta dáv gájkka dagá?*
51 Dij nivdastihpit, birratjuohpadahtek vájmo ja bielje! Agev ájlis
Vuojŋŋanisáv vuosstálasstebihtit, dij degu dijá ájttega. 52 Le gus profejta gejt
dijá ájttega älla doarrádallam? Sij aj gåddålin sijájt gudi Rievtesferduga
boahtemav juo åvddåla sárnnun, ja lihpit dal suv aj bähttám ja gåddåm,
53 dij gudi ieŋŋgilij baktu lágav oattjojda, valla ejda dav anoda.«

Stefanos gierggiduvvá

54 Gå dáv gullin de Stefanosij moares bánijt gitjáldahttin. 55 Valla Stefanos,
ájlis Vuojŋŋanisás dievva, alme guovlluj gehtjaj ja vuojnij Jubmela
herlukvuodav ja Jesusav Jubmela oalges bielen, 56 ja de javlaj: »Almev
rahppot vuojnáv ja Almatjabárnev Jubmela oalges bielen.« 57 Jieddnát de
tjuorvvun, bieljijdisá giedaj buodun ja gájka sunji njåmmun, 58 ja de stádas
ålgus giessin suv gierggitjit. Vihtana ålgoldisgárvojt biedjin soames nuorra
ålmmå juolgij åvddåj gen namma lij Saul. 59 Ja de Stefanosav gierggijin,
guhti Härráj råhkålij ja javlaj: »Härrá Jesus duosto muv vuojŋŋanisáv.«
60 Buolvatjij nali luojttádij ja jieddnát tjuorvoj: »Härrá, ale sidjij dav suttov
lågå.« Dajt bágojt javllam jámij.

8

1 Saula mielas lij aj duolla Stefanosav gåddet.

Saul ristagisájt doarrádallá

Dan biejve garra doarrádallam álgij tjoaggulvisá vuosstij Jerusaleman, ja
gájka iehtjáda gå apostela hádjásin åbbå Judeav ja Samariav miehtáj.
2 Soames jubmelbalulasj ålmmå Stefanosav hávddádin, stuorra luodjomijn
ja surgujn. 3 Valla Saul garrasit tjoaggulvisáv doarredij. Nággij viesos
viessuj, giesij ålgus goappátjagá ålmmåjt ja nissunijt ja sijáv fáŋŋgagoahtáj
bálkestij.

Filippos Samarian sárnnet

4 Gudi lidjin hádjánam vájaldin bájkes bájkkáj ja evangeliumav sárnnedin.

5 Filippos bådij Samaria oajvvestádaj ja dåppe Kristusa birra álmmugij
sárnnedij. 6 Gájka suv hålav snivva gulldalin ja vuojnnin merkajt majt dagáj.
7 Danna vuojn lidjin moattes gejda bahás vuojŋŋanisá lidjin njåmmum, ja da
luojttin sijáv ja mannin ritjo, ja moattes gállnasijs ja skiermájs buoreduvvin.
8 Dan stádaj de stuorra ávvo sjattaj.

9 Danna lij soames ålmåj gen namma lij Simon guhti lij skäddár ja Samaria
álmmugav alvaduhtij. Ietjas stuorren anij, 10 ja gájka uhtsebu, stuorábu suv
birra tjåhkanin, ja javllin: »Sån la Jubmela fábmo mij Stuorra fábmon
gåhtjoduvvá.« 11 Suv birra tjåhkanaddin dajna gå sijáv lij ietjas skieddimij
tjáddjidam. 12 Valla gå Filipposij jáhkkegåhtin guhti evangeliumav Jubmela
rijka ja Jesus Kristusa namá birra sárnnedij, de ietjasa gástadahttin,
goappátjagá ålmmå ja nissuna. 13 Simon iesj aj jáhkkegådij. Maŋŋela gå
gástaduváj de agev Filipposav tjuovoj, ja oavdduhij merkajt ja oavdojt majt
vuojnij.

14 Gå apostela Jerusaleman gullájin Samaria lij Jubmela bágov duosstum,
de dåhku rádjin Petrusav ja Johannesav, 15 gudi de vuolus Samariaj manájga
ja sijá åvdås råhkådalájga vaj ájlis Vuojŋŋanisáv oadtjot. 16 Vuojŋŋanis ij lim
dalloj ájn geŋgak nali luojttádam, lidjin dåssjå Härrá Jesusa namán
gástaduvvam. 17 Apostela de giedajdiska sijá nali biejajga, ja ájlis
Vuojŋŋanisáv de oadtjun.

18 Gå Simon vuojnij Vuojŋŋanis vatteduváj gå apostela giedajdiska sijá nali
biejajga, de sunnuj biednigijt fállalij 19 ja javlaj: »Vadde dav fámov munji aj,
vaj sij gej nali giedajdam biejav ájlis Vuojŋŋanisáv oadtju.« 20 Valla Petrus
vásstedij: »Garroduvvam liege dån aktan ietjat biednigij jus jáhká Jubmela
ármov buvtá oasstet. 21 Dujna ij la mijá hålas oasse dajna gå duv vájmmo ij
la Jubmela åvdån rievtesmielak. 22 Dagá bahudagástat buorádusáv ja
råhkåla Härráj vaj duv ájádusájt ándagis luojttá, 23 dajna gå vuojnáv duv
bihtja såhpes dievva ja vierrevuohtaj snårrum.« 24 Simon vásstedij:
»Råhkådalle Härráj muv åvdås vaj ij mige dassta majt lihppe hållam muv
dejva.«

25 Gå apostela lijga vihtanasstám ja Jubmela bágov sárnnedam, de
Jerusalemaj máhtsajga, ja dåhku manádijn evangeliumav moatten Samaria
sijdan sárnnedijga.

Filippos ja etiopiak gånågisdievnár

26 Härrá ieŋŋgil Filipposij sárnoj: »Russala maná gasskabiejvemutton gäjno
milta mij Jerusalemas vuolus Gazaj manná. Dat gäjnno l ávtas.« 27 Filippos
dalága vuolgij. De bådij muhtem etiopiak, gáldak alla ámmátålmåj, gen
oatsen lidjin Etiopia drådniga, Kandake, gájkka dávvera. Mannam lij
Jerusaleman Jubmelij råhkådallamin, 28 ja de lij máhttsamin, ja vávnanis
tjåhkkåhij låhkåmin profäjtta Jesaja girjev. 29 Vuojŋŋanis de Filipposij javlaj:
»Maná vávna lahkusij ja tjuottjo danna.« 30 Filippos dåhku viegaj, ja gå guláj
suv profäjtta Jesaja girjes låhkåmin, de gatjádij: »Dádjada gus majt lågå?«
31 Ålmåj vásstedij: »Gåktu luluv dádjadit gå aktak ij munji tjielggi?« Ja de
gåhtjoj Filipposav vávnnaj boahtet suv guorraj tjåhkkidittjat. 32 Dáv
tjálukbiehkev lij låhkåmin:

Degu sávttsa mij njuovaduvátjit doalvoduvvá,
degu libba mij biesskedattijn jasska årru,
de njálmes ittjij rabá.
33 Gå vuoleduváj, de suv duobbmo ierit váldeduváj.
Guhti máhttá suv gierragijt låhkåt,
gå suv hägga dal ednamis bajeduvvá?

34 Gånågisdievnár Filipposij javlaj: »Tjielggi dal munji gen birra profäjtta
dánna hoallá. Hoallá gus ietjas vaj soames iehtjáda birra?« 35 Filippos de
hållagådij, ja dát tjálukbiehkke vuodon sunji evangeliumav Jesusa birra
sárnnedij. 36 Manádijn bådijga soames bájkkáj gånnå lij tjáhtje ja
gånågisdievnár javlaj: »Dánna l tjáhtje, le gus de mige mij muv
gástaduvvamis duostut?« [37 Filippos sunji javlaj: »Jus ålles vájmos jáhká,
de nåv sjattasj. Gånågisdievnár vásstedij: »Jáhkáv Jesus Kristusav Jubmela
bárnnen.«] 38 Vávnav ganugahtij, ja goappátja, Filippos ja gånågisdievnár,
tjáhtjáj lávkkijga, ja Filippos suv gástadij. 39 Gå tjátjes badjánijga de Härrá
vuojŋŋanis Filipposav ierit råhttij, ja gånågisdievnár ittjij suv dasti vuojne;
ávujn de mannulagás jårkij. 40 Valla Filipposav vas Ashdodin vuojnnin, ja
stádas stádaj manáj gitta Caesarea rádjáj ja evangeliumav sárnnedij.

9

Saul manonis Damaskusij

1 Saul ájn gåddemmielas dievva Härrá åhpadisålmmåjda, alemushärrá lusi
manáj, 2 ja sujsta Damaskusa synagogajda girjev ánoj mij sunji fámov vattij
gájkajt gidditjit, gudi Gäjnnuj gullujin, ja sijáv Jerusalemaj dålvutjit, lehkusa
ålmmå jali nissuna. 3 Valla gå manonis Damaskusij lij lahkanime de hähkkat
guojttelis tjuovgga almes suv birra bájttegådij. 4 Ednamij gahtjaj ja guláj
jienav mij sunji javlaj: »Saul, Saul, manen muv doarrádalá?« 5 Sån gatjádij:
»Guhti la dån, härrá?« Jiedna vásstedij: »Mån lav Jesus, gev doarrádalá.
6 Tjuodtjela, maná stádaj, de gulá majt dahkat.« 7 Suv mannoguojme
gieladibmen tjuodtjun, jienav gullin, valla ettjin avtak vuojne. 8 Saul
tjuodtjánij, valla vájku tjalme tsaggot, de ittjij majdik vuojne. Vålldin de suv
giedas ja Damaskusij lájddijin. 9 Gålmmå biejve tjalmedibmen lij, ittjij ga
bårå jalik jugá.

Ananias. Saul Damaskusin

10 Damaskusin lij åhpadisålmåj gen namma lij Ananias. Sunji Härrá
bárudisán javlaj: »Ananias!« Vásstedij: »Härrá, dála lav mån.« 11 Härrá de
javlaj: »Maná Njuolggisgäjnnuj Juda vieson åtsåtjit soames ålmmåv gen
namma l Saul ja Tarsosis la. Sån råhkådallá, 12 ja bárudisán la vuojnnám
soames ålmmåv gen namma l Ananias sisi boahtemin ja giedajdis suv nali
biedjamin vuojnnen dagátjit.« 13 Ananias vásstedij: »Härrá, moaddásis lav
dán ålmmå birra gullam ja gájkka bahájt majt duv ájllisijda Jerusaleman la
dahkam. 14 Ja dálla l alemushärrá fámujn diehki boahtám gájkajt gidditjit,
gudi duv namás tjuorvvu.« 15 Valla Härrá sunji javlaj: »Maná, giehtaräjddon
lav suv allasim vålljim, muv namáv dålvutjit báhkenijda, gånågisájda ja
Israela álmmugij, 16 ja ájgov sunji vuosedit majt muv namá diehti viertti
gierddat.«

17 Ananias de vuolgij ja Juda viessuj bådij. Giedajdis Saula nali biejaj ja
javlaj: »Saul, vielljam! Härrá Jesus guhti ietjas dunji gäjno nanna bigodij la
muv diehki rádjam vaj dån vadi vuojnnegoadá ja ájlis Vuojŋŋanisáv oattjo.«
18 Tsuottsaj sjimuga Saula tjalmijs gahttjin ja de vas vuojnnegådij. Dalága de
gástaduváj, 19 ja bårråmis fámojt vas oattjoj.

Soames biejvev åhpadisålmmåj lunna Damaskusin ganugij [20] ja dalága synagogajn sárnnedatjáj ja vihtanastij Jesusav Jubmela Bárnnen. [21] Gájka gudi suv gullin alvaduvvin ja javllin: »Ij la så ålmåj guhti Jerusaleman vikkaj dåssjidit gájkajt gudi Jesusa namáv tjuorvvu? Ittjij gus diehki boade sijáv gidditjit ja alemushärrá åvddåj dålvutjit?« [22] Valla Saul gievroj, ja juvdájt Damaskusin alvaduhtij gå Jesusav Messiasin duodastij.

[23] Soames biejve maŋŋela juvdá gaskanisá rádudallin suv gåddet, [24] valla Saul sijá ájggomusájt gulláj. Vávta stádauvsajn idja biejvve vuorŋedin suv gidditjit ja gåttåtjit, [25] valla soames ijá suv åhpadisålmmå kårja sinna suv stáda muvras vuolus luojttin.

Saul Jerusaleman

[26] Ruoptus Jerusalemaj boahtám gähttjalij åhpadisålmmåjda sehkanit. Valla gájka sujsta ballin, dajna gå ettjin suv åhpadisålmmån jáhke. [27] Barnabas de suv apostelij lusi váldij ja sidjij giehtoj gåktu Saul gäjno nanna lij Härráv vuojnnám, gåktu Härrá Saulaj lij hållam, ja gåktu jálot Damaskusin Jesusa namán lij sárnnedam. [28] Dan maŋŋela de Saul sijá siegen Jerusaleman viesoj ja vájaldij, ja jálot Härrá namán sárnnedij. [29] Grehkagielak juvdájda aj sárnnedij ja sijájn digguhij. De mierredin suv gåddet. [30] Gå vieljatja dav ielvvin, de Caesareaj suv doalvvun ja dassta dåbebuj, Tarsosij.

Petrus Lyddan ja Joppen

[31] Tjoaggulvisán lij dal ráfe Judeav, Galileav ja Samariav miehtáj. Nåv de tjoaggulvis Härrá balon tsieggiduváj ja viesoj, ja ájlis Vuojŋŋanisá viehkijn ja fámujn lassánij.

[32] Vájaldattijn bájkes bájkkáj Petrus aj bådij ájllisij lusi gudi Lyddan årrun. [33] Dåppe gávnadij ålmmåjn, gen namma lij Aineas ja guhti lij gállnam ja gáktsa jage seŋgan vällaham. [34] Petrus sunji javlaj: »Aineas, Jesus Kristus duv buoret. Tjuodtjela, látje iesj seŋgat.« Dalága tjuodtjánij. [35] Gájka gudi Lyddan ja Sharonjalgan årrun suv vuojnnin, ja Härráj jårgijdin.

[36] Joppen lij åhpadisålmmåj gaskan nissun gen namma lij Tabita, grehkagiellaj Dorkas. Buorre ja vähttsás almasj lij, ja häjojt vähkádaláj. [37] Dáj ájgij skihppáj ja jámij, ja de suv bassin ja badjelåbddåj guoddin. [38] Lydda l Joppe lahkusin, ja gå åhpadisålmmå gullin Petrusav Lyddan, de guokta ålmmå suv lusi rádjin ja gåhttjun suv ruvámusát boahtet. [39] Petrus sunnuv

dalánagi tjuovvolij. Gå jåvsådij de doalvvun suv badjelåbddåj, gånnå tjierro árbbátja suv birra tjåhkanin ja vuosedin skirtojt ja ålgoldisgárvojt majt Dorkas lij gårrum gå ájn sijá lunna lij. 40 Petrus gájkajt gåhtjoj ålgus mannat ja de buolvveda råhkådaláj. Jábbmega guovlluj jårgijdij ja javlaj: »Tabita, tjuodtjela!« Tjalmijdis de tsakkastij, ja gå Petrusav vuojnij de tjåhkkidij. 41 Petrus sunji giedas gálggij ja viehkedij suv tjuodtjánit. Ja de ájllisijt ja árbbátjijt sisi gåhtjoj gehtjatjit suv viessomin. 42 Dát subtsas diehtusin bådij Joppev miehtáj, ja ålos Härráj jáhkkegåhtin. 43 Petrus Joppen oanegav ganugij ja dilkko Simona lunna åroj.

10

Petrus ja Cornelius

1 Caesarean lij ålmåj gen namma lij Cornelius, Italia doarroåssudagá oajvve.
2 Rievtesmielak ja jubmelbalulasj ålmåj lij, nåv aj gájkka iehtjáda suv goaden, boandásláhkáj vattáldagájt juvdájda vattadij ja agev Jubmelij råhkådaláj. 3 Soames iehketbiejve oattjoj bárudisáv ja tjielggasit vuojnij gåktu Jubmelis rájaduvvam ieŋŋgil suv lusi bådij ja javlaj: »Cornelius!«
4 Cornelius de goavgedij, ieŋŋgilij gehtjaj javla: »Majt sidá, härrá?« Ieŋŋgil vásstedij: »Råhkålvisát ja vattáldagát li Jubmela åvddåj mujttádussan badjánam. 5 Rája dal ålmmåjstat soabmásav Joppej Simonav viettjatjit, gev Petrusin gåhttju. 6 Årru dilkko Simona lunna, gänna l viesso merragátten.«
7 Gå ieŋŋgil, guhti sunji hålaj, lij gáhtum, de Cornelius ietjas lusi gåhtjoj dievnastiddjijstis guoktásav ja doarroålmmåjstis aj avtav, guhti jubmelbalulasj lij. 8 Sidjij de gájkka subtsastij ja Joppej sijáv rájaj.
9 Maŋep biejve gå stádaj lidjin lahkanahtjamin, de Petrus gasskabiejvemutton manáj vieso nali råhkådalátjit. 10 Nälggáj ja sidáj juojddá bårråt. Biebbmogárvedattijn de almajs gahtjaj. 11 Almev rahppot vuojnij ja vuolus bådij juoga stuorra lijne sjimuk. Nieljet tjiegas gahtsahime ednamij luojteduváj, 12 ja danna lidjin gájkka ednama nieljejuolgak juhtusa ja guokkardiddje ja alme låtte. 13 Jiedna sunji hålaj: »Petrus, njuova, bårå!«
14 Petrus vásstedij: »Iv, iv, härrá! Iv la goassak mavga ájlisahtes jalik bádes biebmov bårråm.« 15 Nuppádis vat jienav guláj: »Mav Jubmel la rájnnasin dahkam i galga bádásin dahkat.« 16 Gålmmi nåv gulluj, ja de lijnne dalánagi

almmáj låŋidij.
17 Gå Petrus bárudisáv ja dan sisanádusáv árvvaladdamin lij, de
Corneliusis rádjam ålmmå jåvsådin. Ledjin gäjnov Simona viessuj åtsådam
ja uvsa guorraj ganugasstin 18 ja tjuorvo gatjádin jus Simon gev Petrusin
gåhttju danna åroj. 19 Petrus lij vilá bárudisáv árvvaladdamin gå Vuojŋŋanis
sunji javlaj: »Dála li gålmmå ålmmå duv åhtsåmin. 20 Gáhtjada dal vuolus, ja
tjuovvola sijáv váni juorrulahtek, dajna gå mån lav sijáv rádjam.« 21 Petrus
manáj vuolus ålmmåj lusi ja javlaj: »Mån lav gev åhtsåbihtit. Man diehti
lihpit diehki boahtám?« 22 Vásstedin: »Cornelius, rievtesmielak ja
jubmelbalulasj doarrooajvve, gen birra åbbå juvdá álmmuk buorev hoallá,
le ájlis ieŋŋgilis gåhtjoduvvam duv viedtjat gulátjit mij la dujna javllat.«
23 Petrus de sijáv gåhtjoj viessuj tjágŋat ja danna oadtjun idjadit.
Maŋep biejve sijá fáron vuolgij, ja muhtem vielja Joppes tjuovvolin. 24 Dån
maŋep biejve Caesareaj jåvsådij, gånnå Cornelius lij vuorddemin aktan
berrahijes ja lagámus rádnajis, gejt lij gåhttjum. 25 Gå Petrus lij viessuj
tjágŋamin, bådij Cornelius suv vuosstij ja luojttádij vuollegisát suv juolgij
åvddåj. 26 Valla Petrus gåhtjoj suv tjuodtjelit: »Tjuodtjela, mån lav almasj,
mån aj.« 27 Ja Corneliusijn ságastaládijn viessuj tjáŋaj. Danna lidjin ålos
tjoahken. 28 Sidjij javlaj: »Nåv gåktu diehtebihtit, de ij la juvdáj loahpe
avtajnik säbrástallat guhti ietjá almasjtjärddaj gullu, ij ga suv guossidit.
Valla Jubmel la munji bigodam ep oattjo avtak ájlisahtes jalik bádes
almatjin adnet. 29 Dan diehti de váni juorrulik båhtiv gå gåhtjoduvviv. Ja de
dal imájdaláv man diehti muv lihpit gåhttjum.« 30 Cornelius vásstedij: »Jur
dáj muttoj, gålmmå biejve dássta åvddåla, gå iehketbiejve viesonam lidjiv
råhkådallamin, de hähkkat ålmåj guojttelis vielggis biktasij muv åvddåj
tjuottjadij 31 ja javlaj: 'Cornelius! Jubmel la duv råhkålvisájt gullam ja duv
vattáldagájt mujttá. 32 Rája dal Joppej ságav ja gåhtjo Simonav, gev Petrusin
gåhttju, diehki boahtet. Sån la dilkko Simona vieson merragátten årromin.'
33 Dalága de duv sihtiv boahtet, ja gijtov gå båhti. Gájka lip dal Jubmela
árudijá åvdån tjoahken gulátjit mav Härrá l duv gåhttjum hållat.«

Petrusa sárnne hiednigij birra

34 Petrus de sárnnogådij: »Duodaj dal dádjadav, Jubmel ij la belulasj, 35 ájnat
duosstu juohkkahattjav guhti sujsta ballá ja suv sidoda milta dahká, vájku

dal man almasjtjärddaj gullu. 36 Dát la báhko mav Jubmel israelagijda rájaj,
gå ráfe evangeliumav sárnnedij Jesus Kristusa baktu – sån la gájkaj Härrá.
37 Diehtebihtit mij Galileas álgij maŋŋela gå Johannes lij gástadusás
sárnnedam, ja mij åbbå Judeaj oabloj: 38 Jesus Nasaretas ájlis Vuojŋŋanisájn
ja fámujn Jubmelis vuojdaduváj, juohkka sajen vájaldij ja buorijt dagáj ja
buoredij gájkajt gudi bärggala fámo vuolen lidjin, dajna gå Jubmel lij sujna.
39 Gájkka suv dagojs, gev muorratjuolldaj gatsostin ja sårmmijin, máhttep
vihtanasstet goappátjagá judeak sijdajn ja Jerusaleman. 40 Valla goalmát
biejve Jubmel suv tjuottjeldahtij ja dibdij suv almmusit, 41 ij åbbå álmmugij,
ájnat vihtanijda gejt Jubmel lij juo åvddålin välljim, midjij gudi suv siegen
båråjma ja jugájma maŋŋela gå lij jábbmegij lussta tjuodtjelam. 42 Sån gåhtjoj
miják álmmugij sárnnedit ja vihtanasstet suv Jubmelis mierreduvvam
viessojt ja jábbmegijt duobbmitjit. 43 Profejta suv birra vihtanassti ja javlli
juohkkahasj guhti sunji jáhkká oadtju suv namá baktu suttoj
ándagisluojttemav.«
44 Gå Petrus ájn lij sárnnomin, luojttádij ájlis Vuojŋŋanis gájkaj nali, gudi
suv bágojt gullin. 45 Jáhkulasj juvdá, gudi Petrusav lidjin dåhku tjuovvum,
alvaduvvin gå ájlis Vuojŋŋanisá fábmo hiednigijda aj gålgåduváj. 46 Gullin
vuojn gåktu sij gielaj sárnnun ja Jubmelav hievedin. 47 Petrus de gatjádij:
»Guhti dal máhttá sijáv vuornnot tjátjijn gástaduvvamis, gå ájlis
Vuojŋŋanisáv li duosstum degu mij?« 48 Ja de gåhtjoj sijáv Jesus Kristusa
namán gástaduvvat. Maŋŋela sihtin suv soames biejvev sijáv guossidit.

11

Petrus tjielggi gåktu hiedniga jáhkkuj båhti

1 Judean apostela ja vielja gullin aj hiedniga lidjin Jubmela bágov duosstum.
2 Gå Petrus Jerusalemaj bådij, de birratjuohpaduvvama suv lájttin 3 dajna gå
birratjuohpadahtek almatjijt lij guossidam ja sijá siegen bårråm. 4 Petrus de
gájkka vidjurijt sidjij tjielggij: 5 »Ledjiv Joppen, ja råhkådaládijn almajs
gahttjiv ja bárudisáv oadtjuv. Vuolus luojteduváj juoga stuorra lijne sjimuk.
Nieljet tjiegas gahtsahime almes luojteduváj ja bådij gitta muv rádjáj. 6 Dasi
guovlliv ja de danna vuojnniv gájkka ednama nieljejuolgak juhtusijt ja
urudisájt ja guokkardiddjijt ja alme låttijt. 7 Gulliv aj jienav munji hållamin:

'Petrus, njuova, båråi!' 8 Valla mån vásstediv: 'Iv, iv, härrá! Ij la goassak
ájlisahtes jalik bádes bårråmus muv njálmmáj boahtám.' 9 Nuppádis vat
jiedna almes gulluj: 'Mav Jubmel la rájnnasin dahkam i galga bádásin
dahkat.' 10 Gálmmi náv gulluj, ja de gájkka almmáj vat váldeduváj. 11 Jur
dalloj gálmmå álmmå ganugin goade álggolij gånnå lijma. Lidjin Caesareas
muv lusi rájaduvvam, 12 ja Vuojŋŋanis muv gåhtjoj sijáv váni juorrulahtek
tjuovvolit. Dá guhtta vielja aj muv tjuovvolin, ja álmmå viessuj gåjt de
jåvsådijma. 13 Midjij giehtoj gåktu ieŋŋgilav viesonis vuojnij ja guláj
javllamin: 'Rája Joppej ságav ja gåhtjo Simonav, gev Petrusin gåhttju,
boahtet. 14 Sujna l juoga javllat mij ietjat ja åbbå viesut gádju.' 15 Ja gå sidjij
hållagåhtiv, de ájlis Vuojŋŋanis sijá nali luojttádij, degu vuostasj ájge mijá
nali. 16 Ja de mujttájiv Härrá lij javllam: 'Johannes tjátjijn gástadij, valla dij
ájlis Vuojŋŋanisájn gástaduvvabihtit.' 17 Gå dal härrá Jesus Kristusij li
jáhkkegoahtám, de Jubmel la sidjij midjij daŋga lágásj vattáldagáv vaddám.
Gåktu de munji luluj máhttelis Jubmelav biehtodit?« 18 Gå dáv gullin de
suodnun ja Jubmelav hievedin ja javllin: »Náv la de Jubmel hiednigijda aj
máhttelisvuodav vaddám buorádusáv dahkat ja iellemav oadtjot.«

Barnabas ja Saul Antiochian

19 Gudi lidjin hádjánam dalloj gå Stefanosav doarrádallagåhtin, jåvsådin
gitta Fenikiaj, Kyprosij ja Antiochiaj, ja dåssjå juvdájda bágov sárnnedin.
20 Valla sijás muhtema Kyprosis ja Kyrenes lidjin, ja gå Antiochiaj jåvsådin
de aj sidjij gudi ällim juvdá evangeliumav sárnnedin Härrá Jesusa birra. 21 Ja
siján lij Härrá giehta. Ålos de jáhkkegåhtin ja Härráj jårgijdin. 22 Sáhka dán
birra Jerusalema tjoaggulvissaj jåvsådij, ja de Barnabasav Antiochiaj rádjin.
23 Gå dåhku bådij ja Jubmela ármo merkajt vuojnij, de ávvusij ja gájkajt
vágodij ålles vájmos Härrá lunna bissot. 24 Buorre ålmåj lij vuojn, ájlis
Vuojŋŋanisás ja jáhkos dievva. Ja stuorra almasjvehka Härráj doalvoduváj.
25 Barnabas vuolgij de Tarsosij Saulajn äjvvalittjat, 26 ja gå suv gávnaj, de
fárruj Antiochiaj váldij. Ålles jagev lijga aktan tjoaggulvisán ja ållusav jáhko
birra åhpadijga. Ja Antiochian åhpadisålmmå vuostasj bále ristagissan
gåhtjoduvvin.

27 Daj ájgij muhtem profejta Jerusalemas Antiokiaj båhtin. 28 Sijájs akta, gen
namma lij Agabos, hålaj Vuojŋŋanisá baktu stuorra nielge birra mij lij

väräldij boadátjit – ja tjäjssár Claudiusa ájge ajtu nåv sjattaj.
29 Åhpadisålmmå de ájgás båhtalin Judea vieljajda doarjjagav rádjat, iesj
guhtik ráde milta. 30 Dáv dahkin ja rádjin Barnabasav ja Saulav vattáldagájt
boarrásijda gálggitjit.

12

Petrus giddiduvvá ja gájoduvvá

1 Daj ájgij váldij gånågis Herodes gitta muhtemijt gudi tjoaggulvissaj
gullujin ja garrasit sijáv vájvedij. 2 Jakobis, Johannesa vieljas, tjiebedav
jaládij, 3 ja gå vuojnij juvdá dasi lijkkujin, de váldij aj Petrusav gitta. Dát lij
suvrrodik lájbe basij. 4 Giddima maŋŋela suv fáŋŋgagoahtáj bálkestij, nielje
váktajuohkusa hállduj, juohkka váktajuohkusin nieljes. Bässátjij maŋŋela
Herodes ájgoj suv álmmuga åvddåj buktet. 5 Petrus de fáŋŋgagoaden vierttij
tjåhkkåhit, ja tjoaggulvisán duodas suv åvdås Jubmelij råhkådallin.
6 Ijáv åvddål gå Herodes ájgoj suv duobbmoståvlå åvddåj giesset, de
Petrus guovte doarroålmmå gaskan ådij. Guovtijn rikkijn lij tjanáduvvam ja
fáŋŋgagoade uvsa ålggolin lidjin vávta. 7 De hähkkat Härrá ieŋŋgil dasi
tjuottjadij, ja tjuovgga bájkev bájtij. Ieŋŋgil Petrusav sijdduj nårddåda
båvtij. »Badjána dal« javlaj. Ja rikke aj de Petrusa giedajs gahttjin. 8 Ieŋŋgil
lasedij: »Tjanásta avev ja tságe gábmagijt juolggáj.« Petrus suv jegadij, ja
ieŋŋgil sunji javlaj: »Válde ålgoldisgárvov ja tjuovvola muv.« 9 Petrus suv
ålgus tjuovvolij, valla ittjij dádjada duohtan mav ieŋŋgil javlaj, ájnat jáhkij
bárudissan. 10 Vuostasj vávtav vásijga ja nuppev, ja jåvsådijga ruovddeuksaj
mij stádaj doalvoj, ja uksa ietjastis sunnuj rahpasij. Ålggon rahtev vuolus
váttsedijn, de ieŋŋgil gáhtolij. 11 Gå Petrus vat almajda gahtjaj de javlaj: »De
dal duodaj diedáv Härrá ieŋŋgilis rájaj Herodesa giedajs muv gájutjit ja
gájkka dassta majt juvdá lidjin vuorddemin.«
12 Gå gájkka sunji tjielgaj, de Maria goahtáj manáj. Maria lij Johannesa
ieddne, suv gev Markusin gåhttjun. Ålos lidjin danna råhkusij tjoahken.
13 Petrus uvsav gålkudaláj, ja därnno gen namma lij Rhode manáj rabátjit.
14 Valla gå Petrusa jienav dåbddåj, de ávos vajálduhtij uvsav rahpamis ja
viehkalij sisi subtsastittjat Petrusav uvsa ålggolin tjuodtjomin. 15 »Mielajs
gåjt dån la«, vásstedin. Valla gå därnno tjårggij, de javllin: »Suv ieŋŋgil lij

gåjt dat.« 16 Petrus ájn gålkudij, ja gå uvsav rahpin ja suv vuojnnin de imálussjin. 17 Giedajn sidjij siejvvelij sjávvunit, ja de giehttárij nuppijda gåktu Härrá suv fáŋŋgagoades lij vuolgadam. Gåhtjoj sijáv Jakobij ja vieljajda dáv giehttot, ja de sijáv dasi guodij ja ietjá sadjáj manáj.
18 Idedis buolláj doarroålmmåj gaskan stuorra duojkke. Gåsis Petrus gádoj? 19 Herodes suv åtsåj, ja gå Petrusav ittjij gávna, de vávtajs vidjurijt åtsådij ja gåhtjoj sijáv stráffut. Iesj manáj Judeas Caesareaj dåppe årutjit.

Herodesa jábmem

20 Herodes lij Tyrosa ja Sidona álmmugijda vasjev guoddám. Sij de gånågisá lusi mannin, ja gå suv kámmárhärráv, Blastosav, lidjin ietjasa bälláj oadtjum, de ráfev ádnun. Sij vuojn viessomdárbbagijt gånågisá ednamis oadtjun. 21 Mierrebiejve tjáŋaj Herodes gånågisgárvojda, tråvnnåj tjåhkkidij ja álmmugij hållagådij. 22 Álmmuk tjuorvoj: »Ij la almasj guhti hoallá, ájnat jubmel.« 23 Valla daŋga båttå ieŋŋgil almes suv tjasskelij, dan diehti gå ittjij Jubmelij gudnev vatte, ja de mádo suv jámas bårrin.

Barnabas ja Saul Antiochias rájaduvvaba

24 Valla Jubmela báhko åvddånij ja oabloj. 25 Gå Barnabas ja Saul lijga dievnastusáska Jerusaleman ållidam, de máhtsajga ja váldijga fárrusiska Johannesav gev Markusin gåhttjun.

13

1 Antiochia tjoaggulvisán lidjin dá profejta ja åhpadiddje: Barnabas, Symeon gev Nigerin gåhttjun, Lukius Kyrenes, Manaen, guhti lij badjánam tetrárka, Herodesa lunna, ja de Saul. 2 Gå akti jubmeldievnov adnin ja fásstudin, de ájlis Vuojŋŋanis sidjij hålaj: »Tjuolldit Barnabasav ja Saulav dan bargguj masi lav sunnuv gåhttjum.« 3 Fásstudime ja råhkålvisá maŋŋela biedjin giedajdisá sunnu nali ja sunnuv de rádjin.

Kyprosin Saul Paulusin sjaddá

4 Goappátja, gudi dal ájlis Vuojŋŋanisás lijga rájaduvvam, manájga Seleukiaj, ja dassta Kyprosij bårjåstijga. 5 Salamisin Jubmela bágov juvdáj synagogajn sárnnedijga. Sunnun lij aj Johannes fáron viehkken.
6 Mannin suollu rastá gitta Pafosij, gånnå Barjesusav, juvdáj skäddárav ja

vierreprofejtav, iejvvijin. 7 Sån lij álu roma ednamhärrá Sergius Paulusa
lunna, guhti jiermmás ålmåj lij. Sergius sidáj Jubmela bágov gullat ja dan
diehti gåhtjoj Barnabasav ja Saulav ietjas lusi. 8 Valla Elymas – mij merkaj
»skäddár« sunnuv vuosteldij ja gähttjalij duostudit ednamhärráv jáhkkuj
boahtemis. 9 Saul, gev aj Paulusin gåhttjun, de ájlis Vuojŋŋanisás
dievdeduváj. Basstelis tjalmij sunji gehtjaj 10 ja javlaj: »Dån bärggala bárnne,
gájkka rievtesferdukvuoda vasjulasj, gávvelisvuodas ja bahudagás dievva, i
gus goassak ájgo hiejttet Härrá njuolggis gäjnojt bådnjåmis? 11 Härrá giehta
dal duv tsábmes. Muhtem ájggáj dal tjalmeduvá ja i dasti biejvev vuojne.«
Dalánagi murkudij ja sjevnjudij, ja de váttsij ja åttjudij soabmásav ietjas
lájdditjit. 12 Gå ednamhärrá dáv vuojnij, de jáhkkegådij ja Härrá åhpas
alvaduváj.

Paulusa hålla Pisidia Antiochian

13 Paulus ja gudi suv tjuovudin, bårjåstin de Pafosis Pergej Pamfylian.
Johannes danna sijás siráj ja Jerusalemaj máhtsaj. 14 Ietja de Perges vuolggin
ja Pisidia Antiochiaj jåvsådin. Sábbátbiejven synagogaj tjágŋin ja dasi
tjåhkkidin. 15 Gå lágas ja profejtajs lidjin låhkåm de synagogatjuottjodiddje
sidjij javlaj: »Vielja, jus diján la juoga almatjijda vágodussan hållat, de
hållit.« 16 Paulus de tjuodtjelij, giedajn siejvvelij sjávvunit ja hållagådij:
»Israelaga ja dij gudi Jubmelis ballabihtit, gulldalihtit dal muv hålav. 17 Mijá
álmmuga Jubmel, Israela Jubmel, mijá ájttegijt tjuoldij. Dagáj ietjas
álmmugav stuorren dalloj gå amugin Egyptan årrun, ja bajeduvvam
giedajn sijáv dåppelt vuolgadij. 18 Birrusij nielljalåhke jage åjdåmiehtsen
sijáv huvsaj. 19 Gå gietjav álmmuktjerda Kanaanin lij dåssjidam de sijá
duobddágijt sidjij vattij. 20 Birrusij nielljatjuotvihttalåhke jage dán maŋŋela
sidjij duobmárijt vattij, profäjtta Samuela rádjáj. 21 Dan maŋŋela gånågisáv
sihtin, ja Jubmel vattij sidjij gånågissan Saulav, Kisha bárnev Benjamina
máttos, nielljalåge jahkáj. 22 Gå Jubmel lij suv ámmádis hiejtedam de
Davidav sidjij gånågissan tjuottjeldahtij. Ja sunji de dáv vihtanusáv vattij:
Gávnnam lav ålmmåv guhti muv miela milta le, Davidav, Jishaja bárnev. Sån
galggá muv sidodav ållidit. 23 Dán ålmmå máttos vattij Jubmel, jáhtos milta
Israelaj lånestiddjev, Jesusav. 24 Åvddål gå sån bådij, de Johannes lij
buorádusá gástadusáv åbbå Israela álmmugij sárnnedam. 25 Ja gå Johannesa

barggo ållånatjáj de javlaj: ’Iv la mån guhtin dij jáhkkebihtit. Muv maŋŋela sån boahtá, ja sujsta iv la árvvogis gámagartsav nuolatjit.’
26 Vielja, gudi Abrahama máttos lihpit ja gájka dánna gudi Jubmelis
ballabihtit, didjij la dát lånåstusá báhko rájaduvvam. 27 Jerusalema álmmuk
ja sijá oajvemusá ettjin dádjada guhti Jesus lij. Duobbmijin suv, ja dan baktu
de ållidin profejtaj bágojt ma juohkka sábbátbiejve lågåduvvi. 28 Vájku ettjin
siváv gávna suv jábmemij duobbmitjit, de Pilatusav rávkkin suv
hekkaduhttet. 29 Gå de lidjin ållidam gájkka mij suv birra lij tjáleduvvam, de
ruossas válldin suv vuolus ja hávddáj biedjin. 30 Valla Jubmel suv jábbmegij
lussta båvtij, 31 ja måttijt biejvijt ietjas bigodij sidjij gudi Galileas suv siegen
lidjin Jerusalemaj badjánam ja gudi dal suv birra álmmuga åvdån
vihtanassti. 32 Dáv ságav dal didjij sárnnedip: jáhtov mav ájttega oadtjun
33 Jubmel la midjij, sijá mánájda ållidam, gå Jesusav tjuottjeldahtij, nåv gåktu
nuppen sálman la tjáleduvvam: *Dån la muv bárnne, uddni lav duv*
riegádahttám. 34 Ja gå Jubmel la Jesusav jábbmegij lussta tjuottjeldahttám, de
Jesus ij goassak dåssjånibmáj máhtsa. Dán birra l Jubmel javllam: *Didjij dal*
ållidav ájlis ja nanos jáhtojt majt Davidij vaddiv. 35 Ietjá bájken vuojn javllá: *Dån*
i dibde ájlis dievnárat dåssjånimev vuojnnet. 36 David, guhti ájgenis Jubmela
sidodav dievnastij, jámij ja ietjas ájttegij aktiduváj ja dåssjånimev vuojnij.
37 Valla gev Jubmel jábbmegij lussta båvtij ij la dåssjånimev vuojnnám.
38 Diehtit dal, vielja, suv baktu suttoj ándagisluojttem didjij sárnneduvvá, ja
suv baktu rievtesferdugin sjaddá juohkkahasj guhti jáhkká 39 ja tjoavdádallá
gájkka massta ejda tjoavdádalá gå Mosesa lága vuolen lijda. 40 Várrijihtit val
didjij sjaddamis gåktu profejta li hållam:

41 *Gähttjit, álbediddje, imálussjit ja dåssjånihtit:*
dagov mån dijá biejvij dagáv,
dagov masi ehpit jáhke
gå didjij giehtoduvvá.«

42 Gå ålgus vádtsájga, de vájnnodin ienebuv dán birra maŋep sábbátbiejve
gullat. 43 Ja gå jubmeldievno maŋŋela sirádin, de juvdájs ja jubmelbalulasj
proselyjtajs moattes Paulusav ja Barnabasav tjuovvolin. Såj de sidjij hålajga
ja alodijga sijáv Jubmela ármon bissot.

Báhko Härrá birra Pisidian oabllu

44 Maŋep sábbátbiejve tjåhkanin vargga gájkka stáda årro Härrá bágov
gulldalittjat. 45 Gå juvdá almasjvegajt vuojnnin, de udnoduvvin ja Paulusa
hålav álbedin. 46 Valla Paulus ja Barnabas jálot vásstedijga: »Didjij ham
Jubmela báhko vuostak galgaj sárnneduvvat. Valla gå dal dav hilgodihpit ja
ietjada ihkeven iellemij árvodibmen duobbmibihtit, de hiednigijda
jårggålin. 47 Härrá ham munnuv la gåhttjum:

Hiednigijda lav duv tjuovggan dahkam,
vaj dån lånåstussan ednama ålgomus rájijda sjatta.«

48 Gå hiedniga dáv gullin, de ávvudallin ja Härrá bágov hievedin, ja de
jåhkkegåhtin gájka gudi ihkeven iellemij lidjin vuojneduvvam, 49 ja Härrá
báhko gájkka dajda duobddágijda oabloj.

50 Valla juvdá hasodin jubmelbalulasj nissunijt alla máttojs ja stáda
åvdemus ålmmåjt Paulusa ja Barnabasa vuosstij. Ja de sunnuv
doarrádallagåhtin ja dajs dáfojs sunnuv rádjin. 51 Goappátja dumev
juolgijstiska sjavnjestijga sijá vuosstij ja Ikonionaj vádtsájga. 52 Ja
åhpadisålmmå ávos ja ájlis Vuojŋŋanisás dievdeduvájga.

14

Sárne ja doarrádallama Ikonionan, Lystran ja Derben

1 Ikonionan aj juvdá synagogaj manájga ja dåppe sárnnedijga vaj stuorra
vega juvdájs ja grehkajs jåhkkegåhtin. 2 Valla juvdá gudi ettjin sidá jåhkket,
hasodin hiednigijt vieljaj vuosstij ja sijá mielajt sielggijin. 3 Valla Paulus ja
Barnabas dasi guhkes ájgev ganugijga ja bihko ja jálot Härráj åsskomin
sárnnedijga; Härrá ármo bágos nannij gå sunnuv merkajt ja oavddodagojt
dagádahtij. 4 Valla stáda álmmuk guovte bälláj juohkásij: muhtema juvdájt
bälostin, muhtema apostelijt. 5 Gå apostela árvvedijga hiedniga ja juvdá
oajvemusájisá ájggun sunnuv ládat ja gierggit, 6 de báhtarijga Lykaonia
guovte stádaj, Lystraj ja Derbej, ja dajda dáfojda. 7 Dåppe evangeliumav
sárnnedijga.

8 Lystran lij ålmåj gen juolge lidjin gállnam. Riegádimrájes gálnas lij, ja ij
lim goassak buktám vádtset. 9 Sån gulldalij Paulusav hållamin. Paulus de
sunji gehtjastij, ja vuojnij sujna lij jåhkko man baktu besaj buorránit. 10 De

jieddnát javlaj: »Tjuodtjela!« Ålmåj de tjuodtjelij ja vádtsegådij. 11 Gå
álmmuk vuojnij majt Paulus lij dahkam, de lykaonia giellaj jieddnát
tjuorvvun: »Jubmela li almatja hámen mijá lusi luojttádam.« 12 Barnabasav
Zeusan ja Paulusav Hermesin gåhttjun, dajna gå Paulus lij guhti sárnnedij.
13 Zeustiemmpela härrá bådij tiemmpelis stáda ålggolis vuovsáj ja
giedjekbárddagij uvsajda ja sidáj álmmugijn aktan värrodit. 14 Gå apostela,
Barnabas ja Paulus, dáv gullájga, de ålgoldisgárvojdiska gajkedijga, almatjij
gasskaj viehkalijga ja tjuorvvogådijga: 15 »Majt gulá lik dahkabihtit? Måj lin
sjiebtjes almatja degu dij. Ávvoságav didjij buktin: jårgijdihtit dájs fámodis
jubmelijs ielle Jubmelij, *guhti sjivnnjedam la almev ja ednamav ja merav ja
gájkka mij la danna*. 16 Åvdebut hiednikálmmugijt dibdij ietjasa gäjnojt
mannat, 17 valla daŋgas diehti ietjas birra vihtanastij gájkka buorij baktu
majt dagáj. Almes la rásjov ja tjuohppamájgijt vaddám, gallidam dijáv ja
dijá vájmojt ávos dävddám.« 18 Dáj bágoj de álmmugav nagájga tsaggat
sunnuj värrodimes.

19 Valla Antiochias ja Ikonionas båhtin juvdá gudi álmmugav ietjasa bälláj
oadtjun. Paulusav gierggijin ja stáda ålggolij giessin gå jáhkkin suv
jábmám. 20 Valla gå åhpadisålmmå suv birra tjåhkanin, de tjuodtjelij ja
stádaj vádtsáj. Maŋep biejve de Derbej Barnabasa fáron manáj.

21 Dåppe evangeliumav sárnnedijga ja moaddásav åhpadisålmmån
dagájga. Maŋŋela vat Lystraj, Ikonionaj ja Antiochiaj máhtsajga 22 ja
åhpadisålmmåjt gievrrodijga ja alodijga jáhkon bissot. »Jubmela rijkkaj
edna gierddama milta hähttup mannat«, javlajga. 23 Juohkka tjoaggulvisán
boarrásijt válljijga, ja råhkålvisá ja fásstudime maŋŋela vattijga sijáv Härrá
hállduj, gesi lidjin jáhkkegoahtám.

Paulus ja Barnabas Syria Antiochiaj máhttsaba

24 Manájga de Pisidia ja Pamfylia milta, 25 ja gå lijga Pergen bágov
sárnnedam, de Attaleiaj vuollánijga. 26 Dåppelt Antiochiaj bårjåstijga,
bájkkáj gånnå Jubmela ármo hállduj lidjin sunnuv vaddám dalloj gå
vuolgijga bargguj mav dal lijga ållidam. 27 Gå dåhku jåvsådijga, de
tjoaggulvisáv tjoahkkijga ja giehtojga sidjij man ednagav Jubmel lij sunnu
baktu dahkam ja gåktu jáhko uvsav hiednigijda lij rahpam. 28 Ja viehka
guhkes ájgev de danna åhpadisålmmåj lunna årojga.

15

Apostelij tjåhkanibme Jerusaleman. Gatjálvis hiednigij birra

1 Soabmása gudi lidjin Judeas boahtám åhpadin vieljajt ja javllin aktak ij
gádjusa jus Mosesa dábe milta ij birratjuohpaduvá. 2 Dássta badjánij rijddo
ja rudna sijá ja Paulusa ja Barnabasa gasskaj. Ájgás de båhtalin sunnuv
guoktáv ja muhtijt iehtjádijt Jerusalemaj, apostelij ja boarrásij lusi rádjat dáv
gatjálvisáv bajedittjat. 3 Tjoaggulvis sunnuj niestev vattij ja de miedáldastij.
Fenikiav ja Samariav manájga ja giehtojga gåktu hiedniga lidjin buorádusáv
dahkam ja gåktu stuorra ávvo dassta vieljajda badjánij.
4 Gå Jerusalemaj jåvsådijga, de tjoaggulvis ja apostela ja boarrása sunnuv
duosstun, ja de giehtojga sidjij man ednagav Jubmel sunnu baktu lij
dahkam. 5 Valla fariseajs muhtema gudi lidjin jáhkkegoahtám, tjuodtjelin ja
javllin hiednigijt viertti birratjuohppat ja gåhttjot Mosesa lágav anedit.
6 Apostela ja boarrása de tjåhkanin ássjev guoradalátjit. 7 Guhkes
árvvaladdama maŋŋela Petrus tjuodtjelij ja javlaj: »Vielja, diehtebihtit
Jubmel dålen dijá gaskan muv tjuoldij, vaj hiedniga muv njálme baktu
galggin evangeliuma bágov gullat ja jáhkkegoahtet. 8 Jubmel, guhti gájkaj
vájmojt dåbddå, la dáv vihtanasstám gå ájlis Vuojŋŋanisáv sidjij vattij, degu
midjij. 9 Ij la Jubmel sieradusáv mijá ja sijá gasskaj biedjam, ájnat jáhko
baktu l sijá vájmojt rájnnim. 10 Man diehti de Jubmelav gähttjalihpit ja
åhpadisålmmåj ålgijda dakkir svagájt biedjabihtit majt mijá ájttega ja mij
ietja ep la nahkam guoddet. 11 Mij ham jáhkkep härrá Jesusa ármo baktu
gádjusip, nåv aj sij.« 12 Gájka de sjávvunin ja Barnabasav ja Paulusav
gulldalin giehttomin ållo merkaj birra majt Jubmel hiednigij gaskan sunnu
baktu lij dahkam.
13 Gå hiejtijga de Jakob hållagådij: »Gulldalihtit dal, vielja. 14 Simon la
giehttum gåktu Jubmel juo ådnå hiednigij gaskas allasis álmmugav välljij.
15 Profejtaj bágojda dát hiehpá gå tjáleduvvam la:

16 *Dan maŋŋela máhtsav*
Davida vierram viesov ådåsis tsieggitjit.
Tsieggiv ådåsis ja tjuottjeldahtáv dav mij la gajkoduvvam,
17 *vaj ietjá almatja Härráv åhtsågåhti,*
gájkka almatja gejda muv namma l sárnneduvvam.

Náv javllá Härrá guhti juo ådnå
18 *dáv la bigodam.*
19 Muv mielas de ep galga vájvedit hiednigijt gudi Jubmelij jårgijdi, 20 ájnat
dåssjå tjállet sidjij vaj várriji dassta mij la boajtojubmeldievnastusá baktu
báddum, skiegesvuodas, buvvum juhtusij biergos ja máles. 21 Mosesin li juo
dålusj rájes sárnnediddje juohkka stádan, ja juohkka sábbáda suv bágo
synagogajn lågåduvvi.«

Girjje Jerusalema tjoaggulvisás

22 Apostela ja boarrása ja åbbå tjoaggulvis de aktisattjat mierredin
soabmásav sijá gaskas Antiochiaj Paulusa ja Barnabasa siegen rádjat.
Válljijin de Judasav, gev Barsabbasin gåhttjun, ja Silasav. Vieljaj gaskan lijga
goappátja åvdemusájs. 23 Ja de dáv girjev fárrusisá oadtjun:
»Apostelijs ja boarrásijs varrudagá vieljajda hiednikálmmugijs Antiochian
ja Syrian ja Kilikian. 24 Gullam lip muhtema dáppelt li dijá lusi boahtám ja
bágojisá dijáv ráfeduhttám ja fieráldahttám. Mij val ep la sijáv rádjam.
25 Aktisattjat lip de mierredam muhtem ålmmåjt dijá lusi rádjat,
vielljagärrásij, Barnabasa ja Paulusa siegen, 26 gudi goappátja Jesus Kristusa
namáv hekkajniska libá bälostam. 27 Judasav ja Silasav de rádjap, ja såj
ássjev didjij njálmálattjat guládibá. 28 Ájlis Vuojŋŋanisájn aktan lip
mierredam ep makkirik nådijn dijáv noadoda, valla dájt rávkalvisájt
biedjap: 29 Várrijihtit biergos mij boajtojubmelijda l värroduvvam, máles,
buvvum juhtusij biergos ja skiegesvuodas. Jus gájkka dájs várribihtit, de
buoret dijájs manná. Viessut buoragit.«
30 Rádjin de sijáv mannuj, ja gå Antiochiaj jåvsådin de almatjijt tjoahkkijin
ja girjev sidjij vaddin. 31 Vielja dáv låhkin ja jaskadusájs ávvusin. 32 Judas ja
Silas, gudi ietja profejta lijga, hålajga guhkev sidjij ja gievrrodijga ja
jaskadijga sijáv. 33 Gå muhtem ájgev sijá lunna lijga årrum, de ráfesávadusáj
vieljajs sirájga ja máhtsajga sijá lusi gudi sunnuv lidjin rádjam. [34 Valla
Silas mierredij dasi báhtset.] 35 Paulus ja Barnabas Antiochiaj ganugijga,
gånnå moaddásij iehtjádij siegen åhpadijga ja Härrá bágov sárnnedijga.

Paulus vuolggá Syriaj ja Kilikiaj

36 Muhtem ájge maŋŋela Paulus Barnabasaj javlaj: »Vuolggon vat
mannulahkaj vieljaj vidjurijt guoradalátjit gájkka dajn stádajn gånnå Härrá

bágov lin sárnnedam.« 37 Barnabas sidáj Johannesav, gev Markusin
gåhttjun, fárruj vålldet. 38 Valla Paulusa mielas vierttij sån báhtset guhti
sunnuv lij Pamfyliaj guodám, ij lim ga sunnu bargguj säbrram. 39 Sunnu
gasskaj garra rijddo buolláj ja de danna sirájga. Barnabas váldij Markusav
fárrusis ja Kyprosij bårjåstij. 40 Paulus de Silasav allasis ráddnan vålljij, ja
vuolgij maŋŋel gå vielja lidjin suv Härrá ármo hållduj vaddám. 41 Syriav ja
Kilikiav miehtáj manáj ja tjoaggulvisájt dåppe gievrrodij.

16

Paulus Silasa ja Timotheosa siegen

1 Paulus de Derbej ja Lystraj jåvsådij. Dåppe lij åhpadisålmåj gen namma lij
Timotheos. Suv ieddne lij ristagis juvdá ja áhttje grehka. 2 Lystran ja
Ikonionan vielja buorijt suv birra hållin. 3 Paulus sidáj Timotheosav fárrusis
ja daj dáfoj juvdáj diehti suv birratjuohpadij; juohkkahasj ham diedij áhtjes
grehkan.
4 Stádas stádaj mannin ja giehttun vieljajda njuolgadusáj birra majt
apostela ja boarrása Jerusaleman lidjin vaddám ja majt lidjin välggogisá
tjuovvot. 5 Tjoaggulvisá de jáhkon nanniduvvin ja biejves bäjvváj stuorrun.
6 Frygia ja Galatia milta mannin, dajna gå ájlis Vuojŋŋanis tsuohtsodij sijáv
bágov Asian sárnnedimes. 7 Gå Mysiaj jåvsådin, de lij hállo Bithyniaj
vuolgget, valla Jesusa Vuojŋŋanis ittjij miededa. 8 De Mysia milta aj mannin
ja Troasij jåvsådin. 9 Iján de Paulus bárudisáv oattjoj. Vuojnij makedoniak
almatjav tjuodtjomin suv vájnnodime: »Boade Makedoniaj mijáv
viehkedittjat.« 10 Gå dáv bárudisáv lij vuojnnám, de dalánagi gähttjalijma
Makedoniaj vuolgget, dajna gå árvvedijma Jubmel lij mijáv dåhku gåhttjum
evangeliumav sárnnedittjat.

Makedonia Filippij mannamin

11 Na vuolgijma de Troasis ja njuolgga Samothrakej bårjåstijma, ja maŋep
biejve Neapolisaj. 12 Dåppelt Filippij manájma, stáda mij la vuostasj
makedoniak dáfon ja romagij ådåboahttij guovllo. Dåppe soames biejvev
ganugijma. 13 Sábbátbiejven stádauvsa ålggolij manájma, jåhkågáddáj gånnå
árvvedijma rågosbájkke lij. Tjåhkkidijma ja hålajma nissunijda gudi dasi
lidjin tjåhkanam. 14 Lydia lij sijás akta. Sån lij Tyatiras ja purpurlijnijt

oasestij, ja lij jubmelbalulasj. Gulldalime Härrá sujsta vájmov rabáj ja de Paulusa bágojt duostoj. 15 Sån gájkka goahtefuolkijnis gástaduváj, ja maŋŋela miják vájnnodij: »Båhtit muv lusi årudittjat, gå dal vissásit diehtebihtit Härráj jáhkáv.« Ja ittjij vuollána.

Paulus ja Silas fáŋŋgiduvvaba ja gádjusibá

16 Soames bále gå rågosbájkkáj lijma mannamin, de oarjjeniejdav iejvvijma gänna lij åvddålijsárnnomvuojŋŋanis. Suv åvddålijsárnnomijs suv båndi ållo biednigav oadtjun. 17 Dát niejdda Paulusav ja mijájt nuppijt tjuovudij ja tjuorvudij: »Dá ålmmå li alemus Jubmela dievnastusán ja lånåstusá gäjnov didjij sárnnedi.« 18 Måttijt biejvijt dale nåv gihkadij. Paulus de vijmak suhtaj, jårgijdij ja vuojŋŋanissaj javlaj: »Jesus Kristusa namán gåhtjov duv sujsta gájddat.« Ja nåv de sujsta dalága gájdaj. 19 Gå niejda båndi árvvedin sisboadov lidjin massám, de välldin Paulusav ja Silasav gitta ja guovdduj, stáda oajvemusáj lusi, sunnuv giessin. 20 Roma duobmárij lusi sunnuv doalvvun ja javllin: »Dá ålmmå mijá stádav ráfeduhtteba. Juvdá libá 21 ja sárnnedibá dábijt majt midjij roma viesajdiddjijda ij la loahpe dåhkkidit jalik tjuovvot.« 22 Álmmuk sunnu vuosstij tjuodtjelij, ja duobmára sunnus biktasijt gajkudin ja gåhttjun sunnuv ruosskit. 23 Moaddi ruoskáv sunnuj vaddin ja de fáŋŋgagoahtáj sunnuv bálkestin. Fáŋŋgavávtav gåhttjun sunnuv váttugit gåhttit, 24 ja dan diehti de sunnuv sisŋemus fáŋŋgahuodnahij biejaj ja juolgijs sunnuv skábmotjåsskåj giddij.

25 Gasskaijá Paulus ja Silas råhkådalájga ja hievedusáv Jubmelij lávlojga, ja då nuppe fáŋga gulldalin. 26 De ednam hähkkat garrasit skielbbigådij ja fáŋŋgagoade gierggevuodo vábbulatjáj. Ja de gájkka uvsa rahpasin ja gájkaj tjadnasa luovvanin. 27 Fáŋŋgavákta gåhttsåj, ja gå fáŋŋgagoade uvsajt rahppot ájtsaj de svierdes råhttij ietjas hekkaduhtátjit, dajna gå jáhkij gájkka fáŋga lidjin báhtaram. 28 Valla Paulus sunji jieddnát tjuorvvij: »Ale ietjat vahágahte! Gájka ham dánna lip.« 29 Fáŋŋgavákta tjuovgav ánoj, viehkalij sisi ja doargesta Paulusa ja Silasa åvddåj luojttádij. 30 Ja de sunnuv ålgus doalvoj ja gatjádij: »Majt dal dahkat vaj gádjusav?« 31 Paulus ja Silas vásstedijga: »Jáhke Härrá Jesusij, de iesj gádjusa ja goahtefuolkkát aj.« 32 Ja de Härrá bágov sunji ja goahtefuolkkásis sárnnedijga. 33 Fáŋŋgavákta daŋga gasskaidjabåttå sunnuv huksagådij ja sunnus hávijt basáj. Ja de

goahtefuolkijnis gástaduváj. 34 Paulusav ja Silasav fárrusis goahtásis váldij
ja biebmojt sunnuj gárvedahtij, ja goahtefuolkijnis ávvudaláj gå Jubmelij
lidjin jáhkkegoahtám.
35 Maŋep ideda rádjin duobmára vávtajt dåhku gåhtjutjit sijáv ålmmåjt
luojttet. 36 Fáŋŋgavákta dáv Paulusij giehtoj ja javlaj: »Duobmára li gåhttjum
dunnuv luojttet. Ähppe dasti dárbaha dánna årrot. Manne ráfen!« 37 Valla
Paulus vásstedij: »Duobmo ja guoradallama dagi li munnuv bihko
ruosskidahttám, vájku roma viesajdiddje lin. Ja fáŋŋgagoahtáj vil munnuv
bálkestin. Ja de dal ájggu munnuv suolet dássta rádjat? En galla vuolge,
båhtusa dal ietja diehki munnuv viettjatjit.« 38 Vávta dáv duobmárijda
giehttun. Gå gullájin Paulusav ja Silasav roma viesajdiddjen, de balládin.
39 Ietja de båhtin ja sunnujn tjáppagit ságastin, ja de doalvvun sunnuv ålgus
ja sihtin sunnuv stádas mannat.
40 Gå fáŋŋgagoades lijga bessam, de Lydia goahtáj manájga. Dåppe vieljaj
äjvvalijga, jálusmuhtijga sijáv ja dåppelt de vuolgijga.

17

Thessaloniken ja Beroian

1 Såj Amfipolisa ja Apollonia milta manájga ja Thessalonikej bådijga, gånnå
juvdájn lij synagoga. 2 Paulus dåhku dábes milta manáj, ja gålmmå sábbáda
sidjij sárnnedij. 3 Tjálukbájkes massta sárnnedij tjielggij sidjij gåktu Messias
vierttij gierddat ja jábbmegij lussta tjuodtjelit. Sidjij javlaj: »Messias la dát
Jesus gev didjij sárnnedav.« 4 Muhtema sijás Paulusij ja Silasij åsskogåhtin ja
sunnuj säbrrin. Nåv dahkin aj moattes jubmelbalulasj grehkajs ja viehka
ålos allamáttok nissunijs. 5 Juvdá dássta moarádin ja ietjasa bälláj oadtjun
muhtem sjaljo skelmajt, gudi de stádaj stuojmev dahkin. Jasona goade
ålggolij tjåhkanin ja gähttjalin Paulusav ja Silasav gitta oadtjot gäsátjit
álmmuga åvddåj. 6 Gå sunnuv ettjin gávna, de Jasonav ja muhtijt nuppijt
vieljajt stáda alemusålmmåj åvddåj giessin ja tjuorvvun: »Dáha, gudi åbbå
väräldij li stuojmev dahkam li dal diehki aj jåvsådam, 7 ja Jason la sijáv ietjas
lusi gåhttjum. Gájkka tjäjssára njuolgadusájt sij dådji ja javlli ietjes la
gånågis, soames gen namma l Jesus.« 8 Almasjfuovva ja stáda alemusålmmå
ballájin gå dáv gullin. 9 Jason ja då iehtjáda vierttijin dåhkádusáv mákset

åvddål gå luovas bessin.
10 Daŋga ijá vielja Paulusav ja Silasav Beroiaj rádjin. Vallak dåhku
jåvsådijga de synagogaj manájga. 11 Dåppe lidjin juvdá ienep rabásmielaga
gå Thessaloniken. Buorre mielajn bágov duosstun ja juohkka biejve tjálugijt
åtsådin gehtjatjit jus gájkka lij duolla. 12 Moattes sijás jáhkkegåhtin, muhtem
allamáttok grehka nissuna ja ålos grehka ålmmåjs aj. 13 Valla gå juvdá
Thessaloniken gullin Paulusav Jubmela bágov sárnnedime, de dåhku
vuolggin ja dåbbelij almatjijt aj båsstin. 14 Vielja dåppe de dalága Paulusav
merragáddáj rádjin. Valla Silas ja Timotheos bátsijga. 15 Gudi Paulusav
Beroias rádjin, tjuovvun suv gitta Athenaj ja de máhttsin Silasij ja
Timotheosij ságajn ruvámusát máhttelis suv lusi boahtet.

Paulus Athenan

16 Gå Paulus sunnuv Athenan vuordatjij, de mielanis moarre badjánij stáda
ållo boajtojubmelgåvåjs. 17 Juohkka biejve juvdájda ja jubmelbalulattjajda
synagogan sárnnedij, ja sidjij guovdon. 18 Muhtem epikurea ja stoika
filosofa gåjt sujna sállijin árvvaladdat. Muhtema sijás javllin: »Majt gårnijt
la dal dát vijsudalle bagestam. Majt sihtá hållat?« Iehtjáda vat javllin:
»Vuojnnet amás jubmelijt diehki sihtá buktet.« Paulus ham evangeliumav
Jesusa ja suv tjuodtjelime birra sárnnedij. 19 Areopagaj suv maŋŋáj válldin ja
javllin: »Giehto dal midjij dán ådå åhpa birra mav sárnneda! 20 Imálasj ássjij
birra gullap, ja sihtap diehtet ma li.« 21 Athenaga ja ålggorijkaga, gudi
dåppe årrun vuojn ålles ájgev gållådin ságastallamijda ja ságaj
guldudallamijda.

Paulusa sárnne areopaga åvdån

22 Paulus areopaga åvddåj tjuottjadij ja hålaj: »Athenaga, gájkdivnas
vuojnáv dij ålot jáhkkudakássjijs berustihpit. 23 Gå váttsatjiv ja dijá
jubmelgåvåjt gehtjadiv, gávnniv aj álltárav gåsi lij tjáleduvvam: Dåbdåk
jubmelij. Mån ham sárnnedav, mav dij váni dåbdåk råhkådallabihtit.
24 Jubmel, guhti väräldav sjivnnjedij ja gájkka danna, guhti alme ja ednama
härrá le, ij åro almatja giedas dahkam tiemmpelin, 25 ij ga almatja giedas
ietjas dievnastahte degu luluj juojddá dárbahit. Sån ham iesj gájkajda vaddá
iellemav, vuojŋŋanisáv ja divna. 26 Avtat almatjis la gájkka álmmugijt
sjivnnjedam. Sijáv la åbbå ednamav miehtáj årudahttám, ja mierreájgijt la

sidjij biedjam ja rájájt maj sisbielen viessu. 27 Dáv la dahkam vaj almatja galggin Jubmelav åhtsåt ja márjju aj suv lusi gábjjot – ij la ham mijás avtastik guhkken. 28 Sujna ham mij viessop, labudip ja lip, gåktu aj muhtema dijá diktatjállijs li javllam: Mij lip aj suv máttos. 29 Gå dal Jubmela máttos lip, allup de jáhkku jubmelvuohta l juoga gålles, silbas jali gierges dagáduvvam, juoga mij almatja ájádusájs jali dájdatjähppudagás la hábbmiduvvam. 30 Guhkes ájgev la Jubmel almatjij diedekvuodav gierddam, valla dálla dal juohkka almatjav juohkka guovlos buorádussaj gåhttju. 31 Sån la vuojn mierredam biejvev goassa väräldav rievtesferdukvuodajn duobbmi, avta almatja baktu gev la dasi juo åvddåla välljim. Dáv la gájkka almatjijda vihtanussan biedjam gå suv jábbmegij lussta tjuottjeldahtij.«

32 Gå Paulus nammadij tjuodtjelimev jábbmegij lussta, de muhte suv bilkkedin, valla muhte vásstedin: »Ietjá bále vat sihtap duv gullat dáj ássjij birra hållamin.« 33 Nåv de guodij sijáv gudi lidjin tjåhkanam. 34 Soabmása galla sunji säbrrin ja jáhkkegåhtin, akta sijájs Dionysios, guhti lij areopaga sebrulasj, ja aj nissun gen namma lij Damaris ja de vil muhte iehtjáda.

18

Paulus Korinthan guossen

1 Paulus Athenas vuolgij Korinthaj. 2 Dåppe gávnadij juvdájn gen namma lij Aquila. Sån lij Pontosis, valla lij áttjak áhkátjijnes Priscillajn Italias boahtám, dajna gå tjäjssár Claudius lij gåhttjum gájkka juvdájt Romas jåhttåt. Paulus manáj sunnu lusi, 3 ja gå sujna lij dahtak viddno gå sunnun, de sunnu lusi ganugij ja dåppe bargaj. Lierttegoarro lijga.

4 Juohkka sábbáda Paulus synagogan hålaj ja gähttjalij juvdájt ja grehkajt oadtjot jáhkátjit. 5 Gå Silas ja Timotheos Makedonias vuollánijga, de lij Paulus vissjalit juvdájda sárnnedime ja vihtanasstemin Jesusav Messiasin. 6 Valla gå vuosstáladdin ja álbedin, de biktasijdes sjavnjij ja javlaj: »Båhtus dijá varra ietjada oajve nali. Mån lav vigedibme. Dássta duohku dal hiednigijda jårgijdav.« 7 Jåhttåj de dassta Titius Justusa lusi, guhti lij jubmelbalulasj ålmåj. Suv viesso lij dannága synagoga guoran. 8 Valla synagogatjuottjodiddje Crispus ja åbbå suv goahtefuolkke Härráj

jáhkkegåhtin, aktan måttijn ietjá korinthagij gudi Paulusa hålajt gulldalin ja gástaduvvin. 9 Soames ijá hålaj Härrá Paulusij bárudisán: »Ale balá, ájnat sárnneda ja ale sjávvuna, 10 dajna gå mån lav duv lunna. Aktak ij duv láda jalik vahágahte; dán stádan li ålos gudi muv álmmugij gulluji.« 11 Paulus de dasi biellenuppev jagev ganugij ja Jubmela bágov sidjij åhpadij.

12 Dan jage gå Gallio lij Achaia ednamhärrán, de juvdá aktisattjat Paulusav validin ja duobbmoståvlå åvddåj suv giessin. 13 Javllin suv almatjijt tjáddjidit Jubmelav dievnnutjit lága vuosstij. 14 Valla åvddål gå Paulus háhppidij vásstedit, de Gallio juvdájda javlaj: »Juvdá, jus dánna luluj bahádagos jali vierredagos gatjálvis, de luluv dijáv gulldalit. 15 Valla jus bágo jali namá jali ietjada lága nanna rijddalihpit, de l dijá ietjada ássje. Dakkir rijdduj iv sidá duobmárin liehket.« 16 Ja náv de sijáv duobbmoståvlås vuodjelij. 17 Gájka de synagogatjuottjodiddjáj Sosthenesij vuosstehágov dahkin ja tsábbmin suv duobbmoståvlå åvdån. Valla Gallio ittjij dassta berusta.

Ådå mannulagá. Jerusalem. Antiochia

18 Paulus ájn dasi muhtem ájgev ganugij, ja de vieljajt hivástahttalij ja Syriaj Priscillajn ja Aquilajn bårjåsta vuolgij. Kenchreaian lij ájn de vuobdajt biesskedahttám jáhtov ållidittjat. 19 Gå Efesosij jåvsådin, de mannoguojmijstis siráj. Iesj de synagogaj manáj juvdájda hålatjit. 20 Gåhttjun suv dasi guhkebuv ganugit, valla ittjij gåjt guorrasa 21 ja náv de sijáv hivástahtij: »Ietjá bále dijá lusi máhtsav, jus Jubmel sihtá.« Ja de háksaj lávkkij ja Efesosis vuolgij. 22 Caesarean gáddáj lávkkim, de Jerusalemaj badjánij tjoaggulvisáv buorástahtátjit, ja dåppelt de Antiochiaj manáj.
23 Muhtem ájgev maŋŋela vat Galatiav ja Frygiav manáj, ja juohkka sajen åhpadisålmmåjt gievrrodij.

Apollos Efesosin ja Achaian

24 Efesosij lij boahtám juvdá gen namma lij Apollos. Sån lij Alexandrias ja smidá hålatjit ja tjálugijda oahpes. 25 Härrá gäjno birra lij diedojt oadtjum, ja buolle vájmujn Jesusa birra váttugit åhpadij. Valla dåssjå Johannesa gástadusáv dåbdåj. 26 Apollos dal jálot synagogan sárnnedij. Gå Priscilla ja Aquila suv sárnijt lijga gulldalam, de ietjaska lusi suv váldijga ja ájn Jubmela gäjno birra tjiegŋalappot åhpadijga. 27 Gå de maŋŋela Achaiaj sidáj

vuolgget, de vielja alodin ja dåbbelij åhpadisålmmåjda tjállin ja gåhttjun sijáv vájmos suv duosstot. Jubmela ármo baktu sjattaj Achaia jáhkulattjajda stuorra viehkken, 28 dajna gå juvdáj ájádusájt bihko gåmedij, ja tjálugijs viettjaj vihtanusáv Jesus la Messias.

19

Paulus Efesosin guossen

1 Gå Apollos lij Korinthan de Paulus sisednamav Efesosij bådij. Dåppe muhtem åhpadisålmmåj gávnadij 2 gejs gatjádij jus ájlis Vuojŋŋanisáv lidjin oadtjum dalloj gå jáhkkegåhtin. Dasi vásstedin: »Ájlis Vuojŋŋanisás ep la åbbånis gullam.« – 3 »Makkir gástadusájn de gástaduvájda?« gatjádij Paulus, ja de vásstedin: »Johannesa gástadusájn.« 4 Paulus javlaj: »Johannes gástadij buorádusá gástadusájn, ja sån bádtjij almatjijt jáhkket sunji guhti suv maŋŋela boahtá: Jesusij.« 5 Gástadahttin de ietjasa härrá Jesusa namán. 6 Ja gå Paulus giedajdis sijá nali biejaj, de ájlis Vuojŋŋanis sijá badjel luojttádij ja de gielaj sárnnogåhtin ja åvddålijsárnnogåhtin.
7 Lågenanguoktása bájkke lidjin.
8 Gålmmå máno Paulus jálot synagogan sárnnedij ja gähttjalij oadtjot sijáv jáhkátjit dasi mij Jubmela rijkkaj gullu. 9 Valla soabmása ettjin sidá bágov duosstot, ettjin ga jáhkket sidá, ájnat Gäjnov gájkaj guládijn álbedin. Paulus de sijáv guodij ja váldij åhpadisålmmåjdis fárruj. Ienni de Tyrannosa låhkåmhuodnahin fert biejve hålaj. 10 Guokta jage nåv bargaj, ja gájka Asian, juvdá ja grehka, Härrá bágov gullin.
11 Paulusa baktu Jubmel mihtos oavdojt dagáj, 12 tjabu lijnijt ja biktasijt ma suv rubmahis lidjin duohttasam, biedjin skihppij nali, ja nåv de skihpudagájstisá buorránin, ja bahás vuojŋŋanisá sijáv guodin.
13 Juvdáj gålgge vuojŋŋanisavuodjeliddjijs soabmása aj härrá Jesusa namáv nammadahtjin sidjij gejn bahás vuojŋŋanisá lidjin. Javllin: »Jesusa baktu gev Paulus sárnnet dijáv vuornádav.« 14 Nåvti dahkin soames juvdá alemushärrá gietjav bárne, gej åhttje lij Skeuas. 15 Valla bahás vuojŋŋanis sidjij vásstedij: »Jesusav galla dåbdåv ja diedáv guhti Paulus la, valla gudi val dij lihpit?« 16 Ja ålmåj, gänna bahás vuojŋŋanis lij, ládaj ja sijáv vuojtij ja nåv vastet sijáv vahágahtij vaj rihttsot ja varran hähttujin viesos báhtarit.

17 Åbbå Efesosij dát dåbddusij bådij, goappátjagá juvdájda ja grehkajda.
Gájka de suorgganin ja härrá Jesusa namma guddneduváj. 18 Moattes sijás
gudi lidjin jáhkkegoahtám de bihko dåbdåstin majt lidjin dahkam, 19 ja ålos
sijás, gudi lidjin skieddim, tjoahkkijin girjijdisá ja gájkaj vuojnedijn dajt
boalldin. Girjij biednikárvov vihttalåktuvsán silbbadrakmerij merustin. 20 Ja
Härrá fámo baktu de báhko ienebut oabloj ja ienep fámov oattjoj.

Stuojmme Efesosin

21 Gájkka dáj vásádusáj maŋŋela mierredij Paulus Makedonia ja Achaia
milta Jerusalemaj vuolgget, ja de javlaj: »Gå dåppe lav mannam, de vierttiv
aj Romav guossidit«. 22 Valla barggoguojmijstis guoktásav, Timotheosav ja
Erastosav, Makedoniaj rájaj ja iesj de muhtem ájgev Asiaj ganugij.
23 Valla jur daj ájgij alvos stuojmme Gäjno birra buolláj. 24 Silbbasmirjár gen
namma lij Demetrios dagáj artemistiemmpelijt silbas ja nåvti duodjárijda
ásaj bargojt maj baktu ållu biednigav oadtjun. 25 Demetrios de tjoahkkij
gájkka duodjárijt ja iehtjádijt gejn lij sjimuk viddno ja javlaj: »Dáj bargoj mij
buorre viessomuháv oadtjop. Davva diehtebihtit. 26 Valla dálla dal ietja
vuojnnebihtit ja gullabihtit gåktu duot Paulus, ij dåssjå Efesosin ájnat åbbå
Asian, ållusav la jáhkedam gå javllá mijá giedaj dahkam jubmela älla
jubmela. 27 Ja de vuojnnet dal ij dåssjå duodje nievres sága vuolláj boade,
ájnat baládip mijá alla jubmela Artemisa tiempel aj árvos massá. Ja de vil
Artemis biestisj allavuodas, sån gev åbbå Asia ja åbbå värált guddnádallá.«
28 Dáv gullam de sälldát moarádin ja tjuorvvogåhtin: »Stuorak la efesogij
Artemis!« 29 Åbbå stádaj stuojmme buolláj, ja juohkka guovlos almatja
teáhterij ruohtastin. Gaiusav ja Aristarchosav dåhku maŋen giessin. Såj lijga
makedoniaga ja Paulusa mannoguojme. 30 Paulus ájgoj de iesj teáhterij
tjágŋat álmmugij hålatjit, valla åhpadisålmmå duostudin. 31 Dáj
ednamdajvaj oajvemusájs soabmása, gudi suv rádna lidjin, ságav sunji
rádjin ja biehtodin teáhterij vuolggemis. 32 Dåppe dal avtat njálmes rihtjun.
Almatja lidjin ållu hämssárasstám, ja ållusa sijájs ettjin diede manen dåhku
lidjin boahtám. 33 Almasjvegas muhtema Alexandrosij ássjev tjielggijin, gå
juvdá suv åvddåj buktin. Alexandros de giedajnis siejvvelij sijáv sjávvunit,
dajna gå almasjvega åvdån sidáj ietjas bälostit. 34 Valla gå ielvvin suv
juvdán de gájka avtat njálmes tjuorvvogåhtin: »Stuorak la Efesosa

Artemis!« ja nåv sij guovtijt tijmajt gihkadin.
35 Stáda tjálle de vijmak oattjoj almasjfuovav sjávvunittjat ja javlaj:
»Efesosa årrojs gatjádav, gávnnuji gus lik almatja gudi e diede Efesosstáda l
alla Artemisa tiemmpela ja alme gierge gáhttár? 36 Aktak ij la dáv
vuornnum, ja dan diehti sjávvunihtit ja allit mavga guovtegávnagit dagá.
37 Ålmmå gejt diehki lihpit buktám, älla tiempelsuollaga, älla ga mijá
jubmela bilkkediddje. 38 Jus Demetrios ja suv duodjárrádna ájggu avtak
guoddalit, de la miján duobbmoståvllå, ja miján la aj ednamhärrá. Sijá
åvdån máhtti nubbe nuppev guoddalit. 39 Ja jus diján la juoga ietjá
rávkalvis, de mierredis álmmukdigge ássjev lága milta. 40 Viedjep udnásj
biejve stuojme diehti ietja guoddaluvvat, dajna gå miján älla mahkka, maj
dákkir stuojmev buktep bälostit.« Daj bágoj oattjoj almasjfuovav
hádjánittjat.

20

Ådå mannulahka Makedoniaj ja Grehkaj. Troasin

1 Gå stuojmme lij nåhkåm, de Paulus åhpadisålmmåjt ietjas lusi gåhtjoj ja
jálusmuhtij sijáv. Ja de hivástahttalij ja Makedoniaj vuolgij. 2 Gå dajt dáfojt
lij mannam ja vissjalit vieljajt alodam, de Grehkaj jåvsådij, 3 gånnå gålmmå
máno åroj. Gå lij Syriaj vuolggegoahtemin, de juvdá suolet rádudallin suv
ládat, ja de ittjij huoman vuolge, ájnat Makedonia milta máhtsaj. 4 Sujna
lidjin siegen Sopatros, Pyrrhosa bárnne Beroias, Aristarchos ja Secundus,
gudi vieljajda Thessaloniken gullujga, ja de vil Gaius Derbes, Timotheos
Tychikos ja Trofimos Asias. 5 Sidja juo åvdån mannin ja Troasin mijáv
vuorddemin lidjin. 6 Suvrrodik lájbe basij maŋŋela Filippij bårjåstijma, ja
vidá biejve birán Troasin äjvvalijma, gåsi vahkov ganugijma.
7 Biejven sábbáda maŋŋel lijma tjåhkanam lájbev doajátjit. Paulus, guhti lij
maŋep biejve vuolgátjit, gitta gasskaidjaj vieljajda sárnnedij. 8 Dan
huodnaha bajemus låbdån gåsi lijma tjåhkanam lidjin moadda lámpo.
9 Nuorra ålmåj gen namma lij Eutychos lij vinndegij tjåhkkidam. Gå Paulus
mälggadav hålaj de dasi oaddáj, ja oadedijn goalmát låbdås vinndekrájge
gahtjaj. Juo lij jábmám gå de suv låggŋijin. 10 Paulus de vuolus bådij, suv
badjel gåbbmidij, fármastij suv ja javlaj: »Allit dasti luojo, hekkan la!« 11 Ja

de vat bajás máhtsaj, lájbev dåjij ja båråj. Ja de ájn gitta idedisväjggáj sárnnedij, ja de sijáv guodij. 12 Hekkan nuorra bárnev sijddaj doalvvun, sidjij stuorra jaskadussan.

Miletosin. Hivássárnne Efesosa boarrásijda

13 Njuolgga háksaj manájma ja Assosij bårjåstijma Paulusav viettjatjit; nåv lij iesj mierredam dajna gå gáttev dåhku sidáj vádtset. 14 Gå Assosin sujna äjvvalijma, de háksaj suv váldijma ja Mitylenej jåvsådijma. 15 Dåppelt vat bårjjånijma ja maŋep biejve Chiosa buohta lijma; biejvvek maŋŋela vat Samosij jåvsådijma, ja boahtte biejve de Miletosij bådijma. 16 Paulus lij vuojn mierredam Efesosa mieddela mannat ájgev Asian gållådimes. Sujna lij råhtto, dajna gå ájlistakbiejven ájgoj Jerusalemaj jåvsådit, jus máhttelis.

17 Miletosis galla ságav Efesosa boarrásijda rájaj gåhttjomijn boahtet. 18 Gå jåvsådin hålaj sidjij: »Diehtebihtit majna vuogijn dijá gaskan agev lav viessum, vuostasj biejve rájes gå diehki Asiaj båhtiv. 19 Gájkin vuollegisvuodan lav Härráv dievnnum, gadnjalij ja gähttjalimij lav juvdáj ládamijt hähttum gierddat. 20 Iv la ballam didjij diededimes mij la didjij ávkken, ájnat dav lav tjoaggulvisán ja sijdajn bihko åhpadam.
21 Goappátjagá juvdájt ja grehkajt lav alodam Jubmelij jårgijdit ja härrá Jesusij jáhkket. 22 Vuojŋŋanisás lav dal tjanáduvvam Jerusalemaj vuolgget váni diedek mij dåppe muv duosstu. 23 Diedáv galla ájlis Vuojŋŋanis juohkka stádan vihtanasstá tjadnasijt ja nággásijt muv vuorddemin.
24 Iehtjam iellemav galla iv mavga árvvon ane; sidáv dåssjå ållidit mannulagáv ja dav dagov mav härrá Jesusis lav oadtjum: Jubmela ármo evangeliuma birra vihtanasstet.

25 Diedáv ehpit dasti muv goassak vuojne, dij gejt lav guossidam ja gejda rijka birra lav sárnnedam. 26 Dan diehti de udnásj biejve iehtjam sivádibmen sárnov, jus aktak láhppu. 27 Iv la gåjt goassak dijás majdik tjiegadam mij Jubmela sidodij gullu. 28 Gáhttijihtit dal ietjada ja åbbå älov masi ájlis Vuojŋŋanis la dijáv tjuottjodiddjen biedjam, vaj de räjnnuhiddjen lihpit Jubmela tjoaggulvissaj, mav Bárnes varájn la allasis vuojttám. 29 Diedáv várálasj stálpe, ma älov e árjo, dijá gasskaj nággiji gå dal dijáv guodáv.
30 Ietjada gasskaj aj badjáni ålmmå gudi vierreåhpav sárnnedi åhpadisålmmåjt ietjasa bälláj åttjudittjat. 31 Gåhtsit de dan diehti, ja mujttit

mån gålmmå jage idja biejvve dijás juohkka avtav ganjáltjalmij vágodiv.
32 Ja de dal Jubmela ja suv ármo bágo hállduj dijáv guodáv. Ietjas fámujn
sån dijáv huksá ja vaddá didjij árbev sijá siegen gudi li ájlistuvvam. 33 Ittjiv
goassak silbav jalik gållev jalik biktasijt avtastik rávka. 34 Diehtebihtit dáj
giedaj barggiv iehtjam ja mannoguojmijam dárboj diehti. 35 Juohkkaláhkáj
vuosediv gåktu barggat vaj sjäbttjásijt huksabihtit härrá Jesusa bágo
mujton: Sálugabbon vaddem oadtjomis.«
36 Gå Paulus lij dáv hållam, de buolvatjij nali luojttádij ja sijá siegen
råhkådaláj. 37 Ármet tjierrun ja suv fármudallin ja tjulástallin. 38 Ienemusát
sijáv báktjij gå javlaj e goassak dasti suv vuojne. Ja de háksaj suv tjuovvolin.

21

Mannulahka Jerusalemaj

1 Gå sijás sirájma ja vuolgijma, de njuolgga Kosaj bårjåstijma ja maŋep
biejve Rhodosij ja dåppelt Pataraj. 2 Dåppe hávsav gávnajma, mij Fenikiaj lij
vuolggemin, ja dajna de vuolgijma. 3 Kyprosav ájtsajma, ja dan oarjásjbielev
Syria guovlluj vásijma ja de Tyrosij goarrijma, gåsi gálvo gáddáj galggin.
4 Åhpadisålmmåjt gávnajma ja vahkov sijá lunna årudijma. Vuojŋŋanisá
bagádusá milta várrodin Paulusav Jerusalemaj vuolggemis. 5 Gå de Tyrosin
dajt biejvijt lijma årrum, de lij vat mannuj. Gájka mijáv stádas tjuovvolin,
nissuna ja máná aj. Merragátten buolvatjij nali luojttádijma råhkådalátjit, 6 ja
de guhtik guojmáma hivástahttalijma. Mij de háksaj manájma, ja duo
nuppe sijddasisá máhttsin.
7 Tyrosis Ptolemaisaj manájma, gånnå de mijá merramannulahka någåj.
Dåbbelij vieljajt buorástahttalijma ja biejvev sijá lunna lijma, 8 ja de dåppelt
Caesareaj vuolgijma. Dåppe sárnnediddje Filipposa viessuj manájma ja suv
lunna årojma. Sån lij giehtjasis akta. 9 Filipposin lidjin niellja vállduk niejda
gejn åvddålijsárnnomvaddása lidjin. 10 Måttijt biejvijt lijma dåppe årrum gå
profäjtta gen namma lij Agabos Judeas dåhku bådij. 11 Mijá lusi bådij ja
váldij Paulusa avev majna giedajt ja juolgijt ietjastis tjanáj ja javlaj: »Náv
ájlis Vuojŋŋanis javllá: Guhti dáv avev äjggu, suv juvdá Jerusaleman náv
tjadni ja hiednigij giedajda vaddi.« 12 Gå suv bágojt gulájma de várrodijma
mij aktan dan bájke almatjij, Paulusav Jerusalemaj badjánimes. 13 Paulus de

dasi vásstedij: »Man diehti dale náv dahkabihtit, tjierrobihtit ja mujsta vájmov báktjibihtit? Iv la gárves dássjå fáŋŋgagoahtáj bálkestuvátjit, ájnat aj jábmemav Jerusaleman härrá Jesusa namá diehti gierdatjit.« 14 Gå ejma buvte hoalájdahttet de vuollánijma ja javlajma: »Sjaddus Härrá sidot.«
15 Daj biejvij maŋŋela mannulahkaj iehtjama gárvedijma ja Jerusalemaj badjánijma. 16 Caesarea åhpadisålmmåjs muhtema tjuovvolin ja doalvvun miják Mnasona lusi. Sån lij Kyprosis ja guhkes ájgev lij åhpadisålmmån årrum. Suv lunna de galgajma årrot.

Jakoba ja boarrásij ráde Paulusij

17 Vielja Jerusaleman miják ávos duosstun. 18 Maŋep biejve Paulus mijáj aktan Jakoba viessuj manáj, ja dåhku gájkka boarrása aj båhtalin. 19 Gå sijáv lij buorástahttalam, de tjielggij sidjij gájkka majt Jubmel lij hiednigij gaskan suv bargo baktu dahkam. 20 Gå dav gullin de Jubmelav hievedin ja Paulusij javllin: »Diedá ham juvdájs li moadda tuvsána jáhkkegoahtám, ja buolle vájmujn sij gájkka lágav garrasit anedi. 21 Ja de li dal gullam dån gájkka juvdájt, gudi hiednigij gaskan årru, åhpada Mosesa lágav guodet ja tjielggi e galga mánájdisá birratjuohpadahttet ja e galga mijá dábij milta viessot.
22 Ja majt de dahkat? Gulátji sij duv diehki boahtám. 23 Dagá dal nåv gåktu dunji javllap: Dánna li niellja ålmmå gudi jáhtov li vaddám. 24 Välde sijáv fárrusit ja rájnni ietjat aktan sijájn, ja mávse sijá åvdås vaj oajvev oadtju buolljadahttet. Dassta de gájka dádjadi ij migek la sádnes majt duv birra li gullam, ájnat dån aj lágav aneda ja dan milta vieso. 25 Valla mij gullu hiednigijda gudi li jáhkkegoahtám, de lip sidjij mijá märrádusáv diededam: galggi várrit boajtojubmelijda värrodum biergos, máles, buvvum juhtusij biergos ja skiegesvuodas.« 26 Maŋep biejve de Paulus ålmmåjt fárrusis váldij ja aktan sijáj rájnnanij. Ja de tiemmpelij manáj diededittjat goassa rájnnanimájge nåhki vaj värro sijá åvdås värroduvvá.

Paulus fáŋŋgagoahtáj bálkestuvvá

27 Åvddålasj mierredum gietjav biejve lidjin vássám, de Asia juvdá Paulusav tiemmpelin ájttsin. Ja de almasjfuovav tjuorvo ávttjijin:
28 »Israelaga, båhtit viehkken! Dála l ålmåj guhti juohkka sajen mijá álmmuga, mijá lága ja dán bájke vuosstij åhpat. Ja de ájn vil grehkajt tiemmpelij fárruj válldá ja dáv ájlis bájkev álbet.« 29 Lidjin vuojn Trofimosav

Efesosis Paulusa siegen stádan vuojnnám ja de jáhkkin Paulusav suv fárrusis tiemmpelij váldij. 30 Åbbå stáda de svahtjalij ja almatja tjåhkanaddin. Ja de Paulusav doahppijin ja tiemmpelis ålgus giessin, ja tiemmpela uvsa dalága dahpaduvvin. 31 Sihtin suv jámas tsábbmet, valla roma doarroålmmåj oajvemus gulláj åbbå Jerusaleman stuojmev 32 ja de doarroålmmåj ja doarroåjvij dåhku gáhtjadij. Gå juvdá oajvemusáv ja doarroålmmåjt ájttsin, de hiejttin Paulusav tsábbmemis. 33 Doarroålmmåj oajvemus bådij ja suv giddij. Gåhtjoj suv guovtijn rikkijn tjadnat ja de sijás gatjádaláj guhti lij ja majt lij dahkam. 34 Almasjfuovas moattelágásj vásstádusájt oattjoj, ja gå daj stuojmij sinna ittjij almma diedojt oattjo, de Paulusav laddnáj doalvodahtij. 35 Gå Paulusav lávkkidagá rádjáj oadtjun, de doarroålmmå hähttujin suv guoddet, 36 dajna gå almatja juohkka guovlos nårrin ja galjastin: »Gåddit suv!«

Paulus álmmuga åvdån ietjas bälos

37 Daŋga bále gå Paulusav laddnáj lidjin doalvvomin, de doarroålmmåj oajvemusás gatjádij: »Oattjov gus juojddá dunji javllat?« – »Galla gåjt de grehkagielav máhtá«, vásstedij. 38 »Illa ham de dån egyptak guhti åvddåla stuojmev dagádi ja nielljatuvsán nijbbeålmmåjn åjdåmähttsáj vuolggi?« 39 Paulus vásstedij: »Mån lav juvdá Tarsosis Kilikian, alla árvvon anedum stáda viesát. Gatjádav dal dujsta loabev álmmugij hållat.« 40 Doarroålmmåj oajvemus sunji loabev vattij, ja lávkkidagá nalta de Paulus giedajn siejvvelij almasjfuovav sjávvunahtátjit. Gå sjávvunahtjin, de sidjij hebreagiellaj hållagådij:

22

1 »Vielja ja áhtje, gulldalihtit dal majt didjij iehtjam bälostussan sárnov.« 2 Gå gullin suv hebreagiellaj sidjij hållamin, de ållu sjávvunin, ja de vat hålaj: 3 »Mån aj lav juvdá, Tarsosin Kilikian riegádam, valla dán stádan badjánam. Gamalielis lav váttugis åhpadimev ájttegij lága birra oadtjum. Jubmela ássje åvdås lav daŋga lágásj gisjugisvuodajn oajbbum gå dij dálla. 4 Jábmemijn ja gåddemijn lav Gäjnov doarrádallam, ja goappátjagá nissunijt ja ålmmåjt giddim ja fáŋŋgagoahtáj bálkestam. 5 Alemushärrá ja åbbå ráde dáv máhttá duodastit. Sijás oadtjuv girjev maŋen Damaskusa vieljajda ja

dåhku vuolggiv almatjijt gidditjit ja Jerusalemaj dålvutjit, gånnå de galggin stråffasa oadtjot.
6 Valla gå Damaskusij dan mannulagán lahkaniv, de hähkkat gasskabiejve
ájge sjierris tjuovgga almes muv birra bájttegådij. 7 Ednamij gahttjiv ja gulliv
jienav mij munji javlaj: 'Saul, Saul, man diehti muv doarrádalá?' 8 Gatjádiv
de: 'Guhti la dån, Härrá?' Ja sån vásstedij: 'Mån lav Jesus Nasaretas, gev
doarrádalá.' 9 Gudi muv lidjin tjuovvomin vuojnnin tjuovgav, valla ettjin
gulá jienav mij munji hålaj. 10 Gatjádiv: 'Majt galgav dahkat, Härrá?' Ja
Härrá vásstedij: 'Maná dalága Damaskusij. Dåppe gulá gájkka mij dunji l
vuojneduvvam dahkat.' 11 Mannoguojme muv giedas hähttujin lájddit,
dajna gå sjierris tjuovgga lij muv tjalmeduhttám. Ja de Damaskusij
jåvsådijma.
12 Dåppe lij ålmåj gen namma lij Ananias. Sån lij jubmelbalulasj ja
láhkajáhkkogis ålmåj, ja gájkka dan ståda juvdá buorijt suv birra
vihtanasstin. 13 Sån de muv lusi bådij, muv guorraj tjuottjadij ja javlaj: 'Saul,
vielljam, tsakkasta tjalmijdat ja vuojnnen vat sjatta!' Ja daŋga båttå de suv
vuojnnegåhtiv. 14 Ananias javlaj: 'Mijá ájttegij Jubmel la duv tjuolldám suv
sidodav dåbdåtjit, Rievtesferdugav vuojnátjit ja suv jienav gulátjit. 15 Suv
vihtanin sjatta ja giehto gájkka almatjijda majt vuojnni ja gulli. 16 Ale dasti
ádjána! Tjuorvo Härráv namás ja dalága ietjat gástadahte ja basádahte
suttojstat.'
17 Gå ruoptus Jerusalemaj båhtiv ja lidjiv tiemmpelin råhkådallamin, de
almajs gahttjiv 18 ja vuojnniv Härráv guhti munji hålaj: 'Gáhtjada, guode
dalága Jerusalemav. Dáppe e duv vihtanusáv muv birra duosto.' 19 Mån de
vásstediv: 'Härrá, sij ham diehti gájkka synagogajn mån giddidahttiv ja
ruosskidahttiv sijájt gudi dunji jáhkkin. 20 Ja gå duv vihtana, Stefanosa,
varra gålgåduváj, de lidjiv danna gähttjamin. Muv mielas lij duolla, ja suv
gåddij biktasijt gáhttijiv.' 21 Munji de javlaj: 'Maná, hiednigij lusi, guhkás
mälggadij duv rájav.'«

Paulus doarroålmmåj oajvemusá lunna

22 Dán rádjáj suv hålav gulldalin, valla gå dáv javlaj de tjuorvvogåhtin:
»Gádodihtit dáv ålmmåv ednama nalta! Dakkirasj beras ij lulu viessot.«
23 Gilljun, biktasijt riesstin ja sádduv ilmmáj håjggin. 24 Doarroålmmåj

oajvemus de Paulusav laddnáj doalvodahtij ja gåhtjoj ruosskidaládijn sujsta gatjádallat, diedojt åttjutjit man diehti sunji nåv gilljun. 25 Gå suv ruosskidalátjit tjadnin, de soames danna doarrooajves gatjádij: »Le gus loahpe ruosskit roma viesajdiddjev, guhti ij la masstak duobbmidallam?« 26 Doarrooajvve de doarroålmmåj oajvemusá lusi manáj ja javlaj: »Majt dal ájn ájgo dahkat? Dát ålmåj la roma viesajdiddje.« 27 Oajvemus de Paulusa lusi manáj ja gatjádij: »Le gus dån duodaj roma viesajdiddje?« Gå Paulus miededij, 28 de doarroålmmåj oajvemus javlaj: »Mån lav viesajdimvuoda riektás edna biednigav máksám.« – »Mån dav riegádimvattáldahkan oadtjuv«, javlaj Paulus. 29 Gudi galggin sujsta gatjádallat de ráfen suv dibddin, ja doarroålmmåj oajvemus iesj ållu suorgganij gå dádjadij roma viesajdiddjev lij giddim. 30 Maŋep biejve de doarroålmmåj oajvemus hálijdij vissásit diehtet massta juvdá suv guoddalin. Luojtij de Paulusav tjadnasijs ja gåhtjoj alemushärrájt ja åbbå rádev tjåhkanit. Ja de Paulusav sijá åvddåj doalvoj.

23

Paulus ráde åvdån

1 Paulus rádáj gehtjaj ja javlaj: »Vielja. Udnásj biejve rádjáj lav buorre oamedåbdujn Jubmelav dievnnum.« 2 Alemushärrá Ananias de gåhtjoj sijáv guoran tjuodtjomin Paulusav njálmmáj spähkkalit. 3 Valla Paulus sunji javlaj: »Spähkkalus Jubmel duv, kálkajs vielguduvvam siejnne! Tjåhkkåhime la dánna lága milta muv duobbmitjit, valla lága vuosstij gåhtjo sijáv muv spähkkalit.« 4 »Bälká gus dån Jubmela alemushärráj!« javllin sij suv guoran tjuodtjomin. 5 Paulus vásstedij: »Vielja, ittjiv alemushärrán suv diede. Tjáleduvvam ham la: *Álmmugat oajvemusáv i galga garrodit.*«

6 Dajna gå Paulus diedij sijás muhtemav saddukean ja muhtemav farisean, de jienas bajedij ja rádáj javlaj: »Vielja, farisea lav, ja muv ájttega aj farisea lidjin. Jábbmegij tjuodtjelime doajvo diehti lav dal dánna duobbmoståvlå åvdån.« 7 Gå dáv javlaj, de rijddo badjánij fariseaj ja saddukeaj gasskaj, ja ráde de guovte bälláj juohkásij. 8 Saddukea vuojn e jábbmegij tjuodtjelibmáj jalik ieŋŋgilijda jalik vuojŋŋanisájda jáhke, valla farisea jáhkki. 9 Stuorra

tjuorvas sjattaj ja muhtem tjálukoahppása gudi fariseajda gullujin tjuodtjelin ja garrasit vuosstálasstegåhtin: »Mij ep dán ålmmån mavga baháv gávna. Gåktus jus vuojŋŋanis jali ieŋŋgil la sunji hållam?« 10 Rijddo garraj ja doarroålmmåj oajvemus baláj Paulusav dal gajkudahtji. Dan diehti de vávtajt gåhtjoj vuolus mannat sijá giedajs suv gájutjit ja laddnáj dålvutjit.
11 Iján de Härrá ieŋŋgil suv lusi bådij ja hålaj: »Ale balá. Gåktu Jerusaleman muv birra vihtanassti nåv hähttu aj Roman vihtanasstet.«

Lihtudibme Paulusa vuosstij

12 Maŋep ideda juvdá tjåhkanin ja vuornnáv dahkin e bårråt jalik juhkat åvddål gå Paulusav li gåddåm. 13 Badjel nielljalåhke ålmmå dán lihtudibmáj guorrasin, 14 ja alemushärráj ja boarrásij lusi dáj bágoj mannin: »Dahkam lip vuornnáv ep biebmojt duohtada jalik jugá åvddål gå Paulusav lip gåddåm. 15 Gåhttjut dal dij rádijn aktan, doarroålmmåj oajvemusáv doalvvot suv vuolus dijá lusi, degu mak suv ássjev ienebut sihtabihtit åtsådit. Mij de tjuodtjop gárvvása suv gåttåtjit åvddål gå dijá lusi jåvsåt.« 16 Valla Paulusa niehpe lij danna bähttogis lihtudime birra gullam, ja de Paulusa lusi fáŋŋgagoahtáj manáj ja dav giehtoj. 17 Paulus doarroåjvijs avtav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Doalvo dáv nuorra ålmmåv doarroålmmåj oajvemusá lusi, sujna l juoga giehttot.« 18 Doarrooajvve suv oajvemusá lusi doalvoj ja javlaj: »Fáŋŋga Paulus muv ietjas lusi gåhtjoj ja sidáj dáv nuorra ålmmåv duv lusi doalvvot, sujna l juoga dunji giehttot.« 19 Doarroålmmåj oajvemus váldij nuorra ålmmåv giedas ja duobbelij manáj ja gatjádij: »Majt sidá munji giehttot?« 20 Sån de vásstedij: »Juvdá li lihtudam duv gåhttjot Paulusav idet vuolus ráde åvddåj boahtet, dajna gå suv ássjev sihti ienebut åtsådit. 21 Valla allu då dån val dasi guorrasu. Sijás li vuojn ienep gå nielljalåges suv vuorŋedime ja vuornnáv li dahkam e bårråt jalik juhkat åvddål gå suv li gåddåm. Sij li gárvvása ja li vuorddemin dasi miededa.« 22 Doarroålmmåj oajvemus buorgoj nuorra ålmmåv aktasik iktemis mav lij älvvám ja de dibdij suv mannat.

Paulusav ednamhärrá lusi Caesareaj vuolgadi

23 Maŋŋela de doarroåjvijs guoktásav ietjas lusi gåhtjoj ja javlaj: »Gähttje vaj guoktatjuohte doarroålmmå ijá goalmát tijma rájes li gárvvása Caesareaj vuolgátjit. Vállde aj gietjavlåhke rijddijiddje ja guoktatjuohte viehkediddje

fárrusihtte.« 24 Rijddimhestav Paulusij galgajga ássat ja gähttjalit suv
vahágahtek ednamhärrá Felixa lusi doalvvot. 25 Ja de girjev dáj bágoj tjálij:
26 »Claudius Lysiasis Felixij. Guddnedum ednamhärrá. 27 Dát ålmåj lij
juvdájs giddiduvvam ja sijás vargga oajttuj. Iehtjam doarroålmmåj suv sijáj
giedajs gádjuv, dajna gå ielvviv roma viesajdiddje lij. 28 Gå hálijdiv diehtet
massta suv guoddalin, de sijá ráde åvddåj suv doalvvuv. 29 Gávnniv suv
guoddalin soames ássjes mij sijá lágan la tjáleduvvam; ettjin val suv
guoddala masstak mij jábmemij jalik fáŋŋgavuohtaj doalvvu. 30 Dan diehti
gå dal diedáv juvdá dán ålmmå vuosstij li lihtudimev dahkam, de njuolgga
duv lusi suv rájav. Gåhttjum lav aj sijáv guoddalusájt suv vuosstij duv
åvdån hållat.«
31 Gåhttjoma milta doarroålmmå de Paulusav maŋŋásisá välldin ja
Antipatrisij suv ián doalvvun. 32 Maŋep biejve rijddijiddje suv doalvvun ja
ietja laddnáj máhttsin. 33 Gå rijddijiddje Caesareaj jåvsådin, de girjev
ednamhärráj vaddin ja buktin Paulusav suv lusi. 34 Ednamhärrá girjev lågåj
ja gatjádij Paulusis gudit ednamguovlos lij, ja de guláj suv Kilikias.
35 Paulusij javlaj: »Gatjádalátjav ienebuv gå duv guoddaliddje li jåvsådam.«
Ja de gåhtjoj Paulusav Herodesa ladnen gáhttiduvvat.

24

Guoddalime Paulusa vuosstij

1 Vihtta biejve maŋŋela alemushärrá Ananias bådij dåhku muhtem boarrásij
ja láhkaålmmåjn Tertullusijn. Ietjasa guoddalusájt Paulusa vuosstij
ednamhärrá åvddåj biedjin. 2 Paulusav sisi gåhttjun ja Tertullus
guoddalusáj birra hållagådij: 3 »Guddnedum Felix. Duv buorijn mij ráfen
juohkkaláhkáj viessop ja mijá álmmuga viessomvidjura li duv huksama
baktu buorránam. Dáv mij gájka miellusit duodastip ja dassta gijttep. 4 Iv
duv sidá vuojga mälggadav árret, valla vájnnodav duv buorrevuodanat
oanegattjav mijáv gulldalit. 5 Gávnnap lip dáv ålmmåv gålggedávddan,
guhti ráfedisvuodav juvdáj gasskaj juohkka bájken väräldin dagát, ja sån la
aj nasareagij siebre oajvemus. 6 Gähttjalam la aj tjabu tiemmpelav ájlisahttán
dahkat. Giddim lip suv [ja sidájma suv mijá lága milta duobbmit. 7 Valla
doarrooajvve Lysias bådij, råhttij suv nákkujn mijá giedajs ja vuolgadij. 8 Ja

sån gåhtjoj suv guoddaliddjev duv åvddåj boahtet] ja gå dal iesj sujsta gatjádallagoadá, de tjielggasit gájkka mijá guoddalusájt suv vuosstij ielvitja.« [9] Juvdá suv doarjjun, ja duodastin nåv lij.

Paulus ednamhärrá Felixa åvdån ietjas bälos

[10] Ednamhärrá siejvvelij ja de Paulus hållagådij: »Diedáv måttijt jagijt la dán álmmugij duobmárin årrum, ja dan diehti de jálot iehtjam bälostav. [11] Ij la ienep gå lågenanguokta biejve dallutjis gå Jerusalemaj badjániv tiemmpelin råhkådalátjit. Dasi álkkesláhkáj máhtá duodastusáv oadtjot, jus sidá.
[12] Aktak ij la muv vuojnnám tiemmpelin jalik synagogajn jalik ålggon stádan avtajnik ságastallamin jalik álmmugav hasodime, [13] e ga duv åvdån máhte duojt ietjá guoddalusájt duodastit. [14] Dåbdåstav galla Gäjnov lav tjuovvomin, mav sij siebrren gåhtjudi, ja nåvti mijá ájttegij Jubmelav lav dievnnumin. Jáhkáv aj gájkka dasi mav láhka javllá ja gájkka dasi majt profejta li tjállám. [15] Mujna l daŋga lágásj doajvvo gå dájn muv guoddaliddjijn: Goappátjagá rievtesferdugijt ja vádnarievtesferdugijt Jubmel jábbmegij lussta tjuottjeldahttá. [16] Dan diehti de aj agev vikkav buorre oamedåbdujn Jubmela ja almatjij åvdån viessot.

[17] Ledjiv måttijt jagijt ierit ja de iehtjam álmmuga lusi máhttsiv vattástagájt vattátjit ja värrodittjat. [18] Dáv dagádijn muv tiemmpelin gávnnin; lidjiv iehtjam rájnan dahkam, ja danna ällim almasjvega, ällim ga stuojme. [19] Valla soames juvdá Asias galla danna lidjin – ietja beras lulun dánna duv åvdån tjuodtjot ja muv guoddalit, jus siján la mige muv vuosstij. [20] Jali de vierttiji gudi dánna li ietja hållat masi muv siválattjan gávnnin, gå ráde åvdån lidjiv. [21] Lettji dávk da bágo majt sijá gaskan tjuorvvuv: 'Jábbmegij tjuodtjelime diehti lav dal uddni dijá duobbmoståvlå åvdån tjuodtjomin.'«

Paulus guokta jage giddagisán

[22] Felix ássjev maŋedij dajna gå Gäjno birra ednagav diedij, ja de javlaj: »Gå doarroålmmåj oajvemus Lysias diehki boahtá, de ássjev duobbmuj váldáv.«
[23] Felix gåhtjoj doarrooajvev anedit Paulusav fáŋŋagoaden, valla giehpesláhkáj, ij ga suv bälostiddjijt hieredit suv huksamis.

[24] Soames biejve maŋŋela bådij Felix dåhku áhkátjijnes Drusillajn, guhti lij juvdá. Gåhtjoj Paulusav viedtjat gulátjit gåktu sån jáhko birra Jesus Kristusij hoallá. [25] Valla gå Paulus rievtesferdukvuoda ja muttákvuoda ja boahtte

duobmo birra hållagådij, de Felix balláj ja javlaj: »Nuoges la dal. Gåhtjotjav mån duv vat ságajda gå astijdav.« 26 Sujna lij aj doajvvo Paulusis biednigijt oadtjot, ja dan diehti gåhtjoj álu suv ságajda viedtjat.
27 Gå guokta jage lidjin vássám, de Porcius Festus Felixa sadjáj bådij. Festus sidáj juvdájt duollot, ja dan diehti dibdij Paulusav ájn fáŋŋgagoaden tjåhkkåhit.

25

Paulus ednamhärrá Festusa åvdån

1 Gålmmå biejve maŋŋela gå Festus lij ednamhärrán sjaddam, de Caesareas Jerusalemaj badjánij. 2 Alemushärrá ja juvdáj oajvemus ålmmå de sijá guoddalusájt Paulusa vuosstij buktin, 3 ja Festusav dán ássjen sijáv doarjjot ja Paulusav Jerusalemaj viettjadahttet. Lidjin vuojn gäjno nanna vuorŋedime gärggusa suv gåttåtjit. 4 Festus vásstedij Paulus lij Caesarean giddagisán ja iesj ájgoj dåhku ruvvaláhkáj vuolgget. 5 Javlaj: »Dijá oajvemusá aj bessi dåhku tjuovvolit suv guoddalittjat, jus la mavga vigev dahkam.«
6 Festus ittjij ganuga guhkebuv gå gávtsijt, lågijt biejvijt ja de Caesareaj vuolgij. Maŋep biejve duobbmoståvllåj tjåhkkidij ja gåhtjoj Paulusav suv åvddåj viedtjat. 7 Gå bådij de birástahteduváj juvdájs gudi Jerusalemas lidjin boahtám. Ja de garrasit suv guoddalin. Guoddalin, valla ettjin majdik buvte duohtan duodastit. 8 Paulus ietjas dáj bágoj bälostij: »Iv la vierev juvdáj lága, tiemmpela jalik tjäjssára vuosstij dahkam.« 9 Festus sidáj juvdájt bällásis oadtjot, ja dajna de Paulusis gatjádij: »Guorrasa gus Jerusalemaj badjánit ja dåppe mujsta duobbmidallat?« 10 Valla Paulus de vásstedij: »Tjäjssára duobbmoståvlå åvdån tjuottjov, ja dánna galgav duobbmidallat. Juvdáj vuosstij iv la mavga baháv dahkam, dav dån iesj buoragit diedá. 11 Gárves lav jámátjit jus lav juojddá dahkam massta lav jábmemij välggogis. Valla jus dåssjåj muv guoddali, de aktak ij máhte muv sijá giedajda vaddet. Tjäjssára åvddåj ássjev doalvov.« 12 Gå Festus lij ietjas rádevaddij ságastallam, de Paulusij javlaj: »Tjäjssára åvddåj la ássjev doalvvum, tjäjssára lusi galga aj mannat.«

Festus gånågis Agrippaj ássjev tjielggi

13 Soames biejve maŋŋela bådijga gånågis Agrippa ja Berenike Caesareaj
Festusa guossáj. 14 Moadda biejve dåppe lijga, ja Festus Paulusa ássje birra
gånågissaj giehtoj. »Dánna l fáŋŋga gev Felix la munji guodám«, javlaj.
15 »Gå Jerusaleman lidjiv de juvdáj alemushärrá ja boarrása suv guoddalin
ja rávkkin suv duobbmidallat. 16 Tjielggijiv sidjij romagijn ij la dáhpe avtak
almatjav avtak hállduj vaddet åvddål gå guoddaliddjijt li iejvvim ja
oadtjum máhttelisvuodav ietjas bälostit. 17 Gå diehki lidjin tjåhkanam, de
ittjiv ássjev maŋeda, ájnat maŋep biejve duobbmoståvllåj tjåhkkidiv ja
gåhttjuv ålmmåv viedtjat. 18 Valla gå guoddaliddje suv birástahttin, de ettjin
suv guoddala dakkir vierredagos majt lidjiv vuorddám, 19 ájnat rijddo lij
badjánam soames jáhkkudakássjij birra ja soames Jesusa diehti, guhti lij
jábmám valla Paulus javllá suv viesson. 20 Gå ittjiv diede gåktu dav ássjev
gálggat, de suv oajvvadiv Jerusalemaj vuolgget ja dåppe duobbmidallat.
21 Valla gå Paulus tjäjssára åvddåj ássjev sidáj buktet ja fáŋŋgagoaden
vuorddet dasik tjäjssára åvddåj bässá, de gåhttjum lav suv giddagisán
anedit dasik tjäjssára lusi rájav.«
22 Agrippa javlaj sån iesj sihtat luluj gullat Paulusav hållamin, ja Festus
vásstedij juo maŋep biejve dav oadtju dahkat.

Paulus ietjas Agrippa åvdån bälos

23 Maŋep biejve Agrippa ja Berenike tjievlen gilldegárvojiska bådijga.
Alemus doarroåjvij ja stáda alemusålmmåj diggehuodnahij tjáŋajga.
24 Festus Paulusav huodnahij doalvodahtij ja javlaj: »Gånågis Agrippa ja
gájka dánna tjoahken. Dála dal vuojnnebihtit ålmmåv gen diehti åbbå
fuovva juvdájs li muv vájvedam, goappátjagá Jerusaleman ja dánna. Ja
tjuorvo li rávkkam suv hekkaduhttet. 25 Mån iv gávna sån la mavga dahkam
massta jábmemav ánssit 26 ja gå iesj tjäjssára åvddåj ássjev sidáj, de
mierrediv suv dåhku rádjat. Valla mujna älla makkirik åskeldahtte diedo
suv birra iehtjam härráj tjállet. Dan diehti de buvtáv suv dijá åvddåj, ja
ienemusát duv åvddåj, gånågis Agrippa, vaj de dán åtsådime maŋŋela
diedáv majt tjállet. 27 Ij gåjt dal fáŋgav dåhkkitja rádjat jus e tjuovo diedo
man diehti suv vuosstij li guoddalusá.«

26

1 Agrippa de Paulusij javlaj: »Vattáv dunji loabev ietjat birra hållat.«
Paulus giedas bajedij ja ietjas bälostatjáj: 2 »Gånågis Agrippa. Vuorbálasj lav
gå duv åvdån iehtjam oattjov bälostit gájka vuosstij majs juvdá muv
guoddali, 3 ållagasj gå buoragit gájkka juvdáj dábijt ja rijddogatjálvisájt
dåbdå. Dan diehti vájnnodav duv gierddisvuodajn muv hålav gulldalit.
4 Gájkka juvdá diehti gåktu nuorravuodas, álggorájes lav iehtjam álmmuga
siegen ja Jerusaleman viessum. 5 Åvdutjis muv dåbddi, ja jus sihti de bukti
duodastit farisean lav viessum, mijá jáhkkudagá garrasamos suorge milta.
6 Dánna dal tjuottjov duobbmidalátjit dan diehti gå doajvov jáhtojda majt
Jubmel ájttegijda l vaddám, 7 majt mijá álmmuga lågenanguokta mátto
vuordatji vuojnnet ålliduvvat. Dan diehti de Jubmelav váni vájbak idja
biejvve dievnnuji. Dán doajvo diehti dal juvdájs guoddaluváv, gånågis
Agrippa. 8 Man diehti ehpit sidá jáhkket Jubmel jábbmegijt tjuottjeldahttá?
9 Adniv iehtjam velgulattjan nasareaga Jesusa namá vuosstij doarrot, 10 ja
Jerusaleman aj dav dahkiv. Alemushärrájs fábmoduvvam ájllisijs
moaddásav fáŋŋgagoahtáj bálkestiv, ja gå jábmemij duobbmidallin de dasi
guorrasiv. 11 Synagogajn juohkka bájken álu sijáv stráffudahttiv ja nággidiv
sijáv bilkkedittjat, ja rádamoares gitta stádajn Judea ålggolin sijáv
doarrádalliv. 12 Dan diehti alemushärrájs fábmoduvvam ja sijá gåhttjoma
milta Damaskusij manniv. 13 Valla biejvveguovddela, gånågis, vuojnniv
mano nanna tjuovgav biejves sjerradabbo almes bájttemin, muv ja mijáj
gájkaj birra gudi mannulagán lijma. 14 Gájka ednamij gahtjajma, ja gulliv
jienav hebreagiellaj munji hållamin: 'Saul, Saul, man diehti muv
doarrádalá? Låssådin dunji sjaddá sjnjutje vuosstij tjiddit.' 15 'Guhti dån la,
härrá?' gahtjaliv. Ja Härrá vásstedij: 'Mån lav Jesus, gev doarrádalá.
16 Tjuodtjela juolgijat nali! Dunji lav iehtjam bigodam dajna gå
dievnastiddjen ja vihtanin lav duv válljitjit, dasi majt la vuojnnám ja aj dasi
majt dunji bigodav 17 dalloj gå ietjat álmmuga ja hiednigij giedajs duv gájov.
Sijá lusi ájgov duv rádjat, 18 tjalmijt sijás rabátjit vaj sjievnnjedis tjuovggaj
jårgijdi ja Sáhtána fámos Jubmelij. Gå munji jáhkki de oadtju suttoj
ándagisluojttemav ja sajev sijá gasskaj gudi li ájlistuvvam.'
19 Dan diehti de, gånågis Agrippa, ittjiv iehtjádav gå gullogisvuodav

máhte dán almmelasj bárudissaj vuosedit. 20 Vuostak Damaskusin ja
Jerusaleman ja de åbbå Judean ja hiednigij gaskan lav sárnnedam, hähttuji
sáŋardimijn Jubmelij jårgijdit ja dagojt de dahkat, ma li sáŋardime milta.
21 Dan diehti ham de juvdá muv tiemmpelin giddijin ja gåddet gähttjalin.
22 Jubmelis lav viehkev oadtjum ja dan diehti de ájn udnásj biejve uhtsijda
stuorijda, vihtanastáv. Ja mav hålav ij la ietjá gå majt profejta ja Moses li
åvddålijsárnnum: 23 Messias viertti gierddat ja vuostatjin jábbmegij lussta
tjuodtjelit, tjuovgav sárnnedittjat goappátjagá mijá álmmugij ja
hiednigijda.«
24 Gå Paulus náv lij ietjas bälostime, de Festus suv boarkkij ja tjuorvvij:
»Paulus, dån adjula. Gájkka máhttut duv mieladuhttá.« 25 Paulus vásstedij:
»Guddnedum Festus, iv adjula, sáddnáv ja jiermmás bágojt hålav.
26 Gånågis dáj ássjij birra ednagav diehtá. Dan diehti de jálot sunji hålav.
Vissásit diedáv mige dássta ij la sunji amás, älla ham dá vásádusá
badjánam dårusbieles. 27 Jáhká gus profejtajda, gånågis Agrippa? Diedáv
jáhká.«
28 Agrippa Paulusij vásstedij: »Unnán fájllu åvddåla gå muv ristagissan
dagá.« – 29 Paulus vásstedij: »Unnán jali ållo. Jubmel dahkus duv ja gájkajt
dánna muv hålav gulldalime, muv lágátjin, valla dáj tjadnasij dagi.«
30 Gånågis, ednamhärrá ja Berenike fárojisá de tjuodtjánin, 31 ja gå
duobbelattjaj båhtin de gaskanisá javllin: »Dát ålmåj ij majdik dagá massta
luluj jábmemoassen jalik giddimoassen.« 32 Ja Agrippa Festusij javlaj: »Jus ij
lulu ássjev tjäjssárij buktet, de lulun suv luojttet.«

27

Mannulahka Gasskamera rastá

1 Gå lij mierreduvvam Italiaj bårjjånit, de Paulus ja muhtem ietjá fáŋga
vatteduvvin doarrooajve hállduj gen namma lij Julius. Tjäjssára
doarrojuohkusij sån gulluj. 2 Manájma háksaj mij Adramyttionas bådij ja
Asia hámnajda lij manátjit, ja nåv bårjjånijma. Aristarchos, makedoniak
Thessalonikes, mijáv tjuovvolij. 3 Maŋep biejve Sidonij bårjåstijma. Julius lij
Paulusij sijvvo ja dibdij suv rádnajis lusi mannat åttjutjit mav dárbahij. 4 Gå
dåppelt vuolgijma, de Kyprosa miehtebielev bårjåstijma, dajna gå

vuosstebiegga lij. 5 Bårjåstijma de ábev Kilikia ja Pamfylia ålggolav ja Myraj
Lykian jåvsådijma. 6 Doarrooajvve dåppe muhtem hávsav Alexandrias
gávnaj, mij lij Italiaj vuolggemin. Ja dan mannuj de mijáv biejaj. 7 Måttijt
biejvijt suojmma bårjåstijma, ja gå vijmak Knidosa rádjáj jåvsådijma ja vilá
lij vuosstebiegga, de bårjåstijma Kreta miehtebälláj Salmone lahka. 8 Jurra
de gáttevuolev Lasaia stáda lahkusij besajma, bájkkáj mav gåhttjun Kaloi
Limenes, dat javllá Buorre hámna.
9 Guhkes ájgge lij juo gållåm, fásstobiejvve lij vássám ja sjaddagådij
várálattjan bårjåstit. Paulus sijáv várrodij 10 ja javlaj: »Tjielggasit vuojnáv
bårjåstibme dal vuorbedisvuohtaj ja vahágij doalvvu, ij dåssjå gálvojda ja
háksaj, ájnat iehtjama hekkajda aj.« 11 Valla doarrooajvve ienebut
háksanähkkáj åskeldij gå Paulusa bágojda. 12 Ja gå bájkke dálvvehámnnan ij
lim vuogas, de ienemus oasse dåppelt sidáj bårjjånit gähttjalit Foinixij
jåvsådit ja dåppe dálvvadit. Foinix la Kreta hámnna mij la oarjátaládahkaj ja
nuorttoaládahkaj rabás. 13 Gå dal oarjádagáv biekkastij usjudallin
ájggomusájt buktin tjadádit.

Bieggavirro Kreta ålggolin

Áŋŋkárav giessin ja Kreta gáttevuolev tjuovvun. 14 Valla oanegis ájgev
maŋŋela de gáttes davás båssogådij garra bieggavirro, majt
Nuorttoluládahkan gåhtjudin. 15 Biegga hávsav vuolgadij ja gå ittjij lijssi
biekka vuosstij anedit, de hähttujma vuollánit ja dibddet hávsav miedás
gålggåt. 16 Gålgåjma gåjt de oaggáj suollutja miehtebälláj man namma lij
Kauda, gånnå jurra de suhkamvadnasav gádjot ájmmudijma. 17 Gå dav
lidjin háksaj gässám, de niedaviehkken hávsav birális gájnoj tjadnin. Ballin
Syrtennjuorajda gålggåmis, ja dan diehti bårjjåsijt luojttin vuolus ja nåvti de
gålgå mannin. 18 Gå bieggavirro mijáv ájn vájvedij, de ålmmå maŋep biejve
gálvojs oasev merraj bálkkogåhtin, 19 ja goalmát biejve ietjasa giedaj gájkka
hávsa gávnijt. 20 Moatten jánndurin ittjij biejvve, ettjin ga náste vuojnnu, ja
garrasit biekkaj. Ja vijmak de gádjusimdoajvvo någåj.
21 Guhkes ájggáj ällim biebmov bårråm. Paulus de sijá gasskaj tjuottjadij ja
javlaj: »Jus lulujda gulldalit majt didjij javlliv ja ejda lulu Kretas vuolgget,
de lulujda vuorrádisás bessat. 22 Valla alodav dal dijáv buorre dårvvuj.
Aktak ij hekkas masse, háksa galla dåssjån. 23 Vásse ijá vuojn muv lusi

ieŋŋgil bådij Jubmelis, gesi mån gulluv ja gev dievnastav, 24 ja sån munji
javlaj: ’Ale balá, Paulus. Tjuottjotja dån tjäjssára åvdån, ja Jubmel la dunji
vattáldahkan vaddám gájkajt hávsan!’ 25 Lehkut dan diehti buorre dårvon!
Jubmelij åskov, sjaddus nåv gåktu l hållam. 26 Valla soames suolojgáddáj
galla virddutjip.«
27 Lågenannälját jánndurin Adriamerav rasstimin, de merraålmmå
idjaguovddela árvvedahtjin gáddáj lijma lahkanahtjamin. 28 Tjiegŋudagáv
mihttijin, gávnnin dav guoktalåhken sallan. Daŋga maŋŋela vat mihttijin ja
de lågenanvidá sallaj lij tsåhkum. 29 Ballin bávtij vuosstij virddumis ja dan
diehti de niellja áŋŋkára maŋŋegietjes luojttin sávadijn biejvev ruvva
tjuovgudit. 30 Merraålmmå gähttjalin hávsas báhtarit. Suhkamvadnasav
merraj luojttin dajna gå mak áŋŋkárav åvddågietjes lidjin luojtátjit. 31 Paulus
de doarrooajvváj ja suv doarroålmmåjda javlaj: »Jus merraålmmå e háksaj
bátse, de håhkkånihpit.« 32 Doarroålmmå de báttijt gasskat suoddin ja
dibddin suhkamvadnasav gáddáj gålggåt.
33 Åvddål gå tjuovgudij gåhtjoj Paulus gájkajt båråtjit. »Lågenanniellja
biejve dal juo lihpit biebmo dagi viessum, ehpit la åbbånis mavga biektelav
sjnjubestam. 34 Dan diehti de vájnnodav dijáv bårråt, dárbahihpit vaj
bierggibihtit. Ij vuojn avtastik dijás åbbånis vuobddatjoalle láhppu.«
35 Váldij de lájbev, Jubmelav gájkaj tjalmij åvdån gijtij, dådjalij dav ja
bårrågådij. 36 Gájka de dårvov oadtjun ja bårrågåhtin. 37 Hávsan lijma
guoktatjuotgietjavlåkgudás. 38 Gå de gallánibmáj lidjin bårråm de
gårnnevuossajt merraj bálkkun, hávsav gähppánittjat.

Maltan gáddáj

39 Gå sjuoludij de ettjin dasti bájkev dåbdå, valla ájttsin luovtav gånnå lij
sáttojfiervvá, gåsi hávsav hiebaj gáddáj gålgådahttet. 40 Báttijt luojttalin ja
áŋŋkárijt merraj guodin. Stivrrimájrojt tjoavddin ja de
åvddågiehtjebårjjåsav bajedin ja miedás gáddáj gålggin. 41 Valla njuora nali
virddujin, ja dasi dähppun. Åvddågiehtje ittjij gåsik labáda ja maŋŋegiehtje
bárojs luottanatjáj. 42 Doarroålmmå de fáŋgajt ájggun gåddet vaj aktak ij
gáddáj vuoja ja báhtara. 43 Valla doarrooajvve Paulusav sidáj gádjot ja
biehtodij sijáv dav dahkamis. Gåhtjoj sijájt gudi máhtti vuodjat vuostak
merraj tjiellit ja gáddáj vuodjat, ja de galggin då iehtjáda daŋga maŋŋela

tjuovvolit, 44 muhtema fielloj nanna ja muhtema hávsa almatjij viehkijn.
Nåvti de gájka gáddáj gádjusin.

28

1 Gå gádjusam lijma de gulájma suollu namma lij Malta. 2 Suolluga lidjin
midjij vähttsá; dålåv dahkin ja mijájt gájkajt huksin, dajna gå rássjodatjáj ja
tjoaskoj. 3 Paulus lij rissehårev tjoahkkim, ja gå dassta dållåj biejaj de
sälggagermaj báhka diehti idij ja båstij suv giehtaj ja dasi dähpoj. 4 Gå
suolluga vuojnnin gärmmahav suv giedas gahtsahime, de nubbe nubbáj
javllin: »Almasjgådde galla dát ålmåj la. Meras la gádjusam, valla
rievtugisvuoda nissunjubmel ittjij sidá suv viessot.« 5 Valla Paulus
gärmmahav giedas dållåj risstistij ja ittjij báktjana. 6 Duo iehtjáda jáhkkin de
dal båhtån jali jábmá. Gå mälggadav lidjin vuorddám ja ittjij mige älvvu, de
ietjájduvvin ja jubmelin suv gåhttjogåhtin.
7 Dán bájke lahkusin lij sijdasj mij gulluj Publiusaj, suollu åvdemus
ålmmåj. Sån miján duostoj ja gålmmå biejve guossodij. 8 Suv åhttje lij
seŋgan feberis vällahime ja tjåjvijs lij. Paulus suv lusi manáj, råhkådaláj ja
biejaj giedajdis suv nali ja buoredij suv. 9 Ietjá suollu skihppe aj suv lusi dan
maŋŋela båhtalin ja sij aj buorránin. 10 Ednagit mijáv vehtsin, ja gå dåppelt
lijma bårjjånittjat, de háksaj buktin gájkka majt dárbahijma.

Romaj

11 Gålmå máno birán bårjjånijma hávsajn mij lij suollun dálvvam. Lej
Alexandria háksa manna lij Juomitjij stábnnegåvvå. 12 Bårjåstijma Syrakusaj
ja dåppe lijma gålmmå biejve. 13 Ja de vijmak Regiumaj jåvsådijma. Biejve
guhkev vuordatjijma, dasik oarjádagáv dagáj, ja nåv guovten biejven
Puteolij jåvsådijma. 14 Dåppe gávnajma jáhkkovieljajt gudi sihtin mijáv
vahkov sijá lunna årrot. Nåvti de Romaj jåvsådijma. 15 Vielja dåppe lidjin
mijá birra gullam ja båhtalin Forum Appiij ja Tres Tabernaej mijáv
duostutjit. Gå Paulus sijáv ájtsaj, de Jubmelav gijtij ja dårvov oattjoj. 16 Gå
Romaj lijma jåvsådam, de oattjoj loabev sierra sajen årrot dajna
doarroålmmåjn aktan guhti suv galgaj gáhttit.

Hålla Roma juvdájda

17 Gålmmå biejve maŋŋela gåhtjoj Paulus juvdáj oajvemusájt ietjas lusi, ja gå

tjåhkanam lidjin de sidjij hålaj: »Vielja. Vájku ittjiv mijá álmmuga jalik ájttegij árbbedábij vuosstij dagá, de Jerusaleman romagij hállduj fáŋŋgan vatteduvviv. 18 Sihtin muv luojttet gå mujsta lidjin gatjádallam, dajna gå iv lim dahkam majdik massta jábmemav lidjiv ánssidam. 19 Valla juvdá vuosstálasstin, ja de hähttujiv tjäjssárij ássjev buktet, ittjiv val iehtjam álmmugij guoddalibmen. 20 Dán diehti lav dijáv diehki gåhttjum, vaj oattjov dijájn gávnadit ja ságastallat. Israela doajvo diehti lav vuojn dáj rikkij tjadnasin.« 21 Sij vásstedin: »Ep la makkirik girjev duv birra Judeas oadtjum, älla ga vielja gudi diehki li båhtalam, mavga baháv duv birra buktám subtsastit jalik javllat bihko jalik aktusajen. 22 Valla hálijdip diedon ietjastat gullat duv vuojnojt. Duv säbrráj ham diehtep juohkka bájken vuosstálassti.«

23 Ájgás båhtalin de biejvev goassa äjvvalit, ja de ájn vil ålobu tjåhkanin dan viessuj gånnå åroj. Idedis iehkedij Jubmela rijka birra vihtanastij ja tjielggij. Mosesa lága ja profejtaj baktu gähttjalij sijáv oadtjot Jesusij jáhkátjit. 24 Muhtema suv bágoj diehti jáhkkegåhtin, muhtema ettjin. 25 Ja gå avtaláhkáj ettjin ájádalá, de danna sirádin gå Paulus lij dájt bágojt hållam: »Sádnes la majt ájlis Vuojŋŋanis 26 dijá ájttegijda profäjtta Jesaja baktu hålaj:
Maná dán álmmuga lusi ja håla: Bieljij gullabihtit, valla ehpit dádjada, ja tjalmij vuojnnebihtit, valla ehpit huoman vuojne. 27 *Dán álmmuga vájmo li vuojn garrastuvvam. Nievret sij bieljijisá gulli, ja tjalmijdisá tsábttsiji, vaj tjalmijisá e vuojne ja bieljijisá e gulá, e ga vájmojnisá dádjada ja buorádusáv dagá vaj muv baktu buorráni.* 28 Dan diehti dal diehtut Jubmel la lånåstusáv hiednigijda rádjam. Sij suv bágov gulldali.« [29 Ja gå dav lij javllam, de juvdá mannin dassta jieddnát snará.]

Paulusa guossidibme Roman

30 Roman guokta ålles jage åroj ietjas mávson, ja duostoj gájkajt gudi suv lusi båhtin. 31 Jubmela rijkav sárnnedij ja Härrá Jesus Kristusa birra jálot åhpadij ja ittjij aktak suv duostuda.

Paulusa girjje Roma ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Jesus Kristusa dievnáris, apostelin gåhtjoduvvam ja Jubmela
evangeliumav sárnnedittjat tjuoldeduvvam, 2 mav Jubmel profejtajis baktu
ájlis tjálugijn jáhtij, 3 evangeliumav Bárnes birra, guhti almatjin Davida
máttos riegádij, 4 ja guhti Vuojŋŋanisá ájlisvuodan Jubmela fábmogis
Bárnnen duodastuváj gå jábbmegij lussta tjuodtjelij: Jesus Kristus, mijá
Härrá. 5 Sujsta lav ármov ja apostelámmádav oadtjum hiednigijt jáhko
gullogisvuohtaj oatsodittjat, guddnen suv nammaj. 6 Ja sijájn lihpit aj dij,
gudi lihpit Jesus Kristusij gåhtjoduvvam.
7 Buorástahtáv dijáv gájkajt Roman, gejt Jubmel ähttsá ja gudi gåhttjoma
baktu ájllisa lihpit. Ármmo ja ráfe Jubmelis, mijá Áhtjes, ja Härrá Jesus
Kristusis.

Paulus ja Roma tjoaggulvis

8 Åvdemusát gijtáv Jubmelav Jesus Kristusa baktu dijáj gájkaj åvdås, dajna
gå åbbå väräldin dijá jáhkos håladuvvá. 9 Jubmel iesj, gev vuojŋŋanisán
dievnastav gå evangeliumav Bárnes birra sárnnedav, máhttá vihtanasstet
man álu muv råhkålvisájn lihpit. 10 Råhkålav vaj vijmak dijáv besav
guossidittjat, jus la Jubmela sidot. 11 Åhtsålav dijáv, vaj oasev vuojŋŋalasj
vattáldagájs oadtjobihtit, mij dijáv gievrrot. 12 Jali njuolgga javladuvvam: vaj
mij galggap iehtjama aktisasj jáhkon gievrrot aktan dijájn. 13 Vielja, sidáv
diededit man álu lav dijáv ájggum guossidit, vaj dijá lunna aj besav sjattojt
tjuohppat degu ietjá hiednigij gaskan, valla dálátjij la juoga gasskaj
boahtám. 14 Vielggen lav grehkajda ja barbárajda, vijssásijda ja
diehtemahttájda. 15 Dan diehti l muv ájggomus evangeliumav sárnnedit aj
didjij gudi Roman årrobihtit.
16 Iv evangeliumis hehpana, dajna gå dat la Jubmela fábmo gádjusibmáj

gájkajda gudi jáhkki, juvdájda åvdemusát ja grehkajda aj. 17 Evangeliuma
baktu Jubmela rievtesferdukvuohta jáhkos jáhkkuj bihkus, nåv gåktu
tjáleduvvam la: *Rievtesferduk bässá iellet gå jáhkká.*

Iellem diehtemahtesvuodan

18 Jubmela moarre almes bihkus gájkka jubmelahtesvuoda ja vierrevuoda
diehti almatjijda gudi sádnesvuodav vádnarievtesferdukvuodajn duostodi.
19 Majt almasj Jubmela birra diehtá le ham bihko, Jubmel iesj la dav
bigodam. 20 Danen suv vuojnnemahtes luonndo, ihkeven fábmo ja
jubmelvuohta li gitta väräldа sjivnnjedime rájes suv dagojs bihkusam. Dan
diehti sijáv ij máhte bälostit; 21 Jubmelav dåbddin, valla ettjin Jubmelav
huoman guddneda ja gijte gåktu beras luluj. Dan sadjáj dåssjedis
ájádusájda tjadnasin ja sijá jiermedis vájmo sjevnjudin. 22 Vijssásin má
ietjasa miela milta, valla gájvvásin sjaddin. 23 Jubmela nåhkåmahtes
herlukvuodav målssun gåvåjda dåssjåniddje almatjijs ja låttijs,
nieljejuolgagijs ja guokkardiddjijs.

24 Dan diehti Jubmel sijáv guodij oattjesa sidodav tjuovutjit, nuosskudagá
hállduj, vaj gaskasa rubmahijdesa nuosskudagán báddudin. 25 Jubmela
sádnesvuodav gällásijda målssun ja sjivnnjádusáv guddnedin ja dievnastin
ienni gå sjivnnjediddjev, guhti ihkeven ájggáj hieveduvvam la, amen. 26 Dan
diehti Jubmel sijáv skábmogis ustojda guodij. Luondulasj aktanviessomav
nissuna iehpeluondulasj dagojda målssun. 27 Dan láhkáj aj ålmmå
luondulasj viessomav aktan nissunij hiejttin ja guhtik guojmesa
usstodahtjin. Ålmmå nuosskudagán ålmmåj viessun, ja hattov allasisá
giessin, gå nåv tjádjánin. 28 Gå ettjin manenik ane Jubmelav dåbddåt, de
Jubmel sijáv guodij dåssjedis ájádusájt tjuovutjit ja bäjskon viesutjit. 29 Sijá
vájmo li dievvasa juohkkalágásj vierrevuodas, moares, ietjastallamis,
bahudagás, udnodisvuodas, mårågisvuodas, dårrulisvuodas,
bähttogisvuodas ja bahámielakvuodas. 30 Gällásijt guoddi ja boaktjot hålli.
Jubmelav vasjodi ja li skámodime, ietjasa rámmpu, bahudahkaj jåhtela ja
äjgádijda gullogahttá, 31 jiermedime, åskodahttá, vádnagärrása ja
ármodime. 32 Jubmela rievtesferdugis duobmov dåbddi; gájka gudi nåv
viessu jábmemav ánssidi. Valla e dåssjå ietja nåv vieso, ájnat iehtjádijt aj
rámmpu, gudi sijá viessomvuogev tjuovvu.

2

Jubmela duobbmo juvdájda ja grehkajda

[1] Danen illa bälostahtte gå iehtjádijt duobbmi, guhti ihkenis la. Gå iehtjádijt
duobbmi de ietjat aj duobbmi, danen gå iesj dagá avtagattjat gå sån gev
duobbmi. [2] Diehtep Jubmela duobbmo l duohtavuoda milta dakkirijda,
gudi dan láhkáj dahki. [3] Gå dal sijáv duobbmi, gudi nåv dahki, ja iesj daŋga
láhkáj dagá, jáhká gus de Jubmela duobmos bessat? [4] I gus berusta Jubmela
gietjedis buorrevuodas, suv guhkesmielakvuodas ja gierddisvuodas? I gus
dádjada suv buorrevuohta ham la duv buorádussaj duvddemin? [5] Vájmut
garravuodajn ja buorránahtesvuodajn la moarev tjoahkkimin moare
bäjvváj, gå Jubmela rievtesferdugis duobbmo bihkus. [6] Dalloj
juohkkahattjav dagojis milta mávset: [7] ihkeven iellemav sidjij gudi sávret
buorev dahki, ja herlukvuodav, gudnev ja nåhkåmahtesvuodav åhtsi,
[8] valla moarev ja hattov sidjij gudi ietjasa åvddån anedi, ja sádnesvuohtaj li
gullogahttá gå vierrevuodav tjuovvu. [9] Gártjesvuohta ja goavgge
juohkkahattjaj boahtá guhti baháv dahká, åvdemusát juvdáj ja de grehkaj.
[10] Valla herlukvuohta, guddne ja ráfe juohkkahattjaj guhti buorev dahká,
åvdemusát juvdáj ja de grehkaj, [11] dajna gå Jubmel ij la belulasj.

Lágan ij la makkirik suodje

[12] Gájka gudi lága dåbdåk suddodi, manni aj lága dåbdåk håhkkånibmáj. Ja
gájka gudi lágav dåbddi ja suddodi, duobbmidalli lága milta. [13] Jubmel ham
ij rievtesferdugin ane sijáv, gudi dåssjå lágav gulli, ájnat sárnnu sijáv
rievtesferdugin, gudi lága milta viessu. [14] Gå hiedniga gejn ij la láhka,
luondostisá lágav tjuovvu, de allasisá li láhkan vájku siján ij la láhka. [15] Dan
baktu vuosedi lága rávkalvis la sijá vájmojda tjáleduvvam, mav aj sijá
oamedåbdo ja ájádusá duodasti, gå ájádusá sijáv juogu guoddali jali bälosti.
[16] Tjielggasin sjattasj dan biejve gå Jubmel duobbmi dav mij tjiegon la
almatjij lunna, dan evangeliuma milta mav Jesus Kristusis lav oadtjum.
[17] Na gis dån, guhti ietjat juvdán aná ja láhkaj åskelda ja Jubmelat rámpo,
[18] ja suv sidodav dåbdå ja diedá mij la duolla, dajna gå lágan la
åhpaduvvam. [19] Ietjat aná tjalmedimij oahpestiddjen, tjuovggan almatjijda
gudi li sjievnnjedin, [20] gájvvásij bagádiddjen, avtagärddásattjaj

åhpadiddjen, dajna gå dujna l rievtes diehto ja sádnesvuohta lága milta.
21 Guhti iehtjádijt åhpada, i gus ietjat åhpada? Guhti sárno ehpit galga
suoládit, suoláda gus iesj? 22 Guhti javla ehpit gállasjvuodav galga doadjet,
doajá gus iesj? Guhti boajtojubmelijt vastaha, suoláda gus de sijá
tiemmpelijs? 23 Guhti lágav rámpo, i gus Jubmelav bilkkeda gå lágav doajá?
24 Tjáleduvvam ham la: *Dijá diehti Jubmela namma hiednigij gaskan bilkkeduvvá.*
25 Birratjuohpadus la ávkken jus lága milta vieso. Valla jus lágav doajá, de l
degu birratjuohpadahtek, vájku birratjuohpaduvvam la. 26 Jus dal
birratjuohpadahtek almasj lágav ållit, ij gus dakkir birratjuohpadum
almatjin aneduvá? 27 Guhti rubmaha bieles ij la birratjuohpaduvvam, valla
lága milta viessu, duobbmi duv guhti lágav doajá, vájku dujna l lága
bokstávva ja birratjuohpaduvvam la. 28 Ij la aktak rubmaha bieles juvdá, ja
rievtes birratjuohpadus ij la mij rubmahin vuojnnu. 29 Ájnat rievtes juvdá l
guhti sisŋelt la juvdá. Ja rievtes birratjuohpadus la vájmo birratjuohpadus,
vuojŋŋanisán ja ij bokstávan. Dakkirin la rámmpo Jubmelis, ij almatjijs.

3

Gájka li vigálattja

1 Mij ánssidusájt la dal juvdájn? Jali mij ávkijt la birratjuohpadusás?
2 Juohkkaláhkáj la galla. Vuostatjin: Jubmela báhko sidjij åskelduváj. 3 Valla
gåktu de jus muhtema li jáhkodime, luluj gus sijá jáhkodisvuohta Jubmela
jáhkkogisvuodav dåssjidit? 4 Ij luoddnok. Jubmel la sádnesvuohta valla
almasj gielestiddje. Nåv gåktu tjáleduvvam la: *Vaj galga rievtesferdugin
bágonat gávnadallat, ja vuojttet gå guoddalime vuolen la.* 5 Valla jus mijá
vádnarievtesferdukvuohta Jubmela rievtesferdukvuodav vuoset, majt de
javllat? Gå dal jerga milta ájádallap, le gus dal Jubmel rievtugahtes gå
moares midjij gieset? 6 Ij luoddnok! Jus ij lulu rievtuk, gåktu de luluj Jubmel
väråldav duobbmit? 7 Valla jus muv gieles sunji guddnen sjaddá, gå
tjielggasappot vuoset Jubmel la sáddnáv hållam, manen de suddárin
duobbmidaláv? 8 Ep ga máhte javllat: »Dahkup baháv vaj buorre galggá
boahtet.« Nåv ham muhtem bilkkediddje javlli mij mak åhpadip, valla
oattjotji sij dav duobmov mav ánssidi.
9 Na gåktu dal? Le gus dal mijájn iehtjádijs juoga bárep? Ij luoddnok! Mån

lav ham juo juvdájt ja grehkajt guoddalam, gå li sutto fámo vuolen. [10] Nåv gåktu tjáleduvvam la:

Ij aktak rievtesferduk gávnnu, ij åbbånis aktak,
[11] *ij aktak jiermmá, ij ga aktak guhti Jubmelav åhtså.*
[12] *Gájka li tjádjánam. Gájka bäjskon viessu.*
Ij aktak buorev dagá, ij åbbånis aktak.
[13] *Sijá njiello l degu rabás hávdde,*
njuovtjav bähttogisvuodav dålvut.
Gärmmaha sälgga l baksimij vuolen,
[14] *sijá njálme li garos ja nirmes dievva.*
[15] *Juolge li háhppela varáv gålgådittjat,*
[16] *håhkkidibme ja vuorrádis sijá luottajt tjuovvu,*
[17] *ja ráfegäjnov e dåbdå,*
[18] *e ga Jubmelis balá.*

[19] Valla diehtep majt láhka sárnnu guosská sidjij gudi lágav dåbddi, vaj juohkka njálmme dahppas ja åbbå värált Jubmela åvdån vigálattjan sjaddá. [20] Jubmel ham ij avtak rievtesferdugin láhkadagoj diehti sárno. Lágas ham oahppá mij suddo le.

Jáhko rievtesferdukvuohta

[21] Valla dálla l Jubmela rievtesferdukvuohta, majt láhka ja profejta vihtanassti lága dagi bihkusam, [22] rievtesferdukvuohta Jubmelis jáhko baktu Jesus Kristusij, gájkajda gudi jáhkki. Dánna ij avtak sierada. [23] Gájka li suddodam ja Jubmela herlukvuodav massám, [24] valla ánssidahtek, suv ármos rievtesferdugin sárnoduvvi gå Kristus Jesus la sijáv lånestam. [25] Jubmel la suv värron ásadam, gå suv varáv såbadussan dagáj sidjij gudi jáhkki. Nåv la Jubmel rievtesferdukvuodas vuosedam gå gierddisvuodanis la åvdep ájgij suttojt gierddam. [26] Valla dálla rievtesferdukvuodas vuoset, dajna gå iesj la rievtesferduk ja rievtesferdugin sárnnu suv guhti Jesusij jáhkká.

[27] Massta de máhttep rámmpot? Ep åbbånis masstak! Makkir lágas? Dagoj lágas gus? Ep, ájnat jáhko lágas, [28] dajna gå almasj rievtesferdugin sjaddá gå jáhkká, láhkadagoj dagi. [29] Vaj le gus Jubmel dåssjå juvdáj Jubmel? Ij gus hiednigij aj? Le, hiednigij aj. [30] Gå Jubmel la ájnna ja akta, de sån

birratjuohpaduvvamijt rievtesferdugin sárnnu gå jáhkki, ja birratjuohpadahtegijt jáhko baktu. 31 Dássjidip gus de lágav gå jáhkkep? Ep luoddnok! Mij ham dav nannip.

4

Abrahama jáhkko

1 Majt de mijá ájttega Abrahama birra javllat? Gåktus sujsta gevaj? 2 Jus dal Abraham dagojis diehti rievtesferdugin sjattaj, de ham sujna lij juoga massta luluj ietjas rámmpot. Valla Jubmela åvdån ij lim sujna mige. 3 Nåv gåktu tjáluk javllá: *Abraham Jubmelij jáhkij ja dan diehti Jubmel suv rievtesferdugin sárnoj.* 4 Gänna li dago ij bálkáv ármos oattjo, ájnat ánssidusá milta. 5 Valla gänna älla dago, ájnat sunji jáhkká, guhti suddárav rievtesferdugin sárnnu, sunji l jáhkko rievtesferdukvuohtan. 6 Nåv aj David dakkir almatjav sálugin rámmpu gev Jubmel rievtesferdugin sárnnu dagojis dagi. 7 *Sálugin gej mätto li ándagis luojteduvvam ja gej sutto li muorroduvvam*. 8 *Sálugin almasj gesi Härrá ij vierev lågå.* 9 Le gus dát sáluksárnnom dássjå birratjuohpaduvvamijda, vaj le gus aj sidjij gudi älla birratjuohpaduvvam? Javllam lav juo: Abraham rievtesferdugin jáhko baktu lågåduváj. 10 Goassa nåv? Birratjuohppama åvddåla gus vaj maŋŋela? Na åvddåla! 11 Ja birratjuohppamav märkkan oattjoj, mij suv rievtesferdugin duodastij, gå jáhkij åvddåla gå birratjuohpaduváj. Nåv la sån áhttjen gájkajda gudi jáhkki, vájku älla birratjuohpaduvvam, vaj sij aj rievtesferdugin sárnoduvvi. 12 Valla áhttjen aj sjattaj sidjij gudi li birratjuohpaduvvam, ij dássjå birratjuohpadime diehti, ájnat aj gå tjuovvu Abrahama jáhko gäjnov, mav sån vájaldij juo åvddåla gå birratjuohpaduváj.

Jáhtto Abrahamaj gullu gájkajda gudi jáhkki

13 Abraham jalik suv máddo ittjij lága baktu jáhtov oattjo väräldav árbbit, ájnat rievtesferdukvuoda baktu mij jáhkos boahtá. 14 Jus árbulattja li dakkira gudi lágav tjuovvu, de ham jáhkko l dássjen dagáduvvam ja jáhtto fámodibmen. 15 Lágan la haddo. Valla gånnå ij la láhka, ij la ga mäddo. 16 Jáhtov oattjoj dan diehti gå jáhkij, vaj gájkka galgaj ármos boahtet. Ja nåv de jáhtto åbbå mádduj gullu, ij dássjå sidjij gudi lágav tjuovvu, ájnat aj sidjij gejn la dahtak jáhkko gå Abrahaman, mijáj gájkaj áhtjen, 17 nåv gåktu

tjáleduvvam la: *Áhttjen moaddásijda lav duv biedjam.* Jubmela tjalmij åvdån la sån midjij áhttjen gå Jubmelij jáhkij, guhti jábbmegijt iellen dahká ja hoallá dan birra, mij ij gávnnu degu luluj gávnnut. 18 Vájku ij lim dårvvo, de Abraham dårvon bisoj ja jáhkij, ja nåv áhttjen moaddásijda sjattaj, nåv gåktu javladuváj: *Lågodibmen duv máddo sjaddá.* 19 Abraham lij birrusij tjuohte jage vuoras, valla ittjij jáhkos hárráj häso gå usjudaláj ietjas fámoduvvam rubmahav ja Sara hekkav, mij ittjij dasti sjattojt guotte. 20 Ittjij sån Jubmela jáhto hárráj guoktálatta, ájnat fámov jáhko baktu oattjoj ja Jubmelij gudnev vattij. 21 Visses lij majt Jubmel jáhtij, dav aj dahká. 22 *Dan diehti sån rievtesferdugin sárnoduváj.* 23 Valla ettjin bágo *rievtesferdugin sárnoduváj* dåssjå suv diehti tjáleduvá, 24 ájnat mijá diehti aj. Jubmel mijáv rievtesferdugin sárnnu gå sunji jáhkkep guhti Jesusav, mijá Härráv jábbmegij lussta tjuottjeldahtij, 25 guhti jábmemij mijá suttoj diehti vatteduváj ja mijá rievtesferdukvuoda diehti tjuottjeldahteduváj.

5

Gádjusibme gå Kristusij jáhkkep

1 Gå dal rievtesferdugin lip jáhko baktu sjaddam, de miján la ráfe Jubmelijn mijá Härrá Jesus Kristusa baktu. 2 Gå jáhkkep de suv baktu lip dan ármmuj bessam mij la, ja ávvudallap gå miján la dårvvo Jubmela herlukvuohtaj bessat. 3 Ja ep dåssjå dan diehti, valla gártjesvuoda diehti aj ávvudallap, dajna gå gártjesvuohta gierddisvuohtaj doalvvu, 4 ja gierddisvuohta miellaj mij la gähttjalimijt vásedam, ja dakkir mielan la dårvvo. 5 Ja dårvvo ij dåssjåna, dajna gå mijá vájmojn la Jubmela gieresvuohta, mav ájlis Vuojŋŋanisá baktu l vaddám. 6 Gå ájn sjäbttjása lijma, de Kristus ájge ållånimen jubmelahttáj diehti jámij. 7 Rievtesferduga diehti gal aktak ij sidá jábmet – juska vil soames luluj hekkas vaddet soabmása diehti guhti l buorre. 8 Valla Jubmel gieresvuodas midjij vuosedij, gå Kristus mijá diehti jámij gå ájn suddára lijma. 9 Gå lip dal rievtesferdugin Kristusa varájn sjaddam, de ham sån vissásappot miján boahtte moares gádju. 10 Gå lijma ájn Jubmela vasjulattja, de Jubmela Bárnes jábmem miján Jubmelijn såbadij. Dálla gå lip såbaduvvam, de ham Bárne iellem vissásappot miján gádju. 11 Ij dåssjå dav, valla bessap aj iehtjama Jubmelis rámmpot, mijá Härrá Jesus

Kristusa diehti, guhti midjij såbadusáv buvtij.

Adam ja Kristus

12 Avta almatja baktu suddo väräldij bådij ja sutto baktu jábmem, ja jábmem
gájkajda jåvsådij, dajna gå gájka suddodin. 13 Galla suddo lij juo åvddål gå
láhka bigoduváj, valla gånnå láhka ij la, ij suddo ga lågåduvá, 14 jábmem lij
Adama rájes Mosesa rádjáj aj sijá lunna, gudi ällim Adama láhkáj
suddodam. Ja Adam la sujsta gåvvå, guhti l boadátjit. 15 Valla
suddogahttjamav ij ármujn máhte buohtastahttet. Vájku dal gájka avta
mettulattja diehti jábmin, de dal Jubmela ármmo ja suv vattáldahka valjet
gájkajda li vatteduvvam, ájnna almatja Jesus Kristusa baktu. 16 Valla
vattáldagáv ij åbbånis máhte dán avta almatja suttujn buohtastahttet, dajna
gå avta almatja suddo gájkajt duobbmuj doalvoj, valla ármmo gájkajt
friddjavuohtaj, vájku lidjin suddodam. 17 Jus avta almatja sutto diehti
jábmem ráddigådij, dan avta baktu de bessi vas sij, gudi
rievtesferdukvuoda valjes ármov ja vattáldagáv åmasti, ráddit ja iellet Jesus
Kristusa baktu. 18 Nåv gåktu de avta almatja mäddo gájkajt duobmo vuolláj
doalvoj, avta almatja rievtesferdugis dahko l gájkajt friddjavuohtaj ja
iellemij doalvvum. 19 Gåktu gájka suddárin sjaddin avta almatja
gullogahtesvuoda diehti, nåv galggá aj avta almatja gullogisvuohta
moaddásijt rievtesferdukvuohtaj doalvvot. 20 Láhka vatteduváj vaj mäddo
galgaj almma bihkusit. Valla gånnå suddo almma bihkus, de ármmo ajtu
lassán. 21 Ja gåktu suddo ráddij ja jábmemij doalvoj, nåv aj ármmo
rievtesferdukvuodajn ráddi ja ihkeven iellemav mijá Härrá Jesus Kristusa
baktu vaddá.

6

Ådå iellem Kristusa gástadusá baktu

1 Majt dal dasi javllat? Sutton gus bissot vaj ármmo lassán? 2 Ep luoddnok!
Gåktus máhttep sutton bissot, mij gudi suttos ierit lip jábmám? 3 Ehpit gus
diede, gájka gudi Kristus Jesusij gástaduvvin, gástaduvvin suv jábmemij?
4 Gástadusán hávddáduvájma sujna gå jábmemij gástaduvájma, vaj
galgajma bessat ådå iellemav iellegoahtet, nåv gåktu Áhtje herlukvuohta
Kristusav jábbmegij lussta tjuottjeldahtij. 5 Jus lip sujna aktiduvvam, gå

jámijma nåv gåktu sån jámij, de aj sujna aktiduvvap gå tjuodtjelip nåv gåktu sån tjuodtjelij. 6 Diehtep mijá oadtje sujna ruossaj návlliduváj vaj suddorumáj galggá dåssjånit, ja galggap sutto oarjjevuodas bessat. 7 Guhti l jábmám, la suttos bessam. 8 Gå lip dal Kristusijn jábmám, de jáhkkep aj sujna bessap iellet. 9 Mij ham diehtep gå Kristus jábbmegij lussta tjuodtjelij, de ij dasti jáme. Ij ga jábmem dasti suv ráddi. 10 Gå jámij, de suttos ierit jámij, suttov akti ållåsit dåssjidij. Gå dal iellemin la, de Jubmelij la iellemin. 11 Nåv aj ietjada hárráj ájádallit: suttos ierit lip jábmám, valla Kristus Jesusin lip Jubmelij iellemin.

12 Allit suttov dibde ietjada jábbmelasj rubmahav ráddit, vaj sutto hálojda gässubihtit. 13 Ja allit ga ietjada lahtasijt sutto hállduj vatte, makkirik vierrevuodav dievnastittjat, ájnat vaddit ietjada Jubmela hállduj, dij gudi lihpit jábmemis iellemij jårgijdam; vaddit ietjada lahtasijt rievtesferdukvuodav dievnastittjat. 14 Suddo ij galga dijáv ráddit; dij ehpit la lága ájnat ármo vuolen.

Suttos tjoavdádallam

15 Na gåktus de? Suddodit gus, gå ep la dasti lága vuolen, ájnat ármo? Ep luoddnok! 16 Diehtebihtit ham gå soabmásav dievnastihpit ja suv jegadihpit, de sunji oarjjen lihpit, juogu dal sutto vuolen mij jábmemij doalvvu jali gullogisvuoda vuolen mij rievtesferdukvuohtaj doalvvu. 17 Valla Jubmelij gijtto! Suttov lijda dievnastime, valla dálla lihpit ålles vájmostihtte gullogisá dan oahppaj majt åmastijda. 18 Gå suttos tjoavdádalájda, de lihpit rievtesferdukvuoda dievnastiddjen sjaddam – 19 tjielggiv gåvåjn árggaiellemis, gå sjäbttjása lihpit. Åvddåla ham ietjada lahtasij dievnastijda skiegesvuodav ja vierev, mij vierrevuohtaj doalvoj. Valla dálla de lahtasij dievnastihpit rievtesferdukvuodav, mij ájlistuhttemij doalvvu. 20 Dalloj gå suttov dievnastijda, de ejda rievtesferdukvuodav máhte dievnastit. 21 Majt dassta åmastijda? Åmastijda dav massta dálla hehpanihpit ja mij jábmemij doalvvu. 22 Valla dálla de lihpit suttos tjoavdádallam ja Jubmela dievnastiddjen sjaddam mij didjij ájlistuhttemav sjaddon vaddá, ja vijmak ihkeva iellemav. 23 Suddo jábmemij doalvvu, valla Jubmela ármmovattáldahka l ihkeven iellem Kristus Jesusin, mijá Härrán.

7

Lágas tjoavdádallam

1 Vielja! Dij ham lágav dåbddåbihtit ja diehtebihtit láhka almatjav ráddi
guhkev viessu. 2 Gállasjvuodan la nissun ålmmåsis tjanáduvvam lága baktu
guhkev ålmåj viessu. Valla gå ålmåj jábmá, de l lágas tjoavdádallam mij
ålmmåsis suv tjanáj. 3 Jus ålmmås iehtjáda diehti guodá, gå ålmåj ájn viessu,
de l gállasjvuohtalihtov doadjám. Valla jus ålmåj jábmá, de l lágas
tjoavdádallam ja ij la dasti gállasjvuohtalihtov doadjemin, jus ådåsis
gállasjvuohtaj låjdås. 4 Nåv la ham dijájn aj, vielja. Gå Kristus jámij de dij aj
jámijda ja ehpit la dasti lágas tjadnasin. Dij lihpit iehtjádij tjanáduvvam;
sunji guhti jábbmegij lussta tjuodtjelij, ja nåv de Jubmelij sjattojt guoddep.
5 Dalloj gå oattje milta viesojma, de láhka suddohálojt båvtij, ma mijá
lahtasijt sudduj doalvvun, ja suddo jábmemij doalvoj. 6 Valla dálla lip dal
lágas tjoavdádallam, gå lip jábmám lága tjadnasijs. Dievnastup dal
Jubmelav ådå mielajn, Vuojŋŋanisán, ja allup gåktu åvddåla, bokstáva
milta.

Láhka ja suddo

7 Majt dási javllat? Le gus láhka suddo? Ij luoddnok! Valla lága dagi ittjiv
suttov dåbdå. Usstodimijt iv lulu dåbddåt jus láhka ij lulu tsuojggit: *Dån i
galga usstodit.* 8 Suddo oarev budás oattjoj ja muv vájmon juohkkalágásj
usstodimijt båvtij, dajna gå lága dagi suddo l jábmám. 9 Akti lága dagi
viessuv. Valla gå budá bådij de suddo vas älláj, 10 ja mån jábmiv. Ja nåv de
budá, mij galgaj munji iellemav vaddet, muv ienni jábmemij doalvoj,
11 dajna gå suddo oarev budás oattjoj ja muv dajna biehtij ja gåttij. 12 Láhka l
ájlis, ja budá l ájlis, rievtuk ja buorre. 13 Le gus buorre muv jábmemij
doalvvum? Ij luoddnok! Valla suddo muv jábmemij doalvoj, vaj suddon
bihkusij gå muv jábmemij doalvoj dajna mij buorre le. Náv de suddo budá
baktu vuovnnájis suddon sjattaj.

14 Diehtep láhka l vuojŋŋalasj, valla iesj lav oadtjelasj, oarjjen sudduj
vuobdeduvvam. 15 Iv dádjada majt iesj dagáv. Iv dagá majt hálijdav, ájnat
majt vasjodav. 16 Valla jus dagáv majt iv hálijda, de duodastav lágav
buorren. 17 De iv dasti iesj dav dagá, ájnat suddo mij mujna le. 18 Diedáv

mujna, muv oattjen, ij la migek buorijt. Miella l galla buorijt dahkat, valla iv ájmmuda. 19 Buorev majt hálijdav dahkat iv dagá, ájnat baháv majt iv hálijda, dav de dagáv. 20 Valla jus dagáv majt iv hálijda, de iv dasti iesj dav dagá, ájnat suddo mij mujna le. 21 Nåv de gávnav dáv lágav: mujna gänna l miella buorijt dahkat, iv iehtjádav gå baháv dagá. 22 Muv sissŋálasj almasj Jubmela lága diehti ávvudallá, 23 valla lahtasijnám vuojnáv ietjá lágav rijddalime lága vuosstij mij muv mielan la, ja giddi muv sutto lága vuolláj, mij muv lahtasijn la. 24 Mån vájván almasj! Guhti dát jábmema rubmahis muv tjoavddá? 25 Jubmelij lehkus gijtto Jesus Kristusa, mijá härrá baktu! Mån de iesj Jubmela lágav mielanam dievnastav, valla sutto lágav oattjenam.

8

Vuojŋŋanisán iellet

1 Gudi li Kristus Jesusin, älla dasti makkirik duobmo vuolen, 2 dajna gå Vuojŋŋanisá láhka mij iellemav Kristus Jesusin vaddá, le muv sutto ja jábmema lágas tjoavddám. 3 Majt láhka ittjij máhte dåjmadit, dajna gå oattje diehti lij fámodibmen, dagáj Jubmel gå Bárnes suttulasj almatja vuogen sutto diehti rájaj suttov duobbmitjit, mij lij oattjen, 4 vaj rievtesferdukvuohta mav láhka rávkká mijáj lunna ållíduvvá, gudi ep oattje milta vájalda, ájnat Vuojŋŋanisá. 5 Gudi li oattjálattja, tjuovvu gåsi oadtje doalvvu, valla gudi li vuojŋŋalattja tjuovvu gåsi Vuojŋŋanis doalvvu. 6 Oattje hállo jábmemij doalvvu, valla Vuojŋŋanisá hállo iellemij ja ráfáj doalvvu. 7 Oattje hállo l vasjulasjvuohta Jubmela vuosstij, dajna gå ij Jubmela lágav tjuovo, ij ga tjuovvot máhte. 8 Gudi oattje miela milta viessu, e vuohkasit Jubmela åvdån vieso. 9 Valla dij ehpit oattje milta vieso, ájnat Vuojŋŋanisá, gå Vuojŋŋanis la diján. Gejn ij la Kristusa Vuojŋŋanis e sunji gullu. 10 Jus Kristus la dijá vájmojn iellemin, de gal rumáj la sutto diehti jábmám, valla Vuojŋŋanis iellemav vaddá dajna gå rievtesferduga lihpit. 11 Jus Vuojŋŋanis mij sujsta boahtá, guhti Kristusav jábbmegij lussta tjuottjeldahtij, la dijájn, de galggá sån guhti Kristusav jábbmegij lussta tjuottjeldahtij aj dijá jábbmelasj rubmahav iellen dahkat Vuojŋŋanisá baktu, mij dijájn la.

Herlukvuohta mij Jubmela mánájda vatteduvvá

12 Vielja, ep la de oadtjáj vielggen, vaj dan milta dárbahip iellet. 13 Jus oattje
milta iellebihtit de jábmebihtit, valla jus Vuojŋŋanisájn rubmaha dagojt
jábmedihpit, de bessabihtit iellet. 14 Gájka gudi Jubmela Vuojŋŋanisás
oatsoduvvi li Jubmela máná. 15 Dij ehpit la oarjjevuoda vuojŋŋanisáv
oadtjum, vaj vas ballagoahtet, ájnat lihpit Vuojŋŋanisáv oadtjum, mij mánáj
riektáv vaddá vaj bessap tjuorvvot: »Abba! Áhttjám!« 16 Vuojŋŋanis iesj mijá
vuojŋŋanisájn duodas mijáv Jubmela mánnán. 17 Jus lip máná, de lip aj
árbulattja, Jubmela árbulattja ja árbulattja aktan Kristusijn, jus sujna
gierddap vaj mij aj sujna herlugin dagáduvvap.

18 Diedáv mijá dálásj gierddam ij la mige gå herlukvuodav ájádallap, mij
akti midjij bigoduvvá ja masi oasálattjan sjaddap. 19 Sjivnnjádus ham
vuorddemijn vuorddá Jubmela mánájt bihkusit. 20 Gájkka sjivnnjádus la
dássjånime vuolláj biejaduvvam, ij ietjas sidoda milta, ájnat suv sidoda
milta guhti dav la dahkam, valla dajna dårvujn 21 vaj sjivnnjádus aj
dássjånime oarjjevuodas tjoavdádallá ja jåvsåt dan friddjavuohtaj, mav
Jubmela máná herlukvuodan oadtju.

22 Diehtep åbbå sjivnnjádus gitta dán biejve rádjáj sjuohkadallá ja gierddá
degu riegádahtte. 23 Ij dássjå sjivnnjádus, ájnat mij aj gudi lip Vuojŋŋanisáv
vuostasj sjaddon oadtjum, sjuohkadallap ja vuordatjip dasik Jubmela
mánnán ållåsit sjaddap ja mijá rumáj friddjavuohtaj bässá. 24 Dårvon lip
gádjusam. Valla dårvvo mij la juo ålliduvvam, ij la dasti dårvvo. Gåktu
dårvustallá dasi majt juo vuojnná? 25 Valla jus dårvustallap dasi majt ep
vuojne, de gierddisvuodajn dav vuordatjip. 26 Nåv aj Vuojŋŋanis midjij
viehkken mijá sjiebtjesvuodan boahtá, dajna gå ep diede gåktu lulujma
råhkådallat, valla Vuojŋŋanis iesj mijá åvdås sárnnomahtes sjuohkkanisáj
råhkådallá. 27 Ja Jubmel guhti vájmojt guoradallá, diehtá majt Vuojŋŋanis
hálijt, dajna gå Vuojŋŋanis ájllisij åvdås Jubmela sidoda milta råhkådallá.

Jubmela gieresvuohta Kristus Jesusin

28 Diehtep buoremusá guovlluj gájkka jårggåluvvá sidjij gudi Jubmelav
iehttsi, gejt sån ájggomusás milta l gåhttjum, 29 dajna gå sijáv gejt åvdutjis la
tjuolldám, le aj åvdutjis mierredam Bárnes gåvå milta hábbmit, vaj galgaj
vuostasjriegádiddjen moatte vieljatjij gaskan. 30 Gejt åvdutjis la válljim, la aj

gåhttjum. Gejt la gåhttjum, la aj rievtesferdugin sárnnum, ja gejt la rievtesferdugin sárnnum, la aj herlugahttám.
31 Majt dasi javllap? Jus Jubmel la mijá bielen, guhti l de mijá vuosstij? 32 Ij gus de gájkka iehtjádav aj midjij aktan sujna vatte, sån guhti ittjij Bárnes árjo ájnat mijáj gájkaj diehti suv värrodij? 33 Guhtis máhttá sijáv guoddalit, gejt Jubmel la tjuolldám? Jubmel la sijáv rievtesferdugin sárnnum, 34 ja guhtis de máhttá duobbmit? Kristus ham jámij ja tjuodtjelij ja Jubmela oalges bielen tjåhkkåj ja mijá åvdås råhkådallá. 35 Guhtis dal mijáv Kristusa gieresvuodas sierat? Nieda, goavgge, doarrádallam, nielgge, rihtsovuohta, hiede jali svierdde gus? 36 Gåktu tjáleduvvam la: *Duv diehti gätjo biejvev jábmema vájvijt gierddap, njuovvamsávttsan aneduvvap.* 37 Valla gájkka daj gähttjalimijn vuojttep suv baktu guhti mijáv ähttsá. 38 Visses lav, ij jábmem ij ga iellem, e ieŋŋgila e ga ietjá fámo, e ga ma dálla li jali ma båhti, 39 jali mige fámojt baddjen jali tjiegŋalisán jali mige ietjá, mijáv sierada Jubmela gieresvuodas Kristus Jesusin, mijá Härrán.

9

Israel ja Jubmela jáhto

1 Sáddnáv mån Kristusin hålav, iv gielesta, ja muv oamedåbddo dav ájlis Vuojŋŋanisán duodas. 2 Mujna l stuorra surggo ja muv vájmmo aktelasj vájvástuvvá. 3 Sávvat luluv iehtjam garroduvvat ja Kristusis sieraduvvat, jus luluj muv vieljajda ja berrahijda ávkken. 4 Sij li ham israelaga ja sidjij mánáj riektá gulluji, Jubmela herlukvuohta ja lihto, láhka, jubmeldievnastus ja jáhto. 5 Sidjij ájttega gulluji gejs Kristus la almatjin boahtám, guhti l Jubmel gájka badjel, ihkeven ájggáj hieveduvvam, amen.
6 Iv javla Jubmela báhko l gåktuk boasstot, dajna gå Israel ij la gájkka israelaga, 7 älla ga gájka Abrahama máttos Abrahama máná. Náv la tjáleduvvam: *Isaka baktu dunji gierragijt vattáv.* 8 Dat merkaj: ij aktak luondo bieles Jubmela mánnán lågåduvá, ájnat jáhto máná suv gierragin lågåduvvi. 9 Dajna gå dát lij jáhtto: *Boahtte jage dán ájge duv lusi boadáv, ja dalloj Saran la bárnne.* 10 Dahtak jáhtto lij aj Rebeckaj, guhti guokta bárne avtajn ålmmåjn oattjoj, mijá ájttegijn Isakijn. 11 Åvddåla gå riegádijga, ja åvddåla gå ájn ejga lim makkirik buorijt jalik bahájt dahkam, galgaj Jubmela ájggomus ja

tjuolldem nanniduvvat. 12 Ja dát tjuolldem ij lim dagoj diehti ájnat Jubmela gåhttjoma diehti. Juo dalloj Rebeckaj javladuváj: *Vuorrasabbo galggá nuorabuv dievnastit.* 13 Nåv la ham aj tjáleduvvam: *Jakobav iehttsiv, valla Esauv vasjodiv.*

14 Majt dasi javllap? Le gus Jubmel rievtugahtes? Ij luoddnok. 15 Sån ham Mosesij javllá: *Ármov vuosedav sunji gesi vuosedav, ja ármmogisvuodav sunji gev ármmálastáv.* 16 Ij la gatjálvis dassta majt almasj sihtá jalik viggá, ájnat Jubmela ármmogisvuodas. 17 Tjáluk ham farauj javllá: *Duv lav tjuottjeldahttám iehtjam fámov dan baktu vuosedittjat ja muv namáv väräldav miehtáj sárnoduvátjit.* 18 Nåv sån ármmogisvuodav vuoset gesi sihtá, ja garrastuhttá gev sihtá.

Jubmel tjuolldá gev sihtá

19 De soames javllá: Manen de dálla mijáv lájttá? Ij ham aktak máhte suv sidodav vuosstálasstet. 20 Valla guhti la dån vájván almasj guhti Jubmelijn duosta rijddalit? Máhttá gus dat mij la dagáduvvam javllat sunji guhti l dahkam: Manen muv dakkirin dahki? 21 Ij gus rájrrelihttedahkke máhte dahkat majt iesj sihtá, dahtak ábnnasis nuppev härvvalihtten ja nuppev vas adnolihtten. 22 Ja nåv la aj Jubmel dahkam gå sidáj moares vuosedit ja fámos bigodit. Stuorra gierddisvuodajn vuorkki dajt lihtijt, majt moarestis lij tsuovkkima diehti dahkam. 23 Suv sidot lij má herlukvuodas boanndudagáv daj lihtij bigodit, majt sån ármmogisvuodajnis la herlukvuohtaj gárvedam. 24 Dakkirin la mijáv aj gåhttjum, lehkup dal juvdá jali hiedniga. 25 Nåv gåktu Hosea girjen javllá: *Iehtjam álmmugin gåhtjudav álmmugav mij ij la muv, ja iehtjam iehttselissan gåhtjudav suv gev ittjiv iehtse.* 26 *Ja dan bájken gånnå sidjij javladuváj: Dij ehpit la muv álmmuk, danna sij ielle Jubmela mánnán gåhtjoduvvi.* 27 Ja Jesaja Israela birra tjuorvvu: *Vájku Israela máná li lågodime degu mera sáttoj, de dåssjå bátsidis gádjus,* 28 *dajna gå Härrá bágos ednamin háhppelit állidahttá.* 29 Gåktu Jesaja åvddål la javllam: *Jus Härrá Sebaot ij lulu midjij gierragijt guodet, de lulujma degu Sodom, Gomorra lágátjin de lulujma.*

30 Majt dasi javllap? Javllap hiedniga gudi ettjin rievtesferdukvuodav ritjá, li rievtesferdukvuodav oadtjum, dakkir rievtesferdukvuodav mij jáhkos boahtá. 31 Israel guhti lágav åtsåj, mij rievtesferdukvuohtaj doalvvu, ittjij gis dan láhkaj jåvsåda. 32 Manen ittjij? Dan diehti gå ettjin jáhkkuj åskelda, ájnat

dagojda. Jårrålimgärggáj jårrin, [33] nåv gåktu tjáleduvvam la: *Gehtja, Sionij jårrålimgiergev biejav, bávtev man näjgga jårrål. Valla guhti sunji jáhkká ij hehpana.*

10

Juvdá ja rievtesferdukvuohta

[1] Vielja, ålles vájmos sávadav ja Jubmelij råhkålav sijáv gádjusit, [2] dajna gå duodastit máhtáv; siján la sávres jáhkko Jubmelij, valla rievtes dádjadus vádnun. [3] Jubmela rievtesferdukvuodav e dåbdå, ájnat allasisá rievtesferdukvuodav viggi ásadit, ja dan diehti älla Jubmela rievtesferdukvuoda vuolláj sådjåm.

[4] Kristus la lága ållididdje, rievtesferdukvuohtan gájkajda gudi jáhkki. [5] Moses tjállá rievtesferdukvuoda birra mav láhka vaddá: *Almasj guhti lága milta viessu, galggá dan baktu iellet.* [6] Valla rievtesferdukvuohta mij jáhkos boahtá javllá: *Ale vájmonat ájádalá: Guhti almmáj vuolggá?* – Kristusav vuolus viettjatjit – [7] jali: *Guhti tjiegŋalissaj tjágŋá?* – Kristusav jábbmegij lussta viettjatjit. [8] Valla majt javllá? *Báhko l duv lahka, duv njálmen ja duv vájmon* – jáhko báhko, mav sárnnedip. [9] Jus njálmijnat dåbdåsta Jesusav Härrán, ja vájmonat jáhká Jubmelav suv jábbmegij lussta tjuottjeldahttám, de gádjusa. [10] Vájmo jáhkko rievtesferdukvuohtaj doalvvu, ja njálme dåbdåstus gádjusibmáj. [11] Tjáluk javllá: *Ij aktak hehpana guhti sunji jáhkká.* [12] Ij la makkirik sieradus juvdáj ja grehkaj gaskan. Gájkajn la avtagasj härrá, ja boanndudagástis gájkajda vaddá, gudi sunji råhkåli. [13] *Juohkkahasj gádjus guhti Härrá namáv råhkål.*

Állim gájka evangeliumij gullogisá

[14] Valla gåktus sunji råhkålit, gesi e jáhke? Gåktus sunji jáhkket, gen birra älla gullam? Ja gåktus gullat, gå aktak ij sárnneda? [15] Gåktus luluj sárnnedit gå ij la rájaduvvam? Tjáleduvvam la: *Man vuohkasin sijá lávke gulluji, gudi buorre ságajt bukti!* [16] Valla állim gájka evangeliumij gullogisá. Jesaja javllá: *Härrá, guhtis mijá sárnnáj jáhkij?* [17] Jáhkko de sárnes boahtá ja sárnne Kristusa bágos. [18] Gatjádav de: Älla gus gullam? Gullam li galla: *Sijá jiedna ednamav miehtáj gulluj ja sijá báhko gitta värálda gähtjáj.* [19] Gatjádav de vas: Ittjij gus Israel dádjada? Ittjij. Moses juo javllá: *Udnodisvuodav båvtåv*

álmmuga vuosstij, mij ij la álmmuk, jiermedis álmmuga vuosstij moarev båvtåv.
20 Ja Jesaja javllá ájn vil tjielggasappot: *Gudi ettjin muv åtså, muv gávnnin, ja bihkusiv sidjij, gudi ettjin mujsta berusta.* 21 Valla Israela birra javllá: *Gätjo biejvev giedajdam gullogahtes ja vuosstehágugis álmmugij gálgodiv.*

11

Jubmel ij la álmmugis häjttám

1 Gatjádav de: Le gus Jubmel álmmugis häjttám? Ij luoddnok! Iesj ham lav israelak, Abrahama máttos ja Benjamina gierragijs. 2 Jubmel ij la álmmugis häjttám, mav ájgenis tjuoldij. Ehpit gus diede majt tjáluk Elia birra javllá, gå Jubmela åvdån Israelav guoddal: 3 *Härrá, duv profejtajt li gåddålam ja duv álltárijt gajkudam. Aktu lav báhtsám ja dálla hekkav mujsta rávkki.* 4 Valla majt Jubmel sunji vásstedij? *Allasim lav gietjavtuvsán ålmmå guodám, gudi älla buolvajdisá Baala åvdån såjådam.* 5 Mijá ájge li aj bátsidisá, majt Jubmel la ármostis tjuolldám. 6 Valla jus la ármos de ij la buorre dagoj diehti. Ietján ham ármmo ij la dasti ármmo. 7 Na gåktu de? Israel ittjij åmasta majt ratjáj, valla gudi li tjuoldeduvvam li galla åmastam. Iehtjáda li garrastuvvam 8 nåv gåktu tjáleduvvam la: *Jubmel la sidjij huolodisvuoda vuojŋŋanisáv vaddám, tjalmijt ma e vuojne ja bieljijt ma e gulá, gitta dán biejve rádjáj.* 9 Ja David javllá: *Sjaddus sijá bievdde sidjij giellan ja sádimin, ja jårrålimgierggen ja sidjij haddon.* 10 *Sjevnjudahttus sijá tjalmijt vaj e vuojne, ja såjådahttus ihkát sijá tjavelgijt.*

11 Gatjádav de: Jårrin gus dan diehti vaj galggin gahttjat? Ettjin luoddnok! Valla dajna gå gahttjin de gádjusibme hiednigijda bådij, ja nåv de juvdájt udnodisvuohtaj hasodin. 12 Jus dal sijá gahttjam väräldij boanndudahkan, ja sijá vuojtádallam hiednigijda boanndudahkan sjattaj, man stuorre de boanndudahka, gå sijá låhko dievvá?

13 Valla didjij hiednigijda javlav: Gå lav hiednigij apostel de iehtjam dievnastusáv alla árvvon anáv, 14 vaj soajtáv álmmuk guojmijam udnodisvuodav båktet ja dan láhkáj muhtemijt sijás gájov. 15 Väräldij såbadussan sjattaj gå hiejteduvvin. Ij gus de ármo oasálasjvuohta vas iellemav jábbmegijda buvte? 16 Jus vuostasj lájbbe l ájlis, de ålles dájgge l ájlis. Jus ruohtsas la ájlis, de aj oavse li ájllisa.

Olijvvamuorra ja dan oavse

17 Juska vil muhtem oavse li dal doaddjum ja dån guhti la
miehttseolijvvamuoras váldeduvvam, la dal åvsij gasskaj sjattatjit
biejaduvvam ja besa dal ruohttsasa állusav njammat, 18 ale de ietjat bárebun
ietjá åvsijs ane. Jus nåv ájádalá de mujte i ruohttsasav guotte, ájnat ruohtsas
duv guoddá. 19 De soajtá javllat: »Oavse doajeduvvin vaj mån lidjiv sjattatjit
biejaduvvat.« 20 Duohta, doajeduvvin dan diehti gå ettjin jáhke, ja dån biso
gå jáhká. Ale mihástalá ájnat vieso jubmelbalulasjvuodan, 21 dajna gå
Jubmel ittjij luondulasj åvsijt árjo, de ij ga duv árjo. 22 Vuojná Jubmel la
buorre, valla sujna l aj moarre: Moarre sijá vuoksjuj gudi li gahttjam, valla
buorre duv vuoksjuj jus suv buorrevuodan biso; ietján dån aj tjuohpaduvá.
23 Valla duo ietjá oavse aj sjattatji muorraj biejaduvvat, jus vádnajáhkos
jårgijdi. Jubmelin la fábmo dajt vas sjattatjit biedjat. 24 Gå dån
miehttseolijvvamuoras tjuohpaduvvi, masi luondo milta gulluji, ja luondo
vuosstij sjaddadimolijvvamuorraj sjattatjit biejaduvvi, ij lim gus de álkkep
oalle åvsijt ietjasa muorraj sjattatjit biedjat?

Israel vijmak gádjus

25 Vielja, sidáv dáv tjiegosvuodav didjij diededit vaj ehpit ietjada vijssásin
ane. Oasse Israelas la garrastuvvam, dasik hiednigij låhko dievvá. 26 Ja de
ålles Israel gádjus, gåktu tjáleduvvam la: *Sionis gádjusibme boahtá ja gájkka
suttov Jakobis dåssjit.* 27 *Ja dát la muv lihtto sijájn, gå sijá suttojt gádodav.*

28 Mij evangeliumij guosská de sij li dijá diehti Jubmela vasjulattja. Valla
tjuolldema hárráj li ájttegij diehti suv iehttselisá. 29 Jubmel ij ietjas
ármmovattáldagáv ja tjuolldemav sáŋarda. 30 Åvdebut lijda Jubmelij
gullogahttá, valla sijá gullogahtesvuoda diehti l Jubmel dijáv
ármmálasstám. 31 Nåv sij aj lidjin gullogahttá, valla ármmogisvuoda baktu
mav oattjojda, oadtju sij aj ármmogisvuodav. 32 Jubmel ham gájkajt biejaj
gullogahtesvuoda vuolláj vaj bässá ármmogisvuodav gájkajda vuosedit.

33 Man tjiegŋal la Jubmela boanndudahka, vijsesvuohta ja diehto! Aktak ij
ihkenis suv märrádusájt jalik suv gäjnojt guoradallat máhte. 34 *Guhtis Härrá
ájádusájt dåbddå, guhti l sunji rádevadden?* 35 *Guhtis la sunji majdik vaddám
massta viertti mákset?* 36 Sujsta ja suv baktu ja sunji li gájkka oame. Sunji
lehkus guddne ihkeven ájggáj, amen.

12

Vuojŋŋalasj jubmeldievnastus

1 Vielja, Jubmela ármmogisvuoda baktu vágodav dijáv ietjada rubmahijt
ielle ja ájlis värron ásadit, Jubmelij vuohkasin. Nåv lehkus dijá vuojŋŋalasj
jubmeldievnastus. 2 Ja allit dán värálda milta dåmada, ájnat ietjájduvvit gå
dijá miella ådåstuvvá vaj dádjadihpit mij la Jubmela sidot: mij la buorre,
sunji vuohkasin, ja ålles.

Rumáj ja lahtasa

3 Gájkajda didjij javlav dan ármo baktu mij la munji vatteduvvam: Allit
ietjada stuorábun ájádalá, ájnat ájádallit gåktu beras lulujda, jiermmálattjat,
juohkkahasj dan jáhko milta mav Jubmel la vaddám. 4 Avta rubmahin li
moadda lahtasa, ja juohkka lahtasin ietjanis doajmma, 5 nåv lip de, vájku lip
moattes, akta ájnna rumáj Kristusin, valla ájnegattjat lip lahtasa guhtik
guojmmásimme ávkken. 6 Miján li moattelágásj vaddása dan ármo milta
mav Jubmel la juohkkahattjaj vaddám. Sujna gänna li profejtak vaddása
adnus dav jáhkos milta, 7 sujna gänna l dievnastus dåmajdus dievnastusáv.
Guhti l åhpadiddje dåmajdus åhpadimev. 8 Guhti jaskat ja vágot dåjmadus
jaskadusáv ja vágodusáv, guhti gieresvuoda vattáldagájt juogat dahkus dav
liekkogis vájmos, guhti l tjuottjodiddje dahkus dav sávret, guhti
ármmogisvuodav vuoset dahkus dav ávujn.
9 Lehkut gieresvuodan duodalattjan, vastalussjit baháv ja anodihtit dav
mij la buorre. 10 Iehttsit guhtik guojmáda vájmostihtte degu vieljatja,
guddnedihtit guhtik guojmáda. 11 Allit gievda ja njoatso, bissut
hárdesvuodan. Dievnastihtit Härráv. 12 Ávvudallit dårvon, lehkut
gártjesvuodan gierddisin ja råhkådallit sávret. 13 Huksit ja viehkedihtit
ájllisijt gå dárbahi, guossodihtit gájkajt. 14 Buorissjivnnjedihtit sijáv gudi
dijáv doarrádalli, buorissjivnnjedihtit, allit garroda. 15 Ávvudallit sijájn gudi
li ávon, ja tjierrut sijájn gudi li tjierromin. 16 Viessut semasvuodan, allit ritjá
dan maŋŋáj mij la allagin, ájnat bissut vuollegisvuodan. Allit ietjada
vijssásin ane. 17 Allit baháv bahájn mávseda. Dahkit dav mij la duolla gájkaj
hárráj. 18 Guhkás máhttelis ja dijá duogen la, de viessut gájkaj ráfen. 19 Muv
gärrása, allit hadduda, ájnat hattov Jubmela duohkáj guodit, dajna gå

tjáleduvvam la: *Haddo munji gullu, ja mån mávsedav*, javllá Härrá. 20 Ja tjáleduvvam aj la: *Jus duv vasjulasj la nälggomin de vatte sunji bårråt, jus la gåjkkåmin de vatte sunji juhkat. Gå dáv dagá de buolle hilájt suv oajve nali tjoahkki.* 21 Ale baháj vuojtádalá, ájnat baháv buorijn vuojte.

13

Oajvemusájt jegadit

1 Juohkkahasj lehkus ietjas oajvemusájda gullogissan. E oajvemusá gávnnu gudi älla Jubmelis. Oajvemusá li Jubmelis biejaduvvam. 2 Guhti oajvemusájda vuosstálasstá, sån la Jubmela ásadusáv vuosstálasstemin, ja gudi dav dahki oadtju duobmosa. 3 Oajvemusá älla ballon sidjij gudi buorev dahki, ájnat sidjij gudi baháv dahki. Jus hálijda oajvemusáj gáktuj balo dagi viessot, de dagá dav mij la buorre, ja sij de duv rámmpu. 4 Oajvemusá li ham Jubmela dievnon dunji ávkken. Valla jus baháv dagá, de oarre ballat. E sij svierdev dåssjåj guotte. Sij li Jubmela dievnastiddje, gudi suv hattov bahádahkkijda ållidahtti.

5 Dan diehti l dárbbo ietjas vuoledit, ij dåssjå hatto diehti, valla aj oamedåbdo diehti. 6 Danen ham dij aj värov máksebihtit. Ja oajvemusá li Jubmela dievnára, gå dåmadi dajt gájkka. 7 Vaddit juohkkahattjaj mij sunji gullu: värov sunji gesi värro gullu, tullav sunji gesi tulla gullu, árvov sunji gesi árvvo gullu, gudnev sunji gesi guddne gullu. 8 Allit aktasik masstak vielggen sjatta, ietján gå dassta mij gullu guhtik guojmáda gieresvuohtaj. Guhti guojmes ähttsá, sån la lágav ållidam. 9 Budá: *Dån i galga gállasjvuodav doadjet*, *Dån i galga gåddet*, *Dån i galga suoládit*, *Dån i galga usstodit*, ja gájkka da budá aktiduvvi dán budán: *Dån galga guojmát iehttset náv gåktu ietjat.* 10 Gänna l gieresvuohta ij bahájt nubbáj dagá. Gieresvuohta l ham lága ållididdje.

Ájgge gållå

11 Diehtebihtit ham makkir ájgge l: Muddo l boahtám gåhttsåt, dajna gå gádjusibme l lagábun dallutjis gå jáhkkegådijma. 12 Le juo sjuoludime, biejvve mårijt. Guodup de sjievnnjeda dagojt ja tjágŋup tjuovga värjjogárvojda. 13 Viessup skuornnásin náv gåktu biejve tjuovggan, ep juhkalisvuodan ja rattukvuodan, ep skiegesvuodan ja nuosskudagán, ep

rijdon ja udnodisvuodan. 14 Valla gárvvunihtit Jesus Kristusij, ja allit
rubmahis måråsta vaj usstodime gåhttsåji.

14

Ale vieljat duobbmi

1 Huksit suv guhti jåhkon la sjiebtjes ja allit ietjada suv ájádusáj duobmárin
bieja. 2 Muhtemijn la jåhkko bårråt majt hálijt, valla guhti l sjiebtjes bårrå
dåssjå ednama sjattojs. 3 Guhti bårrå ij galga suv álbedit guhti ij bårå. Ij ga
sån guhti ij bårå suv duobbmit guhti bårrå. Jubmel ham sujsta mårås.
4 Guhtis dån guhti iehtjåda dievnárav duobbmi? Jus tjuodtju jali gahttjá,
dåssjå suv boanndij gullu. Valla sån ij gahtja, dajna gå Härrán la fábmo suv
tjuodtjon anedittjat. 5 Muhtema adni vissa biejvev ietjá biejvijs ájnnasabbon,
iehtjádijda li gájkka biejve avtaájnnasa. Lehkus juohkkahasj jåhkonis
nannusin. 6 Guhti árvvon vissa biejvijt adná, adná dav Härráj guddnen, ja
guhti bårrå, dahká dav Härráj guddnen; sån ham Jubmelav gijttá. Daŋga
láhkáj, guhti ij bårå, dahká dav Härráj guddnen, ja sån aj Jubmelav gijttá.
7 Dajna mijás aktak ij ietjas hárráj vieso, ij ga aktak ietjas hárráj jáme. 8 Jus
mij iellep de Härráj iellep, ja jus jábmep de Härráj jábmep. Juogu dal iellep
jali jábmep de Härráj gullup. 9 Dan diehti Kristus jámij ja vas älláj Härrán
sidjij gudi li iellemin ja aj sidjij gudi li jábmám. 10 Gåktus de vieljat máhtá
duobbmit? Jali gåktus vieljat máhtá álbedit? Mij ham gájka Jubmela
duobbmoståvlå åvddåj galggap, 11 dajna gå tjáleduvvam la: *Nåv duohta gå
lav iellemin, javllá Härrá, juohkka buolvva muv åvdån sådjus, ja juohkka njuovtjav
Jubmelav hievedus.*

12 Juohkkahasj mijás galggá de lågov Jubmela åvdån dahkat.

Huksit sjäbttjásijt

13 Allup dan diehti dasti guhtik guojmáma duobbmiju. Gåhtsit ienni vaj
ehpit vieljajdihtte gåktuk jårrålahte. 14 Diedáv ja Härrá Jesusin lav visses ij
mige la ietjastis bådes. Valla jus la juoga soabmása mielas bådes, de sunji l
bådes. 15 Jus vielljat duv bårrusa diehti hådjån, de illa dasti gieresvuoda
milta iellemin. Ale biebmut dibde jåhkov sujsta dåssjidit gen åvdås Kristus
jámij. 16 Allit dibde buorijt bilkkeduvvat, majt lihpit oadtjum. 17 Jubmela
rijkka ham ij la bårråmus ij ga juhkamus, valla rievtesferdukvuohta, ráfe ja

ávvo ájlis Vuojŋŋanisán. 18 Guhti Kristusav dajna vuogijn dievnas, sån la
Jubmelij vuogas ja almatjijs májnov oadtju. 19 Barggup de nåv vaj ráfen ja
aktisasjvuodan bissop. 20 Allup Jubmela dagov bårråmusá diehti dåssjidu.
Gájkka l galla rájnas, valla ij la duolla bårråt jus oamedåbdov báktji. 21 Dan
diehti l duolla vuornnot biergov bårråmis ja vijnav juhkamis jali ietjá ássjijs
ma vieljat gahttjamij doalvvu. 22 Lehkus dunnu Jubmela gaskan, mav iesj
dán hárráj jáhká. Sálugin guhti ietjas ij duobbmi gå dahká majt vuohkasin
adná. 23 Valla guhti guoktáladdá gå bårrå, sån la duobbmidallam, dajna gå ij
jáhkon dáv dagá. Gájkka mij ij la jáhkos la suddo.

15

1 Mij gievra lip vielggen sjäbttjásij sjiebtjesvuodajt guottadit, ja ep dåssjå
iehtjama ávkev åhtsåt. 2 Juohkkahasj mijás guojmes mujttis ja dahkis mij
sunji l buorren, ja mij suv gievrrot. 3 Kristus ham ittjij ietjas buorev ájádalá,
valla gåktu tjáleduvvam la: *Duv bilkkediddje bilkkádusá muv nali gahttjin.*
4 Gájkka mij la åvddåla tjáleduvvam, le midjij åhpadussan vatteduvvam, vaj
gierddisvuodajn ja dajna jaskadusájn mav tjáluk vaddá galggá midjij
dårvon bissot. 5 Bádjus Jubmel, guhti gierddisvuodav ja jaskadusáv vaddá,
dijáv semasvuodan viessot Jesus Kristusa sidoda milta, 6 vaj gájka avtajn
njálmijn Jubmelav hievedihpit, mijá härráv, Jesus Kristusa Áhtjev.
7 Duosstut guhtik guojmáda, nåv gåktu Kristus mijáv duostoj, Jubmelij
guddnen. 8 Didjij javlav: Kristus birratjuohpaduvvamij dievnárin sjattaj
vuosedittjat majt Jubmel sárnnu l duohta ja jáhtojt duodastittjat majt
ájttegijda vattij. 9 Hiedniga li aj Jubmelav suv ármmogisvuoda diehti
hievedam, nåv gåktu tjáleduvvam la: *Dan diehti hiednigij gaskan duv rámpov
ja duv namáv hievedav.* 10 Ja lassen tjáleduvvam la: *Ávvudallit hiedniga aktan
suv álmmugijn.* 11 Ja ájn vil: *Májnnut Härráv, gájkka hiedniga, gájkka álmmuk
hievedihtit suv.* 12 Ja Jesaja javllá: *Sån guhti l Jishaja ruohttsasis tjuodtjel hiednigij
ráddijiddjen. Sunji galggi hiedniga dårvustallat.*
13 Vaddus dårvo Jubmel jáhkon didjij ålles ávov ja ráfev, vaj dårvvo didjij
lassán ájlis Vuojŋŋanisá fámujn.

Hiednigij apostel

14 Vielja, vissásit diedáv buorrevuodas ja ålles diedos lihpit dievva majna aj

máhttebihtit guhtik guojmáda oajvvadit. 15 Didjij lav muhtem ássjev
duodalattjat mujttádahttema diehti tjállám, ármo baktu majt Jubmel la
munji vaddám 16 gå hiednigij lusi muv rájaj Kristus Jesusa tiempelhärrán ja
ájlis dievnastusán Jubmela evangeliumav sárnnedittjat. Náv de hiedniga
sunji vuogas värron ájlis Vuojŋŋanisá ájlistuhttema baktu sjaddi.
17 Kristus Jesusin la muv rámmpo Jubmelav dievnastattijn. 18 Iv duosta
iehtjádis sárnnedit, gå mav Kristus la dåjmadam muv baktu, mij la
hiednigijt gullogisvuohtaj doalvvum, bágoj ja dagoj baktu, 19 merkaj ja
oavdoj baktu, ja Vuojŋŋanisá fámo baktu. Nåv lav Kristusa evangeliumav
gájkka hiednigijda sárnnedam Jerusalema rájes gitta Illyria rádjáj. 20 Muv
ájggomus lij agev evangeliumav sárnnedit gånnå Kristusa namma ij lim
dåbdos, vaj bargum iv galga tsieggit dan vuodo nali mav iehtjáda li
biedjam, 21 nåv gåktu tjáleduvvam la: *Gudi älla diedov suv birra oadtjum,
vuojnni, ja gudi älla gullam, dádjadi.*

Paulusa guossidibme

22 Dát oares lav báles bálláj árrum dijá lusi boahtemis. 23 Valla dálla lav dal
bargum dájn guovlojn ållidam, ja gå lav måttijt jagijt hálijdam dijá lusi
boahtet, 24 de boadáv gå Spaniaj lav vuolggemin. Dåhku manádijn doajvov
bessat dijájn gávnadit ja aj dijás viehkev dán mannuj oadtjot, gå vuostak lav
oanegis ájgev bessam dijá siegen ávvudallat. 25 Valla dálla lav Jerusalemaj
vuolggemin ájllisijt dåppe dievnastittjat, 26 dajna gå Makedonia ja Achaia
tjoaggulvisá li mierredam vattáldagáv Jerusalema tjoaggulvisá häjojda
tjoahkkit. 27 Ietja sij dáv mierredin; vielggen ham sidjij li. Velgulattja li sijáv
rubbmelasj buorijn viehkedit, gå ietja li sijá vuojŋŋalasj buores oasev
oadtjum. 28 Gå dav lav sidjij buktám mij la tjoahkkiduvvam, de ájgov
Spaniaj vuolgget ja dan manon dijá lunna ganugit. 29 Ja diedáv gå dijá lusi
boadáv, de mujna l Kristusa valjes buorissjivnnjádus maŋen.
30 Vielja, ávttjiv dijáv Härrá Jesus Kristusa diehti ja dan
rievtesferdukvuoda diehti mav Vuojŋŋanis vaddá: Oajbbut mujna ja
råhkålihtit Jubmelij muv åvdås. 31 Råhkålihtit vaj Judea jáhkodimij giedajs
gádjusav, ja vaj viehkkedoarjja mav Jerusalemaj doalvov ájllisijs buorren
duostoduvvá. 32 De besav, jus Jubmel sihtá, dijá lusi ávos boahtet, ja dijá
lunna vuojŋadallat. 33 Ráfe Jubmel lehkus dijájn gájkajn. Amen.

16

Varrudagá

1 Åskudallit mijá oabbáj Foibej, guhti l dievnastiddje Kenchreaia
tjoaggulvisán. 2 Duosstut suv Härrá namán, nåv gåktu l ájllisijda vuohkasin.
Vaddit sunji viehkev mav dárbaj, dajna gå sån iesj la moaddásijda viehkken
årrum, munji aj.
3 Sárnnut varrudagájt Priscaj ja Aquilaj, barggoguojmijdisám Kristus
Jesusin, 4 gudi ejga hekkas balá muv gádjomis. Iv dåssjå mån, ájnat gájkka
hiednikristagisáj tjoaggulvisá sunnuv gijtti. 5 Sárnnut aj varrudagájt
tjoaggulvissaj, mij sunnu viessuj tjåhkan. Sárnnut varrudagájt Epainetosij,
muv gärrásij, guhti l Asia vuostasj sjaddo Kristusij. 6 Sárnnut varrudagájt
Mariaj, guhti l vissjalit dijá diehti barggam. 7 Sárnnut varrudagájt
Andronikosij ja Juniasij, gudi libá juvdá degu mån ja muv fáŋŋgaguojme.
Såj libá åskåldis ålmmå apostelij gaskan, ja ristagissan sjattajga åvddåla
muv. 8 Sárnnut varrudagájt Ampliatusij, muv vielljagärrásij Härrán.
9 Sárnnut varrudagájt Urbanusij, mijá barggoguojmmáj Kristusa
dievnastusán ja Stachysij, muv gärrásij. 10 Sárnnut varrudagájt Apellesij,
guhti Kristusin bisoj gähttjalimijn. Ja varrudahttit gájkajt Aristoboulosa
vieson. 11 Sárnnut varrudagájt Herodionaj, guhti l juvdá degu mån. Sárnnut
varrudagájt gájkajda Narkissosa vieson gudi li jáhkkemin. 12 Sárnnut
varrudagájt Tryfainaj ja Tryfosaj, gudi libá Härrá dievnastusán. Sárnnut
varrudagájt Persisgärrásij, guhti l Härrá dievnastusán ednagav barggam.
13 Sárnnut varrudagájt Rufusij gev Härrá l válljim, ja äddnásis guhti l aj
munji ieddnen årrum. 14 Sárnnut varrudagájt Asynkritosij, Flegonij,
Hermesij, Patrobasaj, Hermasij ja vieljajda sijá siegen. 15 Sárnnut varrudagájt
Filologosij ja Juliaj, Nereusij ja oabbásis Olympasij ja gájkka ájllisijda sijá
lunna. 16 Buorástahttalihtit guhtik guojmáda ájlis tjulástagájn. Gájkka
Kristusa tjoaggulvisá didjij varrudagájt sárnnu.
17 Vágodav dijáv várrit sijás gudi rijddali ja murkesti åhpa vuosstij, majt
åmastam lihpit. Allit sijájn säbrástalá. 18 Dakkira e Härrá Kristusav
dievnasta ájnat ietjasa tjoajvev. Tjáppa bágoj ja bähttogis hålajn
avtagärddásattjajt tjáddjidahtti. 19 Valla gájka li dijá gullogisvuoda birra
gullam. Dan diehti ávvudaláv dijá diehti ja sávav dij lihpit vijssásin buore

gáktuj ja baháj vigedibmen. 20 Ráfe Jubmel tsuovkkijus Sáhtánav dijá juolgij
vuolláj. Mijá härrá Jesusa Kristusa ármmo dijáv tjuovvus.
21 Muv barggoguojmme Timotheos didjij varrudagájt sárnnu, ja aj Lucius,
Jason ja Sosipatros, gudi li juvdá degu mån. 22 Varrudagá aj mujsta
Tertiusis, Härrá dievnastiddjes guhti dáv girjev tjálij. 23 Gaius, guhti l viesos
munji ja åbbå tjoaggulvissaj rahpam, sárnnu aj varrudagájt. Erastos, stáda
biednikábjje ja mijá viellja Quartus aj varrudahtteba. [24 Mijá Härrá, Jesus
Kristusa, ármmo lehkus diján gájkajn! Amen.]

Hievedusbágo

25 Sujna gänna l fábmo dijáv gievrrodittjat evangeliumijn mav sárnnedav, ja
mij la sárnne Jesus Kristusa birra – dan tjiegosvuohta l tjiehkusin bissum
ihkeven ájge rájes, 26 valla dálla l bihkusin profejtaj tjállagijn ja ihkeven
Jubmela gåhttjoma milta gájkka álmmugij, vaj sij jáhko gullogisvuohtaj
doalvoduvvi – 27 sunji, ájnna vijses Jubmelij lehkus guddne Jesus Kristusa
baktu ihkeven ájggáj, amen.

Paulusa vuostasj girjje Korintha ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Jubmela sidoda baktu Kristus Jesusa apostelin gåhtjoduvvam, ja
Sosthenesvieljastimme, 2 Jubmela tjoaggulvissaj Korinthan, sidjij gudi li
Kristus Jesusa baktu ájlistuvvam ja ájllisin gåhtjoduvvam, aktan gájkaj
juohkka sajen, gudi härrá Jesus Kristusa namáv tjuorvvu, sijá, mijá Härráv.
3 Ármmo ja ráfe Jubmel, Áhtjestimme, ja härrá Jesus Kristusis.

Gijtto Jubmelij tjoaggulvisá nanosvuodas

4 Gijtáv agev Jubmelam ármos diehti, mav Kristus Jesusa baktu didjij la
vaddám. 5 Suv baktu lihpit juohkkaláhkáj boanndum, hålaj ja diedoj hárráj,
6 dajna gå vihtanus Kristusa birra l dijá lunna nanniduvvam 7 vaj ehpit
mavga ármmovattáldagáv åhtsåla vuordedijn härráma Jesus Kristusa
bigoduvvamav. 8 Sån aj dijáv gitta nåhkåmij gievrrot, vaj härráma Jesus
Kristusa biejve ehpit guoddaluvá. 9 Jubmel la åskåldis, sån guhti dijáv
Bárnes Jesus Kristusa, mijá härrá, aktisasjvuohtaj gåhtjoj.

Vuosstálakkoj tjoaggulvisán

10 Vielja, mijá härrá Jesus Kristusa namán dijáv avtamielakvuohtaj gåhtjov
vaj ehpit sierrana, ájnat avtan mielan ja avtan vuojnon bissobihtit. 11 Chloe
fuolkes lav vuojn gullam, gåktu dij vieljatja gaskanihtte rijddalihpit.
12 Hålav dan birra, gå gájka javllabihtit: »Paulusa bielen lav«, jali »Apollosa
bielen lav«, jali »Kefasa bielen lav«, jali »Kristusa bielen lav«. 13 Le gus
Kristus juogeduvvam? Paulus gus dijá åvdås ruossinávlliduváj? Paulusa
namán gus gástaduvájda? 14 Gijtáv Jubmelav gå iv la avtak iehtjádav gå
Crispusav ja Gaiusav dijá sieges gástadam, 15 vaj dijás aktak ij máhte javllat

muv namán lihpit gástaduvvam. 16 Stefanasav goahtefuolkijnis lav galla aj
gástadam, avtak iehtjádav de gåjt iv mujte. 17 Kristus ittjij muv gástadittjat
rája, ájnat evangeliumav sárnnedittjat, valla ij de vijssudagá bágoj, Kristusa
ruossav guoros báhkon dagátjit.

Väråld vijsesvuohta ja ruossa gájvesvuohta

18 Sáhka ruossa birra la gájvesvuohta sidjij gudi håhkkåni, valla Jubmela
fábmo midjij gudi gádjusip. 19 Tjáleduvvam la: *Vijssásij vijsesvuodav sjalliv, ja
jiermmáj jiermev dåssjidav.* 20 Gånnå li dal vijssása, tjálukoahppása ja dán
väråld jiermmá? Ij gus Jubmel la väråld vijsesvuodav gájvesvuohtan
dahkam? 21 Gå värált vijsesvuodanis ittjij Jubmelij Jubmela vijsesvuoda
baktu dåbddåna, de Jubmel sidáj sijájt gádjot, gudi gájves sárne baktu
jáhkki. 22 Juvdá merkajt rávkki ja grehka vijsesvuodav åhtsi, 23 valla mij
sárnnedip ruossinávllidum Kristusav, juvdájda jårrålimgierggen ja
hiednigijda gájvesvuohtan, 24 valla gåhtjoduvvamijda, juvdájda ja
grehkajda, sárnnedip Kristusav, guhti l Jubmela fábmo ja Jubmela
vijsesvuohta. 25 Jubmela gájvesvuohta l almatjijs vijssásabbon ja Jubmela
sjiebtjesvuohta almatjijs gievrabun.
26 Vielja, mujttit gå gåhtjoduvájda: Ällim galles väråld vijssása, ällim
galles fábmogisá, ällim ga galles allamáttoga. 27 Valla Jubmel allasis dav
tjuoldij mij la gájves väråldin, vijssásijda skábmon, ja dav allasis tjuoldij mij
la sjiebtjes väråldin, fábmogisájda skábmon. 28 Jubmel allasis dav tjuoldij,
mij sjiebtjen aneduváj ja väråldis álbeduváj, Jubmel vålljij dav mij ij la,
dåssjidittjat dav mij la, 29 vaj ij aktak almasj Jubmela åvdån galga ietjas
rámmpot. 30 Suv baktu lihpit Kristus Jesusin, guhti midjij vijsesvuohtan
Jubmelis, rievtesferdukvuohtan, ájlisvuohtan ja friddjavuohtan sjattaj.
31 Tjáleduvvam ham la: *Guhti ietjas rámmpu, rámmpus Härrá baktu.*

2

Paulusa åvdep sárnnedibme Korinthan

1 Vielja, gå dijá lusi båhtiv, de ittjiv tjáppa hålaj jalik vijsesvuodajn didjij
Jubmela tjiegosvuodajt sárnneda. 2 Kristus Jesus, ruossinávllidum Kristus,
lij ájnna gev hálijdiv dåbddåt gå dijá lunna lidjiv. 3 Ledjiv dijá lunna
sjiebtjen ja balon ja doargestiv. 4 Muv hålla ja sárnne ittjij vijsesvuodajn

dijáv jáhkkuj buvte, ájnat Vuojŋŋanisájn ja fámujn duodastiv; [5] dijá jáhkko almatja vijsesvuohtaj ij tjanáduvá, ájnat Jubmela fábmuj.

Jubmela vijsesvuohta sárnneduvvá

[6] Vijsesvuodav vuojŋŋalasj ållessjattugijda sárnnedip, ep de vijsesvuodav mij dán väräldij gullu jalik dán värälda dåssjåniddje fámojda. [7] Sárnnedip Jubmela suollevis vijsesvuodav, mij lij tjiegaduvvam, valla Jubmelis lij juo ájge álgo åvddål mierreduvvam miják herlukvuohtaj dålvutjit. [8] Dáv vijsesvuodav ettjin dán värälda fámo dåbdå – jus lulun dåbddåt, de e lulu herlukvuoda härráv ruossinávllit. [9] Sárnnedip, gåktu tjálugin la tjáleduvvam, *mav tjalmme ij la vuojnnám jalik biellje gullam* ja mav aktak almasj ij la ussjolam, dav Jubmel gárvedij sidjij gudi suv iehttsi. [10] Ja midjij la Jubmel dav Vuojŋŋanisá baktu bigodam. Vuojŋŋanis ham gájkka åtsåt, Jubmela tjiegŋalisvuodajt aj.

[11] Guhtis ietjá almatja Vuojŋŋanisás diehtá, mij almatjin la? De ij aktak ietjá gå Jubmela vuojŋŋanis diede, mij Jubmelin la. [12] Ja ep la värälda Vuojŋŋanisáv oadtjum, ájnat Vuojŋŋanisáv mij Jubmelis boahtá, vaj dádjadip, majt Jubmel midjij la vaddám. [13] Dan diehti ep ga dáj birra håla bágoj, majt almatja vijsesvuohta midjij la åhpadam, ájnat bágoj majt Vuojŋŋanis midjij la åhpadam – vuojŋŋalasj ássjijt Vuojŋŋanisá baktu dádjadip. [14] Luondostis almasj ij duosto, mav Jubmela Vuojŋŋanis hoallá. Gájvesvuohta l mav ij dåbdå dajna gå vuojŋŋalasj láhkáj dav viertti åtsådit. [15] Valla vuojŋŋalasj almasj gájkka árvustallá, ietjas val aktak ij máhte árvustallat. [16] *Guhtis Härrá ájádusájt dåbddå, vaj máhttá suv åhpadit?* Valla miján li Kristusa ájádusá.

3

Tjoaggulvis aktisasjvuodan lassán

[1] Vielja, ittjiv ga mån didjij máhte degu vuojŋŋalattjajda hållat, ájnat degu oadtjelattjajda, njuoragijda Kristusin. [2] Mielkev didjij vaddiv juhkat, ittjiv de biebmojt; ejda dij dajt ájn gierda. Ehpit ga dálla gierda, [3] dajna gå vilá oadtjelattja lihpit. Jus diján la udnodisvuohta ja rijddo, ehpit gus de ájn oattjálattjan almatjij dábij milta vájalda? [4] Gå nubbe javllá: »Paulusa bielen lav«, ja nubbe: »Apollosa bielen lav«, ehpit gus de gájkaj iehtjádij milta

dagá? [5] Mij la Apollos? Mij la Paulus? Dievnastiddje, gudi dijáv jáhkkuj doalvojga, goabbák vattáldagájn mav Härrá sunnuj vattij. [6] Mån sáddjijiv, Apollos tjáhttjij, valla Jubmel sjaddadij. [7] Guhti sáddji jalik guhti tjáhttji ij la migek ájnat dåssjå Jubmel guhti sjaddat. [8] Guhti sáddji ja guhti tjáhttji libá akta, valla juohkkahasj bálkáv bargostis oadtju. [9] Mij ham lip Jubmela viehkediddje ja dij Jubmela bälldo, Jubmela viesso.

[10] Ármo baktu mav Jubmel munji vattij, vijses tsieggijiddjen vuodov biedjiv, man nali de nuppe tsieggiji. Valla juohkkahasj gähttjus gåktu tsieggi. [11] Aktak ij ietjá vuodov buvte biedjat, gå dav mij la juo biejaduvvam, Kristus Jesusav. [12] Dan vuodo nali buktá gållij, silbaj ja divras giergij tsieggit, jali muoraj, suojnij ja rásij, [13] ja de vuojnnusij boahtá gåktu guhtik la tsieggim. Boahtá biejvve mij dav bigot. Dålåjn vuojn boahtá, ja dållå juohkkahattja dagov gähttjal. [14] Gen viesso stajgugin bissu, bálkáv oadtju. [15] Gen barggo buollá, bálkás massá. Iesj galla gádjus, valla degu dålå sissta. [16] Ehpit gus dádjada dij lihpit Jubmela tiempel ja diján la Jubmela Vuojŋŋanis? [17] Jus soames Jubmela tiemmpelav bäjsstá, de Jubmel suv dåssjit, dajna gå Jubmela tiempel la ájlis, ja didja lihpit dat tiempel.

[18] Allit ietjada biehte. Guhti ietjas väräldin vijssásin doajvvu, viertti vuostak gájvvásin sjaddat åvddål gå vijssu. [19] Värälda vijsesvuohta l vuojn gájvesvuohta Jubmela åvdån. Tjáleduvvam la: *Vijssásijt ietjasa sluohkudahkaj snårrå*, [20] ja vil: *Härrá vijssásij ájádusájt dåssjen diehtá.* [21] Dan diehti aktak allus almatjijda rámpos biedju. Gájkka didjij gullu – [22] Paulus, Apollos ja Kefas, åbbå värált, iellem ja jábmem, dálásj ájgge ja boahtte ájgge, gájkka l dijá. [23] Valla Kristusij dij gullubihtit, ja Kristus Jubmelij.

4

Paulus tjoaggulvisáv vágot

[1] Juohkkahasj de mijáv Kristusa dievnastiddjen ja Jubmela tjiegosvuodaj tjuottjodiddjen adnus. [2] Tjuottjodiddjijs åskåldisvuohta rávkaduvvá. [3] Valla munji l avtajt jus dij jali soames almatjij duobbmoståvllå muv duobbmi. Iv ga iehtjam duobbmi. [4] Muv oamedåbddo l rájnas, valla iv la daŋgas diehti rievtesferdugin sárnoduvvam. Härrá muv duobbmi. [5] Allit dan diehti åvddål ájge duobbmi, åvddål gå Härrá boahtá. Sån tjuovga åvddåj buktá

gájkka mij la sjievnnjedij tjiegaduvvam ja bigot gájkka vájmoj ájggomusájt. Ja dan milta de juohkkahasj Härrás rámpov oadtju.

6 Vielja, dáv lav iehtjam ja Apollosa birra hållam, vaj munnus oahppabihtit »mij tjáleduvvam la«, vaj ehpit nuppev rámpo nuppev hilgodijn. 7 Guhtis la duv nuppes buorebun dahkam? Mij la dujna, mav illa oadtjum? Ja jus la juojddá oadtjum, man diehti ietjat rámpo degu illa dav vattáldahkan oadtjum? 8 Lehpit diehttelis juo gallánam, juo boanndum, diehttelis juo mijá dabdá gånågissan sjaddam. Buorak luluj jus ajtu lulujda gånågissan sjaddat, vaj lulujma dijáj ráddit! 9 Munji vuojnnet Jubmel la mijájt apostelijt uhtsemussan biedjam, jábmemij duobbmidallam. Tjuodtjop gehtjadimoavddon värälda åvdån, goappátjagá ieŋŋgilij ja almatjij åvdån. 10 Mij lip Kristusa diehti gájvvása, dij lihpit jiermmá. Mij lip fámodime, dij gievra. Dij lihpit guddneduvvam, mij gis álbeduvvam. 11 Ájn dálla lip nälggomin ja gåjkkåmin, biktasahtá, givselduvvam ja vieso dagi. 12 Rihtjap ja barggap iehtjama giedaj viessomuhá diehti. Gå álbeduvvap, de buorissjivnnjedip. Gå doarrádaláduvvap, de gillap. 13 Gå bilkkeduvvap, de vásstádussan buorev hållap. Sjaddam lip värälda hilgudissan, gájkajda häjtádissan dán biejve rádjáj.

14 Iv dáv tjále dijáv skábmádahtátjit, ájnat vágodittjat dijáv, mánnágärrása. 15 Vájku diján lulun lågevtuvsán åhpadiddje Kristusin, de diján e huoman lulu moadda áhtje. Mån ham evangeliuma baktu didjij áhttjen Kristus Jesusin sjaddiv. 16 Danen dijáv sidáv muv åvddågåvvån välldet.

Paulus la vat Korinthaj vuolggemin

17 Dan diehti lav Timotheosgärrásam, jáhkkogis mánáv Härrán, dijá lusi rádjam. Sån dijáv mujttádahttá, gåktu sidáv dijáv ristagissan vájaldit, nåv gåktu juohkka tjoaggulvisán åhpadav. 18 Muhtema li stuorástallagoahtám, dajna gå jáhkki iv dijá lusi boade. 19 Valla jus Härrá sihtá de ruvva boadáv ja dalloj de besav daj stuorrásij vidjurijt diehtet, iv dåssjå sijá bágojt, ájnat sijá fámojt. 20 Jubmela rijkka ham ij la báhko ájnat fábmo. 21 Goappáv sihtabihtit? Boadáv gus dijá lusi ruoskájn vaj gieresvuodajn ja libbogisvuodajn?

5

Paulus várrot bihko huorrudagás

1 Gullam lav dijá gaskan huorrudagáv, aj dakkir huorrudagáv mij ij buorrek
hiednigij gaskan la, gå ålmåj ieddnebielijnis aktan viessu. 2 Valla stuorrása
lihpit, vájku ienni måråstit lulujda ja rádjat suv guhti dáv dahká. 3 Iesj lav
juo – degu luluv dijá lunna, rubmaha hárráj ierit valla vuojŋŋanisá hárráj
lahka – velgulattjav duobbmim. 4 Gå härrá Jesusa namán tjåhkanihpit, ja
mån vuojŋŋalattjat lav dijá lunna, ja härrá Jesus Kristusa fábmo miján la:
5 de dakkirasj Sáhtánij vatteduvvá, vaj suv rumáj dåssjån ja suv vuojŋŋanis
Härrá biejven gádjus.
6 Ij la diján oarre goarssut. Ehpit gus diede, suvradájges binnásj ålles
dájgev suvrrot. 7 Rádjit oabme suvradájgev, vaj ådå dájggen sjaddabihtit;
suvrrodik dájggen, dajna gå mijá bässásjlibba, Kristus, la njuovaduvvam.
8 Basodup de, allup val oabme suvradájgijn jalik bahudagá ja bäjsko
suvradájgijn, ájnat rájnna ja sáddná suvrrodik lájbijn.
9 Åvdep girjen didjij tjálliv diján ij la skieges almatjij mige dahkamuhájt.
10 Ittjiv gájkaj dán väråld a skieges almatjij birra tjále, ittjiv ga gájkaj
ietjastallij jalik hádnásij jalik boajtojubmeldievnastiddjij birra; jus luluj de
lulujda dáv väråldav guodet. 11 Didjij tjálliv, diján e galga makkirik
dahkamuhájt sujna guhti vielljan gåhtjoduvvá, valla huorrudagán viessu,
hádnásin, boajtojubmeldievnastiddjen, álbediddjen, juhkken jali suollagin.
Allit ga sujna biebmov båråå. 12 Ij gåjt dal muv välggogisvuohta littja sijáv
duobbmit, gudi li ålggolin? Ietja ham duobbmibihtit dåssjå sijáv gudi li
sissŋelin. 13 Ålggolahájt Jubmel duobbmi. *Rádjit ietjada lussta suv guhti l bahá.*

6

Ristagisá digguhi

1 Gåktus aktak dijájs, guhti vieljajnis la digguhime, huomaj ássjev
vádnarievtesferdugij ja ij ájllisij åvddåj biedjat? 2 Ehpit gus diede ájllisa
väråldav li duobbmitjit? Ja jus väråldav lihpit duobbmitjit, ehpit gus de
buvte unna ássjátjijt duobbmit? 3 Ehpit gus diede mij ieŋŋgilijt lip
duobbmitjit? De ham de beras lulujma buktet sahte ássjijt tjoavddet. 4 Gå

dal diján li dakkir rijdo, de duobmárin biedjabihtit almatjijt gudi tjoaggulvisás e manenik aneduvá. 5 Didjij skábmon dáv javlav! Ij gus dijá gaskan la vijses, guhti rijdov guovte ristagis vieljatja gaskan tjoavddá? 6 Ienni viellja vieljajnis digguj, ájn vil jáhkodimij åvdån. 7 Gå dikke åvddåj ássjijt guoddebihtit, de juo didjij la skábmon. Manen ehpit ienni vierev gierda? Manen ehpit ienni vuojtádalá? 8 Nuppijt farra vahágahttebihtit ja ietjada vieljajda vierev dahkabihtit. 9 Ehpit gus mujte, vierredahkke ij Jubmela rijkav árbbi? Allit tjádjána. Aktak ij Jubmela rijkav árbbi, guhti skiegesvuodan jali boajtojubmeldievnastusán viessu jali huorrudagán jali ålmmå gudi ietjá ålmmåj vellahi, 10 jalik suolavuodan jali hánesvuodan viessu ja guhti l juhkke, álbediddje jali rievvár. 11 Nåvti li muhtema dijájs viessum, valla lihpit rájnnasin basáduvvam, lihpit ájllisin ja rievtesferdugin Jesus Kristusa namá ja Jubmela Vuojŋŋanisá baktu dagáduvvam.

Rumáj la ájlis Vuojŋŋanisá tiempel

12 Gájkka l munji loahpen – valla gájkka ij la ávkken. Gájkka l munji loahpen – valla ij mige oattjo muv ráddit. 13 Biebbmo l tjoajve diehti ja tjoajvve biebmo diehti, dasik Jubmel goappátjijt dåssjedibmen dahká. Rumáj gis ij la skiegesvuoda diehti, ájnat Härrá diehti, ja Härrá l rubmaha diehti. 14 Jubmel la Härráv tjuottjeldahttám, ja fámos baktu mijáv tjuottjeldahttá. 15 Ehpit gus diede dijá rubmaha li Kristusa lahtasa? Dagátjav gus de Kristusa lahtasijt skähkása lahtasin? Iv de! 16 Ehpit gus diede guhti skähkásijn aktiduvvá, sjaddá sujna aktan rubmahin? Tjáleduvvam ham la: *Sjaddiska såj guovtes aktan.* 17 Valla guhti Härrájn aktiduvvá, sjaddá sujna aktan vuojŋŋanissan. 18 Várrijihtit skiegesvuodas. Gájkka ietjá sutto, majt almasj dahká, li rubmaha ålggolin, valla skieges ietjas rubmaha vuosstij suttov dahká. 19 Ehpit gus diede dijá rubmahav ájlis Vuojŋŋanisá tiemmpelin, mij la dijájn ja mav Jubmelis lihpit oadtjum? Ehpit dasti allasihtte gullu. 20 Jubmel la dijáv lånestam ja hattev máksám. Adnit de rubmahav Jubmelij guddnen.

7

Vásstádusá gatjálvisájda gállasjvuoda birra

1 Ja de dasi majt tjálijda: Buoremus la ålmmåj gå nissunav ij åbbå duohta. 2 Valla gå le edna skiegesvuohta, de ålmåj viessus áhkátjijnes ja nissun

ålmmåjnis. [3] Vaddus ålmåj áhkátjises, mav sunji l vielggen ja daŋga láhkáj áhkásj ålmmåsis. [4] Áhkásj ij aktu ietjas rubmaha badjel mierreda, ålmåj aj. Ij ga ålmåj ietjas rubmaha badjel mierreda, ájnat áhkásj aj. [5] Alle goabbák guojmáda ietján gå oanegis ájgev guode, jus ähppe la ájgás båhtalam sieddo råhkådallat, ja maŋŋela vat aktan viessot. Ietján má Sáhtán dunnuv gähttjal, dajna gå ähppe másja aktu viessot. [6] Dáv miededibmen hålav, iv gåhttjomin. [7] Sávadav gájka lulun muv lágátjin viessot. Valla juohkkahasj la sierra ármmovattáldagás Jubmelis oadtjum, nubbe nuov, nubbe náv.

[8] Javlav: vállduk almatjijda ja árbbátjijda l buoremus vállduk bissot, nåv gåktu mån. [9] Valla válldujisá, jus háloj vuosstij e nagá doarrot. Buorep válldut gå hálojs buollet. [10] Válldum almatjijda dáv njuolgadusáv vattáv, mij ij la mujsta, ájnat Härrás: Nissun allus ålmmåstis sirádu. [11] Valla jus dav dahká, lehkus de vállduk jali såbadus ålmmåjnis. Allus ga ålmåj áhkátjistes sirádu.

[12] Iehtjádijda javlav mån, ij de Härrá: Jus soames vieljan la áhkásj, guhti ij la jáhkon valla hihkal sujna viessot, allus de ålmåj sujsta sirádu. [13] Ja jus soames nissunin la ålmåj, guhti ij la jáhkon valla hihkal sujna viessot, allus de nissun sujsta sirádu. [14] Jáhkodis ålmåj la vuojn áhkátjistes baktu ájlistuvvam, ja jáhkodis áhkásj l jáhkulasj ålmmås baktu ájlistuvvam. Ietján ham sunnu máná lulun báddum, ja e lulun ájllisa degu dálla. [15] Valla sirádus jáhkodibme jus sihtá. Dalloj ij la jáhkulasj viellja jalik oabbá tjanáduvvam. Jubmel la dijáv gåhttjum ráfen viesutjit, [16] ja gåktu dån, nissun, diedá makta ålmmåt máhtá gádjot ja dån, ålmåj, makta áhkátjat máhtá gádjot?

Ålgoldis viessomvuoge

[17] Ietján, juohkkahasj viessus dajna åsijn, mav Härrá l sunji vaddám, nåv gåktu lij gå Härrá suv gåhtjoj. Dáv njuolgadusáv juohkka tjoaggulvissaj vattáv. [18] Guhti lij birratjuohpaduvvam gå gåhtjoduváj, allus dal rievddadu. Guhti ittjij birratjuohpaduvá, allus birratjuohpaduvvu. [19] Ij la birratjuohpadus jalik åvddånáhkke ájnas. Ájnas la Jubmela budájt tjuovvot. [20] Bissus juohkkahasj nåv gåktu lij gå gåhtjoduváj. [21] Jus oarjje lidji gå gåhtjoduvvi, de ale dassta surá. Valla jus friddjan lulu bessat, de válljitja má. [22] Guhti Härráj la oarjjen gåhtjoduvvam, sån la Härrá

friddjanluojteduvvam. Nåv la aj sujna guhti friddjan gåhtjoduváj, sån la Kristusa oarjje. 23 Jubmel la dijáv lånestam ja hattev máksám; allit almatjij oarjjen sjatta. 24 Vielja, bissus juohkkahasj Jubmela åvdån nåv gåktu lij gå gåhtjoduváj.

Vállduk almatja ja árbbátja

25 Vállduk almatjijda mujna ij la makkirik gåhttjom Härrás. Valla máhtáv rádev vaddet, dajna gå Härrá ármmogisvuodanis munji åssku. 26 Muv mielas almatjij la buoremus vállduk viessot dán niedaájge. 27 Jus nissunij la tjanáduvvam, ale de gähttjala sujsta bessat. Jus nissunis la bessam, ale de ietjá nissunav gähttjala gávnnat. 28 Valla i suddoda jus válldu. Ja jus vállduk nissun válldu, de ij la dat ga suddo. Valla gudi vállduji, sidjij sjaddi dán ednamin vájve, ja sidáv dijáv dajs árjjot. 29 Valla dáv javlav, vielja: Ájgge l oadne. Dássta duohku viessusa gejn li áhkátja, degu sij gejn älla áhkátja, 30 gudi tjierru degu sij gudi e tjiero, gudi ávvudalli degu sij gudi e ávvudalá, gudi juojddá oassti degu sij gudi ettjin dav åmasta 31 ja gudi väräldin viessu degu sij gudi dassta ettjin vieso. Dát värált, mij la dal, le juo dåssjånime, 32 ja danen sidáv dijáv mårråhijs árjjot. Vállduk almasj mårås dassta mij Härráj gullu, gåktu Härráj vuogas la. 33 Valla válldum almasj mårås dassta mij väräldij gullu, gåktu áhkátjises vuogas la, 34 ja dan diehti guoktáj juohkás. Vállduk nissun jali niejdda mårås dassta, mij Härráj gullu, vaj bissu ájllisin rubmaha ja sielo bieles. Valla válldum áhkásj mårås dassta, mij väräldij gullu, gåktu ålmmåsis vuogas la.

35 Dáv mån dijá buorren javlav, iv dan diehti gå sidáv dijáv buorggut, ájnat gå sidáv dijáv skuornnásin viessot ja jáhkkogisát Härrán bissot. 36 Valla jus soames moarssásis ij la vuogas, gå hálo badjáni, de válljijis ja dahkis majt hálijt. Ij sån suddoda, válldujiska de. 37 Valla duolla dahká, guhti nannusit ájggomusájnis bissu ja nákkoj dagi diehtá majt sihtá ja vájmonis la buorren gávnnam moarsses duohtak dibddet. 38 Danen, guhti moarssijn válldu, dahká duolla ja guhti ij válldu ájn buorebuv dahká.

39 Nissun la tjanáduvvam guhkev ålmmås la viesso. Jus ålmmås jábmá, de válldujis de gejna sihtá, valla ristagisájn. 40 Valla muv mielas sunji luluj ájn vil buorep vállduk viessot, ja jáhkáv Jubmela Vuojŋŋanis la mujna aj.

8

Biergo hiednigij värrodimijs

1 Värrobiergoj hárráj li miján juohkkahattjan diedo. Diedo mijáv stuorrán
dahki, valla gieresvuohta mijáv nannusin dahká. 2 Guhti diedástallá, ij la ájn
duolla diedov oadtjum, 3 valla gänna l gieresvuohta, sån la Jubmela oahpes.
4 Gå dal gatjálvis la, jus almasj oadtju biergov bårråt, mij la boajtojubmelijda
värroduvvam, de diehtep väräldin älla boajtojubmela, ja ij aktak ietjá
jubmel gå ájnna Jubmel. 5 Jus nåv gåhtjoduvvam jubmela li, almen jali
ednamin – ja moadda jubmela ja härrá mak li – 6 de miján la dåssjå akta
Jubmel, Áhttje gässta gájkka boahtá ja gesi gullup, ja dåssjå akta härrá,
Jesus Kristus, gen baktu gájkka l ja gen baktu viessop.
7 Dát diehto ij la galla gájkajn. Muhtema nåv nannusit li boajtojubmelijda
ávddam ja biergov värrobierggon bårri. Ja nåv de rasjes oamedåbdov
låsedi. 8 Valla biebbmo ij mijáv Jubmelij doalvo. Ep majdik masse jus
bårråp, ep ga majdik vuojte jus ep bårå. 9 Valla várrijihtit vaj dijá
friddjavuohta ij sjäbttjásijt jårrålahte. 10 Jus dal soames gänna l diehto duv
vuojnná boajtojubmelij tiemmpelin bårråmin, ij gus de suv rasjes
oamedåbddo mahkas gievro värrobiergov båråtjit? 11 De ham sjiebtjes
almasj duv diedo diehti håhkkån, dát viellja gen åvdås Kristus la jábmám.
12 Jus dán láhkáj vieljajihtte vuosstij suddodihpit ja rasjes oamedåbdojt
sárjjibihtit, de Kristusa vuosstij suddodihpit. 13 Dan diehti: Jus biebbmo
vieljam jårrålahttá, de iv luoddnok dasti biergov bårå, vaj oarren vieljam
jårrålibmáj iv sjatta.

9

Paulus ij bálkáv rávka

1 Iv la gus mån friddja? Iv la gus mån apostel? Iv la gus mån Jesusav,
härráma vuojnnám? Ehpit gus dij la dahko, mav Härráj lav dahkam? 2 Jus
nuppijda iv la apostelin de gåjt didjij lav. Dij ham lihpit Härrá
duodastussan muv apostelámmádij.
3 Dát la muv bälostibme sidjij, gudi lájtti. 4 Ij la gus miján riektá bårråt ja
juhkat? 5 Ij la gus miján riektá jáhkulasj áhkátjav fårrusimme välldet, degu

duo nuppe apostela ja Härrá vielja ja Kefas? 6 Vaj dåssjå munnun
Barnabasajn gus ij la riektá barggamis bessat? 7 Guhtis gåjt dal
doarroålmmån bálká dagi vuolggá? Guhtis gåjt dal vijnnagárdev gárvet ja
dan sjattojs ij bårå? Guhtis gåjt dal álldoälov räjnnuj ja mielkes ij oattjo?
8 Almasjvuoge milta gus lav hållamin, vaj ij gus láhka aj dav sárno?
9 Mosesa lágan ham tjáleduvvá: *Ale vuovsá njálmev tjaná, gå la gårnijt
tjuolldemin.* Vuovsájs gus dal Jubmel la måråstime? 10 Ij, mijá diehti dav
javllá. Mijá diehti ham la tjáleduvvam, guhti ednamav sállá ja guhti gårnijt
tjuolldá, dahkus dav dåjvujn bálkáv oadtju. 11 Gå vuojŋŋalasj sájojt dijá
gasskaj dal lip sáddjim, le gus de ilá ednak jus dijá rubbmelasj buorijs
tjuohppap? 12 Jus nuppijn la riektá dijás mavga oadtjot, ij gus miján lulu ájn
ienep? Ejma val mij dat riektás niekti, ájnat gierddap gájkka, vaj Kristusa
evangeliumij ep árinisájt dagá. 13 Diehtebihtit ham gudi tiemmpelin
dievnasti, tiemmpela boadojs viessu ja gudi álltárdievnastusán li, álltára
värojs oasesa oadtju. 14 Nåv aj Härrá mierredij evangeliumis viessomuháv
oadtju, gudi dav sárnnedi. 15 Valla mån iv la dakkir riektájt niektim, iv ga
dan diehti tjále vaj dakkirijt luluv oadtjot. Ienni de jámáv, aktak allis válde
dav mij munji l rámmpon. 16 Evangeliumav sárnnedit ij la munji
mihástallamoarren, valla bággo dav dahkat! Vuoj munji, jus evangeliumav
iv sárnneda! 17 Jus iehtjam milta dagáv de bálkáv oattjov. Valla jus hähttuv
iv ga iehtjam milta dagá, de l dåssjå gåhttjom mav ållidav. 18 Mij la de munji
bálkkán? Na, evangeliumav bálká dagi sárnnedit. Iv de riektáv ávkástalá
mav evangelium munji vaddá.

Vuojtátjit ållusabmusijt

19 Friddjan, iv aktasik tjanáduvvam, lav daŋgas diehti iehtjam oarjjen
dahkam ållusabmusijt vuojtátjit. 20 Juvdájt vuojtátjit lav juvdán viessum.
Sijáv vuojtátjit, gudi lága vuolen li, lav iesj viessum degu lága vuolen luluv,
vájku iv la lága vuolen. 21 Sijáv vuojtátjit gejn ij la láhka, lav iesj viessum
degu luluv lága dagi, vájku iv la Jubmela lága dagi. Mujna l ham Kristusa
láhka. 22 Sjäbttjásijt vuojtátjit lav iehtjam sjäbttjásin dahkam. Gájkajda
gájkkan lidjiv, edasik soabmásav gájutjit. 23 Evangeliuma diehti gájkka
dagáv, vaj iesj aj dan jáhtojs oasev oattjov.
24 Diehtebihtit ham viehkkijt, gudi gáhpustaládijn gájka viehki, valla

dåssjå akta vuojtov oadtju. Viehkit de dav åttjutjit. 25 Gáhpustalle viertti
gájkka guodet – viehkke gållne vuojttokråvnå diehti, ja mij gållnåmahtes
vuojttokråvnå diehti. 26 Iv måhke dagi viega, iv ga guoros ilmmáj tjårmå.
27 Rubmahav givseldav gullogisvuohtaj. Iv iesj sidá hiejteduvvat, mån guhti
iehtjádijda sárnnedav.

10

Várrijihtit boajtojubmeldievnastusás

1 Sidáv didjij dáv diededit, vielja: Mijá ájttega lidjin gájka balva vuolen ja
gájka vádtsin mera tjadá. 2 Gájka balvan ja meran gástaduvvin Mosesa
aktisasjvuohtaj. 3 Gájka davga vuojŋŋalasj biebmov bårrin, 4 ja gájka davga
vuojŋŋalasj juhkusav juhkin. Vuojŋŋalasj bávtes juhkin mij sijáv tjuovoj, ja
bákte lij Kristus. 5 Valla sijájs ienemusá ettjin Jubmela ármov gávna, ájnat
åjdåmähttsáj jámadin. 6 Gájkka dát buojkot vaj ep, sijá láhkáj, hálijda dav
mij la bahá. 7 Allit boajtojubmeldievnastiddjen sjatta, nåv gåktu sijás
moattes. Sijá birra tjálugin tjáleduvvá: *Álmmuk tjåhkkidij båråtjit jugátjit ja de
badjánij ávvudalátjit.* 8 Allup ga huorrudu, nåv gåktu sijás moattes. Dalloj
guoktalåkgålmmåtuvsána avtan biejven gåddujin. 9 Allup ga Härráv
gähttjalu, nåv gåktu sijás moattes; gärmmahijda sij gåttådallin. 10 Allit ga
njimmura, nåv gåktu sijás moattes; Dåssjididdjáj ham sij gåttådallin.
11 Gájkka dát sidjij åvddåmärkkan lij ja tjáleduváj várrodissan midjij, gudi
maŋemus ájggegávdan viessop. 12 Dan diehti, guhti jáhkká ietjas stajgga
tjuodtjomin, várrijus jårråmis. 13 Dijá gähttjalime ällim badjelmärrásattja.
Jubmel la åskåldis, ij gähttjalimijt miededa, majt ehpit ájmmuda guoddet.
Gå gähttjalimev miedet, de rádev vuoset, vaj dassta bessabihtit.
14 Gierugattja, várrijihtit boajtojubmeldievnastusás. 15 Hålav didjij,
jiermmájda. Árvustallit ietja muv hålav. 16 Ij gus buorissjivnnjádusá gávttja,
mav buorissjivnnjedahttep, Kristusa varájn mijáv aktida? Ij gus lájbbe, mav
dådjalip, Kristusa rubmahijn mijáv aktida? 17 Gå lájbbe l akta de lip akta
rumáj, vájku lip moattes. Gájka ham oasev dat avtat lájbes oadtjop.
18 Gähttjit Israela álmmugij: Ij la gus siján, gudi väros bårri, värroálltárijn
aktisasjvuohta? 19 Majdis de dáj bágoj javlav? Le gus boajtojubmela jalik ma
boajtojubmelijda värroduvvi mahkkak? 20 Älla, valla mav värrodi, bahás

vuojŋŋanisájda värrodi, e de Jubmelij. Iv de sidá dijáv bahás vuojŋŋanisájda säbrrat. 21 Ehpit máhte goappátjijs, Härrá gávtjas ja bahás vuojŋŋanisáj gávtjas juhkat. Ehpit ga buvte goappátjijda, Härrá bävddáj ja bahás vuojŋŋanisá bävddáj, tjåhkkidit. 22 Vaj Härráv gus lip assjmadittjat? Lep gus mij sujsta gievrabu?

Oamedåbdo friddjavuohta

23 Gájkka l loahpen – valla gájkka ij la ávkken. Gájkka l loahpen – valla gájkka ij gievrroda. 24 Allit allasihtte buoremusáv åtså, ájnat guojmmásihtte. 25 Gájkka mij bierggooasestiddje lunna vuobdeduvvá buktebihtit oamedåbdoda diehti åtsådalák bårråt – 26 *ednam ja gájkka mij la danna Härráj gullu*. 27 Jus jáhkodibme dijáv guossáj gåhttju, ja suv lusi mannabihtit, bårrit de gájkka mav fállá váni lagábut åtsådalák oamedåbdo diehti. 28 Valla jus soames didjij javllá: »Värrobierggo l«, allit de dav bårå suv diehti, guhti dav javlaj, allit ga oamedåbdo diehti – 29 iv ietjada oamedåbdo birra håla, ájnat guojmáda. Man diehti? Muv friddjavuohta gus nuppij oamedåbdoj milta duobbmidallá? 30 Jus gijttogisvuodajn båråv, man diehti de lájteduváv massta Jubmelav gijtáv? 31 Juogu de bårråbihtit jali juhkabihtit jali mav ihkenis dahkabihtit, de dahkit dav Jubmelij guddnen. 32 Allit dagá ietjada suhttamoarren, juvdájda jalik grehkajda jalik aktasik Jubmela tjoaggulvisán. 33 Iehtjam gähttjalav agev gájkaj milta hiebadit. Iv hibmoda dav mij allasim, ájnat mij iehtjádijda ávkken la vaj sij gádjusi.

11

1 Adnit muv åvddågåvvån, nåv gåktu Kristus la munji åvddågåvvån.

Ájllisij tjoaggulvisáj nissuna

2 Vierttiv dijáv májnnot, gå mujttebihtit gájkka mav didjij lav hållam ja anodihpit davga åhpav mav didjij vaddiv. 3 Sidáv dal dijáv diehtet, Kristus la juohkka ålmmå oajvve, ålmåj la nissuna oajvve ja Jubmel la Kristusa oajvve. 4 Ålmåj guhti råhkådallá jali åvddålijsárnnu gárvvo oajven oajves skábmuj gässá. 5 Valla nissun oajves skábmuj gässá jus rihtsoåjvij råhkådallá jali åvddålijsárnnu. Dahtak skábmo luluj jus vuobdajdis biesskedahttá. 6 Jus nissun ij sidá oajves gåbttjåt, biesskedahttus de vuobdajdis. Valla gå skábmo l nissunij vuobdajdis biesskedahttet jali oajves

buolljadit, de viertti juojnak oajvev gåbttjåt. 7 Ålmåj ij majdik oajvváj
dárbaha tsieggit, dajna gå sån la Jubmela gåvvå ja guddne. Valla nissun la
ålmmå guddne, 8 dajna gå ålmåj ij nissunis boade ájnat nissun ålmmås,
9 ittjij ga ålmåj nissuna diehti sjivnnjeduvá, ájnat nissun ålmmå diehti. 10 Dan
diehti viertti nissun, ieŋŋgilij diehti, oajves gåbttjåt riektás märkkan.
11 Härrá åvdån ij la huoman nissun mige ålmmå dagi, ij ga ålmåj mige
nissuna dagi. 12 Nåv gåk nissun la ålmmås boahtám, de ålmåj la nissunis, ja
gájkka l Jubmelis boahtám.

13 Árvustallit ietja: Hiehpá gus nissunij rihtsoåjvij Jubmelij råhkådallat? 14 Ij
gus luonndo iesj didjij åhpada, guhka vuobda li ålmmåj skábmon, 15 valla
nissunij guddnen, guhti vuobdajdis gåbttjåsin oattjoj. 16 Soabmása soajtti dáj
ássjij nanna rijddalahtjat, valla ij la miján dakkirasj dáhpe, ij ga avtanik
Jubmela tjoaggulvisájs.

Vastes vuohke Härrá ájlis iehkedismállásijn

17 Gå didjij dájt njuolgadusájt vattáv, de iv máhte dijá tjåhkanimijt májnnot,
ma li ienni bahán gå buorren. 18 Åvdemusát guláv dijá gaskan li juohkusa
gå tjåhkanimijn gávnadihpit, ja muhtem märráj dasi jáhkáv. 19 Gullat dijá
gaskan sierra siebre li, vaj vuojnnusij boahtá gejda åsskot buktá. 20 Valla dijá
tjåhkanimijn ij Härrá iehkedismállásijt buvte adnet, 21 dajna gå juohkkahasj
dalága ietjas biebmojt bårrågoahtá, ja de nubbe báhtsá nielgen ja nubbe vat
vuollagin juhká. 22 Älla gus diján ietjada goade, gånnå bårråbihtit ja
juhkabihtit? Vaj ehpit gus Jubmela tjoaggulvisás berusta? Hähttuji gus sij,
gejn älla mahkka skábmádit? Majt sihtabihtit muv javllat, májnnot gus
dijáv? Dássta galla iv dijáv májno.

23 Iesj lav Härrás duosstum, majt didjij lav vaddám: Härrá Jesus dan ijá gå
biehteduváj lájbev váldij, 24 Jubmelav gijtij, dådjalij dav ja javlaj: »Dát la
muv rumáj, mij dijá åvdås värroduvvá. Dahkit dav muv mujtton.« 25 Váldij
aj gávtjav mállásij maŋŋela ja javlaj: »Dát gávttja l ådå lihtto muv varán.
Juohkka bále gå dav juhkabihtit, dahkit dav muv mujtton.«

26 Juohkka bále gå dáv lájbev bårråbihtit ja dáv gávtjav juhkabihtit, de
Härrá jábmemav sárnnedihpit, dallutjij gå boahtá. 27 Guhti Härrá lájbev ij
vuogasláhkáj bårå jali suv gávtjav vuogasláhkáj jugá, sån la Härrá rubmaha
ja varå vuosstij suddodam. 28 Åtsådallus almasj ietjas, ja bårrus de lájbes ja

juhkus de gávtjas. [29] Guhti bårrå ja juhká ájádalák gen rumáj l, sån allasis duobmov bårrå ja juhká. [30] Dan diehti li nåv ålos skihpasa ja rasje dijá siegen, ja moaddása li jámadam. [31] Jus iehtjama lulujma åtsådallat, de lulujma duobbmidallamis bessat. [32] Valla gå Härrá mijáv duobbmi, de nuktal vaj ep väräldijn aktan duobbmidalá.

[33] Vielja, gå båråtjit lihpit tjåhkanime, de vuorddit guhtik guojmáda. [34] Jus soames la nälggomin, bårrus de goadenis, vaj ehpit duobbmuj tjåhkana. Gájkka ietjá ássjij birra diededav gå boadáv.

12

Vuojŋŋanisá vattáldagá

[1] Mij vuojŋŋalasj vattáldagájda guosská, de dijáv sidáv dajt dåbddåt.
[2] Diehtebihtit gå hiedniga lijda, de moatteláhkáj gieladis boajtojubmelijda gässujda. [3] Dan diehti sidáv dijáv dádjadit, aktak Jubmela Vuojŋŋanisás dievdeduvvam ij javla: »Garroduvvam lehkus Jesus«, ij ga aktak máhte javllat: »Jesus la härrá«, ietján gå ájlis Vuojŋŋanisá baktu.

[4] Ármmovattáldagá li moattelágátja, valla Vuojŋŋanis la avtalágásj.
[5] Dievnastusá li moattelágátja, valla Härrá l avtagasj. [6] Dago li moattelágátja, valla Jubmel avtagasj, sån guhti gájkka gájkaj lunna barggá. [7] Vuojŋŋanis juohkkahattjan almmus vaj ávkken sjaddá. [8] Nubbe vijsesvuodav Vuojŋŋanisá baktu hoallá, nubbe vat diedov daŋga Vuojŋŋanisá baktu hoallá. [9] Nubbe jáhkov Vuojŋŋanisá baktu oadtju, nubbe vat vattáldagáv skihppijt buoredittjat daŋga Vuojŋŋanisá baktu, [10] ietjes fámov oadtju oavddodagojt dagátjit. Nubbe oadtju vaddásijt åvddålijsárnutjit, nubbe vat vuojŋŋanisájt tjuoldátjit. Nubbe moattelágásj gielaj sárnnu, nubbe vat tjielggi mav gielaj sárnnu. [11] Gájkka dáv dahtak Vuojŋŋanis dahká, juogedijn vattáldagájt juohkkahattjaj ietjas sidoda milta.

Lahtasa rubmahin mij la Kristus

[12] Nåv gåk rumáj la akta vájku li moadda lahtasa, ja gájkka dá lahtasa avtav rubmahav dahki, nåv la aj Kristusijn. [13] Avtajn Vuojŋŋanisájn gájka lip gástaduvvam avta rubmahij, lehkup dal juvdá jali grehka, oarje jali friddja almatja, ja gájka lip avtav Vuojŋŋanisáv juhkam. [14] Ij la rumáj akta ájnna ladás, ájnat moadda lahtasa. [15] Jus dal juolgge javllá: »Iv la giehta ja iv

rubmahij gullu«, de daŋgas diehti rubmahij gullu. 16 Jus biellje javllá: »Iv la
tjalmme ja dan diehti iv rubmahij gullu«, de daŋgas diehti gullu. 17 Jus åbbå
rumáj luluj tjalmme, gåsi de gullo? Jus gájkka luluj gullo, gåsi de happsem?
18 Valla Jubmel dal sidodis milta juohkka lahtasav rubmahij biejaj. 19 Jus
gájkka luluj akta ájnna ladás, luluj gus de migek rubmahijt? 20 Le galla ållo
lahtasa, valla dåssjå akta ájnna rumáj.
21 Tjalmme ij buvte giehtaj javllat: »Iv mån duv dárbaha«, ij ga oajvve
juolgijda: »Iv mån dunnuv dárbaha.« 22 Ållu nuppeláhkáj! Dárbahip aj
rubmaha lahtasijt, ma vuojnnet li sjäbttjásabmusá, 23 ja lahtasijt, ma
vuojnnet li árvodime, árvulattjabun dahkap ja lahtasijt majs skábmádip
hiebalgabbon dahkap, 24 hiebalgis lahtasij ij nåv dárbaha dahkat. Valla
Jubmel la rubmahav tjoahkkáj biedjam ja ienemus gudnev lahtasijda
vaddám, ma li gälvodabmusa, 25 vaj rubmaha lahtasa e gaskasa rijddalatjá,
ájnat nuppe nuppev huksi. 26 Jus akta ladás gierddá, de gájkka iehtjáda aj
gierddi. Jali jus akta ladás guddneduvvá, de gájkka iehtjáda ávvudalli.
27 Dij lihpit Kristusa rumáj, ja juohkkahasj dijás la suv rubmaha ladás.
28 Jubmel la tjoaggulvissaj soabmásijt apostelin gåhttjum, soabmásijt
profäjttan ja soabmásijt åhpadiddjen; soabmásijda l fámov vaddám
oavddodagojt dagátjit, skihppijt buoredittjat, viehkedittjat, tjuottjodittjat ja
moattelágásj gielaj sárnutjit. 29 Le sij gájka apostela? Le sij gájka profejta? Le
sij gájka åhpadiddje? Dahki sij gájka oavdojt? 30 Bukti sij gájka skihppijt
buoredit? Bukti sij gielaj sárnnot jali gielajsárnnomav tjielggit? 31 E, valla
gähttjalihtit stuorámus ármmovattáldagájt åhtsåt. Ja de didjij gájkin
buoremus gäjnov vuosedav.

13

Gájkin buoremus gäjnno: gieresvuohta

1 Vájku vil almatjij ja ieŋŋgilij gielaj luluv sárnnot, valla mujna ij lulu
gieresvuohta, de luluv dåssjå tjuoddje biello, skálajdiddje divgga. 2 Vájku
mujna lulun profejtak vaddása ja gájkka tjiegosvuodajt luluv dåbddåt ja
gájkka diedo lulun, ja vájku mujna luluj gájkka jáhkko várijt sirdátjit, valla ij
lulu gieresvuohta, de iv lulu mige. 3 Vájku vil häjojda luluv juogadit gájkka
mij la mujna, ja vájku luluv iehtjam boaldedahttet, valla ij lulu

gieresvuohta, de iv lulu majdik vuojttet.
4 Gieresvuohta l gierddis ja buorre. Gieresvuohta ij la udnodibme, ij ga
ietjas rámpo, ij ga stuorástalá. 5 Ij la hähkkaráduk, ij ga ietjastalle, ij la
suhtisj, ij ga bahájt vuorkuda. 6 Ij vierrevuodas ávvudalá, sádnesvuodas
galla. 7 Gieresvuohta gájkka guoddá, gájkka jáhkká, gájkka doajvvu ja
gájkka gierddá.
8 Gieresvuohta ij goassak någå. Profejtak vaddása nåhki, gielajsárnnom
sjávvun. Diedo nåhki. 9 Miján li vádna diedo ja profejtak hållamvaddásijs
vánes, 10 valla gå ållesvuohta boahtá de vádne gáhtu.
11 Mánnán hålliv mánáj láhkáj, dádjadiv mánáj láhkáj ja ájádalliv mánáj
láhkáj. Valla ållessjattugin mánnasijt guodiv. 12 Dálla degu tjiegossiek
spiedjilgåvåv vuojnnep; dalloj árudijás árudidjaj vuojnnep. Dálla dádjadav
muhtem märráj; dalloj ållåsit nåv gåktu Jubmel muv ållåsit dåbddå.
13 De bissu dá gålmmå: Jáhkko, doajvvo ja gieresvuohta, ja dajs gájkin
stuorámus la gieresvuohta.

14

Profejtak hållam

1 Vidtjut gieresvuohtaj, valla viggit aj vuojŋŋalasj vattáldagájt oadtjot,
åvdemusát åvddålijsárnnoma vattáldagájt. 2 Guhti gielaj sárnnu, ij
almatjijda sárno, ájnat Jubmelij; ij guhtik suv dádjada, vuojŋŋanisánis
tjiegosvuodajt hoallá. 3 Valla guhti åvddålijsárnnu, almatjijda hoallá, sijáv
gievrrot, vágot ja jaskat. 4 Guhti gielaj sárnnu, ietjas gievrrot, valla guhti
åvddålijsárnnu tjoaggulvisáv gievrrot. 5 Sidáv gájka lulujda gielaj sárnnot
valla ienemusát åvddålijsárnnot. Åvddålijsárnnom la gielajsárnnomis
buorep, jus ij tjielggi majt hoallá tjoaggulvisá gievrrodibmen.
6 Vielja, mij ávkijt la jus dijá lusi boadáv gielaj sárnutjit, valla iv didjij
mavga bigodimev jalik diedov jalik åvddålijsárnnomav jali åhpadimev
vatte? 7 Jus jábma tjuojan, juogu de sjnjurgun jali hárppa, tjuodjá tjuoldek
jienaj, gåktu de buktá gullat mij tjuojaduvvá? 8 Ja guhtis dal ietjas dårruj
gárvet, jus basuvnna ij tjielggasit tjuoja? 9 Nåv aj dijájn: Jus ehpit
njuoktjamijn tjielggasit håla, gåktus de dádjadit majt hållabihtit? Guoros
ilmmáj ham de hållabihtit. 10 Vájku man ållo giela väräldin, de älla mahkka

jienadime. 11 Valla jus iv jienajt dádjada, de abmasin lav sunji guhti hoallá ja sån munji. 12 Nåv aj dijájn: Gå dal Vuojŋŋanisá fámojt gähttjalihpit allasihtte ássat, gähttjalihtit de valjev dajs oadtjot tjoaggulvisá gievrrodibmen. 13 Dan diehti ádnus sån, guhti gielaj sárnnu, máhttudagáv hålav tjielggitjit. 14 Jus de gielaj råhkådaláv de muv vuojŋŋanis råhkådallá, valla jiermijda ávkedibmen.

15 Majt dát merkaj? Sidáv vuojŋŋanisájnam råhkådallat, valla sidáv aj jiermij råhkådallat. Sidáv hievedusáv vuojŋŋanisájnam lávllot, valla jiermij aj. 16 Jus vuojŋŋanisán gijtulvisråhkålvisáv råhkåla, gåktu de ålggolahá lulun máhttet Amenav duv gijtulvissaj javllat? 17 Buorre gå gijtá, valla nubbe ij dassta gievro. 18 Jubmelij gijtto, gielaj ienebuv sárnov gå gájkka dij iehtjáda, 19 valla vaj iehtjáda aj juojddá oahppi, de tjoaggulvisán ienni vihtta bágo jiermijnam sárnov gå tuvsánijt gielaj.

20 Allit vielja jiermij hárráj mánnán liege, valla liehkit mánnán bahudagá hárráj, ja ållessjattuga jiermij hárráj. 21 Lágan la tjáleduvvam: *Amás gielaj ja hålaj dán álmmugij sárnov, valla e ga dalloj muv gulldala*, javllá Härrá. 22 Dan diehti gielajsárnnom sjaddá jáhkodimijda märkkan, ij jáhkulattjajda, valla profejtak hållam jáhkulattjajda märkkan, ij de jáhkodimijda. 23 Jus ålles tjoaggulvis tjåhkan ja gájka gielaj sárnnu ja de ålggolahá jali jáhkodime båhti, de didjij javlli: »Mielajt ham dij lihpit láhppám.« 24 Valla jus gájka profejtagit hålli ja de ålggolij jali jáhkodibme boahtá, de suv sutto bihkusij båhti ja gájka suv tsuojggiji, 25 ja bihkus mij suv vájmon la tjiehkusin. De luojttát muohto ednamij ja Jubmelav råhkådalá tjuorvvu: »Jubmel la duodaj dijá lunna.«

Tjoaggulvisá tjåhkanimij njuolgadusá

26 Vielja, majt dát merkaj? Na gå tjåhkanihpit, de juohkkahattjan la juoga vaddusin: sálmma, åhpadibme, bigodibme, gielajsárnnom jali dasi tjielggim. Valla sjaddus gájkka gievrrodibmen. 27 Gielaj sárnodijn, de hållusa guovtes jali ienemusát gålmås, akta ájgen, ja tjielggijus soames. 28 Jus aktak ij tjielggit máhte, de lehkus gielaj sárnno tjåhkanimijn sjávot ja hållus ienni allasis ja Jubmelij. 29 Profejtajs hållusa guovtes jali gålmås, ja iehtjáda árvustallusa sijá hålav. 30 Jus soames danna tjåhkkåhime bigodimev oadtju, de sjávvunis sån guhti l hållamin. 31 Juohkkahattjaj la máhttelis

åvddålijsárnnot, akta ájgen, vaj gájka juojddá oahppi ja gájka aloduvvi.
32 Profejtaj vuojŋŋanisá li profejtajda gullogisá. 33 Jubmel ij la måjve Jubmel
ájnat ráfe Jubmel.

Nåv gåk gájkka ájllisij tjoaggulvisájn 34 lehkusa nissuna tjåhkanimijn
sjávot: sidjij ij la loahpe hållat, ájnat lehkusa vuollásattja, nåv gåktu láhka
javllá. 35 Jus mavga sihti diehtet, gatjádusá ålmmåjstisá gå viessusisá li
jåvsådam, dajna gå nissunij ij hieba tjåhkanimijn hållat. 36 Vaj dijás gus
Jubmela báhko l vuolggám, ja dåssjå didjij gus la boahtám?

37 Jus soames ietjas profäjttan adná jali suv mielas sujna li vuojŋŋalasj
vattáldagá, diehtus de mav didjij Härrá budán tjáláv. 38 Guhti dáv ij
dåhkkida, iesj ij dåhkkiduvá. 39 Vielja, gähttjalihtit åvddålijsárnnoma
vattáldagáv oadtjot, valla allit val gielajsárnnomav biehtoda. 40 Sjaddus
gájkka sjiehttogisláhkáj ja vuohkasin.

15

Ådå iellem jábmema maŋŋela Kristusa tjuodtjelime baktu

1 Vielja, dijáv mujttádahtáv evangeliumav mav didjij sárnnediv ja mav aj
duostojda ja masi aj lihpit tjanáduvvam. 2 Dan baktu gádjusihpit jus
anodihpit bágos, mav didjij sárnnediv, ietján dåssjåj lihpit jáhkkuj boahtám.
3 Åvdemusát lav didjij vaddám mav iesj duosstuv: Tjálugij milta Kristus
mijá suttoj åvdås jámij ja 4 hávddáduváj, tjálugij milta goalmát biejve
tjuodtjelij, 5 ja Kefasij ietjas bigodij ja maŋŋela lågenanguoktásij. 6 Maŋŋela
vat ienebuj gå vihttatjuode vielljaj avta bále ietjas bigodij. Sijájs ienemus
oasse ájn viessu, valla soabmása li jábmám. 7 Ja de Jakobij ietjas bigodij ja
maŋŋela gájkka apostelijda. 8 Gájkin maŋemusát ietjas munji bigodij, munji
tsuovkkanimmánnáj. 9 Apostelijs lav mån gájkin äbddásamos, iv la åbbånis
árvvogis apostelin gåhtjoduvátjit, dajna gå Jubmela tjoaggulvisáv lav
doarrádallam. 10 Valla Jubmela ármo baktu lav guhti lav, ij ga suv ármmo
muv vuosstij la dåssjåj sjaddam. Barggam lav dåjs nuppijs ienebuv, iv galla
iesj, ájnat Jubmela ármmo mij mujna lij. 11 Lehkus dal mån jali då nuppe:
nåv sárnnedip ja nåv lihpit jáhkkuj boahtám.

12 Valla jus dal sárnneduvvá, Kristus jábbmegij lussta tjuodtjelij, gåktu de
dijás soabmása máhtti javllat jábbmegij tjuodtjelibme ij la almma? 13 Jus ij la

jábbmegij tjuodtjelibme, de ij la Kristus ga tjuodtjelam. 14 Valla jus Kristus ij
la tjuodtjelam, de mijá sárnne l guoros ja dijá jáhkko aj guoros. 15 De bihkusij
boahtá vieret lip Jubmela birra vihtanasstám, dajna gå sárnnedam lip
Jubmel la Kristusav tjuottjeldahttám. Dav de ij lulu máhttet, jus jábbmega e
lulu tjuodtjelit. 16 Jus jábbmega e lulu tjuodtjelit, de ij Kristus ga tjuodtjelit
lulu. 17 Valla jus Kristus ij lulu tjuodtjelit, de mijá jáhkko luluj árvodibme ja
dij világa suttojnihtte lulujda. 18 De li aj láhppum, gudi jáhkon Kristusij li
jábmám. 19 Jus dåssjå dán iellemin lip Kristusij dårvustallam, de lip almatjijs
gájkin äbddásabmusa.

20 Valla Kristus la dal jábbmegij lussta tjuodtjelam vuostatjin sijájs gudi li
jábmám. 21 Gå dal jábmem almatja baktu bådij, de jábbmegij tjuodtjelibme aj
almatja baktu boahtá. 22 Nåv gåktu gájka Adama baktu jábmi, de gájka
Kristusa baktu ådå iellemav oadtju. 23 Valla juohkkahasj vuoros milta:
Kristus vuostatjin ja gå de boahtá, de gudi sunji gulluji. 24 Dan maŋŋela
nåhkåm boahtá, gå rijkav Jubmel Áhttjáj vaddá. Dalloj la de gájkka
härrávieldev, vieksesvuodav ja fámov dåssjidam, 25 dan diehti gå
gånågissan ráddi, dasik gájkka vasjulattjajt juolgijis vuolláj la biedjam.
26 Jábmem la maŋemus vasjulasj mij dåssjiduvvá, 27 dajna gå *gájkka l juolgijis
vuolláj biedjam.* Gå javladuvvá gájkka l suv vuolláj biejaduvvam, de
diehttelis Jubmel ij la suv vuolláj biejaduvvam, guhti gájkka suv vuolláj
biejaj. 28 Gå dal gájkka suv vuolláj la biejaduvvam, de Bárnne iesj
biejaduvvá suv vuolláj, guhti gájkka suv vuolláj biejaj, vaj Jubmel gájkkan
gájkajn sjaddá.

29 Majt ietján dahki, gudi ietjasa jábbmegij åvdås gástadahtti? Manen sijá
diehti gástadahtti, jus jábbmega e åbbånis tjuodtjela? 30 Ja man diehti gis
iehtjam juohkka båttå hägganiedaj luojtáv? 31 Vielja, duodaj guhkev muv
rámmpon Kristus Jesusin, mijá härrán, lihpit: Jábmem la muv tjalmij åvdån
juohkka biejve. 32 Mij ávkijt munji luluj, jus dåssjå almatjij vuoge milta luluv
ájádallat, gå urudisáj vuosstij Efesosin dårruv? Jus jábbmega e tjuodtjela, *de
bårrup ja juhkup, dajna gå idet jábmep.* 33 Allit bähtádalá. »Nievres siebrre
buorre dábijt bäjsstá.« 34 Jierijdihtit ja allit dasti suddoda! Muhtema li gudi e
sidá majdik Jubmela birra diehtet, skábmon didjij dav javlav.

Tjuodtjelibme l ietjájduvvam

35 Muhtema dal usjudalli: »Gåktus jábbmega tjuodtjeli? Makkir rumáj la
siján gå båhti?« 36 Gájves! Mav sáddji ij ällá jus ij jáme. 37 Gå sáddji, de i
boahtte sjattov sáddji, ájnat gårnnetjalmev jali juokkirik sádjogårnev.
38 Valla Jubmel dasi vaddá hámev mav sihtá, ja juohkka gårnne sierra
hámev oadtju. 39 Älla gájkka rubmaha avtalágátja, ájnat almatjijn, slihturijn,
låttijn ja guolijn la fert avtan ietjaslágásj rumáj. 40 Almmelasj rubmaha ja
ednama rubmaha li, valla almmelasj rubmahijn la ednama rubmahijs
ietjálágásj guojttem. 41 Biejven la sierra guojttem, mánon sierra ja nástijn vat
sierra. Ja juohkka násten la ájn de vil sierra guojttem.

42 Nåv la aj jábbmegij tjuodtjelibme. Mij dåssjåniddjen sáddjiduvvá,
nåhkåmahttán tjuodtjel. 43 Mij gudnedisvuodan sáddjiduvvá, herlukvuodan
tjuodtjel. Mij sjiebtjesvuodan sáddjiduvvá, ålles fámon tjuodtjel. 44 Mij
luondulasj rubmahin sáddjiduvvá, vuojŋŋalasj rubmahin tjuodtjel. Jus
luondulasj rumáj la, de vuojŋŋalasj rumáj aj la. 45 Náv la aj tjáleduvvam:
Vuostasj *almasj*, Adam, *ielle siellon sjattaj*, valla maŋemus Adam
vuojŋŋanissan, mij iellemav vaddá. 46 Vuojŋŋalasj ij vuostatjin boade, ájnat
luondulasj boahtá. Esski dan maŋŋela de vuojŋŋalasj boahtá. 47 Vuostasj
almasj ednamis bådij ja ednam lij. Nubbe almasj almes boahtá. 48 Nåv gåktu
ednamis almasj lij, li aj gájka ednamis, ja nåv gåktu almes almasj la, li aj
almmelattja. 49 Ja nåv gåktu mij lip gåvå ednama almatjis, lip aj gåvå
almmelasj almatjis.

50 Vielja, valla dáv didjij javlav: Oadtje ja varra ij Jubmela rijkav árbbi. Ij ga
dåssjåniddje máhte nåhkåmahtesvuodav árbbit. 51 Tjiegosvuodav dal didjij
hålav: Gájka ep jáme, valla gájka ietjájduvvap, 52 hähkkat, oanegis båttån, gå
maŋemus basuvnna tjuodjá. Basuvnna tjuodjá, ja dalloj jábbmega
nåhkåmahtes hámen tjuodtjeli, ja mij ietjájduvvap. 53 Dåssjåniddje viertti
nåhkåmahtesvuohtaj gárvoduvvat ja jábbmelasj viertti jámegahtesvuohtaj
gárvoduvvat. 54 Valla gå dåssjåniddje nåhkåmahtesvuohtaj gárvoduvvá ja
jábbmelasj jámegahtesvuohtaj gárvoduvvá, de sjaddá nåv gåktu tjálugij la
tjáleduvvam: *Jábmem la njieladuvvam ja vuojtto l boahtám.* 55 *Jábmem, gånnå l
duv sjnjuhtje? Jábmem, gånnå l duv vuojtto?* 56 Jábmema sjnjuhtje l suddo, ja
sutto fábmo l láhka. 57 Jubmelij gijtto, guhti vuojtov midjij härrá Jesus
Kristusa baktu vaddá. 58 Vielljagärrása, lehkut dan diehti nannusin ja

stajgugin, ja lehkut agev Härrá bargon vissjalin. Dij diehtebihtit Härrá åvdån ehpit la dåssjåj barggam.

16

Biedniktjoaggem Jerusalema ristagisájda

1 Gå l gatjálvis biednikviehkes ájllisijda, barggit de njuolgadusáj milta majt
Galatia tjoaggulvisájda vaddiv. 2 Tjoahkkigåhtis juohkkahasj vuostasj biejve
sábbáda maŋŋela rádes milta, vaj biedniktjoaggem ij álge esski gå jåvsådav.
3 Gå boadáv de girjev tjáláv ja rájav gejt ietja válljibihtit dajna girjijn
vattáldagájt Jerusalemaj dålvutjit. 4 Jus dárbbo, de sijá fáron iesj vuolgáv.

Paulusa mannulakájggomusá

5 Boadáv dijá lusi gå Makedonian lav mannam. Usjudaláv vuojn Makedonia
milta mannat. 6 Valla dijá lunna ájgov muhtem ájgev ganugit, soajtáv
dálvvadit ja de máhttebihtit muv viehkedasstet gå vat vuolgáv, gåsi de.
7 Dán bále, jus Härrá miedet, ájgov dijáv guossidit, iv dåssjå mieddel
mannat. 8 Ájgov Efesosin ájlistagájda årrot. 9 Dåppe l uksa munji rabás:
bargos ållo ja vuosstetjuodtjojs ållusa.

Timotheos ja Apollos guossen

10 Huksit Timotheosav gå boahtá, vaj dijá diehti ij dárbaha måråstit. Sån la
Härrá bargon muv láhkáj, 11 ja dan diehti allus aktak suv álbedu.
Viehkedihtit suv vuolgátjit ja sávadihtit sunji ráfev vaj muv lusi máhttá
máhttsat. Mån aktan vieljaj lav suv vuorddemin.
12 Mij Apollosvielljaj gullu, de vissjalit lav suv bádtjim dijá lusi vuolgátjit,
aktan vieljaj. Ij lim suv ájggomus dálla vuolgget; bådisj sån sjiehtes ájge.

Vágodusá ja varrudagá

13 Gåhtsit, bissut nannusit jáhkon, lehkut jállon ja gievrran. 14 Dahkit gájkka
gieresvuodan.
15 Vielja, akta ássje ájn. Diehtebihtit Stefanas goahtefuolkijnis lij Achaia
vuostasj sádjo Kristusin, ja vissjalit sij li ájllisijt dievnastam. 16 Sidáv dijáv
vuollegattjan årrot dakkir almatjijda ja gájkajda, gudi rahtji ja barggi.
17 Ávon lav gå Stefanas, Fortunatus ja Achaikos diehki båhtin. 18 Dijáv

åhtsålattijn li muv gievrrodam, muv degu dijáv ávvudahttám. Adnit dakkirijt árvvon.
19 Asia tjoaggulvisá didjij varrudagájt sárnnu. Aquila ja Prisca ja tjoaggulvis mij sunnu goahtáj tjåhkan, varrudahtti vájmos didjij, jáhkkoguojmijda. 20 Gájkka vielja didjij varrudagájt sárnnu. Buorástahttit guhtik guojmáda ájlis tjulástagájn.
21 Dála mån, Paulus, varrudagájdam iehtjam giedajn tjáláv.
22 Garroduvvam sån guhti Härráv ij iehtse. Marana ta. 23 Härrá Jesusa ármmo tjuovvus dijáv. 24 Kristus Jesusin la muv gieresvuohta dijáj gájkaj lunna.

Paulusa nubbe girjje Korintha ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Jubmela sidoda baktu Kristus Jesusa apostel, ja
Timotheosvieljastimme Jubmela tjoaggulvissaj Korinthan ja gájkka ájllisijda
Achaia dáfojn. 2 Ármmo ja ráfe Jubmelis, Áhtjestimme ja härrá Jesus
Kristusis.

Jaskadus gierddamusájn

3 Rámmpo lehkus mijá härráj Jesus Kristusa Jubmelij ja Áhttjáj,
ármmogisvuoda Áhttjáj ja gájkka jaskadusá Jubmelij. 4 Gájkka vájvijn mijáv
jaskat, vaj jaskadusá baktu mav Jubmelis oadtjop lulujma jaskadit
juohkkahattjav guhti vájvástuvvá. 5 Valjet lip Kristusa gierddamusájs oasev
oadtjum ja dan diehti Kristusa baktu valjet jaskaduvvap. 6 Jus
gártjesvuodan lip, de dan baktu jaskaduvvabihtit ja gádjusihpit. Jus
jaskaduvvap de dij aj jaskaduvvabihtit, massta viehkev oadtjobihtit
avtalágásj gierddamusájt guoddet gå mij. 7 Nannusit didjij åskeldip, diehtep
gå diján la gierddamusájs oasse, de l aj jaskadusás oasse.
8 Vielja, sidáv dijáv diehtet, makkir vájvijn Asian lijma. Vájve lidjin badjel
miere låssåda, ejma dasti jáhke hekkajn rijbbap. 9 Valla ietjajnimme
duobmov jábmemij guottijma, vaj ep lulu allasimme dårvustallat, ájnat
Jubmelij guhti jábbmegij lussta tjuottjeldahttá. 10 Dakkir häggavádás sån
mijáv gájoj ja vaden gádju. Ja dårvustallap sunji vaj világa mijáv gádju.
11 Viehkedihtit mijáv råhkådallat, vaj moattes Jubmelav gijtti ármos mav
moaddásij baktu oadtjop.

Paulusa mannulahka maŋeduvvá

12 Dála l mijá rámmpo ja dav aj mijá oamedåbdo vihtanassti: Väräldin, ja
ájnnasit dijá gaskan, lip vájaldam ájlis rájnnavuodan, mij Jubmelis boahtá.
Ep la värälda vijsesvuodas, ájnat Jubmela ármos lájddiduvvam. 13 En måj
didjij mavga iehtjádav tjále gå mav ietja låhkåbihtit ja dádjadihpit. Ja
doajvov ållåsit dádjadittjabihtit 14 mav juo muhtem märráj lihpit
dádjadahtjam: härrá Jesusa biejve mij lip dijá rámmpo, ja dij mijá rámmpo.
15 Dajna åskujn sihtiv vuostak dijá lusi mannat, vaj lulujda ávov Jubmela
ármos oadtjot. 16 Dijá lussta ájgov Makedonian manádit ja dåppelt vat
máhttsat dijás viehkev Judea mannulahkaj åttjutjit.
17 Dale nåvti muv ájggomus lij. Giehppismielak ussjolvis gus lij? Lev gus
mån oattje bieles nåv sjiebtjes, vaj avta bále javlav le ja ij? 18 Jubmel máhttá
duodastit mav didjij javlav, ij la goappátjagá le ja ij. 19 Jubmela Bárnne,
Kristus Jesus, gev måj Silvanusijn ja Timotheos lip dijá lunna sárnnedam, ij
lim goappátjagá le ja ij. Sujna le dåssjå le, 20 dajna gå gájkka Jubmela jáhto li
suv baktu vásstádusáv oadtjum: le. Dan diehti de suv baktu javllap Amen,
Jubmelij guddnen. 21 Jubmel iesj mijáv ja dijáv jáhko baktu Kristusij tjadná ja
le mijáv vuojddam; 22 sån la aj mijáv sinidahttám ja Vuojŋŋanisáv midjij
vaddám, duodastussan mijá vájmojda.
23 Jubmelav vihtanin biejav ja hekkam duodastussan: Sidáv dijáv árjjot ja
dan diehti iv la ájn Korinthaj jåvsådam. 24 En måj dijá jáhkov ráddi, ájnat
viehkediddjen dijá ávvuj lin – jáhkon ham nannusa lihpit.

2

1 Lev mierredam iv ájn akti dijá lusi surgujn boade. 2 Jus didjij surgov
buvtáv, le gus de aktak guhti muv ávvudahttá? Na, ij aktak ietjá gå sån,
guhti muv baktu surgov oattjoj. 3 Tjálliv mav tjálliv, vaj iv dárbaha
surggahit sijá diehti, gudi má lulun muv ávvudahttet ja visses lav muv
ávvo dijáj gájkaj ávvo l. 4 Låsså dättos ja vájmo báktjasis tjiero didjij tjálliv.
Ittjiv tjále dijáv hådjen dagátjit, ájnat dádjadittjat man tjiegŋalit dijáv ähtsáv.

Guhti surgov buktá, ándagis luojteduvvá

5 Jus dal soames surgov buktá, de ij la muv, ájnat dijájt gájkajt hådjodam,
gåjt edasik muhtem märráj, vaj iv alvvi. 6 Sunji, guhti surgguj la siválasj, la

nuoges dijáj ienemusáj nuktalus; 7 galggabihtit dal ienni suv ándagis luojttet
ja jaskadit, vaj låsep surgos ij håhkkåna. 8 Dan diehti vájnnodav dijáv sunji
gieresvuodav vuosedit. 9 Didjij ham tjálliv vaj oattjov diehtet man nannusit
gullogisvuodan bissobihtit. 10 Gev dij ándagis luojttebihtit, suv luojtáv aj
mån. Ja gå ándagis luojttám lav, jus dal mige ándagis luojttet, de lav dav
dijá diehti ja Kristusa åvdån dahkam, 11 vaj Sáhtán ij besa mijáv bähtátjit.
Diehtep ham juo makkir ájggomusá sujna li.

Paulus Troasin ja Makedonian

12 Gå Troasij jåvsådiv evangeliumav Kristusa birra sárnnedittjat, de uksa
Härrá bargguj lij rahppot. 13 Valla ittjiv mielanam ráfev oattjo, dajna gå ittjiv
Titusvieljam dåppe gávna. Dan diehti de sijáv hivástahttiv ja Makedoniaj
vuolggiv.

Åvddånibme bargov nanni

14 Jubmelij gijtto, guhti Kristusa baktu agev muv vuojttofárrusis válldá, ja
juohkka bájken muv miedet kristusdiedo njálga hapsav bigodit. 15 Jubmelij
guddnen lav Kristusa njálga happsa sidjij gudi gádjusi, ja sidjij gudi
håhkkåni, 16 happsa jábmemis jábmemij sidjij gudi håhkkåni, ja happsa
iellemis iellemij sidjij gudi gádjusi. Ja guhtis máhttá dáv gájkka dahkat? 17 Iv
la sijá moaddásij lágásj, gudi Jubmela bágov bånjådi, ájnat rájnnasin dav
sárnnedav, nåv gåktu Jubmelis vatteduvvá, Jubmela åvdån ja Kristusa
dievnastusán.

3

1 Juo gus dal vat iehtjam májnnogoadáv? Dárbahav gus mån
májnnomgirjev didjij jali dijás, degu muhtem iehtjáda? 2 Iv, dajna gå dij
lihpit muv májnnomgirjje dijá vájmojda tjáleduvvam ja gájkka almatja dav
dåbddi ja låhki. 3 Dij ham lihpit Kristusa májnnomgirjje, mujsta
tjáleduvvam ij blehkajn, ájnat ielle Jubmela Vuojŋŋanisájn, ij ga
gierggetáblojda, ájnat dijá vájmojda, táblojda oattjes ja varás.

Oabme ja ådå lihto herlukvuohta

4 Dakkir åssko l mujna Jubmelij Kristusa baktu. 5 Ij val nåv vaj iesj
ájmmudav majdik ietjastam ájádallat, juojddá mij ietjastam badján. Muv

máhtto Jubmelis la. 6 Sån la munji máhtov vaddám ådå lihto dievnastiddjen,
lihtto mij ij la bokstávva, ájnat Vuojŋŋanis. Bokstávva ham jábmet, valla
Vuojŋŋanis iellemav vaddá.
7 Juo jábmema dievnastusán, mij lij gierggetáblojda bokstávvan
tjuoladuvvam, lij dakkir herlukvuohta vaj israelaga hähttujin árudijása
Mosesis jårggålit, gå suv árudidja nåv guojtij, vájku dal ruvva gádoj. 8 Man
herlugabbo l de Vuojŋŋanisá dievnastus! 9 Jus duobmo dievnastusán lij
herlukvuohta, man herlugabbo l de rievtesferdukvuoda dievnastus. 10 Mij
åvddåla lij herlukvuohta ij la migek dán alvos stuoráp herlukvuoda guoran.
11 Jus lij herlukvuohta danna mij nåhkå, man stuoráp herlukvuohta l de
danna mij bissu.
12 Gå dal mujna l dakkir doajvvo de stuorra jálosvuodan bargav, iv Mosesa
láhkáj, 13 guhti árudijás lijnijn gåbtjåj, vaj israelaga ettjin bessat lulu
vuojnnet, gåktu någåj mij lij gáhtomin. 14 Valla sijá miela li garrastuvvam,
dajna gå ájn udnásj biejve rádjáj la gåbtjås sadjásis báhtsám, gå oabme lihto
tjálugijt låhki. Ij vil ierit váldeduvá, dajna gå dåssjå Kristusa baktu gáhtu.
15 Ájn dálága l gåbtjås sijá vájmoj åvdån gå Mosesa láhka lågåduvvá. 16 Valla
gå Härráj jårgijdi de gåbtjås ierit váldeduvvá. 17 Härrá l Vuojŋŋanis, ja ráfe
gånnå Härrá vuojŋŋanis la. 18 Mij gájka gudi árudijáj gåbtjåk Härrá
herlukvuodav gehtjadip ietjájduvvap avta herlukvuoda gåvvån; herlugin
dagáduvvap herlukvuodas mij Härrás, Vuojŋŋanisás boahtá.

4

Herlukvuohta vuojnnu aj Paulusa gierddamusájn

1 Gå mujna Jubmela ármmogisvuodan la dát dievnastus, de iv vuollána.
2 Hilgodav gájkka suollevis skámodisvuodajt, iv gávvelisvuodajn barga, iv
ga Jubmela bágov rievddada, ájnat bihko sáddnáv sárnnedav ja
duobbmijus muv juohkka almasj Jubmela árudijá åvdån. 3 Jus muv
evangelium la tjiegaduvvam, de l tjiegaduvvam sidjij gudi håhkkåni. 4 Dán
värälda jubmel la vuojn jáhkodimij jergav sjevnjuduhttám, vaj e dasti
vuojne Kristusa herlukvuoda evangeliuma tjuovgav. Sån la ham Jubmela
gåvvå. 5 Iv iehtjam sárnneda, ájnat Jesus Kristusav härrán: Iesj lav
dievnastiddjen Jesusa diehti, 6 dajna gå Jubmel guhti javlaj: »bájttus

tjuovgga sjievnnjedin«, le aj muv vájmmuj tjuovgav bájtedahttám, vaj diehto Jubmela herlukvuoda birra bájttá Jesus Kristusa árudijás.
7 Valla dát dávver la mujna rájrrelihtijn, vaj bigoduvvá dákkir stuorra fábmo Jubmelis boahtá, ij mujsta. 8 Lev juohkkaláhkáj nággiduvvam, valla iv la birástahteduvvam, juorrulattav valla iv la ráde dagi, 9 doarrádallamav gierddam, valla iv la guodeduvvam, ednamij tsábmestuvvam, valla iv dássjiduvvam. 10 Agev rubmahin guottadav jábmemav mav Jesus gierdaj, vaj Jesusa iellem muv rubmahin bihkus. 11 Mån, guhti viesov, vatteduváv agev Jesusa diehti jábmemij, vaj Jesusa iellem jábbmelasj oattjenam bigoduvvá. 12 Muv sinna jábmem de barggá ja iellem dijá sinna. 13 Mujna l dahtak jáhko Vuojŋŋanis, mij tjálugin tjáleduvvá: *Jáhkáv, ja dan diehti sárnnedav.* Mån aj jáhkáv, ja dan diehti sárnnedav. 14 Diedáv ham, guhti Härrá Jesusav tjuottjeldahtij, tjuottjeldahttá aj muv Jesusijn ja låjdåstahttá muv dijájn suv åvddåj.
15 Gájkka dát dijá diehti sjaddá, vaj ármmo valjet ållå moaddásij sijá gijttogisvuohtan ja Jubmelij guddnen.

Boahtte herlukvuoda doajvvo

16 Dan diehti iv vuollána. Vájku muv ålgoldis almasj dássjån, de muv sissŋálasj almasj biejves bäjvváj ådåstuvvá. 17 Muv åniájggásasj gierddamusá li gähppada stuorra ihkevenájggásasj herlukvuoda guoran, mav munji gárvedi, guhti iv várddaha dav mij vuojnnu, ájnat dav mij ij vuojnnu. 18 Mij vuojnnu dássjån, mij ij vuojnnu bissu ihkeven ájggáj.

5

1 Diehtep gå gajkoduvvá goahte mij la mijá viesso ednamin, de miján la viesso almen mij la Jubmelis, ihkeven viesso mij ittjij giedaj dagáduvá.
2 Sjuohkadallap dáppe viesodijn, dajna gå vájddep almmelasj viessuj gárvoduvvat. 3 Gå de dasi lip gárvoduvvam, de ep rihttsot gávnadalá. 4 Mij, gudi dán goaden lip, vájvijs sjuohkadallap; ep ham sidá rihtsahit, ájnat gárvoduvvat, vaj jábbmelasj iellemis njieladuvvá. 5 Jubmel iesj la mijáv jur dan diehti sjivnnjedam, ja Vuojŋŋanisáv midjij dasi duodastussan vaddám.
6 Dan diehti agev lip buorre dårvon, vájku vil diehtep Härrás lip ierit guhkev mijá viesso l rubmahin – 7 jáhkon viessop, vuojnek. 8 Buorre dårvon

lip ja ienemusát lulujma sihtat rubmahav guodet ja viesoma Härrá lunna oadtjot. 9 Vidtjup de sunji vuohkasin viessot, juogu dal lip sijdan jali ep.
10 Gájka ham Kristusa duobbmoståvlå åvdån galggap tjuodtjot, nåv gåktu lip, ja danna juohkkahasj oadtju dan milta majt viesodijn dagáj, buorev jali baháv.

Jubmel såbadusáv sihtá

11 Diedáv mån mij la Härrá balulasjvuohta ja dan diehti gähttjalav almatjijt oatsodit; Jubmel muv dåbddå, ja doajvov dij oamedåbdonihtte ietjada aj dåbddåbihtit. 12 Iv sidá iehtjam vat májnnogoahtet. Daŋgas diehti rámmput muv vaj máhttebihtit sijáv duostudit, gudi ålgoldishámev májnnu valla e dav mij vájmon la. 13 Jus mielajs lidjiv, de Jubmela diehti lidjiv. 14 Jus ålles mielajn lav, de dijá diehti lav. Kristusa gieresvuohta muv nággit, ja diedáv jus akta gájkaj åvdås la jábmám, de gájka li jábmám. 15 Ja gájkaj åvdås sån jámij, vaj sij gudi viessu e ietjasa åvdås vieso, ájnat suv åvdås guhti sijá åvdås jámij ja tjuodtjelij.

16 Iv dasti avtak almatjij láhkáj árvustalá. Ja jus Kristusav littjav dan láhkáj árvustallam, de iv dasti dagá. 17 Guhti l Kristusin sån la ådå sjivnnjádus, oames la vássám, ådås la boahtám. 18 Gájkka dát Jubmelis boahtá, guhti mijáv Kristusa baktu ietjajnis såbadij ja muv såbadusá dievnárin biejaj.
19 Jubmel ålles väräldav Kristusa baktu ietjajnis såbadij: ittjij ga almatjijda sijá mieddemijt lågå, ja munji de såbadusá ságav åskeldij. 20 Lev de Kristusa sáhkaguodde, ja Jubmel dijáv muv baktu vágot. Kristusa diehti dijáv vájnnodav: såbadihtit Jubmelijn. 21 Jubmel la mijá åvdås suddon dahkam suv guhti suttojs ittjij majdik diede, vaj suv baktu rievtesferdugin Jubmela åvdån dagáduvvap.

6

1 Jubmela barggoguojmmen vágodav dijáv dahkamis Jubmela ármov dåssjen. 2 Sån ham javllá: *Sjiehtes ájge duv råhkålvisájt gulliv, ja lånåstusá biejve duv viehkediv.* Dálla sjiehtes ájgge l, lånåstusá biejvve.

Gähttjalime vuosedi guhti Paulus la

3 Iv aktasik sidá suhttamoarren liehket, ij aktak galga oarev oadtjot dievnastusám lájttet. 4 Juohkkaláhkáj gähttjalav Jubmela buorre

dievnastiddjen viessot: sávrrudagájn gähttjalimijn, balon ja niedan,
5 tsábmeduvádijn, fáŋŋgavuodan ja stuojmijn, vájvijn, gåtsedijn ja nielgen,
6 rájnnavuodajn, diedoj, gierddisvuodajn ja buorrevuodajn, ájlis
Vuojŋŋanisájn, duohta gieresvuodajn, 7 sáddnáv håladijn, Jubmela fámujn,
rievtesferdukvuoda värjoj validijn ja suoddjidijn, 8 gudnen ja
gudnedisvuodan, nievres ja buorre ságaj vuolen. Vierreåhpadiddjen
gåhtjoduváv valla sáddnáv hålav, 9 abmasin aneduváv valla daŋgas diehti
oahppásin, jábmema lahka lav valla viesov, nuktaluvvam valla iv jábmemij,
10 vájveduvvam valla agev ávon. Hädjo lav, valla moaddásav boanndán
dagáv, mujna ij la mige valla gájkka l muv.

Paulusa ja korinthagij ådå gasskavuohta

11 Korintha vielja, njuolgga didjij hålav. Muv vájmmo l didjij rabás. 12 Muv
lunna ij la didjij gárttje, valla dijá vájmojn la gárttje. 13 Vaddit munji bálkáv
daŋga láhkáj – didjij iehtjam mánájda náv hålav – ja rahpit vájmojdihtte, dij
aj. 14 Allit amás svagájt jáhkodimij guottada. Mij dahkamuhájt la
rievtesferdukvuodan lágadisvuodajn, ja mij dahkamuhájt la tjuovgan
sjievnnjedijn? 15 Gåktu Kristusav Beliarijn hiehpá buohtastahttet, ja mij aktit
jáhkulattjav jáhkodimijn? 16 Le gus Jubmela tiemmpelin migek
aktisasjvuohta boajtojubmelij? Mij lip ielle Jubmela tiempel, dajna gå
Jubmel la javllam: *Sijá lunna galgav årrot ja sijá gaskan vájaldit sijá Jubmelin, ja
sij muv álmmugin.* 17 Dan diehti Härrá javllá: *Guodit sijáv ja sirrit sijás. Allit
dav duohtada mij la báddum. De dijáv áhttjen* 18 *duostov, ja dij lihpit munji bárne
ja niejda, javllá Härrá, gájkviekses.*

7

1 Muv mánnágärrása, dale li midjij jáhto. Rájnnijup de iehtjama gájkas mij
rubmahav ja vuojŋŋanisáv bádá ja jåvsådup jubmelbalulasjvuodan
ájlisvuohtaj.

Ávvo korinthagij sáŋardimes

2 Dahkit munji sajev vájmmusihtte! Iv la aktasik vierev dahkam, iv la avtak
vahágahttám, iv ga avtak bähttám. 3 Iv dáv javla dijáv duobbmitjit – javllam
ham juo lav, dij vájmonam lihpit mujna jámátjit ja viesutjit. 4 Didjij máhtáv
njuolgga hållat, dijáv máhtáv májnnot. Boandásláhkáj lav jaskaduvvam,

mujna l ávos vallje gájkka gierddamusáj gaskan. 5 Gå Makedoniaj båhtiv de
ittjiv ráfev oattjo, ájnat juohkkaláhkáj vájvástuvviv, ålggolis rijdojs ja
sissŋelis balos. 6 Valla Jubmel guhti njiejdeduvvamijt jaskat, jaskadij muv
Titusa boahtema baktu, 7 ij dåssjå val suv boahtema baktu, ájnat jaskadusá
baktu mav dijás buvtij. Giehtoj munji gåktu hálijdihpit muv vuojnnet, dijá
luodjomijt ja gåktu muv måråstihpit. Ja dát la muv ájn ienebut
ávvudahttám.
8 Vájku vil dijáv girjijnam hådjodiv, de iv sáŋarda. Vuostak galla ihkap
sáŋardiv, árvvediv girjje dijáv hådjodij, gåjt muhtem ájggáj. 9 Valla dálla dal
ávvudaláv, iv dan diehti gå diján lij hådje, ájnat dan diehti gå håjesvuohta
buorádussaj lájddij. Dij hådjånijda Jubmela miela milta ja dan diehti ittjiv
didjij baháv dagá. 10 Håjesvuohta Jubmela miela milta lájddi buorádussaj,
mij gádjusibmáj doalvvu ja mav aktak ij dárbaha sáŋardit. Värálda hådje
galla jábmemij doalvvu. 11 Dahta gå håjesvuodav Jubmela milta dåbdåjda,
buvtij sávresvuodav, hálov bälostit, moarev, balov, åhtsålimev,
buosjesvuodav ja hattov. Juohkkaláhkáj lihpit ietjada vigedibmen dán ássjáj
dahkam. 12 Gå didjij tjálliv, de ittjiv suv diehti guhti vierev dagáj, ittjiv ga
suv diehti guhti vierev gierdaj, ájnat vaj dijá buosjesvuohta muv gáktuj
Jubmela åvdån didjij bihkus. 13 Dát la muv jaskadam.
Duodden dasi de ávvudalliv gå vuojnniv man ávon Titus lij; lejda gájka
sunji ådå jálosvuodav vaddám. 14 Dássta iv dárbaha skábmádit gå dijáv
sunji májnnuv. Nåv gåktu gájkka lij duolla mav didjij hålliv, de le aj duolla
gå Titusij dijáv rámmpuv. 15 Suv vájmmo lieggan gå usjudallá gåktu sunji
gullogisá lijda ja gåktu alvajn ja guddnedimijn suv duostojda. 16 Ávon lav
gå didjij buvtáv ållåsit åsskot.

8

Biedniktjoaggem Jerusalema ristagisájda

1 Vielja, sidáv didjij ármmovattáldagá birra giehttot mav Makedonia
tjoaggulvisá li Jubmelis oadtjum. 2 Edna ja låssis gähttjalimijn la sijá stuorra
ávvo ja häjosvuohta ja valjes árvasvuohta vuojnnusij boahtám. 3 Duodastav
vaddin majt ájmmudin vaddet, ja badjel miere aj. 4 Ietja muv lusi båhtin
oassálastátjit biedniktjoaggemij ja ájllisij aktisasj dievnastussaj. 5 Ettjin vatte

dássjå mav doajvvuv – Jubmela sidoda milta vuostatjin ietjasa vaddin Härráj ja de munji. 6 Dan diehti Titusav gåhttjuv biedniktjoaggemav joarkket, mav dijá lunna lij álggám, vaj árvasvuoda vattáldahka aj dijájn ållåsin sjaddá. 7 Diján la vallje jáhkos, hålajs, diedojs, sávresvuodas ja gieresvuodas, mav lihpit åmastam muv baktu, vaddit de valjet dát ármmovattáldagás.

8 Javlav dáv didjij, iv gåhtjo. Valla iehtjádij sávresvuoda buohta gähttjalav dijá gieresvuodav. 9 Dåbddåbihtit härráma Jesus Kristusa stuorra vattáldagáv: vájku boanndán dijá diehti hedjunij vaj suv häjosvuoda baktu galgajda boanndot. 10 Dale l ráde mav didjij vattáv, sjattasj má didjij ávkken, gudi dijmmá buorre ájggomij barggájda. 11 Ållijihtit de bargov, ja sjaddus barggo buorre ájggomij ja vaddásij milta. 12 Jus bargguj la miella, de vattáldagá árvvo mihttiduvvá dan milta mij sujna l, ja ij dan milta mij ij la. 13 Ájggomus ij la iehtjádij viessomav buoredit ja dijá viessomav nävrrodit. 14 Valla gatjálvis la avtalágásjvuodas; viehkedus dal dijá vallje sijá vánev, ietjá bále vat sijá vallje dijá vánev. De rievtugin sjaddá, 15 nåv gåktu tjáleduvvam la: *Gänna lij enas ittjij ilá ednagav oattjo, gänna lij binná ittjij ilá binnáv oattjo.*

Titus ja suv viehkke

16 Jubmelij gijtto gå Titus oattjoj dijá huksuj davga sávresvuodav gå mån. 17 Miededij gå suv bádtjijiv, ja buosjoj ietjastis dijá lusi vuolgátjit. 18 Suv fárruj nuppev vieljav rádjiv. Tjoaggulvisájn li gájka evangeliuma bargos suv májnnum, 19 ja e dássjå dassta, suv li tjoaggulvisá válljim mujna gieresvuoda vattáldagáv dålvutjit, guddnen Härráj ja iehtjam buorre sidodav vuosedittjat. 20 Muv vuorkkimis dáv valjes vattáldagáv iv moajttagav sidá; 21 le ájnas dahkat mij la duolla ij dássjå Härrá åvdån, ájnat almatjij åvdån. 22 Sunnu fárruj lav duodden soames vieljav rádjam, guhti dájvváj ja moatteláhkáj la sávresvuodas vuosedam. Ja ájn vil ienebut la buossjum, dajna gå didjij åskelt. 23 Titus la muv barggoguojmme ja viehkediddje bargon dijá åvdås, ja mijá vielja li tjoaggulvisá rájadusá Kristusa guddnen. 24 Bigodihtit dal tjoaggulvisájda ietjada gieresvuodav, ja vuosedihtit duolla dijáv májnnuv.

9

Ávos vaddev Jubmel ähttsá

1 Munji ij la dárbbo viehke birra ájllisijda tjállet. 2 Diedáv mån dijá buorre
mielav dasi, ja Makedonia almatjijda dijáv májnov ja javlav: »Achaia l
dijmátjis juo gárves.« Dijá sávresvuohta l állusav dáppe bádtjim. 3 Daŋgas
diehti lav vieljajt rádjam, vaj muv hålla dijá birra dán ássje hárráj ij galga
dåssjen sjaddat ja galggabihtit gárvvásin, nåv gåktu javlliv. 4 Ietján båditjav
mån ja dij aj – dán ássje diehti skámo vuolláj, jus Makedonia almatja mujna
aktan båhti ja e dijáv gárvvásin gávna. 5 Dan diehti de vuohkasin gávnniv
vieljajt bádtjit dijá lunna juo åvddåla mannat gárvedittjat valjes
vattáldagájdihtte, majt lijda jáhttám, ja ma vuosedi dijá árvasvuodav
sájgesvuoda dagi.
6 Mujttit: Guhti hádnásit sáddji hádnásit aj tjuohppá ja guhti valjet sáddji
valjet aj tjuohppá. 7 Vaddus juohkkahasj vájmos milta, ij vuosstemielajn jalik
nákkos, dajna gå Jubmel ávos vaddev ähttsá. 8 Jubmel la fábmogis didjij
valjet ármostis vattátjit, vaj diján agev galggá gájkka majt dárbahihpit ja
ietja galggabihtit gájkka buorre bargguj valjet vaddet. 9 Tjáleduvvam ham
la: *Sån juogadallá, häjojda vaddá, suv rievtesferdukvuohta ihkeven ájggáj bissu.*
10 Guhti sájov sáddjimij ja lájbev bårrusin vaddá, vaddá aj didjij sájov mav
moatte gärddáj laset ja nåv de dijá rievtesferdukvuoda sjattov laset.
11 Juohkkaláhkáj boanndobihtit vaj valjet vat vaddebihtit. Gå vattáldagáv
vattá de Jubmelij gijtto badján. 12 Dievnastus, mav dájna biedniktjoaggemijn
ållidihpit, ij dåssjå ájllisijt niedas viehkeda. Dassta aj Jubmelij valjes gijtto
badján. 13 Gå dájna dievnastusájn vuosedihpit man åskeldahtte lihpit, de
Jubmelav hievedi dijá gullogisvuoda diehti Kristusa evangeliumav
dåbdåstittjat ja dan diehti gå árvasláhkáj sidjij ja gájkajda juohkebihtit.
14 Råhkålittji sij dijá åvdås ja åhtsålittji sij dijáv Jubmela boandás ármo diehti
didjij. 15 Jubmelij gijtto valjes vaddásis.

10

Paulus máhttá jálosláhkáj dåmadit

1 Mån, Paulus, guhti lav nåv vuollegasj gå dijá lunna lav ja jállo dijá vuosstij

gå guhkken lav, vágodav dal dijáv Kristusa låjesvuoda ja libbogisvuoda baktu: 2 Allit muv nággida jálosvuodav ja vieksesvuodav vuosedittjat, gå boadáv. Dav iv galla murddela vuosedimes soabmásijda, gudi duv jáhkki väräldа milta dåmadime. 3 Vájku väräldin viesov de iv oattje milta doaro. 4 Muv doarrovärjo e dán väräldij gullu, ájnat Jubmelis fámov oattjov nanos muvrajt lággadittjat. Dåssjidav jiermij árvvalusájt 5 ja gájkka mij mihát jubmeldiedo vuosstij tjuodtjel. Juohkka ájádusáv gullogis fáŋŋgan Kristusa lunna dagáv. 6 Gájkka gullogahtesvuodav lav gárves nuktalittjat dalloj gå dijá gullogisvuohta ållåsin la sjaddam.

7 Dåssjå ålgoldishábmáj gähttjabihtit. Jus soames dåbddå sån vissásit Kristusij gullu, de beras luluj ájádallat mån aj Kristusij gulluv nåv gåktu sån. 8 Juska dal luluv ilá ednagit goarssut vieksesvuodajn, mav Härrá l munji vaddám didjij gievrrudahkan, ij bäjsskon, de iv dan diehti skábmáda. 9 Allit jáhke mån dåssjå tjállagij baktu vieksesvuodav didjij vuosedav. 10 Javlli tjállaga li mak fábmogisá ja ájnnasa, valla gå iesj boahtá, de fábmogisvuohta gáhtu ja ij aktak suv hålas berusta. 11 Dáv diehtus guhti dan láhkáj hoallá: Gåktu mälggadis girjijn tjáláv, nåv aj dåmadav gå dijá lusi boadáv.

Paulus iesj diehtá tjoaggulvisáv vuododij

12 Iv iehtjam lulu duosstat sijá sähkáj låhkåt, gudi ietjasa májnnu, iv ga iehtjam sijájn buohtastahttet. Jiermedime dakkira gudi ietjasa mihtton biedji ja ietjasa dan milta árvustalli. 13 Valla gå iehtjam májnov de iv badjel miere májno, ájnat mihto milta mav Jubmel munji vattij: dijá lusi bargujn åledittjat. 14 Jus iv lulu dijá lusi ållet, de luluv mihto dagi iehtjam bargov árvustallat. Valla mån ham lidjiv vuostasj guhti didjij evangeliumav Kristusa birra sárnnediv. 15 Iv mån iehtjam badjel miere májno, iv ga iehtjádij bargos mihástalá. Valla gå dijá jáhkko lassán, de doajvov dijás ienep májnov bargos oadtjot, dan mihto milta mij munji biejaduváj. 16 Doajvov besav evangeliumav sárnnedittjat aj rijkajn ma li mälggadappon váni gudnev oattjok bargos majt iehtjáda juo li dahkam. 17 *Guhti ietjas májnnu, májnnus Härrás.* 18 Guhti ietjas májnnu ij la åskeldahtte. Åskeldahtte l dåssjå sån, gev Härrá buorren gávnná.

11

1 Sávadav lulujda mujsta vehik jallavuodav gierddat – ja dav má
dagátjihpit. 2 Jubmela buolle mårråhijn dijáv huvsav. Avtajn ájnna ålmmåjn
lihpit, Kristusijn, giláduvvam ja hálijdav niejdav rájnan sunji vaddet.
3 Gåktu germaj Evav gávvelisvuodajn tjáddjij, baláv dijá ájádusá tjádjáni ja
nåv massebihtit duohta rájnna jáhkkogisvuodav Kristusa gáktuj. 4 Buoragit
dij gierddabihtit jus soames boahtá didjij sárnnedittjat ietjá Jesusav gå mav
mån sárnnediv, jali jus oadtjobihtit ietjá vuojŋŋanisáv gå mav akti oattjojda,
jali ietjá evangeliumav gå mav duostojda. 5 Muv mielas iv la maŋga láhkáj
dájs mahkas alla apostelijs nievrep, gudi nåv sárnnedi. 6 Vájku mujna älla
ålles sárnnedimvaddása, de mujna l diehto, ja agev ja juohkkaláhkáj lihpit
dassta oasev oadtjum.

Bálkás ij la gatjálvis

7 Suddodiv gus, gå iehtjam vuollegissan dahkiv dijáv bajedittjat, ja gå
Jubmela evangeliumav didjij bálká dagi sárnnediv? 8 Ietjá tjoaggulvisájt lav
stuorra bálkáv mávsedam dijáv dievnastittjat. 9 Gå dijá lunna lidjiv ja
vánesvuodav gierddiv, de iv lim noaden didjij aktasik; Makedonia vielja
munji vaddin, majt dárbahiv. Juohkkaláhkáj gähttjaliv várrit didjij noaden
sjaddamis, ja agev ájgov. 10 Duohtan, gåktu Kristus la mujna, dáv gudnev
aktak ij Achaian mujsta válde. 11 Man diehti náv dagáv? Dan diehti gus gå
dijáv iv iehtse? Jubmel diehtá dijáv ähtsáv.
12 Mav dálátjij lav dahkam dagáv duobbelij. Muhtema ham sihti
goarssudit sij li muv lágátja, valla dakkir máhttelisvuodajt sidáv gádodit.
13 Vierreapostela li sij, bähttogis bargge, gudi Kristusa apostelin ietjasa
dagádalli. 14 Ja ij mige imálussjat. Sáhtán ham iesj tjuovga ieŋŋgilin bihkus.
15 Ij de mige imáj, jus suv dievnastiddje mak rievtesferdukvuodav dievnasti.
Valla vijmak bálkása ietjasa dagoj milta oattjotji.

Gájvvása májnnom

16 Gärddádav: Allit muv gájvvásin ane, valla jus gis dav dahkabihtit, de dáv
gájvvásav gulldalihtit, vaj besav iehtjam májnostit, mån aj. 17 Mav dánna
javlav, iv Härrá sidoda milta javla, ájnat degu gájvesvuodan, gå dal állas
gatjálvis májnnomis la. 18 Gå nåv ålos almatjij láhkáj ietjasa májnnu, de mån

aj dav dagáv. 19 Dij jiermmá ham gájvvásijt nåv buoragit gierddabihtit.
20 Sijáv ham gierddabihtit dijáv oarjjen dahkat, hädjon bårråt, duolmo
álbedit ja bilkkedit spähkkoda dijá muodov. 21 Vierttiv javllat skábmo, gå
vuojnnet lav ilá dimes lähkám. Valla mav iehtjáda duossti javllat
gájvesvuodan dal hålav – duostav mån aj. 22 Hebreaga li sij – mån aj;
israelaga – mån aj; Abrahama máttos – mån aj. 23 Kristusav dievnasti – mån
ájn ienebut. Gájvvásin dav javlav. Sijás ienebuv barggiv, fáŋŋgagoaden sijás
guhkebuv lidjiv, badjel miere ruoskás oadtjuv ja álu häggavádán lidjiv.
24 Juvdájs vihtti gålmmålåkaktse rejvadusá oadtjuv, 25 gålmmi
ruosskiduvviv, akti gierggiduvviv, gålmmi háksa merraj gåbmånij,
jánndurav meran gålggiv. 26 Álu lidjiv manojn, vádán enujn, vádán
rievvárijs, vádán guojmij ja hiednigij siegen, vádán stádajn, åjdåmiehtsijn ja
meran, vádán vierrevieljaj siegen. 27 Álu barggiv ja rahtjiv ja álu gåhtsiv,
nälgguv ja gåjkkiv ja álu fásstudiv, gålluv ja biktasahtá lidjiv. 28 Duodden
dási juoga juohkka biejve muv däddá: gájkka tjoaggulvisájs hukso. 29 Jus
aktak sjäbttjásin sjaddá, de mån aj sjattav. Jus aktak jårrål, de mån aj degu
dålå sinna gähttjaluváv.

Kristusa fábmo sjiebtjesvuodan bihkus

30 Jus dal vil iehtjam lav májnutjit, de sjiebtjesvuodam sidáv májnnot. 31 Iv
gielesta. Dav diehtá mijá Härrá Jesusa Jubmel ja Áhttje, gesi guddne
ihkeven ájggáj gullu. 32 Gånågis Aretasa ednamhärrá biejaj Damaskusa
stádaj vávtajt muv gidditjit. 33 Valla kårja sinna luojteduvviv vuolus
rájggerájge mij stádamuvran lij, ja nåv de suv giedaj sissta bessiv.

12

1 Vierttiv goarssut, vájku dal ij masisik ávkken, valla hållagoadáv dal
bárudisáj ja bigodimij birra. 2 Dåbdåv ålmmåv Kristusin viessomin, guhti
goalmát almmáj lågenanniellja jage dássta åvddåla råhttiduváj, iv val diede
jus rubmahijn vaj rubmahahtá, valla Jubmel diehtá. 3 Diedáv galla dát ålmåj
– valla Jubmel aktu diehtá juogu dal rubmahin jali rubmahahtá –
4 paradijssaj råhttiduváj. Bágojt guláj majt aktak ij oattjo nammadit. 5 Dajna
ålmmåjn sidáv goarssut; ietjajnam iv, ietján gå dal sjiebtjesvuodajnam.
6 Jus luluv sihtat goarssut de iv lulu gåjt gájves, dan diehti gå mav luluv

hållat la duolla. Iv dav dagá, vaj aktak ij muv alebun ane dalloj gå muv bihko vuojnná jali gullá. 7 Vaj oavdos bigodimij diehti iv stuorástalá, de l oattjenam soades, majna Sáhtána ieŋŋgil muv tjuokkudallá vaj iv stuorástallagoade. 8 Gålmmi lav Härráj råhkådallam dav mujsta gádodit. 9 Valla munji vásstedij: »Ármmum la gájkka mav dárbaha.« Fábmo vuojn stuorámussan sjiebtjesvuodan sjaddá. Dan diehti hálijdav sjiebtjesvuodastam iehtjam májnnot, vaj Kristusa fábmogisvuohta l mujna. 10 Kristusa diehti dudáv sjiebtjesvuohtasim, iltjestuvvamij, vájvijda, doarrádallamijda ja niedaj. Sjäbttjásin vuojn gievrra lav.

Paulus ij la ietjá apostelijs vuolebun

11 Gájvvásin lav årrum. Dasi lihpit muv nággidam. Berus lulujda farra muv májnnot. Iv la makkirik láhkáj dájs mahkas alla apostelijs nievrep, vájku iv la mige. 12 Gájkka mij apostelin muv duodas, lev sávresvuodan dijá gaskan dahkam, merkaj, oavddodagoj ja fábmogis dagoj. 13 Gåppsudalájda gus ietjá tjoaggulvisájda, juska vil iesj iv lim didjij noaden? Jus nåv, de luojttit ándagis! 14 Goalmádis lav dal gárves dijá lusi vuolgátjit, ja iv didjij noaden sjatta. Dijá åmijt iv åtså, ájnat ietjada åtsåv. Älla máná vielggen äjgádijda tjoahkkit, ájnat äjgáda mánájda. 15 Dijáv gájutjit lijggodav ålles vájmos gájkka, iehtjam aj. Binnebut gus de muv iehttsebihtit dan diehti gå dijáv ienebut ähtsáv? 16 Lehkus dal gåktu le, iv lim gåjt didjij noaden. Valla littjav gus dal gávvelisvuodajnam dijáv bähttám? 17 Lettjav gus dal dijáv ávkástallam soabmása viehkijn, gev dijá lusi rádjiv? 18 Máddiv Titusav mannat ja rádjiv nuppev vieljav suv fárruj. Ávkástaláj gus de Titus dijáv? En gus goappátja sämmi vuojŋŋanisán barga? En gus de goappátja avtajt luottajt tjuovo?

Várrodusá ja vágodusá goalmát guossidime åvddåla

19 De má dal árvvalittjabihtit dijá vuosstij lav iehtjam bälostime. Iv la, ájnat Jubmela árudijá åvdån ja Kristusa dievnastusán hålav. Valla gájkka l didjij muv gärrásijda, gievrrodibmen. 20 Gå boadáv de hálvva baláv dijáv gávnnamis ietjálágátjin gå hálijdav – ja baláv aj dij muv gávnnabihtit ietjálágátjin gå hálijdihpit. Baláv gávnnamis rijdojt, gierddamahtesvuodav, moarev, bahájuonagahttemijt, boavtjohålajt, skuolldarijt, stuorástallamav ja stuojmev. 21 Ij má lik Jubmel ájn akti muv dijá åvdån vuoledittja, ja besatjav

má surggahimes sijá diehti, gudi li suddodam ja älla ájn buorádusáv dahkam bádudimes, skiegesvuodas ja rattukvuodas, majn li viessum.

13

1 Goalmádis dal dijá lusi boadáv: *guovte jali gålmå vihtana bágoj juohkka ássje nanniduvvá.* 2 Gå nuppádis dijá lunna lidjiv de dijáv várrodiv, ja dálla gå iv la dijá bájken vat várrodav dijájt, gudi lihpit suttov dahkam ja duojt iehtjádijt aj: Avtak iv árjo gå vat boadáv. 3 Dij ham rávkkabihtit duodastusáv Kristusav muv baktu hållamin. Sån ij la fámodibme dijá vuosstij, ájnat diján fábmogis. 4 Galla sån sjäbttjásin ruossinávlliduváj, valla Jubmela fábmogisvuoda baktu viessu. Sujna lip sjäbttjása, valla viessop sujna aktan Jubmela fábmogisvuoda baktu, mav oadtjobihtit dåbddåt.

5 Åtsådallit ietjada makta jáhkkemin lihpit. Gähttjalihtit ietjada. Ehpit gus dåbdå Kristus Jesus la dijá lunna? Vaj ehpit gus gähttjalattadijn biso? 6 Doajvov dij gávnnabihtit muv bissomin. 7 Råhkådaláv Jubmelij vaj ehpit mavga baháv dagá, iv dan diehti vaj vuojnnebihtit muv stajggamin, ájnat vaj buorev dahkabihtit; vuojnnujus de maŋŋela stajgatjav gus. 8 Iv máhte majdik sáddná vuosstij dahkat, dåssjå sáddnáv bälostit. 9 Ávvudaláv iehtjam sjiebtjesvuodas ja dijá fábmogisvuodas. Sjattatjihpit má ållåsin, dav duohta råhkådaláv. 10 Tjáláv dáv juo dálla, vaj iv maŋŋela dárbaha garravuodav dijá lunna vuosedit, dajna fámujn mav Härrá l munji vaddám dijáv nannitjit, ij gajkutjit.

Hivástahttemsávadus

11 Vielja, ávvudallit dal. Sjattatjihpit má ållåsin muv vágodusáj baktu. Bissus avtamielakvuohta ja ráfe. Lehkus gieresvuoda ja ráfe Jubmel dijá lunna. 12 Buorástahttit guhtik guojmáda ájlis tjulástagájn. Gájka ájllisa didjij varrudagájt sárnnu.

13 Mijá Härrá Jesus Kristusa ármmo, Jubmela gieresvuohta ja ájlis Vuojŋŋanisá oasálasjvuohta dijájda gájkajda.

Paulusa girjje Galatia ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, apostelis, ij almatjijs jalik avtak almatja baktu rájaduvvam, ájnat
Jesus Kristusis ja Jubmel Áhtjes guhti suv jábbmegij lussta båvtij. 2 Aktan
gájkaj dábbelij vieljaj sárnov Galatia tjoaggulvisájda varrudagájt. 3 Ármmo
ja ráfe Jubmelis, Áhtjestimme, ja härrá Jesus Kristusis, 4 guhti suttojimme
diehti ietjas vattij, gájutjit mijáv dálásj bahás ájggegávdas, Jubmela,
Áhtjáma sidoda milta. 5 Sunji lehkus guddne ihkeven ájges ihkeven ájggáj,
amen.

Ietjá evangelium

6 Imájdaláv gå nåv ruvva hiejttebihtit suv guhti dijáv la ármos baktu
gåhttjum, ietjá evangeliuma diehti 7 vájku ietjá ij la; dåssjå soabmása gudi
dijáv tjáddjidi ja gähttjali Kristusa evangeliumav smaddjit. 8 Valla jus
soames, juogu de mån iesj jali ieŋŋgil almes luluj sárnnedit ietjá
evangeliumav gå mav lav didjij sárnnedam garroduvvam lehkus sån! 9 Mav
juo sárnnuv, akti ájn sárnov: jus soames didjij ietjá evangeliumav sárnnet,
gå mav lihpit oadtjum – garroduvvam lehkus sån!

Paulusa evangelium

10 Almatjijt gus dal iehtjam bälláj lav åttjudime vaj Jubmelav? Almatjij miela
milta gus lav viggamin barggat? Jus almatjij miela milta vilá barggamin
luluv de iv lulu Kristusa dievnár. 11 Vielja, duodastav didjij: evangelium,
mav lav sárnnedam, ij la almatjijs. 12 Iv la avtak almatjis dav oadtjum, aktak
ij la dav munji åhpadam, ájnat Jesus Kristusis bigodime baktu oadtjuv.
13 Lehpit ham gullam gåktu åvddåla jáhkkogis juvdán viessuv, man
vassjåt Jubmela tjoaggulvisáv doarrádalliv ja dåssjidit gähttjaliv.
14 Juvdávuodan lidjiv ludtjusattjajstam buosjemus, sávremus ájttegij dábijt
ja åhpav tjuovutjit. 15 Valla guhti muv juo iednehekkan tjuoldij ja ármos

baktu muv gåhtjoj, mierredij [16] Bárnes munji bigodit, vaj galggiv evangeliumav suv birra hiednigijda sárnnedit. Dalloj ittjiv oattjes jalik varás rádev åtså, [17] ittjiv ga Jerusalemaj badjána, sijá lusi gudi muv åvddåla apostela lidjin. Vuolggiv ienni Arabiaj, ja dåppelt Damaskusij máhttsiv.
[18] Esski gålmmå jage maŋŋela Jerusalemaj badjániv Kefasijn ságastalátjit, ja lågenanniellja biejve suv lunna årudiv. [19] Ittjiv apostelijs avtak iehtjádav vuojne gå Jakobav, Härrá vieljav. [20] Le duohta mav tjáláv, Jubmela åvdån vihtanastáv.
[21] Syriaj ja Kilikiaj maŋŋela båhtiv. [22] Ristagisáj tjoaggulvisá Judean ettjin dalloj muv dåbdå. [23] Ájnna mav gullam lidjin lij »guhti akti mijáv doarrádaláj, sárnnet dal jáhkov mav åvddåla gähttjalij dåssjidit«. [24] Ja muv diehti Jubmelav hievedin.

2

Apostelij tjåhkanibme Jerusaleman

[1] Lågenanniellja jage maŋŋela vat Jerusalemaj badjániv, dán bále Barnabasajn aktan; Titus aj fáronam. [2] Vuolggiv dåhku gå lidjiv bigodimev oadtjum. Dåppe sidjij evangeliumav tjielggijiv, mav hiednigijda sárnnedav, sidjij sierra gudi ienemusát árvvon aneduvvin. Ittjiv vuojn sidá, iv ga sidá dåssjev rahtjat. [3] Ittjij ga Titus fáronam dárbaha birratjuohpaduvvat, vájku lij grehka. [4] Dát rávkalvis bådij muhtem vierrevieljajs gudi sjievtja lidjin boahtám gehtjatjit friddjavuodav mij miján la Kristus Jesusa baktu ja mijáv oarjjen dagátjit. [5] Valla ejma gåktuk miededa jalik vuollána, dajna gå evangeliuma sádnesvuohta viertti dijá lunna bissot. [6] Ja gudi juonenik aneduvvi, ettjin sij ga mujsta ienebuv rávka. Munji l avtajt gudi li. Jubmel ij la belulasj. [7] Vuojnnin ham sij munji lij åskelduvvam evangeliumav sárnnedit sidjij gudi älla birratjuohpaduvvam, degu Petrus birratjuohpadahtegijda. [8] Guhti Petrusij fámov vattij birratjuohpaduvvamij apostelin, vattij aj munji fámov hiednigij apostelin. [9] Ja gå Jakob, Kefas ja Johannes, gudi tjoaggulvisá doarjjan aneduvvin, árvvedin man stuorra ármov lidjiv oadtjum, de munnuj Barnabasaj giedav aktisasjvuoda märkkan gálggijin. Måj de galgajma hiednigij lusi mannat ja sij birratjuohpaduvvamij lusi. [10] Duodden sihtin munnuv sijá häjojt mujttet ja dav lav aj duodaj

vájmmoássjen dahkam.

Paulus ja Petrus Antiochian

11 Valla gå Kefas Antiochiaj bådij de bihko suv nuktaliv. Sån lij ham ietjas
duobbmim. 12 Åvddål gå aktak Jakoba lussta jåvsådij, båråj hiednigij siegen.
Valla ittjij dasti dav dagá gå sij båhtin, ájnat gässádij sijás gå
birratjuohpaduvvamijs baláj. 13 Då ietjá juvdá daŋga láhkáj vilpástallin, ja
tjabu Barnabas sijá vilpástallamij gässuj. 14 Valla gå vuojnniv ettjin
evangeliuma duohtavuodav tjuovo, javlliv Kefasij gájkaj guládijn: »Jus dån
guhti la juvdá, hiednigij láhkáj vieso, ja i juvdáj, man diehti de hiednigijt
sidá nággidit juvdán sjaddat?«

Rievtesferdukvuohta jáhko baktu

15 Juvdán ham mij lip riegádam, ep suddárin hiednigij máttos. 16 Diehtep
almasj ij rievtesferdukvuodav lága dagojs åmasta ájnat gå Kristusij jáhkká.
Dan diehti Kristus Jesusij åskeldijma, vaj galgajma rievtesferdugin sjaddat
gå Kristusij jáhkijma, ja ep lága dagojs, dajna gå lága dagojs ij aktak almasj
rievtesferdugin sjatta. 17 Valla jus mij aj suddárin gávnadallap, gudi viggap
rievtesferdugin Kristusa baktu sjaddat, le gus de Kristus sutto
dievnastiddje? Ij luoddnok! 18 Valla jus vat tsieggiv mav lav gajkkum, de
iehtjam láhkadoaddjen dagáv. 19 Lága baktu ham lágas lav ierit jábmám,
Jubmela åvdån viesutjit. Kristusijn lav ruossinávlliduvvam. 20 Iv dasti iesj
vieso, ájnat Kristus muv sinna viessu. Guhkev dán väräldin viesov, viesov
jáhkon Jubmela Bárnnáj guhti muv ähttsá ja ietjas la muv diehti värrodam.
21 Iv Jubmela ármov hilgoda. Jus lágan luluj rievtesferdukvuohta, de Kristus
luluj dåssjåj jábmet.

3

Ij lága, ájnat jáhko baktu

1 Jiermedis galataga! Guhtis dijáv la skieddim? Ruossinávlliduvvam Jesus
Kristus ham didjij la tjielggasit gåvviduvvam. 2 Vásstedihtit dal munji val
dáv: Lága ållidime baktu gus Vuojŋŋanisáv oattjojda, vaj jáhko baktu majt
gulájda? 3 Gåktus nåv jiermedime lihpit? Oattjen gus ájggobihtit ållidit dav
mij dijá lunna Vuojŋŋanisán álgij? 4 Dåssjåj gus gájkka dáv lihpit vásedam?

Ij má lik nåv littja. [5] Vaddá gus sån didjij Vuojŋŋanisáv ja dahká gus oavddodagojt dijá lunna dan diehti gå lágav ållidihpit, vaj dan diehti gå jáhkkebihtit mav gulájda? [6] Gähttjit Abrahamaj: *Jubmelij sån jáhkij ja dan diehti rievtesferdugin sárnoduváj.*

[7] Dassta de vuojnnep: Gudi jáhkki li Abrahama máná. [8] Tjáluk åvddåla sárnoj, gåktu hiedniga Jubmela rievtesferdukvuodav åmasti jáhko baktu, dajna de juo Abrahamaj sárnoj: *Duv baktu gájkka álmmuga buorissjivnnjeduvvi.* [9] Dan diehti de buorissjivnnjeduvvi gájka gudi jáhkki aktan Abrahamajn, guhti jáhkij. [10] Valla garro tjuovvu gájkajt gudi lága dagojda åskeldi; tjáleduvvam ham la: *Garroduvvam färttahasj guhti ij anoda gájkka majt láhkagirjje gåhttju suv dahkat.* [11] Aktak ij la Jubmela åvdån rievtesferduk lága baktu, *dajna gå rievtesferduk jáhko baktu viessu.* [12] Láhka ij la jáhkos. Tjáleduvvam ham la: *guhti lága gåhttjomijt ållit viessu daj baktu.* [13] Kristus la mijáv lága garos lånestam gå iesj mijá åvdås garroduváj, gåktu tjáleduvvam la: Garroduvvam färttahasj guhti muorratjuolldaj gatsostuvvá. [14] Nåv galgaj Abrahama buorissjivnnjádus hiednigijda ållet Kristus Jesusa baktu, vaj galgajma jáhteduvvam Vuojŋŋanisáv jáhko baktu oadtjot.

Jáhtto l lágas alebun

[15] Vielja, árggahålaj milta buojkulvissan javlav: Aktak ij máhte almatja lihtudimev doadjet jalik rievddadit maŋŋela gå fábmuj la boahtám. [16] Valla jáhto vatteduvvin Abrahamaj ja suv mádduj. Ij la tjáleduvvam: »suv máttojda«, degu luluj moaddásijda, ájnat avtat máttos la gatjálvis: *suv mádduj*, mij la Kristus. [17] Muv vuojnno l: Láhka mij nielljatjuotgálmmålåge jage lihto maŋŋela vatteduváj, ij máhte Jubmela lihtov dåssjidit jalik dan jáhtov fámoduhttet. [18] Jus árbbe lága baktu vatteduváj de ham ij lulu dasti jáhtto, ármostis ham Jubmel la árbev jáhtos baktu Abrahamaj vaddám.

Lága ájggomus

[19] Man diehti l de láhka vatteduvvam? Na mieddemij diehti, dasik dat máddo galgaj boahtet gesi jáhtto gulluj. Láhka giehtaräjdoj baktu ieŋŋgilijs vatteduváj. [20] Giehtaräjddo ham ij dåssjå avtav åvdåsta, valla Jubmel la akta.

[21] Le gus láhka Jubmela jáhtoj vuosstij? Ij luoddnok. Jus lulujma dakkir lágav oadtjot mij iellemav vaddá, de ham rievtesferdukvuohta luluj lágas boahtet. [22] Tjáluk la sutto fámo vuolláj gájkka biedjam, vaj jáhtto galgaj

ålliduvvat sidjij gudi jáhkki, jáhko baktu Jesus Kristusij. 23 Åvddål gå jáhkko bådij lijma giddagin lága vuolen dasik jáhkko bihkusij. 24 Láhka de nåv miják Kristusij duvdij, vaj galgajma rievtesferdugin sárnoduvvat jáhko baktu. 25 Valla dálla gå jáhkko l boahtám, de ep la dasti bagádiddje vuolen.

Ehpit dasti svájnnasa, ájnat lihpit bárne

26 Gájka ham jáhko baktu lihpit Jubmela máná Kristus Jesusin. 27 Gájka gudi Kristusij lihpit gástaduvvam lihpit aj Kristusij gárvoduvvam. 28 Aktak ij la dasti juvdá jalik grehka, oarjje jalik friddja, ålmåj jalik nissun. Gájka lihpit Kristus Jesusin akta. 29 Jus dal Kristusij gullubihtit, de lihpit aj Abrahama sájos ja jáhto milta árbulattja.

4

1 Muv vuojnno l: Guhkev árbulasj ij la ållessjattuk, de ij la sieradus suv ja oarje gaskan, vájku gájkka åbmudahka l suv. 2 Sujna l boanndi ja tjuottjodiddje dan biejve rádjáj mav áhttjes la mierredam. 3 Nåv aj mijájn. Gå ejma lim ållessjattuga de lijma oarje, svájnnasa värálda fámoj vuolen. 4 Valla gå ájgge ållånij, Jubmel rájaj Bárnes, lága vuolláj nissunis riegádam, 5 lånestittjat sijájt gudi lága vuolen li vaj galggap mánáj riektáv oadtjot. 6 Ja gå bárne lihpit de Jubmel la mijá vájmojda rádjam Bárnes Vuojŋŋanisáv mij tjuorvvu: »Abba! Áhttjám!« 7 Dan diehti illa dasti oarjje, ájnat bárnne. Ja gå bárnne la, de Jubmel aj duv árbulattjan dagáj.

Ij dasti máhttsam

8 Dalloj gå ejda ájn Jubmelav dåbdå, de dievnastijda jubmelijt ma duodaj älla jubmela. 9 Valla dálla gå Jubmelav dåbddåbihtit, jali sáddnábut gå Jubmel dijáv dåbddå, gåktus de máhttebihtit dakkir sjiebtjes ja gienes fámojda máhttsat? Oarjjen gus vat sihtabihtit? 10 Vassmasit ham biejvijt, mánojt ja sierralágásj ájgijt ja jagijt låhkåbihtit! 11 Baláv dåssjåj lav dijá diehti rahtjam.

Vájnno galatagijda

12 Vielja, vájnnodav dijáv: Sjaddit muv lágátjin, gå dal mån dijá lágátjin sjaddiv. Munji ehpit la mavga baháv dahkam. 13 Diehtebihtit ham skihpudahka lij sivvan gå vuostasj bále didjij evangeliumav sárnnediv.

14 Vájku oattje sjiebtjesvuodan, ejda muv álbeda jalik vuoleda, ájnat Jubmela
ieŋŋgilin muv duostojda, ållu degu Kristus Jesusin. 15 Gåsi dal dijá sjålle
gádoj? Máhtáv duodastit dalloj lulujda tjalmijdihtte råkkåstit ja munji
vaddet. 16 Lev gus dal didjij vasjulattjan sjaddam gå sáddnáv hålliv?
17 Muhtema e buorre ájggomusáj dijáv måråsta ájnat sihti mijáv sirádit, vaj
galggabihtit bus sijáv tjuovvogoahtet. 18 Måråj la buorre, jus ájggomusá li
buore, agev ij dåssjå dalloj gå mån lav dijá lunna, 19 muv mánátja, gejt vat
vájvijn hähttuv iellemij riegádahttet, dasik Kristus la dijájn ållånam. 20 Jus
dallik dijá lunna luluv ja rievtes sárnnomvuogev luluv gávnnat – dijá
gáktuj lav árrusam.

Guokta lihto: lága ja jáhto

21 Vásstedihtit dal munji gudi lága vuolen sihtabihtit viessot: Ehpit gus la
gullam majt láhka hoallá? 22 Danna l tjáleduvvam Abrahama birra guhti
guokta bárne oattjoj, nuppev oarjjenissunijn ja nuppev friddja nissunijn.
23 Bárnnes, gev oarjjenissunijn oattjoj lij oattje milta riegádam, ja bárnnes,
gev friddja nissunijn oattjoj lij jáhto baktu riegádam. 24 Dánna l tjiegŋalap
sisadno: Guokta lihto såj libá. Nubbe boahtá Sinaiváres ja mánájt oarjjen
riegádahttá, sån la Hagar. 25 Hagar la Sinaivárre Arabian, mij la dálásj
Jerusalem, guhti aktan mánájis oarjjen viessu. 26 Valla almmelasj Jerusalem
la friddja ja mijá ieddne, 27 nåv gåktu tjáleduvvam la:

Sjållerda sahkodibme ja mánádibme,
ávvudalá låggŋis gielajn,
dån guhti illa vájvij riegádahttám,
dajna gå aktu nissun ienep mánájt oadtju
gå sån gänna l ålmåj.

28 Dij vielja lihpit jáhto máná, nåv gåktu Isak. 29 Guhti lij oattje milta
riegádam doarrádaláj daj ájgij suv, guhti lij Vuojŋŋanisá milta riegádam, ja
nåv dálla aj. 30 Ja tjáluk javllá: *Vuodjela oarjjenissunav bárnijnis. Oarjjenissuna
bárnne ij luoddnok árbev oattjo aktan friddja nissuna bárnijn.*
31 Vielja, ep la oarjjenissuna máná, ájnat friddja nissuna.

5

1 Friddjavuohtaj la Kristus mijáv tjoavddám. Bissut dan diehti nannusit

friddjavuodan, ja allit avtak dibde oarjjevuoda svagájt dijá nali biedjat.

Rievtesferdukvuohta váni birratjuohppama dagi

2 Gullit majt mån, Paulus, didjij javlav: jus ietjada birratjuohpadahttebihtit
de ij la Kristus didjij maŋga ávkken. 3 Ájn akti duodastav: färttahasj guhti
ietjas birratjuohpat la vielggen ålles lágav anedit. 4 Gudi lágan
rievtesferdukvuodav åhtsåbihtit, lihpit Kristusis tjuoldeduvvam ja ármos
gahttjam. 5 Vuojŋŋanisán ham jáhko baktu vuordatjip dav masi
rievtesferdukvuohta dårvov vaddá. 6 Gå Kristus Jesusin viessop, de ij la
gatjálvis dassta jus lip birratjuohpaduvvam vaj ep, ájnat jáhkos, mij
gieresvuoda baktu bigoduvvá.
7 Buoragit ham viehkagådijda. Guhti dal dijáv árrá sádnesvuodav
gulldalimes? 8 Gev gulldalijda ij lim guhti dijáv gåhtjoj. 9 Binná suvradájgásj
ålles dájgev suvrrodahttá. 10 Jáhkáv Härráj ja åskov ehpit ietjáláhkáj
ájádallagoade. Oadtjus duobmov guhti dijá vájmojt tjáddjit, lehkus guhti le.
11 Vielja, jus vilá birratjuohppamav didjij sárnnedav, man diehti de ájn
doarrádallamav hähttuv gierddat? Ruossa jårrålimoarre, mav sárnnedav la
ham de dåssjen sjaddam. 12 Buorep jus gájka gudi dijáv tjáddjidi lulun
ietjastisá sjalla tjuohppat.

Lájddijis vuojŋŋanisáda dijáv

13 Vielja, friddjavuohtaj ham lihpit gåhtjoduvvam. Allut dij val
friddjavuodav dibde oadtjáj gäjnov rahpat, ájnat gieresvuodajn guhtik
guojmáda dievnastihtit. 14 Åbbå láhka l dán avta budá baktu ålliduvvam.
Galga guojmát iehttset nåv gåktu ietjat. 15 Valla jus guhtik guojmáda
gásskebihtit ja riesstebihtit, de várrijihtit nubbe nubbáj bårrumis.
16 Valla mån javlav: Vájaldihtit Vuojŋŋanisán, de ehpit oattje háloj milta
vieso. 17 Oadtje l Vuojŋŋanisá vasjulasj ja Vuojŋŋanis oattje. Nubbe nuppe
vuosstij tjuodtjoba, vaj ehpit buvte dahkat majt sihtabihtit. 18 Valla jus
Vuojŋŋanis dijáv lájddi, de ehpit la dasti lága vuolen.
19 Oattje dago li bihkusa: skiegesvuohta, bádudahka, skámodisvuohta,
20 boajtojubmeldievnastibme, skieddima, vasjulasjvuohta, rijdo,
udnodisvuohta, moarre, bahájuonagahttem, sierranibme, vierreåhpadibme,
21 fábmorijdo, juhkalisvuohta, rattukvuohta ja ietjá dakkira. Ájn akti dijáv
vágodav: gudi dakkirijt dahki e Jubmela rijkas oasev oattjo.

22 Valla Vuojŋŋanisá sjatto li gieresvuohta, ávvo, ráfe, gierddisvuohta,
libbogisvuohta, buorrevuohta, jáhkkogisvuohta, 23 vuollegisvuohta ja
muttákvuohta. Dakkirij vuosstij láhka ij la. 24 Gudi Kristus Jesusij gulluji li
oattjesa himoj háloj ruossinávllim. 25 Vájaldup de Vuojŋŋanisán, jus miján la
iellem Vuojŋŋanisá baktu. 26 Allup dássjedis gudnev hibmodu, guhtik
guojmáma moaráduhttu jalik udnodisvuohtaj gahttju.

6

Mav sáddji, oadtju aj tjuohppat

1 Vielja, jus soames almasj sudduj soajttá gahttjat de vierttibihtit dij gudi
vuojŋŋalattja lihpit vuollegisvuodajn suv viehkedit. Várri val ietjat
gähttjaluvvamis. 2 Guottadihtit guhtik guojmáda nådijt, de nåvti Kristusa
lágav ållidihpit. 3 Guhti ietjas juonenik adná, vájku ij la mige, ietjas bähttá.
4 Guoradallus färttahasj ietjas dagojt ja oadtjus de rámpov dássjå dassta mij
iesj la, ij dassta ma iehtjáda li. 5 Guoddus färttahasj ietjas noadev. 6 Juohkus
sån, guhti bágon åhpaduvvá, gájkka buorev sujna guhti suv åhpat. 7 Allit
bähttaluvá. Jubmelav ij tjáddjida: mav almasj sáddji, oadtju aj tjuohppat.
8 Guhti oadtjáj sáddji, oattjes bäjskov tjuohppá. Valla guhti Vuojŋŋanissaj
sáddji, Vuojŋŋanisás ihkeven iellemav tjuohppá. 9 Allup vájbbu buorev
dahkamis. Oattjotjip mij tjuohppat gå ájgge ållån, jus ep sillogoade.
10 Dahkup buorev gájkka almatjijda guhkev ájgge l, ållagasj mijá
jáhkkoguojmijda.

Tjoahkkájgäsos. Hivástahttemsávadusá

11 Gähttjit dal man stuorra bokstávaj giedajnam didjij tjáláv: 12 gudi allasisá
gudnev ålgoldis ássjij baktu åttjudi, gähttjali dijáv birratjuohppamij
nággidit, dássjå danen gå e Kristusa ruossa diehti sidá doarrádaláduvvat.
13 Birratjuohpaduvvama ietja e lágav tjuovo, ájnat sihti dijáv
birratjuohpaduvvat, vaj rámpov dassta oadtju. 14 Iv luoddnok sidá iehtjam
iehtjádis rámmpot gå mijá härrá Jesus Kristusa ruossas. Dan baktu ham de
värált la munji ruossinávlliduvvam ja jábmám, ja mån väräldij.
15 Birratjuohppam ij la ájnas, ij ga åvddånáhkke, ájnat ådå sjivnnjádusás la
gatjálvis. 16 Ráfe ja ármmogisvuohta tjuovvus gájkajt gudi dán njuolgadusá
milta sihti viessot, Jubmela Israelaj.

17 Allis aktak dássta duohku muv vájveda, mujna li Jesusa merka
rubmahin.
18 Vielja, mijá härrá Jesus Kristusa ármmo lehkus dijá vuojŋŋanisán.
Amen.

Paulusa girjje Efesosa ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Kristus Jesusa apostelis Jubmela sidoda baktu, ájllisijda Efesosin
årromin ja Kristusij jáhkkemin. 2 Ármmo ja ráfe Jubmelis, Áhtjestimme, ja
härrá Jesus Kristusis.

Hievedus

3 Hieveduvvam lehkus Jubmel, mijá härrá Jesus Kristusa Áhttje. Sån la
miják buorissjivnnjedam gájkajn vuojŋŋalasj buorissjivnnjádusájn Kristusa
baktu almen. 4 Nåv gåktu sån juo värálda sjivnnjedime åvddåla miják suv
baktu tjuoldij vaj galgajma ájllisin ja vigedibmen suv åvdån.
5 Gieresvuodanis la midjij mierredam mánáj riektáv Jesus Kristusa baktu
oadtjot ja sujna aktánit – suv buorre sidoda milta – 6 rámmpon ja guddnen
ármo åvdås, mav midjij Bárnnegärrásis baktu vattij. 7 Sujna ja suv varájn lip
lånestuvvam ja mijá mieddema li ándagis luojteduvvam Jubmela valjes
ármos, 8 majna aktan gájkka vijsesvuodajn ja jiermijn miják boanndodij. 9 Ja
sån la midjij ietjas sidoda tjiegosvuodav bigodam, ájggomav Kristusa birra,
mav álggorájes lij mierredam, 10 ja mav lij ållidittjat dalloj gå ájgge ållån.
Suv sidot lij Kristusin aktidit gájkka ednamin ja almen. 11 Kristusin lip
árbbeoasáma oadtjum, dasi åvddåla mierreduvvam sujsta guhti gájkka
ietjas sidoda ja ájggomusá milta ållit: 12 lehkup de Jubmelij rámmpon ja
guddnen, gudi juo åvddåla lijma Kristusij dårvustallam. 13 Sádnesvuoda
bágov ja evangeliumav dijá lånestime birra gullam ja jáhkkegoahtám, de
Kristusin aj jáhtedum ájlis Vuojŋŋanisáv sinidahkan oattjojda. 14 Dat la mijá
árbe nannudahkan, vaj Jubmela álmmuk Jubmelij rámmpon ja guddnen
lånestuvvá.

Jubmelij gijtto ja råhkålvis

15 Dan diehti iv goassak hiejte Jubmelav dijá åvdås gijttemis mujtedijn diják

råhkålvisájnam, [16] gå dal gullam lav dijá jáhko birra härrá Jesusij ja dijá gieresvuoda birra gájkajda ájllisijda. [17] Råhkådaláv vaj mijá härrá Jesus Kristusa Jubmel, herlukvuoda Áhttje, didjij vijsesvuoda ja bigodime Vuojŋŋanisáv vaddá, mij suv dåbddusin didjij dahká. [18] Tjuovggijus dijá vájmo tjalmijt, vaj vuojnnebihtit doajvov, masi mijáv la gåhttjum, man valjes ja herlugis árbev ájllisijda ja midjij sijá gaskan vaddá, [19] man fábmogis suv vieksesvuohta l midjij gudi jáhkkep – dahtak fábmogis vieksesvuohta mav fámujnis [20] biejaj Kristusin bargatjit, gå jábbmegij lussta suv båvtij ja oalges bällásis almen biejaj, [21] gájkka ráddijiddjijs ja fámojs ja vieksesvuodajs ja vieldijs alebuj, gájkka nammadahtte namájs alebuj, goappátjagá dán ájge ja boahtte ájge. [22] *Gájkka suv juolgij vuolláj biejaj*, ja gájkaj oajvev tjoaggulvisá oajvven dagáj, [23] tjoaggulvis mij la suv rumáj, suv dievasvuohta mij gájkka dävddá.

2

Kristusa baktu viesso

[1] Dij lijda jábmám ietjada mieddemij ja suttoj diehti, [2] dalloj gå daj sinna lijda viessomin dán ájge ja värálda dábij milta jegadime ilmerijka ja vuojŋŋanisá oajvemusáv, vuojŋŋanisáv mij dálla gullogahtesvuoda almatjijn barggá. [3] Akti lijma gájka dakkira, gå oattje hálojt tjuovojma ja rubmaha ja iehtjama ájádusáj sidoda milta viesojma, ja riegádimes lijma moare máná, nåv gåktu iehtjáda. [4] Valla Jubmel, gänna ármmogisvuodas la vallje, mijáv la stuorra gieresvuodajn ähttsám, [5] vájku iehtjama mieddemij diehti lijma jábmám, de mijáv la viesson Kristusijn dahkam – ármos lihpit lånestuvvam. [6] Sujna mijáv la båktåm ja midjij Kristus Jesusa baktu sajev almmáj vaddám. [7] Nåvti boahtte ájgijda sidáj ihkeven valjes ármov midjij vuosedit ietjas buorrevuodan Kristus Jesusa baktu. [8] Ietjastihtte ehpit la ájnat ármos jáhko baktu lihpit lånestuvvam. Jubmela vattáldahka dát la. [9] Ij la dagoj duogen aktasik májnnomoarren. [10] Mij lip suv dago, Kristus Jesusa baktu sjivnnjeduvvam buorre dagojt dagátjit, majt Jubmel la álggorájes midjij mierredam.

Tjuolldemmuvrra juvdáj ja hiednigij gaskan la gajkoduvvam

[11] Mujttit dan diehti dij, gudi hiednigin riegádijda ja birratjuohpadahtegin

gåhtjoduvájda sijás, gudi almatja giedas birratjuohpaduvvama lidjin,
12 Mujttit dalloj lijda Kristusis sieraduvvam, Israela viesajdimvuoda
ålggolin, jáhto lihtojda abmasa, ij lim ga doajvvo jalik Jubmel gesi
dårvustalájda. 13 Valla dij, gudi akti lijda guhkken, lihpit dal Kristus Jesusa
diehti ja suv varå baktu lahka boahtám.
14 Sån la ham mijá ráfe. Ednamin viesodijn guokta aktan dagáj ja
tjuolldemmuvrav, vasjulasjvuodav, gajkoj. 15 Sån la lágav aktan budáj ja
njuolgadusáj dåssjidam, vaj iesj guoktásis avtav, ådå almatjav sjivnnjet, ja
dan baktu ráfev buktá. 16 Avtan rubmahin sån ruossan goappátjijt Jubmelijn
såbadij gå vasjulasjvuodav dåssjidij. 17 Ráfe ságav didjij buvtij, gudi lijda
guhkken ja sidjij gudi lidjin lahka. 18 Suv baktu bessap gájka Áhtje lahka
avtan Vuojŋŋanisán. 19 Dij ehpit la dasti guosse jalik abmasa ájnat lihpit
ájllisij viesajdimvuodan ja Jubmela vieson. 20 Tsieggiduvvam lihpit apostelij
ja profejtaj vuoduj ja Kristus Jesus iesj la tjiehkagierggen. 21 Suv baktu
tsieggiduvvabihtit ja sjaddabihtit Härrá ájlis tiemmpelin. 22 Ja sujna
aktánihpit vuojŋŋalasj viesson Jubmelij.

3

Jubmela ájggom: evangelium hiednigijda

1 Dan diehti mån, Paulus, Kristus Jesusa fáŋŋgan dijá diehti, gudi lijda
hiedniga, hálijdav … 2 dij ham gullam lihpit Jubmela ájggomav ármo birra,
mav munji dijá diehti vattij. 3 Bigodime baktu tjiegosvuohta munji iktuj, nåv
gåktu oanegattjat juo lav tjállám. 4 Dav lågådijn árvvedihpit mån lav diedov
Kristusa tjiegosvuoda birra oadtjum. 5 Åvdep buolvaj almatjijda ittjij
bihkusa, nåv gåktu dálla l suv ájlis apostelijda ja profejtajda Vuojŋŋanisán
bihkusam: 6 Kristus Jesusa diehti hiedniga li evangeliuma baktu árbulattja
nåv gåktu mij, avtagasj rubmahij gulluji nåv gåktu mij ja siján la jáhtos
oasse nåv gåktu miján. 7 Ja evangeliuma dievnárin sjaddiv
ármmovattáldagá baktu, mav Jubmel munji fámujnis ja vieksesvuodajnis
vaddá. 8 Mån, gájkka ájllisijs uhtsemussan, lav ármov oadtjum hiednigijda
Kristusa gietjedis boanndudagáv sárnnedittjat, 9 ja gájkajda tjiegos
ájggomav diededittjat, mij värálda álggorájes lij Jubmelin tjiehkusin, gájka
sjivnnjediddjen. 10 Almenasij ráddijiddje ja fámo lidjin dal tjoaggulvisá

baktu diedov åttjutjit Jubmela moattegerdak vijsesvuoda birra.
11 Álggoálgos dát lij suv ájggom, mav duohtan dagáj mijá härrá Jesus
Kristusin. 12 Jáhko dårvujn sunji, máhttep sujna jálot Jubmelij lahkanit.
13 Didjij de javlav, allit de häso gå dijá diehti gierdav. Muv gierddamus la
didjij guddnen.

Råhkålvis tjoaggulvisá åvdås

14 Dan diehti buolvatjij nali Áhtje åvddåj luojttádav, 15 gässta gájkka
áhttjevuohta ednamin ja almen namás oattjoj. 16 Vaddis ietjas herlukvuoda
boanndudagás fámov ja gievrrudagáv dijá sissŋálasj almatjij Vuojŋŋanisás
baktu, 17 vaj Kristus jáhko baktu gieresvuodajn vájmojnihtte viessu. Bissut
ruohttsasijn nannusit suv sinna, 18 vaj dij gájkka ájllisij aktan buojkkábihtit
gåbddudagáv ja guhkkudagáv ja alludagáv ja tjiegŋudagáv 19 ja
dåbdijdihpit Kristusa gieresvuohtaj, mij la gájkka diedojs alebun, dasik ålles
Jubmela dievasvuohta dijáv dävddá. 20 Guhti mijá sinna fámujnis barggá ja
ájmmut dahkat ájn vil ienebuv gå majt ádnop jali buojkkáp, 21 sunji
herlukvuohta tjoaggulvisá ja Kristus Jesusa baktu gullu, gájkka buolvajda
ihkeven ájggáj, amen.

4

Vuojŋŋalasj aktavuohta

1 Dijáv de vágodav, mån guhti Härrá diehti lav fáŋŋgan, viessot dan láhkáj,
mij la dijá gåhttjomij árvvogissan, 2 agev vuollegissan ja libbogissan. Lehkut
nubbe nubbáj gierddisin gieresvuodan. 3 Viggit vuojŋŋalasj aktavuodav ráfe
báttijn bisodit: 4 akta rumáj ja akta Vuojŋŋanis, nåv gåktu dij akti avtagasj
doajvvuj gåhtjoduvájda. 5 Akta l Härrá, akta jáhkko, akta gástadus, 6 akta
Jubmel ja gájkaj Áhttje, guhti l gájkaj badjel, gájkaj baktu ja gájkajn la.

Kristusa rumáj gievrru

7 Mijás juohkkahasj la ármov oadtjum Kristusa miere milta. 8 Danen
tjáleduvvá: *Sån allagissaj badjánij ja fáŋgajt váldij, almatjijda vattáldagájt vattij.*
(9 Valla gå badjánij, ittjij gus de ednama vuolemus dajvajda aj luojttáda?
10 Guhti luojttádij, sån la dahtak, guhti guhkás gájkka almij badjelij badjánij
gájkka ållidittjat.) 11 Muhtemijt apostelin biejaj, muhtemijt profäjttan,

sárnnediddjen jali räjnnuhiddjen ja åhpadiddjen, [12] ájllisijt gárvedittjat dan
baktu dievnastusáv ållidittjat ja Kristusa rubmahav gievrrodittjat, [13] dasik
gájka jåvsådip jáhko aktavuohtaj ja diehtuj Jubmela Bárne birra, jåvsådip
ållessjattukvuohtaj, mij la Kristusa dievasvuoda lágásj. [14] Ep la dasti máná,
gudi gájkka oahppabiekkajs duohku diehki dålvudallap. Ep la dasti
almatjijda stuvssimroahtton, gudi bähttogis juonaj sihti tjáddjidusáv
sárnnedit. [15] Bissup gieresvuoda sádnesvuodan ja åvddånup juohkkaláhkáj,
vaj de sujna aktánip, Kristusijn, guhti l oajvve. [16] Suv baktu åbbå rumáj
aktiduvvá ja bissu, danen gå gájkka lahtasa viehkedi ja duvddi fámujn mav
juohkka sierra oassáj vaddá. Åbbå rumáj de stuorru ja gieresvuodas
gievrru.

Ådå ja oabme almasj

[17] Danen dijáv duodalattjat Härrá diehti vágodav: allit dasti hiednigij láhkáj
vieso. Sijá ájádusá li guorrusa, [18] sijá jierme sjevnjudam, ja sij li iellema
ålggobielen mav Jubmel vaddá, danen gå diehtemahtesvuodan li viessomin
ja sijá vájmo li garrastuvvam. [19] E skábmáda ájnat rattukvuodan viessu,
juohkka hárráj slajesvuodan ja vuojtoj diehti. [20] Valla dij ejda Kristusij dan
láhkáj dåbdijda – [21] jus dal suv birra lihpit gullam ja åhpaduvvam
sádnesvuoda milta, mij la Jesusin. [22] Hiejttit de dan diehti åvdep láhkáj
viessomis; guodit sutto rubmahav mij huoman håhkkån, ietjas hálojda
bähtádallam. [23] Ådåstuvvit vuojŋŋanisán ja mielan [24] ja tjágŋit ådå almatja
gárvojda guhti Jubmela gåvå milta l sjivnnjeduvvam, rievtesferdukvuodajn
ja ájlisvuodajn, mij sádnesvuohtaj gullu.

Ådå viessoma njuolgadusá

[25] Hiejttit dan diehti gielestimes ja *sáddnáv hållit, juohkkahasj guojmmásis*, mij
ham lip nubbe nuppe lahtasa. [26] *Jus moarádihpit, de allit suddoda.* Allis biejvve
dijá moare badjel luojttáda. [27] Allit bärggalav aloda. [28] Guhti suolát, hiejttis
suoládimes ja ienni giedajis barggis, vaj máhttá ietjas buorijs sidjij vaddet,
gudi dárbahi. [29] Allit dåssjijt håla, ájnat hållit dav mij la dárbo milta ávkken,
vaj buorissjivnnjádussan sjaddá sidjij gudi gulldali. [30] Allit hådjoda Jubmela
ájlis Vuojŋŋanisáv, mij la didjij sinidahkan gitta lånåstusá biejve rádjáj.
[31] Hilggut nirmev, moarev, hähkkarádukvuodav, álbedimev, bilkkedimev ja
gájkka ietjá bahudagáv. [32] Lehkut libbogissan ja ármmogissan nubbe

nubbáj, ja ándagis luojttit guhtik guojmáda, nåv gåktu Jubmel la dijáv ándagis luojttám Kristusin.

5

1 Adnit Jubmelav åvddågåvvån, gudi lihpit suv máná ja gieruga. 2 Viessut
gieresvuodan, nåv gåktu Kristus mijáv iehtsij ja mijá diehti ietjas
värrovattáldahkan vattij, vuogas hádjan Jubmelij. 3 Allis skiegesvuohta ja
ietjá bádudagá jalik ietjastallam dijá gaskan bäggaluvá, dakkir sága älla
ájllisijda árvvogisá, 4 ij ga skámodis ja giehppismielak hålla, jalik
slimbardibme – dakkir håla älla vuohkasa. Gijttit ienni Jubmelav! 5 Dij ham
diehtebihtit aktak ij Kristusa ja Jubmela rijkas oasev oattjo, guhti skähkásin,
bádásin jali ietjastallen viessu. Boajtojubmeldievnastiddjen la. 6 Allis aktak
dijáv guoros bágoj biehte. Jubmela moarre ham duosstu sijáv, gudi li
gullogahttá. 7 Allit dan diehti sijájn säbrástalá.

Tjuovga máná

8 Akti lijda sjievnnjedin, valla Härrán lihpit dal tjuovggan sjaddam. 9 Viessut
tjuovga mánnán, tjuovga sjatto li gájkka buorrevuohta, rievtesferdukvuohta
ja sádnesvuohta 10 ja ájádallit majt Härrá sihtá. 11 Allit oassálaste sjievnnjeda
sjattodis dagojda, ájnat buktit dajt ienni bihkusij – 12 mav almatja suolev
dahki, dan birra l skábmo tjabu hållat. 13 Valla gå tjuovgga gájkka bihkusij
buktá, de vuojnnusin sjaddá, 14 danen gå juohkka sajen gånnå juoga
vuojnnusij boahtá, tjuovgga l. Danen tjáleduvvam la: »Gåhttså oadde,
tjuodtjela jábbmegij lussta, ja Kristus duv badjel tjuovggá.«
15 Gähttjit váttugit gåktu viessobihtit, allit jiermedibmen, ájnat jiermmán.
16 Ávkkijihtit dav ájgev mij ájn la, danen gå biejve li bahá. 17 Allit dan diehti
goassak jiermedibmen vieso, ájnat gähttjalihtit dádjadit mij Härrá sidot la.
18 Allit vijnas vuoladuvá, dassta skámodisvuohta boahtá, ájnat
dievdeduvvit Vuojŋŋanisás 19 ja hållit nubbe nubbáj sálmaj ja
hieveduslávludisáj ja vuojŋŋalasj lávllagij. Lávllut ja tjuojadihtit Härráj ålles
vájmos, 20 ja agev gijttit mijá Jubmelav ja Áhtjev gájka åvdås mijá härrá
Jesus Kristusa namán.

Ristagis fuolkke

21 Adnit ietjada nubbe nuppes vuollásattjan, Kristusij guddnen. 22 Dij

nissuna, lehkut ålmmåjihtte vuollásattjan nåv gåktu Härrá. 23 Danen gå
ålmåj la áhkátjis oajvve, nåv gåktu Kristus la tjoaggulvisá oajvve – guhti l aj
ietjas rubmaha lånestiddje. 24 Ja gåktu tjoaggulvis Kristusij vuollán, de
lehkusa nissuna juohkkaláhkáj ålmmåjisá vuollásattjan.
25 Dij ålmmå, iehttsit áhkátjijdihtte nåv gåktu Kristus tjoaggulvisáv iehtsij
ja ietjas dan åvdås vattij 26 dav ájlistuhtátjit rájnnanimlávgon bágo baktu.
27 Dan láhkáj sidáj tjoaggulvisáv ietjas åvddåj herlukvuodan ásadit
diebledibmen ja lájtodibmen; ájllisin ja vigedibmen. 28 Dan láhkáj aj ålmåj la
välggogis áhkátjis iehttset nåv gåktu rubmahis. Guhti áhkátjis ähttsá, ähttsá
aj ietjas, 29 danen gå aktak ij la ietjas rubmahav goassak vasjodam, ájnat dav
biebbmá ja huksá nåv gåktu Kristus tjoaggulvisáv – 30 mij lip ham suv
rubmaha lahtasa. 31 *Dan diehti guodis ålmåj áhtjes ja iednes ja viessus
áhkátjijnes, ja såj guovtes aktan sjaddiska.* 32 Dájn bágojn la stuorra
tjiegosvuohta, Kristusa ja tjoaggulvisá birra lav hållamin. 33 Valla dasi
duodden iehttsis dijás juohkkahasj áhkátjis nåv gåktu ietjas, ja adnis áhkásj
ålmmås guddnen.

6

1 Dij máná, jegadihtit äjgádijt Härrá diehti dijá välggogisvuoda milta.
2 *Guddneda áhtját ja ädnát*; dat la vuostasj budá, masi jáhtto gullu: 3 *vaj dujsta
buoragit manná ja guhkev ednamin vieso*. 4 Ja dij áhtje, allit mánájdihtte
suhttada, ájnat bajedihtit ja bagádihtit sijáv Härrá sidoda milta.
5 Dij oarje, jegadihtit duodas ja balos dán värálda båndijdihtte, nåv gåktu
Kristusav jegadihpit, 6 ehpit dåssjå val sijá tjalmij åvdån duolloma diehti,
ájnat Kristusav dievnastihtit ålles vájmos Jubmela sidoda milta.
7 Dievnastihtit buorre mielajn ja ávujn, dij ham Härrá diehti dav
dahkabihtit, ehpit almatjij diehti. 8 Diehtebihtit juohkkahasj guhti buorev
dahká, dassta Härrás bálkáv oadtju, lehkus oarjje jali friddja. 9 Ja gejn li
oarje, dåmadit sijájn daŋga láhkáj ja allit garra bágojt sidjij håla. Diehtebihtit
ham siján ja diján la akta härrá almen ja sån ij la belulasj.

Jubmela värjjogárvo

10 Gievrrut dal Härrás, suv ihkeven vieksesvuodas. 11 Tjágŋit Jubmela
värjjogárvojda, vaj rijbadihpit bärggala gávvelis ládadallamij. 12 Mij ep la

oattje ja vará vuosstij dårutjit, ájnat ráddijiddjij, fámoj ja dán sjievnnjis värálda härráj vuosstij, ja almenasij bahudagá vuojŋŋanisá fámoj vuosstij.
13 Dan diehti tjágŋit Jubmela värjjogárvojda, vaj bahás biejve vuosteldit
máhttebihtit ja bissobihtit tjuodtjot, gå lihpit gájkka ållidam. 14 Bissut de
nannusin, getsastihtit sádnesvuodav ja gárvvunihtit rievtesferdukvuoda
ruovddegárvojda 15 ja gámadihtit gárvesvuohtaj ráfeságav sárnnedittjat.
16 Agev ietjada åvdån jáhko galbav anedihtit, majna gájkka Baházisá buolle
njuolajt jáddadihpit, 17 ja válldit lånestime oajvvesuojalmav ja Vuojŋŋanisá
svierdev, mij la Jubmela báhko. 18 Dahkit dav råhkådaládijn ja aktelasj
vuojŋŋanisánihtte råhkådallit. Dan diehti gåhtsit ja allit goassak vájba
råhkådallamis gájkaj ájllisij åvdås. 19 Råhkådallit aj muv åvdås, vaj bágo
muv njálmmáj biejaduvvi ja jálot hålav, gå evangeliuma tjiegosvuodav
sárnnedav, 20 man sáhkaguodde lav fáŋŋgavuodanam. Råhkådallit vaj jálot
sárnnedav nåv gåktu beras luluv.

Hiejttemsávadisá

21 Vaj diehtebihtit vidjurijt dáppe ja gåktu viesov, de Tychikos,
vielljamgieres ja åskåldis barggoguojmmám Härrán, didjij gájkka giehttu.
22 Rájav suv dijá lusi jur dan diehti, vaj ságajt mijá birra gullabihtit ja dijáv
alot.
23 Vielja, ráfe ja gieresvuohta jáhko baktu didjij, Jubmel Áhtjes ja härrá
Jesus Kristusis. 24 Ármmo gájkajda, gudi mijá härrá Jesus Kristusav suv
nåhkåmahtesvuodan iehttsi.

Paulusa girjje Filippi ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis ja Timotheosis, Kristus Jesusa dievnárijs, gájkka ájllisijda Kristus
Jesusin gudi Filippin årru, ájnnasit tjoaggulvisá oajvemusájda ja
viehkediddjijda. 2 Ármmo ja ráfe Jubmelis, Áhtjestimme, ja härrá Jesus
Kristusis.

Jubmelij gijtto ja råhkålvis

3 Agev Jubmelam gijtáv gå dijáv mujttáv, 4 agev, gájkka råhkålvisájnam dijáj
gájkaj åvdås. Ja ávujn dijá åvdås råhkådaláv: 5 dij lihpit årrum evangeliuma
bargon gitta vuostasj biejve rájes, 6 ja visses lav guhti dijá lunna buorre
dagov álgadij, dav aj Kristus Jesusa bäjvváj ålli. 7 Diehttelis nåv ájádaláv
dijáj gájkaj birra. Lehpit ham muv vájmon dalloj gå lav tjadnasin ja aj gå lav
evangeliumav bälostime ja nannodime. Dijájn gájkajn la ármos oasse aktan
mujna. 8 Jubmel máhttá duodastit dijájt gájkajt åhtsålav Kristus Jesusa
liekkogisvuodajn. 9 Ja råhkådaláv dijá gieresvuodav ájn gievrrot ja diedujn
dájdujn lassánit, 10 vaj máhttebihtit tjuolldet mij ájnas la ja Kristusa biejve
rájnnasin ja vigedibmen lihpit, 11 dievvasin rievtesferdukvuodas, mij la
Jesus Kristusa dago sjaddo, Jubmelij guddnen ja rámmpon.

Fáŋŋgan Kristusa diehti

12 Vielja, sidáv dijáv diehtet, mij munji gevaj la evangeliumav bus åvdedam.
13 Bihkusij la dal boahtám ålles pretoriaj ja iehtjádijda aj, mån Kristusa diehti
fáŋŋgagoaden lav, 14 ja muv fáŋŋgavuoda baktu vieljajs ienemusá li
gievrrum ietjasa jáhkon Härráj, ja Jubmela bágov duossti sárnnedit ájn vil
jálobut gå åvddåla. 15 Muhtema galla Kristusav sárnnedi udnodisvuoda ja
rijddalime diehti. Muhtemijn gis li buorre ájggomusá, 16 ja gieresvuodas
sárnnedi, danen gå diehti mån lav biejaduvvam evangeliumav bälostittjat.
17 Valla duo iehtjáda li rijddodahkke ja Kristusa birra bahás ájggomusájs

hålli muv fáŋŋgavuodav låsedittjat. 18 Majdis de? Bähttogis jali rievtugis
ájggomusájs – Kristus gåjt sárnneduvvá ja dassta ávvudaláv.

Varravihtanin jábmet jali bargov joarkket

Valla åvddålij guovlluj aj ávvudaláv. 19 Diedáv ham gájkka muv
gádjusibmáj doalvvu dijá råhkådallamij ja Jesus Kristusa Vuojŋŋanisá
viehkijn. 20 Doajvon vuordáv iv goassak skámustalá, ájnat dálla gåktu agev
bihko duostav Kristusav rubmahin hievedit, juogu dal rumáj viessu jali
jábmá. 21 Iellem la munji Kristus ja jábmem vuojtto. 22 Valla jus iellem dán
ednamin munji vuojtov iehtjam bargo baktu vaddá, de iv diede goappáv
välljit. 23 Råhtåsav goappásj guovlluj: hálijdav dássta vuolgget Kristusa lusi,
mij luluj buoremus. 24 Valla dijá diehti l munji ájnnasabbo dánna iellet,
25 dasi lav visses. Diedáv viesutjit ja årutjit lav didjij ávkken ja dijá jáhkkuj
ávvon, 26 vaj dij muv diehti Kristus Jesusin ienebut bessabihtit sjamudit gå
vas máhtsav dijá lusi.

Viessut Kristusijn åvddågåvvån

27 Viessut dal dan láhkáj mij la Kristusa evangeliumij árvvogissan, vaj mån –
juogu dijá lunna guossidime jali ietjá sajen – guláv dij nannusit avtan
Vuojŋŋanisán bissobihtit ja jáhko diehti evangeliumij aktan oajbbobihtit 28 ja
ehpit goassak vuosstálasstijs ballá. Bihkusij boahtá sij håhkkåni ja dij de
gádjusihpit Jubmelis vattáldahkan. 29 Dij ham lihpit ármov oadtjum – ehpit
dåssjå Kristusij jáhkket, ájnat suv diehti aj gierddat. 30 Diján la sämmi
oajbbom, mav vuojnijda mujna lij ja gullabihtit mujna ájn la.

2

1 Jus Kristusin la jaskadus, gieresvuoda gievrrodibme ja Vuojŋŋanisán
aktisasjvuohta, jus la liekkogisvuohta ja ármmo, 2 de ållidihtit muv ávov
avtamielakvuodan. Viessut de gieresvuodan, avtan ájádusán ja avtan
mielan, 3 iesjgieresvuoda ja árvodis gudne dagi. Lehkut vuollegattjan ja
adnit iehtjádijt ietjastihtte alebun. 4 Allit dåssjå ietjada buoremussaj gehtja,
ájnat iehtjádij aj. 5 Lehkus diján dakkir miella, mij Kristus Jesusin lij. 6 Sujna
lij Jubmela hábme, valla ittjij sidá ietjas Jubmela lágátjin dahkat, 7 ájnat
gájkka guodij ja dievnára hábmáj tjáŋaj gå almatja lágátjin sjattaj. Gå ålgolt
lij almatjin sjaddam, 8 de ietjas vuoledij ja gullogissan lij gitta jábmema

rádjáj, jábmema rádjáj ruossan. 9 Dan diehti la Jubmel suv gájkka iehtjádijs
aledam ja sunji namáv vaddám gájkka ietjá namájs alebun, 10 vaj gájkka
buolva Jesusa namá diehti såjåduvvi, almen, ednamin ja ednama vuolen,
11 ja gájkka njuoktjama dåbdåsti Jesus Kristusav härrán, Jubmel Áhttjáj
guddnen.

Barggit vaj gádjusihpit

12 Danen, muv gärrása, gudi agev lihpit gullogisá: barggit balujn ja
doargestimijn vaj gádjusihpit, ehpit dåssjå gå dijá lunna lidjiv, ájnat vil
ienebut dálla gå lav dijás mälggadin. 13 Jubmel ham dijá sinna barggá, vaj
dij sidoda ja dago baktu suv ájggomusáv ållidihpit. 14 Dahkit gájkka
njimmurahtek ja murkástalák, 15 vaj lájtodibmen ja rájnnasin sjaddabihtit,
Jubmela vigedis mánnán, bahás ja häjtádis vierrega siegen guojtten degu
alme náste, 16 gå iellema bágon bissobihtit, munji májnnon Kristusa biejve.
De dåssjåj iv la viehkam, iv ga dåssjåj barggam. 17 Vájku muv varra luluj
gålgåduvvat gå dijá jáhkov Jubmela åvddåj värron buvtáv, de lav ávon ja
dijáj gájkaj ávvudaláv. 18 Dan láhkáj ávon lehkut ja ávvudallit mujna aktan.

Paulus Timotheosav ja Epafroditosav Filippij rádjá

19 Härrá Jesus munji doajvov vaddá, vaj ruvva Timotheosav máhtáv dijá
lusi rádjat ságajt dijá birra gulátjit munji aj ávvon. 20 Mujna aktak ij la suv
lágásj, guhti buktá dijáv duodas huksat. 21 Gájka dåssjå allasisá ávkev åhtsi,
aktak ij dav mij Jesus Kristusij gullu. 22 Valla diehtebihtit man láhkáj
Timotheos la barggam. Nåv gåktu bárnne áhtjes viehket, sån la
evangeliuma åvdås mujna barggam. 23 Doajvov máhtáv suv rádjat vallak
vuojnáv gåktu mujsta manná. 24 Åskonam Härráj lav visses, iesj aj ruvva
besav boahtet.

25 Valla gávnnam lav, hähttuv mijá Epafroditosvieljav dijá lusi rádjat, muv
barggoguojmev ja oajbbomguojmev, gev diehki rájajda muv dárbo milta
viehkedittjat. 26 Dijájt gájkajt åhtsålij ja hådjåhij gå gulájda suv skihppám.
27 Oalle skibás lij, jábmema lahka, valla Jubmel suv ármmálastij, ja ij dåssjå
suv ájnat muv aj, vaj iv lulu duodde surgov oadtjot. 28 Dan diehti vil
ájnnasabbon anáv suv dijá lusi rádjat, didjij ávvon sujna vuojnnalit ja aj
iehtjam vájvijt giehpedit. 29 Duosstut suv danen Härrán ávvudalá, ja
guddnedihtit dáv ålmmåv, 30 guhti bargadijn Kristusa diehti lij jábmema

lahka. Muv viehkedattijn ittjij hekkas várri, gå ietja ejda ájn máhte viehkedit.

3

1 Muv vielja, ávvudallit Härrán. Mån iv vájvástuvá gärddádimes majt juo
lav javllam, ja mij dijáv jaskat.

Ij birratjuohppam, ájnat Kristusij jáhkko

2 Várrijihtit duojs hårtijs, duojs vahágahttijs, duot tjuohppamis.
3 Birratjuohpadibme lip mij gudi vuojŋŋanisánimme Jubmelav dievnastip,
gejn la rámmpo Kristus Jesusin ja ep oadtjáj dårvustalá, 4 vájku iehtjam
bieles luluv dav aj máhttet. Jus aktak luluj oadtjáj dårvustallat, de mån vil
ienebut, 5 guhti gávtsát biejve birratjuohpaduvviv. Lev Israela álmmugis ja
Benjamina máttos, hebreak hebreagijs riegádam, láhkatjuovvo farisea,
6 jáhko diehti tjoaggulvisá doarrádalle, lága rievtesferdukvuoda milta
lájtodis ålmåj.
7 Valla gájkka mij munji lij vuojtton, iv dálla Kristusa diehti dasti vuojtton
ane. 8 Dåssjen gájkka anáv, dajna gå diehto härrám Kristus Jesusa hárráj la
åbbånagi stuoráp. Suv diehti mujsta l gájkka ietjá árvos massám. Råsskån
dav bálkestav Kristusav vuojtátjit 9 ja sujna viesutjit, iv val dajna
rievtesferdukvuodajn mav láhka vaddá, ájnat dajna mij jáhkos Kristusij
boahtá, rievtesferdukvuodajn, mav Jubmel vaddá sidjij gudi jáhkki.
10 Hálijdav Kristusav ja suv tjuodtjelime fámov dåbddåt ja suv
gierddamusájs oasev oadtjot, dan baktu gå suv lágátjin sjattav jámedijn
gåktu sån jámij – 11 soajtáv de jábbmegij tjuodtjelibmáj åledit.
12 Allit jáhke dási lav åledam jali juo ållesvuohtaj jåvsådam. Valla vikkav
dasi jåvsådit, gå dal Kristus Jesus la muv vuojttám. 13 Vielja, iv javla dasi lav
juo åledam valla javlav: vajálduhtáv dav mij la vássám ja gähttjalav åledit
dasi, mij åvdån la 14 ja ratjáv måhkkåj vuojtátjit guddnebálkáv dåppe
baddjen, masi Jubmel la miján Kristus Jesusa baktu gåhttjum. 15 Dan láhkáj
ájádallup gájka gudi lip ållåsa. Jus diján la ietjá vuojnno maŋga hárráj, de
Jubmel didjij dav aj bigodus. 16 Valla mannup gäjnov, mav dán rádjáj lip
tjuovvum.

Paulus åvddågåvvån

17 Adnit dij gájka muv åvddågåvvån, ja oahppit sijás gudi viessu åvddågåvå
milta mav lip didjij vaddám. 18 Álu lav javllam ja gadnjalij vas javlav –
ållusa li Kristusa ruossa vasjulattja. 19 Sijá viessom dåssjånibmáj doalvvu,
tjoajvve l sijá jubmel ja skámov guddnen adni. Rahtji dåssjå dasi mij
väräldij gullu. 20 Mijá ájtteklánnda l almen, ja dåppelt aj vuorddep suv,
guhti mijáv la gájutjit, härrá Jesus Kristus. 21 Sån mijá rasjes rubmahav
ietjájduhttá, vaj sjaddá suv herlukvuoda rubmaha lágátjin, danen gå sujna l
fábmo gájkka ietjas vuolláj biedjat.

4

1 Bissut dan diehti nannusit Härrán, muv vielljagärrása. Dijájt ähtsáv ja
åhtsålav, gudi lihpit munji ávvon ja vuojttokråvnnån.

Avtamielakvuohta, ávvo ja gájkka mij buorre dáhpen gåhtjoduvvá

2 Euodiav ja Syntychev gåhtjov Härrá diehti avtamielakvuodan viesot.
3 Gåhtjov duv aj, guhti la duohta ráddna: viehkeda sunnuv, danen gå såj
libá mujna aktan evangeliuma åvdås oajbbum, nåv gåktu Clemens ja muv
ietjá barggoguojme, gej namá li iellema girjjáj tjáleduvvam.
4 Ávvudallit agev Härrán. Ájn akti sidáv javllat: ávvudallit. 5 Vuojnnisa
gájkka almatja man gierddisa lihpit. Härrá l lahka. 6 Allit masstak måråsta,
ájnat råhkådaládijn Jubmelav gijttit ja sunji diededihtit gájkka dijá dárbojt.
7 Jubmela ráfe, mij la mijá jiermijs alebun, várjjalus dijá vájmojt ja ájádusájt
Kristus Jesusin.
8 Ja de vil, muv vielja: mujttit gájkka mij la duohta, guddnen aneduvvá,
duolla ja rájnas, manna l iehttsemárvvo ja guddnedimárvvo, gájkka mav
buorre dáhpen gåhttju ja gájkka mij rámpov ánssit. 9 Tjuovvut mav lihpit
oahppam ja duosstum, gullam ja vuojnnám muv lunna. Tjuovvus de ráfe
Jubmel dijáv.

Filippaga Paulusav huksi

10 Härrá l munji stuorra ávov vaddám, gå ájmmudijda muv ådåsis
huksagoahtet. Diján lij ham hukso aj åvddåla, valla dalloj ij lim máhttelis.
11 Iv la galla niedastuvvam. Hárjjánam lav bierggit dajna mij la mujna.

12 Máhtáv häjot viessot ja máhtáv valjet viessot. Lev galla gájklágásj
viessomav gähttjalam: gallasin ja nielgen, valjen ja vánen viessot. 13 Gájkka
ájmmudav suv baktu guhti munji fámov vaddá. 14 Valla gijtáv dijáv viehkes
muv gártjesvuodan. 15 Dij filippaga ietja diehtebihtit, gå evangelium lij ådås
ja mån Makedonias vuolggiv, de dijá tjoaggulvis lij ájnna gejna aktan
buktiv sisboadojs ja gålojs lågov dahkat. 16 Juo ham dalloj gå Thessaloniken
lidjiv, de viehkev dijás ienebut gå akti oadtjuv. 17 Valla vattáldagá ällá munji
ájnnasabmusa ájnat vájdáv didjij valjes vuojtov. 18 Oadtjum lav majt vájddiv
ja ájn vil ienebuv. Mujna l dal vallje gå Epafroditosa baktu oadtjuv mav
munji rájajda – njálga suovastsiegav, värov mav Jubmel ávujn duosstu.
19 Jubmel didjij vaddá gájkka majt dárbahihpit herlukvuoda
boanndudagástis Kristus Jesusin. 20 Mijá Jubmelij ja Áhttjáj lehkus
herlukvuohta ihkeven ájggáj, amen.

Varrudagá ja hiejttemsávadisá

21 Sárnnut varrudagájt gájkka ájllisijda Kristus Jesusin. Vielja dáppelt didjij
varrudagájt sárnnu. 22 Gájkka ájllisa didjij varrudagájt sárnnu, ájnnasit sij
gudi tjäjssára lunna barggi.
23 Härrá Jesus Kristusa ármmo lehkus dijá vuojŋŋanisájn.

Paulusa girjje Kolossaia ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Kristus Jesusa apostelis Jubmela sidoda baktu, 2 ja
Timotheosvieljastimme Kolossaia ájllisijda, mijá vieljajda Kristusij
jáhkkemin. Ármmo ja ráfe Jubmelis, Áhtjestimme.

Jubmelij gijtto tjoaggulvisá jáhkos

3 Gijttep agev Jubmelav, mijá härrá Jesus Kristusa Áhtjev, juohkka bále gå
dijá åvdås råhkådallap, 4 danen gå gullam lip dijá jáhko birra Jesus Kristusij
ja dijá gieresvuoda birra gájkka ájllisijda, 5 dan doajvon mij dijáv almen
vuorddá. Dan doajvo birra lihpit åvddåla gullam sádnesvuoda bágoj,
evangeliuma baktu, 6 mij didjij boahtám la. Nåv gåktu evangelium sjattojt
vaddá ja åvddån åbbå väräldin; le dijá lunna aj sjaddam gitta dat biejve
rájes gå vuostasj bále dav gulájda ja diedov oattjojda Jubmela ármo birra
gåk duodaj la. 7 Dav åhpajda Epafrasas, mijá gieres barggoguojmes, guhti
didjij buoremussan la Kristusa åskåldis dievnár. 8 Sån la midjij giehttum
gieresvuoda birra, mij la dijá Vuojŋŋanisán.

Råhkålvis tjoaggulvisá åvdås. Såbadus Kristusa baktu

9 Dat biejve rájes gå dáv gulájma, lip dijá åvdås aktelasj råhkådallam.
Råhkådallap vaj diedojt Jubmela sidoda birra boandásláhkáj oadtjobihtit,
gájkajn vuojŋŋalasj vijsesvuodajn ja dádjadusájn, 10 vaj máhttebihtit Härráj
árvvogissan viessot ja juohkkaláhkáj suv miela milta gájklágásj buorijt
dahkat gå sjattojt sjaddadihpit ja diedo Jubmela birra lassáni. 11 Suv
herlukvuoda fábmo dijáv juohkkaláhkáj gievrrot vaj agev ávujn sávre ja
gierddisa lihpit. 12 Gijttit Áhtjev, guhti dijáv árvvogissan dagáj oasev åttjutjit
árbes, mij ájllisijt tjuovga sinna vuorddá. 13 Mijáv la sjievnnjeda fámos
gádjum ja bárnnegärrása rijkkaj doalvvum, 14 ja Bárne baktu lip
lånestuvvam ja mijá sutto li ándagis luojteduvvam. 15 Sån la vuojnnemahtes

Jubmela gåvvå, åbbå sjivnnjádusá vuostasjriegádiddje, 16 danen gå suv
baktu gájkka almen ja ednamin sjivnnjeduváj, mij vuojnnu ja mij ij vuojnnu,
tråvnå ja härrávielde, ráddijiddje ja fámo; gájkka l suv baktu ja sunji
sjivnnjeduvvam. 17 Sån la gájka åvddåla, ja suv sinna gájkka bissu. 18 Ja sån
la rubmaha oajvve, tjoaggulvisá oajvve. Sån la álggo, jábbmegijs
vuostasjriegádiddje juohkka sajen åvdemussan, 19 danen gå Jubmel
mierredij gájkka dievasvuodav suv lunna årrot 20 ja suv baktu gájkka
ednamin ja almen såbadit gå suv varájn ruossan ráfev ásadij.
21 Ja dijáv gudi åvddåla ålggolin lijda, gå bahás dagoj baktu vassjemielav
vuosedijda, 22 dijáv la dal aj ietjajnis såbadam dan baktu gå Kristus
jábmemav oadtjelasj rubmahijnes gierdaj. Dijáv suovvá ietjas åvddåj
låjdåstit, ájllisin, vigedibmen ja lájtodibmen, 23 jus jáhkuda anodihpit nanos
vuodon ja ehpit svahkasta doajvos, man birra evangeliumis gulájda
sárnneduvvam gájkka sjivnnjádussaj alme vuolen ja man dievnárin mån,
Paulus, lav sjaddam.

Paulus tjoaggulvisá diehti gierddá ietjas vidnon

24 Ávvudaláv dal gå dijá diehti gierdav. Mij ájn Kristusa gierddamusájs
fájllu, oattjenam gierdav suv rubmaha diehti, mij la tjoaggulvis. 25 Dan
dievnárin lav sjaddam, gåhttjoma milta mav Jubmelis dijá diehti lav
oadtjum: Jubmela bágov ållidittjat. 26 Dát tjiegosvuohta lij tjiehkusin ájgij
milta gájkka buolvajda, valla suv ájllisijda dal bigoduváj. 27 Jubmel sidáj
sidjij diededit man herlugis boanndudahka hiednigijn dán tjiegosvuodan la:
Kristus la diján, herlukvuoda doajvvo. 28 Suv sárnnedip gájkka almatjijt
bagáda ja sijájt gájkajn vijsesvuodajn åhpada, vaj gájkajt ållessjattugin
Kristusin máhttep åvddåj buktet. 29 Dán diehti bargav ja oajbov fámujn,
mav fábmogisát la biedjam muv sinna bargatjit.

2

Diehto Jubmela tjiegosvuoda birra, Kristus

1 Sidáv didjij diededit gåktu dijá åvdås oajbov ja sijá åvdås Laodikeian ja
gájkaj åvdås, gudi ietja älla mujna gávnadam, 2 vaj vájmojnisá gievrru,
gieresvuodan aktáni ja ålles tjiegŋalis ja valjes vissesvuohtaj åledi, mij la
diehto Jubmela tjiegosvuoda birra, Kristus; 3 sujna li gájkka vijsesvuoda ja

diedo dávvera tjiegán. 4 Dáv javlav vaj aktak ij dijáv bähttogis hålaj
hoalájdahte. 5 Vájku rubmahijn iv la dijá lunna, de vuojŋŋanisájn lav dijá
lunna ja ávvudaláv, gå vuojnáv dijá stajgugis vuogev ja dijá jáhko
nanosvuodav Kristusin.

Viessom Kristusijn

6 Dij lihpit Härráv Kristus Jesusav duosstum. Viessut de sujna, valjet
gijtedijn, 7 sunji ruohttsum ja vuododuvvam, ájnnasappot dan jáhkon, masi
åhpaduvájda. 8 Várrijihtit vaj ehpit bähttogis vijsesvuoda åhpajs giddiduvvá
ma älla Kristusis ájnat almatjij dábijs ja ilme fámojs. 9 Suv rubmahin årru
ålles jubmelvuoda dievasvuohta. 10 Ja suv baktu, guhti l gájkka ráddijiddjij
ja fámoj oajvve, lihpit dievasvuohtaj åledam. 11 Sujna lihpit aj
birratjuohpaduvvam, valla ehpit almatjij dábij milta, ájnat suddorubmahav
nuolada. Le birratjuohppam Kristusa baktu 12 gå gástadusán sujna aktan
hávddáduvájda. Gástadusán lihpit sujna aj tjuodtjelam jáhko baktu Jubmela
fábmuj, guhti Kristusav jábbmegij lussta båvtij. 13 Lejda jábmám ietjada
mieddemij diehti ja danen gå ejda lim birratjuohpaduvvam, dijáv Jubmel la
Kristusijn aktan viesson dahkam, gå luojtij midjij gájkka mijá mieddemijt
ándagis 14 sihkodijn vielggegirjev mij lága rávkalvisáj lij mijá vuosstij. Sån
dav dåssjidij gå ruossaj návllij. 15 Ráddijiddjijt ja fámojt värjoduhtij ja sijáv
gájkajda skábmon dagáj, gå Kristusa baktu sijáv vuojtij.

Rumáj ja almatjij vierreåhpa

16 Danen allis de aktak dijáv duobbmi dijá bårrusa jalik juhkusa diehti, jalik
basij, ådåmánoj jalik sábbádij diehti. 17 Dakkira li suojvvanissan dassta mij
la boadátjit; rumáj la Kristus. 18 Allisa dijás vuojttobálkáv válde, gudi
buosjet ietjasa vuoledi ja ieŋŋgilijt guddnedi, ja gudi ietjasa bárudisájt
guoradalli. Almatja árvos ájádusáj tjävlástalli, dan diehti gå sijájn la
oattjálasj miella 19 ja sujsta svahkasti, guhti l oajvve ja guhti ålles rubmahav
viesot, ja dav lahtasij ja suonaj tjadná, vaj Jubmela sidoda milta sjaddá.
20 Jus Kristusijn lihpit ilme fámojs jábmám, manen de viessobihtit degu
lulujda dán värálda viesáda ja vuollánihpit dájda gåhttjomijda: 21 Ale válde!
Ale båråsta, jugesta! Ale duohtada! 22 Gájkka li dåssjå almatjij njuolgadusá ja
åhpa ma anon dåssjåni, 23 vájku dal vijsesvuohtan gåhtjoduvvi. Almatja daj
vuojnnet Jubmelav dievnasti, ietjasa vuoledi ja bijnedi, ja rubmaha dárbojt

uhtsedi.

3

Sutto rumáj ja ådå almasj

1 Jus dij dal Kristusijn tjuodtjelam lihpit, de åhtsit dav mij la dåppe baddjen,
gånnå Kristus la Jubmela oalges bielen tjåhkkåhime. 2 Ájádallit dav mij la
dåppe baddjen, allit dav mij la ednamin. 3 Dij ham jábmám lihpit, ja dijá
iellem la Kristusijn tjiegaduvvam Jubmela lunna. 4 Valla gå Kristus, dijá
iellem, bihkus, de dij aj sujna herlukvuodan bihkusihpit.
5 Jámedihtit dan diehti dav, mij väräldij gullu: skiegesvuodav, bádudagáv,
himojt ja bahás hálojt, ja ietjastallamav mij la boajtojubmeldievnastibme.
6 Dakkir viessomis Jubmela moarre boahtá, 7 ja nåv lij aj dijájn, dalloj gå dajn
suttojn viesojda. 8 Valla dálla hähttubihtit gájkka dájt guodet: asjmev,
hähkkarádukvuodav, bahudagáv, álbedimev ja gájkka vastesvuodajt, ma
njálmijstihtte gurgadi. 9 Allit nubbe nubbáj gielesta, lehpit ham sutto
rubmahav ja suv dábijt guodám 10 ja ådå almatja gárvojda tjágŋam, mij
duohta diehton ådåstuvvá ja suv sjivnnjediddje gåvvån sjaddá. 11 Ij la dasti
aktak grehka jalik juvdá, birratjuohpaduvvam jalik birratjuohpadahtek,
barbára, skyhta, oarjje jali friddja, ájnat Kristus la gájkka ja gájkajn.
12 Dij lihpit Jubmela välljiduvvama, ájllisa ja iehtseduvvama. Tjágŋit de
ármmogisvuoda, buorrevuoda, vuollegisvuoda, libbogisvuoda ja
gierddisvuoda gárvojda. 13 Lehkut gierddisin ja ándagis luojttit jus diján la
lájtto geŋga vuosstij. Gåktu Härrá l didjij ándagis luojttám, nåv dij aj
ándagis luojttit. 14 Valla tjágŋit åvdemusát gieresvuohtaj, mij la ållesvuoda
bádde. 15 Ráddijus Kristusa ráfe vájmojnihtte, masi gåhtjoduvájda lahtasin
avta rubmahin. Lehkut gijttogissan. 16 Viessus Kristusa báhko valjet ja
vijsesvuodanis dijá lunna. Åhpadihtit ja bagádihtit nubbe nuppev sálmaj,
hieveduslávludisáj ja vuojŋŋalasj lávllagij ármo fámujn, vájmojnihtte
Jubmelij lávlodijn gijttogisvuodajn. 17 Gájkka majt javllabihtit jali
dahkabihtit, dahkit dav härrá Jesusa namán ja gijttit Jubmel Áhtjev suv
baktu.

Ristagis fuolkke

18 Dij nissuna, lehkut ålmmåjihtte vuollásattjan, nåv gåktu ristagisájda l

vuohkasin. [19] Dij ålmmå, iehttsit áhkátjijdihtte ja allit baháv sidjij dagá. [20] Dij máná, jegadihtit juohkka hárráj äjgádijt, mij la Härráj vuohkasin. [21] Dij áhtje, allit mánájdihtte nálsoda, de hessu.

[22] Dij oarje, jegadihtit juohkka hárráj båndijdihtte dán väräldin, allit val dåssjå sijá tjalmij åvdån, ájnat duodas ja Härrá balos. [23] Majt dahkabihtit, dahkit ålles vájmos, Härrá diehti ham dav dahkabihtit, ehpit almatjij diehti: [24] mujttit Härrá didjij bálkáv vaddá, árbes oasev. Kristus la dijá härrá, dievnnujihtit suv, [25] danen gå guhti vierijt dahká hattov dagojstis oadtju. Jubmel ij la belulasj.

4

[1] Gudi lihpit båndi ja gejn li oarje, vaddit sidjij mij la duolla ja mutták. Mujttit diján la aj boanndi – almen.

Vágodime

[2] Lehkut råhkådaládijn sávrren, gåhtsit ja råhkådallit gijtedijn. [3] Råhkådallit de aj mijá åvdås, vaj Jubmel uvsav báhkuj rahpá, ja máhtáv Kristusa tjiegosvuodav sárnnedit, man diehti lav fáŋŋgan, [4] ja dåbddusin dav dahkat ja hållat nåv gåktu beras luluv. [5] Lehkut jiermmán ålggolaháj säbrástaládijn ja allit ájgev dåssjåj gållåda. [6] Hållit agev vuogasláhkáj ja sálltijihtit bágojdihtte; vierttibihtit diehtet gåktu juohkkahattjaj vásstedit.

Vielja varrudagájt sárnnu

[7] Tychikos, vielljagieres ja jáhkkogis barggoguojmme Härráv dievnnumin, giehttu gájkka muv vidjurij birra. [8] Rájav suv dijá lusi jur dan diehti, vaj oadtjobihtit gullat ságajt mijá birra ja sujsta aloduvvat. [9] Fáronis la mijá jáhkkogis vielljagieres Onesimos, guhti dijájs la akta. Såj giehttoba gájkka dáppelt.

[10] Muv fáŋŋgaguojmme Aristarchos didjij varrudagájt sárnnu, ja nåv aj Markus, Barnabasa lávve. Suv hárráj lihpit juo bagádusájt oadtjum: duosstut suv buoret jus dijá lusi boahtá. [11] Jesus, gev Justusin gåhttju, aj varrudagájt sárnnu. Birratjuohpaduvvamijs dåssjå sij li mujna aktan Jubmela rijka åvdås barggamin. Sij li muv doarjjum ja alodam. [12] Varrudagá Epafrasas, dijájs akta. Kristus Jesusav sån dievnnu ja agev råhkålvisájnis dijá åvdås oajbbu, vaj nannusin ja ållåsin bissobihtit ja Jubmela sidodis

dievvasa. [13] Vihtanastáv gåktu barggá dijá åvdås ja sijá åvdås gudi li Laodikeian ja Hierapolisan. [14] Mijá Lukasgieres, dálkudiddje, sárnnu varrudagájt ja aj Demas.

[15] Sárnnut varrudagájt vieljajda Laodikeian, ja Nymfasij ja tjoaggulvissaj, mij suv viessuj tjåhkan. [16] Gå muv girjev lihpit dijá lunna låhkåm, de huksit vaj aj Laodikeia tjoaggulvissaj lågåduvvá ja låhkit ietja aj muv girjev Laodikeiaj. [17] Ja javllit Archipposij: »Dievnasta bargonit mav Härrás la oadtjum.«

[18] Dála mån, Paulus, varrudagájt giedajnam tjáláv. Allit muv tjadnasijt vajálduhte. Ármmo dijájda gájkajda.

Paulusa vuostasj girjje Thessalonike ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Silvanusis ja Timotheosis Thessalonike tjoaggulvissaj Jubmel
Áhtjen ja härrá Jesus Kristusin viessomin. Ármmo ja ráfe.

Jubmelij gijtto tjoaggulvisá jáhkos

2 Gijttep agev Jubmelav dijáj gájkaj åvdås ja agev dijáv råhkålvisájnimme
mujttep, 3 danen gå diehtep, majt jáhkon dahkabihtit, gåktu gieresvuodan
barggabihtit ja man gierddisa doajvon lihpit mijá härráj Jesus Kristusij
Jubmela, Áhtjáma åvdån. 4 Vielja, Jubmel dijáv ähttsá ja diehtep dijáv la
välljim. 5 Mijá evangelium ittjij didjij dåssjå báhkon boade, ájnat ållåsit
fámujn ja ájlis Vuojŋŋanisájn. Diehtebihtit ham majt dijá gaskan
ájmmudijma dijá diehti dahkat. 6 Ja gå bágov lijda åmastam, de tjuovojda
mijá ja nåv aj Härrá åvddågåvåv gártjesvuodan dajna ávujn mav ájlis
Vuojŋŋanis vaddá. 7 Nåvti sjattajda åvddågåvvån Makedonia ja Achaia
gájkka jáhkulattjajda. 8 Dij lihpit Härrá bágov guládahttám, ehpit dåssjå
Makedonian ja Achaian, ájnat juohkka sajen li almatja dijá jáhko birra
Jubmelij gullam, ja ep dasti dárbaha majdik dasi javllat. 9 Gájka ietjastisá
giehttu, gåktu dij mijá guossidime maŋŋela boajtojubmelijs Jubmelij
jårgijdijda, ielle ja sáddná Jubmelav dievnastittjat 10 ja Bárnes, gev jábbmegij
lussta båvtij, almes vuordátjit, Jesusav, guhti mijáv boahtte moares gádju.

2

Paulusa åvdep guossidibme tjoaggulvisán

1 Vielja, ietja diehtebihtit mijá guossidibme dijá lunna ij lim dåssjåj. 2 Nåv

gåktu diehtebihtit, lijma åvddåla Filippin låsså vájvijt gierddam ja aj álbeduvvam, valla mijá Jubmel jállodij miják suv evangeliumav didjij sárnnedittjat vájku garra vuossteháhko. 3 Mijá vágodusá älla tjáddjidime, bádes jalik bähttogis ájggomusá. 4 Jubmel la miják árvvogissan gávnnam evangeliumav midjij åskeldittjat, ja dan diehti hållap gåktu hållap; ep almatjij miela milta sidá barggat, ájnat Jubmela milta, guhti vájmojdimme gähttjal. 5 Ejma goassak lávgájdalá, dav diehtebihtit, ejma ga iehtjama ávkev åtså – Jubmel la midjij vihtanussan 6 ejma ga vikka rámpov almatjijs åhtsåt, ejma dijájs, ejma ga iehtjádijs, 7 vájku mij, Kristusa apostelin, máhttet lulujma rávkalvisájt buktet. Valla lijma ienni didjij libbogisá degu ieddne guhti mánájdis huksá. 8 Gieresvuodan sidájma vaddet ejma dássjå Jubmela evangeliumav, ájnat aj hekkajdimme, náv gärrásin lijda midjij. 9 Mujttebihtit ham vielja gåktu mij ratjájma; idja biejvve bargajma vaj ejma gåktuk noaden galga sjaddat gå Jubmela evangeliumav didjij sárnnedijma. 10 Dij, Jubmelijn aktan, máhttebihtit vihtanasstet man ájllisin, rievtesferdugin ja lájtodibmen lijma didjij gudi jáhkkebihtit. 11 Diehtebihtit dijás juohkkahattjav vágodijma ja alodijma, náv gåktu áhttje mánájdis. 12 Dijáv vájnnodijma viessot dan láhkáj, mij la Jubmelij árvvogissan, guhti dijáv rijkkasis ja herlukvuohtasis gåhttju.

Gierddamusá náv gåktu Judea tjoaggulvisájn

13 Dan diehti agev Jubmelav gijttep dassta gå gulldalijda ja duostojda Jubmela bágov, mav sárnnedijma, ij dássjå almatja báhkon ájnat mij duodaj la: Jubmela báhkon, mij aj fámujn barggá dijá sinna gudi jáhkkebihtit. 14 Dij, vielja, ham lihpit gierddam náv gåktu Judea Jubmela tjoaggulvisá Jesus Kristusin viessomin. Majt sij juvdájs gillam li, dav dij ietjada rijkkaguojmijs gierddam lihpit. 15 Juvdá härrá Jesusav gåddin, náv gåktu profejtajt gåddålin, ja mijáv doarrádallin. Jubmelav vuosteldi ja gájkka almatjij vasjulattja li, 16 danen gå gähttjali mijáv duostodit hiednigijda sárnnedimes ja viehkedimes sijáv gádjusittjat. Dan láhkáj suttojisá mihtov aktelasj dievddi. Valla Jubmela moarre dal vijmak sijáv jåkså.

Ságajt vuorddemin

17 Vielja, gå dal oanes ájggáj dijás sierranijma, rubmahijn valla sielujn ep, de lip duodaj dijáv åhtsålam ja rahtjam dijájn vas vuojnnalit. 18 Gähttjalam lip

duodaj dijá lusi boahtet – mån, Paulus, ienebut gå akti valla Sáhtán la mijáv árrám. 19 Guhtis la mijá doajvvo, mijá ávvo, mijá májno vuojttokråvnnå härráma Jesusa åvdån gå boahtá, jus ehpit dij! 20 Duodaj, dij lihpit mijá guddne ja mijá ávvo.

3

1 Gå ejma dasti guhkebuv gierda de mierredijma ietja Athenaj báhtset 2 ja mijá vieljav Timotheosav rádjat, Jubmela barggoguojmev, Kristusa evangeliuma sárnnediddjev, dijá jáhkov nannitjit ja dijáv alodittjat, 3 vaj aktak ij gájkka gierddamusájs juorrulatjá. Ietja ham diehtebihtit gierddamusá li mijá iellema oassen. 4 Dalloj gå dijá lunna lijma, de juo åvddåla sárnojma mijá gierddamusáj birra, ja nåv ajtu sjattaj, mav de diehtebihtit. 5 Gå ittjiv dasti guhkebuv másja vuorddet, de suv rádjiv vaj diedov dijá jáhko vidjurijs oattjov. Jus gähttjaliddje luluj dijáv ládat, de lulujma dåssjåj barggat.

Buorre sága

6 Valla Timotheos la dal máhttsam ja buorre ságajt buktám dijá jáhko ja gieresvuoda birra, ja giehttum ávujn mijáv agev mujttebihtit ja åhtsålihpit mijáv nåv gåktu mij dijáv. 7 Vielja, dan diehti l dijá jáhkko midjij ådå fámojt vaddám mijá vájvijn ja gierddamusájn: 8 mij dal vat viessop, gå dij nannusin Härrán bissobihtit. 9 Gåktus máhttep Jubmelav ållåsit gijttet dijá åvdås, ávo åvdås majt dijá diehti Jubmela åvdån dåbddåp, 10 gå mij idja biejvve råhkådallap dijájn vas vuojnnalit dav ållitjit mij jáhkostihtte vádnun?

11 Njuolggijiska mijá Jubmel ja Áhttje iesj ja mijá härrá Jesus midjij gäjnov dijá lusi. 12 Ja lasedis Härrá valjesláhkáj gieresvuodav guhtik guojmmásihtte ja gájkajda, nåv gåktu aj mijá gieresvuohta l didjij, 13 vaj vájmojnihtte gievrrobihtit, ja lájtodibmen ja ájllisin lihpit Jubmela ja Áhtje åvdån, dalloj gå mijá härrá Jesus gájkka suv ájllisij boahtá.

4

Várrodusá ja vágodusá

1 Ja vielja, gå dal mijás oahppam lihpit Jubmela miela milta viessot – ja nåv

ham viessobihtit – de härrá Jesusa namán dijáv vájnnodip ja vágodip ájn åvddånit. 2 Dij ham diehtebihtit makkir gåhttjomijt didjij härrá Jesusis
vattijma. 3 Náv la Jubmela sidot: sjaddit ájllisin. Guodit gájkka
skiegesvuodav. 4 Oahppis juohkkahasj rubmahis ájlistuhttet ja guddnedit,
5 ja allis dav himojda hálojda vatte nåv gåktu hiedniga, gudi e Jubmelav
dåbdå. 6 Dan hárráj allis aktak vieljas vuoleda jalik ávkástalá. Härrá gájkka
dakkirijt mávset, dav lip juo didjij tjielggasit åvddåla diededam. 7 Jubmel ij
la mijáv bádudahkaj gåhttjum, ájnat ájlisvuohtaj. 8 Jus aktak dáv ebdalussjá
de ij almatjav ebdalusjá, ájnat Jubmelav, guhti didjij ájlis Vuojŋŋanisás
vaddá.

9 Vieljatjij gieresvuoda birra ij la dárbbo didjij tjállet; Jubmel iesj la dijáv
åhpadam guhtik guojmáda iehttset, 10 ja gieresvuodav ham aj gájkka
vieljajda åbbå Makedonian vuosedihpit. Valla vielja, dijáv vágodip ájn
åvddånit. 11 Adnit guddnen ráfen viessot, ietjada ássjijt huksat ja giedajihtte
barggat nåv gåktu åvddåla dijáv gåhtjojma. 12 Gå dan láhkáj viessobihtit, de
ålggolahá dijáv guddnedi ja ehpit ga dárbaha geŋga viehkev.

Härrá biejvve ja jábbmegij tjuodtjelibme

13 Vielja, sihtap dijáv diehtet gåktu sijájs manná gudi jábmi, vaj ehpit
dárbaha surggat, nåv gåktu iehtjáda, gudi li doajvo dagi.

14 Jus Jesus la jábmám ja tjuodtjelam, gåktu jáhkkep, de Jubmel Jesusa
baktu aj jábbmegijt ietjas lusi aktan sujna doalvvu. 15 Jubmela åhpadus
vuodon didjij dáv javllap: gudi lip viessomin gå Härrá boahtá, ep jábbmegij
åvddåla vuolge. 16 Dalloj gå Härrá iesj almes luojttát ja suv gåhttjom alemus
ieŋŋgila jiena ja Jubmela basuvna baktu tjuodjá de ham sij gudi li Kristusin
jábmám, vuostatjin tjuodtjeli, 17 ja dan maŋŋela de mij, gudi ájn lip viesso,
balvaj gasskaj aktan sijájn doalvoduvvap Härrájn almenasen gávnadittjat.
Ja de agev suv lunna lip. 18 Jaskadihtit dal guhtik guojmáda dáj bágoj.

5

Gåhtsit

1 Valla ájgij ja muttoj birra ij la dárbbo didjij tjállet, 2 danen gå dij vielja ietja
diehtebihtit Härrá biejvve degu suola iján boahtá. 3 Gå almatja javllamin li:
»Gájkka buorre«, de hähkkat håhkkånibme boahtá nåv gåktu nissuna

riegádahttemvájve ja e sij dassta besa. 4 Valla dij, vielja, ehpit sjievnnjedin
vieso, ja ehpit bäjvváj boadádalá nåv gåktu suollagij. 5 Gájka lihpit tjuovga
bárne ja biejve bárne. Mij ep la ijá jalik sjievnnjeda máná. 6 Dan diehti allup
ådu gåktu iehtjáda, ájnat gåhtsup ja bissup tjielggusin. 7 Gudi li oademin,
iján ådi, ja gudi li vuollagin juhkamin, iján juhki. 8 Valla gudi bäjvváj
gullup, lehkup tjielggusin ja tjágŋup jáhko ja gieresvuoda ruovddegárvojda
ja lehkus miján lånestime doajvvo oajvvesuojalmin. 9 Jubmel ij la mijáv
mierredam moare vuolláj, ájnat lånestimev vuojtátjit mijá härrá Jesus
Kristusa baktu, 10 guhti mijá diehti l jábmám, vaj sujna viessop, juogu
gåhtsemin jali oademin. 11 Dan diehti jaskadihtit ja gievrrodihtit guhtik
guojmáda, nåv ham dij juo dahkabihtit.

Viessut aktan ráfen. Allit vuojŋŋanisáv jáddada

12 Vielja, dijáv vájnnodip adnit sijáv árvvon, gejn la låsemus barggo dijá
gaskan, gudi li tjoaggulvisá tjuottjodiddjen ja dijáv li bagádime. 13 Iehttsit
sijáv ja adnit sijáv árvvon gájkka dassta majt dahki. Viessut aktan ráfen.
14 Vielja, dijáv gåhttjop: vágodihtit sladjásijt, alodihtit sijáv gudi li hessum,
doarjjut sjäbttjásijt, lehkut gierddisin gájkajda. 15 Gähttjit vaj aktak ij baháv
bahájn mávseda. Viggit agev buorev guojmmásihtte dahkat ja gájkajda
iehtjádijda aj.

16 Agev ávvudallit, 17 agev råhkådallit, 18 ja agev Jubmelav gijttit. Dát la
Jubmela sidot Kristus Jesusin. 19 Allit vuojŋŋanisáv jáddada, 20 allit
åvddålijsárnnomijt dåssjen ane 21 valla gähttjalihtit gájkka. Vuorkkijihtit
buorev, 22 ja guodit gájklágásj bahájt.

Hiejttemsávadusá

23 Guhti l ráfe Jubmel, ájlistuhttis sån dijáv ållåsit, ja bissus dijá vuojŋŋanis,
siello ja rumáj ållåsin, lájtodibmen, gå mijá härrá Jesus Kristus boahtá.
24 Guhti dijáv gåhttju sån la åskåldis, sån dav dahká.

25 Vielja, råhkådallit aj mijá åvdås. 26 Sárnnut varrudagájt gájkka vieljajda
ájlis tjulástagájn. 27 Härrá namán dijáv máttáv dáv girjev gájkajda vieljajda
låhkåt.

28 Ármmo mijá härrá Jesus Kristusis dijájda gájkajda.

Paulusa nubbe girjje Thessalonike ristagisájda

1

Varrudagá

1 Paulusis, Silvanusis ja Timotheosis Thessalonike tjoaggulvissaj Jubmelin,
mijá Áhtjenimme, ja härrá Jesus Kristusin viessomin. 2 Ármmo ja ráfe
Jubmel Áhtjes ja härrá Jesus Kristusis.

Härrá biejvev vuorddemin

3 Vielja, mij vierttip agev Jubmelav dijá åvdås gijttet. Dasi l miján buorre
oarre, danen gå dijá jáhkko nannun ja dijá juohkkahattja gieresvuohta
nubbe nubbáj lassán. 4 Jubmela tjoaggulvisájda máhttep dijájn sjamudit, dijá
sávrrudagájn ja jáhkujn, vájku hähttubihtit doarrádallamijt ja vájvijt
gierddat. 5 Jubmela rievtes duobmov da duodasti, ja sån dijáv tjielggi
árvvogissan Jubmela rijkkaj, man diehti gierddabihtit. 6 Jubmela
rievtesvuohta ham mierkki sån sijáv vájvet, gudi dijáv vájvedi, 7 ja
vuojŋadahttá mijáv aktan dijájn, gudi dal lihpit vájvástuvvamin, gå härrá
Jesus fámos ieŋŋgilij almes bigoduvvá 8 sjnjibttjo dålån mávsedittjat sijáv,
gudi e Jubmelav dåbdåsta, e ga evangeliumav mijá härrá Jesusa birra
gulldala. 9 Stráffan sidjij la ihkeven håhkkånibme, guhkken Härrá árudijás,
ja suv fámos ja herlukvuodas, 10 gå dan biejve boahtá ájllisijes lunna
herluguvátjit ja sijás guddneduvátjit, gudi li jáhkkegoahtám – dij ham mijá
vihtanasstemij jáhkijda. 11 Dan diehti agev dijá åvdås råhkådallap, vaj
Jubmel dijáv gávnná suv gåhttjomij árvvogissan ja åvdet juohkka buorre
ájggomav ja dagov, mij jáhkon suv fámujn dagáduvvá, 12 vaj mijá härrá
Jesusa namma herlugin dagáduvvá dijá baktu ja dij suv baktu, mijá jubmela
ja härrá Jesus Kristusa ármo diehti.

2

Lágadibme ja Jesus Kristusa boahtem

1 Mijá härrá Jesus Kristusa boahtema hárráj, gå suv lusi lip tjåhkanittjat, de
dijájt vieljajt vájnnodip, 2 allit hähkkat hämssana, allit ga ballá jus aktak
javllagoahtá Härrá biejvev boahtám, ja mak duodas dav Vuojŋŋanisájn, jali
bágujn jali girjijn, mav javlli mijás boahtá. 3 Allit gåktuk bähtádalá, danen gå
gahttjam vuostak viertti boahtet ja lágadis almasj bigoduvvat, håhkkånime
bárnne, 4 vuossteháguk, guhti ietjas bajet gájka badjelij mij jubmelin jali
ájllisin gåhtjoduvvá, ja Jubmela tiemmpelij tjåhkkit ietjas Jubmelin
dahkamin. 5 Ehpit gus mujte dáv juo javlliv gå dijá lunna lidjiv? 6 Ja
diehtebihtit mij dal suv árrá bigoduvvamis åvddål gå suv ájgge ållån.
7 Lágadisvuohta l juo tjiehkusit barggamin; mij ájn vádnun la gádodit suv
guhti ájn la árremin. 8 Bigoduvvá de Lágadibme, gev härrá Jesus njálmes
vuojŋadagájn gåddå ja ietjas boahtema tjuovga baktu oajttá. 9 Lágadime
boahtem la Sáhtána dahko, mij dagáduvvá stuorra fámujn, bähttogis
merkaj ja oavddodagoj 10 ja gájkka vádnarievtesferdukvuoda juonaj, ma
biehtti sijáv gudi håhkkånittjat li – älla ham sij sihtam duosstot sáddná
gieresvuodav, massta lulun gádjusit. 11 Dan diehti Jubmel sijáv tjáddjidusá
fámo vuolláj biedjá, vaj gällásijda jáhkkegåhti 12 ja duobbmidalli, gájka gudi
älla sáddnáj jáhkkám, älla ga rievtesferdukvuodav válljim.

Gåhtjoduvvam Kristusa herlukvuodav vuojtátjit

13 Vielja, vierttip agev Jubmelav gijttet dijá åvdås, gejt Jubmel ähttsá, danen
gå Jubmel dijáv tjuoldij vuostatjin gádjusittjat dan baktu gå
vuojŋŋanisánihtte ájlistuvvabihtit ja sáddnáj jáhkkebihtit. 14 Dási Jubmel la
dijáv evangeliuma baktu gåhttjum mijá härrá Jesus Kristusa herlukvuodav
vuojtátjit. 15 Vielja, bissut nannusin dan åhpan masi åhpaduvájda, juogu dal
hålaj jali girjij baktu. 16 Mijá härrá Jesus Kristus iesj, ja Jubmel, mijá Åhttje,
guhti mijáv ähttsá ja ármostis midjij ihkeven jaskadusáv ja nanos doajvov
vattij, 17 jaskadis ja gievrrodis dijáv vaj agev buorev dahkabihtit ja
hållabihtit.

3

Gåhttjom tjoaggulvissaj råhkålittjat

1 Ja de, vielja, råhkålihtit mijá åvdås, vaj Härrá báhko oabllán ja
guddneduvvá, nåv gåktu dijá lunna, 2 vaj bahádahkkijs ja bahájuonagijs
bessap – gájkajn ham ij la jáhkko. 3 Valla Härrá l åskåldis, dijáv gievrrot ja
bahájs várjjal. 4 Mij jáhkkep Härráj ja åsskop, dij dálla ja boahtte ájge
dahkabihtit ja ájggobihtit dahkat nåv gåktu gåhttjop. 5 Härrá lájddijis dijáv
Jubmela gieresvuohtaj ja Kristusa sávresvuohtaj.

Várrijihtit slajes viessomis

6 Härrá Jesus Kristusa namán dijáv gåhttjop, gässádihtit vieljajs, gudi slajet
li viessomin, gudi e ga tjuovo åhpadusáv, mav mijá baktu oattjojda. 7 Ietja
ham diehtebihtit man láhkáj mijá vuogev tjuovvot. Ejma lim goassak slaje
dijá lunna 8 ja ejma goassak iehtjádij lájbijt mávsek bårå. Ritjájma, idja
biejvve bargajma, vaj ep galga didjij noaden. 9 Galla miján dasi riektá luluj,
valla sidájma didjij åvddågåvåv vaddet mav tjuovvot. 10 Gå dijá lusi
bådijma de mierredijma: guhti ij sidá barggat ij oattjo ga bårråt. 11 Ja gullam
lip dal dijás muhtema älla vuogasláhkáj viessomin. Gullu e barga majt
galggi, dåssjijt bus barggi. 12 Dakkir almatjijt härrá Jesus Kristusa namán
gåhttjop ja vágodip jasska barggat ja ietjasa lájbev bårråt.

13 Ja dij vielja, allit vájba buorev dahkamis. 14 Jus aktak ij sidá gulldalit,
majt dán girjjáj tjállám lip, de tjuolldit suv dijá sieges – skámustalásj gåjt de.
15 Valla allit suv vasjulattjan ane, ájnat vágodihtit suv nåv gåktu vieljav.

Hiejttemsávadusá

16 Vaddis iesj ráfe Härrá agev ja juohkkaláhkáj didjij ráfev. Härrá lehkus
dijájn gájkajn.

17 Dála mån, Paulus, varrudagájt giedajnam tjáláv. Dát merkas gájkka muv
girjijt dåbddåbihtit, náv tjáláv. 18 Ármmo mijá härrá Jesus Kristusis dijájda
gájkajda.

Paulusa vuostasj girjje Timotheosij

1

Varrudagá

1 Paulusis, Kristus Jesusa apostelis, gåhttjoma milta, mij Jubmelis boahtá,
mijá lånestiddjes, ja Kristus Jesusis, mijá doajvos, 2 Timotheosij, rievtes
mánnásis jáhkon. Ármmo, ármmogisvuohta ja ráfe Jubmel Áhtjes ja Kristus
Jesusis, mijá härrás.

Varres oahppa

3 Juo dalloj gå Makedoniaj vuolggiv, de gåhttjuv duv Efesosij ganudit
dåppe muhtemijt vágodittjat vierreåhpajt sárnnedimes 4 ja gietjedis
subttsasijt ájttegij birra giehttomis. Dassta dåssjå sáhka boahtá ja ij vil
åvdeda Jubmela ájggomav, mij jáhko baktu barggá. 5 Duv vágodusáj ulmme
lehkus gieresvuohta, mij rájnna vájmos, buorre oamedåbdos ja duohta
jáhkos boahtá. 6 Muhtema li gájkka dáv hälbbadam ja dåssjedis ságajda
virddum. 7 Lágav sihti åhpadit, mavas e dádjada majt ietja javlli, jali man
birra nåv vissásit hålli.
8 Valla mij diehtep lágav buorren, jus rievtesláhkáj dav tjuovvu 9 ja mujttá
ij la rievtesferdugijda biejaduvvam, ájnat lágadis almatjijda ja
gullogahttájda, jubmelahttájda ja suddárijda, álbediddjijda ja
jubmelvuornnojda, sidjij gudi áhtjesa jali iednesa sårmmiji, almasjgåddijda,
10 skähkásijda ja ålmmåjda gudi ålmmåj vellahi, almasjrievvárijda,
gielestiddjijda ja vierrevihtanasstijda ja gájkka iehtjádij, mij ij la varres åhpa
milta. 11 Nåvti l evangeliuma milta, mij la munji åskelduvvam, sálugis
Jubmela herlukvuoda birra.

Kristus Paulusav dievnastussasis biejaj

12 Gijtáv suv, Kristus Jesusav, mijá härráv, guhti munji fámov vattij, dan
åvdås gå muv åskåldissan gávnaj ja dievnastussasis biejaj, 13 muv, guhti
åvddåla bilkkediddje ja ármodis doarrádalle lidjiv. Valla ármmogisvuodav

oadtjuv, danen gå ittjiv árvveda majt jáhkodisvuodanam dahkiv. 14 Mijá
härrá ármmo valjoj jáhkujn ja gieresvuodajn Kristus Jesusin. 15 Dát báhko l
åskeldahtte ja árvvogis ållåsij duosstot, Kristus Jesus ham la väräldij
boahtám suddárijt gájutjit ja sijás lav stuorámus. 16 Valla ármmogisvuodav
oadtjuv, vaj Kristus Jesus galgaj gájkka suv gierddisvuodav munji
vuostatjin vuosedit, åvddågåvvån sidjij, gudi sunji jáhkkegåhti ja ihkeven
iellemav vuojtti. 17 Ihkálasj ájge gånågis, nåhkåmahtes, vuojnnemahtes,
ájnna Jubmel – sunji guddne ja herlukvuohta lehkus ihkeven ájggáj, amen.

Gåhttjom Timotheosij

18 Timotheos, bárnnám, dáv gåhttjomav vágodittjat dunji vattáv, vaj dån,
biejaduvvam profejtaj bágoj milta, jáhkon 19 ja buorre oamedåbdujn doaro.
Oamedåbdov muhtema li hilggum, ja jáhko hárráj håhkkånam. 20 Sijá siegen
libá Hymenaios ja Alexandros, gejt Sáhtánij lav vaddám, vaj oahppaba
álbedimes hiejttet.

2

Gåhttjom ristagissan viessot

1 Gájkin åvdemusát dijáv gåhtjov råhkådallat ja namás tjuorvvot, råhkålit ja
gijttet gájkka almatjij åvdås, 2 gånågisáj åvdås ja gájkaj åvdås, gejn la fábmo,
vaj bessap ráfen ja sieddusin viessot fertláhkáj jubmelbalulattjat ja
árvvogisát. 3 Dakkir råhkådallam la duolla ja Jubmela, mijá lånestiddje,
miela milta, 4 guhti gájkka almatjijt sihtá gádjusit ja sáddnáj dåbdijdit. 5 Akta
l Jubmel, ja akta gasskagiehta Jubmela ja almatjij gaskan, almasj Kristus
Jesus, 6 guhti ietjas lånåstussan gájkaj åvdås vattij, vihtanussan gå ájgge
ållån. 7 Dasi lav sárnnediddjen ja apostelin biejaduvvam – sáddnáv hålav, iv
gielesta – jáhko ja sáddná åhpadiddjen hiednigijda.

8 Sidáv ålmmåjt guhtik bájkenisá rájnna bajedum giedaj råhkådallat,
moare dagi ja vuosteldahtek. 9 Lehkusa nissuna skuornnása, vuollegisá ja
muttáklágátja ja allisa vuobdajdisá tjävllát hiervvi gållij, råhtåj jalik divras
biktasij, 10 ájnat dahkisa buorre dagojt, nåv gåktu sidjij la vuogas, gudi
ietjasa jubmelbalulattjan adni.

11 Duosstus nissun åhpadusáv sjávo ja vuollánus agev. 12 Iv dibde nissunav
åhpadiddjen årrot, iv ga ålmmå badjel mierredit, ájnat lehkus sjávo.

13 Adam ham vuostak sjivnnjeduváj ja esski de Eva. 14 Ja Adam ittjij
bähtádalá, ájnat nissun bähtádaláj, loaggasij mieddemijda. 15 Valla nissun
mánnáriegádahttema baktu gádjusisj, jus skuornnásit jáhkos, gieresvuodas
ja ájlistuhttemis gitta anet.

3

1 Dát báhko l åskeldahtte.

Tjoaggulvisá oajvemus ja dievnára

Guhti tjoaggulvisá oajvemussan sihtá, ájnas bargguj vidtju. 2 Dan diehti
tjoaggulvisá oajvemus lehkus gájkin lájtodabmusin, avta nissuna ålmmån,
tjielggusin, mássjelin, skuornnásin, vähttsán ja smidás åhpadiddjen, 3 allus
juhkalissan, allus ga dårrulissan, ájnat loabdden ja ráfálattjan, allus ga
biednikgärrásin. 4 Buktis ietjas goadev tjuottjodit ja bajedis mánájdis
árvvogisláhkáj gullogisvuohtaj. 5 Gåktus aktak buktá Jubmela tjoaggulvisáv
tjuottjodit, jus ietjas goadev ij buvte huksat? 6 Allus sån
áttjakbuorádusdahkken liege vaj stuorástallagoahtá ja bärggala duobmo
vuolláj gahttjá. 7 Dasi duodden sujna viertti buorre namma ålggolaháj
gaskan, vaj ij álbeduvá ja bärggala värmmáj snårru.
8 Nåv aj tjoaggulvisá dievnára lehkusa árvvogissan ja njuolggahoallen.
Allusa vijnajt juhku, allusa biednigijt hamustallu. 9 Siján lehkus jáhko
tjiegosvuohta rájnna oamedåbdon. 10 Valla vuostak gähttjaluvvisa, ja de
esski dievnárin sjaddisa, jus ij la mige sijá vuosstij. 11 Nissuna aj lehkusa
árvvogissan, allusa avtak birra boaktjot hållu ájnat lehkusa tjielggusin ja
juohkkaláhkáj åskåldissan. 12 Tjoaggulvisá dievnár lehkus dåssjå val avta
nissuna ålmmån ja buktis mánájdis ja goades tjuottjodit. 13 Gudi virgenisá
buoragit barggi alla árvov oadtju ja jálosvuodav ietjasa jáhkon Kristus
Jesusij.

Mijá jubmelbalulasjvuoda tjiegosvuohta

14 Dáv tjáláv doajvon duv lusi ruvva besav. 15 Valla jus ádjánav de diedá
gåktu dåmadit Jubmela vieson, mij la ielle Jubmela tjoaggulvis, sáddná
tjuollda ja vuodo. 16 Ja gájka vierttiji dåbdåstit mijá jubmelbalulasjvuoda
tjiegosvuodav stuorren:
Guhti oadtjelasj viessogin bigoduváj,

vuojŋŋalattjan rievtesferduguváj,
ieŋŋgilijs vuojneduváj,
hiednigij gaskan sárnneduváj,
jáhkov väräldin vuojtij
ja herlukvuohtaj bajeduváj.

4

Maŋemus ájge gahttjam

1 Vuojŋŋanis tjielggasit javllá maŋemus ájge muhtema jáhkos gahttji ja
gulldali bähttogis vuojŋŋanisájt ja bahás vuojŋŋanisáj åhpajt, 2 ma båhti
vilpástalle gielestiddjijs, boaldedum oamedåbdoj. 3 Gállasjvuodav buorggu
ja biebmojt biehtodi bårråmis, majt má Jubmel la sjivnnjedam bårrusin,
massta sij gijtti gudi jáhkki ja sáddnáv dåbddi. 4 Gájkka majt Jubmel la
sjivnnjedam la buorre, ja almasj ij dárbaha majdik hilggot jus gijtulvisájn
duosstu; 5 rájnan sjaddá Jubmela bágo ja råhkålvisá baktu.

Bagádusá Timotheosij

6 Jus dáv vieljajda tjielggi, de rievtesláhkáj Kristus Jesusav dievnasta,
gievrrum buorre jáhko åhpas mav la jáhkkogisát tjuovvum. 7 Valla hilgoda
dålusj jubmelahtes subttsasijt. Hárjjidalá jubmelbalulasjvuodav.
8 Rubbmelasj hárjjidallama li muhtem mudduj buore, valla
jubmelbalulasjvuohta l juohkkaláhkáj buorre. Danna ham la jáhtto dán ja
boahtte iellemij. 9 Dát báhko l åskeldahtte ja árvvogis duostoduvvat. 10 Dan
diehti rahtjap ja oajbbop, gå dårvustallamin lip ielle Jubmelij, guhti l gájkka
almatjij lånestiddje, ájnnasit jáhkulattjaj lånestiddje.
11 Nanni dáv åhpadattijn. 12 Allis aktak duv álbeda dan diehti gå la nuorra,
ájnat åro jáhkulattjaj åvddågåvvån gájkka ietjat bágoj ja dagoj baktu,
gieresvuodan, jáhkon ja rájnnavuodan. 13 Lågå tjavgga tjálugijs, vágoda ja
åhpada dasik boadáv. 14 Ane ávkken ármmovattáldagáv mij la dujna, ja
mav oadtju gå åvddålijsárnnomij duv válljijin ja boarrásij ráde giedajdisá
duv nali biedjin. 15 Mujte gájkka dájt barggat, vaj gájka duv åvddånimev
vuojnni. 16 Várri majt iesj dagá ja majt åhpada. Anoda dav. Jus nåvti dagá,
de gájo ietjat ja sijáv gudi duv hålav gulldali.

5

1 Ale vuoras ålmmåj garra bágoj håla. Vágustalá suv, nåv gåktu áhtjev, ja
nuorra ålmmåjt nåv gåktu vieljajt, 2 vuoras nissunijt nåv gåktu iednijt,
nuorra nissunijt nåv gåktu oappájt, dagá dav rájnnasin ja vigedibmen.

Árbbátjijt huksat

3 Guddneda árbbátjijt dåssjå jus li oalle árbbátja. 4 Jus árbbátjin li máná jali
áhkkova, de åhpada sijáv gájkin åvdemusát guddnedit fuolkesa ja
gijttogisvuodav vuorrasijda vuosedit, danen gå náv la Jubmela sidot.
5 Guhti l árbbátjin ja aktu báhtsám, dårvustallá Jubmelij ja ij hiejte
råhkådallamis ja tjuorvvomis idja biejvve. 6 Valla guhti dåssjå valjen sihtá
viessot la jábmám, vájku l viesso. 7 Tjavggi dáv vaj aktak ij sijáv lájte. 8 Valla
jus soames ij lagámusájdis huvsa, ållagasj fuolkes, de l jáhkov vuornnum ja
jáhkodimes la nievrep.

9 Árbbásj aneduvvá árbbátjin, jus la guhttalåhke jage ållim ja le dåssjå val
avta ålmmå nissun. 10 Sån viertti dåbdos buorre dagoj diehti: mánájt
huksam, guossijt vehtsam, ájllisij juolgijt bassam, niedalattjajt viehkedam –
juohkkaláhkáj viggam buorijt dahkat.

11 Ale nuorra árbbátjijt duosto. Gå hálo badjáni, de Kristusav hälbbadi ja
välldut sihti 12 ja duobbmidalli vuostasj jáhkkogisvuoda jáhtov doadjemis.
13 Ja de vil hárjjáni lájkástallamij ja viesoj milta viehki. Ja e dåssjå val
lájkástalá, ájnat aj skuoldardi, duosi dási njunjev tsåggi ja hiebalgahtes
ságajt hålli. 14 Dan diehti sidáv nuorra árbbátjijt ådåsis välldut, mánájt
riegádahttet ja ietjasa viesosa huksat, vaj almatja e bahájt sijá birra
hållagoade ja vasjulasj ij oares oattjo. 15 Sijás muhtema li juo tjádjánam ja
Sáhtánav tjuovvolam. 16 Jus avtak jáhkulasj nissunin li árbbátja huvson de
iesj måråstis sijáv, ja allus tjoaggulvisáv noadodu, mij hähttu sijáv huksat,
gudi li oalle árbbátja.

Njuolgadusá tjoaggulvisá viessomij

17 Dakkir boarrása, gudi buoragit tjuottjodiddjen barggi, ánssidi bálkáv
guovte gärddáj. Ájnnasit sij, gudi bágujn ja åhpadimijn gissjki. 18 Tjáluk ham
javllá: *Ale vuovsá njálmev tjaná gå l gårnijt rájnnimin*, ja: Bargge bálkás ánssit.
19 Ale gujddagijs genga boarrása vuosstij berusta, jus älla guokta jali

gålmmå vihtana duodastime. 20 Nuktala gájkaj guládijn sijáv gudi suttov
dahki iehtjádijda várron.
21 Jubmela, Kristus Jesusa ja válljim ieŋŋgilij åvdån gåhtjov duv agev dáv
anodit avtak bälostahtek ja ietjat miela milta dagák. 22 Ale ilá råhtot
giedajdat geŋga nali bieja ja ale ietjat dagá nuppij suttojda oasálattjan, biso
iesj rájnan. – 23 Ale dasti dåssjå tjátjev jugá, ájnat jugesta aj vijnas tjoajvát
diehti ja danen gå álu skibá.
24 Muhtem almatjij sutto li bihkusa ja duobmov juo åvddåla oadtju,
iehtjáda esski maŋŋela. 25 Nåv aj buorre dago li bihkusa, ja ma dálla älla
bihkusa e tjiegán biso.

6

1 Gudi oarje svagájt guoddi, guddnedisá vuogasláhkáj båndijdisá, vaj
Jubmela namáv ja åhpav e bilkkeda. 2 Gejn li jáhkulasj båndi allusa
båndijdisá binnebut guddnedu dan diehti gå li jáhko vielja. Dievnnujisá
ienni sijáv ájn vil miellusappot danen gå gudi sijá buorre dagojt ávkken
adni, li jáhkulasj ja iehttselis vielja. Nåvti åhpada ja vágoda.

Vidno sisadno

3 Guhti ietjáláhkáj åhpat ja ij tjuovo mijá härrá Jesus Kristusa varres bágov ja
mav mijá jubmelbalulasjvuohta åhpat, 4 la stuores ja diehtemahtes, ja sujna l
jiermedime hállo digguhit ja rijddalit. Dassta tjuovvu udnodisvuohta,
stuojme, álbádusá, bahás gáddema 5 ja gietjedis rijdo almatjij gaskan, gudi li
mielajt láhppám ja sáddnáv hälbbadam doajvodijn jubmelbalulasjvuohta
bálkáv vaddá. 6 Ja jubmelbalulasjvuohta galla buorre bálkáv vaddá jus
duhtá dasi mij la dárbbo, 7 danen gå guoros giedaj väräldij bådijma ja
guoros giedaj dáppelt vuolggep. 8 Jus miján li biebmo ja biktasa de dasi
duhtup. 9 Gudi boanndán sihti gähttjalibmáj snårruji ja gahttji gájves ja
biejsste hálojda, ma håhkkånibmáj almatjijt doalvvu. 10 Biednikiehttsem la
gájkka baháj ruohtsas; dassta moattes li jáhkos tjádjánam ja allasisá ållo
vájvijt dagádam.
11 Valla guhti Jubmelij gullu, báhtara dakkirijs. Åtså rievtesferdukvuodav,
jubmelbalulasjvuodav, jáhkov, gieresvuodav, sávresvuodav ja
vuollegisvuodav. 12 Oajbo jáhko buorre oajbbomav, gähttjala ihkeven

iellemav vuojttet, masi la gåhtjoduvvam, ja man diehti la rievtesláhkáj dåbdåstam moatte vihtana åvdån. 13 Jubmela åvdån guhti iellemav gájkajda
vaddá, ja Kristus Jesusa åvdån guhti Pontius Pilatusa vuolen rievtes
dåbdåstimijn vihtanastij: 14 duv viddno lehkus vigedibmen ja lájtodibmen
gitta mijá härrá Jesus Kristusa boahtemij, 15 mav sálugis ja ájnna ráddijiddje
miják vuojnet gå ájgge ållån, gájkka gånågisáj gånågis ja gájkka härráj
härrá, 16 guhti l ájnna jámegahtes, guhti viessu tjuovga sinna, masi aktak ij
buvte lahkanit, gev aktak almasj ij la vuojnnám jalik buvte vuojnnet. Sunji
lehkus guddne ja ihkeven fábmo, amen.

Boanndudahka buorre dagojs

17 Biehto dán värálda boandájt stuorástallamis ja dårvustallamis árvodis
boanndudahkaj, ájnat dårvustallisa Jubmelij, guhti valjet midjij vaddá
gájkka majt dárbahip. 18 Gåhtjo sijáv buorev dahkat, allasisá boanndudagáv
buorre dagojs ássat, árvvasin viessot, iehtjádijda aj juogadit. 19 Dan láhkáj de
bukti allasisá dávverav tjoahkkit mij la buorre vuodo boahtte ájggáj ja oalle
iellemav vuojttet.

Hiejttemvágodus

20 Timotheosgieres, vuorkki dav mij la dunji åskelduvvam. Guode
jubmelahtes hålajt ja vuosteldimijt, ma båhti dassta mij mak diehton
gåhtjoduvvá. 21 Muhtema ietjasa dassta rámmpu – danen aj li jáhkos
tjádjánam.

Ármmo dijájda gájkajda.

Paulusa nubbe girjje Timotheosij

1

Varrudagá

1 Paulusis, Jubmela sidoda baktu Kristus Jesusa apostelin biejaduvvam
jáhtujn iellemij Kristus Jesusin, 2 suv gieres mánnáj Timotheosij. Ármmo,
ármmogisvuohta ja ráfe Jubmel Áhtjes ja Kristus Jesusis, mijá härrás.

Jubmelij gijtto

3 Jubmelav gijtáv, gev muv ájttegij láhkáj rájnna oamedåbdujn dievnnuv, ja
agev duv råhkålvisájnam idja biejvve mujtáv. 4 Mujtáv duv gadnjalijt ja
vájdáv dujna vas vuojnnalit ja ávvusit. 5 Mujtáv aj duv duohta jáhkov, ja mij
juo áhkonat Loisin ja iednenat Euniken lij; visses lav dujna la aj dat jáhkko.

Varres sárnnedibme

6 Dan diehti duv mujttádav älládit ármmovattáldagáv, mav Jubmel dunji
vattij, gå giedajdam duv nali biedjiv. 7 Jubmel ham ittjij balo vuojŋŋanisáv
midjij vatte, ájnat fámo, gieresvuoda ja mássjelisvuoda Vuojŋŋanisáv. 8 Ale
de skábmáda mijá Härráv vihtanasstemis, ale ga mujsta, guhti suv diehti
lav fáŋŋgan, ájnat gierda dån aj evangeliuma diehti vájvijt Jubmela fámujn.
9 Mijáv la gádjum ja ájlis gåhttjomijn gåhttjum, ij mijá dagoj diehti, ájnat
ietjas märrádusá ja ármo baktu, mav Kristus Jesusin midjij vattij juo ájge
álgo åvddåla, 10 mij la dal bihkusam, gå mijá lånestiddje Kristus Jesus la
boahtám. Jábmemav la dåssjidam, ja iellemav ja nåhkåmahtesvuodav
tjuovggaj buktám evangeliuma baktu, 11 man sárnnediddjen, apostelin ja
åhpadiddjen biejaduvvam lav. 12 Danen hähttuv gájkka dáv gierddat, valla
iv skábmáda danen gå diedáv gesi jáhkáv, ja lev visses sujna l fábmo
bisodit dav mij munji gitta dan bäjvváj åskelduváj.
13 Ane åvddågåvvån varres åhpav mav mujsta la gullam, jáhkon ja
gieresvuodan Kristus Jesusa baktu. 14 Bisoda buorev mij dunji l
åskelduvvam, ájlis Vuojŋŋanisá baktu mij miján la.

Paulusa vasjuga ja venaga

15 Nåv gåktu diedá li gájka Asian mujsta jårgijdam, Fygelos ja Hermogenes
aj. 16 Ármmálasstis Härrá Onesiforosa fuolkev: sån álu muv gievrrodij, ittjij
ga muv tjadnasijs skábmáda. 17 Gå Romaj bådij de sávret muv åtsåj dasik
gávnaj – 18 vaddis Härrá sunji dan biejve ármmogisvuodav Härrá Jubmela
lunna. Buorebut iehtjádijs diedá man viehkken Efesosin lij.

2

Barggo ja gierddamus evangeliuma diehti

1 Ja mánnám, gievro ármos, mav Kristus Jesusa baktu oadtjop. 2 Mav mujsta
állu vihtanij bále gulli åskelda de váges almatjijda gudi iehtjádijda dav
åhpadi. 3 Gierda dån aj Kristus Jesusa buorre doarroålmmån. 4 Ij
doarroålmåj sahte ássjijda sehkana, jus doarrooajves miela milta sihtá
barggat. 5 Gáhpustalle ij vuojttokråvnåv oattjo, jus njuolgadusájt ij tjuovo.
6 Ednamlájggár, guhti låssådit barggá, galggá vuostatjin oases tjuohppusis
oadtjot. 7 Ájádalá majt javlav. Härrá dunji dási gájkka dádjadusáv vaddá.
8 Mujte Jesus Kristusav, Davida máttos, guhti muv evangeliuma milta
jábbmegij lussta la tjuodtjelam. 9 Dán diehti vájvev gierdav ja li vil muv
rikkij giddim degu bahádahkkev. Valla Jubmela báhko ij la tjanáduvvam.
10 Välljiduvvamij diehti gájkka gierdav, sijáv Kristus Jesusa baktu lånestittjat
ja ihkeven herlukvuodav åmastittjat. 11 Dát báhko l åskeldahtte. Jus sujna lip
jábmám, de sujna aj viessop; 12 jus gierddap, de aj sujna ráddip; jus suv
vuornnop, de sån aj mijáv vuornnu; 13 jus lip jáhkodime, de gåjt sån
jáhkkogissan bissu, gå ietjas ij vuornnot máhte.

Rievtesláhkáj åhpav tjielggit

14 Mujttádahte sijáv dán birra ja Jubmela åvdån biehto sijáv rijddalimes.
Dassta ij migek buorijt boade, ájnat gulldaliddjijda l vahágin. 15 Ratjáda
Jubmela åvdån gähttjalimev gierddat, degu bargge gänna ij la mige massta
skábmádit, guhti rievtesláhkáj åhpav tjielggi. 16 Várri sijá dåssjedis hålajs,
danen gå sij ájn ienebut surodisvuodan virdduji, 17 ja sijá bágo degu miesska
oabllu. Hymenaios ja Filetos sidjij gulluba. 18 Gå javllaba tjuodtjelimev juo
vássám, de sádnesvuodas tjádjánibá ja jáhkov ållusis biejssteba. 19 Valla

Jubmela biedjam vuodo nannusin bissu. Mierkkiduvvam la bágoj: *Härrá dåbddå sijáv, gudi sunji gulluji*, ja: Guodis vádnarievtesferdukvuodav, guhti Härrá namáv tjuorvvu.

20 Stuorra goaden li lihte, e dåssjå gålles ja silbas árvulasj adnuj, ájnat aj muoras ja rájres gienes adnuj. 21 Guhti baháv guodá, man birra hållam lav, sjaddá lihtten árvulasj adnuj, basáduvvam, boanndij ávkken, gájkka buorre bargojda gárveduvvam.

22 Ale nuorravuoda himojt tjuovo. Åtså bus rievtesferdukvuodav, jáhkov, gieresvuodav ja ráfev sijájn gudi Härráv rájnna vájmujn tjuorvvu. 23 Guode gájves ja ávkedis digguhimijt. Diedá rijddooare li, 24 ja allus Härrá dievnár rijddalu; lehkus gájkajda buorremielagin, lehkus buorre åhpadittjat ja lehkus gierddisin 25 ja bagádus libbogisvuodajn vuosteldiddjijt. Dibdisj má Jubmel sijáv buorádusáv dahkat ja dádjadusáv sáddná birra oadtjot, 26 tjielgatjit ja bärggala gielas besatjit, majna li giddiduvvam suv sidodav dagátjit.

3

Maŋemus biejvij almatja

1 Mujte, vájves ájge maŋemus biejvij båhti. 2 Ietjastisá ja biednigijs almatja val dalloj berusti; goarssugåhti, stuorástallagåhti, álbedahtji, sjaddi äjgádijda gullogahttá, gijtodime, surodime, 3 vádnagärrása, såbadimahttá, bilkkediddje, hähkkaráduga, dårrulisá, gájkka buorij vasjulattja, 4 bähttogisá, garrasa ja ietjastalle. Mihástalli ja himojt iehttsi ienebut gå Jubmelav. 5 Ålgolt vuojnnet li jubmelbalulattja, valla jáhko fámov vuornnu. Ale sijájn säbrástalá. 6 Sij li dakkira, gudi viesojda njáhki ja gidodi vájván nissunijt, gejn juo li suddonoade ja gudi gájklágásj himojs dålvudalli, 7 gudi aktelasj åhpaduvvi, masku e goassak sáddnáj dåbdijda. 8 Gåktu Jannes ja Jambres Mosesav vuosteldijga, daŋga láhkáj duo ålmmå sáddnáv vuosteldi. Mielajt li láhppám ja sijá jáhkko l vánes. 9 Valla ruvva dal sijá åvddånibme någåsj; sijá gájvesvuohta gájkajda bihkus, nåv gåktu dån guoktásij.

Timotheosa barggo

10 Valla dån la jáhkkogisát muv tjuovvum åhpa, viessoma, ájggomij, jáhko, gierddisvuoda, gieresvuoda, sávresvuoda, 11 doarrádallamij ja gierddamij

hárráj nåv gåktu Antiochian, Ikonionan ja Lystran. Man edna
doarrádallamijt lav gierddam! Härrá l muv gájkka dajs gádjum.
12 Juohkkahattjav duorrádalli, guhti jubmelbalulattjat Kristus Jesusin viessu
oagoduvvá. 13 Bahás almatja ja skelma bahás bahábuj virdduji. Sij li biehtte
ja ietja bähtádalli. 14 Valla biso åhpan mav la oahppam ja massta
vissesvuodav oadtju. Diedá ham iesj gudi duv åhpadin 15 ja mujte
mánnárájes la ájlis tjálugijda dåbdijdam; dunji máhtti diedov vaddet, mav
gádjusibmáj dárbaha jáhko baktu Kristus Jesusij. 16 Ålles tjáluk Jubmela
Vuojŋŋanisás bihkusam la ávkken gå åhpadime, tsuojgodime,
bagádallamin ja rievtes viessomij lájddimin la, 17 vaj almasj, guhti Jubmelij
gullu, ållåsin ja gárvvásin la gájklágásj buorev dagátjit.

4

1 Jubmela ja Kristus Jesusa åvdån duodaj gåhtjov duv, guhti la viessojt ja
jábbmegijt duobbmitjit, duodaj duv gåhtjov gå rijkajnis boahtá: 2 sárnneda
bágov juogu hiehpá jali ij, tsuojgoda, bagáda, aloda – agev gierddisit
åhpadattijn. 3 Båditji ájge gå almatja e dasti varres åhpas lágeda, ájnat ásadi
avtas nuppev åhpadiddjev, danen gå bielje sagŋedi gullat, majt sihti.
4 Sáddnáj sij bieljijt dahppi ja ienni subttsasijt gulldali. 5 Valla agev gåtse
gärggasin garrasit rahtjat. Dagá mij sárnnediddjáj gullu ja ållida
dievnastusát.
6 Iehtjam hägga l juo värron gålggåmin, ja ájgge l munji ållånam dáppelt
vuolgátjit. 7 Buoragit lav oajbbum, viehkamav ållim, jáhkov lav bisodam.
8 Vuorddemin lav dál rievtesferdukvuoda vuojttokråvnåv, mav Härrá,
rievtugis duobmár, dan biejve munji vaddá, ja ij dåssjå munji, ájnat
gájkajda, gudi suv boahtemav vuorddi.

Timotheosij bagádusá

9 Gähttjala dal ruvva diehki boahtet. 10 Gierrum dán väräldij la Demas muv
guodám ja Thessalonikej vuolggám. Crescens manáj Galatiaj ja Titus
Dalmatiaj. 11 Dåssjå val Lukas la muv lusi báhtsám. Välde Markusav fárrusit
diehki, sån la muv bargguj buorre viehkken. 12 Tychikosav lav Efesosij
rádjam. 13 Gå boadá, buvte de ålgoldisgárvov, mav Troasij Karposa lusi
guodiv, ja de girjijt, ájnnasit muv pergamänntagiessasijt.

14 Smirjár Alexandros la munji edna baháv dahkam. Härrá suv dagojis
milta mávsedisj. 15 Várri dån aj sujsta, sån la garrasit mijá sárnnedimev
vuosteldam. 16 Gå vuostasj bále duobbmoståvlå åvdån lidjiv de ittjij aktak
munji viehkken boade, ájnat gájka muv guodin. Allusa sij dárbahu lågov
dan åvdås dahkat. 17 Valla Härrá muv viehkedij ja vattij munji fámov
sárnnedimev ållitjit, vaj gájkka hiedniga galggin dav gullat, ja mån lädjána
njálmes gádjusit. 18 Gal Härrá muv gájkat bahás gájosj ja almerijkkasis
doalvosj. Sunji lehkus guddne ihkeven ájggáj, amen.

Hiejttemvarrudagá

19 Sárno varrudagájt Priscaj ja Aquilaj, ja Onesiforosa fuolkkáj. 20 Erastos
Korinthaj bátsij, ja Trofimosav Miletosij guodiv gå skihppáj. 21 Gähttjala
dálve åvddåla boahtet. Euboulos ja Pudens, Linos, Claudia ja gájkka vielja
dunji varrudagájt sárnnu.
22 Härrá lehkus vuojŋŋanisájnat. Ármmo dijájda gájkajda.

Paulusa girjje Titusij

1

Varrudagá

1 Paulusis, Jubmela dievnáris ja Jesus Kristusa apostelis, rájaduvvam
Jubmela válljim almatjijt lájdditjit jáhkkuj ja diehtuj mijá
jubmelbalulasjvuoda sáddná birra, 2 ihkeven iellema dåjvujn mav Jubmel
guhti ij goassak gielesta, jáhttám la ihkeven ájge rájes. 3 Gå ájgge ållånij de
bágos gájkajda diehtusin dagáj sárne baktu, mij la munji åskelduvvam
Jubmela, mijá lånestiddje, gåhttjoma milta – 4 Paulusis Titusij, oalle
mánnásis aktisasj jáhkon. Ármmo ja ráfe Jubmel Áhtjes ja Kristus Jesusis,
mijá lånestiddjes.

Kreta tjoaggulvisá

5 Guodiv duv Kretaj vaj gárveda ássjijt ma ájn ållik báhtsin. Juohkka stádaj
boarrásijt virggáj bieja muv bagádusáj milta: 6 lájtodis ålmmåjt, dåssjå avta
nissuna ålmmåjt, ja gej máná li jáhkulattja ja gejt ij máhte skámodibmen
guoddalit. 7 Årrus tjoaggulvisá oajvemus lájtodibmen, danen gå l Jubmela
tjuottjodiddjen. Allis mihástalá, mårrula, jugá, doaro jalik sájgástalá, 8 ájnat
lehkus vähttsán, buorremielagin, stajgugin, rievtugin, jubmelbalulattjan ja
mássjelin. 9 Sån galggá åhpa åskåldis bágon bissot, vaj buktá iehtjádijt
varres åhpadusájn gievrrodit ja vuosstálasstij tsuojggomijt duostodit.
10 Ájnnasit birratjuohpadum almatjij gaskan li muhtema najága, gudi dåssjijt
gurgadi ja iehtjádijt tjáddjiji. 11 Sijá njálmev viertti buodot, danen gå ietjasa
vuojto diehti åbbå fuolkijt tjáddjiji vierreåhpajt åhpadattijn. 12 Ietjasa rijkak,
sijá profejtajs akta l javllam: »Kretaga li urudisá, ma aktelasj gielesti, bårre ja
lájke.« 13 Sáddnáv hålaj. Dan diehti nuktala sijáv, vaj sijá jáhkko varrásin
sjaddá, 14 ja vaj hiejtti gulldalimes juvdáj subttsasijt ja gåhttjomijt almatjijs
gudi sádnesvuodas li jårgijdam. 15 Rájnnasijda l gájkka rájnas, valla gudi
bádudagán ja vádnajáhkon li viessomin, sidjij ij mige l rájnas, sijá miela ja

oamedåbdo li bádása. 16 Mak duodasti Jubmelav dåbddi, valla ietjasa dagoj baktu suv vuornnu. Vastaga li, gullogahttá ja e mavga buorev dahkat ájmmuda.

2

Tjoaggulvisá viessomnjuolgadusá

1 Valla giehto sidjij majt varres oahppa rávkká. 2 Vuorrasap ålmmå lehkusa tjielggusin, stuovugin, mássjelin ja varrásin jáhkon, gieresvuodan ja gierddisvuodan. 3 Dan láhkáj aj vuorrasap nissuna viessusa nåv gåktu ájllisijda hiehpá, allusa nubbe nuppe birra boaktjot hållu, allusa badjel miere vijnav juhku. Åhpadisá buorre dábijt 4 ja nuorra nissunijt bagádusá ålmmåjdisá ja mánájdisá iehttset, 5 viessusa skuornnásin, rájnnasin, buorre iemedin, buorremielagin, ja lehkusa ålmmåjisá vuollásattjan, vaj Jubmela báhko ij álbeduvá.

6 Dan láhkáj vágoda nuorra ålmmåjt agev jiermmát viessot, 7 ja vieso iesj åvddågåvvån buorre dagoj hárráj. Lehkus duv åhpadibme rájnnasin, árvvogissan, 8 varrásin ja lájtodibmen, vaj duv vuosstálasste skábmádi, gå e gávna mavga baháv mijá birra hållat.

9 Oarje lehkusa båndijisá vuollásattjan juohkkaláhkáj ja sijá sidoda milta dahkusa, allusa ga vuosteldu, 10 allusa ga majdik niskudu. Lehkusa agev buorren ja jáhkkogissan, vaj juohkkaláhkáj li härvvan Jubmela, mijá lånestiddje, oahppaj.

11 Jubmela ármmo l ham bihkusam gájkka almatjijda gádjusibmen. 12 Dat mijáv åhpat surodis viessomav ja dán väråld hálojt hilggot, ja skuornnásit, rievtugit ja jubmelbalulattjat dán ájge viessot, 13 vuordedijn mijá sálugis doajvov ja mijá stuorra Jubmelav ja lånestiddjev Jesus Kristusav herlukvuodanis boahtemin. 14 Sån la ietjas mijá diehti vaddám, mijáv gájkka suttojs lånestittjat ja rájnnasin dagátjit allasis álmmugin, mij duodas viggá buorre dagojt dahkat.

15 Håla fábmogisát, aloda ja vágoda. Allus aktak duv álbedu.

3

Ristagisáj jáhkko väräldin

1 Mujttádahte sijáv vuollánit ja ráddijiddjijt ja oajvemusájt jegadit ja agev
gárvvásin buorev dagátjit. 2 Allusa avtak bilkkedu, ájnat lehkusa ráfálattjan
ja lådjen ja vuollegissan gájkka almatjijda.
3 Mij ham aj akti lijma jiermedime, gullogahttá ja tjádjániddje, gájklágásj
himoj háloj oarjjen. Bahudagán ja udnodisvuodan gálijma, vasjoduvájma ja
vasjodijma.
4 Valla gå Jubmela, mijá lånestiddje, buorrevuohta ja gieresvuohta
almatjijda bihkusin sjattaj, 5 de mijáv gájoj – ij rievtugis dagojimme diehti
ájnat ármmogisvuodastis – lávggoma baktu, mij ådåsis riegádahttá ja ájlis
Vuojŋŋanisá baktu ådåstuhttá. 6 Jesus Kristusa, mijá lånestiddje, baktu sån
la Vuojŋŋanisáv mijá badjel gålgådam, 7 vaj Jubmela ármo baktu
rievtesferdugin sjaddap, ja mijá doajvo milta ihkeven iellemav vuojttep.
8 Dát báhko l åskeldahtte.
Sidáv duv dav tjavggit, vaj sij gudi Jubmelij jáhkki viggi buorre dagojt
dahkat. Dá bagádusá li buore ja gájkka almatjijda ávkken. 9 Valla várri
gájves digguhimijs ájttegij birra, ja doarojs ja rijdojs lága hárráj; dakkira li
ávkedime ja dajs ij mige boade. 10 Ale säbrástalá sujna, guhti sierranimijt
dahká, avta jali guovte vágodime maŋŋela. 11 Diedá ham suv
tjádjánimsuddárin, guhti ietjas duobbmim la.

Titusij bagádusá

12 Gå lav Artemasav jali Tychikosav duv lusi rádjam, de gähttjala muv lusi
Nikopolisaj boahtet. Dåppe ájgov dálvvadit. 13 Ásada vaj Zenas,
láhkadåbdde, ja Apollos oadtjoba gájkka majt dárbahibá åvddål gå
vuolggeba mannulahkaj. 14 Mijá almatja aj hähttuji hárjjánit buorre dagojt
dárbo milta dagátjit, ietján de sijá viessom la sjattodibme.
15 Varrudagájt gájkajs dunji sárnov, gudi li dánna muv lunna. Sárno
varrudagájt gájkka mijá jáhkkoguojmijda. Ármmo dijájda gájkajda.

Paulusa girjje Filemonaj

1

Varrudagá

1 Paulusis, fáŋŋgan Jesus Kristusa diehti, ja Timotheosvieljastimme gieres
ráddnasimme ja barggoguojmmáj Filemonaj, 2 ja oabbásimme Apfiaj,
oajbbomguojmmásimme Archipposij ja tjoaggulvissaj, mij duv viessuj
tjåhkan. 3 Ármmo ja ráfe Jubmel Áhtjestimme, ja härrá Jesus Kristusis.

Jubmelij gijtto

4 Gijtáv agev Jubmelam gå råhkådaládijn duv nammadav – 5 gullam lav
jáhkut birra härrá Jesusij ja gieresvuodat gájkka ájllisijda. 6 Råhkådaláv duv
jáhkko buorep diedojt vaddá gájkka buorij birra, majt Jesus Kristusa baktu
oadtjobihtit. 7 Vielljam, gieresvuohtat la munji ávvon ja jaskadussan, dajna
gå ájllisa li buorre dårvon duv diehti.

Filemon ja Onesimos

8 Vájku mujna Kristusin la jálosvuohta mierredit, majt lulu dahkat, 9 de ienni
duv vájnnodav, dajna gå duv gieresvuodav diedáv, mån Paulus nåvti gåk
lav: vuorastuvvam ja dal aj fáŋŋgan Jesusa diehti. 10 Mån vájnnodav duv
buorev Onesimosbárnám åvdås, gev fáŋŋgavuodan lav riegádahttám,
11 guhti åvdebut lij dunji ávkedibme, valla dálla l munnuj goappátjijda
ávkken. 12 Rájav suv ruoptus duv lusi degu luluv vájmum rádjat.
13 Ienemusát luluv suv dánna dárbahit, vaj duv sajen munji luluj viehkken
gå iesj evangeliuma diehti lav fáŋŋgan. 14 Valla duv miededime dagi ittjiv
sidá majdik dahkat; buorev mav dagá ij galga nákkos boahtet ájnat ietjat
sidodis. 15 Ihkap suv dabdá oanegis ájgev hähttuji viessot suv ihkát ruoptus
åttjutjit, 16 ij dasti oarjjen, ájnat oarjes ienebun: vielljagärrásin, nåv gåktu
munji l. De vil ájn ienebun dunji, almatjin ja ristagissan!
17 Jus muv ráddnan aná, de duosto suv degu luluj mån. 18 Jus dunji mavga
vahágav la dahkam jali dunji l vielggen, de tjáleda dav muv vielggen.

19 Mån, Paulus tjáláv dála giedajnam: mávsáv. Iv sidá javllat majt dån munji
la vielggen: duv ietjat. 20 Vielljam, lulu dal munji ávkken ristagissan.
Ávvudahte muv Kristusa diehti. 21 Dårvustallamin duv gullogisvuohtaj
dunji tjáláv, diededijn ienebuv dagá gå mav ánov.

Diededime ja hiejttemsávadus

22 Ja de vil: gárveda munji årromsajev. Doajvov dijá råhkålvisáj diehti dijá
lusi bessat.
23 Epafras, Kristus Jesusa diehti aj fáŋŋgan dánna, dunji varrudagájt
sárnnu, 24 nåv aj muv barggoguojme Markus, Aristarchos, Demas ja Lukas.
25 Mijá härrá Jesus Kristusa ármmo lehkus dijá vuojŋŋanisájn.

Girjje hebreagijda

1

Jubmela báhko ájge ållånimen

1 Moatte bále ja moatteláhkáj Jubmel dålen mijá ájttegijda profejtaj baktu
hålaj, 2 valla dáj maŋemus biejvij sån midjij Bárnes baktu hålaj, gev gájkka
åmij árbulattjan biejaj ja gen baktu väråldav sjivnnjedij. 3 Sån la Jubmela
herlukvuoda tjuovgga ja suv luondo gåvvå, ja bágos fámujn gájkka bisot.
Suttojs la mijájt rájnnim ja le dal Allavuoda oalges bielen allagisán
tjåhkkåhime. 4 Ieŋŋgilijs stuorábun sjattaj, gå sijá namás alep namáv árbbij.
5 Jubmel ham ij la goassak gudik ieŋŋgilij javllam:

Dån la muv bárnne,
uddni lav duv riegádahttám.

Jalik:

Mån lav sunji áhttjen,
ja sån munji bárnnen.

6 Gå dal Jubmel vuostasjriegádimbárnes väråldij buktá, de javllá:

Gájkka Jubmela ieŋŋgila suv hievedi.

7 Ja ieŋŋgilij birra javllá:

Ieŋŋgilijdes bieggan dahká
ja dievnárijdes dållåsjnjibttjon.

8 Valla Bárnes birra javllá:

Jubmel, tråvnnåt ihkeven ájggáj bissu,
ja rievtesferdukvuoda soabbe duv gånågissoabbe la.
9 Rievtesferdukvuodav la ähttsám ja vierev vasjodam.
Dan diehti l Jubmel, duv Jubmel, duv ávo åljujn
vuojddam ienebut gå guojmijdat.

10 Ja:

Dån Härrá la álgon ednamav vuododam,
ja alme li duv giedaj dago.

11 *Da dåssjåni, valla dån biso.*
Nåhki degu biktasa,
12 *dajt tjoahkkáj giesa degu ålgoldisgárvov.*
Målsoduvvi degu biktasa.
Valla dån i ietjájduvá,
duv jage e goassak någå.
13 Jubmel ittjij goassak gudik ieŋŋgilij javla:
Tjåhkkida muv oalges bälláj,
de duv vasjulattjajt
juolgijat vuolláj duvddan biejav.
14 Älla gus ieŋŋgila Jubmela dievnastiddje vuojŋŋanisá, rájaduvvam sijáv dievnastittjat, gudi oasev lånåstusás oadtju?

2

Mihttijup lånåstusá sárnev

1 Mihttijup de dadi ienebut mav gullam lip, vaj ep tjádjána. 2 Juo ieŋŋgilijs håladuvvam bágo li nannusa, juohkka mieddem ja juohkka gullogahtesvuohta l ánssiduvvam bálkás oadtjum. 3 Gåktus de jáhkkep bessat, jus ep lånåstusás berusta, mav Härrá álgon sárnnedij ja mij midjij la duodastuvvam sijás, gudi suv gullin, 4 ja majt Jubmel iesj la merkaj, oavdoj ja moattelágásj fábmogis dagoj vihtanasstám ja aj gå ájlis Vuojŋŋanisáv sidodis milta juogadij.

Bárnne ja almatja

5 Ij la ieŋŋgilij vuolláj biedjam boahtte väräldav, man birra hållap. 6 Dán birra l tjielgga duodastus:
Mij la almasj gå suv mujtá,
almatjabárnne gå suv huvsa?
7 *Oanegis ájgev suv ieŋŋgilijs uhtsebun dahki,*
valla herlukvuodajn ja gudnijn suv kråvnniji
8 *ja gájkka suv juolgij vuolláj biedji.*
Gå gájkka suv vuolláj biejaj de ittjij åbbånis majdik tjuolde: gájkka l suv vuolláj biejaduvátjit. Ep galla ájn vuojne gájkka suv vuolen, 9 valla vuojnnep Jesusav, oanegis ájgev ieŋŋgilijs uhtsebun, dal herlukvuodajn ja gudnijn

krávnniduvvam jábmemis diehti. Jubmela ármo baktu sån gájkaj åvdås jámij.

10 Gå Jubmel, gesi ja gen baktu gájkka l sjivnnjeduvvam, sidáj moadda
bárne herlukvuohtaj doalvvot, de vierttij gierddama baktu suv ållåsin
dahkat, guhti sijáv lånåstussaj lájddij. 11 Guhti ájlistuhttá ja gudi ájlistuvvi li
gájka avtat áhtjes. Dan diehti ij skábmáda sijáv vielljan gåhttjomis gå javllá:
12 *Duv namáv vieljajda sárnov ja tjoaggulvisán duv hievedav.* 13 Ja vas: *Sunji sidáv
dårvustallat.* Ja ájn vil: *Gehtja, dála lav mån ja máná, gejt Jubmel munji vattij.*
14 Gå máná oattjes ja varás li, de sån aj sijá láhkáj almatjin sjattaj, vaj
jábmema baktu fámoduhttá jábmema härráv, bärggalav, 15 ja lånes gájkajt,
gudi jábmema balos oarjjen lidjin viessomájgesa. 16 Ij ham sån ieŋŋgilijt
huvsa, ájnat Abrahama máttov. 17 Dan diehti sån juohkkaláhkáj vieljajis
lágátjin viertti sjaddat, vaj sjaddá ármmogis ja jáhkkogis alemushärrán
Jubmela åvdån ja álmmuga suttojt såbat. 18 Dajna gå iesj la gierddam ja
gähttjaluvvam, de máhttá viehkedit sijájt gudi gähttjaluvvi.

3

Jesus ja Moses

1 Vielja, dij ájllisa gudi almmelasj gåhttjomav lihpit oadtjum, gähttjit
apostelij ja alemushärráj, Jesusij, gev dåbdåstip. 2 Sån lij jáhkkogis sunji,
guhti lij suv vålljim, nåv gåktu aj *Moses åbbå Jubmela vieson jáhkkogis lij.*
3 Valla Jesus Mosesis ájn stuoráp gudnev ánssidij, nåv gåktu vieso
tsieggijiddje ienebut viesostis guddneduvvá. 4 Juohkka vieson la
tsieggijiddje, valla Jubmel la gájkka tsieggim. 5 *Moses lij åbbå Jubmela vieson
åskåldis*, valla *dievnárin*, vihtanastátjit dav mij maŋŋela galgaj sárnneduvvat.
6 Valla jáhkkogis bárnnen lij Kristusij Jubmela viesso åskelduvvam. Ja
Jubmela viesso lip mij, jus gitta nåhkåmij jálosvuodav ja mihásvuodav
doajvon bisodip.

Vádnajáhkko ja gullogahtesvuohta

7 Dan diehti, nåv gåktu ájlis Vuojŋŋanis javllá:

Uddni, jus suv jienav gullabihtit,
8 *de allit vájmojdihtte garrastuhte,*
nåv gåktu gähttjalime biejven

åjdåmiehtsen munji vuossteházov dahkin,
9 *gå dijá ájttega muv hasoda gähttjaladdin,*
ihka muv dagojt nielljalåhke jage lidjin vuojnnám.
10 *Dan diehti dán vierregij vassjániv ja javlliv:*
Agev vájmojnisá tjádjáni,
e ga muv gäjnojt dåbdå.
11 *Ja moarestam de vuornnáv dahkiv:*
E agenisá muv vuojŋastibmáj besa.
12 Vielja, gähttjit vaj dijás aktak ij la bahá ja vájmonis jáhkodibme ja várrijihtit ielle Jubmelis gahttjamis. 13 Alodihtit guhtik guojmáda juohkka biejve, guhkev *uddni* javladuvvá, vaj dijás aktak ij sudduj bähtádalá ja vájmos garrastuhte. 14 Mij lip ham Kristusis oassen, jus gitta nåhkåmij nannusin bissop dan vuodon mij miján juo álggorájes lij. 15 Javladuvvam la: *Uddni, jus suv jienav gullabihtit, de allit vájmojdihtte garrastuhte, degu dalloj gå vuossteházov dahkin.* 16 Gudi sij lidjin, gudi gullin ja világa vuossteházov dahkin? Ällim gus sij gájka, gejt Moses Egyptas lij lájddim? 17 *Gejda lij vassjen nielljalåhke jage?* Ij lim gus sidjij, gudi lidjin suddodam, *ja mähttsáj jábbmot báhtsin?* 18 *Gudi lidjin sij, gejt biehtoj suv vuojŋastibmáj bessamis?* Ij lim gus sidjij, gudi gullogahttá lidjin? 19 De vuojnnep vádnajáhko diehti ettjin suv vuojŋastibmáj besa.

4

1 Guhkev miján la jáhtto Jubmela vuojŋastibmáj bessat, de vierttip gåhtset vaj aktak ij gäjno nali bátsádalá. 2 Ávvosáhka midjij degu sidjij aj sárnneduváj, valla báhko, mav gullin, ij lim sidjij makkirik ávkken, gå dav ettjin jáhkon duosto. 3 Mij gis jáhkkep vuojŋastibmáj bessat. Sån la ham javllam: *Moarestam vuornnáv dahkiv: E goassak muv vuojŋastibmáj besa*, vájku suv dago värálda vuododime rájes lidjin ålliduvvam. 4 Giehttjit biejve birra soames sajen javladuvvá: *Giehttjit biejve Jubmel gájkka bargostis vuojŋadij.* 5 Valla dánna javllá: *E goassak muv vuojŋastibmáj besa.* 6 Jáhtto l ájn; soabmása suv vuojŋastibmáj bessi. Gejda ávvosáhka vuostatjin sárnneduváj ettjin gullogahtesvuoda diehti vuojŋastibmáj besa. 7 Dan diehti Jubmel vas ådå biejvev mierredij, gå guhkes ájgev maŋŋela Davida baktu hoallá: *Uddni, jus suv jienav gullabihtit, de allit vájmojdihtte garrastuhte.* 8 Jus Josua luluj sijáv

vuojŋastibmáj doalvvot, de Jubmel ij lulu ietjá biejve birra hållat. 9 Jubmela álmmugin la nappu ájn sábbátbiejvve vuorddagin. 10 Guhti Jubmela vuojŋastibmáj bässá, bargostis vuojŋat nåv gåktu Jubmel aj bargostis vuojŋadij. 11 Viggup dal dan vuojŋastibmáj bessat vaj aktak ij dakkir gullogahtesvuoda diehti gahtja.

12 Jubmela báhko l ielle ja fábmogis, guovteájvuk svierdes basstelabbo. Tjuohppal tjiegŋalit dasik luoddi sielov ja vuojŋŋanisáv, adámav ja dávtijt, ja vájmo ájádusájt ja ájggomusájt bihkusin dahká. 13 Jubmela tjalmij åvdån ij aktak sjivnnjádus la tjiehkusin, gájkka l rihttsot ja bihkusin suv tjalmijda ja sunji vierttip lågov dahkat.

Jesus stuorámus alemushärrá

14 Gå miján dal la stuorra alemushärrá, guhti l almij tjadá badjánam, Jesus, Jubmela Bárnne, de dåbdåstusás nannusit anedup! 15 Miján ij la alemushärrá guhti mijá sjiebtjesvuodajt ij dåbdå, ájnat juohkkaláhkáj la gähttjaluvvam degu mij, valla suttodibmen. 16 Låjdåstup de jálot ármo tråvnå åvddåj, vaj ármmogisvuodav ja ármov oadtjop dalloj gå viehkev dárbahip.

5

1 Juohkka alemushärrá almatjij gaskan välljiduvvá, Jubmela åvdån almatjijt åvdåstittjat ja sijá suttoj åvdås värrovattáldagájt buvtátjit. 2 Gå iesj la sjiebtjesvuoda vuolláj biejaduvvam de l aj sjäbttjásijda ja tjádjániddjijda libbogis, 3 dan diehti viertti suttoj åvdås värrodit, ij dåssjå álmmuga, ájnat ietjas suttoj åvdås aj. 4 Aktak ij iesj dáv árvov allasis välde, ájnat Jubmel suv gåhttju nåv gåktu Aronav. 5 Nåv ij Kristus ga ietjas alemushärrán bieja, ájnat dav dagáj guhti javlaj: *Dån la muv bárnne, uddni lav duv riegádahttám.* 6 Ietjá sajen aj javllá: *Dån la ihkeven ájggáj härrá Melkisedeka láhkáj.*

7 Gå Jesus lij ednamin viessomin, de tjuorvvasij ja gadnjalij råhkådaláj viehkev sujsta gänna lij fábmo suv jábmemis gádjot, ja suv råhkålvisá gullujin dajna gå Jubmela sidoda vuolláj vuollánij. 8 Vájku bárnne lij, de vierttij gullogisvuodav gierddama baktu oahppat, 9 ja gå ållåsin sjattaj, de ihkeven lånåstussan sjattaj gájkajda, sunji gullogisá, 10 ja de Jubmelis gåhtjoduváj alemushärrán Melkisedeka láhkáj.

Allit fámoduvá

11 Dán birra l enas hållat, valla gierddá de didjij tjielggit dajna gå lihpit
gulldalimes njåhtsum. 12 Juo ådnå beras lulujda åhpadiddje, valla
dárbahihpit ienni Jubmela bágo vuostasj vuodov oahppat. Mielkev
dárbahatjájda ienni gå almma biebmov. 13 Ja guhti mielkes viessu l njuorak
ja máhtodibme rievtesferdukvuoda åhpadusáv buojkkát. 14 Valla almma
biebbmo l ållessjattugijda gej miella l hárjjánam buorev bahás tjuolldet.

6

1 Guodup dan diehti álggoåhpav Kristusa birra ja gähttjalup jåvsådit dasi
mij ållessjattugijda gullu. Ep juo biejaduvvam vuodov máhte ådåsis biedjat
ja álgget buorádusájn jábma bargojs ja jáhkujn Jubmelij, 2 gástadusá ja
giedajbiedjama åhpajn, jábbmegij tjuodtjelime ja ihkeven duobmo birra.
3 Ep, suovvis Jubmel mijáv åvddålij guovlluj mannat.

4 Gahttjam almatja, vájku akti tjuovggiduvvam li, almmevattáldagáv
muossádam, ájlis Vuojŋŋanisás oasev oadtjum, 5 Jubmela buorre bágov ja
boahtte värálda fámojt muossádam, 6 sijáv ij máhte vas buorádussaj
doalvvot, dajna gå Jubmela Bárnev nuppádis ruossinávlliji ja bilkkedi.
7 Bälldo mij valjev rásjos oadtju ja dav njammá, vaddá bälldonähkkáj sjattojt
ja buorissjivnnjádusáv Jubmelis oadtju. 8 Valla jus tjiesskislánjátjijt ja tistelijt
sjaddat, de ij masik dåhkki ja garrodibme l lahka, ja vijmak boaldeduvvá.

9 Valla náv hålav didjij, muv gärrásijda, gå gullat dijá vidjura li buore ja
gádjusime lahka lihpit. 10 Jubmel ham ij la rievtugahtes, ij sån hälbbada dijá
bargojt ij ga gieresvuodav, mav suv nammaj lihpit vuosedam, gå suv
ájllisijt dievnastijda ja ájn dievnastihpit. 11 Sidáv juohkkahattjav dijás dajnak
duodalasjvuodajn doajvo ållånibmáj rahtjat. 12 Allit häso, ájnat lehkit sijá
lágátjin gudi jáhko ja gierddisvuoda baktu Jubmela jáhtojt árbbiji.

Jubmela jáhtto ja Jubmela vuornes

13 Gå Jubmel Abrahamaj jáhtov vattij, de *ietjas namá baktu vuornnáv dagáj*,
dajna gå sujsta ij lim aktak stuoráp, gen baktu máhtij vuornnáv dahkat.
14 Sån javlaj: *Duodaj, duv buorissjivnnjedav ja duv máddo lassán.* 15 Abraham
gierddisvuodajn vuordij ja oattjoj dav mij sunji loabeduváj. 16 Almatja
vuornnáv dahki soabmása baktu, guhti ietjastis la stuoráp; vuornnájn ássjev

nanniji, ja dajna vuogijn sjávvunahtti gájkka vuosstálasstijt. 17 Gå Jubmel
jáhto árbulattjajda sidáj vuosedit man nanos suv ájggomus lij, de vuornnáv
dagáj. 18 Suv ájggom lij guovte ieredik jáhtos baktu vuosedit Jubmel ij buvte
gielestit, ájnat mijáv duodas alot, gudi doajvvuj báhtarip, mij la mijá åvdån.
19 Dát doajvvo l mijá sielo áŋker. Nanos la ja visses ja åvddåloavddaga
sissŋelij ålet, 20 dåhku gåsi Jesus, mijá åvddåmanne, manáj gå alemushärrán
sjattaj ihkeven ájggáj Melkisedeka láhkáj.

7

Melkisedek, alemushärrá

1 Melkisedek lij Salema gånågis ja Jubmela, gájkin Alemusá, härrá.
Abrahama máhtsadijn, dan maŋŋel gå gånågisájt lij vuojttám, de
Melkisedek suv duostoj ja buorissjivnnjedij. 2 Abraham sunji värojt vattij,
lågådisáv gájkka vuojtos. Melkisedeka namma åvdemusát merkaj
»rievtesferdukvuoda gånågis«, ja de Salema gånågis, mij la »ráfe gånågis«.
3 Sujna ij la áhttje jalik ieddne jalik máddolåhko. Suv iellembiejvijn ij la
álggo, ij ga giehtje. Jubmela Bárne muoduk la: härrán agev bissu.
4 Ájádallit man stuorre! Sån gesi máttaráhttje Abraham buoremus
doarrovuojtov lågådissan vattij. 5 Gudi Levi gierragijs härrán sjaddi, galggi
lága milta lågådisáv álmmugis tjoahkkit, guojmijstisá aj, vájku sij aj
Abrahama máttos lidjin. 6 Valla Melkisedek, guhti ij lim sijá máttos, oattjoj
Abrahamas lågådisáv ja suv buorissjivnnjedij, vájku Abraham Jubmela
jáhtojt lij oadtjum. 7 Tjielgas, buorissjivnnjediddjen la alep árvvo sujsta,
guhti buorissjivnnjeduvvá. 8 Nuppet bieles jábbmelasj almatja lågådisáv
oadtju, valla nuppet bieles sujsta oadtju, gev vihtanassti iellemin. 9 Ja
hárestis Levi, guhti lågådisáv oadtju, iesj aj Abrahama baktu lågådisáv
vattij. 10 Vájku ij lim ájn riegádam, de lij gåjt máttaráhtjes Abrahama baktu
maŋen dalloj gå Melkisedek suv duostoj.
11 Jus levijtagij härráámmádijn máhttelis luluj ållesvuodav oadtjot – man
vuodo nali álmmuga láhka lij biejaduvvam – man diehti lij de ietjá härráj
dárbbo boahtet, guhti lij Melkisedeka ja ij Arona lágásj? 12 Jus härráámmát
ietjájduvvá de láhka aj viertti ietjájduvvat. 13 Gen birra dát javladuvvá ietjá
mátto gierragijda gullu, gejs aktak ij la goassak álltárdievnastusáv dahkam.

14 Gájka ham diehti mijá Härráv Juda máttos, ja Moses ij la dán mátto
härrájs majdik moalgedam. 15 Ájn tjielggasabbon sjaddá gå ietjálágásj härrá
tjuodtjel, Melkisedeka lágásj, 16 guhti härrán sjattaj, ij lága baktu mij sierra
máddolågov rávkká, ájnat nåhkåmahtes iellema fámo baktu. 17 Suv birra
duodastuvvá: *Dån la härrá ihkeven ájggáj, Melkisedeka láhkáj.* 18 Åvdep
märrádus de dåssjen dagáduvvá, gå lij slájvve ja ávkedibme – 19 láhka ham
avtak ij la ållåsin dahkam – dan sadjáj midjij buorep vatteduvvá, doajvvo
mij mijáv Jubmela lagábuj doalvvu.
20 Duodden dasi Jubmela vuornes. Då iehtjáda vuornná dagi härrán sjaddi,
21 valla Jesus vuornnás härrán biejaduváj, sujsta guhti javllá: *Härrá l
vuornnáv dahkam mav ij doaje: Dån la härrá ihkeven ájggáj.* 22 Dassta dádjadip
lihtov ájnnasabbon, man nannijiddje Jesus la. 23 Dåj ietjá härráj låhko l
maŋenagi lassánam, dajna gå jábmem sijá dievnastusáv boarkkij. 24 Valla gå
Jesus ihkeven ájggáj bissu, de suv härráámmát la nåhkåmahtes. 25 Dan
diehti máhttá ållåsit gájkajt gádjot, gudi suv baktu Jubmela lusi båhti, dajna
gå ihkát viessu ja sijá åvdås råhkådallá.
26 Dakkir alemushärráv dárbahijma, guhti l ájlis, vigedibme, rájnas,
suddárijs tjuoldeduvvam ja almij badjel bajeduvvam. 27 Sån ij ietjá
alemushärráj láhkáj fert biejve dárbaha värrodit, vuostak ietjas ja de
álmmuga suttoj åvdås. Dav la akti ållåsit dahkam gå ietjas värrodij. 28 Láhka
biedjá alemushärrán dakkir almatjijt, gudi li sjäbttjása, valla vuornes, mij
lága sadjáj dagáduváj la alemushärrán biedjam Bárnev, guhti ihkeven
ájggáj la ållesvuohtaj jåvsådam.

8

Ådå lihto alemushärrá

1 Ájnnasamos muv vuojnos la: Miján la alemushärrá, guhti almen la
Allavuoda tråvnå oalges bielen 2 ájlisvieson dievnastime, duohta
lihttogoaden, mij la Härrás ja ij almatjijs tsieggiduvvam. 3 Alemushärrá l
dievnastiddjen biejaduvvam värrovattáldagájt buvtátjit, ja dan diehti mijá
alemushärrá aj juojddá viertti värron buktet. 4 Jus luluj dán ednamin de ij
lulu ga härrán, dajna gå iehtjáda li gudi lága milta vattáldagájt bukti. 5 Sijá
dievnastibme l dåssjå almmelasj åmij gåvvå ja suojvvanis, nåv gåktu

Jubmel Mosesij javlaj, gå Moses lihttogoadev lij tsieggitjit: *Gehtja vaj gájkka dagá åvddågåvå milta mav váren vuojnni.* 6 Valla dálla l Kristus åbbånagi alep härráámmádav oadtjum, dajna gå l buorep lihto gasskaålmåj, dakkir lihto mij la nanos jáhtoj nali vuododuvvam. 7 Jus vuostasj lihtto luluj lájtodibmen de ådå lihtos ij dárbbo lulu. 8 Jubmel dal álmmugis gájgot:

Gähttjit, biejve båhti, javllá Härrá,
gå ådå lihtov Israela viesujn
ja Juda viesujn dagáv,
9 *iv dakkir lihtov mav sijá ájttegij dahkiv,*
dalloj gå sijáv giedas válldiv ja Egyptas vuolgadiv.
Ettjin vuojn muv lihtov anoda,
ittjiv ga mån sijáv lágeda, javllá Härrá.
10 *Dát la lihtto mav daj biejvij maŋŋela*
Israela viesujn dagáv, javllá Härrá:
Sijá mielajda lágajdam biejav ja sijá vájmojda tjáláv.
Mån sijá Jubmelin, ja sij muv álmmugin.
11 *Aktak ij dasti dárbaha viesátguojmes,*
ij ga vieljas dáj bágoj åhpadit:
Dåbdijda Härráj.
Gájka unnemusás gitta stuorámussaj muv dåbddisa.
12 *Sijá vierrevuodav ándagis luojtáv,*
sijá suttojt iv dasti mujte.

13 Ådå lihto birra håla åvdep lihtov oabmen dagáj. Ja mij åbmu, ruvva nåhkå.

9

Dievnastibme ednama ájlisvieson

1 Åvdep lihton lidjin vuojn sierra jubmeldievno njuolgadusá ja aj ednama ájlisviesso. 2 Goahte gárveduváj åvddålanjájn, gåhtjoduvvam ájllisin, gånnå gintaljuolgge, bievdde ja gehtjadimlájbe lidjin 3 Nuppe åvddåloavddaga duogen lij ladnja, mij gájkin ájllisabmusin gåhtjoduváj. 4 Danna lij gålle suovasálltár ja lihto árkka gålleskådijn. Árka sinna lij gållelihtte mannas dievva, Arona soabbe, masi urbe lidjin luorkijdam, ja lihto táblo. 5 Árka

badjelin lidjin herlukvuoda keruba, ma såbadussajev suojvvanasstin. Valla dájt ássjijt ij dárbaha nåv snivva tjielggit.

6 Nåv lidjin gájkka gárvedam. Jubmeldievnon härrá agev goade
åvddåladnjaj tjágŋi. 7 Nuppe ladnjaj alemushärrá dåssjå akti jahkáj manná,
gå ietjas ja álmmuga ájggomahtes mättojs agev málev värrot. 8 Dajna de ájlis
Vuojŋŋanis vuoset gäjnov ájlisviessuj dahppot, guhkev åvddåladnja ájn
bissu. 9 Dát gåvvi dálásj ájgev: Värrovattáldagájt bukti vájku e ållåsin máhte
dahkat suv, guhti Jubmelav dievnas jalik suv oamedåbdov. 10 Biebmo,
juhkusa ja gájkka basádime li dåssjå ålgoldis vidjura, ma bissu dasik
buorep njuolgadusá båhti.

Dievnastibme almmelasj ájlisvieson

11 Valla Kristus la dal boahtte buore alemushärrán låjdåstam. Sån la stuoráp
ja ållåsap goadev vássám, mij ittjij almatja giedas dagáduvá, ij ga dán
väräldij gullu. 12 Ietjas varájn, ij hábrráj jalik gálbij málijn, la ihkeven
lånåstusáv midjij vuojttám, gå ájlisviessuj tjáŋaj. 13 Jus dal hábrráj ja vuovsáj
málle ja gujgoj guná báddumijda rissjaluvvam, sijáv ájlistuhtti vaj rubmahis
rájnnani, 14 ij gus de Kristusa varra mijá oamedåbdojt ájn buorebut jábma
dagojs rájnni, vaj ielle Jubmelav dievnastip? Kristus ham ihkeven
Vuojŋŋanisá baktu l ietjas vigedis värron Jubmelij vaddám.

15 Dan diehti l Kristus ådå lihto gasskaålmåj, vaj gåhtjoduvvama jáhttem
ihkeven árbev oadtju, gå jábmemijnes lånestij sijáv åvdep lihto mieddemijs.
16 Jus testamentan galggá fábmo, de viertti duodastuvvat dan dahkke l
jábmám. 17 Testamännta l esski jábmema maŋŋela fábmogis, ij la fámon
guhkev dan dahkke viessu. 18 Dajna de ittjij ga åvdep lihtto mále dagi máhte
ásaduvvat. 19 Gå Moses lij gájkka lága budájt álmmugij låhkåm, de váldij
gálbij ja hábrráj málev aktan tjátjijn ja ruoppsis hulloj ja isopajn ja lága girje
ja åbbå álmmuga nali dajt rissjalij 20 ja javlaj: *Dát la lihto málle, mav Jubmel
didjij vaddá.* 21 Málev rissjalij goade nali ja gájkka åmij nali, majt
jubmeldievnon adnin. 22 Lága milta ham vargga gájkka máles rájnnan, ja
mállegålgådime dagi ij la ándagisluojttem.

23 Almenåmij gåvå vierttiji dajna vuogijn rájnniduvvat. Valla almenoame
ietja buorep värov rávkki. 24 Kristus ham ittjij tjáŋa ájlisviessuj, mij giedas lij
dagáduvvam ja mij lij dåssjå gåvvå almma viesos, ájnat almmáj manáj

Jubmela åvddåj mijá ássjij låjdåstittjat. 25 Ittjij ga ietjas moaddi värroda nåv
gåktu alemushärrá, guhti juohkka jage ájlisviessuj doalvvu málev, mij ij la
ietjas varra. 26 De ham gierddat luluj moatte gärddáj jábmemav värálda
sjivnnjedime rájes. Valla gå ájgge ållånij, de låjdåstij divna suttojt
muorrodittjat ietjas värrodattijn. 27 Gå almatja oasse l jábmet ja dan maŋŋela
duobbmiduvvat, 28 de Kristus aj akti värroduváj ållusij suttojt muorrodittjat
ja nuppádis ietjas bigot, ij suttoj diehti, ájnat sijájt gájutjit, gudi li suv
vuorddemin.

10

Ålles rájnnanibme

1 Láhka dåssjå boahtteájge buorijt midjij suojvvanasstá, ij åmij duohta
gåvåv. Dan diehti ij goassak máhte jahkásasj väroj baktu ållåsin sijáv
dahkat, gudi dajt bukti. 2 E gus ietján lulu värrodimes hiejttet? Gudi
jubmeldievnov adni lulun juo akti rájnnanam ja e dasti suttojt oamedåbdon
lulu dåbddåt. 3 Valla väroj baktu sutto jahkásasj mujttádussan sjaddi, 4 dajna
gå vuovsáj ja hábrráj málle ij goassak máhte suttojt gádodit. 5 Dan diehti
Kristus javllá gå väráldij låjdås:

Värojt ja vattáldagájt ittji sidá,
valla rubmahav munji dahki.
6 *Boalldemverruj ja suddoverruj ittji lijkku.*
7 *De javlliv: Gehtja Jubmelam, dála boadáv.*
Nåv gåktu muv birra girjjegoabren tjáleduvvam la
– duv sidodav dagátjit.

8 Vuostak javllá: Värojt ja vattáldagájt, boalldemvärojt ja suddovärojt ittji
sidá. Ällim duv miela milta, vájku dajt lága milta buktin. 9 Maŋŋela javllá:
Gehtja, boahtám lav duv sidodav dagátjit. Vuostatjav gádot maŋebuv
fábmuj buvtátjit. 10 Jubmela sidoda milta lip ájlistuvvam gå Jesus Kristusa
rumáj akti värroduváj.

11 Juohkka härrá bäjvvásattjat Jubmelav dievnas ja sämmi värov agev
buktá, vájku ij makkirik suttojt muorroda. 12 Valla Jesus avtav ájnna värov
suttoj åvdås buvtij ja ihkát Jubmela oalges bielen tjåhkkåj. 13 Dåppe dal
vuorddá vasjulattjajt suv juolgij duvddan biejaduvvat, 14 dajna gå avtajn

ájnna verujn la ihkeven ájggáj ållåsin dahkam sijáv gudi ájlistuvvi.
15 Ájlis Vuojŋŋanis aj midjij dav vihtanasstá. Vuostak náv: 16 *Dát la lihtto mav sijájn daj biejvij maŋŋela dagáv, javllá Härrá. Lágajdam sijá vájmojda biejav, ja sijá mielajda tjáláv.* 17 Ja vas: *Sijá suttojt ja mieddemijt iv dasti mujte.* 18 Gå sutto li ándagis luojteduvvam, de ij la dasti suddoväros dárbbo.

Várrodus ja jaskadus

19 Vielja, Jesusa vará baktu de máhttep jálot ájlisviessuj 20 ådå gäjnov tjágŋat, mav midjij rabáj ja åvddåloavddaga – suv rubmaha – baktu iellemij doalvvu. 21 Miján la stuorra alemushärrá, gen háldon Jubmela viesso l.
22 Låjdåstup de Jubmela åvddåj duodalasj vájmujn ja ålles jáhko vissesvuodajn, rájnnidum vájmujn, buorre oamedåbdujn ja rubmahijn mij la rájnna tjátjijn basáduvvam. 23 Bissup nannusin doajvoma dåbdåstusán, dajna gå sån la åskåldis guhti midjij jáhtojt vattij. 24 Huksup guhtik guojmáma ja bádtjijup guhtik guojmáma gieresvuohtaj ja buorre dagojda.
25 Allup iehtjama tjoaggulvisájt guodu, náv gåktu muhtema dahki, ájnat alodup guhtik guojmáma, ja ájn vil ienebut gå vuojnnebihtit biejvev lahkanime.
26 Jus bihko suddodip maŋŋel gå sádnesvuohtaj lip dåbdijdam, de ij la dasti makkirik såbadusvärro mijá suttoj åvdås, 27 ájnat sieldes duobbmo ja moare dållå dåssjit sijáv gudi li Jubmelij vuossteháguga. 28 Guhti Mosesa lágav doadjá viertti váni ármmogisvuoda dagi jábmet, guovte jali gålmå vihtana duodastusá maŋŋel. 29 Man garrasap hattov dal ánssit sån, guhti Jubmela Bárnev juolgijis vuolláj duolmmu ja lihto varáv álbet, man baktu sån la ájlistuvvam, ja ármo Vuojŋŋanisáv bilkket? 30 Dåbddåp ham suv guhti javlaj: *Haddo munji gullu, ja ájgov mávsedit*, ja vas: *Härrá álmmugis duobbmi.* 31 Siellde l ielle Jubmela giedajda gahttjat.
32 Mujttit gåktu åvddål lij gå áttjak lijda tjuovggaj boahtám. Dalloj garra gierddamijt gillajda. 33 Dij bilkkeduvájda ja doarrádaláduvájda, gähttjamoavddon almatjijda dagáduvájda, ja muhttijn oasev guojmijihtte vájvijs váldijda. 34 Fáŋŋgiduvvamij gierdajda, ja ávujn dibdijda dijás åmijt rievvot, dajna gå diedijda diján li buorep åbmudagá, stuovvásap oame.
35 Allit ietjada jálosvuodav luojte, dassta stuorra bálkáv oadtjobihtit.
36 Gierddisvuodav dárbahihpit vaj Jubmela sidodav buktebihtit ållidit ja

oadtjot mij didjij la jáhteduvvam, [37] dajna gå: *Ájn oanegis ájgge ja de boahtá guhti galggá boahtet, ja sån ij vibá.* [38] *Rievtesferdugam jáhkos baktu oadtju iellet*, valla *jus báhtar de ij la muv miela milta.* [39] Ep la sijájs gudi báhtari ja håhkkånibmáj manni, ájnat lip sijájs gudi jáhko baktu gádjusi.

11

Jáhko åvddågåvå

[1] Jáhkko l doajvo vuodo ja vissesvuohta dassta mav ep vuojne. [2] Jáhkosa diehti ájttega Jubmela vihtanusáv oadtjun. [3] Jáhko baktu buojkkáp Jubmel bágos fámujn väräldav sjivnnjedij, ja ma li vuojnnusin ettjin sjatta masstak mij vuojnnu.

[4] Jáhkonis Abel buvtij Kainis oajvváp värov Jubmelij ja vihtanusáv rievtesferdugin oattjoj. Jubmel iesj suv värov nanodij, ja jáhkos diehti Abel ájn hoallá, vájku gådduj. [5] Jáhkonis Henok dáppelt viettjaduváj vaj jábmemav ittjij dárbaha vuojnnet. *Ettjin suv dasti vuojne, dajna gå Jubmel suv dáppelt váldij.* Duodastusáv oattjoj åvddål gå viettjaduváj: *sunji lij Jubmel ármov vaddám.* [6] Jáhko dagi aktak ij ármov Jubmelis oattjo. Guhti Jubmelij sihtá lahkanit, viertti jáhkket Jubmel la, ja gudi suv åhtsi Jubmelis bálkáv oadtju. [7] Jáhkonis jubmelbalulasj Noa árkav tsieggij goahtefuolkes gájutjit, gå bigudisáv dan birra oattjoj, mij ittjij ájn vuojnnu. Dajna de väräldа duobbmon sjattaj ja iesj aj oasev oattjoj rievtesferdukvuodas mij jáhkos boahtá.

[8] Jáhkonis Abraham lij gullogis gå gåhtjoduváj. Vuolgij ednamij, mij sunji lij jáhteduvvam, vájku ittjij diede gåsi boahtá. [9] Jáhkonis årruj jáhttem ednamijda, amás dáfojda, ja goaden åroj aktan Isakijn ja Jakobijn, gudi lijga dahtak jáhtos oasev oadtjum, [10] Abraham vuojn vuordij stádav nanos vuodujn mav Jubmel iesj lij ájggomusáj milta tsieggim. [11] Jáhkonis aj oattjoj fámov bárnev sahkkidittjat vájku såj Sarajn juo lijga vuorastuvvam. Åskeldij sunji guhti lij jáhtov vaddám. [12] Dan diehti dát ájnna ålmåj guhti juo jábmema lahka lij, oattjoj máttov lågodibme degu alme náste ja merragátte sáttojtjalme. [13] Jáhkonisá gájka sij jámadin åvddål gå oadtjun dav mij lij jáhteduvvam. Ledjin dav dássjå mälggadis vuojnnám ja buorástahttám, dåbdåstusájnisá guossen ja abmasin ednamin. [14] Gudi nåv

hålli vuosedi ájtteklándav åhtsåmin li. 15 Ja jus lánnda mav lidjin guodám luluj sijá mielan, de máhttet lulun máhttsat. 16 Valla buorep lándav, alme ájtteklándav, åhtsålin. Dan diehti Jubmel ij sijás skábmáda, ájnat bessi suv ietjasa Jubmelin gåhttjot, sån ham la sidjij stádav vuododam.

17 Jáhkonis Abraham Isakav värron buvtij gå gähttjaluváj. Miededij värrodit ájnna bárnes, guhti lij jáhtojt oadtjum, 18 ja gesi Jubmel lij javllam: *Isaka gierraga duv namáv åvddålij doalvvu.* 19 Árvvedij Jubmelin lij fábmo jábbmegijt båvtåtjit. Jábbmegij lussta ham bárnes ruopptot oattjoj, gåvvån javladuvvam. 20 Jáhkonis Isak Jakobav ja Esauv aj boahtte ájgijda buorissjivnnjedij. 21 Jáhkonis buorissjivnnjedij Jakob jábmemis åvdån Josefa bárnijs goappátjijt ja *soabbe duvddan Jubmelij råhkådaláj*. 22 Jáhkonis Josef jábmemlátjon Israela mánáj vuolggema birra hålaj ja mierredij majt suv dávtij dahkat.

23 Jáhkoniska Mosesa äjgáda tjiegadijga njuorak mánáska gålmmå máno, dajna gå vuojnijga mánáv fávrron, ejga vil gånågisá gåhttjomis balá. 24 Jáhkonis ållessjattuk Moses vuornoj farao niejda bárnnen gåhtjoduvvamis. 25 Jubmela álmmugijn sidáj gierddat ienni gå oanegis ájgev suddárij siegen ávvudallat. 26 Álbedimev Kristusa diehti anij stuoráp boanndudahkan gå Egypta dávverijt, dajna gå jáhttem bálkáv vuordij. 27 Jáhkonis Egyptas vuolgij, ittjij ga gånågisá moares balá. Bisoj nannusin degu vuojnnemin Suv guhti ij vuojnnu. 28 Jáhkonis baktu bässásjbasev ásadij ja málev sihkodij, vaj vuostasjriegádiddjij dåssjididdje ittjij galga sijájt duohtadit. 29 Jáhkonis Israela álmmuk váttsij Ruoppsismerav degu gåjkke gáttev luluj mannamin, valla dalloj gå egyptaga dav aj gähttjalin de håhkkånin.

30 Jáhko baktu Jeriko muvra gahttjin gå gietjav biejve daj birra lidjin vádtsám. 31 Jáhkonis skieges nissun Rachav besaj jáhkodimij siegen gåddumis, dajna gå ráfijn lij váksjudiddjijt duosstum.

32 Ja mav de vil javllat? Ájgge l ilá oadne Gideona, Baraka, Simsona ja Jefta, Davida ja Samuela ja profejtaj birra subtsastit. 33 Jáhkonisá sij gånågisrijkajt vuojttin, rievtesferdukvuoda dagojt dahkin ja vuojnnet bessin jáhtojt ålliduvvat. Lädjána njálmev máhttin buodot, 34 moare dålåjt jáddadit ja svierde ájvos bessat. Sjäbttjása lidjin valla gievrrun, doaron fámov oadtjun ja amás doarrofuovajt báhtaribmáj oagodin. 35 Nissuna oadtjun

jábbmegijdisá tjuodjela ruopptot. Iehtjáda jábmema rádjáj vájveduvvin, gå ettjin sidá gádjusit dajna gå buorep tjuodtjelibmáj hálijdin ållet. 36 Muhtema vat oadtjun bilkkedimev ja ruosskimav gierddat, tjabu tjadnasijt ja fáŋŋgavuodav. 37 Gierggiduvvin, guovddat jaláduvvin ja svärddáj gåddujin. Sávtsa- ja gájtsanáhkkegárvoj vádtsin, vánev gierddin, doarrádaláduvvin ja illastuvvin. 38 Värált ittjij sijáv ánssida. Sijá årromsaje lidjin åjdåmájan, várijn, báktegålojn ja ednamrájgijn.

39 Ittjij aktak sijás, gudi jáhko baktu Jubmela vihtanusáv oadtjun, vuojne jáhto ållidimev. 40 Jubmel la midjij buorebuv mierredam. Dan diehti de ållesvuohtaj esski mijá siegen bessi.

12

Vágodus sávrrudahkaj

1 Gå dal mijá birra l vihtanasstijs nåv ålos de luojttup mij aj gájkka mij däddá ja suttov mij midjij la njåmmum, ja viehkup gierddisvuodajn dan oajbbomin mij la mijá åvddåj biejaduvvam. 2 Gähttjup jáhko vuododiddjáj ja ållididdjáj, Jesusij, guhti boahtte ávo diehti ruossav gierdaj, ittjij ga álbedimes berusta. Dálla dal Jubmela tråvnå oalges bielen tjåhkkåj. 3 Mujttit suv guhti dakkir vasjev suddárijs gierdaj vaj ehpit vájba ja dårvov bieste.

4 Sutto vuosstij oajbodijn ehpit la ájn varå rádjáj gierddam. 5 Ja lihpit vajálduhttám vágodusáv mav didjij bárnnen hoallá:

Bárnnám, ale Härrá nuktalusáv dåssjen ane,
ja ale häso gå duv haddut, 6 *dajna gå Härrá nuktal gev ähttsá,*
ja ruosski juohkkahattjav gev bárnnen välldá.

7 Gierddamusá li didjij bagádussan. Jubmel dijájn degu bárnijnis dahká. Le gus bárnne gev áhttjes ij nuktala? 8 Gå nuktaluvvabihtit degu gájkka iehtjáda de lihpit máná. Gudi e nuktaluvá älla oalle ájnat juolggamáná.

9 Mijá áhtje mijáv nuktalin, ja mij guddnedijma sijáv. Ep gus de vil ienebut lulu vuojŋŋanisáj áhttjáj vuollegattja vaj viessop? 10 Mijá áhtje vuojn mijáv dåssjå oanegis ájgev ietjasa vuojnoj milta nuktalin, valla Jubmel dav mijá buorren dahká, vaj oasálattjan suv ájlisvuohtaj sjaddap. 11 Dan båttå gå almasj nuktaluvvá, de nuktalus vuojnnet ienep surgov gå ávov buktá, valla vijmak gåjt ráfev ja rievtesferdukvuodav vaddá sunji guhti dan baktu l

bagáduvvam.
12 Gievrrodihtit dan diehti ietjada vájbbe giedajt ja gasjkos buolvajt.
13 Njuolggijihtit juolgijda bálggájt, vaj skiermmájuolgge ij ässjkaluvá ájnat
varrásin sjaddá.

Gåhttjom sávrrudahkaj

14 Åhtsit ráfev gájkaj ja ájlisvuodav man dagi aktak ij Härráv vuojne.
15 Gáhttijihtit vaj aktak ij Jubmela ármos gahtja ja vaj bihtja ruohtsas ij vuotje
ja moaddásijt biejste. 16 Gähttjit vaj aktak ij vieso skiegesvuodan jali
jubmelahtesvuodan náv gåktu Esau, guhti avta mállása åvdås
vuostasjriegádiddje riektás vuobdij. 17 Diehtebihtit ham; maŋŋela gå
buorissjivnnjádusáv sidáj de ittjij oattjo, vájku gadnjalij ánodij. Ittjij dasti
besa buorádusáv dahkat.
18 Ehpit la várráj boahtám, mav giedaj buktá duohttat, várráj sjnjibttjo
dålåjn. Ehpit la boahtám murkkuj, sjievnnjedij ja bieggavirruj, 19 basuvna
tjuodjamijda, jalik jiednaj mij hålaj dan láhkáj, vaj gulle vájnnodin dassta
bessat. 20 Ettjin vuojn gåhttjomav gierda: *Tjabu judos mij várev duohttá galggá
gierggiduvvat.* 21 Alvvusav vuojnnin ja Moses de javlaj: *Balos skielbestav.*
22 Valla lihpit Siona várráj boahtám ja ielle Jubmela stádaj, almmelasj
Jerusalemaj ja lågodis ieŋŋgilij lusi, 23 ávvudalle fuovvaj ja
vuostasjriegádiddjij tjoaggulvissaj, gej namá li almen tjáleduvvam. Lehpit
duobmára åvddåj boahtám guhti l gájkaj Jubmel, ja rievtesferdugij
vuojŋŋanisáj lusi gudi li ållåsin sjaddam, 24 ja Jesusa lusi, ådå lihto
gasskaålmmå åvddåj, ja varraj mij rájnni ja Abela varás buorebut hoallá.
25 Allit hilgoda suv guhti sárnnu. Jus ettjin máhte báhtarit, sij gudi suv
hilgodin, gå ednamin sárnoj, gåktus de mij máhttep báhtarit jus jårgijdip
sujsta guhti almes hoallá. 26 Dalloj suv jiedna ednamav doargestahtij; valla
jáhttám la dal: *Ájn vil akti doargestahtáv, iv dåssjå ednamav, ájnat almev aj.*
27 Bágo *ájn vil akti* vuosedi, mij doarges la sjivnnjeduvvam ja galggá gáhtot
vaj dat mij ij doargesta galggá bissot. 28 Oadtjop rijkav mij ij doargesta.
Lehkup dan diehti gijtulattjan ja dievnastup Jubmelav sidodis milta,
guddnedimijn ja jubmelbalulasjvuodajn, 29 dajna gå mijá Jubmel la
dåssjididdje dållå.

13

Värro Jubmela sidoda milta

1 Bissut vieljatjij gieresvuodan. 2 Mujttit guossijdihtte vehtsat, dajna gå
soajttám lihpit ieŋŋgilijt váni diedek guossodit. 3 Mujttit fáŋgajt degu dijá
fáŋŋgaguojme lulun. Mujttit vájveduvvamijt, degu dijá ietjada rubmaha
lulun.
4 Anedihtit gállasjvuodav guddnen ja gállasjlátjov bádek, dajna gå Jubmel
sijáv duobbmi gudi gállasjvuodav dådji jali huorrudagán viessu. 5 Allit
biednigij diehti vieso ja duhtit dasi mij diján la. Jubmel iesj la javllam: *Iv
goassak duv hiejte, iv ga goassak duv guode.* 6 Dan diehti máhttep jálot javllat:
*Härrá l muv viehkediddje, ij la munji dárbbo ballat. Majt almasj máhttá munji
dahkat?* 7 Mujttit ietjada oajvemusájt, gudi li Jubmela bágov didjij
sárnnedam. Ájádallit sijá viessoma nåhkåmav ja tjuovvut sijá jáhto
åvddågåvåv. 8 Jesus Kristus la dahtak uddni, iektu ja ihkeven ájggáj. 9 Allit
tjuovvola juohkkalágásj ådå åhpajt. Mijá vájmo ármos nanniduvvi, e
biebbmodábijs, majs aktak ij la ávkev oadtjum. 10 Miján la värroálltár ja
dassta e oattjo bårråt gudi lihttogoaden dievnasti. 11 Gå alemushärrá
värrojuhtusij málev ájlisviessuj suddovärron buvtij, de daj gåroda ålggolin
sjaljon boaldeduvvin. 12 Nåv aj Jesus stádauvsa ålggolin vájvástuváj, ietjas
varájn álmmugav ájlistuhtátjit. 13 Mannup dan diehti ålgus suv lusi, sjaljo
ålggolij, ja gierddup álbeduvvamav sujna aktan. 14 Ij la ham miján dáppe
ednamin stáda mij bissu ájnat vuorddep dav mij la boahtemin. 15 Buktup de
agev suv baktu hieveduslávludisájt Jubmela åvddåj värron, baksimij sjattojt
ma suv namáv hievedi. 16 Valla allit vajálduhte buorev dahkamis ja
åmijdihtte nuppij juogadimes, dajna gå dakkir väro li Jubmela miela milta.
17 Lehkut gullogissan ietjada oajvemusájda ja jegadihtit sijáv, sij ham dijá
sielojt gåhtsi, dajna gå lågov akti li dagátjit. Dahkit bargosa ávvon, allit
noadev dassta dagá, dajna gå didjij ij lulu vuorbben.
18 Råhkådallit mijá åvdås. Miján la buorre oamedåbddo ja viggap juohkka
hárráj duolla barggat. 19 Råhkådallit vil muv åvdås, vaj ruvábut mån
ruopptot dijá lusi jåvsådav.
20 Ráfe Jubmel, guhti ihkeven lihto värrovará baktu l sávtsaj stuorra
räjnnuhiddjev tjuottjeldahttám, mijá härráv Jesusav, 21 gievrrodus dijáv

gájkka buorre bargon vaj suv sidoda milta viessobihtit. Ålliduvvus miján Jesus Kristusa baktu suv sidot. Sunji lehkus guddne ihkeven ájggáj! Amen.

Hiejttembágo

22 Vielja, vájnnodav dijáv muv vágodusájt buorre mielajn duosstot, oanegisláhkáj ham didjij lav tjállám.

23 Timotheosviellja l luojteduvvam ja vallak diehki boahtá, de båhtin dijáv guossidittjat.

24 Sárnnut varrudagájt dijá oajvemusájda ja gájkka ájllisijda. Italia vielja aj varrudagájt didjij sárnnu.

25 Ármmo lehkus dijájn gájkajn.

Jakoba girjje

1

Varrudagá

1 Varrudagá Jakobis, Jubmela ja härrá Jesus Kristusa dievnáris,
lågenanguovte hájedum mádduj.

Jáhkko ja gähttjalime

2 Vielja, ávvudallit, gå moattelágásj gähttjalibmáj boadádallabihtit.
3 Diehtebihtit ham jus jáhkkuda gähttjalimev gierddá, de gähttjalibme
gierddisvuodav vaddá. 4 Valla gierddisvuohta bihkusis ålles dagojs vaj
ållåsin sjaddabihtit, váni vige dagi. 5 Jus gännanik dijás la vijssudagás
vádne de råhkådallis Jubmelij, guhti gájkajda nåvtik gájgodik vaddá, ja
sunji de vatteduvvá majt ádnu. 6 Valla råhkådallis jáhkon guoktástallama
dagi. Guhti guoktástallá l mera báro lágásj, mij biekkas vierrá ja virddu.
7 Dakkir almasj, guoktástalle ja ietjas dahkamuhájn juorruliddje, 8 allis
Härrás majdik vuorde.
9 Mihástallis uhtses viellja ietjas alloma diehti, 10 ja boanndá uhtsesvuodas
diehti. Sån degu giedjek rásij sinna buollná. 11 Biejvve báhkajnis badján ja
rásijt boalldá, giedjega gahttji ja tjábbudahka dåssjån. Dan láhkáj aj
boanndá gájkka rahtjamusájnis buollná.
12 Sálugin guhti gierddá gähttjaluvádijn. Gähttjaluvvamis bessam de
oattjosj ihkeven iellema vuojttokråvnåv, mav Jubmel sidjij jáhtij gudi suv
iehttsi. 13 Allus aktak gähttjaluvádijn javllu Jubmelis gähttjaluvvá. Jubmel
iesj ij bahás gähttjaluvá, ja ij avtak gähttjala. 14 Guhti gähttjaluvvá ietjas
hálojs agev gässu ja snårru. 15 Ja gå hállo iesselissan sjaddá de suttov
riegádahttá, ja gå suddo l ålles de jábmemav riegádahttá. 16 Vielljagärrása,
allit tjáddjidalá. 17 Gájkka buorre ja juohkka ålles vattáldahka baddjet
boahtá, almmetjuovgaj áhtjes, gen lunna ij mige ietjájduvá, ij ga tjuovgga
sjävnnjadij målssusa. 18 Ietjas sidoda milta l sáddná bágo baktu mijáv

iellemij riegádahttám, vaj sjaddap suv sjivnnjádusá vuostasj sjatto. 19 Mujttit dav, muv vielljagärrása.

Bágo gulle ja bágo dahkke

Lehkus juohkka almasj háhppelin gulátjit, nuolle hålatjit ja nuolle moarráj,
20 dajna gå almatja moarre ij dagá dav mij la rievtes Jubmela åvdån.
21 Guodit dan diehti gájkka bádudagáv ja bahudagáv, ja vuollegisvuodajn duosstut didjij sáddjim bágov mij sielojdihtte gádjot buktá.
22 Sjaddit bágo dahkken, ehpit dåssjå dan gullen, ietján ietjada biehttebihtit. 23 Guhti bágov gullá, valla ij dagá mav hoallá, sån la ålmmå lágásj, guhti spiedjilin muodos gähttjá: 24 ietjas galla vuojnná, valla manná dassta ja dalága vajálduhttá makkir lij. 25 Valla sálugin sjaddá dagoj baktu sån guhti l ålles lágav, friddjavuoda lágav, vuojnnám ja danna bissu ja ij vajálduhte majt la gullam, ájnat dan milta dahká.
26 Guhti ietjas ristagissan adná valla ij njuoktjamav buvte dábmat, ietjas bähttá, suv jubmeldievnno l dåssjåj. 27 Valla rájnas ja vigedis jubmeldievnastus mijá Jubmela ja Áhtje åvdån la oarbbásij ja árbbátjij guossodibme niedanisá ja ietjas värálda báddumis várjjalit.

2

Boandá ja häjo

1 Muv vielja, gudi mijá herluguvvam härráj Jesus Kristusij jáhkkebihtit, allit belulattjan liege! 2 Ájádallit jus dijá synagogaj ålmåj boahtá, gållesuormmasa tjuvdijn ja vielggis biktasa, ja suv bále aj häjos ålmåj gänna li duolvva biktasa. 3 Jus dij val härvvás gárvojda gähttjabihtit ja javllabihtit: »Dála buorre sadje dunji«, valla hedjuj javllabihtit: »Tjuottjada dåhku«, jali »Tjåhkkida guolbbáj muv juolggeguorraj«, 4 ehpit gus de belulattjan vierreduobmojt duobbmi?
5 Gullit, muv vielljagärrása: ittjij gus Jubmel dán värálda häjojt vállji ja sidjij jáhko boanndudagáv ja árbberiektáv vatte dan rijkkaj mav sidjij jáhtij gudi suv iehttsi? 6 Daŋgas diehti ebdalussjabihtit häjov. Älla gus jur boandás almatja gudi dijáv duolmmu ja dijáv duobbmoståvlåj åvddåj giessi? 7 E gus sij álbeda herlugis namáv didjij javladuvvam?
8 Jus ållidihpit lága oajvvegåhttjomav, mij tjáluga milta l: *Galga guojmát*

iehttset degu ietjat, de duolla dahkabihtit. 9 Valla jus belulattjan lihpit, de
suddodihpit ja láhkadoaddjen sjaddabihtit. 10 Guhti ålles lágav anet valla
avtav ájnna budáv doadjá så la gájkka doadjám. 11 Dajna gå guhti l javllam: *I*
gállasjvuodav galga doadjet, le aj javllam: *I galga gåddet.* Jus gállasjvuodav i
doaje, valla gåttå, de láhkadoaddje l. 12 Hållit ja dahkit suv milta guhti
friddjavuoda lága baktu duobbmidallá. 13 Duobbmo ármodibmen sunji
sjaddá, guhti ij la ármmogis, valla ármmogisvuohta sjabmaha duobmov
vuojttá.

Jáhkko ja dago

14 Muv vielja, mij ávkijt, jus guhtik javllá sujna l jáhkko, valla dago älla? Ij
gåjt dal jáhkko suv gájotja? 15 Jus viellja jali oabbá l biktasahtá ja bäjvvásasj
biebmo dagi, 16 mij ávkijt de jus guhtik dijás javllá: »Mannit ráfen,
biktaladdit ja bårrit gallánibmáj«, valla ehpit vatte mav rumáj dárbaj?
17 Nåvti l aj jáhkujn: dagoj dagi ietjastis jábmám la.
18 Vájbi guhtik gatját: »Jáhká gus dån?« – Jáhkáv, ja mujna li dago.
Vuoseda jáhkov dagoj dagi, de dagoj muv jáhkov dunji vuosedav. 19 Jáhká
Jubmel la akta. Duolla. Bahás vuojŋŋanisá aj dav jáhkki, ja doargesti. 20 I gus
diede, gájves almasj, dagodis jáhkon ij la árvvo? 21 Ittjij gus mijá áhttje
Abraham rievtesferdugin dagoj baktu sjatta gå bárnes Isakav värroálltára
nali biejaj? 22 Vuojná jáhkko aktan dagojis bargaj ja dagoj baktu suv jáhkko
ållåsin sjattaj. 23 Nåvti tjáluga bágo ålliduvvin: *Abraham Jubmelij jáhkij ja*
danen rievtesferdugin sárnoduváj, ja Jubmela ráddnan gåhtjoduváj. 24 De ham
vuojnnebihtit almasj rievtesferdugin dagoj baktu sjaddá, ij dåssjå jáhko
baktu. 25 Ij lim gus skieges nissunijn Rachavijn nåvti? Ittjij gus
rievtesferdugin dagoj diehti sjatta gå rájadum ålmmåjt ietjas lusi duostoj ja
sijájt ietjá gäjnov ålgus luojtij? 26 Gåktu rumáj vuojŋŋanisá dagi l jábmám,
nåv jáhkko l dagoj dagi jábmám.

3

Njuovtjav la dållå

1 Muv vielja, allit gájka åhpadiddjen sjatta. Dij diehtebihtit mij garrasappot
duobbmidallap, 2 dajna gå gájka moatteláhkáj mäddalip. Guhti bágoj ij
mäddala, ålles la, ja ietjas rubmahav nagát anedit. 3 Gå njálmmeruovdev

hässtaj biedjap mijáv jegadittjat, de dan ålles rubmahav nagádip anedit. [4] Ja gehtja aj hávsajt, ma li stuore ja garra biekkajs jådeduvvi; mielleålmåj daŋgas diehti dajt mielijn anet gåsi sihtá. [5] Dan láhkáj njuoktjamijn aj; unna lahtasasj valla buktá goarssut gåk sihtá. Unna dålåsj máhttá ålles vuomev buollidasstet. [6] Ja njuovtjav la dållå, iesj bahás värált mijá lahtasij siegen. Ålles rubmahav bádá, iellema vierav buollit ja iesj la helvidis buolliduvvam. [7] Ij gávnnu nieljejuolgak judostjärdda, lådde, guokkardiddje jalik merrajudos mav almasj ij buvte dámadit ja mav juo l dábmam. [8] Valla njuoktjamav aktak ij buvte dábmat, anádahkes ja bahá ja gådde selgas dievas. [9] Dajna gijttep ja hievedip mijá Härráv ja Áhtjev, dajna garrodip almatjijt, gudi li Jubmela gåvvån sjivnnjeduvvam. [10] Dahtak njálmes boahtá rámmpo ja garro. Muv vielja, nåvti ij galga! [11] Ij gåjt avtagasj ája buorre ja bihtja tjátjev vattitja? [12] Muv vielja, ij fijkunmuorra olijvajt sjaddada, ij ga vijnnamuorra fijkunijt, ij ga sállteája buorre tjátjev vatte.

Vijssudahka baddjet

[13] Jus guhtik dijás la vijses ja jiermmá, de ietjas buorre viessoma baktu vuosedis vijssudagá låjesvuodav. [14] Valla jus diján la garra udnodisvuohta ja bahájuonagahttem vájmojnihtte, de allit goarssu jalik gielesta. [15] Dakkir vijssudahka ij baddjet boade, ájnat la ednamis, oadtjelasj ja bahá. [16] Gånnå udnodisvuohta ja bahájuonagahttem la, danna l aj slintsosvuohta ja gájklágásj bahá. [17] Valla vijssudahka mij baddjet boahtá l rájnas ja ráfálasj, lådje ja miedek, dievas ármmogisvuodas ja buorre dagojs, nanos ja duohta. [18] Rievtesferdukvuohta sáddjiduvvá ráfen ja sjattojt sjaddat sidjij gudi ráfev anodi.

4

[1] Gåsstå gájkka rijddo ja doarro dijá sähkáj badján? Ij gus badjána hálojs ma dijá lahtasijn rijddali? [2] Dij hálijdihpit, valla ehpit majdik oattjo. Udnodisvuodas gåddebihtit, valla ehpit majdik vuojte. Rijddalihpit ja doarrobihtit. Diján ij la mige, dajna gå ehpit råhkådalá. [3] Dij råhkådallabihtit, valla ehpit majdik oattjo dajna gå nievresláhkáj råhkådallabihtit; ietjada hálojt sihtabihtit gallidit.

[4] Dij jáhkodime, ehpit gus diede gieresvuohta väráldij la vasjulasjvuohta

Jubmela vuosstij? Guhti värälda ráddnan sihtá, Jubmela vasjulattjan sjaddá.
5 Vaj jáhkkebihtit gus tjáluga bágo li guoros bágo: Udnodisvuodajn gus
Jubmel rávkká vuojŋŋanisáv mav la mijá sisi årodahttám? 6 Valla stuoráp la
ármmo mav midjij vaddá. Dan diehti javladuvvá: *Jubmel stuorrásijt*
vuosstálasstá, valla vuollegisájda ármov vuoset. 7 Lehkut Jubmela vuollásattjan.
Vuosstálasstit bärggalav, de dijás báhtar. 8 Lahkanihtit Jubmelij, de didjij
lahkan.

Bassit giedajdihtte, dij suddára, ja rájnnijihtit vájmojdihtte, dij
guoktástalle. 9 Surggahihtit, tjierrut, luodjut. Tjajmos sjaddis gadnjalin ja
ávvo surggon. 10 Vuollánihtit Härrá åvdån, de dijáv alet.

11 Vielja, allit boaktjot guhtik guojmáda birra håla. Guhti vieljas birra
boaktjot hoallá jali vieljas duobbmi, lága birra hoallá boaktjot ja lágav
duobbmi. Valla jus lágav duobbmi de illa lága dahkke ájnat dan duobmár.
12 Akta val la láhkavadde ja duobmár: sån guhti máhttá gádjot ja biejsstet.
Valla guhtis dån la guhti guojmát duobbmi?

Vágodus stuorástallamis

13 Dij gudi javllabihtit: »Uddni jali idet vuolggep duon dán stádaj ja ganudip
jagev buorre oassásijt dagátjit«, 14 ehpit dij diede gåk dijá viessom idet la.
Lihpit suovva mij oanegattjav vuojnnu ja vas gáhtu. 15 Dij lulujda javllat:
»Jus Härrá sihtá de oadtjop viessot ja duov dáv dahkat.« 16 Ienni lihpit
stuorrása ja májnnobihtit ietjada. Gájkka dakkir májnno l bahá. 17 Suddot
guhti diehtá gåktu buorev dahká, valla ij dav dagá.

5

1 Gudi boandá lihpit: tjierrut, luodjut dajs vájvijs, ma didjij li boahtemin.
2 Dijá boanndudahka miesská, dijá biktasijt muohtse bårrå. 3 Dijá gålle ja
silba ruosstu, ja ruossta dijá vuosstij vihtanasstá ja dijá rubmahav bårrå
degu dållå. Dáj maŋemus biejvij lihpit dávverijt tjoahkkim. 4 Bálkáv
barggijs, gudi sájov dijá ednamijn tjuohppin, lihpit mávsek anedam.
Almmáj tjuorvvu ja tjuorvas la Härrá Sebaota bälljáj ållåm. 5 Dij lihpit
tjävllásvuodan ja valjesvuodan ednamin viessum, ja njuovvambiejven
ietjada buojddodijda. 6 Lehpit rievtesferdugav duobbmim ja gåddåm, ja ittjij
sån didjij vuosstehágov dagá.

Härrá boahtem la lahka

7 Vielja, lehkut gierddisin dasik Härrá boahtá. Ednambargge ednama divras
sjattov gierddisláhkáj vuorddá ja tjaktjarásjov, gidárásjov aj. 8 Lehkut dij aj
gierddisin ja nannusin dajna gå Härrá boahtem la lahka. 9 Vielja, allit
guojmáda guoddala vaj ehpit duobbmidalá. Duobmár la uvsa ålggolin.
10 Lehkut gierddisin ja adnit profejtajt åvddågåvvån, gudi Härrá namán
hålli. 11 Sálugin hievedip sijáv, gudi li gierddisa. Gullam lihpit Joba
gierddisvuoda birra ja vuojnnám gåk någåj, dajna gå Härrán la vallje
gieresvuodas ja ármmogisvuodas.

12 Åvdemusát, muv vielja, allit vuornnáv dagá alme jalik ednama jalik
iehtjáda baktu. Dijá 'le' lehkis le ja dijá 'ij' lehkis ij, ietján Jubmela duobbmuj
boahttubihtit.

Råhkålvisá fábmo

13 Jus guhtik dijás bijnástuvvá de råhkålis; jus guhtik la ávon de ávvosálmajt
lávllus. 14 Jus guhtik dijás la skibás de tjoaggulvisá boarrásijt ietjas lusi
gåhttjus, ja sij galggi suv oaljoj vuojddat Härrá namán råhkådaládijn suv
åvdås. 15 Sijá jáhko råhkålvis skihppev gádju ja Härrá suv buoret. Ja jus
suddodam la, de sunji ándagis luojteduvvá. 16 Dåbdåstihtit dan diehti
suttojt guhtik guojmmásihtte, ja råhkådallit guhtik guojmáda åvdås vaj
buorránihpit.

Rievtesferduga råhkålvisán la fábmo ja dan diehti ednagav dahká. 17 Elia
lij almasj mijá láhkáj, valla gå Jubmelij råhkålij allis rásjov dagá, de ittjij
biellenälját jahkáj ednamav tjáhttji. 18 De vas råhkålij, ja almme de rásjov
vattij ja ednam sjattojdis sjaddadij.

Suddár ruoptus doalvoduvvá

19 Muv vielja, jus guhtik dijás sádnesvuodas virddu ja soames suv ruoptus
doalvvu, 20 de diehtit: guhti suddárav tjádjánime gäjnos ruoptus doalvvu,
suv sielov jábmemis gádju ja ållo sutto ándagis luojteduvvi.

Petrusa vuostasj girjje

1

Varrudagá

1 Petrusis, Jesus Kristusa apostelis, válljim almatjijda, gudi abmasin bådoj
viessu, Pontosin, Galatian, Kappadokian, Asian ja Bithynian, 2 Jubmela, mijá
Áhtje, ájggomusá milta válljiduvvam, Vuojŋŋanisás ájlistuvvam ja Jesus
Kristusa varájn gullogisvuohtaj ja rájnnanibmáj biejaduvvam. Valjes ármmo
ja ráfe dijáv tjuovvus.

Ielle dårvvo

3 Buorissjivnnjeduvvam lehkus mijá härrá Jesus Kristusa Jubmel ja Áhttje.
Stuorra ármmogisvuodanis la mijáv ielle dårvvuj ådåsis riegádahttám Jesus
Kristusa tjuodtjelime baktu jábbmegij lussta, 4 nåhkåmahtes,
duolvvamahtes ja buollnamahtes árbbáj almen vuorddemin, 5 dan diehti gå
Jubmela fábmo jáhko baktu dijáv várjjal gádjusime rádjáj, mij la
gárvviduvvam maŋemus ájge bigoduvátjit.
6 Sjållerdihtit danen vájku dal jur dálla oanegis ájgev moattelágásj
gähttjalimijt hähttubihtit gierddat. 7 Gålle aj dålån gähttjaluvvá ja dijá
jáhkko l dålås divrráp. Gähttjalimijn dijá jáhkko duohtan vuojnnu ja dassta
l didjij Jesus Kristusa bigoduvádijn hievedussan, herlukvuohtan ja
guddnen. 8 Dij ehpit la suv vuojnnám valla daŋgas diehti suv iehttsebihtit;
ehpit suv ájn vuojne, valla sunji jáhkkebihtit ja máhttebihtit sárnnomahtes,
almmelasj ávujn sjållerdit 9 gå dal jáhkuda måhkkåj lihpit jåvsådime:
sielojihtte gádjusibmáj.
10 Dav gádjusimev profejta åtsådin ja guoradin sárnnedattijn ármov, mav
lijda åttjutjit. 11 Sij åtsådin makkir ja mav ájgev Kristusa Vuojŋŋanis sijá
sinna åvddålijsárnoj gå sárnoj gierddamusájt, majt Messias lij gierdatjit ja
herlukvuodav mij maŋŋela lij tjuovutjit. 12 Sidjij bigoduváj ettjin dajna
ságajn ietjasa ájnat dijáv dievnasta. Dáv ságav dal lihpit sijás gullam, gudi

ájlis Vuojŋŋanisán almes rájaduvvin, didjij evangeliumav buktet. Ieŋŋgila aj hálijdi dav bessat dåbddåt.

Ájlis iellem

13 Gåhtsit de ja lehkut gárvvásin vuolgátjit. Biedjit ålles dårvov ármmuj mij
didjij vatteduvvá Jesus Kristusa bigoduvádijn. 14 Dij lihpit gullogisvuoda
máná, allit hálojihtte milta vieso degu dalloj gå diehtemahtesvuodan
viesojda. 15 Lehkut dij aj ájllisin nåv gåktu sån la ájlis, guhti dijáv la
gåhttjum. 16 Tjáleduvvam ham la: *Lehkut ájllisin, dan diehti gå mån lav ájlis.*
17 Jus råhkådaládijn áhttjen suv gåhttjobihtit, guhti juohkkahattjav duobbmi
dagojis milta ja ij la belulasj, de viessut jubmelbalulattjan dav ájgev gå lihpit
dánna. 18 Dij ehpit la dåssjåniddje åmij, silbaj jalik gållij lånestuvvam
dåssjedis viessomis, mav ájttegijs árbbijda, 19 valla vigedis lippa varájn,
Kristusa divras varájn. 20 Sån lij juo värälda sjivnnjedime åvddåla
vålljiduvvam, valla dijá jáhkulattjaj diehti l bigoduvvam esski dáj ållåniddje
ájgij. 21 Suv baktu Jubmelij jáhkkebihtit guhti suv la jábbmegij lussta
tjuodtjelahttám ja herlugahttám, vaj diján aj la jáhkonihtte dårvvo Jubmelij.
22 Sielojdihtte lihpit rájnnim gå sádnesvuohtaj lijda gullogisá ja
máhttebihtit vieljatjij duohta gieresvuodan viessot. Iehttsit de guhtik
guojmáda ålles vájmos. 23 Dij ham lihpit ådåsis riegádam, ehpit dåssjåniddje
ájnat nåhkåmahtes sájos, Jubmela ielle ja bisso bágos, 24 dan diehti gå

almasj la degu rásse
ja gájkka herlukvuohtas degu giette giedjega.
Rásse buollná ja giedjega gahttji,
25 *valla Jubmela báhko ihkeven ájggáj bissu.*

Dát báhko l didjij guláduvvam.

2

1 Guodit dan diehti gájklágásj bahudagáv, bähttogisvuodav ja
vilpástallamav, udnodisvuodav ja boavtjohålav. 2 Njuorakmánnán
vájnnodihtit vuojŋŋalasj tjielgga mielkev, vaj dan baktu gievrrot ja gádjusit.
3 *Dij ham lihpit Härrá buorrevuodav vuojnnám.*

Vuojŋŋalasj tiempel

4 Gå suv lusi boahtebihtit, ielle gärggáj, hilgoduvvam almatjijs, valla

Jubmelis välljiduvvam ja sujsta guddneduvvam, [5] de dij aj ielle gierggen vuojŋŋalasj vieson sjaddabihtit. Ájlis härrávuohtan sjaddabihtit ja vuojŋŋalasj värojt Jubmela åvddåj buktebihtit majt sån Jesus Kristusa diehti duosstu. [6] Tjálugin ham tjáleduvvam la: *Gehtja, Sionij biejav tjiehkagiergev, välljiduvvam ja guddneduvvam; guhti sunji jáhkká ij galga skábmádit.* [7] Guddne gullu de didjij, gudi jáhkkebihtit. Valla sidjij gudi e jáhke *dåhpetsieggijiddjijs hilgodum giergge l tjiehkagierggen sjaddam*, [8] *jårrålimgierggen, bákten masi almatja näjkkali*. Sij jårri dan diehti gå bágov e gulldala. Nåvti sidjij mierreduvvam la.

[9] Valla dij lihpit *välljiduvvam vierrek, gånågisá ja härrá, ájlis álmmuk, Jubmela ietjas álmmuk, gudi lihpit suv stuorra dagojt sárnnedittjat*. Dijáv la sjievnnjedis oavdos tjuovggasis gåhttjum. [10] Gudi åvdebut ejda lim álmmuk, lihpit dal Jubmela álmmugin sjaddam. Gudi åvdebut ejda ármov gávna, lihpit dal ármov gávnnam.

Ristagisá väräldin

[11] Muv gärrása, vágodav dijáv gudi dánna abmasin viessobihtit, várrijihtit oattje hálojs, ma sielo vuosstij dårru. [12] Viessut vuohkasit hiednigij siegen vaj sij gudi dijáv bahás almatjin gåhttju vuojnni dijá buorre dagojt ja Jubmelav hievedi dan biejve gå boahtá.

[13] Tjuovvut Härrá diehti vuollegattjat almatjij aktisasj njuolgadusájt, lehkus dal tjäjssár alemus fámujnis [14] jali ednamhärrá, sujsta rájaduvvam bahádahkkijt stráffutjit ja buorredahkkijt májnutjit. [15] Jubmela sidot la: buorre dagoj baktu sjávvunahttet tjuorbij ja durudárugij njálmijt. [16] Lehkut friddja almatjin, valla allit friddjavuodav oarren ane bahájt dagátjit, ájnat lehkut Jubmela dievnárin. [17] Guddnedihtit gájkajt, iehttsit jáhkkoguojmijdihtte, lehkut jubmelbalulattjan ja rámmput tjäjssárav.

[18] Gudi dievnára lihpit, lehkut båndijihtte vuollásattja, gulldalihtit ja guddnedihtit sijájt, allit dåssjå sijájt, gudi li buore ja låje ájnat bahájt aj. [19] Stuorev dahká, guhti rievtugahtes vájvijt gierddá dan diehti gå Jubmel la suv tjalmij åvdån. [20] Le gus mige guddnedahtte hattov gierddat, gå boasstot lihpit dahkam? Valla jus gierddabihtit tsábmeduvvat, gå duolla lihpit barggam, de stuorren la Jubmela mielas. [21] Dasi lihpit gåhtjoduvvam, dajna gå Kristus aj dijá diehti gierdaj ja lij åvddågåvvån, vaj suv luottajt

tjuovvobihtit. 22 *Sån ittjij suddoda ja suv njálmen ij lim bähttogisvuohta.* 23 Ittjij álbeda gå álbeduváj. Ittjij nihte gå hähttuj gierddat. Guodij ietjas suv hállduj, guhti rievtesláhkáj duobbmi. 24 Mijá suttojt ietjas rubmahin muorratjuolldaj guottij, vaj galgajma suttojs ierit jábmet ja rievtesferdukvuoda diehti viessot. Suv hávij baktu lihpit buoreduvvam. 25 Dij lijda láhppum sávtsaj lágátja, valla lihpit dal dijá sieloj räjnnuhiddje ja gähttje lusi jårgijdam.

3

1 Ja dij nissuna, lehkut ålmmåjihtte vuollásattjan, vaj sij gudi báhkuj e jáhke aj vuojteduvvi bágoj dagi áhkátjijesa baktu, 2 gå vuojnni dijáv gullogisvuodan ja rájnnavuodan viessomin. 3 Allit ietjada ålgolt hiervvi vuobddatjievlij, gållehervaj ja tjáppa biktasij. 4 Lehkus dåssjånik härvvan sisŋelt tjiegos almatja låjes ja ráfálasj miella, mij Jubmela åvdån la divras. 5 Nåvti ájlis nissuna dålen ietjasa hiervvijin, gudi dårvov Jubmelij biedjin. Sij lidjin ålmmåjisá vuollásattjan, 6 nåv gåktu Sara Abrahamav gulldalij ja härrán suv gåhtjoj. Dij lihpit suv niejda jus dahkabihtit mij la duolla ja ehpit goassak avtak dibde dijáv balldet.

7 Ja dij ålmmå, viessut áhkátjijeda daj diedoj milta majt lihpit oahppam, sån la ham rasjep bielle. Guddnedihtit suv, dan diehti gå aj sunji l oasse iellema vaddásis. De ij la mige dijá råhkådallamij åvdån.

8 Maŋemusát, lehkut avtamielagin, ármestihtit nubbe nuppev, iehttsit vieljajdihtte ja lehkut ármmogissan ja vuollegissan. 9 Allit baháv bahájn mávse jalik álbedimev álbedimijn, valla ienni buorissjivnnjádusájn, dajna gå ietja lihpit buorissjivnnjádussaj gåhtjoduvvam.

10 *Guhti iellemav ähttsá ja buorre biejvijt sihtá,*
várrijis njuoktjamis bahás
ja baksimijdes bähttogis hållamis.
11 *Guodis baháv, dahkis buorev,*
viggis ráfev åhtsåt,
12 *dan diehti gå Härrá rievtesferdugijt vuojnná*
ja sijá råhkådallamijt gullá.
Valla jårgijt sijájs gudi baháv dahki.

Gierddamus iellemin sjaddá

13 Guhtis didjij máhttá baháv dahkat, jus buorráj barggabihtit. 14 Dij lihpit
sálugin ihka rievtesferdukvuoda diehti hähttubihtit gierddat. Allit balá,
allit ga balldet dibde. 15 Valla vájmojnihtte ájlistuhttit Härráv, Kristusav.
Lehkut agev gárvvásin vásstedittjat juohkkahattjaj guhti sihtá dijá dárvo
birra diehtet. 16 Valla vásstedihtit vuollegisvuodajn, jubmelbalulasjvuodajn
ja buorre oamedåbdujn, vaj boavtjohållamis skábmádi, gudi dijá iellema
birra Kristusin baháv hålli. 17 Jus Jubmela sidot nåv la, de buorep la buorre
dagoj diehti gierddat, ienni gå bahás dagoj diehti.

18 Kristus ham iesj akti dijá suttoj åvdås jámij. Rievtesferdugin dijá
vádnarievtesferdugij åvdås jámij, dijájt Jubmela lusi dålvutjit. Suv
rubmahav gåddin, valla Vuojŋŋanis viesoj, 19 ja de luojttádij vuojŋŋanisájda
fáŋŋagoaden sárnnedittjat.

20 Akti lidjin gulldalimes nádum, gå Jubmel Noa biejvij gierddisláhkáj
vuordij dasik árkav dahkin. Muhtema val, dåssjå gávtses, gádjusin tjátje
baktu. 21 Dan láhkáj dij dal gástadusán tjátjes gádjusihpit. Ij rubmahav
duolvas rájnni, valla almasj buorre oamedåbdujn Jubmelij jårgijt. Ja
gádjusihpit dajna gå Jesus Kristus la tjuodtjelam, 22 guhti almmáj badjánij ja
Jubmela oalges bielen tjåhkkåj, maŋŋel gå ieŋŋgila, fámo ja stuorravuoda li
suv vuolláj biejaduvvam.

4

1 Gå dal Kristus la ietjas rubmahijn gierddam, de värjjodihtit ietjada
dajnak mielajn. Dajna gå guhti rubmahijn gierddá l suddodimes häjttám
2 vaj ájgev mav ájn ietjas rubmahin viessu ij almatja háloj milta vieso, ájnat
Jubmela sidoda milta. 3 Guhkev juo lihpit hiednigij láhkáj viessum
rattukvuodan, skámodisvuodan, juhkalisvuodan ja buorgodum
boajtojubmelij dievnastimen. 4 Sij de alvaduvvi gå sijájn dasti ehpit sidá
badjelmärrásasj rattukvuodan viessot ja de bilkkedi dijáv. 5 Valla sij vierttiji
vásstedit suv åvdån guhti l gárves viessojt ja jábbmegijt duobbmitjit. 6 Dan
diehti evangeliumav aj jábbmegijda sárnnedin. Vájku almatjin rubmaha
milta duobbmidallin, de Vuojŋŋanisá milta Jubmela láhkáj viessu.

Ristagisáj gähttjalibme

7 Valla gájkka l dal ållånime lahka. Lehkut dan diehti jiermmán ja
tjielggusin råhkålittjat. 8 Gájkin åvdemusát iehttsit guhtik guojmáda
vájmulattjat, dajna gå gieresvuohta edna suttojt ándagis luojtet. 9 Vehtsit
nubbe nuppev njimmurik. 10 Dievnastihtit guhtik guojmáda, juohkkahasj
ármmovattáldagájn mav la oadtjum Jubmela moattelágásj ármo buorre
tjuottjodiddjen. 11 Guhti hoallá mujttis suv bágo båhti Jubmelis, guhti
dievnnu mujttis dievnnu fámujn mav Jubmel vaddá. Guddneduvvis
Jubmel gájkláhkáj Jesus Kristusa baktu. Suv la herlukvuohta ja fábmo
ihkeven ájggáj, amen.

12 Muv gärrása, allit oavdduha gähttjalusá dålåv man tjadá hähttubihtit
mannat, degu luluj didjij abmasin. 13 Ávvudallit ienni gå diján la oasse
Kristusa gierddamusájs, dan diehti gå sjållerdittjabihtit aj gå suv
herlukvuohta bigoduvvá.

14 Sálugin dij jus dijáv Kristusa namá diehti álbedi, dajna gå herlukvuoda
Vuojŋŋanis, Jubmela Vuojŋŋanis, la dijá badjel. 15 Allus aktak dijás gierddu
almasjgådden, suollagin jalik bahádahkken, allus ga nuppij måhkijda
sehkanu. 16 Valla jus ristagissan gierddá, de allus skábmádu ájnat
ristagissan Jubmelav guddnedis. 17 Duobmo ájgge l dal ållånam, ja Jubmela
vieson álggá. Valla jus mijáj álggá, gåktus de sijáj, gudi evangeliumij e
jáhke? 18 *Jus rievtesferduk valla de gádjus, gåktus de surodimijn ja suddárijn?*
19 Gudi Jubmela sidoda milta gierddi, vaddisa sielosa sijá åskåldis
sjivnnjediddjáj ja dahkisa buorev.

5

Tjoaggulvis ja dan oajvemus

1 Dijá boarrásijt dal vágodav, iesj boarrásijs akta, ja vihtanastáv Kristusa
gierddamusáj birra, guhti iesj aj oasálasj lav herlukvuohtaj mij bigoduvvá:
2 Räjnnuhihtit älov mav Jubmel la didjij åskeldam, allit nákkos valla ietjada
sidodis, nåv gåktu Jubmel sihtá, allit vuojto ájnat gisjugisvuoda diehti.
3 Allit härrástalá tjoaggulvisájn, ma didjij li åskelduvvam, ájnat lehkut älo
åvddågåvvån. 4 Gå alemus räjnnuhiddje bigoduvvá, de buollnamahtes
guddnekråvnåv oadtjobihtit.

5 Ja dij nuorabu, lehkut vuorrasappoj vuollásattjan. Valla didjij gájkajda
gullu: tjágŋit vuollegisvuoda gárvojda, dan diehti gå *Jubmel la stuorrásij*
vuosstij, valla vuollegisájda ármov vuoset. 6 Sådjit dan diehti ietjada Jubmela
fábmogis gieda vuolláj, vaj dijáv alet gå ájgge ållån, 7 ja bálkestihtit gájkka
mårråhijt sunji, dajna gå sån dijáv huksá.

Gåhtsem

8 Lehkut tjielggusin ja gåhtsit. Dijá vasjulasj, bärggal, åhtså degu gilljo
lädján soabmásav njiellalittjat. 9 Vuosstálasstit suv nanos jáhkujn. Mujttit
vierttibihtit gierddat nåv gåktu gájka vieljada dán väråldin. 10 Valla jus dal
oanegav hähttubihtit gierddat de Jubmel gárvvi, doarjju ja gievrrot dijáv,
sån guhti ármov vaddá ja dijáv la gåhttjum suv ihkeven herlukvuohtaj
Kristusa baktu. 11 Fábmo lehkus suv ihkeven ájggáj.

Hiejttembágo

12 Silvanusa viehkijn, gev diedáv åskåldis vielljan, tjåláv dáv oanegis girjev
dijáv gievrrodittjat ja duodastittjat dáv Jubmela duohta ármmon, mav
nannusit anodihtit.

13 Babylona tjoaggulvis, vålljiduvvam degu dij, ja bárnnám Markus, dijáv
varrudahttá. 14 Buorástahttit guhtik guojmåda gieresvuoda tjulástagájn.

Ráfe didjij gájkajda, gudi Kristusin viessobihtit.

Petrusa nubbe girjje

1

Varrudagá

1 Simon Petrusis, Jesus Kristusa dievnáris ja apostelis, sidjij gudi Jubmela ja
lånestiddje Jesus Kristusa rievtesferdukvuoda baktu li davga divras jáhkov
oadtjum gåktu mij.

Vágodus ristagis iellemij

2 Ármmo ja ráfe didjij lassánis diedo baktu Jubmela ja mijá härrá, Jesusa
birra. 3 Gájkka mij iellemij ja jubmelbalulasjvuohtaj doalvvu, suv jubmelasj
fábmo l midjij vaddám, gå dal dåbddåp suv guhti herlukvuodajnis ja
fámujnis mijáv la gåhttjum. 4 Midjij la stuorra ja divras jáhtojdis vaddám,
vaj dij daj baktu galggabihtit oasev jubmelasj luondos oadtjot, gå lihpit
bessam bäjskos, mij dán väräldij háloj baktu boahtá. 5 Gähttjalihtit dan
diehti duohtavuodajn ietjada jáhkkuj nannudagáv duoddit, nannudahkaj
diedov, 6 diehtuj muttákvuodav, muttákvuohtaj sávrrudagáv, sávrrudahkaj
jubmelbalulasjvuodav, 7 jubmelbalulasjvuohtaj vieljatjij mårråhav ja
mårråhij gieresvuodav. 8 Jus gájkka dát la diján ja aj vallju, de dijá diedo
härrá Jesus Kristusa birra älla dåssjen ájnat sjattojt sjaddadi. 9 Valla guhti ij
diede ij lahkavuojnnen majdik vuojne; sån la hälbbadam gåktu åvdep
suttojs rájnniduváj.

10 Vielja, dahkit ienni gájkka, majt ájmmudihpit nannitjit ietjada
gåhttjomav ja välljidallamav. Jus dav dahkabihtit de ehpit goassak gahtja,
11 dajna gå gäjnno de rahpas mijá Härrá ja lånestiddje Jesus Kristusa
ihkeven rijkkaj.

12 Dajna ájgov dijáv agev dán birra mujttádit, vájku dav diehtebihtit ja
nannusin bissobihtit sádnesvuodan mij dal la dijá. 13 Muv mielas la muv
duogen båktålit dijáv mujttádusáj guhkev viesov dán rubmaha goaden.
14 Diedáv vuojn ruvva dav guodáv, nåv gåktu härrá Jesus Kristus la munji

diededam. 15 Valla sidáv buoremusáv dahkat vaj dij aj muv ájge maŋŋela agev mujttebihtit majt hålliv.

Sárnne Jesusa boahtema birra

16 Ällim mujna tjiehpesláhkáj duoddim subttsasa mielanam, gå didjij guládiv mijá härrá Jesus Kristusa fámov ja boahtemav, ájnat lidjiv tjalmijam suv allavuodav vuojnnám, 17 dajna gå sån gudnev ja herlukvuodav Jubmel Áhtjestis duostoj, gå jiedna allavuoda herlukvuodas gulluj: »Dát la Bárnnám, muv iehttselis ja gärrásamos.« 18 Dav jienav iesj gulliv almes boahtemin gå sujna ájlis váren lidjiv. 19 De ájn nannusappot jáhkkep profäjttabáhkuj. Dij lulujda ietjada dajna profäjttabágujn tjuovgadit sjievnnjis lanjá tjuovga láhkáj idedisguoksu rádjáj ja dasik guovsojnásste dijá vájmojn badján. 20 Ja åvdemusát buojkkájihtit aktak ij ájmmuda tjáluga åvddålijsárnnomav iesj tjielggit. 21 Aktak åvddålijsárnnom ij la goassak almatja sidodis boahtám, ájnat ájlis Vuojŋŋanis la almatjijt rádjam bágojt Jubmelis hålatjit.

2

Duolla gäjnos svahkkam

1 Israela álmmugin aj vierreprofejta lidjin, nåv gåktu aj dijá sähkáj vierreåhpadiddje båditji, gudi suolev bukti dåssjididdje vierreåhpajt; sij tjabu vuornotji härráv guhti sijáv la lånestam ja nåvti håhkkånibmáj gahtjatji. 2 Ålos tjuovotji sijá rattukvuodajt ja álbedittji sádnesvuoda gäjnov. 3 Ávkástalátji sij ietjastaládijn dijáv duoddim subttsasij, valla duobbmo mij juo ådnå duobbmidaláj la fámon, ja sij gässuji håhkkånibmáj.

4 Jubmel ittjij ieŋŋgilijt árjo, gudi lidjin suddodam, ájnat bálkestij sijáv ednama sjievnnjis sluokkojda, gånnå duobmo rádjáj giddagisán li. 5 Ittjij ga dålusj väråldav árjo valla várjjalij rievtesferdukvuoda guládiddjev Noav, aktan gietjajn iehtjádijn, gå surodimij väråldav dulvvadij. 6 Sodoma ja Gomorra stádajt gudnan båldij vuosedittjat surodimijda mij sijáv vuorddá. 7 Valla gájoj rievtesferduk Lotav, gev surodimij rattugis viessom vájvedij, 8 dajna gå sån rievtesferduk ålmåj sijá siegen viesoj ja gå gulláj sijá lágadis dagoj birra ja iesj sijáv vuojnij, de biejves bäjvváj suv rievtesferduk siello vájvástuváj.

9 Härrá galla jubmelbalulattjajt gähttjalimes gádju, valla
vádnarievtesferdugijt giddagisá nuktalimen anet gitta duobbmobiejve
rádjáj, 10 ájnnasit sijájt gudi nuoskes hálojdisá tjuovvu ja e alep fámojs
berusta. Iesjrádugin ja jálustallen e balá vuojŋŋalasj fámojt álbedimes,
11 vájku ieŋŋgila gudi gievrrudagá ja fámo hárráj li stuorábu, e sijáv álbeda
gå Härráj sijáv guoddali. 12 Da almatja li jiermedis juhtusij lágátja, riegádam
giddiduvátjit ja gåddutjit. Sij bilkkedi majt e dåbdå, ja nåv gåktu juhtusa sij
aj håhkkåni, 13 ja de bähtádalá biessti majt allasisá li bähttám. Lijkkuji
biejvveguovddela jugástallamij ja li skábmon ja lájtton, gå dijá siegen
bårådattijn diján biehtti. 14 Agev li skámodis nissunijda hálo tjalmij
gähttjamin ja e goassak suttos gallána. Tjáddjiji rasjes sielojt ja ávddam li
ietjastallamij. Garroduvvama li 15 gudi njuolggis gäjnov li guodám ja
tjádjánam Bileama, Bosora bárne luottajt tjuovvu. Sån vuojn iehtsij mav
máhtij bähttogisvuodajn háhkuhit 16 valla biehtoduváj ietjas bahádago
diehti: gieladis oassná almatja gielajn hållagådij ja dán profejta
gájvesvuodav tsakkaj.
17 Dá almatja li tjátjedis ádjaga, balva majt virrobiegga oagot ja
tjáhppadamos sjievnnjet sijáv vuorddá. 18 Sij hålli stuorrás valla guoros
bágojt, oattje hálujn biehtti ja rattukvuodajn ruoptus loaggi almatjijt, gudi li
sijájs ja sijá tjáddjidusájs bessagoahtemin. 19 Jáhtti friddjavuodav, valla ietja
li bäjsko svájnnasa, dan diehti gå oajtádalle l oajtte svájnas. 20 Jus sij gudi li
oahppam mijá härrá ja lånestiddje Jesus Kristusa birra li värälda bádudagás
bessam, vaden dasi gässuji ja oajtádalli, de li vidjura åvdep báles nävrrum.
21 Sidjij buorep luluj jus ällim goassak rievtesferdukvuoda gäjno birra
oahppam ienni gå vuostak dan birra oahppat ja de jårgijdit dajs ájlis budájs
majt li duosstum. 22 Sidjij la gevvam nåv gåktu báhkovájas javllá: *Bena ietjas
guovllomijda moaddu*, ja basádum svijnne sjtientjen jållert.

3

Härrá biejvve boahtá

1 Nuppev girjev dal didjij muv gärrásijda lav tjállemin, ja goappátjijn lav
mujttádusáj sihtam diján tjielgga miellaj vaden båktet 2 ja didjij mujttádit
majt ájlis profejta åvddåla li sárnnum ja mijá härrá ja lånestiddje budájt majt

lihpit gullam dijá apostelijs. 3 Åvdemusát galggabihtit mujttet maŋemus
biejvij båhti bilkkediddje gudi háloj milta barggi ja dijáv bilkkedi 4 ja gatjádi:
»Le gus de boahtemin gåktu jáhteduváj? Mijá ájttega li juo jábmám ja
gájkka l nåvtik gåktu värálda sjivnnjedime rájes.« 5 Sij e sidá mujttet dålen
lidjin alme ja ednam tjátjes ja tjátjijn sjivnnjeduvvam Jubmela bágo fámujn.
6 Dallusj värált de danen tjáhtjáj vuolmmasij ja gádoj. 7 Valla dálásj ednam ja
alme li daŋga Jubmela bágo fámujn dålå vuorkán; duobmo biejve rádjáj
vuorkkiduvvam dallutjij gå surodime dåssjåni.
8 Valla allit vajálduhte, muv gärrása: Härráj la akta biejvve degu tuvsán
jage ja tuvsán jage degu akta biejvve. 9 Muhtema árvvali Härráv njoahtsen
jáhtov ållidittjat valla ij la dan láhkáj. Vuordasj bus dijá diehti dajna gå
avtak ij sidá láhppet, ájnat vuorddá gájkajt jårggålibmáj jåvsåditjat.
10 Valla Härrá biejvve degu suola boahtá. Alme dan biejve jumá gáhtu,
almenoase dålås suddi ja ednam ja gájkka almatjij dago boaldeduvvi. 11 Gå
dal gájkka dát dåssjån de vierttibihtit ájllisin ja jubmelbalulattjan
juohkkaláhkáj viessot, 12 dav ájgev gå Jubmela biejvev vuorddebihtit ja
oatsodihpit dan boahtemav, biejvev gå alme dålås dåssjåni ja almenoase
báhkkasis suddi. 13 Valla suv jáhto milta vuorddep ådå almijt ja ådå
ednamav gånnå rievtesferdukvuohta viessu.

Hiejttemvágodibme

14 Dav vuordedijn de, muv gärrása, viggit viessot dan láhkáj vaj Härrá dijáv
gávnná ráfen viessomin, rájnnasin ja vigedibmen. 15 Adnit gádjusibmen
Härrá vihpamav. Dav la mijá Paulusvielljagieres aj didjij tjállám
vijsesvuoda milta mav la oadtjum. 16 Dav tjállá gájkka girjijnis gå dáj
gatjálvisáj birra hoallá. Muhtem ij la álkke dádjadit. Dáv ja ietjá ájlis
tjállagijt åhpadak ja rasjes almatja bådnji ietjasa dåssjånibmáj.
17 Muv gärrása, gå dal diehtebihtit de várrijihtit gässumis surodimij
tjáddjidimijda ja láhppumis. 18 Åvddånihtit mijá härrá lånestiddje Jesus
Kristusa ármon ja diedon. Sunji lehkus guddne dálla ja ihkeven ájggáj,
amen.

Johannesa vuostasj girjje

1

Iellema báhko bigoduváj

1 Mij juo lij álgos, majt lip gullam, majt tjalmijimme lip vuojnnám, majt lip
gähttjam ja giedaj duohtadam la mijá måhkke: iellema báhko. 2 Iellem
bigoduváj, mij lip dav vuojnnám ja vihtanasstep dan birra, ja guládip didjij
ihkeven iellemav, mij lij Áhtje lunna ja midjij bigoduváj. 3 Mij guládip didjij
majt vuojnijma, gulájma vaj dij aj lihpit mijá aktisasjvuodan, mij la
aktisasjvuohta Áhtjijn ja Bárnijnis Jesus Kristusijn. 4 Dáv tjállep mijá ávov
ållíduvátjit.

Jubmel la tjuovgga

5 Ja dát la sáhka mav sujsta lip gullam ja didjij guládip: Jubmel la tjuovgga
ja sujna ij la åbbåk sjievnnjet. 6 Jus javllap miján la sujna aktisasjvuohta,
valla sjievnnjedin vájaldip, de gielestip ja ep sáddná milta dagá. 7 Valla jus
tjuovgan vájaldip, nåv gåktu sån la tjuovgan, de miján la aktisasjvuohta
gaskanimme ja Jesusa, Bárnes, varra mijáv gájkka suttojs rájnni. 8 Jus javllap
miján älla sutto de iehtjama biehttep ja miján sádnesvuohta ij la. 9 Jus
suttojdimme dåbdåstip de sån la åskåldis ja rievtesferduk ja luojttá mijá
suttojt ándagis ja gájkka vádnarievtesferdukvuodas mijáv rájnni. 10 Jus
javllap mij ep la suddodam de suv gielestiddjen dahkap ja suv báhko ij la
miján.

2

Ådå budá: gieresvuohta

1 Máná, dáv tjáláv didjij vaj ehpit suddoda. Valla jus aktak suddot de miján
la bälostiddje Áhtje åvdån, Jesus Kristus, guhti l rievtesferduk. 2 Sån la
såbadusvärron mijá suttoj åvdås, ja ij dåssjå mijá ájnat åbbå väråldа.
3 Diehtep mij lip sunji dåbdijdam, dajna gå suv budájt anodip. 4 Guhti

javllá: »Mån dåbdåv suv« valla ij suv budájt anoda, sån la gielestiddje, ja sádnesvuohta ij la sujna. [5] Valla Jubmela gieresvuohta l sáddnán ållånam suv sinna guhti suv bágojt vuorkut. De diehtep mij lip sujna. [6] Guhti javllá sujna bissot, viertti iesj viessot nåv gåktu sån viesoj.

[7] Muv gärrása, iv la ådå budáv didjij tjállemin ájnat oabme, mij diján juo álgos lij. Dát oabme budá l báhko mav lihpit juo gullam. [8] Mav dal tjáláv la daŋgas diehti ådå budá – suv iellem ja dijá iellema dav vuosedi, danen gå sjievnnjet vássá ja sáddná tjuovgga juo tjuovggá. [9] Guhti javllá sån la tjuovgan valla vieljas vasjot la ájn sjievnnjedin. [10] Guhti vieljas ähttsá bissu tjuovgan ja ij sujna mige jårrålahte. [11] Valla guhti vieljas vasjot la sjievnnjedin; sjievnnjedin vájalt ja ij diede gåsi l vádtsemin, dan diehti gå sjievnnjet la suv tjalmeduhttám.

Allit väråldav iehtse

[12] Tjáláv didjij, mánájda: dijá sutto li suv namá diehti ándagis luojteduvvam. [13] Tjáláv didjij, áhtjijda: dåbddåbihtit suv guhti l álggorájes. Tjáláv didjij nuorajda: lehpit Bahágisáv oajttám.

[14] Tjállám lav didjij, mánájda: dåbddåbihtit Áhtjev. Tjállám lav didjij, áhtjijda: dåbddåbihtit suv guhti l álggorájes. Tjállám lav didjij nuorajda: gievra lihpit, Jubmela báhko diján bissu ja lehpit Bahágisáv oajttám.

[15] Allit väråldav iehtse, allit ga dav mij väråldin la. Jus aktak väråldav ähttsá de Áhtje gieresvuohta ij la sujna. [16] Dan diehti gå gájkka mij la väråldin, oattje hálo, tjalmij hálo ja stuorástallama e Áhtjes boade, ájnat väråldis. [17] Ja värált dåssjån aktan hálojis, valla guhti Jubmela sidodav dahká ihkeven ájggáj bissu.

Ållo antikrista maŋemus ájge

[18] Máná, maŋemus ájgge dát la. Gullam lihpit antikrissta l boahtemin ja juo li dal ållo antikrista boahtám. Dassta maŋemus ájggen dáv diehtep. [19] Sij li mijás vuolggám valla ettjin goassak midjij gullu. Jus midjij lulun gullut de mijá lusi ganudit lulun, valla de luluj bigoduvvat aktak sijás ij midjij gullu. [20] Valla didja lihpit Ájllisis vuojdaduvvam ja gájka dåbddåbihtit sádnesvuodav – [21] Iv tjále dan diehti gå sádnesvuodav ehpit dåbdå. Dåbddåbihtit dij dav ja diehtebihtit gieles ij sádnesvuodas badjána.

[22] Guhtis la gielestiddje ietján gå sån guhti Jesusav Kristusin vuornnu.

Guhti Áhtjev ja Bárnev vuornnu sån la antikrissta. 23 Ij la Áhttje sujna, guhti
Bárnev vuornnu. Guhti Bárnev dåbdås sujna l aj Áhttje. 24 Bisodihtit majt
álgos lihpit gullam. Jus vuorkudihpit mav álgos lihpit gullam de dij aj
Bárnen ja Áhtjen bissobihtit. 25 Ja dát la mav iesj midjij jáhtij: ihkeven iellem.
26 Tjállemin lav dal didjij sijáj birra gudi dijáv sihti biehttet. 27 Valla diján
bissu vuojdas mav sujsta lihpit oadtjum ja ehpit åhpadiddjev dárbaha. Dan
diehti gå suv vuojdas dijáv gájkka åhpat – hoallá sáddnáv, ij gällásav.
Dahkit gåktu dijáv la åhpadam ja bissut sujna.

Jubmela máná

28 Máná, bissut sujna vaj jálo lip, gå sån ietjas bigot ja ep suv åvdån dárbaha
hehpanit gå de boahtá. 29 Jus diehtebihtit suv rievtesferdugin, de
diehtebihtit juohkkahattjav rievtesferdugin viessomin sujsta riegádij.

3

1 Gähttjit makkir gieresvuodav Áhttje midjij vuosedij, gå Jubmela mánnán
gåhtjoduvvap. Suv máná vuojn lip. Värált ij mijáv dåbdå, dan diehti gå ij la
goassak sunji dåbdijdam. 2 Muv gärrása, Jubmela máná dal lip, valla ij la ájn
bihkusin manen sjaddap. Diehtep galla gå ietjas bigot de suv lágátjin
sjaddap, dajna gå bessap suv vuojnnet gåktu sån la. 3 Juohkkahasj gänna l
dát doajvvo sunji, rájnni ietjas, nåv gåktu sån iesj la rájnas.
4 Guhti suddot aj lágav doadjá, dajna gå suddo lágav doadjá. 5 Diehtebihtit
sån la ietjas bigodam suttojt gádodittjat, ja ietjanis älla sutto. 6 Guhti sujna
bissu ij suddoda. Guhti suddot ij la goassak suv vuojnnám, ij ga suv dåbdå.
7 Máná, allit avtak ietjada tjáddjidahte. Guhti rievtesvuodav dahká, sån la
rievtesferduk, nåv gåktu Kristus la rievtesferduk. 8 Guhti suddot la bärggala
mánná, dan diehti gå bärggal la juo álgos suddodam. Valla Jubmela Bárnne
bigoduváj bärggala bargojt dåssjidittjat. 9 Guhti Jubmelis riegádij ij
suddoda, dan diehti gå Jubmela sádjo sujna bissu. Ja sån ij máhte suddodit
dajna gå l Jubmelis riegádam. 10 Dássta bihkus, gudi li Jubmela ja gudi li
bärggala máná: guhti rievtesferdugit ij barga ij Jubmelij gullu, ij ga guhti
vieljas ij iehtse.

Gaskama gieresvuohta

11 Dáv ságav juo álggorájes lihpit gullam: ähttsup guhtik guojmáma. 12 Allup

Kaina lágátjin lehku, guhti lij Bahágisá mánná ja vieljas gåttij. Manen suv gåttij? Danen gå suv dago lidjin bahá valla vieljas lidjin rievtesferduga.
13 Vielja, allit alvaduvá jus värált dijáv vasjot. 14 Diehtep jábmemis lip
iellemij mannam, dajna gå iehttsep vieljajdimme. Guhti ij iehtse bissu
jábmemin. 15 Guhti vieljas vasjot la almasjgådde ja diehtebihtit
almasjgådden ij la ihkeven iellem. 16 Dåbdijdam lip gieresvuohtaj dajna gå
Jesus hekkas mijá åvdås vattij. Mij lip aj välggogisá hekkajdimme vieljaj
åvdås vaddet. 17 Jus avtanik la gájkka majt väråldin dárbaj ja vieljas vuojnná
niedan, valla vájmos sunji dahppá, gåktus de Jubmela gieresvuohta sujna
bissu?
18 Máná, allup guoros bágoj ähttsu, ájnat dagoj ja sádnesvuodajn. 19 De
diehtep sádnesvuoda máná lip, ja jus vájmmo mijáv duobbmi de
jasskavuodan lip suv åvdån, 20 gå Jubmel la mijá vájmos stuoráp ja gájkka
diehtá. 21 Muv gärrása, jus vájmmo ij mijáv duobbmi de Jubmela åvdån jálo
lip. 22 Ja majt sujsta råhkålip, oadtjop, gå suv budájt anodip ja dahkap dav
mij la suv miela milta. 23 Ja dát la suv budá: jáhkket galggap Bárnes Jesus
Kristusa nammaj ja iehttset guhtik guojmáma nåv gåktu gåhtjoj. 24 Guhti
Jubmela budájt anot, bissu Jubmelin ja Jubmel sujna. Ja Vuojŋŋanisás, mav
midjij la vaddám, diehtep suv bissot mijájn.

4

Sádnesvuoda Vuojŋŋanis jali tjáddjididdje

1 Muv gärrása, allit gájkka vuojŋŋanisájda jáhke, ájnat åtsådihtit jus
Jubmelis båhti, dajna gå väråldij li ållo vierreprofejta boahtám.
2 Vuojnnebihtit de makkir Vuojŋŋanis la Jubmela: juohkka vuojŋŋanis mij
Jesus Kristusav almatjin dåbdås la Jubmelis boahtám, 3 valla vuojŋŋanis mij
Jesusav vuornnu ij la Jubmelis. Antikrista vuojŋŋanisáv gulájda boadátjit ja
juo l dal väråldin. 4 Valla didja, máná, lihpit Jubmelis ja lihpit
vierreprofejtajt vuojttám, dajna gå guhti l dijájn, la sujsta stuoráp guhti l
väråldin. 5 Sij li väråldis ja danen värálda láhkáj ságasti ja värált sijáv
gulldal. 6 Valla mij lip Jubmelis. Guhti Jubmelav dåbddå gulldal mijáv;
guhti Jubmelis ij boade ij mijáv gulldala. Nåvti buktep sádnesvuoda ja
tjáddjididdje vuojŋŋanisájt tjuolldet.

Jubmel la gieresvuohta

7 Muv gärrása, ähttsup guhtik guojmáma, dajna gå gieresvuohta Jubmelis
boahtá, ja guhti ähttsá, sån la Jubmelis riegádam ja Jubmelav dåbddå.
8 Valla guhti ij iehtse ij Jubmelav dåbdå, dajna gå Jubmel la gieresvuohta.
9 Jubmela gieresvuohta návti midjij bigoduváj: ájnna Bárnes väråldij rájaj vaj
galgajma suv baktu viessut. 10 Dát la gieresvuohta: ij dat gå Jubmelav lip
ähttsám, ájnat sån la mijáv ähttsám ja Bárnes såbadusvärron mijá suttoj
åvdås rádjam.
11 Muv gärrása, jus Jubmel mijáv nåv iehtsij, vierttip mij aj guhtik
guojmáma iehttset. 12 Aktak ij la Jubmelav goassak vuojnnám. Valla jus
guhtik guojmáma iehttsep de Jubmel agev la mijájn ja suv gieresvuohta l
mijá sinna ålliduvvam. 13 Sån midjij Vuojŋŋanisás vattij, ja danen diehtep
mij bissop sujna ja sån mijájn. 14 Mij vuojnijma ja vihtanasstep Áhttje Bárnes
rájaj väråldav gájutjit. 15 Jus aktak Jesusav Jubmela Bárnnen dåbdås de
Jubmel sujna bissu ja sån Jubmelin. 16 Mij lip Jubmela gieresvuohtaj
dåbdijdam ja jáhkkep dasi.
Jubmel la gieresvuohta ja guhti gieresvuodan bissu, aj Jubmelin bissu ja
Jubmel sujna. 17 Nåvti l gieresvuohta mijá lunna ållånam: duobmo biejven
lip jálo, dajna gå gåktu Kristus la, nåvti mij lip dán väråldin.
18 Gieresvuodan ij la ballo, ájnat ålles gieresvuohta balov vuodjel. Ballo
stráffaj gullu ja guhti ballá ij la ålles gieresvuohtaj jåvsådam. 19 Mij iehttsep
danen gå sån vuostak mijáv iehtsij. 20 Jus aktak javllá: »Jubmelav ähtsáv«,
valla vieljas vasjot, de gieles. Guhti vieljas ij iehtse, gev la vuojnnám, ij
Jubmelav ga iehtse, gev ij la vuojnnám. 21 Ja dát la budá mav midjij vattij:
guhti Jubmelav ähttsá iehttsis vieljas aj.

5

Jubmela budájt anodit

1 Juohkkahasj guhti jáhkká Jesusav Kristusin la Jubmelis riegádam, ja guhti
åhtjev ähttsá, ähttsá suv mánájt. 2 Mij Jubmela mánájt iehttsep dan diehti gå
Jubmelav iehttsep ja suv budájt anodip. 3 Gieresvuohta Jubmelij la gå
anodip suv budájt. Suv budá älla låssåga, 4 dan diehti gå gájka gudi li
Jubmelis riegádam väråldav vuojtti ja dát la vuojtto, mij väråldav vuojtij:

mijá jáhkko. [5] Ij má aktak ietjá väräldav vuojte, gå sån guhti jáhkká Jesusav Jubmela Bárnnen?

Iellem la Jubmela bárnen

[6] Jesus Kristus la sån, guhti tjátje ja varå baktu bådij. Ittjij dåssjå tjátje ájnat tjátje ja varå baktu. Ja Vuojŋŋanis vihtanasstá dajna gå Vuojŋŋanis la sádnesvuohta. [7] Vihtana li gålmås: [8] Vuojŋŋanis, tjáhtje ja varra, gudi avtat mielas li. [9] Mij ham almatjij vihtanasstemijt dåhkkidip, valla Jubmela vihtanasstem la stuoråp, dan diehti gå Jubmel vihtanastij Bárnes birra. [10] Guhti Jubmela bárnnáj jáhkká, vihtanasstemav vájmmusis duosstu. Guhti Jubmelij ij jáhke dahká suv gielestiddjen, dajna gå ij jáhke Jubmela vihtanasstemij Bárnes birra. [11] Ja dát la vihtanasstem: Jubmel midjij ihkeven iellemav vattij ja dat iellem la suv Bárnen. [12] Gänna suv Bárnne le, sujna l iellem. Gänna ij la Jubmela Bárnne, ij la iellem.

Råhkålibme suddárij åvdås

[13] Dáv tjåláv didjij, gudi Jubmela Bárne nammaj jáhkkebihtit vaj galggabihtit diehtet diján la ihkeven iellem. [14] Ja mijá jálos åssko Jubmelij la dát: jus ádnop sujsta juojddá mij la suv sidoda milta, de gullá. [15] Ja jus diehtep gullá majt ájn ádnop, de diehtep oadtjop aj majt ánojma. [16] Jus aktak vieljas vuojnná suttov dahkamin mij ij jábmemij doalvo, de råhkålus suv åvdås ja Jubmel sunji iellemav vaddá, sidjij aj gudi e suttojt dagá ma jábmemij doalvvu. Le sutto ma jábmemij doalvvu, valla dakkir sutto diehti iv dijáv gåhtjo råhkålit. [17] Juohkka vierrevuohta l suddo, valla li sutto ma e jábmemij doalvo.

Tjoahkkájgäsos

[18] Mij diehtep Jubmelis riegádiddje e suddoda. Guhti Jubmelis riegádij sijáv várjjal, ja Bahágis ij sijáv máhte duohtadit. [19] Diehtep Jubmelis lip ja ålles värált la Bahágisá fámo vuolen. [20] Mij aj diehtep Jubmela Bárnne l boahtám ja midjij jiermijt vaddám Sáddnáv dåbdåtjit ja Sáddnán iellep, suv Bárnen Jesus Kristusin. Sån la sáddná jubmel ja ihkeven iellem. [21] Máná, várrijihtit boajtojubmelijs.

Johannesa nubbe girjje

1

Varrudagá

[1] Vuorrasis varrudagá válljim áhkátjij aktan mánájis, gejt sáddnán ähtsáv ja iv dássjå mån, ájnat gájka gudi sádnesvuohtaj li dåbdijdam. [2] Iehttsep sijáv sáddná diehti mij miján bissu ja miján la ihkeven ájggáj. [3] Ármmo, ármmogisvuohta ja ráfe Jubmel Áhtjes ja Jesus Kristusis, Áhtje Bárnes, lehkus mijájn sádnesvuodan ja gieresvuodan.

Gieresvuoda budá

[4] Ávvudalliv gå duv mánáj siegen vuojnniv soabmásijt sádnesvuodan viessomin, nåv gåktu Áhttje l miján gåhttjum. [5] Máttáv dal duv, muv áhkátjav – iv la ådå budáv tjállemin, ájnat dav mij la juo álggorájes – ähttsup guhtik guojmáma. [6] Ja gieresvuohta l viessom suv budá milta. Dáv budáv lihpit álgos gullam: viessut gieresvuodan.

Bissut Kristusa åhpan

[7] Ållo biehtte li väräldij boahtám, dakkira gudi e sidá Jesus Kristusav almatjin dåbdåstit. Dale l biehtte, Antikrissta. [8] Gähttjit val vaj ehpit dav masse, man åvdås lihpit barggam, ájnat ålles bálkáv oadtjobihtit. [9] Guhti Kristusa åhpan ij biso, ájnat ietjá gäjnojt manná, sujna ij la Jubmel. Guhti suv åhpan bissu, sujna l Áhttje ja Bárnne. [10] Jus aktak dijá lusi dán åhpa dagi boahtá, de allit suv luojte viesojda, allit ga buorástahte. [11] Guhti suv buorástahttá, sjaddá suv bahás bargojs oassen.

Hiejttemvarrudagá

[12] Mujna l enas didjij javllamussan, valla iv páhppárij ja blehkajn sidá tjállet. Doajvov dijá lusi boahtet ja ságastit dijájn ietjajnihtte mijá ávov ållidahtátjit. [13] Válljidum oappát máná dunji varrudagájt sárnnu.

Johannesa goalmát girjje

1

Varrudagá

1 Vuorrasis Gaiusgärrásij, gev mån sáddnán ähtsáv. 2 Vielljagieres, doajvov
gájkka buorren ja duv vieddjen ja diedáv sielonat ráfev. 3 Ávvusiv gå vielja
muv guossáj båhtin ja duodastin duv sádnesvuodav, gåktu sádnesvuodan
vieso. 4 Ij mige muv ienebut ávvudahte gå gullat muv máná sádnesvuodan
viessu.

Májnno ja lájttem

5 Vielljagieres, dån la jáhkkogis gájkka bargojn majt vieljaj åvdås dagá vájku
ietjá guovlojs båhti. 6 Sij li vihtanasstám tjoaggulvisá åvdån gieresvuodat
birra. Buorre jus sijáv manon viehkeda dan láhkáj mij la Jubmelij vuogas.
7 Namá diehti ham sij vuolggin ja e majdik hiednigijs duosto. 8 Danen
vierttip sijáv huksat, vaj viehkedip sádnesvuodav sárnnedit.
9 Duv tjoaggulvissaj lav tjálestam. Valla Diotrefes, guhti åvdemussaj
gähttjal muoladit ij mijájn sidá mavga dahkamuhájt. 10 Gå boadáv de ájgov
dan diehti suv barggamvuogev lájttet ja gåktu sån miják álbet. Ja ij vil dasi
dudá, vieljajt ij ga duosto. Gå iehtjáda sihti de sijájt hieret ja tjoaggulvisás
vuojet.
11 Vielljagieres, ale baháv tjuovo, ájnat buorev. Guhti buorev dahká,
Jubmelis boahtá. Guhti baháv dahká, ij la Jubmelav vuojnnám.
12 Demetriosa buorev gájka vihtanasstin, iesj sádnesvuohta aj. Mij aj
vihtanasstep ja diedá mijá vihtanasstemav duohtan.

Hiejttemvarrudagá

13 Mujna l enas dunji javllamussan valla iv páhppárij ja blehkajn sidá tjállet.
14 Doajvov duv ruvva besav vuojnnet, vaj oadtjun ságastallat.
15 Ráfe lehkus dunji. Rádna varrudahtti. Sárno varrudagájt rádnajda,
juohkkahattjaj sierra.

Judasa girjje

1

Varrudagá

1 Judasis, Jesus Kristusa dievnáris, Jakoba vieljas, sidjij gejt Jubmel Áhttje l
gåhttjum ja ähttsá ja Jesus Kristusij várjjal. 2 Ármmogisvuohta, ráfe ja
gieresvuohta didjij valljen.

Vierreåhpadiddje duobbmuj boahttuji

3 Muv gärrása, gå duohtavuodajn didjij tjáláv mijá aktisasj gádjusime birra,
de vierttiv dijáv vágodit. Oajbbut jáhko åvdås mij akti l ájllisijda
åskelduvvam. 4 Dijá sähkáj li vuojn muhtem almatja muollam, gudi juo
ájggá duobbmuj mierreduvvin. Sij li surodime ja mijá Jubmela ármov
rattukvuohtaj jårggåli ja vuornnu mijá ájnna ráddijiddjev ja härráv, Jesus
Kristusav.
5 Sidáv mujttádit, vájku juo gájkka diehtebihtit, gåktu Härrá vuostak ietjas
álmmugav Egyptas gájoj, valla jáhkodimijt maŋŋela gåttij. 6 Ja ieŋŋgilijt
gudi sajijdisá ettjin árvvon ane, ájnat årrombájkijt guodin; sijájt sån la
sjievnnjeda ihkálasj tjadnasij tjanádam duobmo stuorra biejve rádjáj.
7 Mujttit aj Sodomav ja Gomorrav ja stádajt birrusin, ma ieŋŋgilij láhkáj
skiegesvuodan ja luondo vuosstij viessun. Ihkeven dålåjn mávseduvvin
gájkajda várron.
8 Daŋgas diehti dá tjalmedis niegadiddje dan láhkáj dahki. Rubmahav
bádatji, alep fámojt vuornnu ja alme viesádijt álbedi. 9 Ittjij ga alemus
ieŋŋgil Mikael, bärggalav álbedimij duobbmi, gå sujna Mosesa rubmaha
nanna rijddalij, ájnat javlaj: »Härrá duv mávsedis.« 10 Valla dá almatja gis
dav álbedi man birra e mavga diede, ja ietjasa biejssti dajna mav luondos
dádjadi degu jiermedis juhtusa. 11 Vuoj sidjij! Sij li Kaina gäjno nanna ja
Bileama láhkáj bálká diehti tjáddjidimij barggi. Koracha láhkáj
vuosteldimesa diehti håhkkåni.

12 Sij li skámodieble gudi dijá gieresvuoda mállásijda skámástalák säbrri ja
val ietjasa huksi. Sij li rásjodis balva ma biekkajn vássi, tjavtja sjattodis
muora, ruohtsastuvvam ja guovte gärddáj jábmám. 13 Sij li márajdiddje
mera báro, vastesvuodajn såbddågieran, tjádjániddje tjuolunnáste majt
tjáhppadamos sjievnnjet ihkeven ájggáj la vuorddemin. 14 Daj almatjij birra
Henok, Adama giehttjit buolvas, åvddålijsárnoj: »Gehtja, Härrá boahtá
ietjas tuvsánij ájllisijs 15 gájkka almatjijt duobbmitjit ja gájkka surodimijt
divna surodis dagoj åvdås mávsedittjat, ja gájkka garra bágoj diehti majt dá
tjáhppis suddára li suv vuosstij javllam.« 16 Murkesti, lájtti ja ietjasa háloj
milta viessu, njálmes goarssás bágo gurgadi ja daŋga bále almatjijt ietjasa
ávke diehti lávgájdalli.

Kristusav vuorddemin

17 Valla dij, muv gärrása, mujttit majt mijá Härrá Jesus Kristusa apostela
åvddålijsárnnun. 18 Didjij hållin: »Maŋemus ájge båhti álbediddje gudi
surodimij háloj milta barggi.« 19 Sirádiddjen li, gudi väräldij gulluji ja
Vuojŋŋanisá dagi.
20 Valla dij, muv gärrása, gievrrodihtit ietjada gájkin Judasa girjje
ájllisamos jáhkujn ájlis Vuojŋŋanisáv råhkådaládijn. 21 Bissut Jubmela
gieresvuodan ja vuorddit mijá härrá Jesus Kristusa ármmogisvuodav mij
ihkeven iellemav vaddá. 22 Ármmálasstit dakkirijt gudi guoktástalli,
23 råhttijihtit sijáv dålå sissta ja gádjut. Valla muhtemijt balujn ármmálasstit,
vasjodattijn tjabu sijá oattjes duolvvam biktasijt.

Hiejttemhålla

24 Guhti dijáv gahttjamis várjjal ja dijáv herlukvuodas åvddåj vigedibmen ja
sjållerdiddjen biedjá, 25 ájnna Jubmel guhti mijáv la härrá Jesus Kristusa
baktu lånestam, suv la herlukvuohta, stuorravuohta, gievrrudahka ja
fábmo, gájkka ájgij åvddåla, dálla ja ihkeven ájggáj, amen.

Johannesa bigodibme

1

Álggo ja varrudagá

1 Dát la Jesus Kristusa bigodibme, mav Jubmel sunji vattij dievnárijda
vuosedittjat mij ruvva galggá sjaddat. Rájaj ieŋŋgilas ja dav diededij
dievnárises Johannesij, 2 guhti vihtanastij Jubmela bágo ja Jesus Kristusa
vihtanasstema birra, gájkka majt vuojnij. 3 Sálugin guhti låhkå ja sálugin
gudi bágojt dán åvddålijsárnnomin gulli ja vuorkkiji mij dánna l. Dan diehti
gå ájgge l lahka.

4 Johannesis Asia gietja tjoaggulvissaj. Ármmo ja ráfe sujsta, guhti le ja
guhti lij ja guhti boahtá, ja gietjat vuojŋŋanisás gudi li tråvnås åvdån 5 ja
Jesus Kristusis, åskåldis vihtanis, jábbmegij lussta vuostasjriegádiddje ja
ednama gånågisáj oajvemus. Sån mijáv ähttsá ja varájnis suttojstimme
tjåvdij 6 ja mijáv gånågisrijkkan dagáj, Jubmela, Áhtjes härrán. Sunji lehkus
guddne ja fábmo ihkeven ájggáj, amen.

7 Gehtja, aktan balvaj boahtá ja juohkka tjalmme suv vuojnná, sij aj gudi
suv tjuoggun. Ja gájkka ednama álmmuga suv diehti luodjogåhti. Sjaddis
nåv, amen. 8 Mån lav A ja O, javllá Härrá Jubmel, gájkviekses, guhti le ja
guhti lij ja guhti boahtá.

Johannesa bárudis Patmossuollun

9 Mån, Johannes, vielljada guhti dijájn Jesusin lav oassen gierddisvuodas,
gånågisárvos ja sávresvuodas, lidjiv Patmossuolluj boahtám Jubmela bágo
ja Jesusa vihtanasstema diehti. 10 Härrá biejve almajs gahttjiv ja duogenam
låggŋis jienav gulliv, basuvna jienav, 11 mij javlaj: »Tjále girjjáj majt vuojná ja
rája dav gietja tjoaggulvissaj, Efesosij, Smyrnaj, Pergamonaj, Thyatiraj,
Sardesij, Filadelfiaj ja Laodikeiaj.« 12 Jårgijdiv gehtjatjit guhti munji hålaj. Ja
gå jårgijdiv vuojnniv gietjav gållegintaljuolge, 13 ja gintaljuolgij guovddelin
almatjabárne muodugav, guhkes gárvoj juolggerádjáj ja gålleavve birális.

14 Suv oajvve ja vuobda lidjin vielggis hullo lágátja, degu muohta, ja tjalme
degu dållåsjnjibtjo. 15 Juolge lidjin degu guojtte brånsså vuobnen
háhtsaguvvamin, ja suv jiedna degu márajdiddje tjátjij juhtsa. 16 Oalges
giedan gietjav náste adnalij, ja basstelis, guovteájvuk svierdde njálmes idij
ja suv muohto lij biejve lágásj, ålles fámos bájttemin.
17 Gå suv vuojnniv gahttjiv degu jábbme suv juolgij åvddåj. Ja sån biejaj
oalges giedas muv nali ja javlaj: »Ale balá. Mån lav vuostasj ja maŋemus,
18 ja guhti viesov. Jábmám lidjiv, ja gehtja, ihkeven ájggáj viesov, ja mujna li
tjoavddaga jábmemij ja jábbmekájmmuj. 19 Tjále dal mav vuojnni, mij la ja
mij la boadátjit. 20 Dát la tjiegosvuohta gietja náste birra majt muv oalges
giedan la vuojnnám ja gietja gållegintaljuolge birra: gietjav náste li gietja
tjoaggulvisá ieŋŋgila, ja gietjav gintaljuolge li gietjav tjoaggulvisá.

2

GIRJE GIETJA TJOAGGULVISSAJ (2.–3. kapihtal)

Efesosa tjoaggulvissaj

1 Tjále Efesosa tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti hoallá guhti gietjav náste oalges giedanis anet, guhti gietja
gållegintaljuolge gaskan vádtsá. 2 Duv dagojt, duv rahtjamijt ja duv
sávresvuodav dåbdåv ja diedáv i bahás almatjijt gierda. Dån la sijájt
gähttjalam gudi apostelin ietjasa gåhttju vájku älla, ja sijájt gielestiddjen
gávnnam. 3 Dån la sávrre, muv namá diehti la ålov gierddam ja illa
vájbbam. 4 Valla duv vuosstij lav dan diehti gå vuostasj gieresvuodat la
guodám. 5 Mujte gåsstå gahttji, buorádusáv dagá ja dagá åvdep dagojt. Jus
buorádusáv i dagá, de duv lusi boadáv gintaljuolgát sirdátjit. 6 Valla
májnodahtte la gå nikolaogij bargojt vasjoda. Dajt mån aj vasjodav. 7 Gänna
li bielje, gulldalis mav Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá! Sunji guhti
vuojttá vattáv iellema muoras bårråt, mij Jubmela paradijsan la.

Smyrna tjoaggulvissaj

8 Ja tjále Smyrna tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti hoallá, vuostasj ja maŋemus, guhti lij jábmám valla älláj vas. 9 Duv

gierddamusájt ja hedjudagáv dåbdåv valla dån la boanndá, ja diedáv gåktu duv álbedi gudi ietjasa juvdán gåhttju vájku älla, ájnat li Sáhtána synagoga.
10 Ale balá dassta mav viertti gierddat. Gehtja, bärggal la muhtemijt dijájs
fáŋŋgagoahtáj biejatjit gähttjaluvátjit, ja lågev biejve hähttubihtit gierddat.
Åro jáhkkogis gitta jábmemij, de dunji iellema vuojttokråvnåv vattáv.
11 Gänna li bielje, gulldalis mav Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá! Nubbe
jábmem ij vahágahte suv guhti vuojttá.

Pergamona tjoaggulvissaj

12 Ja tjále Pergamona tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti hoallá gänna l basstelis, guovteájvuk svierdde. 13 Diedáv gånnå
vieso, gånnå Sáhtána tråvnnå l. Daŋgas diehti muv namáv anoda ja ittji
vuorno munji jáhkkemis, i ga daj biejvij gå Antipas, muv åskåldis vihtan,
gådduj dijá lunna, Sáhtána årrombájken. 14 Valla juoga mujna duv vuosstij
la. Duv lunna li muhtema gudi Bileama åhpav tjuovvu. Sån ham Balakav
åhpadij israelagijt tjáddjidit värrobiergov båråtjit ja skiegesvuodan viesutjit.
15 Duv lunna li aj dakkira gudi dan láhkáj nikolaogij åhpav tjuovvu. 16 Dagá
buorádusáv! Ietján duv lusi ruvva boadáv ja njálme svierdijn sijájn doarov.
17 Gänna li bielje, gulldalis majt Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá! Sunji
guhti vuojttá, tjiegos mannas vattáv ja vielggis giergev vattáv, ja gärggáj la
ådå namma tjáleduvvam mav aktak ietjá ij dåbdå gå guhti dav oadtju.

Thyatira tjoaggulvissaj

18 Ja tjále Thyatira tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti Jubmela Bárnne hoallá, gänna tjalme li dållåsjnjibtjoj lágátja ja
juolge gållebrånså muoduga. 19 Duv dagojt, duv gieresvuodav ja duv
jáhkov, duv dievnastimev ja duv sávresvuodav dåbdåv ja diedáv duv
maŋemus dagojt vuostatjijs ålobun. 20 Valla duv vuosstij lav, gå nissunav
Isebelav gierda, guhti ietjas profäjttan gåhttju ja åhpajnis muv dievnárijt
tjáddjit skiegesvuodan viesutjit ja värrobiergov båråtjit. 21 Ájgev sunji
vaddiv buorádusáv dagátjit, valla skiegesvuodastis ittjij sidá jårgijdit.
22 Skihppen suv dagáv, ja gudi sujna skiegesvuodan viessu vájvvásij
åttjudalli jus suv dagojs e jårgijda. 23 Ja suv mánájt vastes gålggedávdajn
gåttåv. Gájkka tjoaggulvisá dádjadisá månemijt ja tsågijt åtsådaláv ja
juohkkahattjav dagojs milta mávsedav. 24 Valla dijájda iehtjádijda

Thyatiran, gájkajda gejn ij la dát oahppa ja gudi ehpit dav dåbdå, mij
Sáhtána tjiegŋalissan gåhtjoduvvá, didjij javlav: iv ietjá noadev dijá nali
bieja. 25 Valla anodihtit mij diján juo la dasik boadáv. 26 Guhti vuojttá ja muv
dagojt gitta nåhkåmij anot, sunji vattáv fámov álmmugij badjel, 27 sijáv
ruovddesåppijn räjnnuhittjat ja nåv gåktu rájrrelihtijt sijáv tsuovkkitjit,
28 dajnak fámujn mav Áhtjestam lav oadtjum. Ja sunji idedisguovsojnástev
vattáv. 29 Gänna li bielje, gulldalis majt Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá!

3

Sardesa tjoaggulvissaj

1 Ja tjále Sardesa tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti hoallá gänna li Jubmela gietjav vuojŋŋanisá ja gietjav náste. Duv
dagojt dåbdåv, gulo milta dån vieso, valla dån la jábmám. 2 Gåhttså ja nanni
dav mij ájn la ja lij jábmemin. Ja jábmemin lij, dan diehti gå gávnnam lav
duv dago älla ållåsa muv Jubmela åvdån. 3 Mujte majt gulli ja duosstu,
vuorkki dajt ja dagá buorádusáv. Jus i gåhttså de boadáv suollaga lágátjin,
ja vil i diede goassa boadáv duv lusi. 4 Valla dujna li muhtem ájnegattja
Sardesin gudi älla biktasijdesa duolvvadam, ja sij bessi mujna vájaldit
vielggis biktasij dan diehti gå li dav ánssidam. 5 Guhti vuojttá gárvoduvvis
vielggis biktasijda. Iv suv namáv iellema girjes sihko, valla dåbdåstav
namáv Áhtjám ja suv ieŋŋgilij åvdån. 6 Gänna li bielje gulldalis, majt
Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá!

Filadelfia tjoaggulvissaj

7 Ja tjále Filadelfia tjoaggulvisá ieŋŋgilij:
Návti hoallá guhti l ájlis, guhti l duohtahoalle ja gänna l Davida tjåvda,
guhti rahpá vaj aktak ij buvte dahppat ja dahppá vaj aktak ij buvte rahpat.
8 Duv dagojt dåbdåv. Gehtja, dunji lav uvsav rahpam, mav aktak ij buvte
dahppat. Dujna l unnán fábmo, valla muv bágov la vuorkkim ja illa muv
namáv vuornnum. 9 Gehtja, soabmásijt dibdáv Sáhtána synagogas boahtet,
muhtemijt gudi ietjasa juvdán gåhttju vájku älla ájnat gielesti. Gehtja, sijáv
gåhtjov boahtet ja duv juolgij åvddåj luojttádit vaj buojkkáji duv ähtsáv.
10 Dån la bágov muv sávresvuoda birra vuorkkim, ja danen duv várjjalav
gähttjalime båttås mij väräldij la boadátjit ednama álmmugijt gähttjalittjat.

11 Boadáv ruvva. Anoda mij dujna l juo vaj aktak ij vuojttokråvnåv dujsta välde. 12 Guhti vuojttá dagáv tjuolldan Jubmelam tiemmpelij mav ij dasti guode. Sunji áhtjám Jubmela namáv tjáláv ja Jubmela stáda namáv, ådå Jerusalema, mij vuolus almes muv Jubmelis boahtá, ja ådå namám. 13 Gänna li bielje, gulldalis majt Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá!

Laodikeia tjoaggulvissaj

14 Ja tjále Laodikeia tjoaggulvisá ieŋŋgilij:

Návti hoallá guhti l Amen, åskåldis ja sáddná vihtan, Jubmela sjivnnjádusá álggo. 15 Duv dagojt dåbdåv, dån illa galmas illa ga liekkas. Jus gis lulu juogu de galmas jali liekkas! 16 Valla dån la vuorgas, illa liekkas, illa ga galmas, ja dan diehti njálmestam duv tjålliv. 17 Javla muv boanndán, mujna valjev ja iv majdik åhtsåla. Ja i dádjada dådnå la gienes ja vájván, hädjo, tjalmedibme ja rihtsok. 18 Oajvvadav duv mujsta dålån rájnnim gållev oasstet vaj boando, ja oaste vielggis biktasijt majda rihtsovuodav gárvoda skámut tjiegatjit, ja vuojddasav tjalmijda vaj vuojná. 19 Mån biehtov ja bagádav gájkajt gejt ähtsáv. Duodas dahkit buorádusáv! 20 Gehtja, uvsa åvdån gålkudalá tjuottjudav. Jus aktak muv jienav gullá ja uvsav rahpá, de suv lusi tjáŋav sujna båråtjit ja sån mujna. 21 Guhti vuojttá suv dibdáv muv lunna tråvnån tjåhkkåhit, nåv gåktu mån lav vuojttám ja Áhtjám lunna suv tråvnån tjåhkkåhav. 22 Gänna li bielje, gulldalis majt Vuojŋŋanis tjoaggulvisájda hoallá!«

4

Alme jubmeldievnno

1 Gehtja, dan maŋŋela vuojnniv almmáj uvsav rahppot, ja jiedna mav vuostak gulliv munji basuvna láhkáj hållamin, javlaj: »Badjána diehki, de vuosedav mij maŋŋela boahtá.« 2 Ja dalága almajs gahttjiv, ja gehtja, tråvnnå almen vuojnnuj ja soames danna tjåhkkåhime. 3 Guhti danna tjåhkkåhij lij jaspisa ja karneola sjimuk ja tråvnå birra lij smarágda lágásj átjájuoksa. 4 Ja tråvnå birra guoktalåkniellja tråvnå vuojnniv ja tråvnåjn guoktalåkniellja boarrása tjåhkkåhime, vielggis biktasij ja gållekråvnnå oajven. 5 Tråvnås eldagisá, jubma ja átjárájde jåhtin, ja gietjav loavgá tråvnå åvdån buollin, Jubmela gietjav vuojŋŋanisá. 6 Tråvnå åvdån lij kristálla lágásj glássamerra.

Tråvnå buohta ja birrusin lidjin niellja viessoga, tjalmijs åvdålt maŋelt dievvasa. 7 Vuostasj viessok lij lädjána muoduk, nubbe vuovsá, goalmádin lij almatja muohto ja nälját lij hálediddje goasskema sjimuk. 8 Gännanik lidjin guhtta soaje, tjalmijs bajelt vuolelt dievvasa. Vuojŋadik idja biejvve javlli:

Ájlis, ájlis, ájlis
la Härrá Jubmel, gájkviekses,
guhti lij, guhti le ja guhti boahtá.

9 Ja gå viessoga rámmpodi, guddnedi ja gijttali suv guhti tråvnån tjåhkkåj ja ihkevis ihkevij viessu, 10 de guoktalåkniellja boarrása suv åvddåj luojttádi, guhti tråvnån tjåhkkåj, råhkådalátjit suv guhti ihkevis ihkevij viessu. Kråvnåjdisá tråvnå åvddåj biedji ja javlli:

11 Dån, mijá Härrá ja Jubmel, la árvvogis
herlukvuodav, gudnev ja fámov duostutjit.
Dån la vuojn väräldav sjivnnjedam
ja duv sidoda baktu sjattaj ja sjivnnjeduváj.

5

Libba ja girjje gietjajn sinidagájn

1 Ja vuojnniv suv tråvnån tjåhkkåhime girjjegoabrre oalges giedan, ålgolt sisŋelt tjáleduvvam ja gietjajn sinidagájn goabrriduvvam. 2 Ja vuojnniv fábmogis ieŋŋgilav jieddnát tjuorvvomin: »Guhtis la árvvogis girjev rabátjit ja sinidagájt doajátjit?« 3 Valla aktak ittjij almen, ednamin jalik ednama vuolen girjev ájmmuda gehtjatjit rahpat. 4 Ja harmmadit tjierruv gå aktak ij lim árvvogis girjev rabátjit gehtjatjit. 5 Valla boarrásijs akta munji javlaj: »Ale tjiero. Gehtja, vuojttám la lädján Juda máttos, Davida vierregis. Buktá girjev aktan gietjajn sinidagájn rahpat.«

6 Ja tråvnå åvdån ja nielje viessoga ja boarrásij åvdån vuojnniv lippav mij vuojnnet lij njuovaduvvam. Danna lidjin gietjav tjoarve ja gietjav tjalme ma li Jubmela gietjav vuojŋŋanisá åbbå ednama milta rájaduvvam. 7 Libba manáj suv lusi guhti tråvnån lij tjåhkkåhime ja girjev suv oalges giedas váldij. 8 Ja gå girjev váldij de luojttádin niellja viessoga ja guoktalåkniellja boarrása Lippa åvddåj, gännanik hárppa ja gållegárre dievas suovvasijs, ma

li ájllisij råhkålvisá. [9] Ja de lávllun ådå lávllagav:
Dån la árvvogis girjev váldátjit
ja dan sinidagájt doajátjit,
dajna gå la njuovaduvvam, ja varájnat
Jubmelij lånestij
almatjijt gájkka máttojs ja gielajs,
ednamijs ja álmmugijs.
[10] Sijáv la gånågisrijkkan mijá Jubmelij dahkam,
ja härrán sunji,
ja gånågissan ednamin.
[11] Vuojnniv, gulliv moatte ieŋŋgila gielav tråvnå birra ja viessogijt ja boarrásijt; sij lidjin lågodisáj lågodisá, tuvsánij tuvsána [12] ja jieddnát javllin:
Njuovvam Libba l árvvogis
fámov duostutjit ja boanndudagáv,
vijsesvuodav ja gievrrudagáv åttjutjit
ja gudnev ja herlukvuodav ja rámpov.
[13] Ja gájkka almen ednamin ja ednama vuolen sjivnnjeduvvam, meran ja gájkka danna sjivnnjeduvvam gulliv javllamin:
Libbaj ja sunji guhti tråvnån tjåhkkåj,
gullu rámmpo ja guddne,
herlukvuohta ja fábmo
ihkeven ájggáj.
[14] Ja de niellja viessoga javllin: »Amen.« Ja boarrása luojttádin råhkådalátjit.

6

Guhtta sinidagá doajeduvvi

[1] Ja vuojnniv Lippav avtav gietjat sinidagás doadjemin ja gulliv avtav nieljet viessogis átjágielajn javllamin: »Boade!« [2] Gehtja, vuojnniv vielggis hestav ja hesta nanna ålmmåv juovsajn gesi vuojttokråvnåv vaddin, ja sån bådij vuojtten ja vuojtátjit.
[3] Ja gå Libba nuppev sinidagáv dåjij de gulliv nuppev viessogav javllamin: »Boade!« [4] Ietjá hässta, dållåruoppsat, bådij ja ålmåj dan nanna fámov oattjoj ráfev ednamis váldátjit vaj almatja bessi nubbe nuppev gåddålit.

Guhka svierdev sunji vaddin.
5 Ja gå Libba goalmát sinidagáv dåjij de gulliv goalmát viessogav
javllamin: »Boade!« Gehtja, vuojnniv tjáhppis hestav ja hesta nanna
ålmmåv, mihttogárre giedan. 6 Ja gulliv giela sjimugav dan nielje viessoga
siegen javllamin: »Akta mihtto vejtas avta denára åvdås ja gålmmå mihto
gårnes avta denára åvdås, valla ale val oaljov ja vijnav biejste.«
7 Ja gå Libba nälját sinidagáv dåjij de gulliv nälját viessogav javllamin:
»Boade!« 8 Gehtja, vuojnniv tjuojvvis hestav ja hesta nanna ålmmåv gen
namma lij Jábmem, ja jábbmekájmmo lij suv fáron. Sij oadtjun fámov
ednama neljadisá badjel, fámov gåddålittjat svierdijn ja nielgijn ja dávdajn
ja ednama urudisáj.
9 Ja gå Libba vidát sinidagáv dåjij de vuojnniv álltára vuolen sijá sielojt,
gudi lidjin Jubmela bágo ja vihtanasstema diehti gåddum. 10 Ja jieddnát
tjuorvvun: »Man guhkev, ájlis ja sáddná oajvemus, ájgo vuorddet åvddål gå
duobbmi ja mijá varáv ednama viesádijs rávka?« 11 Ja juohkkahasj oattjoj
vielggis gárvov ja gåhtjoduvvin ájn oanegattjav vuordátjit dasik sijá
dievnárguojmij ja vieljaj låhko dievaj, gudi sijá láhkáj gåddutjit lidjin.
12 Ja vuojnniv Lippav gudát sinidagáv doadjemin. Ednam tjärvvasit
skielbbij ja biejvve tjáhpudij degu tágalvuossa, ja mánno varran ruopsudij.
13 Ja alme náste ednamij gahttjin nåv gåktu tjaktjafijkuna muoras garra
bieggan gahttji. 14 Ja almme gádoj nåv gåktu girjjegoabrre giessaluvvá ja
gájkka váre ja suollu bájkijstisá sirddujin, 15 ja ednama gånågisá, alla härrá
ja doarrooajve, boandá ja fábmogisá ja gájka, oarje ja friddja almatja
tjiehkádin sluokkojda ja várij bávtijda, 16 ja várijda ja bávtijda javllin:
»Vierrit mijá nali ja tjiehkit mijáv sujsta tråvnån tjåhkkåhime ja Lippa
moares, 17 dan diehti gå sijá stuorra moarrebiejvve l boahtám ja guhtis de
buktá bissot?«

7

Fuovva tråvnå ja Lippa åvdån

1 De vuojnniv niellja ieŋŋgila ednama nieljen tjiegan tjuodtjomin ednama
niellja biekka adnalime, vaj aktak biegga ij ednama jali mera badjel biekka,
jalik avtak muora näjgga. 2 Ja vuojnniv ietjá ieŋŋgilav lullet ielle Jubmela

sinidagájn badjánime ja gulliv suv jieddnát tjuorvvomin nielje ieŋŋgilij gudi fámov lidjin oadtjum ednamav ja merav vahágahtátjit: 3 »Allit ednamav, merav jalik muorajt vahágahte åvddål gå lip mijá Jubmela dievnárij gállojda sinidagájt biedjam.« 4 Ja gulliv sijáj lågov gejda sinidagá lidjin biejaduvvam. Sij lidjin tjuohtenielljalåknielljatuvsána, ja Israela máttojs gájkka: 5 Juda máttos lågenanguoktatuvsána siniduvvam, Rubena máttos lågenanguoktatuvsána, Gada máttos lågenanguoktatuvsána, 6 Ashera máttos lågenanguoktatuvsána, Naftali máttos lågenanguoktatuvsána, Manasse máttos lågenanguoktatuvsána, 7 Simona máttos lågenanguoktatuvsána, Levi máttos lågenanguoktatuvsána, Isaskara máttos lågenanguoktatuvsána, 8 Sebulona máttos lågenanguoktatuvsána, Josefa máttos lågenanguoktatuvsána ja Benjamina máttos lågenanguoktatuvsána.

9 Gehtja, maŋŋela vuojnniv lågodis fuovav gájkka álmmugijs ja máttojs, ednamijs ja gielajs. Tråvnå ja Lippa åvdån tjuodtjun vielggis biktasij pálmmaoavse giedan. 10 Ja jieddnát tjuorvvun: Lånestibme l mijá Jubmela lunna, guhti tråvnån tjåhkkåj ja Lippa lunna.«

11 Divna ieŋŋgila tråvnå ja boarrásij ja nielje viessoga birra tjuodtjun ja luojttádin muohto ednamij tråvnå åvddåj ja Jubmelij råhkådallin 12 javladijn: »Amen. Rámmpo ja herlukvuohta, vijssudahka ja gijtulvis, guddne ja fábmo ja gievrrudahka mijá Jubmelij ihkeven ájggáj gullu, amen.«

13 Ja boarrásijs akta munji javlaj: »Gudi li sij, vielggisgárvuga, ja gåsstå sij båhti?« 14 Vásstediv: »Diedá dån juo, härrá.« Munji javlaj: »Stuorra gierddamusás sij båhti. Gárvojt li bassam ja Lippa varájn vielguduhttám. 15 Dan diehti Jubmela tråvnå åvdån tjuodtju ja idja biejvve suv tiemmpelin dievnnuhi, ja guhti tråvnån tjåhkkåj goades sidjij tsieggi. 16 E dasti nälgo, e ga gåjkå, ij biejvve jalik ietjá báhkka sijáv vájveda. 17 Dajna gå Libba, tråvnå åvdån tjuodtjomin, la sijá räjnnuhiddje ja iellema ádjagijda sijáv lájddi ja Jubmel gájkka gadnjalijt sijá tjalmijs sagárt.«

8

Giehttjit sinidahka doajeduvvá

1 Gå Libba giehttjit sinidagáv dåjij de almen sjávvunij lahkke tijma bájkev.
2 Ja vuojnniv gietjav ieŋŋgila Jubmela åvdån tjuodtjomin, ja sidjij gietjav

basuvna vatteduvvin. 3 Ja ietjá ieŋŋgil álltára guorraj gálle suovaslihtijn
tjuottjadij. Sunji vaddin edna suovvasijt majt galgaj ájllisij råhkådallamijda
biedjat gålleálltára nali tråvnå åvdån. 4 Ja suovva aktan ájllisij råhkålvisáj
ieŋŋgila giedas Jubmela åvddåj badjánij. 5 Ja ieŋŋgil suovaslihtev váldij,
dievdij dav álltára dålås ja håjggådij ednama nali. De átjá juskadatjáj ja
eldagahttegådij ja ednam skielbestatjáj.

Gietjav basuvna. Guhtta ieŋŋgila basuvnajdisá bássu

6 Ja gietjav ieŋŋgila, gietjav basuvna giedan, ietjasa gárvedin båsutjit.
7 Vuostasj ieŋŋgil basuvnas bássij. De tjuormmasa ja dålå varájn
segaduvvam ednamij gahttjin, ja ednamis gålmadis buolij, ja muorajs
gålmadis buolij ja gájkka ruoddnis rásse.
8 Nubbe ieŋŋgil basuvnas bássij. Juoga mij lij stuorra buolle várre sjimuk
merraj vieraj, ja meras gålmadis varran sjattaj, 9 gájkka mera iellijs gålmadis
jámij, ja hávsajs gålmadis dåssjånij.
10 Goalmát ieŋŋgil basuvnas bássij. De stuorra násste almes gahtjaj, loavgá
láhkáj buollemin, ja gahtjaj änojs ja ádjagijs gålmadissaj. 11 Ja náste namma l
Bihtjarásse. Tjátjijs gålmadis bihtjarássen sjattaj, ja ållusa dat tjátjes jábmin
dajna gå bihttjagin lij.
12 Nälját ieŋŋgil basuvnas bássij. De biejves gålmadis ja mános gålmadis ja
nástijs gålmadis däjvádallin ja gålmadissaj sjevnjudin, ja biejvve tjuovgastis
gålmadisáv massij ja idja aj. 13 Vuojnniv gulliv goasskemav girddemin alme
guovddelav tsieladime: »Vuoj, vuoj, vuoj ednama viesádijda gå dal duo
nuppe gålmmå ieŋŋgila basuvnajdisá dasten tjuojadahtti.«

9

1 Vidát ieŋŋgil basuvnas bássij. De vuojnniv nástev almes ednamij
gahttjam. Ja dasi tjiegŋalisáj tjiegŋalisá tjåvda vatteduváj. 2 Násste tjiegŋalisá
rudnev rabáj, suovva rudnes badjánij nåv gåktu suovva stuorra vuobnes, ja
rudne suovva biejvev ja ilmev sjevnjudahtij. 3 Suova sissta båhtin ednamav
miehtáj rássegahpana, ma ednama skorpijåvnåj fámov oadtjun.
4 Biehtodallin ednama rásijt, avtak ietjá ruonugav jalik avtak muorav
biejsstemis, valla almatjijt ládat gejn Jubmela sinidagá ällim gállojnisá.
5 Ettjin sijáv oattjo gåddet, valla vihtta máno bijnedit, ja bijnno l

vájvástuvvama lágásj, mav skorpijåvnnåj båstådalle gullá. 6 Daj biejvij
almatja jábmemav åhtsågåhti, valla gávnak. Hálijdi jábmet, valla jábmem
sijás báhtarasstá. 7 Ja rássegahpana lidjin hestaj muoduga, dårruj
gárveduvvam. Åjvijnisá lidjin gållekråvnå sjimuga ja daj muodo lidjin
almatjij muodoj lágátja. 8 Vuobda lidjin nissuna vuobda lágátja, ja báne
degu lädjánijn. 9 Dajn lidjin ruovddelágásj raddesuoje ja soaje jutsijdin degu
ållo hesta vávnaj dårruj márramin. 10 Dajn lidjin siejbe ja båsstemsjnjutje
degu skorpijåvnåjn ja daj siejbijn lij fábmo almatjijt vihtta máno
vahágahtátjit. 11 Daj gånågis la tjiegŋalisá ieŋŋgil; suv namma hebreagiellaj
la Abaddon ja grehkagiellaj Apollyon.
12 Vuostasj luodjomtjuorvas la vássám. Valla dan maŋŋela båhti guokta vil.
13 Gudát ieŋŋgil basuvnas båssij. De gulliv jienav tjårvijs gålleálltárin
Jubmela åvdån, 14 mij javlaj gudát ieŋŋgilij gänna lij basuvnna: »Luojte
niellja ieŋŋgila gudi li tjadnasin stuorra Eufratädnogátten.« 15 Ja niellja
ieŋŋgila gudi lidjin gárvvása dan mudduj ja bäjvváj ja dan mánnuj ja dan
jahkáj luojteduvvin almatjijs gålmadisáv gåttåtjit. 16 Doarrofuova
rijddijiddjij låhko lij guoktalåktuvsán gierde lågevtuvsána; gulliv mån sijá
lågov. 17 Ja návti vuojnniv hestajt ja rijddijiddjijt bárudisán: siján lidjin
buolleruoppsis ja tjáhppislahtte ja rissjavisská ruovddegárvo. Hestaj oajve
lidjin lädjánij åjvij lágátja ja njálmijs båhtin dålå, suova ja risjá. 18 Almatjijs
gålmadis gådduj dát gålmåt bijnos, dålås, suovas ja risjás sijá njálmijs,
19 dajna gå hestaj fábmo l njálmen ja siejben; daj siejbe li degu gärmmaha ja
dajn li oajve maj vahágahtti.
20 Duo ietjá almatja gudi dajs bijnojs ettjin gåddu, ettjin daŋgas diehti
giedajisá dagojs jårgijda: ettjin hiejte råhkådallamis bahás vuojŋŋanisájt ja
jubmelgåvåjt gålles, silbas, brånsås, gierges ja muoras ma e máhte vuojnnet,
gullat jalik vádtset. 21 Ja ettjin ga gåddemis jårgijda jalik skieddimijs jalik
skiegesvuodas jalik suolavuodas.

10

Ieŋŋgil girjjegåbrijn

1 Ja vuojnniv ietjá alvvás ieŋŋgilav almes luojttádime balvvaj gárvoduvvam
ja átjájuoksa oajves birra. Ja muohtos lij degu biejvve ja suv juolge degu

dållåtjuolda, [2] ja giedanis lij unna rabás girjjegoabrásj. Oalges juolgev mera nali biejaj ja gåro juolgev ednama nali [3] ja jieddnát tjuorvoj degu lädján ruodjá. Ja gå lij tjuorvvum de hållin gietjav átjega jiena. [4] Gå gietjav átjega lidjin hållam de ussjoliv tjállegoahtet, valla jienav almes gulliv javllamin: »Sinidahte mav gietjav átjega li hållam, ale val dav tjále.« [5] Ja ieŋŋgil, gev lidjiv mera ja ednama nanna vuojnnám tjuodtjomin, bajedij oalges giedas alme guovlluj [6] ja vuornnáv dagáj suv baktu guhti ihkevis ihkevij viessu ja almev la sjivnnjedam ja gájkka mij la danna ja ednamav ja mij la danna ja merav ja mij la danna: »Ájgge l ållånam. [7] Daj biejvij gå giehttjit ieŋŋgil gielav tjavggi ja basuvnav tjuojadahttá, de Jubmela tjiegosvuohta l ålliduvvam buorre sága baktu mav suv dievnárijda, profejtajda l vaddám.« [8] Ja jiedna, mav lidjiv almes gullam munji vaden hålaj ja javlaj: »Maná válde rabás girjev ieŋŋgila giedas, guhti l mera ja ednama nanna tjuodtjomin.« [9] Ja manniv ieŋŋgila lusi ja gåhttjuv girjjegoabrev vaddet. Munji javlaj: »Válde båråd dav. Tjoajvát báktji valla njálmen la hálmes degu mieda.« [10] Ja válldiv girjjegoabrev ieŋŋgila giedas ja bårrågåhtiv, ja njálmen lij hálmes degu mieda. Valla gå dav lidjiv njiellam de báktjij muv tjoajvev. [11] Ja javllin munji: »Viertti ájn ådåsis åvddålijsárnnot állo rijkaj ja álmmugij ja gielaj ja gånågisáj birra.«

11

Guokta vihtana

[1] Ja soappe lágásj mihttimmuorra munji vatteduváj bágoj: »Maná Jubmela tiemmpelav ja álltárav mihttitjit, ja lågå danna råhkådallijt. [2] Valla tiemmpela ålgop sjaljov ale mihtti, dajna gå dat la hiednigijda vatteduvvam ja ájlis stádav sij nielljalåkguokta máno duolmmu. [3] Ja muv guokta vihtana åvddålijsárnodav lågenanguoktatjuotguhttalåhke biejve, hårssåj gárvoduvvam.« [4] Vihtana libá guokta olijvvamuora ja guokta gintaljuolge ednama härrá åvdån. [5] Jus aktak sunnuv sihtá vahágahttet de dållå sunnu njálmijs boahtá ja sunnu vasjulattjajt dåssjit. Juohkkahasj guhti sihtá sunnuv vahágahttet, hähttu nåvti gåddut. [6] Sunnun la fábmo åvddålijsárnodijn almev rássjodimes dahpatjit, ja gájkka tjátjijt varran dagátjit ja man álu sihtaba ednamav gájklágásj vájvij tsábmátjit.

7 Ja gå libá vihtanasstemis ållim de urudis tjiegŋalisá rudnes badján ja
sunnujn doarrá ja sunnuv vuojttá ja gåddå. 8 Sunnu rubmaha gäjno nali
báhtseba stuorra stádaj mij vuojŋŋalasj giellaj Sodomin ja Egyptan
gåhtjoduvvá, gånnå härráska aj ruossinávlliduváj. 9 Almatja gájkka rijkajs ja
máttojs ja gielajs ja álmmugijs båhti sunnu rubmahijt biellenälját biejvev
gehtjatjit ja rubmahijt e dibde avtak hávddáj biedjat. 10 Ja ednama viesáda
sunnus ávvudalli ja sjållerdi ja nubbe nubbáj vattáldagájt rájadi, dan diehti
gå goappásj profejta lijga ednama viesádijda bijnnon. 11 Ja biellenälját biejve
maŋŋela iellema Vuojŋŋanis sunnuj Jubmelis bådij ja de tjuodtjánijga. Gudi
sunnuv vuojnnin tjärvvasit balládin. 12 Ja gulájga garra jienav almes sunnuj
javllamin: »Badjánihtte diehki.« Almmáj balvan badjánijga, ja vasjulattja
sunnuv vuojnnin. 13 Daŋga båttå ednam garrasit skielbbigådij ja stádas
lågådis slámaj, gietjavtuvsán almatja ednamskielbbimis gåddujin, ja
iehtjáda balládin ja alme Jubmelav guddnedin. 14 Nubbe luodjomtjuorvas la
vássám, goalmát ruvva boahtá.

Giehttjit ieŋŋgil basuvnas bássi

15 Giehttjit ieŋŋgil basuvnas bássij. Almen de garra jiena gullujin ma javllin:
»Värálda rijkka dal mijá Härráj gullu ja sunji gev vuojdaj, ja sån la gånågis
ihkevis ihkevij.« 16 Ja guoktalåkniellja boarrása tråvnåjn Jubmela åvdån
tjåhkkåhime, luojttádin muohto ednamij ja Jubmelij råhkådallin 17 javladijn:
»Gijttep duv, Härrá Jubmel, gájkväksásav, guhti le ja guhti lidji, gå fámov la
välldám, stuorra fámut, ja gånågissan sjaddi. 18 Álmmuga moarádin, valla
boahtám la duv moarre ja båddå gå jábbmega duobbmidalli ja gå bálkki
dievnárijt, profejtajt ja ájllisijt ja sijájt gudi duv namás balli, allagijt ja
vuollegattjajt, ja sijájt dåssjida gudi ednamav dåssjidi.«
19 Ja almen Jubmela tiempel rahpasij, ja lihttoárkka suv tiemmpelin
vuojnnugådij. Eldagasstegådij ja jubma ja átjek gullugådij, ednam
skielbestatjáj ja stuorra tjuormmasa gahttjagåhtin.

12

Nissun ja hárjakgermaj

1 Stuorra märkka almen vuojnnuj, nissun bäjvváj gárvoduvvam ja mánno
juolgij vuolen ja lågenanguovtenástak kråvnnå oajvenis. 2 Iesselissan la ja

báktjasijs ja riegádahttemvájvijs tjuorvvu.
3 Ietjá märkka almen vuojnnuj, ja gehtja stuorra dållåruoppsis
hárjakgärmmahav, gietjav oajve ja lågev tjoarve ja gietjav kråvnå åjvijnisá.
4 Siejbbe alme nástijs gålmadisáv njámastij ja ednama nali bálkestij. Ja
hárjakgermaj riegádahtte nissuna åvdån tjuottjoj, suv mánáv njielastittjat
vallak riegádahttá. 5 Ja riegádahtij mánás, bárnev guhti gájkka álmmugijt
galggá ruovddesåppijn räjnnuhit. Suv mánná råhtåsij bajás Jubmela lusi ja
suv tråvnnåj. 6 Ja nissun åjdåmähttsáj báhtarij, gåsi Jubmel lij sunji sajev
gárvedam vaj danna lågenanguoktatjuotguhttalåhke biejve biebmadallá.
7 Ja doarro almen buolláj: Mikael ieŋŋgilijes hárjakgärmmahijn
doarrogådij. Ja hárjakgermaj ieŋŋgilijes doarruj, 8 valla oajtádaláj ja siján ij
lim dasti sadje almen. 9 Ja stuorra hárjakgermaj, dålusj germaj, mij åbbå
väräldav tjáddjit ja Bärggalin ja Sáhtánin gåhtjoduvvá, ednamij bálkestuváj
ieŋŋgilijes aktan. 10 Ja gulliv garra jienav almen javllamin: »De dal
gádjusibme ja fábmo ja rijkka Jubmelij gullu ja viellde sunji gev la
vuojddam. Mijá vieljaj guoddaliddje, guhti sijáv Jubmela åvdån idja biejvve
guoddalij, la ham bálkestuvvam. 11 Sij li suv oajttám Lippa varájn ja
vihtanasstema bágujn. Ettjin iellemav jábmemis ienebut iehtse, ájnat
máhttin jábmemij mannat. 12 Sjållerdihtit danen, dij alme ja almij viesáda.
Valla vuoj ednamij ja merraj: bärggal la dijá lusi luojttádam, ja suv moarre l
stuorre dan diehti gå diehtá ájges oadnen.«
13 Ja gå hárjakgermaj vuojnij ednamij lij bálkestuvvam de doarrádallagådij
nissunav guhti lij bárnnemánás riegádahttám. 14 Ja stuorra goasskema
goappásj soaje nissunij vatteduvvin vaj máhtij åjdåmähttsáj hállánit, dan
bájkkáj gånnå biebmadallá muhtem ájgev ja guokta ájge ja ájggelahkev,
gärmmahis mälggadin. 15 Ja germaj tjátjev njálmestis nissuna maŋelt ädnon
tjållij vaj rávve suv vuolgat. 16 Valla ednam nissunav viehkedij, njálmes
rabáj ja njielaj hárjakgärmmahis tjållim änov. 17 Ja hárjakgermaj nissunij
alvvát moarádij ja vuolgij suv nuppij mánáj dårutjit, gudi Jubmela budájt
tjuovvu ja suv vihtanusáv anodi. 18 Ja merragáddáj tjuottjadij.

13

Guokta urudisá

1 Ja vuojnniv urudisáv meras badjánime. Danna lidjin lågev tjoarve ja
gietjav oajve ja tjårvijnis lågev kråvnå ja åjvijnis álbediddje namá. 2 Urudis
mav vuojnniv, lij leopárda muoduk ja dan juolge degu bierna ja njálmme
degu lädjána tsakkasnjálmme. Ja hárjakgermaj dasi fámostis vattij ja
tråvnåv ja stuorra vieldev. 3 Dan åjvijs avtan vuojnnet lij jábmemhávve valla
savvum. Ålles värált urudisáv oavdduhij ja dav tjuovvolij. 4 Almatja
hárjakgärmmahav råhkådallin, dajna gå lij fámov urudissaj vaddám ja
urudisáv råhkådallin ja javllin: »Guhtis la urudisá lágásj? Guhtis dan
vuosstij buktá doarrot?«

5 Urudis goarssás ja álbediddje njálmev oattjoj ja fámov nielljalåkguokta
máno bargatjit. 6 Ja njálmes tsakkastij Jubmelav, suv namáv ja goadev
álbedittjat, gájkajt gudi almen viessu. 7 Riektáv oattjoj ájllisij vuosstij dårutjit
ja sijáv oajtátjit, ja fámov oattjoj gájkka máttoj ja rijkaj ja gielaj ja álmmugij
badjel. 8 Ja gájkka ednama viesáda dav råhkådalli, juohkkahasj gen namma
värálda sjivnnjedimes ij la iellema girjjáj tjáleduvvam njuovvam Lippa
lunna.

9 Gänna li bielje, gulldalis dáv 10 Guhti fáŋŋgavuohtaj la mannamin,
mannis fáŋŋgavuohtaj, ja guhti svierde åvdås la jámátjit, gåddujis svärddáj.
Ájllisij gierddisvuodas ja jáhkos la dal dárbbo.

11 Ja nuppev urudisáv vuojnniv ednamis badjánime manna lidjin guokta
lippatjoarve sjimuga, ja hárjakgärmmaha láhkáj ságastij. 12 Dan tjalmij
åvdån vuostasj urudisá fámojt vuoset. Ednamav viesádij aktan loaggá
vuostasj urudisáv råhkådalátjit, gen jábmemhávve lij savvum. 13 Stuorra
oavddodagojt dahká ja tjabu dålåv almes ednama nali almatjij vuojnedijn
gahtjadahttá. 14 Ednama viesádijt tjáddjit merkaj majda fámov la oadtjum
urudisá vuojnedijn dagátjit. Ednama viesádijt hoalájdahttá gåvåv dahkat
urudissaj, mij svärddáj tjuoladaláj valla älláj. 15 Ja riektáv oattjoj hekkav
urudisá gåvvåj vattátjit vaj gåvvå aj buktá hållat ja gájka gudi urudisá
gåvåv e råhkådalá gådduji. 16 Merkav biejadahttá gájkaj oalges giehtaj jali
gálluj, lehkusa allaga jali vuollegattja, boandá jali häjo, friddja almatja jali
oarje. 17 Aktak ij buvte oasestit merka dagi, urudisá namá dagi jalik namá

lågo dagi. 18 Dánna vijsesvuodav dárbahip. Gänna li jierme, låhkis urudisá
lågov, dajna gå l almatja låhko, ja låhko l guhttatjuotguhttalåkguhtta.

14

Ådå lávla Sionváren

1 Gehtja, vuojnniv Lippav Sionváren, ja Lippajn aktan
tjuohtenielljalåknielljatuvsána nammas ja Áhtjes namma gállon. 2 Ja almes
gulliv jienav, degu skoavve tjátjijs ja rámes átjárájdes, ja jiedna mav gulliv
lij hárppatjuojadiddjij tjuojadime lágásj. 3 Trávnå åvdån ja nielje viessoga ja
boarrásij åvdån ådå lávllagav lávllun. Ja aktak ietjá ittjij dav lávllagav åhpa
gå ednamis lånestuvvam tjuohtenielljalåknielljatuvsána. 4 Gudi älla nissunij
bádatjam, li rájnnasa degu niejda. Tjuovudi sidja Lippav gåsi vuolggá. Sij li
almatjij gaskas friddjan oasteduvvam Jubmelij ja Libbaj vuostasj sjaddon.
5 Sijá njálmijn ij la gieles ja vigedime li.

Gålmmå ieŋŋgila almen duobmov åvddålijsárnnu

6 Ja vuojnniv ietjá ieŋŋgilav alme guovddelav háledime. Sujna lij ihkeven
evangelium ednama viesádijda guládit, gájkka rijkajda ja máttojda, gielajda
ja álmmugijda 7 ja jieddnát javlaj: »Lehkut jubmelbalulattjan ja vaddit sunji
gudnev, dajna gå suv duobmo båddå l ållånam. Råhkådallit suv guhti l
almev ja ednamav ja merav ja ádjagijt sjivnnjedam.«
8 Nubbe ieŋŋgil bådij javla: »Gahttjam, gahttjam la stuorra Babylon, man
skiegesvuoda diehti gájkka álmmuga li moare vijnav juhkam.«
9 Sunnu maŋelt goalmát ieŋŋgil bådij jieddnát javla: »Guhti urudisáv
råhkådallá ja dan gåvåv ja merkav gállusis jali giehtasis duosstu, 10 viertti
Jubmela moare vijnav juhkat, mij Jubmela moare gávttjaj sägodik
sjnjåraduváj, ja bijnástuvvat dålån ja risjájn ájlis ieŋŋgilij ja Lippa åvdån.
11 Ja sijá vájve suovva ihkevis ihkevij badján ja siján gudi urudisáv ja dan
gåvåv råhkådalli, ij la ráfe biejven jalik iján, ij gännanik guhti dan merkav
aktan namájn duosstu. 12 Dánna dárbaj ájllisij gierddisvuodav, gudi Jubmela
budájt ja Jesusa jáhkov anodi.«
13 Ja gulliv almes jienav javllamin: »Tjále: sálugin gudi dássta duohku
Härrán jábmi. Vuojŋŋanis javllá, sij bessi bargojstisá vuojŋastit, dan diehti
gå dagosa sijáv tjuovvu.«

Tjuohppamájgge ednamin

14 Gehtja, vuojnniv vielggis balvav ja balva nanna soabmásav, almatjabárne
muodugav tjåhkkåhime, gållekråvnnå oajven ja basstelis tjuohpan giedan.
15 Ietjá ieŋŋgil tiemmpelis bådij ja jieddnát tjuorvoj sunji balva nanna
tjåhkkåhime: »Tjuohpanijn tjuohppagoade, dan diehti gå tjuohppamájgge l
boahtám; ednama sjatto li láddam.« 16 Ja guhti balva nanna lij tjåhkkåhime
tjuohpanav ednama nali luojtij ja ednam tjuohpaduváj.
17 Ietjá ieŋŋgil alme tiemmpelis bådij ja sujna lij aj basstelis tjuohpan. 18 Ájn
ietjá ieŋŋgil gänna lij fábmo dålå badjel álltáris bådij. Ja tjuorvoj jieddnát
sunji gänna lij basstelis tjuohpan: »Basstelis tjuohpanijn ednama
vijnnamuorjijt tjuohpa; muorje li láddam.« 19 Ja ieŋŋgil tjuohpanis ednama
nali luojtij ja muorjijt tjuohpaj ja dajt bálkestij Jubmela moare stuorra
vijnnaduolmudahkaj. 20 Ja vijnnaduolmudahka stáda ålggolin
duolmoduváj, ja varra duolmudagás gålgåj lågenanguhttatjuohte stádia
dassta, ja gitta hestaj bággerádjáj.

15

Gietjav ieŋŋgila gietjajn vájvijn

1 Ja ietjá stuorra oavdos merkav almen vuojnniv: gietjav ieŋŋgila gietjajn
vájvijn. Maŋemus vájve lidjin dajna gå Jubmela moarre ållånatjáj.
2 Vuojnniv degu glássamerav dålåjn segaduvvam, ja gudi urudisás ja dan
gåvås ja dan namá lågos lidjin bessam, tjuodtjomin glássameran Jubmela
hárpa giedan. 3 Ja lávllun Mosesa, Jubmela dievnára, lávllagav ja Lippa
lávllagav:

Stuore ja oavddusa li duv dago,
Härrá Jubmel, gájkviekses.
Rievtesferduga ja sáddná li duv gäjno,
dån álmmugij gånågis.
4 Guhtis ij lulu ballat, Härrá,
ja duv namáv guddnedit?
Dån aktu la ájlis,
gájkka álmmuga båhti duv åvdån råhkådalátjit,
duv rievtesferdukvuohta l bihkusin sjaddam.

5 Maŋŋela vuojnniv alme tiempel, lihttogoahte, rahpasij, 6 ja gietjav ieŋŋgila
gejn lidjin gietjav vájve, tiemmpelis båhtin guojtte vielggis biktasijda
gárvoduvvam ja gålleavve birális. 7 Ja nieljet urudisás akta vattij gietja
ieŋŋgilij gietjav gållegáre, Jubmela moares dievva, suv moares guhti
ihkeven ájggáj viessu. 8 Tiempel Jubmela herlukvuoda suovas ja suv fámos
dievaj, ja aktak ittjij tiemmpelij besa åvddål gå gietjav vájve gietjat ieŋŋgilis
lidjin ållånam.

16

Gietjav gáre ednamij duobbmiduvvi

1 Gulliv garra jienav tiemmpelis gietja ieŋŋgilij javllamin: »Mannit,
guorrijihtit Jubmela moare gietjav gáre ednamij.«
2 Vuostasj manáj guorrij gáres ednamij. Bahás ja vastes náránisá dajda
almatjijda ihtin gejn urudisá märkka lij ja gudi dan gåvåv råhkådallin.
3 Nubbe gáres merraj guorrij. Ja merra sjattaj degu jábbmega varra ja
gájkka jámij, mera gájkka ielle jábmin.
4 Goalmát gáres änojda ja ádjagijda guorrij. Ja tjáhtje varran sjattaj. 5 Ja
gulliv tjátje ieŋŋgilav javllamin: »Rievtesferduk la dån guhti le ja guhti lidji,
dån ájlis guhti dáv duobmov sárnnu. 6 Sij li ájlis ålmmåj ja profejtaj varáv
gålgådam, ja danen dån la varáv sidjij juhkusin vaddám. Dav li ánssidam.«
7 Gulliv álltárav javllamin: »Härrá Jubmel, gájkviekses, sáddná ja
rievtesferduga li duv duobmo.«
8 Nälját gáres bäjvváj guorrij. Ja biejvve fámov oattjoj almatjijt dålåjn
boaldátjit, 9 buollin báhkka dålån. Jubmelav, gänna lij fábmo vájvij badjel,
vájvij diehti álbedin ja ettjin buorádusáv sidá dahkat ja suv guddnedit.
10 Vidát gáres urudisá tråvnnåj badjel guorrij. Ja dan rijkka sjevnjudij ja
almatja njuoktjamijt báktjasis gásskin 11 ja alme Jubmelav báktjasij ja
náránisáj diehti álbedin valla dagojstisá ettjin jårgijda.
12 Gudát gáres stuorra Eufratednuj guorrij. Ja tjáhtje gåjkåj ja gäjnno
lullegånågisájda rahpasij. 13 Ja vuojnniv hárjakgärmmaha njálmes ja urudisá
njálmes ja vierreprofejta njálmes gålmmå bahás vuojŋŋanisá boahtemin.
Tsuobbuj muoduga lidjin. 14 Dá li bahás vuojŋŋanisá ma merkajt bukti
dahkat, ja mannin ålles värálda gånågisáj lusi sijáv dårruj tjoahkkitjit

Jubmela, gájkväksása, stuorra biejve. 15 »Gehtja, suollagin boadáv. Sálugin
guhti gåhtså ja biktasijdes vuorkut vaj ij rihtsuda ja sjierves vuoseda.« 16 Ja
tjoahkkijin sijájt sadjáj hebreagiellaj nammaduvvam Harmagedon.
17 Giehttjit gáres ilmmáj guorrij. Ja garra jiedna tiemmpela tråvnås gulluj
javllamin: »Sjaddam la.« 18 Eldagahtij ja jumáj. Átjek gulluj ja ednam
skielbestij. Ij goassak la dan láhkáj skielbbim guhkev almatja li ednamin
viessum. Dan alvvá ednamskielbbim lij. 19 Stuorra stáda gålmå oassáj
luottanij, ja álmmugij stáda slábmin. Ja Jubmel ittjij stuorra Babylonav
vajálduhte ájnat garra moare vijnastis vattij gávtjav juhkat. 20 Gájkdivna
suollu gáhtun, ettjin ga váre dasti diehttu. 21 Ja stuorra tjuormmasa, talenta
låssåda, almes almatjij nali gahttjin. Ja almatja Jubmelav tjuormmasij diehti
álbedin dajna gå tjuormmasa sijájt tjärvvasit vájvedin.

17

Babylona duobbmo

1 Gietjat ieŋŋgilis akta, gänna lidjin gietjav gáre, muv lusi bådij javla:
»Boade, de dunji vuosedav skieges nissuna duobmov, guhti stuorra tjátjij
lahka viessu. 2 Sujna li ednama gånågisá skiegesvuodan viessum, ja ednama
viesáda li suv skiegesvuoda vijnas vuoladuvvam.« 3 Ja Vuojŋŋanisán muv
åjdåmähttsáj doalvoj. Vuojnniv nissunav tjåhkkåhime skárlakruoppsis
urudisá nanna mij lij álbediddje namájs dievas, ja danna lidjin gietjav oajve
ja lågev tjoarve. 4 Ja nissun lij gárvoduvvam purpurij ja skárlakruoppsadij,
ja gålles ja divras giergijs ja råhtåjs guojtij. Giedan lij gållegávttja
vastesvuoda ja suv skiegesvuoda bádudagájs dievva. 5 Ja gállusis lij namma,
tjiegosvuohta, tjáleduvvam: Babylon, ednama gájkka huoráj ja vastesvuodaj
ieddne. 6 Ja nissunav vuojnniv ájllisij varás ja Jesusa vihtanij varás
vuollagin. Oavdduhiv tjärvvasit gå suv vuojnniv.
7 Ja ieŋŋgil munji javlaj: »Manen oavdduha? Giehtov dunji nissuna
tjiegosvuoda birra ja urudisá birra mij suv guoddá ja manna li gietjav oajve
ja lågev tjoarve. 8 Urudis mav vuojnni lij, valla ij dasti la. Tjiegŋalisás badján
ja håhkkånibmáj manná. Ja ednama viesáda, gej namá värälda sjivnnjedime
rájes älla iellema girjjáj tjáleduvvam, oavdduhi gå urudisáv vuojnni mij lij ja
ij dasti la, valla boahtemin la. 9 Jiermev ja vijssudagáv dal dárbaj. Gietjav

oajve li gietjav váre majn nissun tjåhkkåj ja li aj gietjav gånågisá. 10 Vihtta li
gahttjam, akta dálla le, akta ij la ájn boahtám, ja gå boahtá ganut val oanegis
ájgev. 11 Ja gávtsát, valla daŋgas diehti akta giehtjasis, le urudis mij lij ja ij
dasti la, ja sån håhkkånibmásis manná. 12 Ja lågev tjoarve majt vuojnni li
lågev gånågisá gudi ájn älla rijkajdisá oadtjum, valla avta tijmmaj
gånågisfámov urudisájn aktan oadtju. 13 Siján la akta miella ja fámov ja
vieldev urudissaj vaddi. 14 Lippajn dårru, valla Libba sijáv vuojttá aktan
sijájn gudi li gåhtjoduvvam ja válljiduvvam ja li jáhkkogisá, dan diehti gå l
härráj härrá ja gånågisáj gånågis.«
15 Ja munji javlaj: »Tjátjijt majt vuojnni gånnå skieges nissun viessu, li rijka,
almasjvega, álmmuga ja giela. 16 Ja lågev tjoarve ja urudis majt vuojnni,
skieges nissunav vasjodi ja häjttanissan ja rihtsogin dahki, biergos bårri ja
dålån boalldi. 17 Jubmel la sidjij mielav vaddám suv ájggomusájt ållidit ja
avtajn mielajn urudissaj rijkas vaddet, dasik Jubmela bágo li ålliduvvam.
18 Nissun gev vuojnni sån la stuorra ståda, manna l gånågisviellde ednama
gånågisáj badjel.«

18

Babylon gahttjá

1 Maŋŋela vuojnniv ietjá ieŋŋgilav almes luojttádime. Sujna lij stuorra
fábmo, ja ednam suv herlukvuodas tjuovgudij. 2 Ja jieddnát tjuorvvij:
»Gahttjam, gahttjam la stuorra Babylon. Bahás vuojŋŋanisáj viessahin la
sjaddam, gájkka bahás vuojŋŋanisáj biessen, gájkka bádes ja vastes låttij
biessen. 3 Suv skiegesvuoda diehti gájkka álmmuga li moare vijnav hähttum
juhkat, ja ednama gånågisá li sujna skiegesvuodan viessum, ja ednama
oasestiddje boanndum fámos ja valljudagás baktu.«
4 Ja ietjá jienav almes gulliv: »Vuolggit suv lussta, muv álmmuk, vaj ehpit
suv suttoj oassen sjatta ja suv vájvijda boadádalá. 5 Dajna gå suv sutto gitta
alme rádjáj ålli, ja Jubmel ij la suv bahádagojt vajálduhttám. 6 Máksit sunji
nåv gåktu iesj la máksám, mávsedihtit suv guovte gärddáj dagojstis.
Sjnjoarrijihtit sunji guovte gärddáj dan gávttjaj masi iesj la juhkamusáv
segadam. 7 Vaddit sunji vájvijs ja surgos dan ålov mav iesj la valjesvuodas
niektim. Vájmonis javllá: 'Mån lav drådnik, iv la árbbásj, iv ga surggahit

dárbaha.’ 8 Danen de suv vájve avtan biejven båhti, jábmem, surggo ja
nielgge, ja dålån boaldeduvvá. Fábmogis la Härrá Jubmel guhti suv la
duobbmim.
9 Ja ednama gånågisá gudi sujna li skiegesvuodan ja valjesvuodan viessum
tjierru suv ja luodju gå buollema suovav vuojnni 10 ja ietja mälggadin suv
vájves balos fuojkki: ’Vuoj, vuoj dunji stuorra stádaj Babylonaj, fábmogis
stádaj, avtan tijman la duobbmo dunji boahtám.’ 11 Ja ednama oasestiddje
suv tjierru ja surggahi dajna gå aktak ij dasti sijá háksagálvojt oaste, 12 gållijt
ja silbajt, divras giergijt ja råhtåjt, lijnijt ja purpurijt, silkijt ja skárlagijt,
tujámuorav, elefántabánijs ja divras muorajs, guohpáris, ruovdes ja
mármoris dahkam gávnijt, 13 jalik ruttajt, njálgahájajt ja vuojddasijt ja
moattelágásj suovvasijt, jalik vijnajt ja oaljojt, jáfojt ja sájojt, jalik gusájt ja
sávtsajt, hestajt ja vávnajt ja årjijt ja almasjhekkajt. 14 Sjatto majt hálijdi li
gáhtum. Gájkka mij guojttá ja bájttá l massám ja aktak ij dajt goassak gávna.
15 Gudi dakkir gálvojt li oasestam, gudi sujsta li boanndum, tjuodtju balos
suv vájvijs mälggadin, tjiero ja luojo: 16 ’Vuoj, vuoj, dán stuorra stádaj, mij
tjáppa lijnijda ja purpurijda ja skárlagij lij gárvoduvvam ja gållijs ja divras
giergijs ja råhtåjs guojtij. 17 Avtan tijman la boanndudahka dåssjånam.’
Gájkka háksaoajve ja gájka gudi gálvojisá bårjåsti ja merraålmmå ja gájka
gudi merrabargos viessu mälggadin tjuodtjun 18 ja tjuorvvun gå suovav
vuojnnin: ’Gånnå l dán stuorra stáda lágásj?’ 19 Ja muldov oajvesa nali
bálkestin ja tjiero ja hujá tjuorvvun: ’Vuoj, vuoj, dán stuorra stádaj mij
gájkajt gejn li hávsa meran boanndán valjijnis dagáj. Avtan tijman
dåssjånij.’ 20 Sjållårdallit dan diehti, dån almme ja dij ájllisa ja apostela ja
profejta! Jubmel suv la duobbmim dan milta gåk dijáv la duobbmim.«
21 Ja fábmogis ieŋŋgil låggŋij giergev millagierge stuoragav, bálkestij
merraj ja javlaj: »Návti stuorra stáda Babylon alvos fámujn tjiegŋalissaj
bálkestuvvá ja ij dasti goassak diehttu. 22 Lávllom ja hárppatjuojadiddjij,
sjnjurguntjuojadiddjij ja basuvnnatjuojadiddjij jiena e dasti goassak duv
lunna gullu, ij dasti goassak avtak lágásj duodjár duv lunna diehttu. Ij dasti
goassak milla jiedna duv lunna gullu, 23 ij dasti goassak lámmpo duv lunna
tjuovga ja e dasti goassak irgge ja moarsse jiena duv lunna gullu. Duv
oasestiddje lidjin ednama härrá, dan diehti gå gájkka almatja duv
skieddimijs tjáddjiduvvin. 24 Dan stádan lij profejtaj ja ájllisij varra ja gájkaj

varra gudi ednamin njuovaduvvin.«

19

Ávvolávla almen

1 Dan maŋŋela gulliv almes degu stuorra fuova jienav: »Halleluja!
Lånestibme ja herlukvuohta ja fábmo li mijá Jubmela lunna, 2 dajna gå suv
duobmo sáddná ja rievtesferduga li. Sån la duobbmim stuorra huoráv,
guhti ednamav skiegesvuodajnis dåssjidij, suv la haddudam dievnárijes
varå diehti.« 3 Ja vaden javllin: »Halleluja.« Ja suovvas ihkevis ihkevij
badján. 4 Ja guoktalåkniellja boarrása ja niellja viessoga ednamij luojttádin ja
Jubmelij tråvnånis råhkådallin ja javllin: »Amen. Halleluja!«
5 Ja tråvnås gulluj jiedna: »Hievedihtit Jubmelav, gájkka suv dievnára,
jubmelbalulattja, allaga ja vuollegattja.«
6 Ja gulliv degu stuorra fuova jienav ja degu stuorra tjátje jienav ja degu
rámes átjá jienav: »Halleluja! Härrá, mijá Jubmel, gájkviekses, dal la
gånågis. 7 Ávvudallup ja sjållårdallup ja vaddup sunji gudnev, dan diehti
gå Lippa hejaj ájgge l boahtám ja suv moarsse l ietjas gárvedam. 8 Sunji li
guojtte vielggis lijnnebiktasa vatteduvvam gárvvon, dajna gå lijne li ájllisij
rievtesferdukvuoda dago.«
9 Ja ieŋŋgil munji javlaj: »Tjále: Sálugin gudi Lippa hedjamállásijda li
gåhtjoduvvam.« Ja munji javlaj: »Dá li Jubmela duohta bágo.« 10 Ja
luojttádiv juolgijis åvddåj suv råhkådalátjit. Ja munji javlaj: »Ale nåvti dagá!
Mån lav Jubmela dievnár duv ja vieljajat láhkáj, gejn la Jesusa vihtanus.
Jubmelij råhkådalá. Jesusa vihtanus la åvddålijsárnnoma Vuojŋŋanis.«

Rijddijiddje ja vielggis hässta

11 Ja gehtja, vuojnniv almev rahpasin ja vielggis hestav. Dan nanna
tjåhkkåhij gen namma l »Åskåldis ja sáddná«, ja sån duobbmi ja
rievtesferdugit dårru. 12 Suv tjalme lidjin degu dållåsjnjibtjo, oajven moadda
kråvnå, ja sunji lij namma tjáleduvvam, mav dåssjå iesj dåbddå. 13 Varán
buonjoduvvam ålgoldisgárvvuj lij gárvvunam, ja suv namma l »Jubmela
báhko.« 14 Guojtte vielggis lijnijda gárvvunam alme fuova suv tjuovvun
vielggis hestaj nanna. 15 Ja njálmestis basstelis svierdde idij majna álmmugijt
tjasská, ja sijáv ruovddesåppijn riejnet, ja vijnnaduolmudagán gájkviekses

Jubmela, garra moare vijnav duolmmu. 16 Ja ålgoldisgárvo ja tjårbiele nali
namma l tjáleduvvam: »Gånågisáj gånågis ja härráj härrá.«
17 Ja vuojnniv ieŋŋgilav biejve sinna tjuodtjomin, ja sån tjuorvoj jieddnát
gájkka låttijda ma alme guovddelav håledin: »Båhtit tjåhkanihtit Jubmela
guossemállásijda, 18 de oadtjobihtit gånågisáj ja doarroålmmåj ja fábmogis
ålmmåj biergov bårråt ja hestaj ja rijddijiddjij biergov ja gájkka almatjij
biergov, friddja almatjij ja årjij, allagij ja vuollegattjaj.«
19 Ja vuojnniv urudisáv ja ednama gånågisájt fuovajisá tjåhkanam
rijddijiddje ja fuovajis vuosstij dårutjit. 20 Ja urudis giddiduváj aktan
vierreprofejtajn guhti lij merkajt urudisá åvdån dahkam ja tjáddjidam sijájt
gudi lidjin dan merkav duosstum ja dan gåvåv råhkådallam. Goappátja
bálkestuvájga viesso dållåjávrráj mij risjájs buollá. 21 Iehtjáda svärddáj
gåddujin mij rijddijiddje njálmes idij, ja gájkka låtte daj biergos gallánibmáj
bårrin.

20

Hárjakgermaj tuvsán jahkáj tjadnas. Maŋemus doarro

1 Vuojnniv ieŋŋgilav almes luojttádime, tjiegŋalisá tjåvda ja stuorra rigge
giedan. 2 Ja sån giddij hárjakgärmmahav, dålusj gärmmahav mij la Bärggal
ja Sáhtán, ja tuvsán jahkáj dav tjanáj 3 ja tjiegŋalissaj bálkestij, uvsav lássij ja
sinidahtij vaj hárjakgermaj ij álmmugijt dasti tjáddjida åvddål gå tuvsán
jage li vássám. Maŋŋela val oanegis ájggáj luojteduvvá.
4 Ja vuojnniv trávnåjt, ja gudi dajda tjåhkkidin duobbmimfámov oadtjun.
Ja vuojnniv sijá sielojt, gej tjiebeda lidjin Jesusa vihtanusá ja Jubmela bágo
diehti jaláduvvam. Sijájt aj vuojnniv, gudi urudisáv ja gåvås ällim
råhkådallam ja merkav gállusisá jalik giehtasisá biejadam. Sij vaden ällájin
ja Kristusijn gånågissan tuvsán jage lidjin. 5 Ietjá jábbmega ettjin ällá åvddål
gå tuvsán jage lidjin vássám. Dát la vuostasj tjuodtjelibme. 6 Sálugin ja
ájllisin guhti l vuostasj tjuodtjelimen. Nuppe jábmemin ij la fábmo sijá
badjel, ájnat sjaddi Jubmela ja Kristusa härrán ja sujna gånågissan tuvsán
jage.
7 Ja gå tuvsán jage li vássám de Sáhtán fáŋŋagoadestis luojteduvvá.
8 Álmmugijt vuolggá tjáddjidittjat ednama nieljen tjiegan, Gogav ja

Magogav, dårruj sijájn tjoahkkitjit, ja sijá låhko l degu mera sáddu. [9] Ja mannin ednama alla jalggadissaj, ja birástahttin ájllisij sijdav ja sijás iehtseduvvam stádav. Ja almes dållå gahtjaj ja sijáv dåssjidij. [10] Bärggal mij sijáv tjáddjidij, bálkestuváj urudisá ja vierreprofejta láhkáj dållå- ja rissjajávrráj, gånnå bijnástuvvi idja biejvve ihkevis ihkevij.

Iellema girjje rabáduvvá

[11] Ja vuojnniv stuorra vielggis tråvnåv ja suv guhti danna lij tjåhkkåhime. Ednam ja almme sujsta báhtarijga ja saje dagi sjattajga. [12] Ja vuojnniv jábbmegijt, allagijt ja vuollegattjajt suv tråvnå åvdån tjuodtjomin, ja girje rabáduvvin. Ja rahpasij ájn akta girjje, iellema girjje. Ja jábbmega duobbmidallin girjij milta, dagojisá milta. [13] Ja merra jábbmegijt ruoptus vattij, ja jábmem ja jábbmekájmmo jábbmegijt vattijga ruoptus, ja fert guhtik duobbmidaláj dagojis milta. [14] Ja jábmem ja jábbmekájmmo buolle jávrráj bálkestuvájga. Dát la nubbe jábmem, buolle jávrre. [15] Ja fert akta guhti ij lim iellema girjjáj tjáleduvvam buolle jávrráj bálkestuváj.

21

Ådå almme ja ådå ednam

[1] Ja vuojnniv ådå almev ja ådå ednamav. Åvdep almme ja åvdep ednam lijga dåssjånam, ij lim ga merra dasti. [2] Ja vuojnniv ájlis stádav, ådå Jerusalemav almes, Jubmela lussta, boahtemin, moarsse láhkáj gárvviduvvam, irggásis hiervviduvvam. [3] Ja tråvnås gulliv garra jienav javllamin: »Gehtja, Jubmela goahte l almatjij lunna, sån la sijá lunna årutjit ja sij li suv álmmuk ja iesj Jubmel la sijá lunna, [4] ja gájkka gadnjalijt sijá tjalmijs sihkku. Jábmem ij dasti gávnnu, ij ga surggo jalik luodjom jalik bávtjas. Dan diehti gå gájkka mij åvddåla lij, gáhtu.« [5] Ja guhti tråvnån lij tjåhkkåhime javlaj: »Gehtja, gájkka ådåsin dagáv.« Ja javlaj: »Tjále, dajna gå dá bágo li åskåldisá ja sáddná.« [6] Ja munji javlaj: »Ålliduvvam la. Mån lav A ja O; álggo ja giehtje. Sunji gänna l gåjkko vattáv iellema tjátjev ádjagis juhkat. [7] Vuojtte gájkka dáv vuojttá, ja mån lav suv Jubmel ja sån muv bárnne. [8] Valla hárge ja jáhkodime ja vastaga, almasjgådde, huorrudagá ålmmå, skäddára, boajtojubmeldievnastiddje ja gájkka gielestiddjij sadje l buolle dållå- ja rissjajávrre. Dát la nubbe jábmem.«

Ådå Jerusalem

9 Ja gietjat ieŋŋgilis akta muv lusi bådij, gietjajn gárijn dievvasa gietjat
maŋemus vájves ja javlaj: »Boade, dunji moarssev vuosedav, Lippa
áhkátjav.« 10 Ja Vuojŋŋanisán muv stuorra ja alla várráj doalvoj ja vuosedij
munji ájlis stádav, Jerusalemav, mij almes Jubmela lussta bådij, 11 Jubmela
herlukvuodas dievas. Degu divrrámus giergge, degu kristállatjuovggis
jaspis guojtij. 12 Dan birra lij stuorra ja alla lågenanguovteuvsak muvrra ja
uvsaj guoran ieŋŋgila, ja namá dasi lidjin tjáleduvvam, Israela
lågenanguovte mátto namá. 13 Luksa lidjin gålmmå uvsa, nuortas gålmmå
uvsa, oarjás gålmmå uvsa ja alás gålmmå uvsa. 14 Stádamuvran lidjin
lågenanguokta vuodogierge, ja dajda lidjin lågenanguokta namá
tjáleduvvam, Lippa lågenanguovte apostela namá.

15 Ja sujna guhti munji hålaj lij gållemihtto, stáda ja uvsaj ja muvra
mihttima diehti. 16 Stáda lij nieljetjiegak ja guhkkudahka gåbddudagá
mahte. Ja mihttij lågenanguoktatuvsána stádiaj; guhkkudahka, alludahka ja
gåbddudahka lidjin avtagattja. 17 Ja mihttij muvrav tjuohtenielljalåknielje
stihkkuj, almatjij mihttima milta, mij aj lij ieŋŋgila mihtto. 18 Muvrra lij
jaspisis tsieggiduvvam ja stáda tjielgga gålles, tjielgga glása lágásj.
19 Stádamuvra vuodogierge gájklágásj divras giergijs lidjin. Vuostasj
vuodogiergge lij jaspisis, nubbe safijras, goalmát kalcedonas, nälját
smarágdas, 20 vidát sardonyksas, gudát karneolas, giehttjit krysolijtas,
gávtsát beryllas, avtsát topasas, lågåt krysoprasis, lågenanvuostasj
hyacintas ja lågenannubbe ametistas. 21 Lågenanguokta uvsa lidjin
lågenanguokta råhtå, juohkka uksa avtat ájnna råhtås. Ja gåbdå
stádagahttun tjielgga gålles lij, tjadátjuovgge glása sjimuk.

22 Stádan ittjiv tiemmpelav vuojne, dajna gå Härrá Jubmel, gájkviekses, la
dan tiempel, sån ja Libba. 23 Ja stáda ittjij biejvev jalik mánov tjuovga diehti
dárbaha, dajna gå Jubmela herlukvuohta dasi tjuovggá, ja Libba l dan
tjuovgga, 24 ja álmmuga dan tjuovgan viessu. Ednama gånågisá
herlukvuodajnisá dan stádaj båhti, 25 ja biejven uvsa e goassak dahppasa –
idja ij dåhku jåvsåda. 26 Ja álmmugij gájkka divras ja härvvás åmijt dåhku
doalvvu. 27 Ij migek bádes dåhku besa, ij ga aktak guhti vastev dahká jali
gieles, ájnat val sij gejt Libba l iellema girjjáj tjállám.

22

[1] Ja sån vuosedij munji iellema tjáhtjeänov, tjielgas degu kristálla, Jubmela ja Lippa trávnås gálggåmin. [2] Stuorra gäjno guovddelin, ädno goappák bielen, lij iellema muorra mij sjattojt lågenanguokti jahkáj sjaddat ja juohkka máno muorjijt vaddá. Muora lasta li dálkkasin álmmugijda. [3] Ij mige garroduvvam dasti la. Jubmela ja Lippa trávnnå l stádan ja dievnára suv dievnasti. [4] Suv muodov vuojnni, ja gállonisá l suv namma. [5] Ij la dasti idja, ij aktak dasti lámpo jalik biejve tjuovgav dárbaha, dajna gå Härrá Jubmel bájttá. Ja sij li gånågisá ihkevis ihkevij.

Hiejttem

[6] Ja munji javlaj: »Dá bágo li åskåldisá ja sáddná. Härrá, profejtaj Vuojŋŋanisáj Jubmel, la ieŋŋgilis rádjam dievnárijdisá vuosedittjat mij la boahtemin. [7] Gehtja, ruvva boadáv. Sálugin guhti dán girje åvddålijsárnnoma bágojt vuorkki.«

[8] Mån, Johannes, lav dáv gullam ja vuojnnám. Ja gå vuojnniv, gulliv, de luojttádiv ieŋŋgilav råhkådalátjit guhti munji dáv vuosedij. [9] Valla munji javlaj: »Ale nåvti dagá. Mån lav Jubmela dievnár, duv ja vieljajat, profejtaj ja gájkaj láhkáj gudi dán girje bágojt vuorkkiji. Jubmelij råhkådalá.« [10] Ja munji javlaj: »Ale sinidahte dán girje åvddålijsárnnoma bágojt, dajna gå ájgge l lahka. [11] Guhti vierev dahká, dahkis ájn vierev ja guhti l báddum báddujis ájn, ja rievtesferduk viessus ájn rievtesferdugit ja ájlis ájn ietjas ájlistuhttis.

[12] Gehtja, ruvva boadáv ja mujna l bálkká juohkkahattjaj dagojis milta. [13] Mån lav A ja O, vuostasj ja maŋemus, álggo ja giehtje.

[14] Sálugin gudi ietjasa biktasijt rájnan bassi. Iellema muorav bessi niektit ja uksarájge stádaj mannat. [15] Valla ålggolin li bednaga ja skäddára ja huorrudagá ålmmå ja almasjgådde ja boajtojubmeldievnastiddje ja gájka gudi gällásav iehttsi ja dassta viessu.

[16] Mån, Jesus, lav ieŋŋgilam dijá lusi rádjam tjoaggulvisájda dav vihtanastátjit. Mån lav Davida máttos ja vierregis, sjierris guovsojnásste.«

[17] Ja Vuojŋŋanis ja moarsse javllaba: »Boade!« Ja guhti gullá javllis: »Boade!« Ja guhti gåjkkå båhtis. Ja guhti sihtá juhkis mávsek iellema tjátjes.

[18] Vihtanastáv juohkkahattjaj guhti dán girje åvddålijsárnnoma bágov gullá: Jus guhtik dasi majdik laset, de Jubmel sunji vájvijs laset ma dán

girjjáj li tjáleduvvam. [19] Ja jus guhtik gádot avtak girje åvddålijsárnnoma
bágojs, de Jubmel suv oasev iellema muoras ja ájlis stádas válldá, nåv gåktu
dán girjen la tjáleduvvam. [20] Guhti dáv vihtanasstá javllá: »Ruvva boadáv.«
Amen, boade, Härrá Jesus.
[21] Lehkus Härrá Jesusa ármmo gájkajn.